CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR IN DE NEDERLANDEN

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

AANWIJZING

der in dit en in de volgende deelen aangenomene verkortingen:

S.	BETEEKENT:	*Staatsblad.*
Sc.	„	*Staatscourant.*
B.	„	*Bijvoegsel op het Staatsblad.*
C. V.	„	*Chronologische Verzameling.*
W. v. 'T R.	„	*Weekblad van het Recht.*

LUTTENBERG'S
CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN

BETREKKELIJK HET

Openbaar Bestuur in de Nederlanden

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813

VOORTGEZET DOOR

P. H. JORDENS
Commies ter Provinciale griffie van Overijssel.

1900

ZWOLLE
W. E. J. TJEENK WILLINK.

VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

NEDERLANDEN

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

2 *Januari* 1900. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen voor den aanleg van een parallelvaart in de gemeente *Bovenkarspel*. S. 1.

—

2 *Januari* 1900. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor de verbreeding der Walburgstraat te *Arnhem*. S. 2.

—

2 *Januari* 1900. WET, houdende goedkeuring van den onderhandschen verkoop aan C. VAN DER HOOFT te *Terneuzen* van een stukje grond c. a. in den Koningin-Emmapolder onder *Clinge*. S. 3.

—

2 *Januari* 1900. WET, tot goedkeuring van den onderhandschen verkoop aan de provincie *Groningen* van den zeedijk, genaamd *Domeindijk*, langs den mond der *Eems*, tusschen *Delfzijl* en *Oterdum*, met den daarvóór liggenden kwelder. S. 4.

—

2 *Januari* 1900. WET, tot wijziging van de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 126), tot nadere regeling van het Curaçaosche muntwezen. S. 5.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is wijziging te brengen in de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 126), tot nadere regeling van het Curaçaosche muntwezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

In artikel 1, tweede lid, van de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 126), tot nadere regeling van het Curaçaosche muntwezen wordt in plaats van het woord „Schuldbekentenis", gelezen: „Schuldverbintenis".

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 2den Januari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, (*get.*) CREMER.

(*Uitgeg.* 11 *Jan.* 1900.)

—

2 *Januari* 1900. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de gemeenteraad de hem bij de wet toegekende wetgevende macht niet, ook voor geen deel, mag overdragen aan een ander gezag, dus ook niet aan burgemeester en wethouders; dat art. 107*b* der algemeene politieverordening van Amsterdam, echter niet bevat zoodanige ongeoorloofde delegatie van macht.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi:

Schending of verkeerde toepassing van de artikelen 135, 179*a* en 179*h* der gemeentewet, art. 1 Strafrecht en 216 van dat van Strafvord.:

1°. door den req. te veroordeelen, schoon het door den rechter toegepaste art. 107 der Algemeene politieverordening van Amsterdam rechtskracht mist;

2°. door te beslissen dat de gemeenteraad niet bevoegd is bepalingen te maken voor het onderwerp, dat het ten deze betreft;

Overwegende dat bij het bij verstek gewezen en daarna bevestigd arrest door het Hof bewezen is verklaard, dat de req. op 6 Juli 1898 te Amsterdam, op den openbaren weg op den Heiligenweg in de richting van het Singel naar de Kalverstraat heeft gereden op een rijwiel;

dat het Hof daardoor overtreden heeft geacht het verbod van art. 107 letter *b* van de algemeene politieverordening van Amsterdam en de straf heeft opgelegd op die overtreding bij art. 113 dier verordening gesteld;

dat deze beslissing bij het middel van cassatie wordt bestreden op grond, 1°. dat het toegepaste art. 107 rechtskracht mist, terwijl hetgeen aan het middel onder 2°. daaraan is toegevoegd, betrekking heeft tot een der gronden die tot de beslissing hebben geleid en dus met het onder 1°. aangevoerde één geheel uitmaakt;

O. ten aanzien van dit middel:

dat genoemd art. 107 aldus luidt:

„Het is verboden op een rijwiel te rijden;

a. enz., *b.* op de wegen door burgemeester en wethouders bij openbare kennisgeving van het rijwielverkeer uitgesloten, of in eene andere richting dan door burgemeester en wethouders bij openbare kennisgeving voor dat verkeer is aangewezen";

dat tot deze laatste categorie behoort de Heiligenweg, waarop, volgens zoodanige kennisgeving, het verboden is zich, op een rijwiel gezeten, voort te bewegen in eene andere richting dan in die naar den Singel;

O. dat art. 107 voornoemd door het Hof in dien zin is opgevat, dat het niet bevat een opdracht aan burgemeester en wethouders tot uitvoering ingevolge art. 179*a* der gemeentewet, doch alleen ten doel heeft het straffeloos overtreden van door burgemeester en wethouders binnen de grenzen hunner bevoegdheid afgekondigde of af te kondigen bepalingen te voorkomen;

dat toch, volgens het Hof, deze bevoegdheid niet is gegeven en ook niet kon gegeven worden voor het onderwerp, dat het ten deze betreft, door den gemeenteraad, nu burgemeester en wethouders die bevoegdheid reeds ontleenden aan art. 179*h* der gemeentewet en dat derhalve, zoowel burgemeester en wethouders, als de raad binnen de grenzen hunner bevoegdheid zijn gebleven eerstgenoemden, door voor te schrijven dat de Heiligenweg slechts in ééne richting mag bereden worden, laatstgenoemde door op de overtreding van dat voorschrift straf te stellen;

O. dat hiertegen bij de mondelinge toelichting van het middel in hoofdzaak is aangevoerd, dat burgemeester en wethouders aan art. 179*h* der gemeentewet wel de macht kunnen ontleenen om ten aanzien van hetgeen daarbij aan hunne zorg is toevertrouwd naar gelang van de behoefte en voor een *bepaald geval* voorschriften te geven, maar niet, om te dien aanzien algemeen verbindende verordeningen te maken; dat toch door zoodanige verordeningen van burgemeester en wethouders inbreuk zou worden gemaakt *eensdeels* op het wetgevend vermogen, bij art. 135 der genoemde wet toegekend aan den raad, *anderdeels* op den aard van het bij die wet aan burgemeester en wethouders opgedragen dagelijksch bestuur; dat op die wijze strijd zou kunnen ontstaan tusschen de verordeningen van den raad en die van het dagelijksch bestuur en dat hiertegen te vergeefs zou worden opgemerkt, dat bij gebreke van eene strafbepaling, waartoe burgemeester en wethouders in ieder geval onbevoegd zijn, de opvolging van hunne voorschriften zonder medewerking van den raad niet zou kunnen worden verzekerd, daar toch, indien die voorschriften geacht moesten worden op de wet te zijn gegrond, zij als wettelijke voorschriften door politie-dwang zouden zijn te handhaven;

dat derhalve art. 107 der verordening niet door verwijzing naar art. 179*h* der gemeentewet is te rechtvaardigen en dat dit evenmin kan geschieden door een beroep op art. 179*a*, omdat in die opvatting art. 107 der verordening zou inhouden eene ongeoorloofde delegatie van macht;

O. dienaangaande, dat de gemeenteraad de hem bij de wet toegekende wetgevende macht niet — ook voor geen deel — aan een ander gezag en dus ook niet aan burgemeester en wethouders kan overdragen;

dat echter in het door het Hof toegepaste art. 107 der Amsterdamsche algemeene politieverordening zoodanige ongeoorloofde delegatie niet is gelegen;

dat toch het verbod om op een rijwiel sommige wegen te berijden, of die te berijden in een andere dan zekere bepaalde richting, door den raad zelf bij genoemd artikel is gegeven, terwijl aan burgemeester en wethouders alleen is overgelaten om bij openbare kennisgeving aan te wijzen welke wegen in de verbodsbepalingen zouden zijn begrepen;

dat burgemeester en wethouders door bij openbare kennisgeving van 18 Maart 1897 „gelet op art. 107*b* der algemeene politeverordening" o. a.

te bepalen, welke wegen niet in eene andere dan de daarbij aangeduide richting mogen worden bereden, niets anders hebben gedaan dan uitvoering geven aan een voorschrift dier verordening noodig om aan het *daarin* vermelde verbod de vereischte werking te verzekeren en alzoo hebben gehandeld overeenkomstig de hun bij art. 179*a* der gemeentewet opgedragen taak;

dat dus 's Hofs beslissing, zij het ook op andere gronden, moet worden gehandhaafd en het middel niet tot cassatie kan leiden;

Verwerpt het beroep.

—

4 *Januari* 1900. BESLUIT, houdende handhaving van een besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel, waarbij aan kerkvoogden der Ned. Herv. gemeente te Losser verlof is verleend tot het aanleggen eener bijzondere begraafplaats.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het bestuur der gemeente Losser tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel, d.d. 7 September 1899, 3de afd., n°. 3482/2452, waarbij, met vernietiging van het besluit van genoemd gemeentebestuur van 4 Augustus te voren, aan kerkvoogden der Ned. Herv. gemeente aldaar verlof is verleend tot het aanleggen van eene bijzondere begraafplaats voor de leden dier kerkelijke gemeente op de door kerkvoogden subsidiair aangewezen plaats;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur gehoord, advies van 13 December 1899, n°. 297;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 2 Januari 1900, n°. 8254, afd. B. B.;

Overwegende dat kerkvoogden der Ned. Herv. gemeente te Losser, bij adres d.d. 9 April 1899 aan burgemeester en wethouders dier gemeente verlof hebben gevraagd tot het aanleggen van eene bijzondere begraafplaats ten behoeve van de leden dier kerkelijke gemeente op de kadastrale perceelen sectie I, n°s. 331, 2511, 1475 en 1476;

dat burgemeester en wethouders van Losser bij besluit van 4 Mei 1899 het gevraagde verlof hebben verleend onder de volgende voorwaarden:

a. dat de aanleg niet plaats hebbe binnen den afstand van 50 M. van af het voetpad, dat langs de R. K. pastorie te dorp-Losser loopt en op den ligger der voetpaden van de gemeente Losser voorkomt onder n°. 2;

b. dat deze vergunning vervalt indien de bedoelde begraafplaats niet binnen den tijd van twee jaren is aangelegd;

daarbij overwegende, dat voornoemde perceelen niet ten minste 50 M. van de bebouwde kom der gemeente liggen, doch allen onmiddellijk daaraan grenzen;

dat Gedeputeerde Staten van Overijssel bij schrijven van 3 Augustus 1899 burgemeester en wethouders van Losser hebben uitgenoodigd, evenvermeld besluit van 4 Mei 1899 in te trekken, vermits de wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n°. 65) niet toelaat aan het verlof tot aanleg eener bijzondere begraafplaats voorwaarden te verbinden;

dat burgemeester en wethouders van Losser bij besluit van 4 Augustus 1899 hebben goedgevonden:

1°. meerbedoeld besluit van 4 Mei 1899 in te trekken;

2°. aan kerkvoogden der Ned. Herv. gemeente het bij hun adres d.d. 9 April 1899 gevraagd verlof te weigeren, op grond dat de voor begraafplaats bestemde perceelen binnen den afstand van 50 M. van de bebouwde kom der gemeente zijn gelegen;

dat Gedeputeerde Staten van Overijssel bij besluit van 7 September 1899, 3de afdeeling, n°. 3482/2452 — naar aanleiding van bij hen door kerkvoogden der Ned. Herv. gemeente te Losser tegen voormeld besluit van burgemeester en wethouders van 4 Augustus 1899 ingebrachte bezwaren — hebben besloten, met vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van Losser van 4 Augustus 1899, aan kerkvoogden der Ned. Herv. gemeente aldaar, behoudens rechten van derden, verlof te verleenen tot het aanleggen eener bijzondere begraafplaats ten behoeve der leden dier kerkelijke gemeente op de door hen subsidiair in die gemeente aangewezen plaats, zijnde de perceelen kad. bekend sectie I, n°s. 331, 1475 en 1476 geheel en wat n°. 2511 betreft, geheel behalve het westelijk gedeelte van dat perceel ter grootte van 4 aren;

dat Gedeputeerde Staten daarbij hebben overwogen, dat burgemeester en wethouders terecht geweigerd hebben voor de door kerkvoogden aangewezen plaats, bestaande uit de 4 genoemde perceelen, het gevraagde verlof te verleenen;

dat echter uit een ter plaatse ingesteld onderzoek is gebleken, dat de plaats, zooals zij subsidiair door kerkvoogden in hun bezwaarschrift is aan-

gewezen, aan de voorschriften der wet voldoet, zoodat het verzoek tot aanleg eener bijzondere begraafplaats op die terreinen niet mag worden geweigerd;

dat burgemeester en wethouders van Losser van dit besluit van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep zijn gekomen, daarbij aanvoerende, dat, waar Gedeputeerde Staten hebben gemeend dat burgemeester en wethouders terecht het gevraagde verlof hebben geweigerd voor de perceelen, gelijk die waren aangegeven in het door kerkvoogden tot hen gericht verzoek van 9 April 1899, op grond dat die perceelen gedeeltelijk binnen den afstand van 50 M. van de bebouwde kom der gemeente zijn gelegen, het in strijd is met de wet, dat Gedeputeerde Staten bedoeld verlof hebben verleend voor een door kerkvoogden in hun bezwaarschrift tegen het besluit van burgemeester en wethouders van 4 Augustus 1899 aan Gedeputeerde Staten nader aangegeven gedeelte dier perceelen, dat wèl op den vereischten afstand van de bebouwde kom is gelegen; dat, wenschen kerkvoogden voor laatstbedoeld gedeelte verlof te bekomen, zij zich daarvoor eerst tot burgemeester en wethouders met een nieuw verzoekschrift hadden behooren te wenden, vermits art. 14 der begrafeniswet burgemeester en wethouders en niet Gedeputeerde Staten als het college aanwijst, waartoe men zich om verlof tot het aanleggen van bijzondere begraafplaatsen heeft te wenden; dat eerst wanneer burgemeester en wethouders op een dergelijk verzoek weigerend hebben beschikt, Gedeputeerde Staten *in hooger beroep* het verlangde verlof kunnen verleenen, terwijl in casu Gedeputeerde Staten *in eersten aanleg* op een geheel nieuw verzoekschrift hebben beschikt;

O. dat het subsidiair verzoek van kerkvoogden niet is een geheel nieuw verzoekschrift, zooals burgemeester en wethouders meenen, daar het toch betrekking heeft op drie perceelen en een gedeelte van het vierde perceel, begrepen in de oorspronkelijke ruimere — ook bij Gedeputeerde Staten in de eerste plaats — herhaalde aanvrage;

dat evenals burgemeester en wethouders bevoegd waren geweest, wanneer h. i. een gedeelte der perceelen niet voldeed aan de voorschriften der wet, het gevraagde verlof voor dit gedeelte te weigeren en voor het overige te verleenen, evenzoo Gedeputeerde Staten, beslissende de bezwaren tegen eene weigering van het verlof, bij hen ingebracht, bevoegd zijn die weigering voor een gedeelte van de aangewezen plaats gegrond te verklaren en voor het andere gedeelte alsnog het verlof te verleenen — onafhankelijk van een subsidiair verzoek van reclamant;

dat blijkens art. 14 der wet het gevraagde verlof slechts dan mag geweigerd worden, wanneer de plaats niet voldoet aan de voorschriften der wet;

dat, ingevolge een van wege Gedeputeerde Staten ingesteld onderzoek, de plaats waarvoor door hen verlof is verleend aan die voorschriften voldoet en zulks ook niet door burgemeester en wethouders wordt ontkend;

dat mitsdien terecht voor die plaats alsnog het verlof is verleend;

Gezien de wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n°. 65);

Hebben goedgevonden en verstaan

Met handhaving van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel d.d. 7 September 1899, 3de afd., n°. 3482/2452, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 4den Januari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

—

5 *Januari* 1900. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende militie-, schutter- en inkwartieringsplichtigheid van in Nederland gevestigde burgers van *Rumenië* en *Liberia*.

Bij het eerste lid van het eerste artikel der bij de wet van 11 December 1899 (*Staatsblad* n°. 254), goedgekeurde, op 15 Maart te voren tusschen *Nederland* en *Rumenië* gesloten overeenkomst van handel en scheepvaart is bepaald: „Les ressortissants, les navires et les marchandises „produits du sol et de l'industrie de chacune des „Hautes Parties contractantes jouiront dans les „territoires de l'autre des privilèges, immunités „ou avantages quelconques accordés à la nation „étrangère la plus favorisée."

Ten gevolge van deze bepaling zullen de hier te lande gevestigde onderhoorigen van het koninkrijk Rumenië ten aanzien o. a. van verplichtingen met betrekking tot de militie, de schutterij en het verstrekken van inkwartiering en onderhoud

aan krijgsvolk en van transporten en leverantiën voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd, moeten deelen in de voorrechten, bij het bij de wet van 2 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 129) goedgekeurd verdrag van handel en scheepvaart tusschen *Nederland* en *Japan* gesloten, aan de in Nederland gevestigde onderdanen van Japan toegekend.

Ten opzichte van eerstbedoelde personen is mitsdien voor zooveel bovenvermelde onderwerpen betreft, te handelen overeenkomstig hetgeen bij mijn brief van 15 Augustus 1898, afd. M. S., n°. 1198[1], gezegd is omtrent onderdanen van de Staten, in de voorlaatste alinea van dien brief genoemd.

De uitwisseling van de akten van bekrachtiging der overeenkomst met *Rumenië* heeft op 22 December 1899 plaats gehad.

Ik heb de eer U H.E.G. te verzoeken, een en ander ter kennis te brengen van burgemeester en wethouders der gemeenten in Uwe provincie.

Tevens gelieve U hun mede te deelen, dat blijkens een bericht in de *Nederlandsche Staatscourant* van 13 December 1899, n°. 293, de regeering van de republiek *Liberia* bij schrijven aan den Minister van Buitenlandsche Zaken, d.d. 9 November te voren, het tractaat van vriendschap, handel en scheepvaart tusschen *Nederland* en *Liberia* van 20 December 1862 (zie *Staatsblad* van 1864, n°. 77) heeft opgezegd. Dientengevolge zal dit tractaat, vermeld in mijn boven aangehaalden brief van 15 Augustus 1898, op 9 November 1900 buiten werking treden en zal met dezen dag vervallen, hetgeen bij dien brief ten aanzien van hier te lande gevestigde onderdanen van de republiek *Liberia* gezegd is.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

—

8 *Januari* 1900. BESLUIT, tot vaststelling der organisatie van het Staatsboschbeheer. S. 6.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 November 1899, n°. 6429, afdeeling Landbouw;

Gezien de wet van 21 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 165);

Overwegende, dat het Ons wenschelijk voorkomt, de organisatie van het Staatsboschbeheer bij algemeenen maatregel van bestuur vast te stellen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 19 December 1899, n°. 12);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 5 Januari 1900, n°. 94, afdeeling Landbouw;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het beheer van de aan den Staat toebehoorende, onder het Departement van Binnenlandsche Zaken ressorteerende bosschen, bebosschingen, ontginningen en woeste gronden, die bestemd zijn om te worden beboscht of ontgonnen, met al wat daartoe behoort, wordt afgescheiden van het beheer der overige domeinen en vormt een afzonderlijk Staatsboschbeheer.

2. Het Staatsboschbeheer wordt verdeeld in het technisch en het financieel beheer, die van elkander worden gescheiden.

Onder het oppertoezicht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en de door hem aan te wijzen hoofdambtenaren van zijn Departement wordt uitgeoefend:

a. het technisch beheer door een Inspecteur der Staatsbosschen en ontginningen en een of meer aan hem toegevoegde ambtenaren, een houtvester of opperboschwachter aan het hoofd van elke houtvesterij en boschwachters;

b. het financieel beheer door den Rentmeester der domeinen te *Breda* voor de houtvesterij *Breda* en door de Ontvangers der Registratie voor de overige goederen.

3. De goederen, tot het Staatsboschbeheer behoorende, worden, voor zoover zij daarvoor in aanmerking kunnen komen, verdeeld in verschillende beheersobjecten, houtvesterijen genaamd.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt, met inachtneming van het in artikel 1 vastgestelde, welke goederen tot het Staatsboschbeheer behooren en welke eene houtvesterij kunnen vormen.

4. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 8sten Januari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 18 *Jan.* 1900.)

—

9 *Januari* 1900. BESLUIT, tot wijziging van het bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1897 (*Staatsblad* n°. 193) vastgesteld bijzonder reglement van politie voor de haven van *Delfzijl*. S. 7.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 15 Juli 1899, n°. 148, Afdeeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 Augustus 1899, n°. 27);

Gelet op de nadere voordracht van voornoemden Minister van 4 Januari 1900, n°. 142, Afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1897 (*Staatsblad* n°. 193) vastgesteld bijzonder reglement van politie voor de haven van Delfzijl te wijzigen als volgt:

Artikel 10 wordt gelezen:

„Wanneer vergunning is verleend tot het te water laten van de houtlading van een vaartuig, als bedoeld in art. 33 van het Algemeen Reglement, is de schipper verplicht, alvorens de haven te verlaten, volgens aanwijzing en ten genoegen van den havenmeester, te doen onderzoeken of bij het lossen der lading, balken of andere houtdeelen in den bodem der haven zijn vastgeraakt.

„De schipper is bevoegd, die balken of andere hontdeelen, binnen een door den havenmeester te stellen termijn, voor zijne rekening te doen opruimen; bij gebreke waarvan die opruiming, zoo noodig, van Rijkswege geschiedt."

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 9den Januari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 19 *Jan.* 1900.)

—

12 *Januari* 1900. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op den 15den Maart 1898 te *'s Gravenhage* tusschen *Nederland* en *Rumenië* gesloten overeenkomst van handel en scheepvaart, goedgekeurd bij de wet van 11 December 1899 (*Staatsblad* n°. 254). S. 8.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de te *'s Gravenhage* op den 15den Maart 1899 tusschen *Nederland* en *Rumenië* gesloten overeenkomst van handel en scheepvaart, goedgekeurd bij de wet van 11 December daaraanvolgende *Staatsblad* n°. 254, van welke overeenkomst een afdruk met vertaling aan dit besluit gehecht is;

Gelet dat de uitwisseling der akten van bekrachtiging mede te *'s Gravenhage* op 22 December 1899 heeft plaats gehad;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 9den Januari 1900, n°. 373, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking van voorzegde overeenkomst te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft met de uitvoering der bepalingen in meergenoemde overeenkomst vervat.

's Gravenhage, den 12den Januari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 23 *Jan* 1900.

VERTALING.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en Zijne Majesteit de Koning van Rumenië, gelijkelijk bezield door het verlangen om de tusschen de wederzijdsche Staten bestaande vriendschapsbanden te bevestigen en de handelsbetrekkingen te ontwikkelen, hebben besloten te dien einde een verdrag te sluiten, en hebben tot Hoogstderzelver gevolmachtigden benoemd, te weten:

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden,

den heer WILLEM HENDRIK DE BEAUFORT, ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, enz. enz. Hoogstderzelver Minister van Buitenlandsche Zaken;

Zijne Majesteit de Koning van Rumenië,

den heer JEAN N. PAPINIU, commandeur der Orden van de Ster en van de Kroon van Rumenië, enz. enz. Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij het Nederlandsche Hof,

die, na mededeeling hunner in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen:

Art. 1. De onderdanen, de schepen en de goederen, voortbrengselen van den grond en van de nijverheid van elke der beide Hooge contracteerende Partijen zullen op het grondgebied der andere de voorrechten, vrijstellingen of voordeelen genieten, van welken aard ook, toegestaan aan de meest begunstigde vreemde natie.

Met dien verstande echter, dat de voorafgaande bepaling in geen enkel opzicht inbreuk maakt op de bijzondere wetten, verordeningen en reglementen, in elk der beide landen op het stuk van handel, nijverheid, politie en algemeene veiligheid van kracht en op alle vreemdelingen in het algemeen toepasselijk.

2. Alle goederen, voortbrengselen van den grond en van de nijverheid der Nederlanden, die ingevoerd zullen worden in Rumenië, en alle goederen, voortbrengselen van den grond en van de nijverheid van Rumenië, die ingevoerd zullen worden in de Nederlanden, en bestemd, hetzij voor het gebruik, hetzij om te worden opgeslagen, hetzij voor den wederuitvoer of voor den doorvoer, zullen gedurende het bestaan van dit verdrag op gelijke wijze behandeld worden en met name aan geen hoogere noch andere rechten onderworpen zijn, dan de voortbrengselen of de goederen der meest begunstigde vreemde natie.

Bij den uitvoer naar de Nederlanden zullen er in Rumenië en bij den uitvoer naar Rumenië zullen er in de Nederlanden geen andere noch hoogere uitvoerrechten geheven worden, dan bij den uitvoer naar de, te dien opzichte, meest begunstigde vreemde natie.

Elke der beide Hooge contracteerende Partijen verbindt zich de andere onmiddellijk te doen deelen in alle gunstige bepalingen, in alle voorrechten of verlaging van rechten, die zij reeds heeft toegestaan of in het vervolg in gemeld opzicht bij een gelijksoortig verdrag aan eene derde mogendheid zoude kunnen toestaan.

De goederen, van welken aard ook, herkomstig van het grondgebied van een der beide Hooge contracteerende Partijen of met bestemming derwaarts, zullen op het grondgebied der andere vrijgesteld zijn van alle rechten van doorvoer.

De behandeling op den voet der meest begunstigde vreemde natie wordt wederkeerig aan elke der beide Hooge contracteerende Partijen gewaarborgd voor alles wat den doorvoer betreft.

3. De onderdanen van elk der beide Hooge contracteerende Partijen zullen op het grondgebied der andere zijn vrijgesteld van allen krijgsdienst en van alle buitengewone requisities, die het gevolg mochten zijn van buitengewone omstandigheden.

Met uitzondering evenwel van de lasten, verbonden aan het bezit van een onroerend goed en van de militaire leveringen en requisities, waaraan alle onderdanen verplicht kunnen worden zich te onderwerpen als eigenaars, pachters of huurders van onroerend goed.

4. De behandeling op den voet der meest begunstigde vreemde natie, verleend bij dit verdrag, is eveneens toepasselijk op de Nederlandsche koloniën en bezittingen.

Met dien verstande evenwel, dat daardoor geen inbreuk worde gemaakt op de wettelijke onderscheidingen tusschen de personen van Westersche en Oostersche afkomst, noch op den vrijdom van invoerrechten en op de voorrechten op het stuk van den kusthandel verleend aan de Aziatische volken van den Oost-Indischen Archipel.

5. De beide Hooge contracteerende Partijen behouden zich wederzijds de bevoegdheid voor om te allen tijde dit verdrag op te zeggen, onder inachtneming van een opzeggingstermijn van een jaar.

6. Alle geschillen of oneenigheden, die mochten rijzen nopens de uitlegging, de toepassing of de ten uitvoerlegging, van dit verdrag, zoo zij niet in der minne geschikt kunnen worden, zullen worden onderworpen aan de beslissing van eene commissie van drie scheidslieden. Elk van de beide Hooge contracteerende Partijen zal een scheidsman aanwijzen en deze beide scheidslieden zullen den derden benoemen.

Indien zij het omtrent deze keuze niet eens kunnen worden, zal de derde scheidsman benoemd worden door de Regeering van een derden Staat, aangewezen door de beide Hooge contracteerende Partijen.

7. Dit verdrag zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen zoo spoedig mogelijk te 's Gravenhage worden uitgewisseld, zoodra aan de grondwettelijke voorschriften der beide Hooge contracteerende Partijen zal zijn voldaan.

Ter oirkonde waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden dit verdrag hebben geteekend en van hunne zegels voorzien.

Gedaan, in dubbel, te 's Gravenhage, den 3/15den Maart 1899.

(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

» J. N. PAPINIU.

—

13 *Januari* 1900. BESLUIT, houdende beschikking op het beroep, ingesteld door J. H. VAN DEN BERG te *Dieden* en door J. A. ARDTS en anderen, ingelanden van het waterschap voor een stoomgemaal onder *Dieden c. a.*, *Deursen c. a.* en *Megen c. a.* tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* in zake de opneming en vaststelling van de rekeningen van dat waterschap over 1896 en 1897. S. 9.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. H. VAN DEN BERGH te *Dieden*, gewezen secretaris-penningmeester van het waterschap voor een stoomgemaal onder *Dieden c. a.*, *Deursen c. a.* en *Megen c. a.* en door J. A. ARDTS en anderen, ingelanden van dat waterschap, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, d.d. 9 Februari 1899, G. n°. 123, 1ste afdeeling, 2de bureau, waarbij zijn vernietigd de besluiten van het bestuur van bovengenoemd waterschap van 3 April 1897 en 6 April 1898, tot opneming van de rekeningen van dat waterschap over de jaren 1896 en 1897, alsmede de besluiten van stemgerechtigde ingelanden, d.d. 21 April 1897 en 20 April 1898, tot vaststelling van die rekeningen;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 12 Juli 1899, n°. 129;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 9 Januari 1900, Litt. C, afdeeling Waterstaat;

Overwegende, dat het waterschapbestuur de vernietiging van genoemde besluiten bij Gedeputeerde Staten heeft aangevraagd, daarbij te kennen gevende, dat in de rekening over 1896 door den secretaris-penningmeester, o. m. in uitgaaf was gebracht de som van *f* 3135 als door hem bij de Gebroeders SPIERINGS betaald voor:

aflossing van twee schuldbrieven, ieder
ad *f* 500 . . . . . *f* 1000
122 coupons ad *f* 17.50. . . . . „ 2135,

terwijl uit een door de Gebroeders SPIERINGS overgelegd afschrift van de rekening-courant van die firma met meergenoemd waterschap bleek, dat door den penningmeester bij die firma slechts was gestort *f* 1700, te weten:

op 31 December 1896 . . . *f* 1000
op 10 Februari 1897 . . . „ 700;

dat alzoo op de rekening van 1896 door den secretaris-penningmeester te veel in uitgaaf was gebracht de som van *f* 1435, tengevolge waarvan het batig saldo over den dienst 1896 ten onrechte werd vastgesteld op *f* 159.35, hetgeen had moeten zijn *f* 158.35 + *f* 1435 = *f* 1593.35;

dat vermits het onjuiste saldo van den dienst 1896 in de rekening van 1897 was overgebracht, ook het saldo dezer laatste rekening *f* 1435 te laag was gesteld, terwijl bovendien eene fout in de optelling een verschil van *f* 10 ten nadeele van het waterschap had veroorzaakt, zoodat het batig saldo der rekening over 1897 had behooren te zijn vastgesteld op *f* 111.97⁵ + *f* 10 + *f* 1435 = *f* 1556.97⁵;

dat Gedeputeerde Staten aan dat verzoek hebben voldaan uit overweging, dat is gebleken dat de bankiersfirma Gebroeders SPIERINGS te 's *Hertogenbosch* met het doen van de betalingen, zoo wat betreft de verschenen coupons als de uitgelote schuldbrieven voor meergenoemd waterschap, was belast en dat de secretaris-penningmeester de daarvoor noodige gelden bij genoemde firma moest storten; dat tot betaling der op 1 Januari 1897 vervallen coupons over 1896, alsmede voor de twee in 1896 uitgelote schuldbrieven van de geldleening, groot *f* 66,470 door het waterschap in 1888 aangegaan, op evengenoemden datum noodig was *f* 3135; dat uit de door de Gebroeders SPIERINGS overgelegde rekening-courant van die firma met het meergenoemde waterschap blijkt, dat door den secretaris-penningmeester op die som van *f* 3135 bij haar (de firma Gebroeders SPIERINGS) werd gestort:

op 31 December 1896 . . . *f* 1000
op 10 Februari 1897 . . . „ 700,

dus een totaal bedrag van *f* 1700; dat desniettegenstaande door den secretaris-penningmeester in zijne rekening over 1896, het bestuur van het waterschap aangeboden den 2den April 1897, als betaald bij de Gebroeders SPIERINGS, in uitgaaf werd verantwoord onder hoofdstuk VI, art. 1, *f* 3135, derhalve *f* 1435 *meer* dan hij aan die firma werkelijk had betaald; dat dientengevolge door het besluit van stemgerechtigde ingelanden van 21 April 1897, waarbij de evenbedoelde rekening over 1896, zooals zij door den secretaris-penningmeester was aangeboden en door het bestuur was opgenomen, den 3den April 1897 *onveranderd* werd vastgesteld, de ontvanger ten onrechte voor laatstgenoemd bedrag van *f* 1435 werd gedéchargeerd, terwijl het batig slot dier rekening tot schade van het waterschap op *f* 158.35 in stede van op *f* 1593.35, zooals het in verband met

voorschreven feiten zijn moest, werd vastgesteld; dat dit onjuiste bedrag van *f* 158.35 als batig saldo van den dienst 1896 op den dienst 1897 werd overgebracht, hetgeen tengevolge heeft gehad, dat bij de vaststelling door stemgerechtigde ingelanden in hunne vergadering van 20 April 1898 van de door den secretaris-penningmeester over den dienst 1897 aangeboden en door het bestuur den 6den April 1898 opgenomen rekening, het eindcijfer dezer rekening eveneens *f* 1435 te laag werd vastgesteld, onverminderd het bedrag van *f* 10 wegens foutieve optelling; weshalve Gedeputeerde Staten van oordeel waren, dat door de genoemde besluiten het algemeen belang van het waterschap blijkbaar aanmerkelijk was benadeeld;

dat tegen het besluit van Gedeputeerde Staten door den gewezen secretaris-penningmeester van het waterschap en door een aantal ingelanden beroep is ingesteld; dat appellanten daarbij hebben aangevoerd, dat het besluit door Gedeputeerde Staten genomen is zonder dat de eerste appellant was gehoord; dat behalve de genoemde sommen, deze nog gestort heeft: op 16 December 1896 *f* 1081.83 en op 21 December 1896 *f* 1143.61; dat artikel 96 van het Algemeen Reglement voor de waterschappen in de provincie *Noordbrabant* niet het oog heeft op besluiten waaruit rechten van derden worden geboren, daar toch eene décharge van den secretaris-penningmeester niet met een beroep op dat artikel kan worden ongedaan gemaakt; dat hovendien de vernietigde besluiten niet het algemeen belang van het waterschap, maar het huishondelijk belang daarvan en de private beurs der ingelanden betreffen;

Overwegende dat Gedeputeerde Staten de meergenoemde besluiten hebben vernietigd op grond dat daarbij het algemeen belang van het waterschap blijkbaar wordt benadeeld;

dat bij art. 96 van het Algemeen Reglement aan Gedeputeerde Staten is opgedragen te schorsen en te vernietigen o. a. alle besluiten van het bestuur en van stemgerechtigde ingelanden, waarbij het algemeen belang van het waterschap blijkbaar wordt benadeeld;

dat echter onder de beperkende woorden „algemeen belang van het waterschap" blijkbaar is te verstaan dàt algemeen belang, hetwelk verband houdt met het doel en bestemming van het waterschap, zoodat het recht van vernietiging op grond van de aangehaalde bepaling moet geacht worden beperkt te zijn tot die besluiten, welke belemmeren of verhinderen dat het waterschap behoorlijk aan zijne roeping beantwoorde en zijne taak vervulle;

dat nu de onderwerpelijke besluiten, als uitsluitend betreffende het financieel beheer, een dergelijk algemeen belang van het waterschap als voorschreven, niet benadeelen en mitsdien op grond van bedoelde bepaling van art. 96 ten onrechte zijn vernietigd;

Gezien het Algemeen Reglement voor de waterschappen in *Noordbrabant*, vastgesteld door de Staten den 9den November 1861, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 4 Januari 1862, n°. 101 en afgekondigd in Provinciaal blad n°. 1 van 1862;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* d.d. 9 Februari 1899, G n°. 123, 1ste afdeeling, 2de bureau, te vernietigen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het rapport van dien Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 13den Januari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 30 *Jan.* 1900.)

—

20 *Januari* 1900. BESLUIT, tot wijziging van de bij Koninklijk besluit van 29 April 1895 (*Staatsblad* n°. 80) vastgestelde samenstelling der dienstdoende schutterij te *'s Gravenhage.* S. 10.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Januari 1900, n°. 77 S., afdeeling Militie en Schutterijen;

Overwegende, dat eenige verandering wenschelijk is in de bij Koninklijk besluit van 29 April 1895 (*Staatsblad* n°. 80) vastgestelde samenstelling van de dienstdoende schutterij te *'s Gravenhage;*

Gezien de wet van 11 April 1827 (*Staatsblad* n°. 17);

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

dat de noot 1 in de laatste kolom van den staat, behoorende bij het Koninklijk besluit van 29 April 1895 (*Staatsblad* n°. 80), gelezen wordt als volgt:

„De bataljonscommandanten en de commandant

der afdeeling vestingartillerie kunnen den rang van luitenant-kolonel hebben."

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Oorlog.

's Gravenhage, den 20sten Januari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 30 *Jan.* 1900.)

—

22 *Januari* 1900. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 5 December 1892 (*Staatsblad* n°. 259), waarbij aan het bestuur der gemeente *Delft* vergunning wordt verleend, in die gemeente, op een terrein gelegen in den *Klein-Vrijenbanschen* polder, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 11.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 Januari 1900, n°. 98, afdeeling Medische Politie;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij de wetten van den 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 191);

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Eenig artikel.

In het eerste lid van artikel 2 van het Koninklijk besluit van 5 December 1892 (*Staatsblad* n°. 259), waarbij aan het bestuur der gemeente *Delft* vergunning wordt verleend, in die gemeente, op een terrein, gelegen in den *Klein-Vrijenbanschen* polder, een gesticht voor krankzinnigen op te richten, zooals dat gelezen wordt ingevolge het Koninklijk besluit van 14 September 1894 (*Staatsblad* n°. 151), wordt voor „172 krankzinnigen, 86 mannen en 86 vrouwen", gelezen: „236 krankzinnigen, 117 mannen en 119 vrouwen".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 22sten Januari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 2 *Febr.* 1900.)

22 *Januari* 1900. BESLUIT, tot aanvulling van art. 76 van het Kiesreglement voor de Kamers van arbeid (beslnit van 6 Januari 1898, *Staatsblad* n°. 20). S. 12.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 14 December 1899, n°. 193, afdeeling Arbeid en Fabrieks-wezen;

Gezien de artt. 8, 2de lid, en 14, 1ste lid, van de wet op de Kamers van arbeid (wet van 2 Mei 1897, *Staatsblad* n°. 141);

Den Raad van State gehoord (advies van den 9 Januari 1900, n°. 14);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 17 Januari 1900, n°. 180, afdeeling Arbeid en Fabrieks-wezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat aan art. 76 van het Kiesreglement voor de Kamers van arbeid (besluit van 6 Januari 1898, *Staatsblad* n°. 20) tusschen de woorden: „de garnalenvisscherij . . . . 9 maanden" en „het nettenboeten . . . . . 3 maanden" het volgende zal worden toegevoegd: „het laden en lossen van schepen . . . . 6 maanden."

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 22sten Januari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 31 *Jan.* 1900.)

—

22 *Januari* 1900. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden betreffende art. 1 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) tot vaststelling van bepalingen betreffende 's rijks waterstaatswerken in verband met de artt. 22 en 30 van het Koninklijk besluit van 25 Maart 1899 (*Staatsblad* n°. 85) tot wijziging van het reglement van politie voor de visschershaven te IJmuiden.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending door niet-toepassing van de artt. 56 der Grondwet, 22, 28 en 30 van het Koninklijk besluit van 25 Maart 1899 (*Staatsblad* n°. 85) in verband met de artt. 1 en 2 der wet van

28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en van art. 2 van het besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 Juni 1899 (*Staatscourant* n°. 137):

Overwegende dat in het bevestigde vonnis van den kantonrechter te Haarlem als bewezen is aangenomen hetgeen den gerequireerde was ten laste gelegd: „dat hij in de gemeente Velzen te IJmuiden op den 1sten Juli 1899 des voormiddags omstreeks 10½ à 11 uur 1°. zonder daartoe vergunning te hebben bekomen van den directeur der visschershaven te IJmuiden eene hoeveelheid visch bestaande uit tong, tarbot, schol, wijting en rog, welke aangevoerd was met het stoomtrawlervaartuig „Judith" waarover hij op dat oogenblik het commando voerde en hetwelk gemeerd lag voor de Rijksvischhal in de visschershaven, op zijn daartoe uitdrukkelijk gegeven last heeft doen vervoeren in manden op een bespannen voertuig over het terrein van de visschershaven aldaar naar een buiten de grenzen van die haven gelegen open terrein, alwaar die visch achtereenvolgens in het openbaar werd verkocht; 2°. verzuimd heeft toen het stoomtrawlervaartuig „Judith" waarover hij alstoen het commando voerde en waarmede hij alstoen de visschershaven te IJmuiden was binnengeloopen, op dag, tijd en plaats als hiervoren vermeld, eene hoeveelheid tong, tarbot, schol, wijting en rog aanvoerde, onmiddellijk na de aankomst van dat vaartuig aan den afslager-halchef van de vischhal aldaar of aan diens plaatsvervanger aangifte te doen van soort en hoeveelheid van de aangevoerde visch, welke visch hij wenschte te verkoopen, zooals hij inderdaad ook gedaan heeft aan den partuculieren afslag";

dat de kantonrechter die feiten niet strafbaar heeft verklaard en den gereqnireerde van alle rechtsvervolging heeft ontslagen, welk vonnis in hooger beroep door de Rechtbank is bevestigd;

O. dat tegen die beslissing als cassatiemiddel is aangevoerd schending der hierboven genoemde artikelen door ze niet toe te passen, zonder nadere toelichting;

O. dat aan den gerequireerde twee feiten zijn ten laste gelegd en omtrent elk afzonderlijk moet worden onderzocht;

O. omtrent het in de eerste plaats ten laste gelegde feit;

dat in het bevestigd vonnis daaromtrent is overwogen: „dat dit feit behoort te worden getoetst aan de verbodsbepaling van art. 22 sub *a* en *b* van het Koninklijk besluit van 25 Maart 1899 (*Staatsblad* n°. 85) tot wijziging van het reglement van politie voor de visschershaven te IJmuiden;

„dat blijkens art. 1 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) bij algemeenen maatregel van bestuur door den Koning door straffen te handhaven bepalingen kunnen worden vastgesteld ter bescherming van 's Rijkswaterstaatswerken, alsmede ter verzekering van het doelmatig en veilig gebruik dier werken, waarbij zeer bepaaldelijk door den wetgever is aangeduid welke werken daarvoor in aanmerking kunnen komen, zoodat ook in verband met de geschiedenis der wet die bepalingen limitatief moeten worden opgevat;

„dat art. 22 den verkoop in de vischhal regelt en verbiedt in strijd met den gestelden regel te handelen;

„dat die regeling is in strijd met de waterstaatswet, omdat bij die wet niet is toegestaan om met straffen te handhaven bepalingen te maken omtrent het gebruik van werken die niet met zoovele woorden in de wet zijn vermeld en noch het woord „vischhal" in die wet is genoemd noch eenig werk waaronder het begrip „vischhal" kan worden gebracht;

„dat derhalve de verbodsbepalingen van art. 22 op welker overtreding straf is gesteld bij art. 30 sub *e* van dat Koninklijk besluit haren grond niet vinden in de wet en mitsdien zonder verbindende kracht zijn";

voorts dat de rechtbank in het vonnis, waarbij de beslissing van den kantonrechter werd bevestigd, nog „bovendien" overweegt: „dat ook al kon worden aangenomen, dat eene vischhal viel onder een van de in art. 1 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 96) genoemde zaken, de krachtens dit artikel bij algemeenen maatregel van bestuur vastgestelde bepalingen slechts kunnen strekken ter bescherming van 's Rijkswaterstaatswerken, alsmede ter verzekering van het doelmatig en veilig gebruik dier werken en eene verbodsbepaling om zonder vergunning van den directeur in de visschershaven visch te vervoeren anders dan van de vaartuigen naar de vischhal ten verkoop of ter verzending na den verkoop, een maatregel alzoo welke dwingt om behoudens vergunning van den directeur op de van overheidswege vastgestelde wijze zijn eigendom te doen verkoopen, niet kan geacht worden bovenbedoelde strekking te hebben";

O. dat dit eerste ten laste gelegde en bewezen

feit betreft het vervoer van visch over het terrein van de visschershaven te IJmuiden en valt onder de verbodsbepaling van art. 22 alinea 2*b* van het Koninklijk besluit van 25 Maart 1899 (*Staatsblad* n°. 85), waarop bij art. 30*e* van dat besluit straf is gesteld, zoodat naar aanleiding van het voorgesteld cassatiemiddel moet worden onderzocht of die bepalingen van dat besluit missen verbindende kracht, gelijk door den kantonrechter en de rechtbank is aangenomen;

O. dat bij dit Koninklijk besluit is vastgesteld het reglement van politie voor de visschershaven te IJmuiden, zijnde een waterstaatswerk onder beheer van het Rijk, en art. 22 alinea 2*b* van dat besluit luidt:

„Het is verboden zonder vergunning van den directeur in de visschershaven:

„*b.* visch te vervoeren anders dan van de vaartuigen naar de vischhal, ten verkoop, of ter verzending, na den verkoop", terwijl bij art. 30*e* overtreding daarvan wordt gestraft met geldboete van ten hoogste *f* 50;

O. dat de strafbepalingen van dit Koninklijk besluit volgens art. 56 der Grondwet alleen verbindende kracht knnnen hebben, indien zij op de wet berusten;

O. dat volgens art. 1 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) door den Koning ter bescherming van 's Rijkswaterstaatswerken, alsmede ter verzekering van het doelmatig en veilig gebruik dier werken voorzoover daarin niet door eene wet of door de Koningin krachtens eene wet is voorzien, bij algemeenen maatregel van bestuur door straffen te handhaven bepalingen worden vastgesteld betreffende de onderwerpen in de n°s. 1 tot en en met 8 van het artikel genoemd, en uit die opsomming in verband met de geschiedenis van het artikel ongetwijfeld volgt, dat die opsomming is limitatief en die regeling alleen mag betreffen de daarin uitdrukkelijk aangeduide onderwerpen;

dat echter die opsomming in zooverre in ruimen zin moet worden opgevat dat daaronder valt al wat naar den aard der zaak onder die onderwerpen is te begrijpen, ook al wordt het werk in zijn geheel met een anderen meer algemeenen naam genoemd:

O. dat eene „haven" of „visschershaven" niet met name in art. 1 der wet worden genoemd;

dat echter de „openbare wateren" van die haven onder beheer van het Rijk niettemin vallen onder n°. 1 van art. 1 der wet; en de terreinen der haven om en bij dat water, waar de vaartuigen aanleggen en de goederen worden gelost en gebracht, eveneens als kaden en losplaatsen onder n°. 3 van het artikel moeten worden begrepen, voorzoover zij onder het beheer van het Rijk zijn;

dat daaruit volgt, de bevoegdheid van het Koninklijk gezag om, krachtens de opdracht in art. 1 der wet gegeven, voorschriften vast te stellen omtrent het gebruik maken zoowel van de wateren als van de kaden en losplaatsen, welke het terrein der haven uitmaken, en tot die voorschriften ook behooren de bepalingen omtrent het vervoer uit de vaartuigen over de losplaatsen van de aldaar aangebrachte en geloste visch gelijk in art. 22 alinea 2*b* van het Koninklijk besluit zijn vastgesteld;

O. dat niemand door die bepalingen wordt gedwongen de visch in die haven te lossen; doch ieder die van de losplaatsen onder het beheer van het Rijk wil gebruik maken, verplicht is zich te houden aan de voorschriften door de Koningin krachtens de opdracht van art. 1 der wet omtrent het vervoer op die losplaats vastgesteld;

O. dat die voorschriften omtrent het vervoer van visch op de losplaatsen, het doelmatig en veilig gebruik dier werken betreffen en tot verzekering daarvan kunnen strekken, zoodat zij voldoen aan de omschrijving dier maatregelen in art. 1 der wet gegeven, terwijl de vraag of die voorschriften werkelijk doelmatig en juist zijn niet door den rechter mag worden beoordeeld, doch de beoordeeling daarvan is overgelaten aan het Koninklijk gezag, dat de voorschriften geeft;

O. dat derhalve art. 22 alinea 2*b* van het Koninklijk besluit als berustende op art. 1 der genoemde wet, verbindend is, en ook de strafbepaling tegen de overtreding daarvan in art. 30*e* verbindende kracht heeft;

dat alzoo het cassatiemiddel voor zooveel het is gericht tegen de beslissing omtrent het eerste punt van aanklacht gegrond is, en de vonnissen van den kantonrechter en van de Rechtbank in deze zaak gewezen in zooverre moeten worden vernietigd;

O. dat deze bewezen feiten strafbaar zijn volgens de artt. 22 en 30*e* van het Koninklijk besluit van 25 Maart 1899 (*Staatsblad* n°. 85) en behooren te worden gequalificeerd als: het in de visschershaven te IJmuiden zonder vergunning van den directeur vervoeren van visch anders dan van de vaartuigen naar de vischhal ten verkoop of ter verzending na den verkoop;

O. omtrent het tweede punt van aanklacht:

dat door het ontslag van rechtsvervolging te dier zake geen der in het middel van cassatie aangehaalde artikelen kan zijn geschonden of verkeerd toegepast;

dat in het bijzonder het aangehaald art. 2 van het besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 Juni 1899 daardoor niet kan zijn overtreden, omdat in dit reglement blijkens den geheelen inhoud daarvan, alleen voorschriften worden gegeven omtrent den verkoop van visch in de Rijksvischhal en de aangifte van de aangekomen visch voor den verkoop in de vischhal, terwijl in de dagvaarding wordt gesteld, dat de gerequireerde visch wilde verkoopen niet in de vischhal, maar elders, zoodat dit reglement niet op hem van toepassing kan zijn;

O. dat het ontslag van rechtsvervolging te dier zake reeds daarom juist is gegeven, en het middel van cassatie op dit punt van aanklacht ongegrond is, zoodat niet behoeft te worden onderzocht of de strafbepaling tegen de overtreding van dit reglement verbindende kracht heeft;

Vernietigt het vonnis door de arrondissementsrechtbank te Haarlem den 12 October 1899, alsmede dat door den kantonrechter te Haarlem den 30 Augustus 1899 in de zaak tegen den gerequireerde gewezen, doch alleen voor zooveel het eerste punt van aanklacht betreft;

In zooverre rechtdoende krachtens art. 105 R. O.:

Verklaart dat de in de eerste plaats bewezen verklaarde feiten opleveren de overtreding van het in de visschershaven te IJmuiden zonder vergunning van den directeur vervoeren van visch anders dan van de vaartuigen naar de vischhal ten verkoop of ter verzending na den verkoop;

Verklaart den gerequireerde daaraan schuldig;

Gezien de artt. 22 en 30 van het Koninklijk besluit van 25 Maart 1899 (*Staatsblad* n°. 85) en art. 23 Strafrecht;

Veroordeelt den gerequireerde L. G. te dier zake tot betaling eener geldboete van *f* 5;

Bepaalt dat die boete, zoo de veroordeelde die niet betaalt binnen twee maanden na den dag, waarop dit arrest kan worden ten uitvoer gelegd, zal worden vervangen door hechtenis van 1 dag;

Verwerpt overigens het beroep in cassatie.

—

22 *Januari* 1900. ARREST, van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat art. 37 der wet op het personeel met de belasting treft het houden van het belastbare voorwerp en den houder belastingplichtig maakt zoodra het gehouden voorwerp belastbaar wordt, zonder te onderscheiden of dit met of zonder toedoen des houders is geschied.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending, althans verkeerde toepassing van de artt. 25, 27, 35, 39, 41, 44, 45, 47 en 72 § 1, in verband met art. 75 der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) in verband met de artt. 91 en 23 Strafrecht, waaraan bij pleidooi nog is toegevoegd:

Schending van art. 37 van eerstgenoemde wet;

Overwegende dat aan de beklaagde bij de dagvaarding is ten laste gelegd, dat zij in het door haar op 27 Januari 1898 onderteekend beschrijvingsbiljet voor de personeele belasting in de gemeente Venlo, over het belastingjaar 1898, op de vraag betreffende het door haar gehouden aantal paarden, niets heeft ingevuld en ook later geene aanvullende aangifte heeft gedaan, terwijl bevonden is, dat zij op 30 September, 3, 9, 13, 17, 18, 24 en 25 October 1898 te Venlo een paard heeft gehouden, hetwelk zij bezigde gespannen voor een rijtuig op veeren en niet voor de uitoefening van een beroep of bedrijf;

O. dat van de ten laste gelegde feiten alleen bewezen is verklaard: dat de beklaagde geen aanvullende aangifte van het door haar op de tijden en op de wijze in de dagvaarding vermeld gebezigde paard heeft gedaan en tevens, dat reeds gerumen tijd vóór 30 September 1898 de laatste melktand van dat paard door een snijtand was vervangen;

O. dat het Hof bij het bestreden arrest heeft aangenomen, dat de gequireerde tot geene aanvullende aangifte van genoemd paard gehouden was op grond:

„dat bij art. 36 der wet tot regeling der personeele belasting van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) als regel wordt gehuldigd, dat de toestand op 15 Januari beslissend is;

„dat het stelsel der wet medebrengt om aan toevallige feiten en omstandigheden geen invloed toe te kennen ten nadeele van den belastingplichtige;

„dat nu als vaststaande mag worden aangenomen, dat de beklaagde tijdens de onderteekening van het beschrijvingsbiljet op 27 Januari 1898 niet gehouden was tot aangifte van het paard, als zijnde toen het bij art. 27 sub *c* bedoelde

geval van vrijstelling aanwezig geweest, die toestand geacht moet worden beslissend te zijn voor het geheele dienstjaar, tenzij de belastingplichtige door zijn toedoen of door eenige handeling zijnerzijds daarin verandering hebbe gebracht, zoodat er dan ook geen sprake meer zou kunnen zijn van toevallige omstandigheden, terwijl het feit, dat het bewuste paard in den loop van het dienstjaar zijn laatsten melktand verwisselde voor een snijtand als eene toevallige omstandigheid is aan te merken, die niet mag strekken ten nadeele van de beklaagde, die, als hebbende correct gehandeld bij het indienen van het beschrijvingsbiljet van 27 Januari 1898, niet kan gezegd worden eenige handeling te hebben gepleegd of bevorderd ter ontduiking der belasting";

dat alzoo het niet doen van eene aanvullingsaangifte hier niet oplevert een strafbaar feit;

O. dat tegen deze beslissing het middel is gericht en tot staving daarvan in hoofdzaak is aangevoerd: dat het feit, dat een paard zijn laatsten melktand verwisseld voor een snijtand teweegbrengt verandering in den toestand van belastbaarheid van dat paard en, wanneer die verwisseling na 15 Januari geschied, dat paard ophoudt vrijgesteld van belasting te zijn (cf. art. 27);

dat in de memorie van toelichting op art. 39 der wet is aangeteekend: verandering van den toestand waarvan hier sprake is, heeft voor den vierden of vijfden grondslag plaats onder meer: wanneer eene vrijstelling komt te vervallen doordien van aanvankelijk belastingvrije paarden belastbaar gebruik wordt gemaakt; dat vermits de vrijstelling, die op 27 Januari 1898 bestond, was vervallen eene verandering in den toestand plaats had, de beklaagde, toen zij een belastbaar gebruik van het paard maakte, tot eene aanvullende aangifte gehouden deed zijn;

O. dat art. 25 der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling der personeele belasting als regel stelt: dat de belasting naar den vijfden grondslag, paarden, geheven wordt wegens het houden hier te lande van paarden niet uitsluitend gebezigd voor de uitoefening van een beroep of bedrijf;

dat op dien regel uitzonderingen worden vastgesteld bij art. 27 der wet, door het verleenen van vrijstellingen;

dat hiervan het gevolg is, dat als de uitzondering de vrijstelling niet of niet meer aanwezig is de regel geldt en de belastbaarheid bestaat of ontstaat;

O. dat zoodanige uitzondering is de vrijstelling van belasting bij art. 27 sub littera *c* gegeven voor het houden van paarden wier laatste melktand nog niet is vervangen door een snijtand; dat mitsdien zoodra die vervanging heeft plaats gehad de vrijstelling ophoudt en de belastbaarheid intreedt;

O. dat hierin geen verandering wordt gebracht door de omstandigheid, dat in het hier aanwezige geval het door de gerequireerde gehouden paard op 15 Januari van het belastingjaar 1898, die tandenverwisseling nog niet had ondergaan en deze eerst later, na 15 Januari, in dat jaar heeft plaats gevonden;

O. toch, dat art. 36 der wet, waarop het Hof zich ten bewijze van het blijven voortbestaan der vrijstelling ook na de tandenverwisseling beroept, geen grond oplevert voor die stelling; dat immers aldaar wordt bepaald, dat wie op 15 Januari belastingplichtig is volgens den toestand op dien datum, voor het geheele jaar wordt aangeslagen; dat dit artikel dus alleen hen betreft, die op 15 Januari belastingplichtig zijn, niet hen, die het op dien datum niet zijn, wat het geval was met de gerequireerde; dat wijders het artikel wel zegt, dat aangeslagen wordt voor het geheele jaar, maar niets inhoudt omtrent vrijstelling voor het geheele jaar;

O. verder, dat in tegenstelling met art. 36, art. 37, eerste lid, betreft eene belastingplichtigheid die na 15 Januari ontstaat („belastingplichtig wordt"), dus eene als waarvan hier sprake is;

dat het bepaalt, dat dan de aanslag zal geschieden naar den toestand bij den aanvang der belastingplichtigheid, voorzooveel twaalfde gedeelten van het jaar als er nog niet geheel verstreken maanden overblijven; dat deze bepaling de bedoeling bij den wetgever uitsluit om eene op 15 Januari bestaande vrijstelling, zooals de hier bedoelde, ook na het vervallen van haren grond te doen voortduren, en dat nog wel voor het geheele jaar;

O. dat ook de stelling van het Hof niet goed gemaakt wordt door 's Hofs redeneering: dat het eene toevallige omstandigheid is, dat een paard in den loop van een dienstjaar zijn laatsten melktand voor een snijtand verwisselt en dat door die omstandigheid en niet door het toedoen van den belastingplichtige verandering in den toestand van belastbaarheid is gebracht;

O. toch, dat daargelaten of die tandenver-

wisseling wel eene toevallige omstandigheid kan genoemd worden, de door het Hof gemaakte onderscheiding is buiten de wet, die met de belasting treft het houden van het belastbare voorwerp en den houder belastplichtig maakt, zoodra het gehouden voorwerp belastbaar wordt zonder dat zij onderscheid maakt, of dit met of zonder toedoen des houders is geschied;

O. dat feitelijk vaststaat, dat de gerequireerde na den 15 Januari 1898 voor het door haar gehouden paard, tengevolge van het vervangen van den laatsten melktand door een snijtand, belastingplichtig geworden, verzuimd heeft binnen 14 dagen aangifte te doen;

O. dat zij daardoor art. 45 der meergemelde wet heeft overtreden, welke overtreding volgens art. 72 derzelfde wet een strafbaar feit oplevert;

O. dat het Gerechtshof door het bewezen verklaarde feit niet strafbaar te verklaren en de gerequireerde van alle rechtsvervolging te dier zake te ontslaan de in het middel aangehaalde artikelen heeft geschonden;

Vernietigt het arrest op 4 October 1899 door het Gerechtshof te 's Hertogenbosch in deze zaak gewezen, doch alleen voorzooveel betreft het wegens het in de tweede plaats telastgelegde feit uitgesproken ontslag van rechtsvervolging;

En krachtens art. 105 R. O. ten principale rechtdoende:

Verklaart dat dit feit oplevert het door iemand volgens art. 45 der wet tot regeling der personeele belasting tot aangifte gehouden niet nakomen van zijne verplichting;

Verklaart de gerequireerde daaraan schuldig;

Gezien art. 72 § 1 van meergenoemde wet, de artt. 23 en 91 Strafrecht;

Veroordeelt de gerequireerde tot eene geldboete van *f* 1;

Bepaalt den duur der hechtenis ter vervanging dier boete op één dag.

—

27 *Januari* 1900. BESLUIT, houdende vaststelling der voorwaarden en waarborgen, bedoeld bij litt. *h* van artikel 21 der laatstelijk bij de wet van 29 Juni 1899 (*Staatsblad* n°. 149), gewijzigde wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79), waaronder kapitalen van het Pensioenfonds voor weduwen en wezen van burgerlijke ambtenaren kunnen worden belegd in schuldvorderingen, gewaarborgd door het recht van eerste hypotheek op onroerende goederen, in *Nederland* gelegen. S. 13.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 19den December 1899, n°. 62, Generale Thesaurie;

Gelet op litt. *h* van artikel 21 der laatstelijk bij de wet van 29 Juni 1899 (*Staatsblad* n°. 149), gewijzigde wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79);

Den Raad van State gehoord (advies van den 9den Januari 1900, n°. 13);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Financiën van den 20sten Januari 1900, n°. 43, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

Bij belegging van kapitalen van het Pensioenfonds voor weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren in schuldvorderingen, gewaarborgd door het recht van eerste hypotheek op in *Nederland* gelegen onroerende goederen, zal het voor te schieten bedrag niet hooger mogen zijn dan twee derden der som, waarop het te verbinden goed door ten minste twee door Onzen Minister van Financiën benoemde deskundigen zal zijn gewaardeerd.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 27sten Januari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 7 *Febr.* 1900.)

—

29 *Januari* 1900. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 14.

—

29 *Januari* 1900. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat het ontbreken van de in den aanhef van art. 4 van het Koninklijk besluit van 19 Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 25) bedoelde vergunning een bestanddeel is der overtreding van dit artikel.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending door niet-toepassing van de artt. 1 en 2 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en van de artt. 4 en 13 van het Koninklijk

besluit van 19 Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 25) en verkeerde toepassing van art. 216 Strafvordering, omdat bij art. 4 van voormeld Koninklijk besluit *in het algemeen* wordt strafbaar gesteld, „het gebruik maken van den berm behoorende tot een weg onder het beheer van het Rijk tot het leggen of plaatsen van eenig los voorwerp", en op dit algemeene verbod in dat artikel uitzondering wordt verleend voor het geval de dader tot het op die wijze gebruik maken van den berm van den weg vergunning heeft van den Commissaris der Koningin in de provincie, waar het feit wordt gepleegd, en dus het in het bezit zijn van eene dergelijke vergunning moet worden beschouwd als een zoogenaamd, „fait d'excuse" en het ontbreken dier vergunning niet oplevert een element der overtreding en derhalve niet behoeft te worden ten laste gelegd;

Overwegende dat den gerequireerde is ten laste gelegd en bij het bestreden vonnis is bewezen verklaard, dat „hij den 3den October 1899 des namiddags omstreeks 9½ uur onder de gemeente Borne op den berm van den Rijksweg van Hengelo naar Borne een woonwagen heeft geplaatst gehad";

O. dat de kantonrechter heeft beslist, dat dit feit niet strafbaar is, meer bepaald dat het niet valt onder art. 4 van het Koninklijk besluit van 19 Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 25), op grond dat dit artikel niet inhoudt eene onvoorwaardelijke maar eene voorwaardelijke verbodsbepaling;

dat het gemis van vergunning daarin genoemd is een bestanddeel van het strafbare feit, en den beklaagde had behooren ten laste te worden gelegd;

O. dat hiertegen het middel is gericht;

O. daaromtrent, dat art. 4 van het Koninklijk besluit luidt:

„Tenzij met vergunning van Onzen Commissaris in de provincie is het verboden van de wegen en paden, onder het beheer van het Rijk, en van de daartoe behoorende glooiingen, bermen en slooten gebruik te maken:

a. tot het maken van uitwegen en andere verbindingen en het verbreeden van bestaande uitwegen;

b. tot het maken van voetpaden en stoepen;

c. tot het plaatsen en laten staan van gebouwen of getimmerten, hekken, afrasteringen, schuttingen en hagen;

d. tot het plaatsen en laten staan van lantaarnpalen, aanplakborden, telephoonpalen en dergelijke voorwerpen;

e. tot het leggen van goten, riolen en buizen;

f. tot het leggen of plaatsen van zand, steenen, hout en andere losse voorwerpen";

O. dat dit artikel blijkens zijnen inhoud, niet bevat een algemeen, onvoorwaardelijk verbod om van de wegen en paden, onder beheer van het Rijk, de daartoe behoorende glooiingen, bermen en slooten het onder *a* tot en met *f* omschreven gebruik te maken, waarvan alleen bij uitzondering in bepaalde, bijzondere gevallen ontheffing kan worden verleend, doch dat gebruik alleen dan is verboden, wanneer het geschied zonder vergunning van den Commissaris der Koningin in de provincie;

dat dit verbod dus is voorwaardelijk, en art. 4 alleen dan is overtreden, indien die vergunning niet verleend is;

O. dat, waar de overtreding van dit artikel afhangt van eene bepaalde, voor elk geval gestelde voorwaarde, de aanwezigheid daarvan, dus het gemis der gevorderde vergunning, is een bestanddeel van de overtreding van art. 4, hetwelk in de dagvaarding had moeten zijn opgenomen om het gebruik, volgens de artt. 4 en 13 van het Koninklijk besluit strafbaar te doen zijn;

dat dus, nu het ontbreken der vergunning niet ten laste is gelegd, de kantonrechter den gerequireerde terecht heeft ontslagen van alle rechtsvervolging en het middel van cassatie niet gegrond is;

Verwerpt het beroep in cassatie.

—

31 *Januari* 1900. BESLUIT, houdende af- en overschrijving van het IIde op het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1899. S. 15.

—

1 *Februari* 1900. BESLUIT, waarbij, met intrekking van het Koninklijk besluit van 11 December 1890 (*Staatsblad* n°. 178), wordt verklaard, dat het krankzinnigengesticht te *Dordrecht* als niet meer bestaande wordt beschouwd. S. 16.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 Januari 1900, n°. 240, afdeeling Medische Politie;

Overwegende, dat het krankzinnigengesticht te *Dordrecht*, tot de opheffing waarvan door den Raad dier gemeente in zijne zitting van den 28sten October 1897 werd besloten, den 6den Juli 1898 is gesloten;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staats-*

blad n°. 96), gewijzigd bij de wetten van den 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 191);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met intrekking van het Koninklijk besluit van 11 December 1890 (*Staatsblad* n°. 178), te verklaren, dat het krankzinnigengesticht te *Dordrecht* als niet meer bestaande wordt beschouwd.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 1sten Februari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 13 *Febr.* 1900.)

---

2 *Februari* 1900. WET, tot vaststelling van het *tweede* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 17.

Bij deze wet wordt het IIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1900, betreffende de *Hooge Colleges van Staat en het Kabinet der Koningin*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1e Afd.:	De Staten-Generaal	*f*	354,010.—
2e „	De Raad van State	„	104,410.—
3e „	De Algemeene Rekenkamer	„	122,850.—
4e „	De Kanselarij der Nederlandsche Orden	„	19,520.—
5e „	Het Kabinet der Koningin	„	35,215.—
6e „	Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën, toelagen en kosten voor de vergaderingen van den Ministerraad	„	39,987.—
7e „	Onvoorziene uitgaven	„	5,000.—
		f	680,992.—

---

2 *Februari* 1900. WET, tot vaststelling van het *derde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 18.

Bij deze wet wordt het IIIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1900, betreffende het *Departement van Buitenlandsche Zaken*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1e Afd.:	Kosten van het Departement	*f*	90,230.—
2e „	Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten	„	696,480.—
3e „	Verschillende uitgaven	„	22,600.—
4e „	Pensioenen, wachtgelden en toelagen	„	35,830.—
5e „	Onvoorziene uitgaven	„	10,000.—
		f	855,140.—

---

2 *Februari* 1900. WET, tot vaststelling van het *vierde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 19.

Bij deze wet wordt het IVde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1900, betreffende het *Departement van Justitie*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1e Afd.:	Kosten van het Departement	*f*	150,938.—
2e „	Kosten van de rechterlijke macht	„	1,719,625.—
3e „	Kosten van het Hoog Militair Gerechtshof en de auditiën in de militaire arrondissementen	„	53,800.—
4e „	Gerechtskosten	„	347,500.—
5e „	Kosten van algemeene of Rijkspolitie en in zake van jacht en visscherij	„	622,185.—
6e „	Kosten der gevangenissen en Rijksopvoedingsgestichten	„	1,164,132.—
7e „	Gebouwen, daaronder niet begrepen de Rijkswerkinrichtingen	„	649,511.—
8e „	Kosten der Rijkswerkinrichtingen	„	739,943.—
9e „	Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën enz.	„	314,178.—
10e „	Verschillende uitgaven	„	31,400.—
11e „	Onvoorziene uitgaven	„	50,000.—
		f	5,843,212.—

---

2 *Februari* 1900. WET, tot vaststelling van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 20.

Bij deze wet wordt het Vde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1900, betreffende het *Departement van Binnenlandsche Zaken*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1e Afd.: Kosten van het Departement. *Art.* 1—4		*f* 200,259.—	
2e „ *a.* Kosten van het bestuur der provinciën:			
Art. 5— 8. Noordbrabant	*f* 138,328.50		
„ 9—12. Gelderland	„ 76,171.50		
„ 13—16. Zuidholland	„ 83,149.—		
„ 17—21. Noordholland	„ 81,815.—		
„ 22—25. Zeeland	„ 108,700.—		
„ 26—29. Utrecht	„ 55,610.—		
„ 30—33. Friesland	„ 68,287.—		
„ 34—37. Overijssel	„ 60,454.—		
„ 38—41. Groningen	„ 87,200.—		
„ 42—45. Drenthe	„ 49,290.—		
„ 46—49. Limburg	„ 61,798.50		
b. Armwezen. *Art.* 50—52	„ 250,300.—		
c. Verdere uitgaven betrekkelijk het binnenlandsch bestuur. *Art.* 53—64	„ 316,400.—		
			„ 1,437,503.50
3e Afd.: Nationale militie en schutterijen. *Art.* 66—68			„ 64,250.—
4e „ Medische politie. *Art.* 69—85			„ 462,050.—
5e „ Onderwijs.			
Hooger onderwijs.			
Art. 86—89. Rijks-universiteit te Leiden	*f* 842,767.—		
„ 90—92. Rijks-universiteit te Utrecht	„ 481,619.—		
„ 93—95. Rijks-universiteit te Groningen	„ 418,522.—		
Verdere uitgaven betrekkelijk het hooger onderwijs.			
Art. 96. Uitgaven voor den dienst der Rijks-universiteiten, niet begrepen in de artt. 86 tot en met 95, van zoodanigen aard, als, volgens beslissing van den Minister van Binnenlandsche Zaken, tot en met het jaar 1878 gekweten zijn uit de opgeheven fondsen, bedoeld bij art. 113 der wet van 28 April 1876 (*Staatsblad* n°. 102)	„ 500.—		
Art. 97. Kosten der opleiding van leeraren voor het Hervormd Kerkgenootschap vanwege dat genootschap	„ 35,635.—		
Art. 98. Kweekscholen der godgeleerdheid voor de Evangelisch-Lutherschen en Remonstranten, mitsgaders kosten van opleiding van studenten bij de Hersteld-Evangelisch-Lutherschen	„ 10,000.—		
Art. 99. Seminariën voor het Roomsch-Katholiek Kerkgenootschap	„ 13,580.—		
Art. 100. Toelagen voor en verdere uitgaven in verband met godgeleerd en godsdienstonderwijs voor de Israëlietische kerkgenootschappen	„ 19,600.—		
Art. 101. Kosten der gouden eerepenningen voor bekroonde prijsvragen, uitgeschreven door de Rijks-universiteiten	„ 1,000.—		
Art. 102. Beurzen voor studeerenden aan instellingen voor hooger onderwijs	„ 14,400.—		
Art. 103. Beurs ter begeving van den heer van Warmond en			
Transporteere	*f* 1,837,623.—	*f* 2,164,062.50	

Per transport . . .	*f* 1,837,623.—	*f* 2,164,062.50
uitkeering aan dezen voor de armen dier gemeente, ten gevolge van destijds aan de hoogeschool te Leiden gekomen goederen, die later zijn te gelde gemaakt	„ 890.—	
Art. 104. Jaarwedde van een inspecteur der gymnasia . . .	„ 8,500.—	
„ 105. Reis-, verblijf- en bureelkosten van den inspecteur der gymnasia	„ 1,100.—	
Art. 106. Subsidiën aan gemeenten ten behoeve van hare gymnasia en pro-gymnasia.	„ 235,000.—	
Art. 107. Reis- en verblijfkosten, vacatiegelden en verdere uitgaven der gecommitteerden en der commissie, bedoeld in artt. 11 en 12 der wet van 28 April 1876 (*Staatsblad* n°. 102). . . .	„ 12,500.—	
Middelbaar onderwijs.		
Art. 108. Jaarwedden van drie inspecteurs van het middelbaar onderwijs.	„ 10,500.—	
Art. 109. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de inspecteurs van het middelbaar onderwijs	„ 2,700.—	
Art. 110. Jaarwedden, toelagen en belooningen der hoogleeraren, leeraren, beambten en bedienden bij de Polytechnische School. .	„ 201,700.—	
Art. 111. Aanbouw en onderhoud van gebouwen, aankoop van terrein, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, lokaalbehoeften, kleeding der bedienden, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijfloonen en verdere uitgaven ten behoeve der Polytechnische School.	„ 265,400.—	
Art. 112. Jaarwedden, verloftraktementen, toelagen en belooningen der leeraren, beambten en bedienden bij de Rijks-hoogere burgerscholen	„ 473,530.—	
Art. 113. Aankoop van grond en gebouwen, huur en lasten van gebouwen, aanbouw en onderhoud van gebouwen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, boeken en leermiddelen ten behoeve van onvermogende leerlingen, lokaalbehoeften, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijfloonen, en verdere uitgaven ten behoeve der Rijks-hoogere burgerscholen	„ 85,500.—	
Art. 114. Subsidiën en toelagen voor inrichtingen van middelbaar onderwijs.	„ 253,350.—	
Art. 115. Subsidiën aan scholen voor ambachtsonderwijs . .	„ 120,450.—	
„ 116. Subsidiën aan teekenscholen	*Memorie.*	
„ 117. Subsidiën aan scholen voor zeevaartkundig onderwijs.	„ 38,550.—	
„ 118. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het afnemen der eindexamens voor de hoogere burgerscholen en de Polytechnische School, benevens verdere kosten van die examens.	„ 45,000.—	
Art. 119. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen die wenschen te ontvangen eene akte van bekwaamheid voor het middelbaar onderwijs, eene der akten van bekwaamheid, vermeld in art. 65, of eene akte van bekwaamheid voor het handteekenen, vermeld in art. 65*bis* der wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van		
Transporteere . . .	*f* 3,586,793.—	*f* 2,164,062.50

Per transport . . .	*f* 3,586,793.—	*f* 2,164,062.50
28 Januari 1897 (*Staatsblad* n°. 57), benevens verdere kosten van die examens	„ 53,000.—	

Lager onderwijs.

Art. 120. Jaarwedden van drie inspecteurs van het lager onderwijs	„ 10,500.—	
Art. 121. Reis-, verblijf- en bureelkosten der inspecteurs van het lager onderwijs	„ 2,800.—	
Art. 122. Jaarwedden van de districts-schoolopzieners . . .	„ 62,500.—	
„ 123. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de districts-schoolopzieners	„ 18,500.—	
Art. 124. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de arrondissements-schoolopzieners of abonnement deswege.	„ 56,000.—	
Art. 125. Kosten der vergaderingen van de ambtenaren, aan wie het toezicht op het lager onderwijs is opgedragen bij art. 67 der wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij het Koninklijk besluit van 28 Januari 1897 (*Staatsblad* n°. 57).	„ 100.—	
Art. 126. Jaarwedden, toelagen en belooningen der onderwijzers en bedienden bij de Rijkskweekscholen tot opleiding van onderwijzers en van onderwijzeressen en bij de daaraan verbonden leerscholen.	„ 223,500.—	
Art. 127. Toelagen voor huisvesting en verpleging van kweekelingen, opgeleid bij de Rijkskweekscholen	„ 174,200.—	
Art. 128. Aankoop en stichting van gebouwen; huur en onderhoud van gebouwen; vuur en licht; hulpmiddelen voor het onderwijs; lokaalbehoeften; personeele hulp en schrijfloon; het gebruik maken van bad- en zweminrichtingen en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkskweekscholen en daaraan verbonden leerscholen.	„ 78,255.—	
Art. 129. Subsidiën voor kweekscholen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen	„ 195,000.—	
Art. 130. Rijksnormaallessen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen en kosten van opleiding voor het afleggen van het examen ter verkrijging der akte van bekwaamheid voor vrije en orde-oefeningen der gymnastiek	„ 515,000.—	
Art. 131. Bijdrage aan normaallessen en aan hoofden van scholen voor door hen opgeleide personen, die de akte, bedoeld in art. 56 onder *a* der wet op het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij het Koninklijk besluit van 28 Januari 1897 (*Staatsblad* n°. 57), hebben verkregen. . . .	„ 324,000.—	
Art. 132. Subsidiën en toelagen aan de arrondissements-schoolopzieners ten gevolge van art. 22 van het Koninklijk besluit van 31 December 1891 (*Staatsblad* n°. 254)	„ 8,000.—	
Art. 133. Jaarwedden van onderwijzers bij de Rijks-lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder. .	„ 13,100.—	
Art. 134. Onderhoud van gebouwen; vuur en licht; hulpmiddelen voor het onderwijs; lokaalbehoeften; buitengewoon opzicht; personeele hulp; schrijfloonen en verdere uitgaven voor de Rijks-lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder	„ 4,670.—	
Transporteere . . .	*f* 5,325,918.—	*f* 2,164,062.50

Per transport . . .	*f* 5,325,918.—	*f* 2,164,062.50
Art. 135. Subsidiën aan gemeenten tot bestrijding van jaarwedden van onderwijzers en onderwijzeressen bij de lagere scholen.	„ 72,800.—	
Art. 136. Bijdrage en vergoeding door het Rijk aan de gemeenten in de kosten van haar lager onderwijs, ten gevolge van art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij het Koninklijk besluit van 28 Januari 1897 (*Staatsblad* n°. 57), in verband met art. 5 der wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175)	„ 3,450,000.—	
Art. 137. Vergoeding door het Rijk aan de gemeenten voor de kosten van haar lager onderwijs over 1898, ten gevolge van art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals dat artikel is gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 123), in verband met art. 5 der wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175).	„ 18,000.—	
Art. 138. Tijdelijk subsidie aan de gemeenten, door de uitgaven tot eene behoorlijke inrichting van haar lager onderwijs vereischt, onbillijk bezwaard (art. 49 der wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij het Koninklijk besluit van 28 Januari 1897, *Staatsblad* n°. 57) . .	„ 300,000.—	
Art. 139. Bijdrage door het Rijk in de jaarwedden van onderwijzers aan bijzondere scholen, ten gevolge van art. 54*bis* der wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij het Koninklijk besluit van 28 Januari 1897 (*Staatsblad* n°. 57)	„ 1,170,000 —	
Art. 140. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen die wenschen te ontvangen eene der akten van bekwaamheid, vermeld in art. 56 onder *a* en *b* of eene akte van bekwaamheid voor de handwerken of voor de vrije en orde-oefeningen der gymnastiek, vermeld in art. 65*bis* der wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij het Koninklijk besluit van 28 Januari 1897 (*Staatsblad* n°. 57), benevens verdere kosten van die examens	„ 106,000.—	
Art. 141. Verschillende uitgaven voor speciale inrichtingen voor onderwijs; gratificatiën; hulp- en aanmoedigingsmiddelen . .	„ 31,100.—	
Art. 142. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissie, tot het examineeren van hen die een diploma van geëxamineerd en beëedigd landmeter wenschen te ontvangen, benevens verdere kosten van die examens.	„ 150.—	
Art. 143. Kosten van vervaardiging, inpakking en verzending van pleisterafgietsels ten behoeve van inrichtingen van onderwijs.	„ 1,000.—	
Art. 144. Jaarwedden en verdere belooningen van den bouwkundige en van de opzichters, belast met het toezicht op de gebouwen voor onderwijs en van het personeel bij het bureel van den bouwkundige.	„ 35,350.—	
Art. 145. Reis- en verblijfkosten van de in het vorig artikel bedoelde ambtenaren, huishoudelijke en verdere uitgaven, betreffende het aan hen opgedragen toezicht.	„ 12,300 —	
		„ 10,522,618.—
Transporteere . . .		*f* 12,686,680.50

Per transport . . . *f* 12,686,680.50

5e Afd.: Landbouw.

Art. 146. Jaarwedde van den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen . . . *f* 3,500.—

Art. 147. Reis-, verblijf- en bureelkosten van den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen . . . . . „ 1,100.—

Art. 148. Jaarwedden, toelagen en belooningen der leeraren, beambten en bedienden bij de Rijkslandbouwschool . . . . . „ 107,300.—

Art. 149. Kosten en subsidiën voor stichting, uitbreiding, aanbouw, onderhoud, huur en lasten van gebouwen, onderhoud en aankoop van meubelen, vuur en licht, aanvulling en uitbreiding der verzamelingen en hulpmiddelen voor het onderwijs, reis- en verblijfkosten, personeele hulp en schrijfloonen, administratieve, huishoudelijke en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkslandbouwschool . . . . . „ 90,882.—

Art. 150. Subsidiën ten behoeve van het onderwijs in land- en tuinbouw en houtteelt, voor landbouw en zuivelconsulenten en toelagen voor het opleiden van landbouw- en tuinbouwonderwijzers. „ 87,350.—

Art. 151. Kosten, voortvloeiende uit de oprichting en instandhouding van winterscholen. . . . . „ 34,350.—

Art. 152. Jaarwedden van elf Rijks-landbouwleeraren en van vijf Rijks-tuinbouwleeraren. . . . . „ 34,500.—

Art. 153. Reis-, verblijf- en bureelkosten der Rijkslandbouw- en Rijkstuinbouwleeraren, benevens kosten van werktuigen, platen, boeken en bindwerk en van vergaderingen van Rijkslandbouw- en Rijkstuinbouwleeraren en van zuivelconsulenten. . . . . „ 19,800.—

Art. 154. Jaarwedden, toelagen en belooningen van de directeuren en overige ambtenaren en bedienden aan de Rijkslandbouwproefstations . . . . . „ 51,150.—

Art. 155. Aanbouw, onderhoud, huur en lasten van gebouwen, aankoop van grond en gebouwen, vuur en licht, werktuigen, gereedschappen, bureel- en lokaalbehoeften, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijfloonen en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkslandbouwproefstations, en de proefzuivelboerderij te Hoorn; subsidie ten behoeve der proefzuivelboerderij te Hoorn, zoomede kosten voortvloeiende uit wetenschappelijke proefnemingen in het belang van den landbouw; kosten van toezicht op den aanleg en de exploitatie van proefvelden; reis-, verblijf- en bureelkosten van de leden der commissie van toezicht op de Rijkslandbouwproefstations. „ 133,240.—

Art. 156. Bijdragen in de kosten van aanleg en exploitatie van proefvelden en daarmede in verband staande uitgaven. . . . . „ 20,900 —

Art. 157. Subsidie aan het phytopathologisch laboratorium „WILLIE COMMELIN-SCHOLTEN" te Amsterdam . . . . . „ 7,000.—

Art. 158. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissie tot het afnemen der eindexamens voor de landbouwscholen benevens verdere kosten van die examens . . . . „ 3,000.—

Art. 159. Kosten van opleiding voor het afleggen van het examen ter verkrijging der akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in land- en tuinbouwkunde . . . . . „ 5,000.—

Transporteere . . . *f* 599,072.— *f* 12,686,680.50

Per transport . . .	*f* 599,072.—	*f* 12,686,680.50
Art. 160. Subsidiën voor de uitgaven van boekwerken en tijdschriften in het belang van den landbouw	„ 1,550.—	
Art. 161. Subsidiën in de kosten van oprichting van leenbanken ten behoeve van den landbouw en in de exploitatiekosten van coöperatieve centrale boeren leenbanken	„ 4,000.—	
Art. 162. Jaarwedden en verdere belooningen van de vaste districts-veeartsen	„ 22,500.—	
Art. 163. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de districts-veeartsen, reis- en verblijfkosten en vacatiegelden van hunne plaatsvervangers en reis- en verblijfkosten en belooning van de geëxamineerde veeartsen, bedoeld in de artt. 14, 16, 17, 19, 21 en 25 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), de artt. 1 en 7 der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 94) en de artt. 2 en 5 der wet van 5 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 110).	„ 48,100.—	
Art. 164. Jaarwedden en verdere belooningen van den directeur, de leeraren, ambtenaren, bedienden en arbeiders aan 's Rijks veeartsenijschool, mitsgaders schrijfloonen	„ 51,758.33	
Art. 165. Subsidiën voor de verzamelingen en andere inrichtingen van onderwijs aan 's Rijks veeartsenijschool, aanbouw, onderhoud en lasten der gebouwen; onderhoud en aankoop van meubelen en gereedschappen, vuur, water en licht; aankoop en voeding van dieren; administratieve en verdere uitgaven	„ 33,200.—	
Art. 166. Toelagen voor huisvesting en verpleging aan leerlingen van 's Rijks veeartsenijschool, die bij de opheffing van het internaat inwonend waren	„ 2,400.—	
Art. 167. Subsidiën en andere uitgaven ten behoeve van cursussen in hoefbeslag.	„ 3,600.—	
Art. 168. Kosten van de examens van hen die een diploma als veearts verlangen volgens de wet van 8 Juli 1874 (*Staatsblad* n°. 99).	„ 3,000.—	
Art. 169. Subsidiën en andere uitgaven ten behoeve van de verbetering van de Nederlandsche paardenrassen	„ 102,600.—	
Art. 170. Subsidiën en andere uitgaven ter bevordering van de veefokkerij	„ 30,000.—	
Art. 171. Kosten, subsidiën en schadeloosstellingen tot afwending van het gevaar, waarmede besmettelijke veeziekten den veestapel bedreigen, en daartoe betrekkelijke uitgaven, waaronder de belooning van tijdelijke, buitengewone districtsveeartsen en vee-opzichters .	„ 75,000.—	
Art. 172. Kosten voortvloeiende uit de wet van 5 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 110).	„ 250.—	
Art. 173. Traktementen, ontvangloonen, belooningen, bureelkosten en toelagen der ambtenaren bij het beheer der domeinen, ressorteerende onder het Departement van Binnenlandsche Zaken, alsmede vergoeding aan de Nederlandsche Heidemaatschappij . .	„ 25,800.—	
Art. 174. Grondbelasting, waterschaps- en andere lasten van de domeinen, ressorteerende onder het Departement van Binnenlandsche Zaken	„ 51,000.—	
Art. 175. Kosten van verkoopingen van hout, gras, tiendvruchten, enz. van verpachtingen, van aanbestedingen en van inzamelingen van tienden	„ 8,000.—	
Transporteere . . .	*f* 1,061,830.33	*f* 12,686,680.50

Per transport . . .	*f* 1,061,830.33	*f* 12,686,680.50
Art. 176. Aankoop van grond ter afronding of uitbreiding van bosschen en bebosschingen	„ 10,000.—	
Art. 177. Reis- en verblijfkosten van de ambtenaren in dienst bij het beheer der voormelde domeinen	„ 3,500.—	
Art. 178. Druk- en bindwerk en verdere bureelbehoeften voor het in het vorig artikel bedoelde beheer	„ 1,000.—	
Art. 179. Kosten van onderhoud en verbetering van voormelde domeinen, daaronder begrepen de kosten van verbetering, van uitwatering en afwatering, van bevloeiingswerken, van aanleg en onderhoud van bosschen en ontginningen, van onderhoud en vernieuwing van gebouwen, van onderhoud van landerijen, dijken, wegen, waterleidingen, bemalingswerken, bemaling, bruggen, sluizen, duikers en vaartuigen en alle andere uitgaven het beheer der voornoemde domeinen betreffende, niet vermeld onder de *artikelen* 173 tot en met 178	„ 125,800.—	
Art. 180. Subsidie aan het Nederlandsch Landbouwcomité. .	„ 13,500.—	
„ 181. Subsidie aan de Nederlandsche Heidemaatschappij tot het bevorderen van bevloeiing	„ 6,200.—	
Art. 182. Kosten van onderzoek van boter en verdere uitgaven in verband met de wet van 23 Juni 1889 (*Staatsblad* n°. 82) .	„ 8700.—	
Art. 183. Toezicht op wijngaarden, boomkweekerijen, tuinen en broeikassen, volgens art. 1 van het Koninklijk besluit van 24 December 1883 (*Staatsblad* n°. 248)	„ 300.—	
Art. 184. Kosten voortspruitende uit de wet van 2 April 1898 (*Staatsblad* n°. 79), houdende bepalingen tot wering van voor den land-, tuin- of boschbouw schadelijke dieren en van plantenziekten.	„ 1,000.—	
Art. 185. Verslagen, berichten, verordeningen en advertentiën betreffende den landbouw	„ 4,000.—	
Art. 186. Subsidiën, toelagen en verdere uitgaven in het belang van den landbouw	„ 5,500.—	
		„ 1,241,330,33
7e Afd.: Kunsten en wetenschappen. *Art.* 187—221		„ 822,312.—
8e „ Nederlandsche Staatscourant, Handelingen van de Staten-Generaal en Staatsblad. *Art.* 222—226		„ 75,202.—
9e „ Pensioenen, toelagen, gratificatiën, wachtgelden, enz. *Art.* 227—233.		„ 698,855.—
10e „ Onvoorziene behoeften. *Art.* 234		„ 40,000.—
		f 15,564,379.83

---

2 *Februari* 1900. WET, houdende vaststelling van het *zesde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 21.

Bij deze wet wordt het VIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1900, betreffende het *Departement van Marine*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1e Afd.: Kosten der administratie	*f* 368,984.25[5]
2e „ Materieel der zeemacht en van 's Rijks maritieme etablissementen. .	„ 6,785,901.—
3e „ Personeel der zeemacht	„ 4,314,008.79
4e „ Loodswezen, betonning, bebakening, verlichting en hydrographie . .	„ 2,392,641.—
5e „ Pensioenen, onderstanden, wachtgelden enz.	„ 2,060,527.—
6e „ Onvoorziene uitgaven.	„ 60,000.—
	f 15,982,062.04[5]

---

a. de som van *achthonderd een en vijftig duizend gulden*, beschikbaar gesteld bij het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1900;

b. het vermoedelijk batig slot der rekening van ontvang en uitgaaf wegens de begrooting ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor den dienst van 1899;

c. de toevallige baten, welke gedurende het jaar 1900 uit den aanleg der vestingwerken kunnen voortvloeien.

3. Wanneer het bedrag uitgetrokken bij een der *artikelen*, 2, 3, 4, 5, 6, 7 en 8 van artikel 1 dezer wet ontoereikend wordt bevonden, kan het, met inachtneming van het voorschrift van het tweede lid van artikel 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), door overschrijving uit *artikel* 9 van hetzelfde artikel 1 worden aangevuld.

4. Op *artikel* 9 van artikel 1 dezer wet worden aangewezen de tot het dienstjaar 1900 behoorende uitgaven, de voltooiing van het vestingstelsel betreffende, die hare omschrijving niet vinden in een der andere *artikelen* van genoemd artikel en moeten dienen ter voorziening in behoeften, die in den loop van dat dienstjaar onverwacht opkomen.

Die uitgaven worden, voor elke soort afzonderlijk, in de rekening gebracht en omschreven.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 3den Februari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) ELAND.

(*Uitgeg.* 10 *Febr.* 1900.)

---

3 *Februari* 1900. WET, tot vaststelling van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 25.

Bij deze wet wordt het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1900, betreffende het *Departement van Oorlog*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1e Afd.:	Kosten van het Departement	*f* 162,550.—
2e „	Traktementen en toelagen, mitsgaders schadeloosstelling voor uniformverandering en voor verlies van bagage, voor het aanschaffen en het verlies van dienstpaarden en voor verhuiskosten bij verplaatsing van den grooten staf, den generalen staf, de intendance en de provinciale en plaatselijke staven	„ 248,600.—
3e „	Traktementen, toelagen en schadeloosstelling voor uniformverandering en voor verlies van bagage, voor het aanschaffen en het verlies van dienstpaarden en voor verhuiskosten bij verplaatsing van de staven der verschillende wapens en van de officieren der wapenkorpsen, vergoeding voor onderhoud van rijwielen van officieren van den staf der genie en van opzichters van fortificatiën, tegemoetkoming aan de reserve-officieren voor eerste aanschaffing van uniform en daggelden van militaire wachters	„ 3,254,815.—
4e „	Soldijen en verdere kosten van de verschillende staven, diensten en wapenkorpsen, in de 2de, 3de en 5de afdeelingen vermeld, met uitzondering van de kosten, in die afdeelingen en in de 9de en 12de afdeelingen omschreven, doch met inbegrip van de kosten van instructeurs beneden den rang van officier bij de schutterijen en vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel en van vrijwilligers voor het reservekader	„ 6,587,534.—
5e „	Geneeskundige dienst	„ 840,063.—
6e „	Studie en onderwijs	„ 338,162.—
7e „	Artillerie-inrichtingen, aanmaak, aanschaffing, samenstelling, wijziging, herstelling, onderhond en verwerken van het materieel der artillerie,	
	Transporteere . . .	*f* 11,431,724.—

	Per transport . . .	*f* 11,431,724.—
	der draagbare wapenen, der torpedo's en der pyrotechnische voorwerpen, met alles wat daarop, alsmede op het beheer van een en ander betrekking heeft, toelagen aan magazijnmeesters der artillerie, zoomede practische oefeningen en proeven bij het wapen der artillerie, een en ander met inbegrip van al wat de inrichtingen van onderwijs en het wapen der marechaussee betreft	„ 1,928,672.—
8e Afd.:	Materieel der genie en kazerneering, met hetgeen gerekend wordt daartoe te behooren, een en ander echter met uitzondering van al wat de Hoogere Krijgsschool, de Koninklijke Militaire Academie, de Cadettenschool, den Hoofdcursus te Kampen, de Normaal-schietschool, de Artillerie-inrichtingen en het wapen der marechaussee betreft.	„ 888,955.—
9e „	Aankoop van brood en kosten van de militaire bakkerijen, van de militaire slachterijen en van de militaire magazijnen van levensmiddelen	„ 2,576,711.—
10e „	Kosten van de centrale magazijnen van militaire kleeding en uitrusting, en van de garnizoens-magazijnen van kleeding en uitrusting, benevens van vernieuwing en wijziging van ledergoed en paardetuig en van vernieuwing en onderhoud van kampements-effecten en van nachtleger	„ 467,780.—
11e „	Militaire verkenningen en Topographische inrichting	„ 66,530.—
12e „	Verplaatsing van personen en goederen.	„ 327,900.—
13e „	Verschillende uitgaven	„ 93,300.—
14e „	Nonactiviteits-traktementen, pensioenen, gagementen, onderstanden, lijfrenten, toelagen en wachtgelden	„ 2,557,651.—
15e „	Onvoorziene uitgaven	„ 50,000.—
16e „	Wapen der marechaussee	„ 760,041.—
17e „	Buitengewone uitgaven	„ 593,750.—
18e „	Voltooiing van het vestingstelsel	„ 851,000.—
		f 22,594,014.—

---

3 *Februari* 1900. WET, tot vaststelling van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 26.

Bij deze wet wordt het IXde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1900, betreffende het *Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1e Afd.:	Kosten van het Departement. *Art.* 1—4		*f* 160,500.—
2e „	Waterstaat.		
	A. *Algemeene zaken.*		
Art. 5.	Kosten van commissiën, met inbegrip van het drukken van verslagen en van reiskosten.	*f* 3,000.—	
Art. 6.	Exploten en proceskosten	„ 1,000.—	
„ 7.	Druk- en bindwerk, alsmede advertentiën	„ 25,000.—	
„ 8.	Telegraphische berichten	„ 6,000.—	
„ 9.	Opnemingen, peilingen, proefnemingen en verdere uitgaven, betrekking hebbende op de voorbereiding van werken; aankoop, herstel en berging van instrumenten	„ 4,000.—	
Art. 10.	Herstel van in onderhoud zijnde werken, van winter- en stormschade	„ 60,000.—	
	Transporteere . . .	*f* 99,000.—	*f* 160,500.—

Per transport . . .	*f* 99,000.—	*f* 160,500.—
B. *Waterstaat.*		
Art. 11. Jaarwedden van het korps ingenieurs.	„ 174,600.—	
„ 12. Jaarwedden en toelagen van het korps opzichters, alsmede jaarwedden en toelagen van de adjunct-opzichters . . .	„ 218,700.—	
Art. 13. Reis-, bureel- en verplaatsingskosten; vergoeding voor het verrichten van veldwerk en voor het gebruik van rijwielen ten behoeve van 's Rijks dienst; aankoop van boeken en kaarten ten behoeve van het korps ingenieurs en opzichters en het verder personeel van den waterstaat, voor zooveel niet in een der volgende artikelen begrepen, alsmede van den inspecteur voor de Rijnvaart.	„ 106,800.—	
Art. 14. Bezoldiging en toelagen van het personeel in de bureelen der ambtenaren van den waterstaat.	„ 97,000.—	
Art. 15. Bezoldiging enz. voor havenmeesters en de overige waterstaatsbeambten	„ 422,700.—	
Art. 16. Bezoldiging enz. voor de arbeiders bij de wegen, rivieren, kanalen, haven- en zeewerken, enz.	„ 239,300.—	
Art. 17. Bezoldiging van het personeel en den concierge voor den algemeenen dienst van den waterstaat	„ 27,500.—	
Art. 18. Waarneming van winddruk en waterhoogten enz., met inbegrip van materieel	„ 20,000.—	
Art. 19. Waterstaatskaart.	„ 1,000.—	
„ 20. Rivierkaarten.	„ 12,000.—	
„ 21. Onderzoek enz. naar den waterstaatkundigen toestand des lands	„ 7,000.—	
Art. 22. Onderhoud enz. der verkenmerken van het herziene Amsterdamsche peil en van de nauwkeurigheidswaterpassing . .	„ 250.—	
Art. 23. Buitengewone correspondentie enz. bij ijsgang en hoog opperwater.	„ 5,000.—	
Art. 24. IJsopruiming.	„ 15,000.—	
„ 25. Toelage aan den inspecteur voor de Rijnvaart . . .	„ 500.—	
„ 26. Toelage aan den ontvanger der directe belastingen enz. te Lobith voor de samenstelling der statistieke gegevens voor de Rijnvaart	„ 600.—	
Art. 27. Belooning der commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart te Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht.	„ 5,000.—	
Art. 28. Verbetering der rivieren de Rijn en de Lek . . .	„ 211,070.—	
„ 29. Verbetering van de rivier de Waal	„ 275,800.—	
„ 30. Verbetering van de rivier de IJssel	„ 110,425.—	
„ 31. Verbetering van de rivier de Merwede en van de Killen.	„ 215,797.—	
„ 32. Verbetering van de Dordtsche waterwegen	„ 71,590.—	
„ 33. Verbetering enz. van het Hollandsch Diep en het Haringvliet.	„ 79,000.—	
Art. 34. Verbetering enz. van de rivier de Maas in Limburg, Noordbrabant en Gelderland	„ 279,150.—	
Art. 35. Verleggen van de uitmonding der rivier de Maas, ingevolge de wet van 26 Januari 1883 (*Staatsblad* n°. 4) . . .	„ 272,000.—	
Art. 36—39. Bezoldiging, bureel- en lokaalbehoeften, reiskosten, alsmede kosten van de werkzaamheden voor het uitbakenen, waterpassen enz. ten behoeve van het werk genoemd sub art. 35.	„ 38,000.—	
Transporteere . . .	*f* 3,004,782.—	*f* 160,500.—

Per transport . . .	*f* 3,004,782.—	*f* 160,500.—
Art. 40. Onderhoud enz. van de werken voor het verleggen van de Maasmonding en der werken en vaargeul op de Donge .	„ 103,500 —	
Art. 41. Onderhond van de kribben in de Dintel bij Dinteloord.	„ 100.—	
„ 42. Onderhond enz. van den waterweg van Rotterdam naar zee, langs de Nieuwe Maas, het Scheur en aan den Hoek van Holland; verbetering van de Nieuwe Maas beneden de Oostpunt van Rozenburg.	„ 549,428.—	
Art. 43. Onderbond enz. van de werken van den Hollandschen IJssel, met de verdieping van de rivier beneden Gouda. . . .	„ 17,500.—	
Art. 44. Onderhoud enz. van de Lingewerken.	„ 2,500.—	
„ 45. Onderhond enz. van het Zwarte Water	„ 4,500.—	
„ 46. Onderhond enz. van het Zwolsche Diep.	„ 24,000.—	
„ 47. Onderhond enz. van de Vecht in Overijssel . . .	„ 245,000.—	
„ 48. Onderhoud enz. Binnen- en Buiten-Aa in Groningen.	„ 3,000.—	
„ 49. Onderhoud enz. van de drie overlaten in den Waaldijk boven Dalem en in het Wijdschild, van de groote inundatie- of hulpsluis in den Waalwijk te Dalem, de sluizen, henleñ en duikers te Gorinchem	„ 7,000.—	
Art. 50. Onderhoud enz. van de duikersluis in den Krommen Rijn te Wijk bij Duurstede	„ 130.—	
Art. 51. Onderhoud enz. van de peilschalen te Elburg, Nijkerk en Durgerdam.	„ 600.—	
Art. 52. Onderhoud, herstel en verbetering van de zee- en oeverwerken, helm- en stroobeplantingen; onderhoud, verbetering en vernieuwing van peilschalen; havens te Hellevoetsluis en Goedereede; en daarmede in verband staande uitgaven in Zuidholland .	„ 37,000.—	
Art. 53. Id. in Noordholland, alsmede van de havens te Vlieland, Urk en Marken.	„ 363,304 —	
Art. 54. Voorziening in de verdediging van de Noordzeekust in de provincie Noordholland, tusschen de Heldersche en Hondsbossche zeeweringen, ingevolge de wet van 15 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 187)	„ 300,000.—	
Art. 55. Onderhoud, herstel en verbetering van de zee- en oeverwerken, helm- en stroobeplantingen; onderhoud, verbetering en vernieuwing van peilschalen in Zeeland, alsmede van de havens te Veere, Vlissingen en de binnenreede van Brouwershaven. . .	„ 43,000.—	
Art. 56. Id. in Friesland.	„ 106,000.—	
„ 57. Id. in Overijssel	„ 26,000.—	
„ 58. Id. in Groningen	„ 9,100.—	
„ 59. Verbetering van de Slenk, zijnde het buitendijksch vaarwater tusschen Zoutkamp en het Dokkumerdiep	„ 7,000.—	
Art. 60. Bijdrage in het tekort der uitgaven voor zeewering en oevervoorziening van de calamitense polders in de provincie Zeeland, ingevolge de wet van 19 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 119).	„ 150,000.—	
Art. 61. Wegruimen en bergen van wrakken en hunne ladingen.	„ 30,000.—	
„ 62. Onderhoud, herstel en verbetering van de havens en hare toegangen, daaronder begrepen de rivierwerken bij de havens te Moerdijk en Willemstad; onderhoud, herstel en vernieuwing van peilschalen, en daarmede in verband staande uitgaven in Noordbrabant.	„ 10,000.—	
Transporteere . . .	*f* 5,043,444.—	*f* 160,500.—

Per transport . . .	*f* 5,043,444.—	*f* 160,500.—
Art. 63. Aanleg van eene buitenhaven tot toegang naar eene door de gemeente 's Gravenhage aan te leggen visschershaven te Scheveningen, ingevolge de wet van 24 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 194).	„ 100,000.—	
Art. 64. Onderhoud, herstel en verbetering van de havens en hare toegangen, daaronder begrepen het Krabbersgat; onderhoud, herstel en vernieuwing van peilschalen, en daarmede in verband staande uitgaven in Noordholland	„ 43,050.—	
Art. 65. Id. in Zeeland, daaronder begrepen de aanleg- en losplaats bij de Isabella-sluis en het posthaventje te Gorishoek. .	„ 20,000.—	
Art. 66. Id. in Friesland.	„ 50,500.—	
„ 67. Id. in Overijssel	„ 5,000.—	
„ 68. Id. in Groningen	„ 66,500.—	
„ 69. Onderhoud enz. van het Merwedekanaal met het Zederikkanaal	„ 170,000.—	
Art. 70. Onderhoud enz. van de Zuid-Willemsvaart	„ 135,000.—	
„ 71. Aanleg, onderhond en bediening van telegraphische verbindingen, meubilair en verder materieel	„ 5,370.—	
Art. 72. Onderhoud enz. van de gekanaliseerde Dieze . . .	„ 8,000.—	
„ 73. Onderhoud enz. van het kanaal van Apeldoorn naar den IJssel	„ 14,500.—	
Art. 74. Onderhoud enz. van het kanaal door Voorne . . .	„ 77,000.—	
„ 75. Onderhoud enz. van sluizen en bruggen op den waterweg van Amsterdam naar Rotterdam	„ 8,000.—	
Art. 76. Onderhoud enz. van het Noordhollandsch kanaal. .	„ 131,000.—	
„ 77. Onderhoud enz. van het kanaal van Amsterdam naar de Noordzee	„ 420,000.—	
Art. 78. Verbetering van het Noordzeekanaal, ingevolge de wet van 24 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 195).	„ 500,000.—	
Art. 79. Uitbreiding van de haven- en sluiswerken te IJmuiden, ingevolge de wet van 31 Mei 1887 (*Staatsblad* n°. 98)	„ 117,000.—	
Art. 80. Onderhoud enz. van de visschershaven te IJmuiden .	„ 37,500.—	
„ 81. Onderhoud enz. van het Tienhovensche kanaal. . .	„ 600.—	
„ 82. Onderhond enz. van de vaart tusschen Amsterdam en Vreeswijk	„ 8,200.—	
Art. 83. Onderhoud enz. van het jaagpad langs het Spaarne .	„ 600.—	
„ 84. Onderhoud enz. van het kanaal van Ter Neuzen . .	„ 100,500.—	
„ 85. Verbetering van het kanaal van Gent naar Ter Neuzen, ingevolge overeenkomst met België van 29 Juni 1895	„ 1,500,000.—	
Art. 86. Onderhoud enz. van het kanaal van Sluis naar Brugge.	„ 300.—	
„ 87. Onderhoud enz. van het kanaal door Zuid-Beveland .	„ 105,000.—	
„ 88. Onderhoud enz. van het kanaal door Walcheren . .	„ 108,000.—	
„ 89. Onderhond enz van de kanalen van Dokkum naar Gerben-Allesverlaat en Kollum, de Kiestrazijl, de Burgwerderbrug en de brug in de Leegte, het oostelijk kanaalboord van de Munnikezijlsterrijt, het Wijd der Linde	„ 9,000.—	
Art. 90. Onderhoud en werking van de stoomwerktuigen van het Noord-Willemskanaal	„ 13,000.—	
Art. 91. Onderhoud enz. van het kanaal het Meppelerdiep .	„ 10,000.—	
„ 92. Onderhoud enz. van de Willemsvaart in Overijssel .	„ 13,000.—	
Transporteere . . .	*f* 8,820,064.—	*f* 160,500.—

Per transport . . .	*f* 8,820,064.—	*f* 160,500.—
Art. 93. Onderhoud enz. van het Veenhuizerkanaal	„ 22,000.—	
„ 94. Onderhoud enz. der Drentsche Hoofd- en Beilervaarten.	„ 22,000.—	
„ 95. Onderhoud enz. van het Noorderkanaal of de Noordervaart in Limburg en het zijkanaal naar de Maas in de richting tusschen Neer en Kessel	„ 7,000.—	
Art. 96. Onderhoud enz. van het Geldernsche Nierskanaal . .	„ 500.—	
„ 97—107. Onderhoud, herstel en verbetering van wegen en bruggen en daarbij behoorende werken, beplantingen, benevens daarmede in verband staande uitgaven in de verschillende provinciën.	„ 688,520.—	
Art. 108. Onderhoud enz. van veren en schipbruggen . . .	„ 76,750.—	
„ 109. Subsidiën voor onderwerpen, waarvoor reeds bij de laatstvoorgaande begrooting bijdragen zijn toegestaan	„ 227,619.79⁵	
Art. 110. Bijdrage aan de provincie Gelderland in de kosten van verbetering van den weg Zutphen—Emmerik	„ 50,000.—	
Art. 111. Bijdrage aan de polderdistricten Tielerwaard, Bommelerwaard boven den Meidijk en Bommelerwaard beneden den Meidijk in de kosten van verhooging van de dijken langs de rivier de Waal, voor zooveel deze is gebleken noodig te zijn in verband met de afsluiting der Heerewaardensche overlaten, ingevolge de wet van 22 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 182).	„ 300,000.—	
Art. 112. Bijdrage aan de gemeente Diever in de kosten van aanleg van een straatweg van Diever over Wateren en Zorgvlied naar den kunstweg Boyl—Elslo	„ 27,738.—	
Art. 112*bis*. Bijdrage aan de commissiën in zake den aanleg van kunstwegen in de gemeente Emmen	„ 8,899.—	
Art. 112*ter*. Bijdrage aan de gemeente Giethoorn voor den aanleg van een kunstweg in de gemeenten Giethoorn en Steenwijkerwold	„ 2,400.—	
Art. 112*quater*. Bijdrage aan gecommitteerden der besturen van de onderhoudsplichtige gemeenten en waterschappen van de Eembrug in de kosten van vernieuwing der brug	„ 1,000.—	
Art. 113. Nieuwe subsidiën	„ 2,000.—	
C. *Landsgebouwen.*		
Art. 114. Jaarwedden van de beide Rijksbouwmeesters, alsmede jaarwedden en toelagen van het verder vaste personeel, belast met het toezicht op de landsgebouwen en op de bij de Departementen van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën in gebruik zijnde gebouwen	„ 36,500.—	
Art. 115. Toelagen van het vaste personeel voor het houden van toezicht bij de uitvoering van bouwwerken.	„ 2,000.—	
Art. 116. Reis-, bureel- en verplaatsingskosten van het personeel der landsgebouwen	„ 12,000.—	
Art. 117. Bezoldiging en toelagen van de vaste werklieden bij de landsgebouwen.	„ 6,525.—	
Art. 118. Onderhoud, lasten, herstel en verbetering van de landsgebouwen en terreinen te 's Gravenhage	„ 67,000.—	
Art. 119. Brandweer en brandweertelegraaf; duinwater voor de fontein op het Binnenhof; verlichting van het Binnenhof . .	„ 2,290.—	
Transporteere . . .	*f* 10,382,805.79⁵	*f* 160,500.—

Per transport . . .	*f* 10,382,805.79[5]	*f* 160,500.—
Art. 120. Huur, inrichting en bewaking van lokalen tijdelijk in gebruik	„ 18,000.—	
Art. 121. Voortzetting van het onderzoek en de herstelling van de Grafelijke zalen op het Binnenhof te 's Gravenhage . . .	„ 30,000.—	
D. *Spoorwegen.*		
Art. 122. Jaarwedden van den Raad en het verder personeel voor het toezicht op de spoorwegdiensten	„ 105,625.—	
Art. 123. Reis- en verplaatsingskosten	„ 15,900.—	
„ 124. Materieel en arbeidsloon voor dat toezicht. . . .	„ 14,900.—	
„ 125 en 126. Jaarwedden, benevens bureel- en reiskosten van den Rijkscommissaris en van den adjunct-Rijkscommissaris bij de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en bij de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij	„ 3,300.—	
Art. 127. Bijdrage aan de internationale commissie voor spoorwegcongressen	„ 100.—	
Art. 128. Bijdrage van Nederland in de kosten van het internationaal bureel te Bern voor spoorwegvervoer	„ 800.—	
Art. 129. Vernieuwen van den kaaimuur langs de spoorweghaven te Feijenoord	„ 200,000.—	
Art. 130. Brug over den IJssel bij Westervoort	„ 1,000,000.—	
„ 131. Uitbreiding van het station en van het hoofdgebouw op het station Heugelo	„ 390,000.—	
Art. 132. Wijziging van het goederenstation te Nijmegen . .	„ 72,900.—	
„ 133. Vernieuwing van de westelijke viaduct te Amsterdam.	„ 30,000.—	
„ 134. Station van den Staatsspoorweg van Amersfoort naar Nijmegen, te Amersfoort	„ 400,000.—	
Art. 135. Uitgaven, voortvloeiende uit artikel 10, sub 1°., 2°., 3°. en 5°., der overeenkomsten van 21 Januari 1890, goedgekeurd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134). . .	„ 40,000.—	
Art. 136. Uitgaven, voortvloeiende uit art. 20, al. 7, der overeenkomsten van 21 Januari 1890, goedgekeurd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134)	„ 43,000.—	
Art. 137. Uitgaven, voortvloeiende uit de toepassing van art. 15 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67)	„ 25,000.—	
Art. 138. Renten over het jaar 1900 aan België uit te keeren, van de kosten van werken tot uitbreiding van het station Esschen, ingevolge regeling met de Belgische Regeering getroffen, tot uitvoering van art. 17 der, voor zooveel noodig, bij de wet van 22 April 1880 (*Staatsblad* n°. 63) bekrachtigde overeenkomst van 31 October 1879.	„ 4,800.—	
Art. 139. Uitkeering aan België voor de exploitatie der gedeelten van den spoorweg van Tilburg naar Turnhout, gelegen op door Nederlandsch grondgebied ingesloten, tot Belgisch grondgebied behoorende perceelen, vastgesteld in art. VII, 2de lid, van de bij de wet van 2 April 1898 (*Staatsblad* n°. 81) goedgekeurde overeenkomst met België van 23 April 1897	„ 960.—	
Transporteere . . .	*f* 12,778,090.79[5]	*f* 160,500.—

Per transport . . .	*f* 12,778,090.79[5]	*f* 160,500.—
van Tilburg naar Turnhout; van Antwerpen naar de Pruissische grens in de richting van Gladbach; van Hasselt naar Maastricht; van Maastricht naar Aken en van Maastricht naar Luik, ingevolge art. 8 der bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134) goedgekeurde overeenkomst met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen	„ 145,200.—	
Art. 141 en 142. Jaarwedde, bureel- en reiskosten van den Rijkscommissaris voor de gesubsidieerde tramwegen	„ 2,500.—	
Art. 143. Subsidiën voor den aanleg van den Noordfrieschen locaalspoorweg en van tramwegen van Veghel over Eindhoven naar de Belgische grens; van Oldenzaal naar Denekamp en van Oldenzaal naar de Pruissische grens in de richting van Gronau; van Brouwershaven naar Steenbergen met tramwegwerken tot aansluiting van de haven nabij Numansdorp aan den stoomtramweg van Zuid-Beijerland naar Rotterdam; van Joure naar Lemmer; van Nijkerk over Barneveld naar Ede; van Hulst naar Walsoorden; op de Zuidhollandsche eilanden; van Winschoten naar Bellingwolde.	„ 400,000.—	
Art. 144. Stortingen op door den Staat genomen aandeelen in het maatschappelijk kapitaal der Noordooster-locaalspoorwegmaatschappij	„ 400,000.—	
Art. 145. Subsidie in de kosten van aanleg van eene haven te Lemmer ten behoeve van den stoomtramweg Joure—Lemmer .	„ 16,410.—	
Art. 146. Aanleg van eene haven te Numansdorp	„ 100,000.—	
„ 147. Aanleg van havens aan het Zijpe	„ 49,500.—	
„ 148. Werken, in verband met den aanleg van stoomtramwegen, ingevolge de wet van 23 Mei 1899 (*Staatsblad* n°. 140).	„ 300,000.—	
		„ 14,191,700.79[5]
3e Afd.: Handel en Nijverheid.		
A. Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut. *Art.* 149—151	*f* 44,175.—	
B. Zeevisscherijen. *Art.* 152—157*bis*.	„ 35,820.—	
C. IJkwezen. *Art.* 158—160	„ 109,000.—	
D. Mijnwezen. *Art.* 161—163	„ 4,300.—	
E. Verschillende uitgaven. *Art.* 164—178	„ 213,400.—	
		„ 406,695.—
4e Afd.: Arbeid en Fabrieksweezen.		
A. Stoomwezen. *Art.* 179—181	*f* 64,550.—	
B. Toezicht, bedoeld bij de Veiligheidswet en bij de Arbeidswet. *Art.* 182—184	„ 94,220.—	
C. Hinderwet. *Art.* 185	„ 2,500.—	
D. Kamers van arbeid. *Art.* 186	„ 29,000.—	
E. Verschillende uitgaven. *Art.* 187—189	„ 9,350.—	
		„ 199,620.—
5e Afd.: Posterijen.		
A. en B. Postdienst. *Art.* 190—202	*f* 6,519,386.—	
C. Telegraafdienst. *Art.* 203—210	„ 2,666,900.—	
D. Vereenigde post- en telegraafdienst. *Art.* 211—216.	„ 2,276,300.—	
E. Vereenigde posten. *Art.* 217—219	„ 11,500.—	
F. Rijkspostspaarbank. *Art.* 220—225.	„ 429,750.—	
		„ 11,903,836.—
6e „ Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën enz. *Art.* 226—232.		„ 588,218.—
7e „ Onvoorziene uitgaven. *Art.* 233		„ 60,000.—
		f 27,510,569.79[5]

3 *Februari* 1900. WET, tot definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1900. S. 27.

Bij deze wet wordt de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1900, voor zooveel de *uitgaven* betreft, definitief vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1e Afdeeling:	Gouvernements-secretarie, Koloniale Staten en algemeene dienst	*f*	148,922.50
2e „	Justitie en Politie	„	355,572.—
3e „	Schutterij te Paramaribo	„	6,750.—
4e „	Administratie van Financiën	„	302,100.—
5e „	Immigratie en kolonisatie	„	48,385.—
6e „	Eerediensten, onderwijs, armenzorg en burgerlijke geneeskundige dienst	„	525,721.50
7e „	Bouwdepartement	„	451,564.57
8e „	Koloniale vaartuigen, betonning, bebakening, seinwezen en brandweer	„	317,007.82^5
9e „	Pensioenen, wachtgelden, onderstanden en toelagen	„	217,812.34^5
10e „	Onvoorziene uitgaven	„	50,000.—
		f	2,423,835.74

Artt. 2 en 3 handelen over af- en overschrijving van- en betalingen uit de onvoorziene uitgaven.

Bij Art. 4 worden tot goedmaking der uitgaven aangewezen:

A. Directe en indirecte belastingen.

B. Inkomsten van onderscheiden aard.

C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling van de koloniale geldmiddelen.

---

3 *Februari* 1900. WET, tot definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1900. S. 28.

Bij deze wet wordt de koloniale huishoudelijke begrooting van *Curaçao* voor het dienstjaar 1900, voor zooveel de *uitgaven* betreft, definitief vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1e Afdeeling:	Gewestelijk Bestuur	*f*	76,828.50
2e „	Justitie en politie	„	118,510.—
3e „	Geldelijk Beheer	„	54,166.50
4e „	Eeredienst en onderwijs	„	114,660.—
5e „	Plaatselijke kosten	„	79,241.—
6e „	Openbare Werken	„	64,836.15
7e „	Pensioenen, wachtgelden, onderstanden en andere uitgaven van algemeenen aard	„	158,217.38^5
8e „	Onvoorziene uitgaven	„	20,000.—
		f	686,459.53^5

Artt. 2 en 3 handelen over af- en overschrijving van- en betalingen uit de onvoorziene uitgaven.

Bij art. 4 worden tot goedmaking der uitgaven aangewezen:

A. Belastingen.

B. Inkomsten van onderscheiden aard.

C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling van de koloniale middelen.

---

3 *Februari* 1900. WET, tot vaststelling van het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 29.

Bij deze wet wordt het Xde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1900, betreffende het *Departement van Koloniën*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1e Afd.:	Kosten van het Departement	*f*	237,679.—
2e „	Uitgaven ten behoeve van de kolonie *Suriname*	„	634,494.49
	Transporteere	*f*	872,173.49

	Per transport . . .	*f* 872,173.49
3e Afd.:	Uitgaven ten behoeve van de kolonie *Curaçao*	„ 310,474.29⁵
4e „	Pensioenen en gagementen van gewezen landsdienaren in de voormalige Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea en van hunne nagelaten betrekkingen	„ 11,869.—
5e „	Pensioenen, wachtgelden en gratificatiën, alsmede daarmede in verband staande uitgaven	„ 28,942.—
6e „	Onvoorziene uitgaven	„ 40,000.—
		f 1,263,458.78⁵

---

9 *Februari* 1900. BESLUIT, tot vernietiging van een besluit van den raad der gemeente *Abcoude-Proostdij*, van 2 November 1899, waarbij B. DE ROOS, hoofd eener bijzondere school voor lager onderwijs aldaar en benoemd ontvanger der gemeente, is toegelaten tot den eed, voorgeschreven in artikel 108 der gemeentewet. S. 30.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 Januari 1900, n°. 8333, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het besluit van den raad der gemeente *Abcoude-Proostdij*, van 2 November 1899, waarbij B. DE ROOS, hoofd eener bijzondere school voor gewoon lager onderwijs aldaar en benoemd ontvanger der gemeente, is toegelaten tot den eed, voorgeschreven in artikel 108 der gemeentewet;

Overwegende, dat artikel 107, in verband met de artikelen 98, 62 en 23 littera *i* der gemeentewet, de betrekking van gemeenteontvanger onvereenigbaar verklaart met die van onderwijzer voor het lager onderwijs;

dat genoemd artikel 23 littera *i* geen onderscheid maakt tusschen openbare en bijzondere onderwijzers en dus ook op deze laatsten toepasselijk is;

dat mitsdien B. DE ROOS de betrekking van gemeenteontvanger niet mag aanvaarden, zoolang hij die van hoofd eener bijzondere school voor gewoon lager onderwijs niet heeft neergelegd;

dat blijkens ingekomen ambtsbericht van burgemeester en wethouders van *Abcoude*, B. DE ROOS weigert laatstgenoemde betrekking neer te leggen;

dat derhalve voormeld raadsbesluit, strekkende om hem de betrekking van gemeenteontvanger te doen aanvaarden, in strijd is met de wet;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 30 Januari 1900, n°. 6);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 Februari 1900, n°. 731, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het in hoofde dezes genoemde raadsbesluit te vernietigen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 9den Februari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 20 *Febr.* 1900.)

---

9 *Februari* 1900. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool. S. 31.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën d.d. 31 October 1899, IIde Afd., n°. 26; en van 7 November 1899, Litt. C, n°. 16;

Den Raad van State gehoord (advies van den 19 December 1899, n°. 13);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 31 Januari 1900, IIde Afd., n°. 10 en van 6 Februari 1900, Litt. C, n°. 5;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 14 September 1891 (*Staatsblad* n°. 170), gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 65) en bij het Koninklijk besluit van 25 Juni 1896 (*Staatsblad* n°. 99), wordt nader gewijzigd als volgt:

De laatste alinea van art. 30, sub 6°. wordt vervangen door de volgende alinea's:

„Voor de officieren van het Nederlandsch-Indische leger wordt voorts vereischt:

„Kennis van de hoofdzaken uit de Maleische spraakkunst; vertalen uit het Maleisch in het

Nederlandsch en omgekeerd; overbrengen van een niet te moeilijk Maleisch handschrift in Latijnsche karakters en omgekeerd."

„Tot aanbeveling strekt, dat de adspirant zich in een of meer der in de 2de alinea genoemde talen gemakkelijk kan uitdrukken, en, voor zooveel de officieren van het Nederlandsch-Indische leger betreft, het met gemak spreken van de Maleische taal."

2. Dit besluit wordt voor het eerst toegepast bij het in 1901 te houden toelatingsexamen voor de krijgskundige studiën aan de Hoogere Krijgsschool.

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 9den Februari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) ELAND.

De Minister van Koloniën, „ CREMER.

(*Uitgeg.* 27 *Febr.* 1900.)

—

16 *Februarij* 1900. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 9 Augustus 1895 (*Staatsblad* n°. 148), tot vaststelling van een reglement op den bakendienst op eenige openbare wateren. S. 32.

WIJ WILHELMIMA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 26 Januari 1900, L^a. U, afdeeling Waterstaat;

Gezien de wet van 20 April 1895 (*Staatsblad* n°. 71) en het Koninklijk besluit van 9 Augustus 1895 (*Staatsblad* n°. 148);

Den Raad van State gehoord (advies van den 6 Februari 1900, n°. 14);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 14 Februari 1900, L^a. E, afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het Koninklijk besluit van 9 Augustus 1895 (*Staatsblad* n°. 148), tot vaststelling van een reglement voor den bakendienst op eenige openbare wateren te wijzigen als volgt:

in art. 2 wordt achter „Linge" het cijfer „1" vervangen door „2";

in art. 3, regel 1, wordt „negen en zestig" vervangen door: „zeventig".

Onze Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 16den Februari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 28 *Febr.* 1900.)

—

16 *Februari* 1900. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, betreffende de betaling van de jaarlijksche traktementen der predikanten bij de Ned. Herv. gemeente te Kampen, door de burgerlijke gemeente aldaar.

De Hooge Raad enz.;

Partijen gehoord;

Gezien de stukken;

Overwegende dat als eenig middel van cassatie tegen het arrest van het gerechtshof te Arnhem van den 17den Mei 1899 is voorgesteld:

Schending en verkeerde toepassing van de artt. 1 en 4 der additioneele artikelen der Constitutie van 1798, de Publicatie van het Uitvoerend Bewind van 11 October 1798, art. 14 der Grondwet van 1801, de artt. 1 en 3 van het decreet van LODEWIJK NAPOLEON van 2 Augustus 1808 (v. d. POLL. pag. 419), het Kabinetschrijven van den secretaris van dezen Koning van 22 Maart 1810, het besluit van den Souvereinen Vorst van 19 Januari 1814 (Bijv. I, 61), art. 136 der Grondwet van 1814, de aanschrijving van den secretaris van Staat voor de Binnenlandsche Zaken van 27 Mei 1814, art. 194 der Grondwet van 1815, gelijk het voortbestaat in art. 171 der tegenwoordige Grondwet, de artt. 154—160 der Grondwet van 1815, de artt. 138—144 der Grondwet van 1848, de artt. 142—148 der tegenwoordige Grondwet, en de artt. 1269 en 1376 B. W., omdat, wat er ook zij van de historische en rechtskundige constructie, op grond van welke het Hof beslist, dat de goederen van het voormalig Geestelijk Kantoor van Kampen vallen onder art. 3 van het decreet van Koning LODEWIJK, en onverschillig of de verhouding tusschen het Rijk en de gemeente na 1808 al of niet die is geweest van civielrechtelijk mandaat, — het Hof ten onrechte beslist, dat tegen de gemeente Kampen de verweerder eene actie heeft tot uitbetaling der predikantstractementen, hebbende verweerder die, uitwijzens de door het Hof zelf ingeroepen wetsbepalingen alleen tegen den Staat, behoudens alle actie, welke de Staat tegen Kampen mocht hebben

uit de tusschen hen beiden bestaande rechtsverhoudingen;

O. daaromtrent:

dat bij het in eersten aanleg gewezen vonnis is verstaan, dat de gedaagde gemeente (thans eischeres in cassatie) gehouden is om onverminderd de verplichting tot uitbetaling op den nu bestaanden voet van de tractementen der thans dienstdoende predikanten der Nederduitsch Hervormde gemeente te Kampen, waarover geen geschil bestaat, voor de te beroepen predikanten dier gemeente ter vervulling van de twee nu bestaande vacatures beschikbaar te stellen het aan die bediening verbonden tractement ten bedrage van *f* 1715 voor ieder predikant per jaar;

dat blijkens het beklaagde arrest de appellant, thans eischeres, daartegen in de eerste plaats heeft aangevoerd, dat de rechtbank ten onrechte heeft aangenomen, dat de geestelijke goederen, welke dienden tot onderhoud van de katholieke geestelijken en den katholieken eeredienst te Kampen, na de Hervorming niet geworden zijn privaatrechtelijk eigendom van de stad Kampen, maar door die stad in beheer zijn genomen teneinde die te bezigen ten dienste van den Hervormden Godsdienst, bewerende app. dat ten gevolge der Hervorming bedoelde goederen heerloos zijn geworden en als bona vacantia aan de stad Kampen zijn vervallen;

dat bij het beklaagde arrest op onderscheidene gronden van geschiedkundigen aard daarentegen is uitgemaakt, dat te Kampen het geestelijk kantoor als eene afzonderlijke zelfstandige administratie met een bepaald doel is blijven bestaan en nog bestond tijdens 1798, tot welk doel ook behoorde het betalen van tractementen aan de leeraren der Hervormde kerk, en dus terecht door de rechtbank is aangenomen, dat de goederen van het geestelijk kantoor te Kampen niet waren privaateigendom dier stad, maar als geestelijke fondsen waaruit leeraren der Hervormde kerk werden betaald, vielen onder de bij art. 4 der additioneele artikelen van de Staatsregeling van 1798 nationaal verklaarde goederen;

dat tegen deze beslissing, welke trouwens van feitelijken aard is, het cassatiemiddel niet is gericht, en zij dus in cassatie als vaststaande moet worden aangenomen;

O. alsnu met betrekking tot het voorgedragen cassatiemiddel:

dat als gevolg van de bovenomschreven feitelijke beslissing het vonnis, waarbij de vordering der verweerderesse werd toegewezen, terecht bij het beklaagde arrest bevestigd is;

dat toch, welke aanspraken de Staat sedert 1798 moge gehad hebben om zich op grond van de nationaalverklaring der geestelijke goederen te stellen in het bezit der goederen van het geestelijk kantoor te Kampen, in allen gevalle feitelijk vaststaat, dat de Staat die vóór het Koninklijk decreet van 2 Augustus 1808 niet heeft doen gelden, terwijl de stad Kampen in het bezit dier goederen was gebleven, onder den last om, overeenkomstig de publicatie van 11 October 1798, met de betaling van de tractementen der predikanten op den vorigen voet voort te gaan tot deswegens, na gedane overdracht van de goederen en fondsen eene nadere schikking zou zijn gemaakt;

dat wel bij art. 3 van gemeld Koninklijk decreet is bepaald, dat alle betalingen, welke aan de geestelijken der verschillende gezindheden werden gedaan of bij vervolg (overeenkomstig de beide voorgaande artikelen) zouden worden toegestaan, door de Publieke Schatkist zouden geschieden, maar daaruit niet volgt, dat de Staat onbepaald op zich nam de betaling ook van die tractementen, welke geheel of gedeeltelijk geschieden uit kerkelijke goederen, of fondsen, die onder de administratie waren van plaatselijke besturen of onder andere publieke beheering;

dat toch uit het tweede lid van genoemd artikel blijkt, dat die goederen zouden worden overgebracht aan de publieke schatkist, welke daarentegen met de bovengemelde betalingen zou zijn belast, waaruit volgt dat ten aanzien der hier bedoelde tractementen de verplichting, welke de Staat op zich nam, samenhing met en afhankelijk was van de overbrenging van genoemde goederen, dat wederom feitelijk vaststaat, dat ook na 1808 zoodanige overbrenging ten aanzien van de goederen van het geestelijk kantoor te Kampen geene plaats heeft gehad; terwijl bij het in het middel genoemde Kabinetschrijven van 22 Maart 1810 is bepaald, dat hangende de deliberatiën over de toepassing van genoemd art. 3 de beheering der geestelijke kantoren en goederen, onder verantwoordelijkheid aan den Minister zoude blijven op den tegenwoordigen voet, en dat daarnit bij voortduring de gewone uitgaven gedaan en de inkomsten van dezelve genoten zouden worden;

dat daarna bij de in het middel genoemde aanschrijving van 27 Mei 1814 is bepaald, dat de tractementen der predikanten, welke bevorens uit plaatselijke geestelijke goederen werden betaald

weder uit dezelve moesten worden voldaan, in afwachting van en voorbehoudens de finale beschikkingen, welke te dien aanzien zouden worden gemaakt;

dat uit een en ander volgt, dat bij de invoering der Grondwet van 1815 de goederen en fondsen van het geestelijk kantoor te Kampen nog steeds waren in het bezit en onder het beheer van het plaatselijk bestuur aldaar, en daaruit de tractementen van de predikanten der Hervormde Kerk werden voldaan;

dat de beloofde finale beschikking is gegeven bij art. 194 der Grondwet van 1815, in het algemeen bepalende, dat de tractementen, pensioenen en andere inkomsten bij het in werking treden dier Grondwet door de onderscheidene godsdienstige gezindheden of derzelver leeraars genoten wordende, en dus ook die, welke door plaatselijke besturen uit de onder hunne administratie staande kerkelijke goederen en fondsen betaald werden, aan dezelve gezindheden verzekerd zouden blijven;

dat hiertegen door den eischer is aangevoerd, dat de Grondwet van 1814 in art. 136 bepaald had, dat aan de Christelijke Hervormde Kerk bij voortduring werd verzekerd de voldoening uit 's lands kasse van alle tractementen als voormaals aan derzelver leeraren, hetzij direct uit 's lands kasse of uit de daartoe bestemde inkomsten van geestelijke en kerkelijke goederen of eenige plaatselijke inkomsten waren betaald;

dat deze verzekering was onvoorwaardelijk en algemeen zonder dat daarbij eenig onderscheid werd gemaakt tusschen het geval, dat de bedoelde inkomsten in 's lands kas waren overgebracht, of dat dit geene plaats had gehad; dat de Grondwet van 1815 in gelijken zin moet worden opgevat;

dat echter al neemt men de uitlegging, door den eischer van genoemd art. 136 gegeven, aan, het nog ongeoorloofd is art. 194 der Grondwet van 1815 zoo te lezen, alsof de woorden „uit 's lands kasse", die daar zijn weggelaten, ook daarin voorkwamen;

dat veeleer uit de vergelijking van beide teksten ten aanzien van een onderwerp waarvan de ontwerpers der Grondwet van 1815 geacht kunnen worden geheel op de hoogte te zijn geweest, mag worden afgeleid dat hunne bedoeling was terug te komen op de onbepaalde belofte van 1814, en in plaats daarvan den feitelijken toestand, daaronder begrepen hetgeen in enkele plaatsen met betrekking tot de geestelijke goederen bestond, te bestendigen;

dat deze bedoeling mede blijkt uit de aanteekeningen van Mr. C. F. VAN MAANEN betreffende het verhandelde over de Grondwet van 1815 (blz. 210 en 221 van de uitgave van Mr. C. F. TH. VAN MAANEN), volgens welke de aangenomen redactie het behoud medebracht van hetgeen toen bestond zonder onderscheid of uitzondering;

dat eindelijk opmerking verdient, dat, terwijl van 1798 tot 1815 voortdurend voorloopige maatregelen voorgeschreven en difinitieve beschikkingen in uitzicht werden gesteld, dit na 1815 geheel is opgehouden, waaruit mag worden afgeleid, dat aanvankelijk de zaak door alle betrokken besturen als voor goed geregeld werd aangemerkt;

dat bij deze opvatting van het grondwettig voorschrift de vraag of de verhouding tusschen het Rijk en de gemeente na 1808 die is geweest van civielrechtelijk mandaat, dan of de gemeente gehandeld heeft als publiekrechtelijk orgaan van den Staat, voor de beslissing der thans aanhangige zaak zonder gewicht is, omdat de onderlinge verhouding tusschen den Staat en de gemeente eene onverschillige zaak is voor de kerkelijke belanghebbenden, aan wie in de gemeente, waar hunne tractementen door plaatselijke besturen betaald werden, tegenover die besturen dezelfde aanspraak werd gegeven, die zij elders tegen den Staat hadden;

dat het aannemen van eene dergelijke aansprakelijkheid niet in strijd is met de artt. 154 tot en met 160 der Grondwet van 1815 (142 tot en met 148 der tegenwoordige) omdat, al valt het betalen van kerkelijke tractementen geheel buiten de gewone taak, welke de grondwetgever aan de gemeentebesturen heeft opgedragen, zulks niet belet dat diezelfde grondwetgever bovendien aan enkele plaatselijke besturen krachtens den historischen toestand bijzondere verplichtingen kan hebben opgelegd;

dat, voorzoover het alsnog noodig mocht zijn, naast het grondwettig voorschrift een rechtsgrond voor deze verplichting te zoeken, deze gelegen is in het voortdurend bezit der goederen, waaraan die verplichting van ouds is verbonden geweest;

dat het middel derhalve is ongegrond;

Verwerpt het ingesteld beroep in cassatie en veroordeelt den eischer in zijne hoedanigheid in de kosten.

—

21 *Februari* 1900. BESLUIT, bevelende de bekendmaking in het *Staatsblad* van de Internationale Sanitaire Conventie van *Venetië*,

d.d. 19 Maart 1897 en van het proces-verbaal van de nederlegging der akten van bekrachtiging. S. 33.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de Internationale Sanitaire Conventie van *Venetië* d.d. 19 Maart 1897 en het proces-verbaal van de nederlegging der akten van bekrachtiging, afgesloten op 31 October 1899, van welke beide akten een afdruk met vertaling aan dit besluit gehecht is;

Gezien de wet van 14 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 175), houdende goedkeuring dier overeenkomst;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 10 Februari 1900, Directie van het Protocol n°. 2057;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking van bovengenoemde conventie en proces-verbaal, met de vertaling daarvan, te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in meergenoemde overeenkomst vervat.

's Gravenhage, den 21sten Februari 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 10 *Maart* 1900.)

VERTALING.

CONVENTIE.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en in Hoogst-derzelver naam Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes van het Koninkrijk; Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen, in naam van het Duitsche Rijk; Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Boheme, enz., enz., en Apostolisch Koning van Hongarije; Zijne Majesteit de Koning der Belgen; Zijne Majesteit de Koning van Spanje en in Hoogstdeszelfs naam Hare Majesteit de Koningin-Regentes van het Koninkrijk; de President der Fransche Republiek; Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland, Keizerin van Indië; Zijne Majesteit de Koning der Hellenen, Zijne Majesteit de Koning van Italië; Zijne Koninklijke Hoogheid de Groot-Hertog van Luxemburg; Zijne Hoogheid de Vorst van Montenegro; Zijne Majesteit de Keizer der Ottomanen; Zijne Majesteit de Schah van Perzië; Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven; Zijne Majesteit de Koning van Rumenië; Zijne Majesteit de Keizer aller Russen; Zijne Majesteit de Koning van Servië; de Zwitsersche Bondsraad,

Besloten hebbende zich met elkander te verstaan omtrent het vaststellen van maatregelen ter voorkoming van het binnendringen en verspreiden der pest en omtrent het daarvoor in te stellen gezondheidstoezicht in de Roode Zee en de Perzische golf, hebben tot Hunne Gevolmachtigden benoemd:

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en in Hoogst-derzelver naam Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes van het Koninkrijk:

Jhr. P. J. F. M. VAN DER DOES DE WILLEBOIS, Politiek agent en Consul-Generaal der Nederlanden in Egypte, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw,

den heer dr. W. P. RUIJSCH, Adviseur van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw;

Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen, in naam van het Duitsche Rijk:

den heer OTTO VON MÜHLBERG, Hoogstdeszelfs werkelijken geheimen gezantschapsraad,

den heer CURT LEHMANN, Hoogstdeszelfs werkelijken Gezantschapsraad,

Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Boheme, enz., enz., enz., Apostolisch Koning van Hongarije:

den heer Graaf HENRI VON LÜTZOW, Hoogstdeszelfs Kamerheer en Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister te Dresden,

den heer A. Ridder VON SUZZARA, Hof- en Ministerieraad aan het Keizerlijk en Koninklijk Ministerie van Buitenlandsche Zaken,

den heer dr. Ridder VON KUSY, Ministerieraad aan het Keizerlijk en Koninklijk Ministerie van Binnenlandsche Zaken en Oppergezondheidsraad,

den heer N. EBNER VON EBENTHALL, Ministerieraad aan het Keizerlijk en Koninklijk Ministerie van Koophandel,

den heer Dr. CHIJZER, Ministerieraad en Hoofd der gezondheidsafdeeling aan het Koninklijk Hongaarsch Ministerie van Binnenlandsche Zaken,

den heer E. ROEDIGER, Afdeelingsraad aan het Koninklijk Hongaarsch Ministerie van Koophandel;

Zijne Majesteit de Koning der Belgen:

den heer BECO, Secretaris-Generaal van Hoogstdeszelfs Ministerie van Landbouw en Openbare Werken, Commandeur der Koninklijke Leopoldorde;

den heer Dr. E. VAN ERMENGEM, Hoogleeraar in de gezondheidsleer en bacteriologie aan de Universiteit van Gent, Officier der Koninklijke Leopoldorde;

Zijne Majesteit de Koning van Spanje en in Hoogstdeszelfs naam Hare Majesteit de Koningin-Regentes van het Koninkrijk;

don SILVERIO BAGUER DE CORSI Y RIVAS, graaf de Bagner, Hoogstdeszelfs Minister-Resident,

den heer Dr. CALVO Y MARTIN, Hoogleeraar aan de Faculteit van Geneeskunde, Adviseur voor het Openbaar Onderwijs, levenslang Senator van het Koninkrijk, Lid van de Koninklijke Academie van Geneeskunde van Madrid, Grootkruis van de 1ste klasse van Isabella de Katholieke, Commandeur der Orde van Carel III,

don MANUEL ALONSO SAÑUDO, Hoogleeraar in de geneeskundige kliniek der Faculteit van Madrid en lid der Koninklijke Akademie van Geneeskunde van Saragossa;

De President der Fransche Republiek:

den heer CAMILLE BARRÈRE, Ambassadeur der Fransche Republiek bij den Zwitserschen Bond, Commandeur der Nationale Orde van het Legioen van Eer,

den heer Professor BROUARDEL, Voorzitter van het raadgevend Comité van openbare gezondheid van Frankrijk, Deken van de Medische Faculteit van Parijs, Lid der Akademie van Wetenschappen, Lid der Akademie van Geneeskunde, Commandeur der Nationale Orde van het Legioen van Eer,

den heer Professor PROUST, Inspecteur-Generaal van den sanitairen dienst, Hoogleeraar in de hygiëne aan de Faculteit van Geneeskunde van Parijs, Lid van de Akademie van Geneeskunde, Commandeur der Nationale Orde van het Legioen van Eer;

H. M. de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland, Keizerin van Indië:

den heer MICHAEL HERBERT, Lid der Badorde, Hoogstderzelver Ambassade-secretaris,

den heer Dr. R. THORNE THORNE, Lid der Badorde, Hoofd der Sanitaire afdeeling van den „Local Government Board",

den heer JAMES CLEGHORN, Chirurgijn-Generaal, Directeur-Generaal van den Medischen Dienst van Britsch-Indië,

den heer J. LANE NOTTER, Chirurgijn-Kolonel van den Militairen Geneeskundigen Dienst, Hoogleeraar in de Militaire hygiëne aan de militaire geneeskundige school te Netley,

den heer A. FARNALL, Lid der Orde van den Heiligen Michaël en den Heiligen Joris, Secretaris van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken te Londen;

Zijne Majesteit de Koning der Hellenen:

den heer Dr. ZANCAROL, Hoogstdeszelfs Gedelegeerde bij den sanitairen, maritiemen en quarantaine Raad van Egypte, Commandeur der Nationale Orde van den Verlosser;

Zijne Majesteit de Koning van Italië:

den heer Graaf LELIO BONIN-LONGARE, Hoogstdeszelfs Onder-Secretaris van Staat voor Buitenlandsche Zaken,

den heer Professor R. SANTOLIQUIDO, Afdeelingschef voor de openbare gezondheid aan het Koninklijk Ministerie van Binnenlandsche Zaken,

den heer Dr. FOÀ, Hoogleeraar in pathologische anatomie aan de Universiteit van Turijn;

Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog van Luxemburg:

den heer BECO, Secretaris-Generaal van het Belgische Ministerie van Landbouw en openbare Werken, Commandeur der Koninklijke Leopoldorde;

Zijne Hoogheid de Vorst van Montenegro:

den heer Graaf H. VON LÜTZOW, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister van Zijne Keizerlijke en Apostolische Koninklijke Majesteit in Saksen;

Zijne Majesteit de Keizer der Ottomanen:

den heer Dr. CAZZONIS EFFENDI, Inspecteur-Generaal van de sanitaire Administratie van het Ottomaansche Rijk, Grootkruis der Medjidié-orde, Groot-Officier der Osmanié-orde, enz.;

Zijne Majesteit de Schah van Perzië:

den heer Dr. PANAYOTE BEY, Gedelegeerde van Perzië in den Oppersten Gezondheidsraad te Constantinopel, Commandeur der Keizerlijke Orden van den Leeuw en de Zon, van Osmanié en Medjidié;

Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven:

den heer A. D. DE OLIVEIRA SOARES, Hoogstdeszelfs tijdelijken Zaakgelastigde in Italië,

den heer Professor J. THOMAZ DE SOUSA MARTINS, ond-lid van het centraal Gezondheidscomité, Hoogleeraar in de algemeene pathologie, Commandeur der Nationale Orde van den Heiligen Jacobus met den Degen;

Zijne Majesteit de Koning van Rumenië:

den heer A. E. LAHOVARY, Hoogstdeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij zijne Majesteit den Koning van Italië, Commandeur der Koninklijke Orde van de Kroon enz.;

Zijne Majesteit de Keizer aller Russen:

den heer ALEXANDER YONINE, Hoogstdeszelfs Geheimraad en Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij den Zwitsersche Bond,

den heer Dr. LOUKIANOW, Staatsraad in werkelijken dienst, Directeur van het Keizerlijk Instituut voor proefondervindelijke geneeskunde;

Zijne Majesteit de Koning van Servië:

den heer MILAN IOVANOVITCH BATUT, Hoogleeraar in de openbare gezondheidskeer aan de Faculteit van Wetenschappen te Belgrado;

De Zwitsersche Bondsraad:

den heer GASTON CARLIN, Zijn Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning van Italië,

den heer Dr. F. SCHMID, Directeur van het sanitair Zwitsersch Bondsbureau,

welke, na uitwisseling hunner in behoorlijken vorm bevonden volmachten, zijn overeengekomen nopens de volgende bepalingen betreffende de streken, die door de pest besmet zijn, en betreffende de herkomsten van die streken.

I. Zijn aangenomen de maatregelen, aangeduid en omschreven in het „Algemeen Sanitair Reglement ter voorkoming van het binnendringen en het zich verspreiden van de pest", hetwelk bij deze overeenkomst is gevoegd en dezelfde kracht heeft alsof het daarin was opgenomen.

II. Den bevoegden autoriteiten in Marocco zal worden aanbevolen om in de havens van dat land maatregelen toe te passen welke in overeenstemming zijn met die van het bovengenoemd reglement.

III. De landen, die aan de conferentie geen deel hebben genomen of de overeenkomst niet hebben geteekend, zullen op hun verlangen kunnen toetreden.

Die toetreding zal langs diplomatieken weg ter kennis worden gebracht der Koninklijke Italiaansche Regeering en door deze van de overige onderteekend hebbende Regeeringen.

IV. Deze overeenkomst zal een duur hebben van 5 jaren, te rekenen van de uitwisseling der akten van bekrachtiging af. Zij zal telkens stilzwijgend met vijf jaren verlengd worden, tenzij eene der Hooge contracteerende Partijen zes maanden vóór het verstrijken van dien termijn van 5 jaar de bedoeling mocht hebben te kennen gegeven haar te doen eindigen.

Voor het geval dat eene der Mogendheden de Overeenkomst mocht opzeggen, zal die opzegging slechts ten haren opzichte van kracht zijn.

V. De Hooge contracteerende Partijen behouden zich de bevoegdheid voor om langs diplomatieken weg de wijzigingen uit te lokken, die zij in de Overeenkomst of hare bijlage noodig achten.

Deze Overeenkomst zal bekrachtigd worden; de akten van bekrachtiging zullen zoo spoedig mogelijk te Rome worden nedergelegd, uiterlijk binnen een jaar na den dag van onderteekening.

Ter oorkonde waarvan de respectieve gevolmachtigden haar hebben onderteekend en van hun zegel voorzien.

Gedaan in achttien exemplaren te Venetië, den negentienden Maart 1800 zeven en negentig.

(*get.*) RUIJSCH.
„ V. MÜHLBERG.
„ LEHMANN.
„ H. LÜTZOW.
„ SUZZARA.
„ Dr. VON KUSY.
„ EBNER.
„ CHIJZER.
„ ROEDIGER.
„ E BECO.
„ Dr. VAN ERMENGEM.
„ Graaf DE BAGUER.

Voor de Doctoren CALVO en SAÑUDO,

(*get.*) BAGUER.
„ CAMILLE BARRÈRE.
„ P. BROUARDEL.
„ PROUST.
„ MICHAEL HERBERT.
„ R. THORNE THORNE.
„ JAMES CLEGHORN.
„ J. LANE NOTTER.
„ H. FARNALL.
„ G. ZANCAROL.
„ BONIN.
„ ROCCO SANTOLIQUIDO.
„ PIO FOÀ.
„ E. BECO.
„ Dr. VAN ERMENGEM.
„ H. LÜTZOW.
„ Dr COZZONIS.
„ PANAYOTE.
„ A. D. DE OLIVEIRA SOARES.
„ J. T. DE SUOSA MARTINS.
„ A. E. LAHOVARY.
„ A. YONINE.
„ S. LOUKIANOW.
„ Dr. M. JOVANOVITCH BATUT.
„ CARLIN.
„ Dr. SCHMID.

ALGEMEEN SANITAIR REGLEMENT

ter voorkoming van het binnendringen en het zich verspreiden der pest.

HOOFDSTUK I.

Maatregelen te nemen buiten Europa.

I. KENNISGEVING.

De Regeeringen der landen, die tot deze Overeenkomst zullen toetreden, zullen, overeenkomstig den 1sten titel van hoofdstuk II „Maatregelen te nemen in Europa", elk geval van pest, dat zich op hun gebied voordoet, per telegraaf ter kennis brengen van de verschillende Regeeringen.

De titels, II, III en IV van hetzelfde tweede hoofdstuk zijn eveneens van toepassing.

Het is wenschelijk dat de maatregelen, bestemd om de onderteekend hebbende Regeeringen op de hoogte te houden van de verschijning eener pest-epidemie, evenals de voor Europa aangegeven middelen om haar verbreiding en invoering in onbesmette landen te voorkomen, ook in de andere landen worden toegepast.

II. SANITAIRE POLITIE OVER DE SCHEPEN, DIE UIT BESMETTE HAVENS VERTREKKEN.

Maatregelen voor gewone schepen en pelgrimschepen beide.

1°. Verplicht geneeskundig onderzoek van ieder afzonderlijk, die overtocht aan boord van een schip genomen heeft, gedaan bij dag en aan land, op het oogenblik der inscheping, gedurende den noodigen tijd, door een officieel aangewezen geneesheer.

De consulaire autoriteit, onder wien het schip staat, kan bij dat onderzoek tegenwoordig zijn;

2°. Verplichte en strenge ontsmetting, aan land, onder toezicht van een officieel aangewezen geneesheer, van elk besmet of verdacht voorwerp, onder de voorwaarden van art. 5 van hoofdstuk III der bijlage van deze Overeenkomst;

3°. Verbod van inscheping voor ieder, die symptomen van pest vertoont.

Pelgrimsschepen.

1°. Wanneer zich gevallen van pest in de haven voordoen, zal de inscheping aan boord der pelgrimsschepen eerst mogen geschieden nadat de personen groepsgewijze aan een waarneming zijn onderworpen, waardoor het mogelijk is geweest zich te verzekeren dat geen van hen door pest is aangetast.

Elke Regeering zal bij de uitvoering van dezen maatregel rekening kunnen houden met de locale omstandigheden en met hetgeen ter plaatse mogelijk is. (1)

2°. Indien de plaatselijke omstandigheden het veroorloven, zijn de pelgrims verplicht aan te toonen dat zij de strikt noodige middelen bezitten voor het volbrengen der reis heen en terug en voor het verblijf op de Heilige Plaatsen.

Maatregelen te nemen aan boord der pelgrimsschepen.

TITEL I.

Algemeene Bepalingen.

Art. 1. De volgende bepalingen zijn van toepassing op de pelgrimsschepen, die Mohammedaansche pelgrims naar of van den Hedjaz of de Perzische Golf vervoeren.

2. Als pelgrimsschip wordt niet beschouwd het vaartuig, dat behalve zijn gewone passagiers, waaronder de pelgrims van hoogere klassen begrepen kunnen worden, minder pelgrims der laagste klasse aan boord heeft dan één op de 100 ton bruto.

3. Elk pelgrimsschip moet bij het invaren der Roode Zee en der Perzische Golf zich gedragen naar de voorschriften, vervat in het „Bijzonder Reglement voor de bedevaarten naar den Hedjaz", dat in overeenstemming met de in deze overeenkomst nedergelegde beginselen door den Gezondheidsraad te Constantinopel zal worden uitgevaardigd.

4. Alleen stoomschepen zijn toegelaten tot het vervoer van pelgrims in de groote vaart. Dit is aan andere vaartuigen verboden.

De pelgrimsschepen, die de kustvaart uitoefenen en bestemd zijn voor vervoer van korter duur, z.g. kustreizen, zijn onderworpen aan de voorschriften, vervat in het in art. 3 genoemde bijzondere reglement.

TITEL II.

Maatregelen te nemen vóór het vertrek.

5. De kapitein of, bij gebreke van den kapitein,

(1) De Conferentie heeft bij wege van interpretatie uitgemaakt dat in Ned.-Indië die waarneming zal kunnen plaats vinden aan boord der voor vertrek gereed liggende schepen. (*Offic. aant.*)

de eigenaar of de agent van een pelgrimsschip, is verplicht om ten minste drie dagen vóór het vertrek aan het bevoegd gezag (1) in de haven van vertrek kennis te geven van zijn voornemen om pelgrims in te schepen. Die verklaring moet inhouden den voorgenomen dag van vertrek en de bestemming van het schip.

6. Op deze verklaring gaat het bevoegd gezag voor rekening van den gezagvoerder over tot het *onderzoek* en de *meting* van het schip. De consulaire ambtenaar, onder wien het schip staat, kan dit onderzoek bijwonen.

Tot onderzoek alleen wordt overgegaan, indien de gezaghebber reeds voorzien is van een meetbrief, afgegeven door het bevoegd gezag van zijn land, tenzij er verdenking bestaat dat het stuk niet meer aan den tegenwoordigen toestand van het schip beantwoordt.

7. Het bevoegd gezag staat het vertrek van een pelgrimsschip slechts toe na zich er van te hebben overtuigd:

a. dat het schip in volkomen zindelijken staat gebracht en zoo noodig ontsmet is;

b. dat het schip in staat is om de reis zonder gevaar te ondernemen, dat het goed uitgerust, ingericht en gelucht is, dat het voorzien is van een voldoend getal sloepen, dat het niets aan boord heeft, wat schadelijk voor de gezondheid en gevaarlijk voor de veiligheid der passagiers is of kan worden, dat het dek en het tusschendek van hout of van met hout bedekt ijzer zijn;

c. dat er behalve de proviand voor de bemanning, levensmiddelen en brandstof behoorlijk gestuwd aan boord zijn, alles van goede hoedanigheid en in eene hoeveelheid, die voldoende is voor alle pelgrims en voor den geheelen aangegeven duur van de reis;

d. dat het ingescheepte drinkwater van goede hoedanigheid is en afkomstig van eene plaats, tegen elke besmetting beveiligd, dat er een voldoende hoeveelheid van aanwezig is, dat de waterbakken aan boord tegen bevuiling beschut en zoodanig afgesloten zijn, dat de uitdeeling van water slechts kan geschieden door middel van kranen of pompen;

e. dat het schip een distilleertoestel bezit, hetwelk een hoeveelheid van ten minste vijf liter water, per hoofd en per dag, voor elk ingescheept persoon, de bemanning inbegrepen, kan afleveren;

f. dat het schip een ontsmettingsoven bezit, waarvan geconstateerd is dat hij veilig is en afdoende werkt;

g. dat er zich onder de bemanning een geneesheer bevindt, gediplomeerd en aangesteld, hetzij door de Regeering van het land, waartoe het schip behoort, hetzij door de Regeering van de haven, waar het schip pelgrims inneemt (1), dat het schip geneesmiddelen aan boord heeft; een en ander overeenkomstig hetgeen gezegd zal worden in de artt. 11 en 23;

h. dat zich op het dek van het schip geen koopwaren en hinderlijke voorwerpen bevinden;

i. dat de inrichting van het schip van dien aard is dat de maatregelen, door Titel III voorgeschreven, kunnen worden ten uitvoergelegd.

8. De kapitein is gehonden om aan boord op een zichtbare en voor de belanghebbenden toegankelijke plaatsbiljetten aan te plakken, gesteld in de voornaamste talen der landen waar de in te schepen pelgrims wonen, aanwijzende:

1°. de bestemming van het schip;

2°. het dagelijksche rantsoen water en levensmiddelen voor elken pelgrim;

3°. het tarief der levensmiddelen die niet onder het dagelijksch rantsoen begrepen zijn en afzonderlijk moeten betaald worden.

9. De kapitein kan niet vertrekken dan nadat hij in handen heeft:

1°. een lijst, door het bevoegd gezag geviseerd en aanwijzende de namen, het geslacht en het totaal getal der pelgrims, die hij mag inschepen;

2°. een gezondheidspas, vermeldende den naam, de nationaliteit en de tonnenmaat van het schip, den naam van den gezagvoerder, dien van den dokter, het juist getal der opvarenden: bemanning, pelgrims en andere passagiers, den aard der lading, de plaats van vertrek.

Het bevoegd gezag zal op den pas aanteekenen of het reglementair aantal pelgrims bereikt is of niet en, zoo niet, het getal passagiers, dat het schip alsnog in de volgende havens mag opnemen.

---

(1) De bevoegde autoriteit is op dit oogenblik in Britsch-Indië een „officer" te dien einde door het plaatselijk bestuur aangewezen (Native passenger ships Act. 1887 art. 7), in Ned.-Indië de havenmeester, in Turkije de geneeskundige autoriteit, in Oostenrijk-Hongarije de geneeskundige autoriteit, in Italië de havenkapitein, in Frankrijk, Tunis en Spanje de geneeskundige autoriteit, in Egypte de geneeskundige quarantaine-autoriteit, enz. (*Offic. aant.*)

(1) Uitzonderingen worden hierop toegelaten voor die Regeeringen, welke geen aangestelde geneesheeren kennen. (*Offic. aant.*)

10. Het bevoegd gezag is verplicht om afdoende maatregelen te nemen ten einde de inscheping van elk verdacht persoon of voorwerp te verhinderen (1) volgens de voorschriften betreffende de in de havens te nemen voorzorgen.

TITEL III.

Voorzorgen gedurende den overtocht.

11. Elk schip, dat 100 of meer pelgrims heeft ingescheept, moet aan boord hebben een geneesheer, die behoorlijk gediplomeerd is en aangesteld door de regeering van het land, waartoe het schip behoort of door de regeering van de haven waar het schip pelgrims inneemt. Een tweede geneesheer moet zich aan boord bevinden, zoodra het getal der op het schip aanwezige pelgrims 1000 te boven gaat.

12. De geneesheer onderzoekt de pelgrims, behandelt de zieken en waakt er voor dat aan boord de voorschriften der hygiëne worden in acht genomen. Hij moet inzonderheid:

1°. zich er van verzekeren dat de aan de pelgrims uitgereikte levensmiddelen van goede hoedanigheid zijn, dat de hoeveelheid overeenkomt met de aangegane verplichtingen en dat zij behoorlijk zijn toebereid;

2°. zich er van verzekeren dat de voorschriften van artikel 20 betreffende de wateruitdeeling worden nageleefd;

3°. indien er twijfel bestaat omtrent de hoedanigheid van het drinkwater, den kapitein schriftelijk aan de voorschriften van art. 21 hieronder herinneren;

4°. zich er van verzekeren dat het schip voortdurend zindelijk wordt gehouden en in het bijzonder dat de gemakken overeenkomstig de voorschriften van art. 18 hieronder worden schoongemaakt;

5°. zich er van verzekeren dat de verblijfplaatsen der pelgrims rein en gezond worden gehouden en dat, in geval van besmettelijke ziekte, de ontsmetting geschiedt op de wijze als bepaald in art. 19 hieronder;

6°. dagboek houden van alle gebeurtenissen op sanitair gebied die zich in den loop der reis hebben voorgedaan en dat dagboek aan het bevoegd gezag in de haven van aankomst toonen.

13. Het schip moet de pelgrims in het tusschendek kunnen bergen.

Op het schip moet voor ieder persoon (de bemanning niet inbegrepen), van welken leeftijd ook, een oppervlakte beschikbaar zijn van 1.50 vierkante meter, d. w. z. zestien vierkante Engelsche voeten, met een tusschendekhoogte van ongeveer 1.80 Meter.

De schepen die de kustvaart uitoefenen, moeten voor ieder pelgrim een ruimte beschikbaar hebben van ten minste 2 Meter breedte langs de boorden van het schip.

14. Op het dek mogen zich gedurende den overtocht geen hinderlijke voorwerpen bevinden; het dek moet dag en nacht gereserveerd blijven voor de ingescheepte personen en kosteloos te hunner beschikking zijn.

15. De groote bagage der pelgrims wordt ingeschreven, genummerd en in het ruim geplaatst. De pelgrims mogen slechts de strikt noodzakelijke voorwerpen bij zich houden. De reglementen, die elke regeering voor hare schepen zal maken, zullen den aard, de hoeveelheid en de afmetingen dier voorwerpen bepalen.

16. Elken dag moeten, terwijl de pelgrims op het dek zijn, de tusschendekken zorgvuldig worden gereinigd en geboend met droog zand, vermengd met doelmatige ontsmettende stoffen.

17. Aan elke zijde van het schip moet op het dek een plek afgezonderd zijn, aan het gezicht onttrokken en voorzien van een handpomp om ten behoeve der pelgrims zeewater te kunnen geven. Een van die plaatsen moet uitsluitend voor vrouwen bestemd blijven.

18. Het schip moet, behalve de gemakken ten dienste der bemanning, voor elke honderd ingescheepte personen ten minste één bestekamer met waterdoorloop hebben.

Er moeten afzonderlijke gemakken zijn voor vrouwen.

Tusschendeks en in het ruim mogen geen gemakken zijn.

De gemakken, zoowel die voor de passagiers als die voor de bemanning bestemd, moeten zindelijk gehouden, schoon gemaakt en driemaal per dag ontsmet worden.

19. De ontsmetting van het schip moet geschieden overeenkomstig de voorschriften van nrs. 5 en 6 van hoofdstuk 3 der bijlage van deze overeenkomst.

20. De hoeveelheid drinkwater, die dagelijks gratis ter beschikking van iederen pelgrim, van welken leeftijd ook, moet gesteld worden, moet ten minste 5 liter bedragen.

21. Indien er twijfel bestaat omtrent de hoe-

(1) Zie hoofdstuk IV, titel I, artt. 1 en 2 van deze overeenkomst. (*Offic. aant.*)

danigheid van het drinkwater of omtrent de mogelijkheid dat het, hetzij op de plaatsen van herkomst, hetzij tijdens de reis is besmet geworden, moet het gekookt of op andere wijze gesteriliseerd worden, en is de kapitein verplicht om het in zee te werpen in de eerste haven, waar hij binnenloopt en waar hij zich beter drinkwater kan verschaffen.

22. Het schip moet voorzien zijn van twee localiteiten, bestemd voor de eigen keuken der pelgrims.

Het is den pelgrims verboden elders vuur aan te maken inzonderheid op het dek.

23. Elk schip moet geneesmiddelen en de voorwerpen die voor de verpleging der zieken noodig zijn, aan boord hebben.

De reglementen, die iedere regeering voor hare schepen maakt, zullen de soort en de hoeveelheid der geneesmiddelen bepalen.

Behandeling en medicijnen worden den pelgrim gratis verstrekt.

24. Een behoorlijk ingerichte ziekenzaal, die goede waarborgen voor veiligheid en gezondheid aanbiedt, moet voor de zieken bestemd blijven.

Zij moet, met beschikbaarstelling eener ruimte van 3 vierkante meter per persoon, ten minste 5 pCt. der ingescheepte pelgrims kunnen opnemen (1).

(1) Na kennis te hebben genomen van de voorwaarden, volgens welke krachtens art. 53 der door het Indische Gouvernement uitgevaardigde Act op de pelgrimsschepen de ziekenzalen moeten zijn ingericht, beveelt de Conferentie de uitvoering daarvan aan. Deze zou geacht kunnen worden in de plaats te treden van artikel 24. (Uittreksel.) De ziekenzaal zal ingericht worden op de op het dek geplaatste gedeelten van het opperdek. Die vaste ziekenzaal zal ten minste zes bedden bevatten, en eene oppervlakte hebben van ten minste 144 vierkante voeten en een ruimte van ten minste 864 kubieke voeten. Als het schip 50 of meer vrouwen aan boord heeft, moet er een tweede vaste ziekenzaal zijn van ten minste 2 bedden met een oppervlakte van 72 vierkante voet en een ruimte van ten minste 288 kubieke voeten. Die ziekenzaal zal gereserveerd blijven voor vrouwen en voor kinderen onder de 12 jaar.

Verlichting en luchtverversching van die ziekenzalen moeten den inspecteur voldoende voorkomen. Zij moeten geplaatst zijn op een ten minste 10 centimeter hoog platform, stevig gebouwd, het dak moet goed gebreeuwd zijn. Het is beter ze van ijzer dan van hout te bouwen.

Onder geen voorwendsel mogen in de vaste ziekenzaal lijders aan pokken, cholera, gele koorts of pest worden opgenomen.

Het schip moet aan boord het noodige materiaal hebben om op het opperdek een tweede tijdelijke ziekenzaal te bouwen bestemd voor de zieken, die afgezonderd moeten worden (cholera, pest, gele koorts, pokken en andere besmettelijke ziekten).

De plaats, welke de tijdelijke ziekenzaal moet innemen, zal van te voren door den inspecteur worden aangewezen. Zij zal op gelijke wijze als de vaste ziekenzaal gebouwd worden. Zij moeten ten minste eene oppervlakte hebben van 144 vierkante voeten. (*Offic. aant.*)

25. Personen door pest aangetast, moeten behoorlijk op het schip kunnen worden afgezonderd.

De pestlijders zullen alleen bezocht mogen worden door hen, die met hunne verpleging belast zijn, terwijl laatstgenoemden geen aanraking mogen hebben met de andere personen aan boord.

Het beddegoed, de vloerkleeden en de kleedingstukken, die met de zieken in aanraking geweest zijn, moeten onmiddellijk ontsmet worden. Op naleving van dit voorschrift wordt meer in het bijzonder aangedrongen ten opzichte van de kleederen der personen, die bij de zieken komen en bevuild kunnen zijn.

Voor zoover de bovengenoemde voorwerpen geen waarde hebben, moeten zij òf in zee worden geworpen, — indien het schip zich niet in een haven bevindt — òf worden verbrand. De andere moeten in waterdichte zakken, doortrokken met sublimaat-oplossing, naar den oven gebracht worden.

De uitwerpselen der zieken moeten opgevangen worden in potten, waarin zich een ontsmettende oplossing bevindt. Die potten worden geledigd in de gemakken, welke na iedere dergelijke storting zorgvuldig moeten worden gedesinfecteerd.

De ziekenzalen moeten mede zorgvuldig worden ontsmet.

De ontsmetting moet geschieden overeenkomstig n°. 5 van hoofdstuk III dezer overeenkomst.

26. Indien er zich een sterfgeval tijdens den overtocht voordoet, moet de kapitein daarvan melding maken achter den naam op de lijst, die door het bevoegd gezag in de haven van vertrek voor gezien is geteekend, en bovendien den naam van den overleden persoon, diens leeftijd, woonplaats, de vermoedelijke oorzaak van den dood volgens het getuigschrift van den geneesheer en den datum van overlijden in het scheepsboek inschrijven.

Indien de dood aan een besmettelijke ziekte te wijten is, moet het lijk, na vooraf in een in sublimaat gedrenkt lijkkleed gewikkeld te zijn, in zee geworpen worden.

27. De in de haven van vertrek uitgereikte pas mag niet tijdens de reis worden verwisseld.

Zij wordt geviseerd door het sanitair gezag in elke haven van oponthoud. Dit teekent er op aan:

1°. het getal in die haven ontscheepte of nieuw ingescheepte reizigers;

2°. het op zee voorgevallene, voor zoover het op de gezondheid of het leven der ingescheepte personen betrekking heeft;

3°. den gezondheidstoestand van de haven van oponthoud.

28. In iedere haven, die hij aandoet, moet de kapitein de lijst, ter voldoening aan art. 9 opgemaakt, door het bevoegd gezag voor gezien doen teekenen.

Voor het geval, dat een pelgrim tijdens de reis ontscheept is, moet de gezagvoerder de ontscheping op de lijst achter den naam van den pelgrim vermelden.

Bij inscheping moeten de ingescheepte personen op die lijst worden vermeld overeenkomstig art. 9 en vóór het nieuwe visum, hetwelk het bevoegd gezag er op moet stellen.

29. De kapitein moet zorgen dat alle voorbehoedmiddelen, die gedurende de reis genomen zijn, in het scheepsboek worden ingeschreven. Dat boek wordt door hem aan het bevoegd gezag van de haven van aankomst vertoond.

30. De kapitein is verplicht om alle sanitaire rechten te betalen, die onder den prijs van het billet begrepen moeten zijn.

TITEL VI.

Strafbepalingen.

31. Ieder kapitein, van wien bewezen wordt dat hij zich ten opzichte der uitdeeling van water, levensmiddelen of brandstof niet naar de op zich genomen verplichtingen gedragen heeft, zal een boete van twee Turksche ponden (1) moeten betalen. Die boete wordt geheven ten voordeele van den pelgrim, die het slachtoffer van de tekortkoming geweest is, als hij kan aantoonen dat hij te vergeefs nakoming van de aangegane verbintenis gevorderd heeft.

32. Iedere inbreuk op art. 8 wordt gestraft met eene boete van 30 Turksche ponden.

33. Ieder gezagvoerder, die eenig bedrog pleegt, of met zijn medeweten heeft laten plegen ten opzichte van de lijst der pelgrims of den gezondheidspas, bedoeld in artikel 9, zal gestraft worden met eene boete van 50 Turksche ponden.

34. Ieder scheepskapitein, die aankomt zonder gezondheidspas van de haven van vertrek of zonder visa van de havens van oponthoud, of die niet voorzien is van de reglementaire en volgens de artt. 9, 27 en 28 geregeld bijgehouden lijst, is voor elk dier gevallen strafbaar met eene boete van 12 Turksche ponden.

35. Ieder kapitein, van wien blijkt dat hij meer dan 100 pelgrims aan boord heeft of gehad heeft zonder de tegenwoordigheid van een overeenkomstig de voorschriften van art. 11 aangesteld geneesheer zal gestraft worden met eene boete van 300 Turksche ponden.

36. Ieder kapitein, van wien blijkt dat hij een getal pelgrims aan boord heeft of gehad heeft, grooter dan dat hetwelk hij krachtens de voorschriften van art. 9 gerechtigd is om in te schepen, zal gestraft worden met eene boete van 5 Turksche ponden voor elken pelgrim boven het geoorloofd getal.

Op den eersten post, waar een bevoegd gezag aanwezig is, worden de pelgrims, waarmede het voorgeschreven getal is overschreden, ontscheept. De kapitein is verplicht hun het noodige geld tot voortzetting hunner reis naar de plaats van bestemming te verschaffen.

37. Ieder gezagvoerder, van wien blijkt dat hij zonder hun toestemming of buiten geval van overmacht pelgrims heeft ontscheept op eene andere plaats dan die hunner bestemming, zal gestraft worden met eene boete van 20 Turksche ponden voor elken ten onrechte ontscheepten pelgrim.

38. Iedere inbreuk op de verdere voorschriften van dit reglement zal gestraft worden met eene boete van 10 tot 100 Turksche ponden.

39. Iedere overtreding, gedurende den loop der reis geconstateerd, wordt zoowel op den gezondheidspas als op de lijst der pelgrims aangeteekend. Het bevoegd gezag maakt er proces-verbaal van op en legt dit over waar zulks behoort.

40. In de Turksche havens wordt de overtreding geconstateerd en de boete opgelegd door het bevoegd gezag, overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk V dezer Overeenkomst.

41. Alle ambtenaren, geroepen om de uitvoering van dit reglement mede te werken, zullen voor misgrepen, door hen bij de toepassing begaan, overeenkomstig de wet van hun land gestraft worden.

(1) Het Turksche pond doet 20 francs 50. (*Offic. aant.*)

42. Dit reglement zal in de taal van den staat van het schip en in de voornaamste talen der door de in te schepen pelgrims bewoonde landen op een zichtbare en toegankelijke plaats aan boord van ieder vaartuig, dat pelgrims vervoert, worden aangeplakt.

III. MAATREGELEN TER VOORKOMING VAN HET INVOEREN VAN DE PEST.

1. *Aan land.*

De maatregelen, welke aan de landzijde genomen worden tegen de herkomsten van door pest besmette streken, moeten in overeenstemming zijn met de beginselen van sanitair beleid, die door deze Overeenkomst zijn geformuleerd. De landquarantaine moet worden vervangen door ontsmetting volgens de moderne praktijk.

Te dien einde zullen op goedgekozen punten aan de door de reizigers gevolgde wegen ovens en andere ontsmettingwerktuigen geplaatst worden. Dit zal eveneens geschieden bij de reeds bestaande of nog aan te leggen spoorwegen. Koopwaren zullen ontsmet worden volgens de in deze overeenkomst aangenomen beginselen.

Iedere regeering is vrij om hare grenzen voor reizigers en koopwaren te sluiten.

2. *Zeeweg.*

A. Maatregelen, te nemen in de Roode Zee.

Art. 1. Onbesmette schepen. a. De schepen, die na geneeskundig onderzoek als onbesmet zijn erkend, zullen onmiddellijk tot het vrije verkeer worden toegelaten, hoe ook hun gezondheidspas luidt.

Tien volle dagen zullen echter moeten verloopen zijn sedert het schip uit de laatste besmette haven is vertrokken.

De eenige behandeling, welke de overheid van de haven van aankomst ten hunnen opzichte zal kunnen gelasten, bestaat in de maatregelen op verdachte schepen (geneeskundig onderzoek, ontsmetting van het vuile linnen, loozing van het ruimwater en vervanging van het aan boord aanwezige drinkwater door goed drinkwater).

b. De gewone onbesmette schepen zullen het Suez-kanaal in quarantaine mogen doorvaren. Zij zullen in de Middellandsche zee binnenkomen onder voortzetting der tiendaagsche quarantaine. De schepen die een geneesheer en een oven aan boord hebben, zullen vóór de doorvaart in quarantaine niet ontsmet worden.

Art. 2. Verdachte schepen. Verdachte schepen zijn die, welke tijdens het vertrek of gedurende den overtocht gevallen van pest aan boord hebben gehad, doch sedert 12 dagen geen enkel nieuw geval. Deze schepen zullen op verschillende wijzen behandeld worden, al naar gelang zij al of niet een geneesheer en een ontsmettingstoestel (oven) aan boord hebben.

a. De schepen met een geneesheer en een aan de vereischten voldoend ontsmettingstoestel (oven) aan boord, zullen het Suez-kanaal in quarantaine mogen passeeren, volgens de voorschriften van het reglement van doorvaart.

b. De andere verdachte schepen, die noch geneesheer noch ontsmettingsoven aan boord hebben, zullen, alvorens in quarantaine te mogen doorvaren, aan de Bronnen van Mozes opgehouden worden zoolang als noodig is om het vuile linnen, het lijfgoed en andere voorwerpen, die besmetting kunnen overbrengen, te ontsmetten en zich van den gezondheidstoestand van het schip te overtuigen.

Een mailboot of een speciaal voor het vervoer van passagiers ingericht vaartuig, zonder ontsmettingsoven maar met een geneesheer aan boord, zal tot de doorvaart in quarantaine worden toegelaten, indien de plaatselijke overheid door een officieel onderzoek de overtuiging heeft gekregen dat de gezondheids- en ontsmettingsvoorzorgen behoorlijk toegepast zijn, hetzij op de plaats van vertrek betzij gedurende den overtocht.

Mailbooten of speciaal voor het vervoer van passagiers ingerichte vaartuigen, zonder ontsmettingsoven, maar met een geneesheer aan boord, zullen te Suez tot het vrije verkeer toegelaten kunnen worden, zoodra de ontsmetting is afgeloopen indien het laatste geval van pest ten minste 14 dagen te voren is voorgekomen en de gezondheidstoestand van het schip bevredigend is.

De passagiers bestemd voor Egypte, van een schip dat minder dan 14 dagen reis zonder ziektegeval heeft, zullen aan de Bronnen van Mozes ontscheept en afgezonderd worden gedurende den tijd noodig om tien dagen vol te maken. Nadat hun vuil linnen en hunne reisbenoodigdheden ontsmet zijn, zullen zij tot het vrije verkeer worden toegelaten. De schepen die minder dan 14 dagen reis zonder ziektegeval hebben en in Egypte tot het vrije verkeer wenschen te worden toegelaten, zullen eveneens aan de Bronnen van Mozes worden opgehouden; zij zullen de reglementaire ontsmetting ondergaan.

Art. 3. Besmette schepen. Besmette schepen

zijn die welke pest aan boord hebben of aan boord waarvan gedurende de laatste 12 dagen nieuwe gevallen van pest zijn voorgekomen. Zij worden verdeeld in schepen met geneesheer en ontsmettingstoestel (oven) en schepen zonder geneesheer en zonder ontsmettingstoestel (oven).

A. De schepen zonder geneesheer en zonder ontsmettingstoestel (oven) zullen aan de Bronnen van Mozes opgehouden en de door pest aangetaste personen ontscheept en in een hospitaal afgezonderd worden. De ontsmetting zal op volledige wijze plaats hebben. De andere passagiers zullen ontscheept, en in zoo klein mogelijke groepen afgezonderd worden, zoodat indien de pest mocht uitbreken, allen gezamenlijk niet van eene bijzondere groep afhankelijk zullen zijn. Het vuile linnen, de reisbenoodigdheden, de kleederen van de bemanning en van de passagiers zullen evenals het schip ontsmet worden.

Koopmansgoederen behoeven niet gelost te worden, maar alleen het besmette gedeelte van het schip moet worden ontsmet.

De passagiers zullen tien dagen in de inrichting van de Bronnen van Mozes blijven; wanneer de gevallen van pest verscheidene dagen geleden zijn voorgekomen, zal de duur der afzondering verkort worden. De duur zal afhangen van het tijdstip, waarop zich het laatste geval geopenbaard heeft.

Derhalve zal wanneer sedert 8, 10, 11 of 12 dagen geen nieuw geval is voorgekomen, de waarneming 24 uren duren; wanneer zulks sedert acht dagen niet het geval was zal de waarneming 2 dagen duren; wanneer zulks sedert 7 dagen niet het geval was zal de waarneming 3 dagen duren, en zoo voorts, gelijk verderop is aangewezen.

b. Schepen met geneesheer en ontsmettingstoestel (oven). De schepen met geneesheer en oven zullen aan de Bronnen van Mozes opgehouden worden.

De scheepsdokter zal onder eede verklaren welke personen aan boord door pest aangetast zijn. Die zieken zullen ontscheept en afgezonderd worden.

Na de ontscheping van die zieken zal het vuile linnen van de overige passagiers en van de bemanning aan boord ontsmet worden.

Wanneer de pest zich uitsluitend onder de bemanning heeft voorgedaan, zal de ontsmetting van het lijfgoed zich alleen uitstrekken tot het vuile linnen der bemanning en het goed in de verblijven der bemanning.

De scheepsdokter zal evenzoo onder eede aanwijzing doen van het gedeelte of de afdeeling van het schip, en de plaats in het hospitaal waarheen de zieke of zieken overgebracht zijn.

Eveneens zal hij onder eede verklaren welke personen met den pestlijder in aanraking zijn geweest sedert de ziekte zich het eerst openbaarde, hetzij in rechtstreeksche aanraking, hetzij in aanraking met voorwerpen die de besmetting kunnen overbrengen. Alleen die personen zullen als "verdacht" beschouwd worden.

Het gedeelte of de afdeeling van het schip en de plaats in het hospitaal, waarheen de zieke of zieken overgebracht zijn, zullen volledig ontsmet worden. Onder „gedeelte van het schip" verstaat men de hut van den zieke, de aangrenzende hutten, den gang naar deze hutten, het dek en de gedeelten van het dek waarop de zieke of zieken verblijf mochten hebben gehouden.

Wanneer de ontsmetting van het gedeelte of de afdeeling van het schip, waarin de door pest aangetaste personen verblijf hebben gehouden, niet mogelijk is zonder de verdacht verklaarde personen te ontschepen, zullen die personen òf worden overgebracht naar een speciaal daartoe bestemd vaartuig, òf worden ontscheept en gehuisvest in de sanitaire inrichting, geheel buiten aanraking met de zieken die in het hospitaal zijn opgenomen.

De duur van dit verblijf op het vaartuig of aan wal in het belang der ontsmetting zal zoo kort mogelijk zijn en 24 uren niet te boven gaan.

De verdachten zullen eene waarneming ondergaan, hetzij op hun schip, hetzij op het daartoe bestemde vaartuig; de duur van die waarneming zal verschillen als bepaald in de volgende tabel:

wanneer het laatste geval van pest zich in den loop van den 12den, 11den, 10den of 9den dag voor aankomst te Suez heeft voorgedaan, zal de waarneming 24 uren duren;

wanneer het zich in den loop van den 8sten dag voor aankomst te Suez heeft voorgedaan, zal de waarneming 2 dagen duren:

wanneer het zich in den loop van den 7den dag voor de aankomst te Suez heeft voorgedaan, zal de waarneming 3 dagen duren;

wanneer het zich in den loop van den 6den dag voor aankomst te Suez heeft voorgedaan, zal de waarneming 4 dagen duren;

wanneer het zich in den loop van den 5den of 4den dag voor aankomst te Suez heeft voorgedaan, zal de waarneming 5 en 6 dagen duren;

wanneer het zich in den loop van den 3den

of 2den dag voor aankomst te Suez heeft voorgedaan, zal de waarneming 7 en 8 dagen duren; wanneer het zich een dag voor aankomst te Suez heeft voorgedaan, zal de waarneming 9 dagen duren.

Doorvaart in quarantaine zal vóór het verloop van het in bovenstaande tabel aangednide opontbond kunnen worden toegestaan, wanneer de sanitaire overheid zulks doenlijk oordeelt; in ieder geval zal zij na afloop der ontsmetting worden toegestaan, wanneer het schip behalve de zieke ook de zoogenaamde verdachte personen achterlaat.

Een op een schuit geplaatste ontsmettingsoven zal langs zijde van het schip mogen komen ten einde de ontsmetting sneller te doen plaats hebben.

De besmette schepen die in Egypte tot het vrije verkeer wenschen te worden toegelaten, zullen 10 dagen aan de Bronnen van Mozes worden opgehouden, te rekenen van het laatst aan boord voorgekomen geval af en zullen de reglementaire ontsmetting ondergaan.

De voor ontsmetting gevorderde tijd is in den duur der waarneming inbegrepen.

Regeling van het toezicht en de ontsmetting te Suez en aan de Bronnen van Mozes.

1°. Het bij het reglement voorgeschreven geneeskundige onderzoek van elk te Suez aankomend schip zal door een der geneesheeren van het station gehouden worden. Dit zal voor de herkomsten van door pest besmette havens overdag geschieden.

2°. Er zullen 7 geneesheeren zijn: één dirigeerend geneesheer, 4 geneesheeren en 2 plaatsvervangers. Indien de geneeskundige dienst nog onvoldoende mocht zijn, zal men zijn toevlucht nemen tot de geneesheeren van de marine der verschillende Mogendheden. Dezen zullen onder het gezag van den dirigeerenden geneesheer van het sanitair station komen te staan.

3°. Zij zullen van een regelmatig diploma voorzien moeten zijn en bij voorkeur gekozen worden uit die geneesheeren, welke eene speciale practische studie van epidemiologie en bacteriologie gemaakt hebben.

4°. Zij zullen door den Minister van Binnenlandsche Zaken, op voordracht van den sanitairen, maritiemen en quarantaine Raad in Egypte benoemd worden.

5°. Zij zullen een jaarwedde ontvangen die voor de plaatsvervangende geneesheeren frs. 6000 zal zijn, voor de geneesheeren zal beginnen met frs. 8000 en kan opklimmen tot frs. 12,000, en voor den dirigeerenden geneesheer van frs. 12,000 tot 15,000.

6°. Het ontsmettings- en afzonderingsstation aan de Bronnen van Mozes wordt onder het bestuur van den dirigeerenden geneesheer te Suez geplaatst.

7°. Wanneer aldaar zieken ontscheept zijn, zullen er twee der geneesheeren van Suez geïnterneerd worden: de een ter behandeling van de pestlijders, de ander ter behandeling van de niet door pest aangetaste personen.

8°. Het aantal ziekenoppassers zal op 20 gebracht worden. Een daarvan zal in het bijzonder belast zijn met het onderhoud der bij de Bronnen van Mozes geplaatste ovens.

9°. In het ontsmettings- en afzonderingsstation aan de Bronnen van Mozes zullen aanwezig zijn:

a. Ten minste drie ontsmettingsovens, waarvan één op eene schuit geplaatst zal zijn.

b. Een nieuw afzonderingshospitaal van 12 bedden, ter opneming van zieken en verdachten. Dit hospitaal zal zoodanig ingericht worden, dat zieken en verdachten, mannen en vrouwen van elkaar gescheiden zijn.

c. Barakken, hospitaaltenten, of gewone tenten voor de ontscheepte personen.

d. Een voldoend aantal badknipen en stortbaden.

e. De noodige gebouwen voor den algemeenen dienst; het geneeskundig personeel, de wachters enz.; een magazijn; een waschhuis.

f. Een waterreservoir.

Doorvaart in quarantaine door het Suez-kanaal.

1°. De doorvaart in quarantaine wordt toegestaan door de geneeskundige overheid te Suez, die er den Raad onmiddellijk van in kennis stelt. In twijfelachtige gevallen beslist de Raad.

2°. Een telegram wordt dadelijk afgezonden aan de daartoe door iedere Mogendheid aangewezen overheid. De verzending van het telegram geschiedt op kosten van het schip.

3°. Iedere Mogendheid zal strafbepalingen vaststellen tegen die vaartuigen welke met afwijking van den door den gezagvoerder opgegeven koers ten onrechte eene der havens tot het grondgebied van die Mogendheid behoorende, mochten aandoen. Eene uitzondering zal gemaakt worden in gevallen van overmacht en van binnenloopen van een noodhaven.

Bij den aanvang van het geneeskundig onderzoek is de gezagvoerder gehouden te verklaren of

hij inlandsche stokers of loontrekkende ondergeschikten in welke hoedanigheid ook, aan boord heeft, die niet op de monsterrol of het daartoe dienende register voorkomen. De volgende vragen zullen den gezagvoerders van alle schepen, die Suez aandoen en uit het zuiden komen, gesteld worden. Zij zullen ze onder eede moeten beantwoorden:

„Hebt gij helpers: stokers of andere manschappen, die niet op de monsterrol of op het bijzonder register zijn ingeschreven? Van welke nationaliteit zijn zij? Waar hebt gij ze aan boord genomen?"

De geneesheeren van den gezondheidsdienst zullen zich van de aanwezigheid van die helpers moeten vergewissen, en, als zij bemerken dat er ontbreken, zorgvuldig de oorzaak van die afwezigheid opsporen.

4°. Eén sanitair ambtenaar en 2 sanitaire wachters komen aan boord. Zij moeten het schip tot Port-Saïd vergezellen, toezien dat geen gemeenschap plaats vinde en waken voor de naleving der voorgeschreven maatregelen gedurende den tocht door het kanaal.

5°. De passagiers kunnen zich te Port-Saïd in quarantaine inschepen, doch elke in-, ont- en overscheping van passagiers en van goederen is verboden op de reis door het Kanaal van Suez tot Port-Saïd.

6°. De schepen, die in quarantaine doorvaren, zullen de reis van Suez tot Port-Saïd moeten afleggen zonder te stoppen op de wisselplaatsen.

In geval van vastraken of wanneer het stoppen op een wisselplaats niet te vermijden is, zullen de noodige werkzaamheden door het personeel van het schip zelf verricht en daarbij elke gemeenschap met het personeel der Suez-Kanaalmaatschappij vermeden worden.

De troepenschepen die in quarantaine doorvaren, zullen gehouden zijn het Kanaal alleen bij dag te bevaren.

Indien zij een nacht in het Kanaal moeten doorbrengen, zullen zij in het meer Timsah moeten ankeren.

7°. Het aanleggen in de haven van Port-Saïd is verboden voor schepen die in quarantaine doorvaren, behalve in het geval van §§ 5 en 8.

Het innemen van nieuwe victualiën zal met het aan boord voorbanden materieel behooren te geschieden. De sjouwerlieden of andere personen die aan boord gegaan mochten zijn, zullen op de quarantaine-schuit afgezonderd worden. Hunne kleederen zullen er de voorgeschreven ontsmetting ondergaan.

8°. Wanneer schepen die in quarantaine doorvaren, noodzakelijk te Port-Saïd kolen moeten innemen, zullen zij dit moeten doen op een plaats, waar de afzondering en het sanitair toezicht voldoende verzekerd zijn en die door den Gezondheidsraad zal worden aangewezen. Het stuwen van kolen zal door werklieden uit de haven mogen geschieden, indien aan boord van het schip een afdoend toezicht op die werkzaamheden gehouden kan worden en iedere aanraking met opvarenden kan worden vermeden. Des nachts zal de plaats der werkzaamheden electrisch verlicht moeten worden.

9°. De loodsen, de werklieden, die het electrisch licht bedienen, de beambten der Maatschappij en de sanitaire wachters zullen te Port-Saïd ontscheept worden buiten de haven tusschen de hoofden en van daar rechtstreeks naar de quarantaine-schuit overgebracht worden, waar hunne kleederen volledig ontsmet zullen worden.

Maatregelen, te nemen voor schepen, die uit een door pest besmette haven langs de Middellandsche Zee in Egypte komen.

1°. Gewone onbesmette schepen, die uit een door pest besmette haven van Europa of van het bekken der Middellandsche zee komen en het Suezkanaal wenschen te passeeren, zullen dit kunnen doen in quarantaine. Zij zullen hun tocht onder de tiendaagsche waarneming voortzetten.

2°. Gewone onbesmette schepen, die Egypte willen aandoen zullen zich te Alexandrië of te Port-Saïd kunnen ophouden, alwaar de reizigers den observatietijd zullen voltooien, hetzij in het lazaret van Gabari, hetzij aan boord, volgens de beslissing van het plaatselijk sanitair gezag.

3°. De maatregelen waaraan besmette en verdachte schepen zullen onderworpen zijn, die uit een door pest besmette haven van Europa of van de kusten der Middellandsche zee komen en een der havens van Egypte wenschen aan te doen of het Suezkanaal te passeeren, zullen door den Gezondheidsraad worden vastgesteld in overeenstemming met het door deze Overeenkomst aangenomen reglement.

Om ten uitvoer te kunnen worden gelegd, zullen deze maatregelen eerst moeten worden goedgekeurd door de in den Raad vertegenwoordigde Mogendheden. Zij zullen de behandeling van schepen, passagiers en koopwaren regelen.

De Raad zal den Mogendheden insgelijks voorleggen een reglement, hetwelk dezelfde punten ten opzichte der cholera behandelt.

Deze twee reglementen moeten zoo spoedig mogelijk ter goedkeuring worden aangeboden.

Sanitair toezicht op de bedevaarten in de Roode Zee.

Sanitair stelsel, in het (gereorganiseerd) sanitair station te Camaran op de van een besmette haven komende pelgrimsschepen toepasselijk.

De pelgrimsschepen, die uit het Zuiden komen en zich naar den Hedjaz begeven, moeten vooraf het sanitair station van Camaran aandoen en zullen aan de navolgende behandeling worden onderworpen.

De na geneeskundig onderzoek als onbesmet erkende schepen zullen tot het vrije verkeer worden toegelaten, nadat het volgende zal hebben plaats gehad:

De pelgrims zullen ontscheept worden; zij zullen een stortbad of een zeebad nemen; hun vuile linnen en dat gedeelte van hun reisbenoodigdheden en van hun bagage, hetwelk volgens de meening der sanitaire overheid verdacht kan zijn, zal ontsmet worden; een en ander, met inbegrip van de ontscheping en de inscheping, zal niet langer dan 72 uren duren.

Indien tijdens deze behandeling geen geval van pest is waargenomen, zullen de pelgrims onmiddellijk weder worden ingescheept en zal het schip naar den Hedjaz vertrekken.

De verdachte schepen, d. w. z. die waarop zich gevallen van pest voordeden op het oogenblik van vertrek, doch op welke sedert twaalf dagen geen nieuw geval voorkwam, zullen op de volgende wijze behandeld worden: De pelgrims zullen ontscheept worden, zij zullen een stort- of zeebad nemen; hun vuile linnen en dat gedeelte van hun reisbenoodigdheden en van hun bagage, hetwelk volgens de meening van de geneeskundige autoriteit verdacht kan zijn, zullen ontsmet worden; het ruimwater zal verwisseld worden. De door de zieken bewoonde gedeelten van het schip zullen ontsmet worden. Een en ander, daaronder begrepen de ontscheping en de inscheping, zal niet langer dan 72 uur duren. Indien inmiddels geen geval van pest is geconstateerd, zullen de pelgrims onmiddellijk weder worden ingescheept en zal het schip naar Djeddah vertrekken, waar een tweede geneeskundig onderzoek aan boord zal plaats vinden. Indien de uitslag daarvan gunstig is en de geneesheeren van het schip schriftelijk onder eede verklaren dat zich gedurende den overtocht geen geval van pest heeft voorgedaan, zullen de pelgrims onmiddellijk ontscheept worden.

Indien daarentegen een of meer gevallen van pest gedurende de reis of op het oogenblik van aankomst zijn waargenomen, zal het schip naar Camaran worden teruggezonden, waar het aan de behandeling voor besmette schepen zal worden onderworpen.

De besmette schepen, d. w. z. schepen, aan boord waarvan zich gevallen van pest voordoen of in de laatste twaalf dagen voorgedaan hebben, zullen de volgende behandeling ondergaan:

De personen, door pest aangetast, zullen ontscheept en in het hospitaal afgezonderd worden. De ontsmetting zal volledig geschieden. De overige passagiers zullen worden ontscheept en in zoo klein mogelijke groepen worden afgezonderd, zoodat, indien de pest in een bepaalde groep mocht uitbreken, niet alleu daarvan afhankelijk zijn.

Het vuile linnen, de reisbenoodigdheden en kleederen van bemanning en passagiers zullen, evenals het schip, ontsmet worden.

Het plaatselijk sanitair gezag zal uitmaken of het uitladen der groote bagage en der koopmansgoederen noodig is, en of het geheele schip dan wel een gedeelte daarvan moet worden ontsmet.

De passagiers zullen 12 dagen in het etablissement te Camaran blijven; wanneer de gevallen van pest meerdere dagen oud zijn, zal de duur der afzondering verkort kunnen worden. Die duur zal kunnen verschillen naar gelang van het tijdstip, waarop het laatste geval zich voordeed, en naar de beslissing van het sanitair gezag.

Het schip zal vervolgens naar Djeddah vertrekken, waar een streng geneeskundig onderzoek aan boord zal plaats vinden. Indien de uitslag gunstig is, zullen de pelgrims ontscheept worden. Indien daarentegen de pest zich gedurende de reis of op het oogenblik van aankomst aan boord heeft voorgedaan, zal het schip, naar Camaran worden teruggezonden, waar het opnieuw de behandeling voor besmette schepen zal ondergaan.

Verbetering, aan te brengen aan het sanitair station te Camaran.

A. Volledige ontruiming van het eiland Camaran door de bewoners.

B. Middelen ter verzekering der veiligheid en

ter vergemakkelijking van de scheepvaartbeweging in de baai van het eiland Camaran.

1°. Het aanbrengen van boeien en bakens in voldoenden getale.

2°. Het bouwen van een havenhoofd of kade voor het ontschepen van passagiers en goederen.

3°. Het aanbrengen van verschillende steigers om de pelgrims van elk kampement afzonderlijk in te schepen.

4°. Een voldoend getal sloepen met een stoomsleepboot ter verzekering van den dienst van ontscheping en inscheping der pelgrims.

De ontscheping der pelgrims van de besmette schepen zal worden verricht met de zich aan boord bevindende middelen.

C. Het inrichten van den gezondheidspost, waaronder zal worden begrepen:

1°. Een spoorwegnet, hetwelk de aanlegplaats verbindt met de bestuurs- en ontsmettingsgebouwen en met de gebouwen der verschillende takken van dienst en met de kampementen.

2°. Gebouwen voor het bestuur en het personeel van den gezondheidsdienst en van andere diensttakken.

3°. Inrichtingen voor het ontsmetten en het wasschen van niet gedragen kleedingstukken en andere zaken.

4°. Gebouwen, waarin de pelgrims stort- of zeebaden zullen moeten nemen tijdens de ontsmetting hunner kleederen.

5°. Volkomen afgezonderde ziekenhuizen, voor elk der beide sexen afzonderlijk:

a. voor de waarneming der verdachten;

b. voor de pestlijders;

c. voor de zieken, die door andere besmettelijke ziekten zijn aangetast;

d. voor de gewone zieken.

6°. De kampementen zullen op afdoende wijze van elkander moeten zijn afgescheiden en de onderlinge afstand zal zoo groot mogelijk moeten zijn; de voor de pelgrims bestemde verblijfplaatsen moeten volgens de strengste eischen der gezondheidsleer gebouwd worden en mogen niet meer dan 25 personen bevatten.

7°. Een kerkhof, goed gelegen en verwijderd van elke bewoonde plaats, zonder eenige aanraking te hebben met grondwater en gedraineerd tot 50 centimeter beneden den plattegrond der graven.

D. Geneeskundig materiaal.

1°. Een voldoend aantal stoomovens, die aan alle eischen van veiligheid, afdoende werking en snelheid voldoen.

2°. Sproeiers, ontsmettingsovens en de noodige middelen voor chemische reiniging, gelijk zij zijn aangewezen in hoofdstuk III van de bijlage dezer Overeenkomst.

3°. Distilleermachines, werktuigen om door hitte het water te steriliseeren, ijsmachines.

Voor het verstrekken van drinkwater: waterleidingen en gesloten vergaarbakken, volkomen dicht en niet geledigd kunnende worden dan door middel van kranen of pompen.

4°. Een bacteriologisch laboratorium met het noodige personeel.

5°. Vervoerbare tonnen voor het opnemen van vooraf ontsmette uitwerpselen.

Verspeiding dier stoffen op een der van de kampementen meest verwijderde gedeelten van het eiland, met inachtneming van hetgeen uit een gezondheidsoogpunt voor de goede werking van die velden noodig is.

6°. Het vuile water moet uit de kampementen worden verwijderd zonder dat het kan stilstaan of voor voedingsdoeleinden worden gebruikt.

Het gebruikte water van de ziekenhuizen moet door kalkwater worden ontsmet volgens de voorschriften van hoofdstuk III der bijlage van deze Overeenkomst.

E. De sanitaire overheid zal zorg dragen dat er in elk kampement een magazijn is voor levensmiddelen en een voor brandstof.

Het tarief der door de bevoegde overheid vastgestelde prijzen wordt op verschillende plaatsen in de voornaamste talen van de landen der pelgrims in het kampement aangeplakt.

Het toezicht op de hoedanigheid der levensmiddelen en op het voldoende van den aanvoer geschiedt dagelijks door den geneesheer van het kampement.

Water wordt kosteloos verstrekt.

Verbeteringen aan te brengen op de sanitaire stations van Abou-Saad, Vasta en Abou-Ali.

1°. Het oprichten van twee ziekenhuizen voor pestlijders, mannen en vrouwen, op Abou-Ali.

2°. Het oprichten op Vasta van een hospitaal voor gewone zieken.

3°. Het bouwen op Abou-Saad en Vasta van steenen huizen, die elk 50 personen kunnen bevatten.

4°. Drie ontsmettingsovens op Abou-Saad,

Vasta en Abou-Ali met waschplaatsen en bijbehooren.

5°. Het inrichten van stortbaden op Abou-Saad en Vasta.

6°. Op elk der eilanden Abou-Saad en Vasta distilleermachines die samen 15 ton water per dag kunnen leveren.

7°. Voor de kerkhoven, de uitwerpselen en het vuile water zal de behandeling geregeld worden volgens de voor Camaran aangenomen beginselen. Op een der eilanden zal een kerkhof worden aangelegd.

Wat levensmiddelen en water betreft, zullen de regelen, onder letter E voor Camaran aangenomen, ook van toepassing zijn op de kampementen van Abou-Saad, Vasta en Abou-Ali.

Het is wenschelijk dat de inrichtingen op Abou-Saad, Vasta en Abou-Ali zoo spoedig mogelijk gereed zijn.

Reorganisatie van het sanitair station te Djebel-Tor.

De Conferentie bevestigt de vroeger geformuleerde aanbevelingen en wenschen en laat het aan den Gezondheidsraad over om die verbeteringen te verwezenlijken. Bovendien is zij van oordeel:

1°. Dat het noodig is den pelgrims goed drinkwater te verschaffen, hetzij dit ter plaatse gevonden wordt, hetzij men het door distilleering verkrijge.

2°. Dat het van belang is alle levensmiddelen, die door de pelgrims van Djeddah en Yambo zijn medegebracht, indien er in den Hedjaz pest is, als verdacht te ontsmetten of, als zij zich in bedorven toestand bevinden, geheel te vernietigen.

3°. Dat maatregelen moeten worden genomen om de pelgrims te beletten bij het vertrek van Djebel-Tor waterzakken mede te nemen. Deze moeten worden vervangen door aarden kruiken of metalen veldflesschen.

4°. Dat iedere afdeeling een geneesheer moet hebben.

5°. Dat te El-Tor een havenkapitein moet benoemd worden om de ontschepingen te leiden en voor de inachtneming der reglementen door de gezagvoerders en de Samboekdji zorg te dragen.

6°. Dat gedurende de bedevaarten de pelgrims alleen in observatie gehouden worden te Djebel-Tor.

7°. Dat het dorp Kouroum ontruimd wordt.

8°. Dat een telegraaflijn het kampement Djebel-Tor met het sanitair station te Suez verbindt.

Reglement, toepasselijk in de Arabische havens van de Roode Zee tijdens de bedevaarten.

Sanitaire behandeling, toe te passen op de pelgrimsschepen die van het Noorden komen.

I. Heenreis.

Indien noch in de havens van vertrek noch in de omstreken pest is waargenomen en zich gedurende den overtocht geen geval van pest heeft voorgedaan, wordt het schip terstond tot het vrije verkeer toegelaten.

Indien in de haven van vertrek of omstreken pest is waargenomen of een geval zich op reis heeft voorgedaan, zal het schip te Djebel-Tor onderworpen worden aan de behandeling, ingesteld voor de schepen die van het Zuiden komen en zich te Camaran ophouden.

II. Terugreis.

Art. 1. Elk schip, komende uit eene door pest besmette haven van den Hedjaz of elders aan de Arabische kust der Roode Zee, hetwelk bedevaartgangers of andere bij troepen reizende menschen met bestemming naar Suez of naar een haven aan de Middellandsche Zee aan boord heeft, is gehouden zich naar El-Tor te begeven om er de hieronder omschreven reglementaire waarneming te ondergaan.

Er zal aldaar worden overgegaan tot ontscheping en ontsmetting van de passagiers, de bagage en de koopmansgoederen, die besmetting kunnen overbrengen, alsmede van de reisbenoodigdheden en van het schip.

2. De schepen die bedevaartgangers terugvoeren, zullen het Kanaal slechts in quarantaine mogen doorvaren.

De Egyptische bedevaartgangers zullen, na El-Tor verlaten te hebben, moeten landen hetzij te Ras-Mallap hetzij op eenige andere door den Gezondheidsraad aangewezen plaats, ten einde er de waarneming van 3 dagen en een geneeskundig onderzoek te ondergaan alvorens tot het vrije verkeer te worden toegelaten.

Ingeval tijdens den overtocht van El-Tor naar Suez aan boord van die schepen een verdacht geval mocht zijn voorgekomen, zullen zij gedwongen worden naar El-Tor terug te keeren.

3. Aan de agenten der scheepvaart-maatschappijen en de gezagvoerders wordt medegedeeld, dat wanneer hunne waarneming aan het sanitair

station te El-Tor en te Ras-Mallap geëindigd is, alleen de Egyptische bedevaartgangers het schip voor goed zullen mogen verlaten om naar hunne haardsteden terug te keeren. Als Egyptenaren of ingezetenen van Egypte zullen alleen die bedevaartgangers erkend worden, welke houder zijn van eene door eene Egyptische overheid afgegeven kaart van ingezetenschap overeenkomstig het vastgestelde model. Exemplaren van deze kaart zullen worden toegezonden aan de consulaire en sanitaire overheidspersonen te Djeddah en te Yambo, bij wie ze voor de agenten en gezagvoerders van schepen ter inzage liggen.

De bedevaartgangers die geen Egyptenaren zijn, zooals Turken, Russen, Perzen, Tunesiërs, Algerijnen, Marokkanen enz. zullen na El-Tor verlaten te hebben niet in eene Egyptische haven ontscheept kunnen worden.

Bijgevolg worden de agenten van schepen en de gezagvoerders gewaarschuwd dat overscheping van vreemde bedevaartgangers in Egypte verboden is zoowel te Tor, als te Suez, Port-Saïd of Alexandrië.

De schepen die bedevaartgangers aan boord mochten hebben, behoorende tot eene der in de voorgaande paragraaf opgesomde nationaliteiten, zullen in hetzelfde geval verkeeren als die bedevaartgangers en in geene Egyptische haven aan de Middellandsche Zee worden toegelaten.

4. Indien er geen pest in den Hedjaz is en gedurende de geheele bedevaart niet is voorgekomen, worden de schepen te Djebel-Tor onderworpen aan dezelfde behandeling, die te Camaran op onbesmette schepen wordt toegepast.

De pelgrims moeten ontscheept worden; zij moeten een stort- of zeebad nemen; hun vuile linnen en dat gedeelte van hun reisbenoodigdheden en bagage, dat naar de meening van de sanitaire overheid verdacht kan zijn, zullen ontsmet worden; de duur van die verrichtingen, in- en ontscheping er onder begrepen, zal 72 uren niet te boven gaan.

Indien er pest in den Hedjaz is of gedurende de bedevaart geweest is, zullen de schepen te Djebel-Tor onderworpen worden aan de behandeling, die te Camaran voor besmette schepen geldt.

De door pest aangetaste personen zullen ontscheept en in het ziekenhuis afgezonderd worden. Er moet eene volledige ontsmetting plaats vinden. De verdere passagiers zullen ontscheept en in zoo klein mogelijke groepen worden afgezonderd, zoodat, indien er pest in een bijzondere groep mocht uitbreken, niet allen daarvan afhankelijk zullen zijn.

Het vuile linnen, de reisbenoodigdheden en kleederen van bemanning en passagiers zullen, evenals het schip, ontsmet worden.

De plaatselijke sanitaire overheid zal uitmaken of lossing der groote bagage en der koopwaren noodig is, en of het geheele schip dan wel slechts een gedeelte moet ontsmet worden.

Alle pelgrims zullen gedurende 12 dagen, te rekenen van den dag af waarop de ontsmettingshandelingen ten einde gebracht zijn, in observatie worden gehouden. Indien zich in een afdeeling een geval van pest heeft voorgedaan, begint voor die afdeeling de termijn van 12 dagen eerst te loopen van den dag af, waarop het laatste geval is geconstateerd.

5. Schepen, komende uit eene door pest besmette haven van den Hedjaz of uit eenige andere haven van de Arabische kust der Roode Zee zonder er bedevaartgangers of andere bij troepen reizende menschen ingescheept te hebben en die gedurende den overtocht geen verdacht verschijnsel aan boord hebben gehad, worden gerangschikt in de klasse der gewone verdachte schepen. Zij zullen aan dezelfde voorzorgsmaatregelen en aan dezelfde behandeling worden onderworpen als die aan deze schepen wordt opgelegd.

Wanneer zij naar Egypte bestemd zijn, zullen zij eene waarneming van tien dagen — te rekenen van den dag van vertrek af — aan de Bronnen van Mozes ondergaan; zij zullen bovendien onderworpen worden aan alle maatregelen, voor verdachte schepen voorgeschreven (ontsmetting enz.), en niet tot het vrije verkeer worden toegelaten dan na een gunstig gezondheidsonderzoek.

Indien deze schepen gedurende den overtocht verdachte verschijnselen aan boord hebben gehad, zal de waarneming bij de Bronnen van Mozes worden gehouden en 12 dagen duren.

6. De karavanen bestaande uit Egyptische bedevaatgangers zullen, alvorens in Egypte te komen, te El-Tor eene verplichte quarantaine van 12 dagen ondergaan; vervolgens zullen zij naar Ras-Mallap vertrekken om er eene waarneming van 5 dagen te ondergaan, waarna zij niet tot het vrije verkeer zullen worden toegelaten dan na een gunstig gezondheidsonderzoek en ontsmetting van de bagage.

De karavanen bestaande uit vreemde bedevaartgangers die zich langs den landweg naar hunne haardsteden moeten begeven, zullen aan dezelfde

maatregelen onderworpen worden als de Egyptische karavanen en tot aan de grenzen van de woestijn vergezeld moeten worden door sanitaire wachten.

De karavanen die uit den Hedjaz komen langs den weg van Akaba of van Moïla, zullen bij hunne aankomst aan het Kanaal aan een geneeskundig onderzoek en aan ontsmetting van het vuile linnen en van de reisbenoodigdheden onderworpen worden.

7. 1°. Overscheping van bedevaartgangers is ten strengste verboden in de Egyptische havens.

2°. Schepen met schoonen gezondheidspas, komende uit den Hedjaz of uit eene haven aan de Arabische kust der Roode Zee, zonder bedevaartgangers of andere bij troepen reizende menschen aan boord te hebben, en die gedurende den overtocht geen verdacht verschijnsel hebben gehad, zullen te Suez tot het vrije verkeer worden toegelaten na gunstig geneeskundig onderzoek.

8. Aan schepen die met schoonen gezondheidspas uit den Hedjaz vertrekken en bedevaartgangers aan boord hebben bestemd voor een haven aan de Afrikaansche kust der Roode Zee, is het vergund zich naar Sonakim te begeven om er de waarneming van 3 dagen te ondergaan, met ontscheping der passagiers aan het quarantainekampement

9. De karavanen van bedevaartgangers, die langs den landweg aankomen, zullen aan de Bronnen van Mozes aan een geneeskundig onderzoek en aan ontsmetting worden onderworpen.

Sanitaire maatregelen, toe te passen bij het vertrek van pelgrims uit de havens van den Hedjaz naar het Zuiden.

In de havens van inscheping moeten sanitaire inrichtingen zijn, volledig genoeg om op de pelgrims, die naar hun land terugkeeren, de maatregelen te kunnen toepassen, welke voorgeschreven zijn bij het vertrek van pelgrims uit de havens, aan geene zijde der straat Bab-el Mandeb gelegen.

De toepassing dier maatregelen zal facultatief zijn, d. w. z. dat zij slechts zal plaats vinden wanneer de consulaire autoriteit van het land, waartoe de pelgrim behoort of de geneesheer van het schip, waarop hij zich zal inschepen, haar noodig zal oordeelen.

B. Maatregelen te nemen in de Perzische Golf.

I. *Sanitaire behandeling van alles wat in de Perzische golf over zee aankomt.*

Als besmet wordt beschouwd elk schip, dat pest aan boord heeft of waarop zich in de laatste 12 dagen een of meer gevallen van pest hebben voorgedaan.

Als verdacht wordt beschouwd elk schip, aan boord waarvan zich op het oogenblik van vertrek of gedurende de reis gevallen van pest hebben voorgedaan, doch sedert 12 dagen geen nieuw geval.

Als onbesmet wordt beschouwd elk schip dat, zelfs uit een besmette haven komende, noch vóór het vertrek, noch gedurende den overtocht, noch op het oogenblik van aankomst sterfgevallen of gevallen van pest aan boord heeft gehad.

Besmette schepen worden aan de volgende behandeling onderworpen:

1°. De zieken worden onmiddellijk ontscheept en afgezonderd.

2°. De andere personen moeten zoo mogelijk eveneens worden ontscheept en aan een waarneming worden onderworpen, waarvan de duur zal verschillen naar gelang van den sanitairen toestand van het schip en den datum van het laatste geval, zonder dat die waarneming tien dagen te boven zal mogen gaan.

3°. Het vuile linnen, de lijfsbenoodigdheden en goederen van bemanning en passagiers zullen, wanneer zij volgens het sanitair gezag van de haven als besmet beschouwd moeten worden, ontsmet worden, evenals het schip of het besmette gedeelte van het schip.

Het plaatselijk gezag zal eene meer algemeene ontsmetting kunnen gelasten.

Verdachte schepen zijn aan de volgende maatregelen onderworpen:

1°. Geneeskundig onderzoek.

2°. Ontsmetting: het vuile linnen, de lijfsbenoodigdheden en goederen van bemanning en passagiers, die volgens het plaatselijk sanitair gezag als besmet moeten beschouwd worden, zullen worden ontsmet.

3°. Alle gedeelten van het schip, die door zieken of verdachten bewoond zijn geweest, zullen ontsmet worden. Het plaatselijk gezag zal een meer algemeene ontsmetting kunnen gelasten.

4°. Loozing van het ruimwater na ontsmetting, en vervanging van het aan boord zijnde drinkwater door goed drinkwater.

5°. Bemanning en passagiers zullen aan een waarneming van 10 dagen onderworpen worden, te rekenen van het oogenblik, dat geen gevallen van pest meer aan boord voorkwamen.

De *onbesmette* schepen zullen onmiddellijk tot

het vrije verkeerworden toegelaten, onverschillig hoe hun pas luidt.

Er zullen echter 10 volle dagen verloopen moeten zijn of nog moeten verloopen, sedert die schepen de laatste besmette haven verlaten hebben.

De eenige behandeling, die de overheid van de haven van aankomst te hunnen opzichte kan voorschrijven, bestaat in de maatregelen, toepasselijk op verdachte schepen (geneeskundig onderzoek, ontsmetting, loozing van het ruimwater en vervanging van het aan boord zijnde goed drinkwater).

Het bevoegd gezag in de haven van aankomst zal steeds van den geneesheer of bij diens ontstentenis van den kapitein onder eede een certificaat kunnen eischen, ten bewijze dat er sedert het vertrek geen pest aan boord van het schip was.

Het bevoegd gezag van de haven zal bij de toepassing van deze maatregelen rekening houden met de aanwezigheid van een geneesheer en een ontsmettingsinrichting (oven) aan boord van de schepen der bovengenoemde categoriën.

Bijzondere maatregelen kunnen worden voorgeschreven ten opzichte van schepen, die in slechte hygiënische omstandigheden verkeeren.

De koopmansgoederen, die over zee worden aangebracht, kunnen, wat aangaat ontsmetting, verbod van in- en doorvoer, en quarantaine, op geene andere wijze behandeld worden dan die, welke over land zijn vervoerd.

Indien een schip zich niet wenscht te onderwerpen aan de door de havenoverheid voorgeschreven verplichtingen, mag het weder zee kiezen.

Het zal verlof kunnen bekomen om zijn koopmansgoederen aan land te brengen, nadat de noodige voorzorgsmaatregelen genomen zullen zijn, te weten:

1°. Afzondering van schip, bemanning en reizigers.

2°. Loozing van het ruimwater na ontsmetting.

3°. Vervanging van het aan boord zijnde water door goed drinkwater.

Het zal eveneens verlof kunnen bekomen om de reizigers, die daartoe het verzoek mochten doen, te ontschepen, op voorwaarde dat dezen zich onderwerpen aan de door de plaatselijke overheid voorgeschreven maatregelen.

Sanitaire etablissementen in de Perzische Golf.

In de Perzische Golf moeten twee sanitaire etablissementen worden opgericht, het eene in de straat van Ormutz (het eiland Ormutz, het eiland Kishm of anders een plaats in hunne nabijheid), het andere in de buurt van Bassorah op een nader te bepalen plaats.

Aan het sanitaire station in de straat van Ormutz moeten ten minste twee geneesheeren zijn, verder sanitaire suppoosten en wachters en een volledige desinfecteerinrichting. Een klein ziekenhuis moet er opgericht worden.

Aan het station in de buurt van Bassorah moeten gebouwd worden een groot lazaret en inrichtingen voor de ontsmetting van koopwaren met een uit meerdere geneesheeren bestaanden geneeskundigen dienst.

Alvorens de Perzische Golf binnen te komen, moeten de schepen aan het sanitaire station in de straat van Ormutz onderzocht worden. Zij zullen er de door het reglement voorgeschreven sanitaire behandeling ondergaan. Indien er pestlijders aan boord zijn, zullen dezen ontscheept moeten worden.

De schepen, die den Chat-el-Arab moeten opvaren, zullen echter, indien de tijd van waarneming niet ten einde is, hun weg mogen vervolgen onder voorwaarde van de Perzische Golf en den Chat-el-Arab in quarantaine te passeeren. Een hoofdwachter en twee sanitaire wachters, te Ormutz opgenomen, zullen het schip tot aan Bassorah bewaken, alwaar een tweede geneeskundig onderzoek zal plaats vinden en waar de noodige ontsmetting zal geschieden.

Schepen, die Perzische havens moeten aandoen om passagiers of koopwaren te ontschepen, zullen een en ander te Bender-Bouchir kunnen doen, zoodra eene passende sanitaire inrichting aldaar zal zijn gevestigd; tot zoolang zal dat alles te Ormutz of te Bassorah geschieden.

Een schip, hetwelk onbesmet blijft na verloop van tien dagen, te rekenen van den datum af waarop het de laatste door pest besmette haven heeft verlaten, zal vrij verkeer hebben in de havens van de golf, nadat bij aankomst de onbesmette toestand zal zijn geconstateerd.

De sanitaire etablissementen van Ormutz en Bassorah zullen onder den Oppersten Gezondheidsraad van Constantinopel gesteld worden. Voor het station Ormutz zal daartoe tusschen de Turksche en Perzische Regeeringen eene schikking getroffen worden.

In afwachting dat de Perzische en Turksche Regeeringen die schikking zullen getroffen hebben, zal reeds terstond op een der eilanden van de Straat van Ormutz een sanitaire post worden opgericht, waar door de zorgen van den Gezond-

heidsraad geneesheeren en sanitaire wachters zullen geplaatst worden. Deze laatsten zullen de in quarantaine doorgaande schepen vergezellen tot aan den Chat-el-Arab naar het in de omstreken van Bassorah gelegen etablissement.

De Opperste Gezondheidsraad van Constantinopel zal bovendien zonder uitstel de sanataire etablissementen van Hannikim en van Kizil Dizé, bij Bayarrid aan de Turksch-Russische en Turksch-Perzische grenzen organiseeren.

HOOFDSTUK II.

Maatregelen te nemen in Europa.

TITEL I.

Maatregelen bestemd om de Regeeringen, die de Conventie onderteekend hebben, op de hoogte te houden van den stand eener pestepidemie, alsmede van de middelen gebezigd om hare uitbreiding en overbrenging naar onbesmette plaatsen te voorkomen.

Kennisgeving en latere mededeelingen.

De Regeering van het besmette land moet aan de verschillende Regeeringen kennis geven van het voorkomen van elk geval van pest. Deze maatregel is een hoofdzaak.

Hij zal slechts van wezenlijke waarde zijn, wanneer de Regeering zelve verwittigd wordt van de pestgevallen en van de verdachte gevallen, die op haar grondgebied zijn voorgekomen. Aan de verschillende Regeeringen kan daarom niet genoeg worden aanbevolen het aangeven der pestgevallen door de geneeskundigen verplichtend te stellen.

Het zich vertoonen van gevallen van pest, de plaats waar zich die vertoond hebben en de datum waarop het is geschied, het aantal geconstateerde gevallen en dat der sterfgevallen zullen het onderwerp der kennisgeving uitmaken.

De kennisgeving zal geschieden aan de diplomatieke of consulaire agentschappen in de hoofdstad van het besmette land. Voor de landen die aldaar niet vertegenwoordigd zijn, zal de kennisgeving rechtstreeks per telegraaf aan de vreemde Regeeringen plaats hebben.

Deze eerste kennisgeving zal gevolgd worden door latere mededeelingen op regelmatige wijze, en zoo, dat de Regeeringen op de hoogte worden gehouden van het verloop der epidemie. Die mededeelingen hebben ten minste eenmaal per week plaats.

De inlichtingen over het uitbreken en over den voortgang der ziekte moeten zoo volledig mogelijk zijn. Maar in het bijzonder zal worden aangegeven welke maatregelen zijn genomen ten einde de verbreiding der epidemie te voorkomen. Nauwkeurig zal moeten vermeld worden welke voorbehoedsmaatregelen zijn aangewend met betrekking tot:

het sanitair onderzoek of het bezoek der lijders door geneeskundigen;

de afzondering;

de ontsmetting;

alsmede de maatregelen welke zijn voorgeschreven ten opzichte van het vertrek van schepen en van den uitvoer van voorwerpen, die besmetting kunnen overbrengen.

Het is wèl verstaan dat aan elkander grenzende landen zich voorbehouden bijzondere schikkingen te treffen met het doel een dienst van rechtstreeksche berichtgeving in het leven te roepen tusschen de bestuurshoofden in de grensstreken.

De Regeering van elken Staat is gehouden onmiddellijk bekend te maken welke maatregelen zij meent te moeten uitvaardigen tegen de herkomsten van een besmet land of van een besmetten kring van het grondgebied.

Zij deelt die bekendmaking dadelijk mede aan den diplomatieken of consulairen agent van het besmette land, die in hare hoofdstad gevestigd is. Bij ontstentenis van een diplomatieken of consulairen agent in de hoofdstad geschiedt de mededeeling rechtstreeks aan de Regeering van het betrokken land.

Zij zal insgelijks gehouden zijn langs dezelfde wegen mededeeling te doen van de intrekking dier maatregelen of van wijzigingen, welke daarin mochten worden gemaakt.

TITEL II.

Omstandigheden onder welke een kring (1) *van het grondgebied als besmet of als vrij van besmetting moet worden beschouwd.*

Elke kring, waar het zich vertoonen van een

---

(1) Onder het woord *kring* wordt verstaan een gedeelte van het grondgebied van een land, dat onder eene welomschreven administratieve overheid is geplaatst, zooals eene provincie, een gouvernement, een district, een departement, een kanton, een eiland, eene gemeente, een stad, een dorp, een haven, een polder, enz., welke ook de uitgestrektheid en de bevolking van die deelen van het grondgebied mogen zijn. (*Offic. aant.*)

geval van pest officieel is geconstateerd wordt als besmet beschouwd.

Elke kring waarin een geval voorgekomen is, maar waar officieel geconstateerd wordt dat sedert 10 dagen na de genezing of het overlijden van den laatsten pestlijder noch sterfgevallen noch nieuwe gevallen van pest zijn voorgekomen, houdt op als besmet te worden beschouwd, mits de noodige ontsmettingsmaatregelen zijn uitgevoerd.

De voorzorgsmaatregelen zullen tegen het besmette gebied worden toegepast van het oogenblik af, waarop de gevallen van pest officieel geconstateerd zullen zijn.

Die maatregelen zullen niet meer worden toegepast zoodra officieel geconstateerd zal zijn dat de kring wederom vrij van besmetting is.

De omstandigheid dat zich eenige van buiten gekomen gevallen, die zich niet verbreid hebben, in een kring van het grondgebied hebben voorgedaan zal niet beschouwd worden aanleiding te geven tot de toepassing dier maatregelen.

TITEL III.

Noodzakelijkheid om de maatregelen, bestemd om den voortgang der epidemie tegen te gaan, tot de besmette kringen van het grondgebied te beperken.

Om de maatregelen alleen tot de aangetaste streken te beperken moeten de Regeeringen ze slechts toepassen op de herkomsten van besmette kringen.

Deze beperking tot den besmetten kring zal echter niet toegepast worden dan onder uitdrukkelijke voorwaarde dat de Regeering van het besmette land de noodige maatregelen neme om den uitvoer uit den besmetten kring te verhinderen, van voorwerpen die besmetting kunnen overbrengen.

Wanneer een kring besmet is, zal geen enkele beperkende maatregel worden genomen tegen de herkomsten, welke dien kring ten minste vijf dagen vóór het eerste geval van pest hebben verlaten.

TITEL IV.

Toepasselijkheid der verbodsbepalingen tegen in- en doorvoer en der maatregelen van ontsmetting op de goederen of voorwerpen die besmetting kunnen overbrengen.

I. In- en Doorvoer.

De eenige voor besmetting vatbare voorwerpen of goederen, waarvan de invoer verboden kan worden, zijn:

1°. Lijfgoed, oude en gedragen kleederen (reisbehoeften), gebruikt beddegoed.

Wanneer die voorwerpen als bagage of ten gevolge van verandering van woonplaats (als verhuisgoed) vervoerd worden, worden zij aan eene bijzondere behandeling onderworpen.

Pakketten, door soldaten of matrozen nagelaten en na hun overlijden naar hun vaderland teruggezonden, worden gelijk gesteld met de goederen bedoeld in bovenstaand 1°.

2°. Vodden en lompen, de vodden onder waterdruk samengeperst en als koopwaar in balen vervoerd, daarvan niet uitgezonderd.

3°. Oude zakken, tapijten, en gedragen borduursels.

4°. Onbereide huiden, ongelooide en versche vellen.

5°. Versche afval van dieren, hoorn, hoeven haren, ook van staarten en manen, ruwe zijde en wol.

6°. Menschenhaar.

De doorvoer van goederen of voorwerpen, die besmetting kunnen overbrengen, mag niet worden verboden indien zij zoodanig verpakt zijn dat zij onderweg geenerlei bewerking of behandeling (manipulatie) kunnen ondergaan.

Wanneer bedoelde goederen of voorwerpen op zoodanige wijze vervoerd worden dat zij onderweg niet in aanraking kunnen geweest zijn met bevuilde voorwerpen, mag hun doorvoer door een besmette kring van het grondgebied geen hinderpaal opleveren voor hun invoer in het land van bestemming.

Goederen en voorwerpen, die besmetting kunnen overbrengen, zullen niet onderworpen zijn aan de toepassing der verbodsbepalingen bij den invoer wanneer aan de overheid van het land dat zij ten minste vijf dagen vóór het éérste geval van pest zijn verzonden.

Aanhouding van goederen in quarantaine op de landgrenzen wordt niet toegelaten. Eenvoudig verbod zonder meer of ontsmetting zijn de eenige maatregelen die genomen kunnen worden.

II. Ontsmetting.

Bagage. — De ontsmetting zal verplichtend zijn voor vuil linnengoed, kleederen en voorwerpen die deel uitmaken van reisgoederen of inboedels (verhuisgoed) komende uit een besmetverklaarden kring van het grondgebied, en die door

de plaatselijke sanitaire overheid als besmet worden beschouwd.

Koopmansgoederen. — De ontsmetting zal slechts toegepast worden op goederen en voorwerpen die door de plaatselijke sanitaire overheid als besmet worden beschouwd, of op die welker invoer kan worden verboden.

De overheid van het land van besmetting heeft de wijze en de plaats van ontsmetting te bepalen.

De ontsmetting zal op zoodanige wijze moeten plaats hebben dat de voorwerpen zoo weinig mogelijk beschadigd worden.

Iedere Staat heeft voor zich zelf de vraag te regelen betreffende eventueele vergoeding van schade uit ontsmetting voortspruitende.

Brieven en correspondentie, drukwerken, boeken, dagbladen, dienststukken, enz. (postpakketten niet inbegrepen) zullen aan geene enkele beperking of ontsmetting worden onderworpen.

TITEL V.

Maatregelen aan de landgrenzen te nemen. Dienst der spoorwegen. Reizigers.

De rijtuigen bestemd tot het vervoer van reizigers, van de post en van bagage, kunnen aan de grenzen niet worden aangehouden.

Wanneer het voorkomt dat een der rijtuigen bevuild is, zal het van den trein gehaakt worden om ontsmet te worden, hetzij aan de grens hetzij op de eerstvolgende stopplaats zoo dit mogelijk is.

Hetzelfde geldt voor de goederenwagens.

Landquarantaines zullen niet meer worden ingesteld. Alleen personen, die kenteekenen van pest vertoonen, kunnen worden aangehouden.

Dit beginsel beperkt niet het recht van iederen Staat om zoo noodig een gedeelte zijner grenzen te sluiten.

Het is van belang dat de reizigers wat den staat hunner gezondheid betreft aan het toezicht van het personeel der spoorwegen worden onderworpen.

De tusschenkomst van een geneeskundige zal beperkt worden tot een onderzoek der reizigers en tot het verleenen van hulp aan de zieken.

Wanneer er geneeskundig onderzoek plaats heeft, zal dit zooveel mogelijk met het douane-onderzoek samenvallen, zoodat de reizigers zoo kort mogelijk worden opgehouden.

Zoodra reizigers, komende uit eene besmette plaats, op hunne bestemming zijn aangekomen is het van het hoogste nut hen aan een toezicht van 10 dagen te onderwerpen, te rekenen van den dag van hun vertrek.

De maatregelen betreffende het overschrijden der grens door het personeel van den spoorweg en door dat der posterijen behooren tot de bevoegdheid der betrokken besturen. Zij zullen zóó worden genomen dat zij den geregelden dienst niet storen.

De Regeeringen behouden zich het recht voor bijzondere maatregelen te nemen ten opzichte van zekere klassen van personen met name tegen:

a. landloopers en zigeuners (bohémiens);

b. landverhuizers en personen die troepsgewijze reizen of de grens overtrekken.

TITEL VI.

Bijzondere regeling voor de grensstreken.

De regeling van het grensverkeer en van de vragen met dat verkeer samenhangende, alsmede het vaststellen van bijzondere maatregelen van toezicht, moeten worden overgelaten aan bijzondere schikkingen aan elkander grenzende Staten.

TITEL VII.

Waterwegen, rivieren, kanalen en meren.

Aan de Regeeringen en Oeverstaten moet worden overgelaten bij afzonderlijke overeenkomsten de sanitaire maatregelen voor de waterwegen vast te stellen.

TITEL VIII.

Maritiem gedeelte. Maatregelen in de havens te nemen.

Als *besmet* wordt beschouwd een schip dat pest aan boord heeft of aan boord waarvan sedert twaalf dagen nieuwe gevallen van pest zijn voorgekomen.

Als *verdacht* wordt beschouwd een schip aan boord waarvan op het oogenblik van vertrek of gedurende den overtocht gevallen van pest zijn voorgekomen, maar geen enkel nieuw geval sedert twaalf dagen.

Als *onbesmet* wordt beschouwd een schip dat, hoewel uit eene besmette haven komende, geen sterfgeval of ziektegeval van pest aan boord gehad heeft, noch vóór zijn vertrek, noch gedurende den overtocht, noch op het oogenblik van aankomst.

Besmette schepen worden aan de volgende behandeling onderworpen:

1°. de zieken worden onmiddellijk ontscheept en afgezonderd;

2°. de andere personen moeten zoo mogelijk eveneens ontscheept en aan eene waarneming of bewaking (1) worden onderworpen, welker duur zal afhangen van den sanitairen toestand van het schip en van den datum van het laatste geval, zonder tien dagen te boven te kunnen gaan;

3°. het vuile linnen, de reisbenoodigdheden en de voorwerpen van de bemanning en van de passagiers, die volgens het oordeel van de sanitaire overheid der haven als besmet worden beschouwd, zullen ontsmet worden;

4°. het ruimwater zal na de ontsmetting geloosd worden en men zal het aan boord opgeslagen drinkwater door goed drinkwater vervangen;

5°. alle gedeelten van het schip, die door pestlijders bewoond waren, zullen ontsmet worden. Een volledige ontsmetting zal door de sanitaire overheid kunnen gelast worden.

Verdachte schepen worden aan de volgende maatregelen onderworpen:

1°. gezondheidsonderzoek;

2°. ontsmetting: het vuile linnen, de reisbenoodigdheden en de voorwerpen van de bemanning en van de passagiers, die volgens het oordeel van de plaatselijke sanitaire overheid als besmet worden beschouwd, zullen ontsmet worden;

3°. verwijdering van het ruimwater na ontsmetting en vervanging van het drinkwater aan boord door drinkwater van goede hoedanigheid;

4°. ontsmetting van al de gedeelten van het schip, welke door de pestlijders bewoond zijn geweest. Het plaatselijke sanitair gezag zal een meer uitgebreide ontsmetting kunnen gelasten.

Het verdient aanbeveling de bemanning en de passagiers gedurende 10 dagen, te rekenen van de aankomst van het schip, aan een geneeskundig toezicht te onderwerpen.

Evenzoo wordt aanbevolen de bemanning, behalve om redenen van dienst, niet van boord te laten gaan.

Onbesmette schepen worden onmiddellijk tot het vrije verkeer toegelaten, onverschillig hoe hun gezondheidspas luidt.

De eenige maatregelen, welke de overheid in de haven van aankomst te hunnen aanzien kan voorschrijven bestaan in die, welke op verdachte schepen van toepassing zijn, (gezondheidsonderzoek, ontsmetting, verwijdering van het ruimwater en vervanging van het drinkwater aan boord door drinkwater van goede hoedanigheid), behalve dat, wat op de ontsmetting van het schip betrekking heeft.

Het verdient aanbeveling de bemanning en de passagiers gedurende 10 dagen, te rekenen van den dag van vertrek uit de besmette haven, aan een geneeskundig toezicht te onderwerpen.

Evenzoo wordt aanbevolen de bemanning behalve om redenen van dienst, niet van boord te laten gaan.

De bevoegde overheid in de haven van aankomst zal steeds een beëedigd certificaat kunnen eischen van den scheepsgeneesheer of bij diens ontstentenis van den gezagvoerder, de verklaring inhoudend dat sedert het vertrek geene pestgevallen op het schip zijn voorgekomen.

De bevoegde havenoverheid zal voor de toepassing dier maatregelen rekening houden met de aanwezigheid van een geneesheer en van een ontsmettingsoven aan boord van de schepen der drie bovengenoemde klassen.

Bijzondere maatregelen kunnen worden voorgeschreven ten aanzien van schepen met veel volk aan boord, met name van schepen met landverhuizers en van elk ander schip dat in een slechten hygiënischen toestand verkeert.

Goederen over zee aangevoerd kunnen ten opzichte van de ontsmetting en het verbod van inen doorvoer en van quarantaine niet anders worden behandeld dan goederen over land aangebracht.

Het zal aan elk schip dat zich niet wenscht te onderwerpen aan de door de havenoverheid opgelegde verplichtingen vrijstaan weder zee te kiezen.

Het kan vergunning bekomen zijne goederen te lossen nadat de volgende voorzorgsmaatregelen genomen zullen zijn:

1°. afzondering van schip, bemanning en passagiers;

2°. verwijdering van het ruimwater na ontsmetting;

3°. vervanging van het drinkwater aan boord door drinkwater van goede hoedanigheid.

Het kan eveneens vergunning bekomen de pas-

(1) Het woord „waarneming" wil zeggen, afzondering der reizigers hetzij aan boord van een schip, hetzij in een lazaret, alvorens zij tot het vrije verkeer worden toegelaten. Het woord „bewaking" wil zeggen: de reizigers zullen niet afgezonderd worden; zij worden terstond tot het vrije verkeer toegelaten, maar gevolgd naar de plaats waarheen zij zich begeven en onderworpen aan een geneeskundig onderzoek betreffende hunnen gezondheidstoestand. (*Offic. aant.*)

sagiers te ontschepen, die daartoe het verzoek mochten doen, op voorwaarde dat dezen zich onderwerpen aan de maatregelen door de plaatselijke overheid voorgeschreven.

Elk land moet ten minste eene der havens van het kustgebied van elke zijner zeeën van eene voldoende inrichting en hulpmiddelen voorzien om een schip te ontvangen, in welken sanitairen toestand het zich ook bevinde.

Schepen in de kustvaart zullen het onderwerp uitmaken van eene gemeenschappelijke door de daarbij betrokken landen vast te stellen bijzondere regeling.

TITEL IX.

Maatregelen te nemen ten aanzien van de schepen die uit eene besmette haven komen en den Donau opvaren.

In afwachting dat de stad Sulina van goed drinkwater voorzien worde, zullen de schepen die de rivier opvaren aan een gestreng geneeskundig toezicht worden onderworpen.

Opeenhooping van passagiers is ten strengste verboden.

De schepen, die Rumenië langs den Donau binnenvaren, zullen worden aangehouden tot aan het geneeskundig onderzoek en tot dat de ontsmettingsmaatregelen zullen zijn afgeloopen.

De schepen, die zich te Sulina vertoonen, moeten, alvorens den Donau te kunnen opvaren, over dag een- of meermalen een streng geneeskundig onderzoek ondergaan. Iederen morgen, op een vastgesteld uur, verzekert de geneesheer zich van den staat der gezondheid van al de opvarenden van het schip en hij staat het opvaren niet toe dan wanneer hij geconstateerd heeft dat die staat bevredigend is. Hij geeft kosteloos aan den gezagvoerder of den schipper een sanitair paspoort of gezondheidsbrief of een certificaat af, waarvan overlegging aan de latere aanlegplaatsen gevorderd zal worden.

Iederen dag heeft een onderzoek plaats. De duur van het oponthoud te Sulina van niet besmette schepen mag zes dagen niet te boven gaan. De ontsmetting van het besmette linnen zal dadelijk bij aankomst geschieden.

Het water van twijfelachtige hoedanigheid, dat aan boord mocht zijn, zal door goed drinkwater worden vervangen.

Het ruimwater zal worden ontsmet.

De aangegeven maatregelen zijn slechts toepasselijk op de herkomsten der havens, die met pest besmet zijn.

Een schip komende uit eene niet besmette haven kan, wanneer het niet wil onderworpen worden aan de hiervoren aangeduide beperkende maatregelen, weigeren passagiers, die uit eene besmette haven komen, aan boord te nemen.

De behandeling der verdachte en besmette schepen zal dezelfde zijn als in de andere havens van Europa.

HOOFDSTUK III.

Instructie, aanbevolen voor de ontsmetting.

1°. Lompen, onde vodden, besmette verbanden, papieren en andere voorwerpen zonder waarde zullen door het vuur vernietigd worden.

2°. Linnengoed, beddengoed, kleederen, matrassen, tapijten enz., die besmet of verdacht zijn, zullen ontsmet worden in ovens onder werking van eene normale drukking of van een drukking van 1½ à 2 atmosferen, al of niet met doorloop van verzadigden stoom.

Om als doeltreffende ontsmettingswerktuigen beschouwd te worden, moeten die ovens onderworpen worden aan proeven, welke met behulp van een signaalthermometer aantoonen wanneer binnen in een matras eene temperatuur van minstens 100° verkregen is.

Om zeker te zijn van de doeltreffendheid der bewerking moet men die temperatuur gedurende 10 à 15 minuten laten duren.

3°. Ontsmettende oplossingen;

a. Sublimaatoplossing van 1 op 1000, waarvan 10 gram chloornatrium toegevoegd wordt.

Deze oplossing wordt gekleurd met aniline- of indigoblauw. Zij mag niet in metalen vaatwerk gedaan worden.

b. Oplossing van zuiver gekristalliseerd phenielzuur ter sterkte van 5 pct. of van ruw, ongezuiverd phenielzuur, zooals het in den handel is, ter sterkte van 5 pct., warm, opgelost in zwarte zeep.

c. Versch bereide kalkmelk. (1)

---

(1) Om krachtig werkende kalkmelk te verkrijgen neme men kalk van goede hoedanigheid, die men laat blusschen door haar bij kleine hoeveelheden te gelijk met de helft van haar gewicht aan water te begieten. Wanneer de blussching is afgeloopen; doet men het poeder in een zorgvuldig gesloten en op een droge plaats bewaarde pot. Daar een K.G. kalk, die 500 gram

4°. Bijzondere aanbevelingen in acht te nemen bij het gebruik van ontsmettende oplossingen.

Linnengoed, kleederen en door uitwerpselen der zieken bevuilde voorwerpen worden in sublimaatoplossing gedompeld. Zuivere en zeepachtige phenieloplossingen zijn voor hetzelfde doel eveneens zeer geschikt. De voorwerpen moeten ten minste 6 uren in de oplossing blijven.

Voorwerpen, die zonder te bederven de temperatuur van den oven (100°) niet kunnen doorstaan, voorwerpen van leder, gelijmd hout, vilt, fluweel, zijde enz., worden met sublimaatoplossing gewasschen; geldstukken zullen met zeepachtige phenieloplossing ontsmet kunnen worden.

De personen, die de zieken verplegen, wasschen zich de handen en het gelaat met een sublimaat- of phenieloplossing.

De phenieloplossingen dienen vooral om de voorwerpen te ontsmetten, die noch de temperatuur van 100° C. noch sublimaat kunnen verdragen, zooals metalen, instrumenten, enz.

Kalkmelk wordt in het bijzonder aanbevolen voor de ontsmetting van uitwerpselen en van braaksel. Fluimen en etterstoffen moeten door vuur vernietigd worden.

5°. Ontsmetting der schepen waarop pestlijders aanwezig zijn.

De hut of de hutten en al de gedeelten van het vaartuig, waarin zieken of verdachten verblijf houden, worden ontruimd; alle voorwerpen worden aan de voorgaande voorschriften onderworpen.

De beschotten worden ontsmet door middel van sublimaatoplossing, waaraan 10 pct. alcohol toegevoegd wordt. De besprenkeling geschiedt te beginnen bij het bovengedeelte van het beschot, eene horizontale lijn vormende en vervolgens afdalende, zoodat de geheele oppervlakte bedekt wordt met een laag vloeistof in fijne druppeltjes.

De vloeren worden met dezelfde oplossing gewasschen.

Twee uren later boent en spoelt men de beschotten, vloeren en zolders af met water.

6°. Ontsmetting van het ruim van een besmet schip.

Om het ruim van een schip te ontsmetten, spuite men er eerst, ten einde de zwavelwaterstof te neutraliseeren, eene voldoende hoeveelheid ijzersulfaat in; men verwijdere het ruimwater en wassche het ruim met zeewater; vervolgens spuite men er eene zekere hoeveelheid sublimaatoplossing in.

Het ruimwater zal niet in eene haven geworpen mogen worden.

HOOFDSTUK IV.

Aanbevelenswaardige voorzorgsmaatregelen aan boord der schepen te nemen op het oogenblik van vertrek, gedurende den overtocht en bij aankomst.

N.B. De overbrenging der pest schijnt te geschieden door hetgeen de zieken afscheiden (fluimen, uitwerpselen enz.), door de ziektestoffen (etter der bubonen, pestbuilen, enz.) en bijgevolg door linnen, kleederen en vuile handen.

I. MAATREGELEN TE NEMEN BIJ HET VERTREK.

1°. De gezagvoerder wake er voor, dat geene personen aan boord worden toegelaten, die verdacht worden door pest aangetast te zijn. Hij weigere linnengoed, lompen, beddegoed en in het algemeen alle vuile of verdachte voorwerpen aan boord te nemen.

Beddegoed, kleeren, lompen, enz., welke aan zieken toebehoord hebben die door pest aangetast waren, mogen niet aan boord worden toegelaten.

2°. Vóór de inscheping worde het schip volkomen gereinigd en desnoods ontsmet.

3°. Het is vooral noodzakelijk dat het drinkwater aan boord uit eene bron genomen worde, die beschut is tegen alle mogelijke besmettelijke invloeden.

Water stelt aan geen gevaar bloot wanneer het gedistilleerd of gekookt is.

II. MAATREGELEN TE NEMEN GEDURENDE DEN OVERTOCHT.

1°. Het is wenschelijk, dat op ieder schip eene plaats vrij gehouden worde om de personen af te zonderen die door eene besmettelijke ziekte aangetast zijn.

2°. Wanneer zij er niet is, worde de toegang verboden tot de hut of tot elke andere plaats waar iemand verblijft, die door de pest aangetast is.

Alleen de personen, belast met de verzorging der zieken, zullen daar mogen komen. Dezen echter mogen wederom met anderen geen aanraking hebben.

---

water opneemt, om te blusschen een volume van 2 L. 200 heeft verkregen, heeft men haar slechts met het dubbele volume aan water (dus 4.4 K.G.) te verdunnen om kalkmelk van ongeveer 20 op 100 te verkrijgen. (*Offic. aant.*)

3°. Het beddegoed, het linnen en de kleederen, die met den zieke in aanraking geweest zijn, moeten onmiddellijk en wel in de kamer van den zieke zelf gedompeld worden in eene ontsmettende oplossing. Hetzelfde geschiede met de kleederen der personen die hem oppassen en welke bevuild mochten zijn.

Voorwerpen welke geene waarde hebben, moeten worden verbrand of in zee geworpen, wanneer het schip noch in eene haven, noch in een kanaal is. De andere moeten naar den oven worden overgebracht in waterdichte zakken, welke in een sublimaatoplossing gedrenkt zijn, zoodat elke aanraking met omringende voorwerpen vermeden worde.

Wanneer er geen oven aan boord is, moeten die voorwerpen gedurende 6 uur in de ontsmettende oplossing gedompeld blijven.

4°. De afscheidselen der zieken (fluimen, faecale stoffen en urine) moeten worden opgevangen in een pot waarin men van te voren van eene der boven aangegeven ontsmettende oplossingen een glasvol gegoten heeft.

Die afscheidselen moeten onmiddellijk in de gemakken worden geworpen. Deze moeten na iedere uitstorting zorgvuldig worden ontsmet.

5°. De vertrekken, waarin de zieken verblijf houden, moeten volgens de hierboven aangegeven regelen zorgvuldig worden ontsmet.

6°. De lijken moeten in zee worden geworpen, na van te voren gewikkeld te zijn in een in sublimaat gedrenkt lijkkleed.

7°. Al de voorbehoedmaatregelen welke gedurende de reis toegepast zijn, moeten in het scheepsjournaal worden vermeld, dat bij aankomst in een haven aan de geneeskundige autoriteit vertoond moet worden.

8°. Deze regelen zijn ook van toepassing op alles wat met de zieken in aanraking is geweest, welke ook de hevigheid en de afloop der ziekte moge geweest zijn.

III. MAATREGELEN TE NEMEN BIJ AANKOMST.

1°. Indien het schip besmet is, zullen de aangetaste personen ontscheept en afgezonderd worden in een afzonderlijk lokaal.

Als twijfelachtig worden beschouwd de personen die met de zieken in aanraking geweest zijn.

2°. Alle besmette voorwerpen en voorwerpen als kleederen, beddengoed, matrassen, tapijten en andere, die met den zieke in aanraking zijn geweest, de kleederen van hen die hem opgepast hebben en de voorwerpen welke zich bevinden in de hut van den zieke en in de hutten op het dek of de gedeelten van het dek waarop de zieke verblijf mocht hebben gehouden, zullen ontsmet worden.

HOOFDSTUK V.

Toezicht en uitvoering.

Bevoegdheid van den Oppersten Gezondheidsraad van Constantinopel, (Roode Zee, Perzische Golf, Turksch-Perzische en Russische grenzen.)

1°. De uitvoering van en het toezicht op de door deze Overeenkomst vastgestelde maatregelen tegen het binnendringen van de pest zijn — binnen de grenzen van de bevoegdheid van den Oppersten Gezondheidsraad te Constantinopel — toevertrouwd aan het Comité, ingesteld door art. 1 van bijlage IV der Overeenkomst van Parijs van 3 April 1894, met dien verstande dat de leden van dit Comité uitsluitend zullen worden genomen uit den boezem van den Oppersten Gezondheidsraad van Constantinopel en dat zij de Mogendheden zullen vertegenwoordigen, die hunne adhaesie verleend hebben of zullen verleenen aan de Sanitaire Overeenkomsten van Venetië 1892, Dresden 1893, Parijs 1894 en Venetië 1897.

2°. Het korps gediplomeerde en bevoegde geneesheeren, goed geoefende ontsmetters en werktuigkundigen, en sanitaire oppassers, gerecruteerd uit hen die als officier of onderofficier in militairen dienst geweest zijn, bedoeld in art. 2 van Bijlage IV dierzelfde Overeenkomst, is belast met de verzekering van de goede werking der verschillende door de tegenwoordige reglementen opgenoemde en ingestelde etablissementen.

3°. De kosten van inrichting der door deze Overeenkomst voorgeschreven vaste en voorloopige sanitaire posten zijn, voor zoover de oprichting der gebouwen betreft, ten laste der Turksche Regeering.

De Opperste Gezondheidsraad van Constantinopel is bevoegd ingeval van dringende behoefte uit het reservefonds de noodige sommen voor te schieten, die hem op aanvrage door de „Gemengde Commissie tot herziening van het sanitair tarief" zullen worden verschaft. In dat geval zal hij op het bouwen dier etablissementen toezicht moeten houden.

4°. De Opperste Gezondheidsraad van Constan-

tinopel zal bovendien zonder uitstel de sanitaire etablissementen van HANNIKIM en van KIZIL DIZÉ bij Bayazid aan de Turksch-Russische en Turksch-Perzische grenzen moeten organiseeren door middel der fondsen, die van nu af te zijner beschikking gesteld zijn.

5°. Artikelen 4, 5 en 6 van bijlage IV der Overeenkomst van Parijs van 1894 zijn toepasselijk op de bepalingen van dit reglement.

Bevoegdheid van den sanitairen, maritiemen en quarantaine Raad van Egypte.

6°. De uitgaven welke voortspruiten uit de maatregelen, voorgeschreven door de in de Overeenkomst opgenomen reglementen, zullen gedekt kunnen worden door de volgende middelen, welke de Conferentie heeft aanbevolen zoowel voor de nieuwe inrichtingen bij de Bronnen van Mozes als voor de uitbreiding van het onder den Gezondheidsraad staande personeel.

a. Opschorting met toestemming der Mogendheden van het Khediviaal besluit van 28 December 1896 (hetwelk op 1 Juli 1897 de inwerkingtreding van het verlaagd tarief der vuurtorenrechten heeft vastgesteld) tot het oogenblik waarop het verschil in opbrengst tusschen het tegenwoordig en het verlaagd tarief het cijfer van 4000 Eng. ponden bereikt zal hebben. De aldus verkregen som zal besteed worden aan buitengewone uitgaven (nieuwe inrichtingen aan de Bronnen van Mozes).

b. Voor de *gewone* uitgaven (vermeerdering van personeel) uitkeering door de Egyptische Regeering aan den Gezondheidsraad eener som van 4000 Eng. ponden welke genomen zou kunnen worden van het ter beschikking van die Regeering gebleven overschot van den dienst der vuurtorens. Van die som zal echter worden afgetrokken de opbrengst van een extra quarantaine recht van P. T. 10 (piaster tarief) per pelgrim, te heffen te El-Tor.

Voor het geval dat Egypte er bezwaar in mocht zien dit deel der uitgaven te dragen, zullen de in den Gezondheidsraad vertegenwoordigde Mogendheden zich met de Khediviale Regeering verstaan om hare deelneming aan die onkosten te verzekeren.

VERTALING.

PROCES-VERBAAL.

Aangezien de Contracteerende Partijen eenstemmig hebben goedgevonden, dat de uitwisseling van de akten van bekrachtiging der Sanitaire Conventie van Venetië van 19 Maart 1897 zou geschieden door nederlegging der onderscheiden stukken in de archieven van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken van Italië, is te dien einde heden 19 Maart 1898, aan het Koninklijk Ministerie van Buitenlandsche Zaken dit proces-verbaal van nederlegging geopend.

De Contracteerende Partijen zijn overeengekomen den termijn door de Conventie vastgesteld voor de uitwisseling der akten van bekrachtiging te beschouwen als regelmatig uitgesteld tot 19 September 1898.

Daar het Gezantschap van Zijne Majesteit den Koning van Italië te Lissabon bij zijn rapport van 18 Februari 1898 gemeld heeft dat de Regeering van Portugal door twee mededeelingen van den 5den en 8sten dier maand, hem had doen weten hare toestemming niet te geven tot de Internationale Sanitaire Conventie van Venetië, staat vast dat Portugal, welker gedelegeerden de Conventie *ad referendum* hadden onderteekend, niet als Contracteerende Partij beschouwd kan worden.

Daarop heeft dezen zelfden dag, 19 Maart 1898, plaats gehad de nederlegging der akte van bekrachtiging van Zijne Majesteit den Koning der Belgen, Zijne Majesteit den Koning van Italië, Zijne Koninklijke Hoogheid den Groot-Hertog van Luxemburg.

(*L. S.*) (*get.*) A. VAN LOO.
" " BONIN.

Achtereenvolgens zijn ter nederlegging aangeboden:

Op 15 Juni 1898, de akte van bekrachtiging van Z. M. den Keizer van Duitschland.

(*L. S.*) (*get.*) SAURMA.

Op 5 Juli 1898, de akte van bekrachtiging van den President der Fransche Republiek.

(*L. S.*) (*get.*) CAMILLE BARRÈRE.

Op 27 Juli 1898, de akte van bekrachtiging van Z. M. den Keizer aller Russen.

(*L. S.*) (*get.*) A. KROUPENSKY.

Op 6 Augustus 1898, de akte van bekrachtiging van Z. M. den Keizer van Oostenrijk, Koning van Boheme, enz., en Apostolisch Koning van Hongarije.

(*L. S.*) (*get.*) LAD MÜLLER.

Op 15 September 1898, de akte van bekrachtiging van H. M. de Koningin der Nederlanden.

(*L. S.*) (*get.*) J. LOUDON.

Op 30 December 1898, de akte van bekrachtiging van Z. M. den Koning van Rumenië, nadat met algemeen goedvinden, de termijn voor de nederlegging der akten van bekrachtiging tot 31 December 1898 was verlengd.

(*L. S.*) (*get.*) ALEX. LAHOVARY.

Op dienzelfden dag, 30 December 1898, is ter nederlegging aangeboden de akte van bekrachtiging van den Zwitserschen Bondsraad.

(*L. S.*) (*get.*) CARDIN.

En op denzelfden datum, 30 December 1898, is de akte van bekrachtiging eveneens ter nederlegging aangeboden van H. M. de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland, Keizerin van Indië.

(*L. S.*) (*get.*) PHILIP CURRIE.

Op heden, 20 Januari 1899, is de akte van bekrachtiging van Z. H. den Vorst van Montenegro door den Ambassadeur van Oostenrijk-Hongarije bij den Koning van Italië nedergelegd, hiertoe door de Vorstelijke Regeering behoorlijk gemachtigd.

(*L. S.*) (*get.*) M. PASETTI.

Op heden, 19 Maart 1899, is de akte van bekrachtiging van H. M. de Koningin-Regentes van Spanje nedergelegd, nadat de termijn voor de nederlegging der akten van bekrachtiging nader tot dezen datum was verlengd.

(*L. S.*) (*get.*) C. DEL MAZO.

Nadat ten slotte door de Staten, die de Conventie hadden onderteekend, in een laatste uitstel tot 31 October 1899 was toegestemd, is dienzelfden dag de akte van bekrachtiging nedergelegd van Z. M. den Schah van Perzië, met de verklaring, die al de Regeeringen, welke tot de onderteekening en de bekrachtiging waren overgegaan, te voren hadden toegelaten, n.l. „dat het wel verstaan blijft, dat de vlag, welke op het gezondheidsstation te Ormuz geplaatst zal worden, de Perzische vlag zal zijn, en dat de gewapende wachten, welke noodig mochten zijn ter verzekering van de nakoming der sanitaire maatregelen, zullen worden geleverd door de Perzische Regeering."

(*L. S.*) (*get.*) N. MALCOM.

Op dienzelfden dag, 31 October 1899, is dit proces-verbaal betreffende de nederlegging der akten van bekrachtiging voorgoed gesloten.

De Staten, onderteekenaars der Conventie, welke hieronder vermeld zijn, hebben hunne akten van bekrachtiging niet nedergelegd, te weten:

1°. Portugal, welks verklaring hiervoren is wedergegeven;

2°. Servië, dat op 21 Januari 1899 formeel heeft medegedeeld zijn besluit om de Conventie niet te bekrachtigen, welke zijn gedelegeerde ter Conventie van Venetië *ad referendum* had onderteekend;

3°. Turkije, dat verklaard heeft zijne bekrachtiging te willen afhankelijk maken van reserves door de gezamenlijke andere Contracteerende Partijen niet aanvaard;

4°. Griekenland, dat onder dagteekening van 18 October 1899 zijn voornemen heeft te kennen gegeven de Conventie niet te bekrachtigen dan op den dag, waarop deze door Turkije zou worden bekrachtigd.

Dit proces-verbaal van nederlegging, voorzien van de handteekeningen en de zegels der onderscheiden Vertegenwoordigers blijft, als het eenig oorspronkelijk berusten in de archieven van het Koninklijk Ministerie van Buitenlandsche Zaken in Italië, door welks zorgen een eensluidend gewaarmerkt afschrift zal worden verstrekt aan iederen Staat, die aan de nederlegging heeft deelgenomen.

(*L. S.*) Rome, den 31sten October 1899.

---

2 *Maart* 1900. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de Procureurs-Generaal, fungeerende Directeuren van Politie te *'s Hertogenbosch*, *Arnhem*, *'s Gravenhage* en *Leeuwarden*, betreffende het verhinderen van het binnenkomen in Nederland van zwervende troepen vreemdelingen.

Ten einde te bevorderen dat het binnenkomen in *Nederland* van zwervende troepen vreemdelingen, als zigeuners, stoelenmatters, ketellappers en dergelijke, die als zonder middelen van bestaan later uitgeleid zonden moeten worden, zooveel doenlijk kunne worden voorkomen door de betrokken politie-autoriteiten, of zoo spoedig mogelijk aan dezen bekend worde, ten einde tijdig maatregelen tot uitleiding kunnen worden genomen, heeft mijn ambtgenoot van Financiën de medewerking van ambtenaren der invoerrechten en accijnzen toegezegd en aan heeren Directeuren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen te *Groningen*, *Zwolle*, *Arnhem*, *Middelburg*, *'s Hertogenbosch* en *Maastricht* eene aanschrijving gericht, waarvan de hoofdinhoud luidt als volgt:

„Wanneer troepen als vorenbedoeld langs een grenskantoor der belastingen het Rijk binnenkomen, moet de meestnabijzijnde brigade der maréchanssée of rijksveldwacht worden gewaarschuwd en de troep eenigen tijd worden opgehouden voor het verrichten van de bij de belastingwetten toegelaten visitatie. Lang mag evenwel dit oponthond niet duren, wijl daardoor van de bevoegdheid tot visitatie een gebruik zon worden gemaakt, dat de wetgever niet kan hebben bedoeld.

Moet de troep vóór de komst van manschappen der maréchaussée of der rijksveldwacht doorgelaten worden, dan kan de bedoelde kennisgeving toch het voordeel opleveren dat de troep door hen eerder zal worden ontmoet dan zonder die kennisgeving het geval zou zijn geweest.

Ontmoeten surveilleerende ambtenaren eene troep tusschen de grens en het grenskantoor, dan zullen zij, indien de omstandigheden dit toelaten, tot het kantoor moeten medegaan, ten einde zooveel noodig voor de kennisgeving aan maréchanssée of rijksveldwacht te zorgen.

Overigens behooren de douane-ambtenaren aan de grenzen waar zij ook troepen als de bedoelde ontmoeten, deze zoo spoedig mogelijk te signaleeren aan de meest nabijzijnde brigade der maréchanssée of rijksveldwacht, met opgaaf van plaats der ontmoeting, richting van beweging en andere bijzonderheden, welke, naar gelang van de omstandigheden, nuttig worden geoordeeld.

Is het noodig voor de bedoelde kennisgevingen van post, telegraaf of telefoon gebruik te maken, dan kunnen de kosten daarvan aan het Departement van Justitie in rekening worden gebracht na afloop van elk kwartaal, elk halfjaar of elk jaar, op declaratiën in duplo, vermeldende de dagteekening en het onderwerp van uitgaaf, aan den voet voor deugdelijk verklaard en goedgekeurd door den inspecteur der belastingen. Voor kosten van telegrammen moet eene afzonderlijke declaratie worden opgemaakt."

In overeenstemming met deswege tevens door gemelden ambtgenoot gegeven voorschriften, zal het wenschelijk zijn dat door de maréchaussée en de rijksveldwacht zooveel mogelijk samenwerking worde gepleegd met gemelde ambtenaren der invoerrechten en accijnzen, wier dienst voor de belastingen echter steeds op den voorgrond blijft staan en door andere bemoeiingen niet mag lijden.

Omtrent de bijzonderheden van de uitvoering van bovenbedoelde maatregelen zal zooveel mogelijk overleg moeten plaats hebben tusschen de inspecteurs der belastingen en de autoriteiten van de maréchaussée of van de rijksveldwacht in dezelfde streek.

Ik verzoek U W.E.G. te bevorderen, dat overeenkomstig het vorenstaande worde gehandeld en de Officieren van Justitie, Districts-Commandanten der Rijksveldwacht, Divisie- en Districts-Commandanten der Koninklijke Maréchaussée en verdere beambten dier beide wapens aan de grenzen in Uw ressort met een en ander in kennis worden gesteld.

Een *enz.*

's Gravenhage, den 2den Maart 1900.

De Minister van Justitie,
(*get.*) CORT V. D. LINDEN.

—

12 *Maart* 1900. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de beambten van een spoorwegdienst, krachtens art. 12 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67) gehouden de daar bedoelde inlichtingen te verschaffen, zich op de aanvrage van daartoe bevoegden niet kunnen ontslagen rekenen van de verplichting om deze inlichtingen te geven op grond van bloote onbekendheid met het gevraagde, waar zij niet beweren, dat zij de bekendheid daarmede *niet hebben kunnen* verwerven.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi:

I. Schending of verkeerde toepassing van art. 184 Strafrecht, de artt. 211 en 221 Strafvordering en van art. 12 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), doordien het door het Hof bevestigde vonnis geen beslissing heeft gegeven over de vraag, of de beklaagde de bijzonderheden, waaromtrent hem mededeeling gevraagd werd, kende, terwijl toch alleen in dat geval hij verplicht was de gevraagde inlichtingen te verschaffen en dat te meer, nu beklaagde zich uitdrukkelijk op het niet kennen dier bijzonderheden had beroepen;

II. Schending of verkeerde toepassing van art. 184 Strafrecht, de artt. 12 en 33 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67) en van art. 1 van het Koninklijk besluit van 9 Juli 1876 (*Staatsblad* n°. 161), doordien het bij het beklaagde arrest bevestigde vonnis beslist heeft:

a. dat de beplanting aangebracht vóór de af-

rastering deel uitmaakt van de afsluiting van den spoorweg;

b. dat die beplanting, als deel der afsluiting van den spoorweg, tot den spoorwegdienst behoort, al bevindt zij zich op een terrein in beheer en onderhoud bij een ander dan de spoorwegonderneming;

Overwegende dat bij het door het hof bevestigde vonnis ten laste van den requirant in hoofdzaak bewezen is verklaard dat hij, als sectie-ingenieur bij de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen ter standplaats Zwolle, aldaar op of omstreeks 27 April 1899 opzettelijk niet heeft voldaan aan de aan hem in zijne gemelde qualiteit door den districts-inspecteur in het tweede district te Zwolle, krachtens art. 12 der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67) gedane vordering, om hem districts-inspecteur te verschaffen zekere in het vonnis nader omschreven inlichtingen aangaande een aan het station Meppel van voornoemde spoorwegmaatschappij, ter vervanging van eene vroegere bandijzeren afrastering, door middel van oude houten dwarsliggers en eene heesterbeplanting nieuw aangebrachte afsluiting van den spoorweg van den openbaren weg;

dat hof en rechtbank bij hun onderzoek van requirants hierna te vermelden verdediging onder andere hebben beslist, dat hier geen sprake is van eene op zichzelf staande beplanting met heesters, maar van eene afsluiting, van den spoorweg ter vervanging van eene bestaande afsluiting tot welk werk de Exploitatie-Maatschappij ingevolge art. 20 in verband met art. 2 van hare bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134) bekrachtigde overeenkomst met den Staat, vergunning behoefde van den Minister van Waterstaat, terwijl de rechter uit de omstandigheden, waaronder dit werk met goedkeuring van of namens dien Minister door de Maatschappij is tot stand gebracht, afleidt, dat de beplanting met de afrastering voorstelt de vergunde *afsluiting* van den spoorweg;

dat deze gevolgtrekking, als van feitelijken aard, moet worden geëerbiedigd in cassatie en, waar zij alzoo vaststaat, oplevert eenen behoorlijken grondslag voor de verder gegeven beslissing, dat het op dien voet tot stand gebrachte werk geacht wordt deel uit te maken van de Staatsspoorwegen volgens gezegde overeenkomst, daar deze ook de afsluitingen der spoorwegen, door den Staat aan de Maatschappij in exploitatie gegeven, tot die spoorwegen brengt;

O. dat uit arrest en vonnis nog blijkt, dat de requirant bij zijne verdediging, ofschoon aanvoerende dat voormelde beplanting zich bevindt op een rijksterrein dat in beheer en onderhoud is bij de gemeente Meppel, die omstandigheid niet heeft ingeroepen als grond dat hij de hem gevraagde inlichtingen niet kon verschaffen, maar heeft beweerd dat hij hiertoe niet *gehouden* was omdat die inlichtingen niet den spoorwegdienst zouden betreffen, gelijk ook bij het eerste cassatiemiddel niet beweerd wordt dat hij uit dien of anderen hoofde *belet* werd om te weten wat hem gevraagd werd, maar slechts dat hij de hem gevraagde bijzonderheden niet *kende;*

O. omtrent de vraag of met het oog op dit een en ander de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), bepaaldelijk art. 12 als een bij art. 184 Strafrecht bedoeld wettelijk voorschrift, den requirant verplichtte de hem gevraagde inlichtingen te verstrekken;

dat hij, requirant, niet heeft betwist en hof en rechtbank hebben uitgemaakt, dat die inlichtingen hem gevraagd zijn door een der ambtenaren van het Staatstoezicht op de spoorwegen belast met het dagelijksch toezicht op het baanvak, waartoe het station Meppel behoort: alzoo door dengeen die naar de artt. 10 en 12 der voormelde wet bevoegd is om de in laatstgenoemd artikel bedoelde vraag te doen;

dat evenmin is betwist en eveneens terecht aangenomen, dat de requirant behoort tot de beambten der Exploitatie-Maatschappij, op wie, elk voor zooveel hem aangaat, ingevolge de slotbepaling van art. 12, de plicht rust om mededeeling van inlichtingen te doen, indien die blijken een bij art. 12 aangewezen onderwerp te betreffen;

O. dat blijkens de voor den requirant als sectie-ingenieur geldende dienstregeling van zijne Maatschappij, goedgekeurd bij beschikking van den betrokken Minister van 11 December 1877, litt. D, Afdeeling Spoorwegen, hij tegenover den ingenieur, chef van den dienst van weg en werken, aansprakelijk is voor elk gebrek in den hem toevertrouwden dienst, dat hij had kunnen aanwijzen, voorkomen of herstellen; dat hij verplicht is om alles voor te stellen, wat kan strekken tot bevordering van de veiligheid van het verkeer en de regelmatigheid van den dienst, terwijl hem, onverminderd deze algemeene aansprakelijkheid, bijzonderlijk is voorgeschreven te letten onder andere op den toestand van den weg en aanhooriglheden, onder welke met name

begrepen worden de *buitenpleinen* en de *afsluitingen*;

dat alzoo tot requirants taak behoort het toezicht op de heesterbeplanting, als volgens de straks vermelde vaststaande beslissing behoorende tot de afsluiting van het aan hem toevertrouwde spoorwegvak, zoodat hij de persoon was, wien het geven van verschuldigde inlichtingen aanging en hij aansprakelijk werd voor eventueele weigering daarvan;

dat naar bovenbedoeld art. 12 die inlichtingen, om verschuldigd te zijn, moeten betreffen den *spoorwegdienst*, omtrent welk vereischte hof en rechtbank met juistheid hebben beslist dat, waar art. 33 van meergenoemde wet de ondernemers verplicht den spoorweg af te sluiten en dit voorschrift is geplaatst in het hoofdstuk handelend over de zorg voor en het verkeer over de spoorwegen, zoodanige afsluiting in haar geheel direct tot den spoorwegdienst behoort;

dat nu wel door den requirant wordt beweerd, dat voorwaarde voor de gehoudenheid tot inlichten omtrent den spoorwegdienst zou zijn bekendheid met de gevraagde bijzonderheden, zoodat de rechter omtrent het bestaan van deze door hem ontkende wetenschap had moeten beslissen, maar deze beweringen zijn onjuist;

dat immers die voorwaarde niet gesteld wordt in de wet en ook kwalijk overeen te brengen zou zijn met de instelling van een Staatstoezicht over de spoorwegdiensten, welke medebrengt, dat dit toezicht ter behartiging van het algemeen belang zich omtrent den dienst volledig kunne doen inlichten; dat derhalve, nu art. 12 het personeel der exploiteerende maatschappijen oplegt om daaromtrent *alle* inlichtingen te geven, bloote onbekendheid met het gevraagde niet van den plicht ontheft; dat mitsdien op dit punt ook geen rechterlijke beslissing wordt vereischt maar deze eerst te pas komt, overeenkomstig art. 40 Strafrecht, ingeval niet *kunnen* weten en daarom niet kunnen verschaffen wordt beweerd, hetgeen de requirant niet heeft gedaan;

dat alzoo het eerste middel is ongegrond en, in verband hiermede, ook het tweede middel niet tot cassatie kan leiden: zulks noch wat betreft punt *a*, omdat naar het vorenoverwogene deze beplanting behoort tot de *afsluiting* van den spoorweg en inlichtingen omtrent eene afsluiting betreffen den *spoorwegdienst*, ook al bevindt die zich op een terrein door anderen dan den ondernemer van den dienst beheerd;

en evenmin wat betreft punt *b*, omdat onder de hier bestaande omstandigheden het onderzoek der vraag omtrent het beheer door de gemeente alleen van belang kon wezen voor de mogelijkheid voor requirant om inlichtingen mede te deelen, maar hij zich niet op onmogelijkheid daarvan als grond van straffeloosheid beroepen heeft;

O. dat alzoo de als geschonden of verkeerd toegepast aangehaalde wetsartikelen juist zijn toegepast en het beroep is ongegrond;

Verwerpt het ingestelde beroep in cassatie.

—

12 *Maart* 1900. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten van de provinciën, betreffende uitvoering van art. 9*bis* der wet op de burgerlijke pensioenen.

Voor eene goede toepassing van art. 9*bis* der burgerlijke pensioenwet is het wenschelijk gebleken, om aan den pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren nevens de besluiten tot (vaste) aanstelling van het personeel aan gymnasia en burgerscholen, tot welker oprichting de gemeenten verplicht zijn, tevens opgave te verstrekken omtrent de tijdelijke betrekkingen, waarin de belanghebbenden zijn werkzaam geweest.

Ik heb daarom de eer U te verzoeken de besturen der gemeenten, waar zoodanige inrichtingen zijn gevestigd, aan te schrijven, om bij de inzending — overeenkomstig de dezerzijdsche circulaire van 11 December 1890, n°. 4687, afd. O., van besluiten tot (vaste) aanstelling van een directeur of leeraar aan een gymnasium of burgerschool, daarbij tevens eene opgave te voegen, ingericht volgens bijgaand model of indien de belanghebbende te voren geene tijdelijke diensten heeft bewezen, daarvan bij de toezending mededeeling te doen.

In de opgave zullen behooren te worden vermeld *alle* tijdelijke diensten in burgerlijke betrekkingen, aan welke inrichting dan ook, bewezen, die krachtens art. 9*bis* der burgerlijke pensioenwet voor de berekening van pensioen in aanmerking kunnen komen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) DIJCKMEESTER.

Opgaven betreffende de tijdelijke diensten van . . . . . , met ingang van . . . . . definitief benoemd tot leeraar aan $\frac{\textit{het gymnasium}}{\textit{de burger(avond)school}}$ te . . . . . .

Gemeenten en inrichtingen waar, en kwaliteit waarin de tijdelijke diensten zijn bewezen.	Tijdvakken, waarover de tijdelijke diensten zich hebben uitgestrekt.	Beloonin-gen voor de tijdelijke diensten genoten.

Aldus opgemaakt door burgemeester en wethouders van . . . . . , den . . . . . 19 .

Behoort bij circulaire van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 Maart 1900, litt. A, afd. Onderwijs.

Mij bekend,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) DIJCKMEESTER.

—

17 *Maart* 1900. BESLUIT, houdende vergunning aan Provisoren van het Oude en Nieuwe Gasthuis te *Zutphen*, bestuurders van het krankzinnigengesticht aldaar, tot oprichting van een gesticht voor krankzinnigen op het landgoed „Het Graffel", gemeente *Warnsveld*, alsmede bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen. S. 34.

WIJ WILHELMIMA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 Maart 1900, n°. 608, afdeeling Medische Politie;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij de wetten van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 191);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Aan provisoren van het Oude en Nieuwe Gasthuis te *Zutphen*, bestuurders van het krankzinnigengesticht aldaar, wordt vergunning verleend, op het landgoed „het Graffel", gemeente *Warnsveld*, een gesticht voor krankzinnigen op te richten, overeenkomstig de door hen overgelegde teekeningen en beschrijving.

2. In het gesticht, dat geacht zal worden één geheel uit te maken met het krankzinnigengesticht te *Zutphen*, bedoeld bij het Koninklijk besluit van 7 Mei 1888 (*Staatsblad* n°. 83), en dat bestaan zal uit een hoofdgebouw, drie paviljoenen voor mannen, drie paviljoenen voor vrouwen en de noodige dienstgebouwen, mogen niet meer dan 258 krankzinnigen, 129 mannen en 129 vrouwen, verpleegd worden.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt, na de voltooiing van elk paviljoen, het tijdstip, waarop dit in gebruik mag worden genomen.

3. In elk, voor meer dan één verpleegde bestemd, slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal personen aangewezen, waarvoor het bestemd is.

4. Zonder goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen noch in hunne bestemming een verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van versche lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

5. De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt opgedragen aan ten minste twee geneeskundigen, die gevestigd moeten zijn in eene woning op het terrein van het krankzinnigengesticht en buiten het gesticht geene geneeskundige praktijk mogen uitoefenen.

Zoolang het aantal verpleegden niet meer dan 170 bedraagt, moet aan ten minste één geneeskundige de geneeskundige behandeling zijn opgedragen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 17den Maart 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 27 *Maart* 1900.)

—

17 *Maart* 1900. BESLUIT, houdende aanwijzing van de gemeente *Harlingen* als losplaats van goederen bij invoer langs rivieren en kanalen. S. 35.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van

Financiën van den 15den Maart 1900, n°. 89, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien de artt. 42 en 63 der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38) en de artt. 1, 43 en 53 van het Koninklijk besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19), gewijzigd bij dat van 12 Maart 1876 (*Staatsblad* n°. 53);

Gelet op de Koninklijke besluiten van 10 December 1822 (*Staatsblad* n°. 50), 15 April 1872 (*Staatsblad* n°. 47), 21 November 1876 (*Staatsblad* n°. 233) en 19 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 162);

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Met wijziging van Ons besluit van 19 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 162) wordt de gemeente *Harlingen* aangewezen voor de lossing van goederen, ingevoerd langs rivieren en kanalen, voor zooveel de goederen die gemeente zonder overlading kunnen bereiken.

2. Dit besluit treedt in werking met den 1sten April 1900.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 17den Maart 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 28 *Maart* 1900.)

—

20 *Maart* 1900. BESLUIT, houdende voorziening in de uitvoering der wet van den 24sten Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 155), tot nadere regeling van het zegelrecht van effecten. S. 36.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op de artt. 1 en 7 der wet van 24 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 155), tot nadere regeling van het zegelrecht van effecten, welke wet ingevolge de wet van 11 December 1899 (*Staatsblad* n°. 243) den 1sten Mei 1900 in werking zal treden;

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 19den Februarij 1900, n°. 89, Registratie;

Willende voorzien in de uitvoering dier wet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 6den Maart 1900, n°. 13);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 17den Maart 1900, n°. 30, Registratie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

De zegeling van stukken, die bij conversie door afstempeling of op andere wijze gewijzigd worden, en waarvan, volgens artikel 1 der voormelde wet, opnieuw zegelrecht verschuldigd is, zoomede van de onder letter *b* van art. 7 dier wet bedoelde stukken, geschiedt uitsluitend aan de kantoren van het buitengewoon zegel te *Amsterdam*, te *Rotterdam* en te *'s Gravenhage*.

Voor die zegeling wordt uitsluitend gebezigd een natte stempel, in vorm gelijk aan de in gebruik zijnde stempels voor de zegeling van effecten, doch omgeven van een rand, vermeldende: „Bijzondere stempel wet 24 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 155)".

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 20sten Maart 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 30 *Maart* 1900.)

—

24 *Maart* 1900. BESLUIT, houdende beslissing, dat de dienst van een plaatsvervanger, die niet voldoet aan art. 3 der wet van 2 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 170) in geen geval aan een opvolgenden broeder van den vervangene vrijstelling kan geven.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door D. A. DUPPER AZN., te De Klencke, gemeente Oosterhesselen, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Drenthe, d.d. 12 Januari 1900, n°. 36, betreffende zijn zoon DIRK ADRIANUS ENGELBERTUS, loteling voor de lichting der nationale militie van 1900 uit genoemde gemeente;

Den Raad van State enz.;

Overwegende dat, nadat D. A. E. DUPPER door den militieraad tot den dienst was aangewezen, zijn vader daartegen bezwaren heeft ingebracht bij Gedeputeerde Staten, die echter de uitspraak van den militieraad hebben gehandhaafd, uit overweging dat, blijkens de betrekkelijke stukken, adressants genoemde zoon is de tweede van een gezin van twee broeders, van welke de oudste, A. F. M. DUPPER, geb. 28 Maart 1869, loteling n°. 6 der lichting 1889 voor de gemeente Haastrecht, zich in den dienst der nationale militie heeft doen vervangen door een plaatsvervanger, D. DE HAAN, die den 15 Mei 1889 als zoodanig is ingelijfd bij het 2de regiment veldartillerie en den 8 December 1893 is afgevoerd als deserteur wegens het niet voldoen aan eene te zijnen aanzien

gedane oproeping in werkelijken dienst; dat de dienst van den plaatsvervanger van adressants oudsten zoon met het oog op art. 3 der wet van 2 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 170) niet als broederdienst in aanmerking kan komen, zoodat adressants tweeden zoon, D. A. E. DUPPER, door den militieraad terecht tot den dienst is aangewezen;

dat 's lotelings vader van de uitspraak van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat van de desertie — die door hem bovendien niet als vaststaande wordt aangenomen — hem indertijd geen kennis is gegeven en dat, nu de administratie dit heeft verzuimd, zij zich tegenover hem niet op die desertie beroepen kan; Ons mitsdien verzoekende om, met vernietiging van de desbetreffende beschikkingen van den militieraad en van Gedeputeerde Staten van Drenthe bovenvermeld, alsnog aan requestrants zoon D. A. E. DUPPER bovengenoemd, vrijstelling van den dienst wegens broederdienst te verleenen;

O., dat de gronden, waarop Gedeputeerde Staten de uitspraak van den militieraad hebben gehandhaafd, juist zijn en dat daartegen niet afdoet, dat aan appellant indertijd niet van wege de administratie is kennis gegeven van het feit, dat de plaatsvervanger van zijn oudsten zoon wegens desertie is afgevoerd; hoedanige kennisgeving niet is voorgeschreven;

Gezien enz.;

Hebben goedgevonden en verstaan: met handhaving van de bestreden uitspraak, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

—

26 *Maart* 1900. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat voor de overtreding van de artt. 10 en 11 der Arbeidswet de hoofden of de bestuurders van het bedrijf of de onderneming als zoodanig en zij alleen ingevolge art. 17 strafbaar zijn, zulks onverschillig of de arbeid door kinderen of vrouwen al dan niet krachtens eene met hen aangegane overeenkomst is verricht, en zonder onderscheid of zij deze in de fabrieken of werkplaatsen hebben toegelaten of zelfs of zij met hunne aanwezigheid aldaar bekend waren.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi:

Schending en verkeerde toepassing van de artt. 10 en 11 in verband met art. 17 der Arbeidswet;

Overwegende dat bij het in hooger beroep bevestigde vonnis in overeenstemming met de oorspronkelijke dagvaarding ten laste van den requirant als bewezen is aangenomen, dat hij op den 22 April 1899 des namiddags omstreeks te 3 ure te Ouderkerk a/d. IJssel als hoofd of bestuurder van de door hem gedreven steenfabriek, voor welk bedrijf de vrouw N. K. en de 13jarige M. V. op die fabriek arbeid verrichtten, bestaande in het opzetten van steenen, niet in het bezit geweest is van een kaart als bedoeld in art. 10 der Arbeidswet en houdende onder meer opgave van naam en voornaam van genoemde M. V., terwijl op de in zijne fabriek aanwezige lijst als bedoeld in art. 11 van gemelde wet de namen van genoemde personen niet voorkwamen;

O. dat deze feiten zijn gequalificeerd gelijk blijkt uit het hoofd van dit arrest, tegen welke qualificatie is gericht het middel van cassatie, ter onderstenning waarvan in hoofdzaak is aangevoerd, dat ten deze niet is gebleken van eenige dienstbetrekking tusschen den requirant en de in de dagvaarding genoemde personen, die bij het opzetten der steenen slechts hulp verleenden aan anderen, in zijne fabriek werkzaam, dat hij, noch iemand van zijnentwege die personen in zijne fabriek heeft toegelaten en dat hij zelfs met hare aanwezigheid aldaar onbekend was, uit welk een en ander zoude volgen de ontoepasselijkheid van de artt. 10 en 11 der Arbeidswet op de bewezen verklaarde feiten;

O. daaromtrent, dat terwijl blijkens den tekst der artt. 6, 7 en 8 der Arbeidswet de zorg voor hetgeen bij deze artikelen onderscheidenlijk geboden of verboden wordt, is opgedragen aan hen, die den arbeid doen verrichten, daarentegen volgens den aanhef van de artt. 10 en 11 der gemelde wet aan de hoofden of bestuurders van een bedrijf of eene onderneming als zoodanig worden opgelegd de in deze artikelen omschreven verplichtingen, zoodat zij en zij alléén wegens overtreding van deze artikelen ingevolge art. 17 strafbaar zijn;

dat dit te minder aan twijfel onderhevig is omdat, terwijl in het oorspronkelijk ontwerp der Arbeidswet de aanhef der artt. 10 en 11 luidde respectievelijk: „hij die een persoon beneden 18 jaren arbeid doet verrichten" enz. en „hij die een of meer personen beneden 18 jaren of vrouwen arbeid in fabrieken of werkplaatsen doet verrichten" enz., deze uitdrukkingen bij nadere nota van regeeringswege zijn gewijzigd en de tekst is vastgesteld gelijk deze thans luidt;

dat het dus voor de aansprakelijkheid der hoofden of bestuurders voor de overtreding van de artt. 10 en 11 der Arbeidswet onverschillig is, of de arbeid door een persoon beneden 16 jaren of door eene vrouw, al dan niet krachtens eenige met hen aangegane overeenkomst, is verricht;

dat hunne aansprakelijkheid voor deze overtredingen, met het oog op de algemeenheid van het gebod, evenmin afhankelijk is daarvan, of zij de kinderen of vrouwen in hunne fabrieken of werkplaatsen hebben toegelaten of zelfs daarvan, dat zij met hunne aanwezigheid daar ter plaatse bekend waren;

dat toch in het stelsel der Arbeidswet de artt. 10 en 11, ook blijkens hunne toelichting, strekken om het toezicht op de naleving der wet te vergemakkelijken, en in dat stelsel de hoofden of bestuurders van een bedrijf of eene onderneming alle mogelijke voorzorgsmaatregelen moeten nemen, dat niet in hunne of in de door hen beheerde fabrieken en werkplaatsen kinderen of vrouwen arbeid verrichten buiten toestemming of voorkennis van hen zelve of van degenen, die op hun last en onder hunne verantwoordelijkheid toezicht op den arbeid houden;

O. mitsdien, dat het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

—

26 *Maart* 1900. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat bij artikel 1 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69), naar aanleiding van art. 56 der Grondwet aan de Koningin binnen de grenzen van eerstgemeld artikel wetgevende macht wordt opgedragen; dat de algemeene maatregel van bestuur, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 19 Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 25) een uitvloeisel is van die macht en die macht bij art. 9 van dat besluit niet wordt overgedragen op den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending door niet-toepassing van de artt. 9 en 13 van het Koninklijk besluit van 19 Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 25), in verband met de artt. 1 pr. en 6°. 2 pr. en *c* en 7 van de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) en verkeerde toepassing van art. 216 Strafvordering;

Overwegende dat bij het bestreden vonnis van het bij de dagvaarding ten laste gelegde alleen bewezen is verklaard dat beklaagde den 15 Juli 1899, des voormiddags omstreeks 9½ uur, op den openbaren weg onder beheer van het Rijk, in de gemeente Loenen, als bestuurder van een rijtuig, door eene mechanische kracht voortbewogen en een grooter gewicht hebbende dan van 150 kilogram en welk motorrijtuig voorkomt onder n°. 57 van de lijst, inhoudende de door Zijne Excellentie den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid verleende vergunning tot het berijden der rijkswegen met een motorrijtuig en eigen aan hem beklaagde, met dat motorrijtuig met eene grootere snelheid heeft gereden dan 8 kilometer in het uur en wel bij het voorbijrijden van eenige onmiddellijk aan den weg staande gebouwen en hij dus zonder inachtneming van de bij het verleenen van bedoelde vergunning gestelde voorwaarden, met dat motorrijtuig dien rijksweg heeft bereden;

O. dat de rechtbank te dier zake den gerequireerde heeft ontslagen van alle rechtsvervolging op gronden hierop neerkomende: dat bij art. 1 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) aan de Koningin is opgedragen bij algemeenen maatregel van bestuur door straffen te handhaven, bepalingen vast te stellen betreffende het gebruikmaken van wegen en van paden van het Rijk; dat bij art. 9 van het Kon. besluit van 19 Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 25), zijnde zoodanige maatregel van bestuur, verboden is, tenzij voorzien van eene vergunning van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid en met inachtneming der daarbij gestelde voorwaarden, de wegen en paden in beheer bij het Rijk te berijden met een zoodanig rij- of voertuig als hier door den gerequireerde zonder inachtneming dier voorwaarden, is gebezigd; dat bij art. 13 van hetzelfde Koninklijk besluit straf is gesteld, op de overtreding van gezegd art. 9; dat waar de wet voorschrijft, dat het vaststellen van zekere bepalingen zal geschieden bij algemeenen maatregel van bestuur, deze taak niet bij dien maatregel kan worden overgedragen aan den betrokken Minister; dat de straf bij art. 13 gesteld niet kan aangenomen worden te betreffen de overtreding van voorwaarden door den Minister gesteld, wanneer die treden op het terrein, dat bij de wet uitdrukkelijk is voorbehouden aan de regeling bij algemeenen maatregel van bestuur; dat alzoo de strafbepaling van art. 13 niet kan worden toegepast op de overtreding der door den Minister gestelde voorwaarden en dat tegen die overtreding ook bij geene andere wettelijke bepaling straf is bedreigd;

O. dat tot staving van het middel in hoofdzaak is aangevoerd: dat bij het Koninklijk besluit van 19 Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 25) aan den Minister niet is opgedragen het maken van en deze ook niet heeft vastgesteld eene algemeen geldende regeling van het gebruik der in het besluit bedoelde wegen; dat art. 9 van gezegd besluit aan den Minister van Waterstaat de bevoegdheid toekent om niet in het algemeen, maar in afzonderlijke gevallen en aan bepaalde personen ontheffing te verleenen van het in dat artikel gegeven verbod om de daarin genoemde wegen met de daarin genoemde rij- of voertuigen te berijden; dat het beslnit bepaalt dat hij die de vergunning kreeg zich aan de door den Minister gestelde voorwaarden moet houden; dat indien hij dat niet doet hij gelijk staat met iemand die geen vergunning heeft en dus de rijkswegen niet mag berijden;

dat de opdracht aan den Minister om voor een bijzonderen persoon bepalingen te geven, waaraan deze zich te houden heeft, maar die geen algemeen bindende voorschriften zijn, allerminst eene overdracht van de bevoegdheid tot regelen zelve daarstelt;

O. wat betreft het voorgestelde middel, dat naar aanleiding van art. 56 der Grondwet, bij art. 1 aanhef en 6°. der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) aan de Koningin de macht wordt gegeven om, ter bescherming van 's Rijkswaterstaatswerken, alsmede ter verzekering van het doelmatig en veilig gebruik dier werken, voorzoover daarin niet door eene wet of door de Koningin krachtens eene wet, is voorzien, bij algemeenen maatregel van bestuur, door straffen te handhaven, bepalingen vast te stellen betreffende onder andere het gebruik maken van wegen en paden onder beheer van het Rijk;

dat dus door deze bepaling en binnen de grenzen daarvan aan de Koningin wetgevende macht wordt toegekend;

dat uitvloeisel van die wetgevende macht is de algemeene maatregel van bestuur vervat in het Koninklijk besluit van 19 Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 25);

dat art. 9 van dat besluit inhoudt de regeling van het berijden der wegen enz. onder beheer van het Rijk en wel in dien zin dat het verboden is die wegen enz. te berijden met rij- of voertuigen, welke door mechanische kracht worden voortbewogen en een grooter gewicht hebben dan 150 kilogram, doch dat het verbod niet betreft hem, die voornoemde wegen en paden met voorzegde rij- of voertuigen berijdt, voorzien van eene vergunning van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, en met in achtneming der daarbij gestelde voorwaarden;

dat alzoo het verleenen der in art. 9 bedoelde vergunning krachtens den algemeenen maatregel van bestuur, waarin dat artikel voorkomt, geschiedt en mitsdien eene daad van uitvoering daarvan is;

O. dat het stellen der voorwaarden waaronder de vergunning in ieder afzonderlijk geval wordt verleend mede krachtens voornoemd Koninklijk besluit geschiedt en mitsdien ook is eene daad van uitvoering daarvan; dat wanneer onder die voorwaarden genoemd wordt het naleven van zekere voorschriften bij het berijden van meergenoemde wegen, dit slechts aangaat hem die de vergunning heeft verkregen en niet is een voor allen bindende regel, die een wetgevend karakter draagt en tot het nitvaardigen van welken de Koningin onbevoegd zou zijn den Minister te machtigen; dat ook het opnemen van zoodanige voorschriften onder de voorwaarden der vergunning dat karakter niet verkrijgt, doordat ze te voren bekend gemaakt en voor alle vergnnningen dezelfde zijn, daar de vergunningen alleen betreffen hen die ze hebben, en de Minister volkomen vrij blijft ze al of niet te verleenen en er al of niet dezelfde voorwaarden aan te verbinden;

dat derhalve al wat aan den Minister bij voornoemd art. 9 te doen is opgedragen, bestaat in daden van uitvoering en niet in eenige daad van wetgeving;

O. dat mitsdien binnen den kring der haar door de Grondwet en de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) toegekende bevoegdheid de Koningin aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid het verleenen der vergunning bedoeld in art. 9 van meergenoemd besluit van 19 Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 25), met machtiging om daaraan voorwaarden te verbinden, heeft opgedragen;

O. dat alzoo de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat de feiten, zooals die door haar bewezen zijn verklaard, niet opleveren eene overtreding van art. 9 van meergenoemd Koninklijk besluit van 19 Januari 1898;

O. dat derhalve het voorgestelde middel is gegrond;

Vernietigt het vonnis door de rechtbank te Utrecht op 11 December 1899 gewezen, doch

alleen voorzoover de gerequireerde daarbij is ontslagen van alle rechtsvervolging;

En krachtens art. 105 R. O. opnieuw rechtdoende:

Gezien de artt. 9 en 13 aanhef en *a* van het Koninklijk besluit van 19 Januari 1898 (*Staatsblad* n°. 25) en de artt. 23 en 91 Strafrecht;

Verklaart dat de bewezen feiten opleveren: het berijden van een weg onder het beheer van het Rijk met een rij- of voertuig, hetwelk door een mechanische kracht wordt voortbewogen, en een grooter gewicht heeft dan van 150 kilogram, zonder inachtneming der bij de vergunning van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid gestelde voorwaarden;

Verklaart den gerequireerde daaraan schuldig;

Veroordeelt hem te dier zake tot eene geldboete van *f* 20;

Bepaalt den duur der vervangende hechtenis op 4 dagen.

—

26 *Maart* 1900. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de eerste zinsnede van art. 1 van de verordening der gemeente Groningen van 29 Juli 1899, n°. 18, niet bevat eene ongeoorloofde delegatie van macht van den gemeenteraad op burgemeester en wethouders.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi:

Schending of verkeerde toepassing der artt. 135, 179*a* en 179*h* der gemeentewet en 216 Strafvordering, door toe te passen de verordening van 14 Augustus 1899, n°. 18, der gemeente Groningen (moet zijn van 29 Juli 1899, n°. 18, afgekondigd den 14 Augustus daaraanvolgende);

Overwegende dat bij het door de rechtbank bevestigde vonnis van den kantonrechter is bewezen verklaard dat de requirant op 23 September 1899, op den openbaren weg te Groningen den Heereweg, zonder schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders heeft gereden met een door mechanische kracht voortbewogen vervoermiddel, eenen motorwagen, welk feit is gequalificeerd en strafbaar geoordeeld in voege als in den hoofde dezes is gezegd;

O. dat tot staving van het middel is aangevoerd, dat de daarin genoemde verordening bevat eene ongeoorloofde delegatie van macht van den raad op burgemeester en wethouders, die zonder eenige door den raad gestelde regelen of vastgestelde voorschriften naar hunnen rade de voorwaarden kunnen bepalen, overeenkomstig welke vergunning tot het rijden met door mechanische kracht voortbewogen vervoermiddelen zal worden verleend, terwijl de zorg voor de veiligheid der publieke wegen, aan burgemeester en wethouders opgedragen, niet omvat de bevoegdheid daaromtrent verordeningen te maken;

O. dat de hier toegepaste eerste zinsnede van art. 1 der in het middel genoemde verordening van welke de verbindende kracht bij het middel, zooals het bij pleidooi is toegelicht, wordt betwist, luidt:

„Het is verboden op den openbaren weg te rijden met door mechanische kracht voortbewogen vervoermiddelen, tenzij met schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders en overeenkomstig de voorwaarden daarbij door hen bepaald".

O. dat in deze bepaling niet is te vinden eene ongeoorloofde delegatie van macht van den raad op burgemeester en wethouders;

dat toch de raad, hier, blijkens de duidelijke bewoordingen der verordening de zaak van het rijden met de vervoermiddelen, in gezegde bepaling genoemd, in dier voege heeft geregeld, dat hij, onverminderd de bepaling der tweede zinsnede van het artikel omtrent het gevolg van *door den gemeenteraad* verleende concessiën, dat rijden op den openbaren weg verboden heeft, maar tegelijk gewild heeft, dat dat verbod niet volstrekt zou zijn, doch dat daarvan in bijzondere gevallen vrijstelling zou kunnen worden verleend;

O. dat mitsdien evenals het handhaven van het verbod ook het verleenen der vrijstelling, dat is: der vergunning in art. 1 bedoeld, krachtens de verordening geschiedt en dit laatste evenzeer eene daad van uitvoering is als het eerste;

dat art. 179*a* der gemeentewet aan burgemeester en wethouders opdraagt de uitvoering der verordeningen van den gemeenteraad;

O. dat het dus in overeenstemming is met de wet, dat burgemeester en wethouders in de verordening zijn aangewezen als het gezag belast met het verleenen der vergunning bedoeld in meergenoemd art. 1 en met het eventueel verbinden van voorwaarden daaraan, hetgeen, krachtens dat artikel geschiedende, evenzeer eene daad van uitvoering daarvan is;

O. dat mitsdien het voorgestelde middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep in cassatie.

26 *Maart* 1900. BESLUIT, tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor de scheepvaart op de rivieren beneden *Rotterdam* tot in zee. S. 37.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 12 Februari 1900, litt. B, afdeeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Gelet op het bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158) vastgesteld Algemeen Reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk;

Den Raad van State gehoord (advies van 6 Maart 1900, n°. 14);

Gelet op de nadere voordracht van voornoemden Minister van 16 Maart 1900, n°. 165, afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van het bij Koninklijk besluit van 25 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 128) vastgesteld bijzonder reglement van politie voor de scheepvaart op de rivieren beneden *Rotterdam* tot in zee, en van de Koninklijke besluiten van 14 December 1894 (*Staatsblad* n°. 235) en 24 April 1897 (*Staatsblad* n°. 106) tot wijziging van dat bijzonder reglement, vast te stellen het navolgende reglement van politie:

BIJZONDER REGLEMENT *van politie voor de scheepvaart op de rivieren beneden Rotterdam tot in zee.*

Art. 1. Dit reglement is van toepassing op:

a. den *Rotterdamschen Waterweg* beneden de westelijke grens der gemeente *Rotterdam*, bij de westpunt der *Ruigeplaat* en het tot den linkeroever doorgetrokken zuidelijk verlengde dier grenslijn;

b. de *Noordgeul*, *Botlek* en *Brielsche Maas*;

c. de monden der genoemde rivieren tot aan de lijn, gaande door de uitertonnen.

2. De schipper van elk zeeschip draagt zorg dat des nachts steeds een man op het dek aanwezig zij, die de wacht houdt, en die bij het aanroepen van het vaartuig door het daartoe bevoegd gezag verplicht is antwoord te geven.

3. Vaartuigen, waarvoor de golfslag gevaarlijk kan zijn, mogen niet dieper zijn geladen dan tot eene lijn, die bij geheel open vaartuigen op 50 cM. onder het boord, en bij vaartuigen die met luiken kunnen worden gesloten, op 30 cM. onder het boord ligt.

4. Het is verboden, in het vaarwater te ankeren, tenzij met vergunning en volgens aanwijzing van een der in art. 88 van het Algemeen Reglement van politie voor rivieren, kanalen, enz. bedoelde ambtenaren van den waterstaat of van het loodswezen. Van dit verbod zijn uitgezonderd vaartuigen dienende voor opnemingen en peilingen, baggervaartuigen en grondschouwen, werkzaam in 's Rijks dienst.

Zooveel mogelijk moet vermeden worden, dat de vaartuigen dwars van elkander komen te liggen.

Het is bovendien verboden te ankeren:

a. van 200 M. boven tot 100 M. beneden het rivierwaarts verlengde van de as der haven van *Maassluis*;

b. op een afstand kleiner dan 10 M. uit de assen der lage dammen, op den oever aangegeven door twee ruitbakens;

c. op plaatsen, waar zoodanig verbod door borden is aangewezen.

Bij het ankeren gedragen de schippers der vaartuigen zich naar de aanwijzing der ambtenaren, met de handhaving van dit reglement belast.

5. Het ten anker komen van vaartuigen moet in het algemeen, zooveel mogelijk, aan dezelfde zijde van het vaarwater geschieden.

6. Ophooping van vaartuigen moet tusschen de hoofden van den *Nieuwen Waterweg* aan den *Hoek van Holland* zooveel mogelijk worden vermeden.

De loodsen zijn verplicht, bij ongunstige gelegenheid van wind en weder, zoodanige ophooping te voorkomen, door tijdig eene meer geschikte plaats aan te wijzen, waar de schippers hunne vaartuigen dan ten anker moeten brengen.

7. Met buskruit, andere ontplofbare stoffen, petroleum, benzine (naptha) of terpentijnolie geladen vaartuigen, die gedurende het getijde moeten stoppen, mogen niet anders stilliggen dan op een afstand van ten minste 1000 meter van andere vaartuigen, behoudens de bevoegdheid van de ambtenaren der Rijkspolitie, om vaartuigen met petroleum of andere oliën geladen, zoo noodig, een minderen afstand te vergunnen.

8. Het is verboden, tenzij met vergunning van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, vaartuigen van minder dan 68 dM. diepgang te leggen op de Rijksligplaats aan de dukdalven nabij den bovensten strekdam aan den linker oever van het *Scheur*, beneden *Vlaardingen*,

alsmede te lossen uit of te laden in vaartuigen, welke op die ligplaats vertoeven.

Het is verboden, tenzij met vergunning van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, vaartuigen van minder dan 78 dM. diepgang te leggen op de Rijksligplaats aan de dukdalven nabij den rechteroever beneden de berghaven voor Rijksvaartuigen aan den Hoek van Holland, welke dukdalven nader zijn aangeduid door een bord, waarop het woord „Ligplaats" gesteld is.

De vaartuigen mogen nooit met trossen, kettingen of op andere wijze aan de bovenbedoelde dukdalven worden vastgemaakt.

Bij het aanleggen moeten door het uitzetten van ankers en zoo noodig door het bezigen van een sleepbootje, alle voorzorgen worden in acht genomen ter voorkoming van schade.

De schipper is verplicht te zorgen dat het vaartuig, zoolang het eene ligplaats aan de bovenbedoelde dukdalven inneemt, behoorlijk aan de zich bij die dukdalven bevindende meerpalen is vastgemaakt, ter beoordeeling van de ambtenaren met de handhaving van dit reglement belast, op wier bevel ook een anker op stroom en achteruit een zwaar werpanker moet worden uitgezet.

De schipper moet in het algemeen, zoowel bij dag als bij nacht, zorg dragen voor het behoorlijk bevestigen en vieren op de meerpalen en zorgen voor oordeelkundige ligging van het roer.

Het is verboden, met een vaartuig langer dan vijftien uren op een der beide bovenbedoelde ligplaatsen te vertoeven. In bijzondere omstandigheden kan de ingenieur te *Rotterdam* een langer verblijf aldaar toestaan.

9. Het is verboden, tenzij met vergunning van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijheid, de ankerboeien nabij de Oostpunt van *Rozenburg* te bezigen tot het vastmeren van andere vaartuigen dan die meer dan 100 K.G. ontplofbare stof aan boord, of meer dan deze hoeveelheid te lossen of te laden hebben.

Van die ankerboeien mag geen gebruik worden gemaakt om door het uitbrengen van een tros, bij aankomst of vertrek van een vaartuig, te zwaaien.

Vaartuigen, wier lengte en diepgang het meren aan het zuidelijk stel ankerboeien toelaten, mogen niet op het noordelijk stel meren, tenzij het eerstgenoemde reeds is ingenomen.

Zoolang de haven aan de Oostpunt van *Rozenburg*, bestemd voor binnenvaartuigen die ontplofbare stoffen hebben te lossen of te laden, wegens uitdieping of uitvoering van werken, tijdelijk niet gebruikt kan worden, mogen de binnenvaartuigen aan het zuidelijk stel ankerboeien meren; zijnde zulks op andere tijden niet geoorloofd.

Een vaartuig, vastgemeerd aan de ankerboeien, moet bij dag, ter plaatse waar zulks het best kan gezien worden, evenwel niet lager dan 3 M. en niet hooger dan 6 M. boven den romp, een aan een winkelhaak uitgezette witte vlag van ten minste 1.30 M. lang en 0.65 M. breed voeren, waarin in goed leesbare zwarte letters het opschrift: „Buskruit" gesteld is.

Het is verboden, met een vaartuig langer dan dertig uren aan de boeien te vertoeven.

In bijzondere omstandigheden kan de ingenieur te *Rotterdam* een langer verblijf aldaar toestaan.

10. Het is verboden, tenzij met vergunning van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, in het veer *Brielle-Maassluis*, de Rijksaanlegplaats op *Rozenburg* tegenover *Maassluis* met de daartoe behoorende werken, de Rijksaanlegplaats te *Maassluis* met den oostwaarts daartegen grenzenden basaltmuur, of den Rijksveerdam op *Rozenburg* tegenover *Brielle*, te bezigen tot het aanleggen of vastmaken van vaartuigen, welke niet tot den Rijksdienst of tot dien van het veer behooren.

11. Het is verboden, de hierna genoemde dukdalven tot het vastmaken, verhalen of aanleggen van vaartuigen te bezigen:

a. die van lichttoestellen voorziene dukdalven;

b. de niet van borden voorziene dukdalven langs den rechteroever beneden de berghaven van Rijksvaartuigen aan den *Hoek van Holland*, staande landwaarts van de in de tweede alinea van art. 8 bedoelde dukdalven;

c. den dukdalf nabij den rechteroever boven de haven van *Maassluis*, bij de registreerende peilschaal.

12. Het is verboden, gedeelten der lading of ballast in het water te werpen, tenzij zulks vergund wordt door den betrokken loodscommissaris in gevallen waarbij het behoud van het vaartuig van het over boord zetten der lading of ballast afhangt.

13. Overtreding van de bepalingen van dit bijzonder reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of bij het Algemeen Reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste dertig dagen of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden, de overtreding van artikel 7;

b. met geldboete van ten hoogste honderd gulden, de overtreding van de artikelen 2, 3 en 4;

c. met geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gulden, de overtreding van de artikelen 8, 9, 10 en 11;

d. met geldboete van ten hoogste vijftig gulden, de overtreding van artikel 5;

e. met geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden, de overtreding van artikel 12.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 26sten Maart 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 11 *April* 1900.)

—

29 *Maart* 1900. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 13 Februari 1892 (*Staatsblad* n°. 43), waarbij aan de vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te *Utrecht*, vergunning is verleend, op het landgoed „'s Heeren Loo" te *Ermelo*, een gesticht voor idioten op te richten. S. 38.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 Maart 1900, n°. 666, afdeeling Medische Politie;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij de wetten van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 191);

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Eenig artikel.

In artikel 2 van het Koninklijk besluit van 13 Februari 1892 (*Staatsblad* n°. 43), waarbij aan de vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te *Utrecht*, vergunning is verleend, op het landgoed „'s Heeren Loo" te *Ermelo*, een gesticht voor idioten op te richten, zooals dat gelezen wordt ingevolge Ons besluit van 1 November 1898 (*Staatsblad* n°. 226), wordt voor „171 idioten, 123 mannen en 48 vrouwen", gelezen: „179 idioten, 127 mannen en 52 vrouwen".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 29sten Maart 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 5 *April* 1900.)

—

31 *Maart* 1900. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 8 Juni 1896 (*Staatsblad* n°. 91), waarbij, met wijziging van het Koninklijk besluit van 15 Mei 1885, n°. 7, bepalingen zijn vastgesteld omtrent het maximum van het aantal verpleegden en het minimum van het getal geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Veldwijk" te *Ermelo*. S. 39.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 Maart 1900, n°. 667, afdeeling Medische Politie;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij de wetten van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 191);

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Eenig artikel.

In artikel 1 van het Koninklijk besluit van 8 Juni 1896 (*Staatsblad* n°. 91), zooals dat wordt gelezen ingevolge het Koninklijk besluit van 2 Mei 1898 (*Staatsblad* n°. 112), wordt voor „9 paviljoenen voor mannen" gelezen: „10 paviljoenen voor mannen", en wordt voor „419 krankzinnigen, 172 mannen en 247 vrouwen" gelezen: 426 krankzinnigen, 176 mannen en 250 vrouwen".

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 31sten Maart 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 11 *April* 1900.)

—

3 *April* 1900. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de goedkeuring door *Nederland* der verlenging voor den tijd van vijf jaren, van de bevoegdheden der gemengde Egyptische rechtbanken. S. 40.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat Wij hebben toegestemd in

de verlenging van de bevoegdheden der gemengde Egyptische rechtbanken voor den tijd van vijf jaren;

Gelet op artikel 2 der wet van 6 December 1898 (*Staatsblad* n°. 254);

Gezien het Khediviaal besluit van 30 Januari 1900, krachtens hetwelk de termijn voor de verlenging der voorzegde bevoegdheden op 1 Februari daaropvolgende is aangevangen;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 30 Maart 1900, Directie van het Protocol, n°. 1976;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van voorzegde verlenging te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem aangaat, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's Gravenhage, den 3den April 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 10 *April* 1900.)

AFSCHRIFT.

DECRET.

Nous, Khédive d'Egypte,

Vu le règlement d'organisation judiciaire pour les procès mixtes et notamment l'article 40 du titre III;

Vu les décrets des 6 janvier 1881, 28 janvier 1882, 28 janvier 1883, 19 janvier 1884, 31 janvier 1889, 3 février 1890, 29 janvier 1894, 31 janvier 1899, prorogeant successivement jusqu'au 1er évri er 1900 le terme de la première période des Tribunaux mixtes égyptiens;

Considérant que Notre Gouvernement et les Gouvernements des Puissances intéressées sont convenus de proroger pour cinq années les pouvoirs desdits Tribunaux;

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice et l'avis conforme de Notre Conseil des Ministres;

Décrétons.

Art. 1. Les pouvoirs des Tribunaux mixtes sont prorogés pour une nouvelle période de cinq ans à partir du premier février mil neuf cent.

2. Nos Ministres de la Justice et des Affaires Etrangères sont chargés de l'exécution du présent décret.

Fait au palais d'Abdine le 30 janvier 1900.

(*get.*) ABBAS HELMI.

Par le Khédive,

Le Président du Conseil des Ministres,

(*get.*) MOUSTAPHA FEHMY.

Le Ministre de la Justice,

(*get.*) IBRAHIM FOUHAD.

Le Ministre des Affaires Etrangères,

(*get.*) BOUTROS GHALI.

—

3 *April* 1900. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 21 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 115), houdende nadere aanwijzing der kringen om branderijen waar peilingen kunnen verricht worden. S. 41.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën, van den 21sten Maart 1900, n°. 105, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien het Koninklijk besluit van 21 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 115), houdende nadere aanwijzing der kringen om branderijen waar peilingen kunnen verricht worden;

Den Raad van State gehoord (advies van den 27 Maart 1900, n°. 8);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 31sten Maart 1900, n°. 23, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

met aanvulling van voormeld Koninklijk besluit, aan te wijzen als vallende binnen den omtrek van branderijen, bedoeld bij art. 123 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62);

Provincie *Noordbrabant:*

Bergen op Zoom. Het gedeelte der gemeente, begrensd door den dijk van den *Geertruidapolder, den Havendijk, de gekanaliseerde Zoom, de tramlijn Bergen op Zoom—Tholen, de Oranje-Nassaustraat, de Mineurstraat, de Gevangenpoortstraat, de Lievevrouwenstraat, de Londenstraat, de Molenstraat, het Geertruidaplein* (*Oostzijde*) en de rechte lijn van den zuid-oostelijken hoek van dat plein naar het oostelijkste punt van den voormelden dijk van den *Geertruidapolder.*

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan af-

schrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 3den April 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 14 *April* 1900.)

—

7 *April* 1900. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 114), tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Voorburg" te *Vught*. S. 42.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 April 1900, n°. 750, afdeeling Medische Politie;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij de wetten van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 191);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat met intrekking van het Koninklijk besluit van 29 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 146), art. 1 van het Koninklijk besluit van 5 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 114), tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Voorburg" te *Vught*, wordt gelezen als volgt:

„In het krankzinnigengesticht „Voorburg" te *Vught* mogen niet meer dan 910 krankzinnigen, 400 mannen en 510 vrouwen, verpleegd worden."

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 7den April 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 14 *April* 1900.)

—

7 *April* 1900. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement van politie voor het veer over de rivier de *Dordtsche Kil*, tusschen *'s-Gravendeel* en *Wieldrecht*. S. 43.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 21 Maart 1900, L^A^. K, afdeeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord (advies van 3 April 1900, n°. 11);

Gelet op de nadere voordracht van voornoemden Minister van 5 April 1900, L^A^. C, afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vast te stellen het navolgende:

REGLEMENT *van politie voor het veer over de rivier de Dordtsche Kil, tusschen 's-Gravendeel en Wieldrecht.*

Art. 1. De aanlegplaatsen voor het veer bestemd zijn de Rijksveerhoofden te *'s Gravendeel* en te *Wieldrecht* (gemeente *Dubbeldam*).

Het is aan ieder, die daartoe niet door Onze Ministers van Financiën of van Waterstaat, Handel en Nijverheid is gemachtigd, verboden, personen, dieren, rij- of voertuigen en goederen aan de genoemde veerhoofden te laden of te lossen.

2. De aan het veer komende personen, zoowel reizigers als geleiders van dieren, rij- en voertuigen, worden zonder oponthoud, tegelijk met hunne goederen, dieren, of rij- of voertuigen, naar de orde van aankomst overgevoerd.

Het is verboden, rij- of voertuigen, vrachtgoederen of eenig ander voorwerp op de bruggen der pont te plaatsen.

Paarden, runderen, schapen en varkens mogen alleen met de pont worden overgebracht.

De veerlieden mogen de reizigers nimmer op de rivier van het eene vaartuig in het andere doen overgaan.

Ingeval bij hoog water of bij harden wind, paarden of hoornvee worden overgevoerd, mogen geen reizigers gelijktijdig in de pont plaats nemen. Bij afwezigheid van het motorvaartuig, moeten zij, die zulks verlangen, dan afzonderlijk worden overgebracht, zonder verplicht te zijn meer dan de bepaalde vracht te betalen.

De veerlieden mogen op geen andere plaatsen dan aan de in art. 1 genoemde veerhoofden aanleggen, tenzij bij onmogelijkheid of met toestemming der reizigers; indien bij de afvaart de onmogelijkheid is te voorzien, moeten zij den reizigers daarvan vooraf kennis geven.

De veerlieden moeten de reizigers voorkomend behandelen en hen met hunne bagage aan en van boord helpen, en voor goederen behoorlijk zorg dragen.

3. De reizigers zijn verplicht, alle aanwijzingen van de veerlieden zoowel met betrekking tot den overtocht over de rivier, als ter voorkoming van beschadiging van het veermaterieel, ook wat de onder hun geleide vervoerd wordende dieren, rijen voertuigen en goederen betreft, na te komen.

4. Klachten over de bediening van het veer kunnen worden opgeteekend in het ten veerhuize aanwezige register, gewaarmerkt door den betrokken ontvanger der registratie en domeinen, hetwelk iedere maand aan den betrokken opzichter van den Waterstaat moet worden vertoond en door dezen afgeteekend.

5. De handhaving van dit reglement is opgedragen aan de Rijksambtenaren, door Onze Ministers van Financiën of van Waterstaat, Handel en Nijverheid met het toezicht op en het beheer van het veer en de daartoe behoorende werken belast. Deze ambtenaren zijn bevoegd tot de handelingen, bedoeld in art. 3 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69).

6. Overtreding van de bepalingen van dit reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet is voorzien, gestraft als volgt:

met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden, de overtreding van art. 1, tweede lid;

met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* gulden, de overtreding van art. 2, tweede lid, en van art. 3.

7. Dit reglement wordt gedrukt en in het veerhuis en de wachthuisjes op eene goed zichtbare plaats opgehangen.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden gezonden.

's Gravenhage, den 7den April 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 11 *April* 1900.)

—

9 *April* 1900. WET, tot bekrachtiging eener provinciale heffing in *Drenthe*. S. 44.

De vereischte bekrachtiging wordt verleend tot 1 Mei 1903 aan de heffing ten behoeve der provincie Drenthe, van tolgeld voor het gebruik van den provincialen kunstweg van Assen over Rolde en Gieten naar de Hilte.

—

9 *April* 1900. WET, tot verhooging van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1899. S. 45.

Bij deze wet wordt art. 61 en het eindcijfer van afdeeling II en het 5de hoofdstuk *verhoogd* met *f* 1285.

—

9 *April* 1900. WET, tot bekrachtiging eener provinciale heffing in *Friesland* van kanaal- en schutgelden op het kanaal *Dragten—Ureterp—Bakkeveen—Kolonievaart*. S. 46.

De vereischte bekrachtiging wordt verleend tot 1 Mei 1905 aan de heffing ten behoeve van de provincie Friesland van kanaal- en schutgeld bij de sluizen „het Buitenstverlaat" onder Dragten, „het Buurtsterverlaat" in Dragten en bij die te Ureterp, Frieschepalen en Bakkeveen, alle gelegen op het kanaal Dragten—Ureterp—Bakkeveen—Kolonievaart.

—

9 *April* 1900. WET, tot bekrachtiging eener provinciale heffing in *Friesland* van kanaal- en andere gelden op de Opsterlandsche en Ooststellingwerfsche Compagnonswaart. S. 47.

De vereischte bekrachtiging wordt verleend tot 1 Mei 1905 aan de heffing ten behoeve van de provincie Friesland van kanaal-, schut- en uitvaartgelden, bij de sluizen te Gorredijk, te Lippenhuizen, te Hemrik, te Wijnjeterp, te Nanninga en te Fochteloo, bij het Stokersverlaat, het Bovenstverlaat en de Damsluis, alle gelegen op de Opsterlandsche en Ooststellingwerfsche Compagnonsvaart, zoomede van draaigelden aan de over die vaart gelegen bruggen te Gorredijk, te Donkerbroek en te Oosterwolde, en van wal- en opslaggelden te Gorredijk, te Donkerbroek en te Appelscha.

—

9 *April* 1900. WET, tot bekrachtiging eener provinciale heffing in *Friesland* van kanaal- en andere gelden op het Tjongerkanaal c. a. en op de Beneden-Tjonger. S. 48.

De vereischte bekrachtiging wordt verleend tot 1 Mei 1905, aan de heffing ten behoeve der provincie Friesland van kanaal-, schut-, wip-, opslag- en doorvaartgelden op het Tjonger-kanaal c. a. en op de Beneden-Tjonger.

—

9 *April* 1900. WET, tot bekrachtiging eener provinciale heffing in *Friesland* van schut- of kanaalgeld aan de rivier *de Linde*. S. 49.

De vereischte bekrachtiging wordt verleend tot 1 Mei 1905 aan de heffing ten behoeve der

provincie Friesland van schut- of kanaalgeld aan de schutsluis in de rivier de Linde, onder Oldetrijne, gemeente Weststellingwerf.

—

9 *April* 1900. WET, tot bekrachtiging eener aanvulling en wijziging van provinciale heffingen in *Groningen*. S. 50.

—

9 *April* 1900. WET, houdende wijziging der begrooting van uitgaven van het Pensioenfonds voor Weduwen en Weezen van Burgerlijke Ambtenaren over het jaar 1899. S. 51.

—

9 *April* 1900. WET, houdende bekrachtiging van den onderhandschen verkoop van voormaligen vestinggrond en water te *Breda* aan die gemeente. S. 52.

—

9 *April* 1900. WET, houdende bekrachtiging van eene overeenkomst tot vrijmaking der voor eene geldleening verbonden tollen op den Rijksweg langs de Zuiderzee tusschen het *Katerveer* bij *Zwolle* en de *Doornheg* bij *Amersfoort*. S. 53.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is dat de Staat de vrije beschikking verkrijge over de voor eene geldleening verbonden tollen op den Rijksweg langs de *Zuiderzee* tusschen het *Katerveer* bij *Zwolle* en de *Doornheg* bij *Amersfoort*, opdat op dien weg, in verband met de wet van 22 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 173), de tolheffing vervalle;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Goedgekeurd wordt de overeenkomst, die, blijkens de in afschrift aan deze wet gehechte akte van 19 September, 3, 5, 6, 7, 9, 12 en 13 October 1899, omtrent de vrijmaking van de voor eene geldleening verbonden tollen op den Rijksweg langs de *Zuiderzee* tusschen het *Katerveer* bij *Zwolle* en de *Doornheg* bij *Amersfoort*, is gesloten met het college van commissarissen tot dien weg en met de besturen der gemeenten *Oldebroek*, *Elburg*, *Doornspijk*, *Harderwijk*, *Ermelo*, *Putten* en *Nijkerk* als garanten voor rentebetaling en aflossing van de leening.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den April 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 18 *April* 1900.)

AFSCHRIFT.

De ondergeteekenden:

1°. de Commissaris der Koningin in de provincie Gelderland, handelende voor den Staat der Nederlanden, krachtens machtiging van den Minister van Financiën, d.d. 27 Maart 1899, n°. 2, afdeeling Domeinen, en onder voorbehoud van nadere goedkeuring bij de wet;

2°. mr. D. VAN MEURS, J. H. KEUDOP, jhr. F. F. F. Z. VAN ASCH VAN WIJCK, N. S. RAMBONNET, jhr. A. BAS BACKER en jhr. H. F. SCHUURBEQUE BOEIJE, te zamen uitmakende het college van commissarissen tot den straatweg langs de Zuiderzee van het Katerveer tot de Doornheg bij Amersfoort;

3°. burgemeesters en secretarissen der gemeenten Oldebroek, Elburg, Doornspijk, Harderwijk, Ermelo, Putten en Nijkerk, als vertegenwoordigende de colleges van burgemeester en wethouders, die namens die gemeenten handelen, ter uitvoering van de besluiten der gemeenteraden van respectievelijk 22 Augustus 1899, n°. 4, 22 Augustus 1899, n°. 2ci, 31 Augustus 1899, n°. 553, 29 Augustus 1899, n°. 494, 29 Augustus 1899, n°. VI, 28 Augustus 1899, en 29 Augustus 1899, n°. 9, goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, d.d. 19 September 1899, n°. 90;

In aanmerking nemende:

a. dat het wenschelijk is, dat de bij de wet van 22 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 173) gedane afschaffing der ter vrije beschikking van den Staat zijnde tollen op de bij hem in onderhoud zijnde wegen reeds bij hare inwerkingtreding op 1 Mei 1900 van toepassing zal kunnen zijn op de tollen, geheven wordende op den Rijksweg langs de Zuiderzee;

b. dat de opbrengst van deze tollen niet alleen verbonden is voor de rentebetaling en de aflossing der door commissarissen voor den aanleg van den weg, krachtens Koninklijk besluit van 9 Maart 1827, n°. 187, genegotieerde geldleening, maar, na de geheele delging dier leening, krachtens art. 7 van genoemd besluit, ook nog voor de terugbetaling van de sommen die de contracteerende gemeenten overeenkomstig hare, blijkens de besluiten van Gedeputeerde Staten der provincie Gelderland van 24 Januari 1827, n°. 18, en 29 Januari 1829, n°. 7, verleende garantie voor de bovengenoemde leening en voor de krachtens Koninklijk besluit van 11 November 1829, n°. 5,

aangegane en in 1881 afgeloste leening, hebben moeten bijpassen op de tolopbrengsten om de jaarlijksche aflossing en rentebetaling mogelijk te maken;

zijn overeengekomen als volgt:

Art. 1. De Staat verkrijgt te middernacht tusschen 30 April en 1 Mei 1900 de vrije beschikking over de tollen op den Rijksweg langs de Zuiderzee, van het Katerveer tot de Doornheg bij Amersfoort, die dus door de inwerkingtreding der bovenaangehaalde afschaffingswet met 1 Mei 1900 vervallen.

2. De Staat verbindt zich om, te rekenen van 1900, en totdat de geheele voormelde geldleeningen zullen zijn afgelost, aan de commissarissen tot den straatweg in de maand December uit te keeren:

1°. zoodanig bedrag als noodig is voor de betaling van de op 1 Januari d. a. v. verschijnende coupons der nog uitstaande aandeelen en voor de verpligte jaarlijksche aflossing van *twee duizend gulden;*

2°. driehonderd vijftien gulden voor administratiekosten.

Bij de bepaling van het bedrag der voor de eerste maal, dus in December 1900, te doene uitkeering, wordt rekening gehouden zoowel met het na de staking der tolheffing bij commissarissen aanwezig kassaldo en hetgeen door eene of meer gemeenten nog krachtens hare garantie over 1899 mocht verschuldigd zijn, als met de wegens achterstallige coupons als anderzins nog te doene uitgaven.

3. Onverminderd hare verplichting om, overeenkomstig art. 11 van het leeningsplan, goedgekeurd bij het in den aanhef dezer akte genoemde Koninklijk besluit van 9 Maart 1827, n°. 187, tot en met het kalenderjaar 1899 jaarlijks zooveel te blijven bijdragen als aan de zuivere tolopbrengst ontbreekt tot dekking van het voor rentebetaling en aflossing gevorderde bedrag, doen de contracteerende gemeenten bij deze afstand van het aan haar bij artikel 7 van het genoemde Koninklijk besluit van 9 Maart 1827, n°. 187, gegeven recht om de door haar als garanten bijgepaste sommen uit latere tolopbrengsten te verhalen.

4. De Staat en de commissarissen tot den weg, dien afstand aannemende, verbinden zich om over 1900 en volgende kalenderjaren van geene der contracteerende gemeenten eenige bijdrage in de rentebetaling of aflossing te zullen vorderen.

5. Mocht de Staat te eeniger tijd opnieuw tot tolheffing op den straatweg langs de Zuiderzee overgaan, dan zal met de contracteerende gemeenten eene nieuwe overeenkomst worden gesloten, waarbij behoorlijk rekening zal worden gehouden met hare billijke aanspraken.

6. De commissarissen tot den weg doen jaarlijks vóór 1 Juli, voor het eerst in 1901, met overlegging der betaalde coupons en der afgeloste aandeelen, aan den Minister van Financiën rekening en verantwoording van hun beheer over het afgeloopen jaar.

7. De Staat verbindt zich om aan ieder der op 1 Mei 1900 buiten functie komende tolgaarders op den straatweg langs de Zuiderzee, zoolang hij niet in eene voor hem geschikte Staatsbetrekking is geplaatst, een wachtgeld te verleenen van *f* 4.50 per week.

De Staat is bevoegd om over de vrijvallende tolhuizen met bijbehoorende gronden ten eigen bate te beschikken.

8. De Staat stelt zich aansprakelijk voor alle moeilijkheden of nadeelige gevolgen, die voor commissarissen, wegens het zonder voorkennis der aandeelhouders afwijken van de voorwaarden van het leeningsplan, goedgekeurd bij meergenoemd Koninklijk besluit van 1827, zouden kunnen voortvloeien.

9. Deze overeenkomst vervalt, indien zij niet vóór den 30sten April 1900 door de wet is bekrachtigd.

10. De kosten van deze overeenkomst zijn ten laste van den Staat, met uitzondering van het zegelrecht, dat door de andere contractanten wordt gedragen.

Aldus in negenvoud opgemaakt en geteekend.

Arnhem, den 19den September 1899.

De Commissaris der Koningin in de provincie Gelderland,

(*get.*) MOLLERUS.

den 13den October 1899.

Commissarissen van den straatw. langs de Zuiderzee:

(*get.*) D. VAN MEURS, *Voorzitter.*
„ SCHUURBEQUE BOEIJE, *Secr.*
„ N. S. RAMBONNET.
„ J. H. KRUDOP.
„ F. F. F. Z. VAN ASCH VAN WIJCK.
„ A. BAS BACKER.

Oldebroek, den 3den October 1899.

Burgemeester en Wethouders van Oldebroek:

(*get.*) F. F. F. Z. VAN ASCH VAN WIJCK, *Burgemeester.*
„ J. LOKHORST, *Secretaris.*

Elburg, den 5den October 1899.

Burgemeester en Wethouders van Elburg:

(*get.*) A. BAS BACKER, *Burgemeester.*

„ VEENHOVEN, *Secretaris.*

Doornspijk, den 6den October 1899.

Burgemeester en Wethouders van Doornspijk:

(*get.*) N.S. RAMBONNET, *Burgemeester.*

„ A. J. VELDHOEN, *Secretaris.*

Harderwijk, den 7den October 1899.

Burgemeester en Wethouders van Harderwijk:

(*get.*) ELIAS, *Burgemeester.*

„ DE VIDAL, *Secretaris.*

Nunspeet, den 13den October 1899.

Burgemeester en Wethouders van Ermelo:

(*get.*) SCHUURBEQUE BOEIJE, *Burgem.*

„ B. MULDER, *Secretaris.*

Putten, den 9den October 1899.

Burgemeester en Wethouders van Putten:

(*get.*) J. F. C. DIEMONT, *l.-Burgem.*

„ H. A. NAB, *Secretaris.*

Nijkerk, den 12den October 1899.

Burgemeester en Wethouders van Nijkerk:

(*get.*) F. V. D. STEEN V. OMMEREN.

„ H. VELDHOEN.

Voor gelijkluidend afschrift,

De Secr.-Generaal van het Ministerie van Financiën,

(*get.*) V. RANDWIJCK.

—

9 *April* 1900. WET, houdende goedkeuring van het op 29 Juli 1899 te *'s Gravenhage* gesloten verdrag voor de vreedzame beslechting van Internationale geschillen. S. 54.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het op 29 Juli 1899 te *'s Gravenhage* tusschen *Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, China, Denemarken, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika, Mexico, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Griekenland, Italië, Japan, Luxemburg, Montenegro, Nederland, Perzië, Portugal, Rumenië, Rusland, Servië, Siam, Zweden en Noorwegen, Zwitserland, Turkije* en *Bulgarije* gesloten verdrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen, aan het Rijk geldelijke verplichtingen oplegt;

Gelet op het bepaalde bij het tweede lid van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Wordt goedgekeurd het in afschrift hiernevens gevoegde op 29 Juli 1899 te *'s Gravenhage* tusschen *Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, China, Denemarken, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika, Mexico, Frankrijk, Groot-Britannië en Ierland, Griekenland, Italië, Japan, Luxemburg, Montenegro, Nederland, Perzië, Portugal, Rumenië, Rusland, Servië, Siam, Zweden en Noorwegen, Zwitserland, Turkije* en *Bulgarije* gesloten verdrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen. (1)

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den April 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 23 *Mei* 1900.)

—

9 *April* 1900. WET, tot bekrachtiging eener overeenkomst met de gemeente *'s Hertogenbosch*, betreffende ruil van gronden enz. S. 55.

—

9 *April* 1900. WET, houdende goedkeuring der den 13den November 1899 te *Madrid* geteekende verklaring, strekkende om wijziging te brengen in de op 12 Juli 1892 te *Madrid* geteekende verklaring nopens de voorloopige regeling der handelsbetrekkingen tusschen *Nederland* en *Spanje*. S. 56.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat de op den 13den November 1899 te *Madrid* geteekende verklaring strekt om wijziging te brengen in de op 12 Juli 1892 te *Madrid* geteekende verklaring nopens de voorloopige regeling der handelsbetrekkingen tusschen *Nederland* en *Spanje*, welke bij de wet werd goedgekeurd;

Gelet op het tweede gedeelte van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De nevens deze wet in afschrift gevoegde, den 13den November 1899 te *Madrid* geteekende verklaring, strekkende om wijziging te brengen in de op 12 Juli 1892 te *Madrid* geteekende verklaring nopens de voorloopige regeling der

---

(1) Dit verdrag in de Fransche taal, wordt hierna niet opgenomen, daar de bekendmaking er van in de Nederlandsche taal nog bij Koninklijk besluit volgt.

handelsbetrekkingen tusschen *Nederland* en *Spanje*, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den April 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

De Minister van Koloniën, „ CREMER.

(*Uitgeg.* 9 *Mei* 1900)

AFSCHRIFT.

Le Gouvernement de Sa Majesté la Reine des Pays-Bas et le Gouvernement de Sa Majesté Catholique sont convenus d'introduire les modifications suivantes dans la Déclaration entre les Pays-Bas et l'Espagne, signée à Madrid le 12 juillet 1892, réglant les relations commerciales entre les deux pays:

1°. L'article „Fécules pour usage industriel et dextrine, y compris la fécule de pommes de terre", mentionné dans l'annexe II de la Déclaration précitée, est ajouté à la liste des articles indiqués dans son annexe I. Le maximum du droit d'entrée sur le dit article est fixé à deux pesetas par cent kilogrammes;

2°. Les paragraphes 2 (avec l'annexe II) et 3 de la Déclaration du 12 juillet 1892 sont remplacés par un nouveau paragraphe, de la teneur suivante:

Les articles énumérés dans l'annexe I, ainsi que tous les autres articles originaires des Pays-Bas et de leurs Colonies, ne seront pas assujettis à leur importation directe en Espagne et dans les îles adjacentes, à des droits autres ni plus élevés que ceux auxquels seront assujettis les produits similaires de toute autre nation;

3°. Les dispositions qui précèdent ne s'appliquent pas aux faveurs actuellement accordées ou qui pourraient être accordées ultérieurement par l'Espagne au Portugal ou à la France, en vue de faciliter le commerce des frontières en tant que ces faveurs ne seront pas accordées également à un autre Etat.

La présente Déclaration sortira ses effets dès qu'elle aura été ratifiée.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs, dûment autorisés, ont signé cette Déclaration, et y apposé leurs cachets.

Fait en double expédition à Madrid, le 13 novembre 1899.

(*L. S.*) (*get.*) W. M. DE WEEDE.

„ „ FRANSISCO SILVELA.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) L. H. RUYSSENAARS.

—

9 *April* 1900. BESLUIT, houdende beslissing dat levering door eene firma, waarin een raadslid vennoot is, is middellijke levering in den zin van art. 24 der gemeentewet.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep ingesteld door M. H. MAAS J.WZN., te *Makkum*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Friesland*, d.d. 11 Januari 1900, n°. 58, 2de afd., waarbij hij is vervallen verklaard van het lidmaatschap van den Raad der gemeente *Wonseradeel;*

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van den 21 Maart 1900, n°. 42;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 6 April 1900, n°. 1776, afd. B. B.;

Overwegende dat nadat de Raad der gemeente *Wonseradeel* een voorstel van Burgemeester en Wethouders tot schorsing van genoemd raadslid had verworpen, Gedeputeerde Staten van Friesland na kennis te hebben genomen van een adres van den burgemeester, een der wethouders en twee leden van den raad en na voornoemd raadslid te hebben gehoord — ambtshalve uitspraak doende — den heer MARTEN HIJLKE MAAS, lid van den raad der gemeente *Wonseradeel*, vervallen hebben verklaard van het lidmaatschap van den raad dier gemeente;

dat Gedeputeerde Staten daarbij als bewezen hebben aangenomen, dat de handelsvennootschap onder de firma J. W. MAAS EN ZOON, waarvan M. H. MAAS lid is, desbewust middellijk door tusschenkomst van P. J. TICHELAAR, aan den aannemer van den bouw der school en onderwijzerswoning te *Witmarsum* de daarvoor benoodigde kalk heeft geleverd, welke kalk van de fabriek zijner firma regelrecht naar het terrein van den schoolbouw vervoerd is; dat hij van den aannemer den koopprijs van die kalk ontvangen heeft, waarvan 5 pCt. is uitgekeerd aan voornoemden TICHELAAR; dat zij voorts hebben overwogen, dat moet worden aangenomen, dat er

middellijk deelnemen aan eene levering ten behoeve der gemeente heeft plaats gehad, wanneer door een raadslid werd geleverd aan den aannemer van een gemeentewerk en het geleverde rechtstreeks naar het terrein van het werk vervoerd werd en ook overigens, gelijk in casu, de bestemming er van aan hem die leverde, volkomen bekend was; dat voorts in het algemeen een vennoot moet geacht worden deel te nemen aan leveringen, welke gedaan worden door eene vennootschap onder eene firma, waarvan hij lid is, daar hij tot de handelingen der vennootschap medewerkt en zijn belang rechtstreeks met dat der vennootschap verbonden en gemoeid is, hetgeen in dit bijzonder geval te meer klemt, nu de vennoot, die raadslid is, heeft erkend zelf de levering te hebben bevorderd en uitgevoerd; dat al mag worden aangenomen, dat de Heer MAAS, gelijk hij beweert, te goeder trouw heeft gehandeld en alleen door dwaling in of minder juiste interpretatie van de beteekenis van het voormeld wettelijk voorschrift gemeend heeft de levering ten behoeve van den schoolbouw te *Witmarsum* te mogen uitvoeren, deze omstandigheid noch de strekking van het imperatief voorschrift, noch de overtreding zelve, noch het daaraan verbonden gevolg kan te niet doen;

dat M. H. MAAS van die uitspraak bij Ons in beroep is gekomen, daarbij te kennen gevende, dat de Raad der gemeente *Wonseradeel*, na een ampel onderzoek door eene commissie uit zijn midden, met 10 tegen 3 stemmen heeft uitgemaakt, dat hij zich niet schuldig heeft gemaakt aan de hem ten laste gelegde overtreding van art. 24 der gemeentewet;

Overwegende, dat art. 24 der gemeentewet den leden van den Raad verbiedende aan leveringen ten behoeve der gemeente zelfs middellijk deel te nemen, blijkbaar daardoor verbiedt levering aan hem, die met de gemeente een aannemingscontract gesloten heeft, ten einde dezen in staat te stellen het contract uit te voeren, en dus ten behoeve der gemeente, en de in art. 26 uitgesproken straf van vervallenverklaring van het lidmaatschap van den Raad, na schorsing, in het bedoelde geval op het raadslid toepasselijk is, mits hem de bestemming van het geleverde bekend zij geweest;

dat alsnu te onderzoeken valt of hier zoodanige middellijke deelneming aan een levering ten behoeve der gemeente heeft plaats gehad;

dat de omstandigheid dat des appellanten firma door tusschenkomst van TICHELAAR aan den aannemer heeft geleverd, zonder invloed moet blijven op de beslissing, omdat, welke ook, ingevolge latere regeling, de verhouding tusschen de schelpkalkbranders en de zoogenaamde wederverkoopers moge zijn geworden, *in casu* TICHELAAR, niet anders dan als vertegenwoordiger van des appellanten firma kan worden aangemerkt;

dat voorts uit de omstandigheden dat de kalk door des appellanten firma zelve naar het werk van den aannemer verzonden en de koopprijs gedeeltelijk door hem ontvangen is, moet worden afgeleid dat den appellant bekend was, dat hier middellijke deelneming aan eene levering ten behoeve der gemeente heeft plaats gehad;

dat appellant dus te recht van het lidmaatschap van den gemeenteraad is vervallen verklaard;

Gezien de gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit te handhaven.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz.

—

10 *April* 1900. WET, tot bekrachtiging eener overeenkomst met de Naamlooze Vennootschap, Koninklijke Maatschappij „de Schelde", scheepsbouw- en werktuigenfabriek te *Vlissingen*, betreffende ruiling van gebouwen en gronden te *Vlissingen*. S. 57.

—

10 *April* 1900. WET, houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen voor de verbetering van het kanaal van *Gent* naar *Terneuzen*. S. 58.

—

10 *April* 1900. WET, houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen voor den aanleg van een stoompontveer in het Noordzeekanaal te *Velzen*. S. 59.

—

10 *April* 1900. WET, houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van een localaalspoorweg van *Enschedé* naar de Nederlandsch-Pruissische grens in de richting van *Ahaus*. S. 60.

—

10 *April* 1900. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Levi Spangenthal. S. 61.
Johann Pollak. S. 62.
Peter Wilhelm Klaps. S. 63.

Ernst Hugo Malsch. S. 64.
Carl Friedrich Wilhelm Krohn. S. 65.
Justin Mohr. S. 66.
Bernhard Dijckhoff. S. 67.
Hellmuth Louis Hanno. S. 68.
Maria Hubert Joseph Chorus. S. 69.

—

21 *April* 1900. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Utrecht* van 2 December 1886, n°. 27, waarbij aan B. VAN DIJK te *Utrecht* vergunning is verleend, om perceelen grond, gelegen op een afstand van ongeveer 21 meter van de algemeene begraafplaats, te bezigen als bouwterrein. S. 70.

Geschorst tot 1 *September* 1900.

—

23 *April* 1900. BESLUIT, tot wijziging van het reglement van politie voor de visschershaven te *IJmuiden*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 25 Maart 1899 (*Staatsblad* n°. 85). S. 71.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 18 November 1899, La. M, afdeeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) tot vaststelling van bepalingen betreffende 's Rijks waterstaatswerken;

Den Raad van State gehoord (adviezen van 19 December 1899, n°. 11, en van 27 Maart 1900, n°. 14);

Gelet op de nadere voordrachten van Onzen voornoemden Minister van 24 Februari 1900, n°. 143, en van 19 April 1900, La. E, afdeeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het Reglement van politie voor de visschershaven te *IJmuiden*, vastgesteld bij Ons besluit van 25 Maart 1899 (*Staatsblad* n°. 85), wordt gewijzigd als volgt:

Artikel 22 wordt gelezen:

„De publieke verkoop van de visch geschiedt door tusschenkomst van de daartoe van Rijkswege aangestelde beambten en overeenkomstig de daarvoor door den Minister nader vast te stellen bepalingen.

Het is verboden binnen de grenzen van de visschershaven visch publiek te verkoopen op andere wijze dan in het eerste lid is bepaald".

Aan artikel 28 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

„Met visch worden in dit reglement schaalen schelpdieren gelijkgesteld."

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 23sten April 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 26 *April* 1900.)

—

14 *Mei* 1900. BESLUIT, houdende voorschriften omtrent de ambtenaren en bedienden bij de provinciale griffiën en hunne bezoldigingen. S. 72.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Maart 1900, n°. 32, Kabinet;

Overwegende, dat het wenschelijk is over te gaan tot herziening van het Koninklijk besluit van 14 Juni 1852 (*Staatsblad* n°. 126), zooals dat besluit gewijzigd is bij de Koninklijke besluiten van 4 Juli 1854 (*Staatsblad* n°. 104), 19 September 1867 (*Staatsblad* n°. 97) en 11 Maart 1875 (*Staatsblad* n°. 27), waarbij algemeene voorschriften zijn gegeven omtrent de ambtenaren en bedienden bij de provinciale griffiën en hunne bezoldigingen zijn geregeld;

Gelet op art. 63 der Grondwet in verband met art. 105 der Provinciale Wet en op art. 34, 2de lid, der laatstgenoemde wet;

Mede gezien het Koninklijk besluit van 20 Januari 1851, n°. 7, waarbij het bevelen der uitgaven betreffende het provinciaal bestuur, voor zooveel het Rijksbestuur is, aan de Gedeputeerde Staten onder het beleid en de verantwoordelijkheid van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken is opgedragen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 1 Mei 1900, n°. 9);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 Mei 1900, n°. 32, Kabinet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. De ambtenaren bij de provinciale griffiën zijn verdeeld in: hoofdcommiesen; commiesen; adjunct-commiesen der eerste klasse; adjunct-commiesen der tweede klasse; eerste klerken; tweede klerken.

De chefs der afdeelingen zijn hoofdcommies of commies.

2. De bedienden bij de provinciale griffiën zijn verdeeld in: boden; concierges; vaste knechts.

Bode en concierge staan in rang gelijk.

3. De bezoldiging der ambtenaren en bedienden bij de provinciale griffiën is niet hooger dan voor elken rang in de bij dit besluit gevoegde tabel is bepaald.

Zij wordt dienovereenkomstig door de Gedeputeerde Staten, onder goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, voor elken ambtenaar of bediende geregeld.

4. De Gedeputeerde Staten geven van elke door hen gedane benoeming van een ambtenaar of bediende bij de provinciale griffie, al gaat zij niet met verandering van bezoldiging gepaard, terstond kennis aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

Zij doen dit insgelijks, wanneer zij zoodanigen ambtenaar of bediende hebben geschorst of ontslagen.

5. Het Koninklijk besluit van 14 Juni 1852 (*Staatsblad* n°. 126), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 4 Juli 1854 (*Staatsblad* n°. 104), 19 September 1867 (*Staatsblad* n°. 97) en 11 Maart 1875 (*Staatsblad* n°. 27) wordt ingetrokken.

6. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer in afschrift medegedeeld en in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* geplaatst zal worden.

Schwarzburg, den 14den Mei 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 26 *Mei* 1900.)

TABEL, *bedoeld in art.* 3 *van het Koninklijk besluit van* 14 *Mei* 1900 (Staatsblad n°. 72).

Ambtenaren.	*Maximum.*
Hoofdcommies.	*f* 2700
Commies	2200
Adjunct-commies der 1e klasse . .	1800
„ „ 2e „ . .	1400
Eerste klerk	1000
Tweede klerk	700
Bedienden.	
Bode-concierge	800
Vaste knecht	550

Behoort bij Koninklijk besluit van 14 Mei 1900 (*Staatsblad* n°. 72).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

—

14 *Mei* 1900. BESLUIT, betreffende de voorwaarden van benoembaarheid van technisch ambtenaar bij het boschwezen in Nederlandsch-Indië en regelen betreffende de uitzending van zoodanig personeel uit Nederland.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 3 Mei 1900, litt. D, n°. 44;

Gelet op art. 7 van het Koninklijk besluit van 10 September 1864 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 93 en *Indisch Staatsblad* n°. 194);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van de Koninklijke besluiten van 9 Januari 1891, n°. 10 (*Indisch Staatsblad* n°. 104) en 1 Maart 1892, n°. 10 (*Indisch Staatsblad* n°. 132), vast te stellen de volgende:

BIJZONDERE VOORWAARDEN *voor benoembaarheid tot technisch ambtenaar in den rang van adspirant-houtvester, houtvester en de hoogere rangen bij het boschwezen in Nederlandsch-Indië, en regelen betreffende de uitzending van zoodanig personeel uit Nederland.*

Art. 1. Tot technisch ambtenaar in den rang van adspirant-houtvester, houtvester en de hoogere rangen bij het boschwezen in Nederlandsch-Indië zijn benoembaar zij, die voor die betrekking zijn opgeleid volgens de bepalingen van dit besluit.

2. Onze Minister van Koloniën bepaalt telken jare, na overleg met de Indische Regeering, hoe-

veel jongelieden in opleiding zullen worden genomen, en wijst hen, die opgeleid zullen worden, aan.

Zij die in opleiding zijn genomen, dragen den naam van *candidaat-houtvester voor den Indischen dienst.*

3. In opleiding kunnen genomen worden Nederlandsche jongelieden, die voldaan hebben aan het eindexamen van de Indische afdeeling der Hoogere Land- en Boschbouwschool aan de Rijkslandbouwschool te Wageningen en die:

1°. op 1 Augustus van het jaar, waarin de aanneming plaats heeft, den leeftijd van 23 jaren nog niet hebben volbracht;

2°. door eene verklaring van burgemeester en wethouders hunner woonplaats bewijzen, dat zij zijn van een goed maatschappelijk gedrag;

3°. hebben voldaan aan de wet op de nationale militie, voor zoover daarnit verplichtingen voor hen zijn voortgevloeid;

4°. zich ten genoegen van Onzen Minister van Koloniën verbinden om, wanneer zij later, om welke reden ook, alleen uitgezonderd het geval van welbewezen physieke ongeschiktheid, buiten eigen toedoen ontstaan, hunne bestemming voor den dienst in Nederlandsch-Indië niet mochten kunnen of willen volgen, terug te betalen wat ter zake van hunne opleiding uit de Indische geldmiddelen zal zijn voldaan; en

5°. physiek geschikt blijken te zijn voor den dienst bij het boschwezen in Nederlandsch-Indië;

en zulks met dien verstande, dat allereerst in aanmerking komen zij, die voldaan hebben aan het laatstgehouden eindexamen, hierboven bedoeld, en bij gebreke van dezen zij, die aan vroegere eindexamens hebben voldaan, derwijze, dat steeds aan candidaten van een later examen de voorkeur gegeven zal worden boven die van een vroeger examen, en voorts dat de aanneming zal geschieden volgens de van elk examen opgemaakte ranglijst.

4. De opleiding vangt aan met den aan de Rijkslandbouwschool te Wageningen verbonden Indischen houtvesterscursus.

De candidaat-houtvesters volgen de lessen aan dien cursus van begin September tot einde Juni.

Gedurende de daaropvolgende maanden Juli, Augustus en September worden zij op eene houtvesterij in Duitschland geplaatst, ten einde in de practijk van het boschwezen werkzaam te zijn.

Van begin October tot einde April volgen zij wederom de lessen van den houtvesterscursus.

Daarna worden zij gedurende een jaar in Duitschland werkzaam gesteld, voornamelijk om bij een boschbedrijfregelingsdienst gedetacheerd te worden.

5. Aan het eind van elke periode der in artikel 4 omschreven studie heeft de candidaat-houtvester ten genoegen van Onzen Minister van Koloniën aan te toonen dat hij met vrucht werkzaam is geweest.

Elke periode kan door Onzen Minister van Koloniën, wanneer hij dat noodig of billijk acht, worden verlengd.

Te allen tijde kan die Minister een candidaat-houtvester ontslaan, wanneer zijn physiek, zijn gedrag of zijne vorderingen aanleiding geven om hem als ongeschikt voor verdere opleiding te beschouwen.

6. De candidaat-houtvesters genieten gedurende hun verblijf in Duitschland eene toelage van *f* 70 (*zeventig gulden*) 's maands, ten laste van de Indische geldmiddelen.

Aan hen die geldelijken steun volstrekt noodig hebben en meer dan gewonen aanleg blijken te bezitten, kan Onze Minister van Koloniën voor een tijd, gedurende welken zij niet zijn in het genot der bovengenoemde toelage, eene toelage verleenen van *f* 50 (*vijftig gulden*) 's maands, ten laste van de Indische geldmiddelen.

7. De candidaat-houtvesters wier oplevering voltooid is, worden, wanneer zij daarvoor physiek geschikt zijn, door Onzen Minister van Koloniën ter beschikking van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië gesteld om benoemd te worden tot adspirant-houtvester bij het boschwezen.

8. Aan de zending uit Nederland zijn, behalve overtocht voor Gouvernementsrekening op den voet der daaromtrent geldende bepalingen, verbonden de volgende voordeelen:

a. eene voorloopige bezoldiging van *f* 100 (*honderd gulden*) 's maands, ingaande met den dag van aankomst te Batavia;

b. eene gratificatie voor uitrusting ten bedrage van *f* 1000 (*duizend gulden*).

9. Zij die door Onzen Minister van Koloniën ter beschikking van den Gouverneur-Generaal worden gesteld, verbinden zich tot teruggave van alle gelden, welke te hunnen behoeve zijn voldaan ter zake van opleiding, overtocht en gratificatie voor uitrusting, indien zij binnen den tijd van 5 jaren na aankomst in Nederlandsch-Indië, anders dan ten gevolge van welbewezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan (ter beoordeeling van de Regeering), uit 's lands

dienst worden ontslagen, of indien zij niet binnen den hun aangewezen tijd naar Nederlandsch-Indië vertrekken, dan wel de reis derwaarts zonder wettige reden (ter beoordeeling van de Regeering) afbreken.

Overgangsbepalingen.

10. De jongelieden die in 1898 en 1899 als Rijksalumni voor het boschwezen in Nederlandsch-Indië in opleiding zijn genomen, vervolgen hunne studiën overeenkomstig de bepalingen van dit besluit, onder den naam van candidaat-houtvester voor den Indischen dienst.

De artt. 6, 7, 8 en 9 zijn mede op hen toepasselijk, met dien verstande dat de voorloopige bezoldiging van *f* 100 (*honderd gulden*) 's maands, die aan de zending uit Nederland verbonden is, voor hen ingaat met den dag van inscheping naar Nederlandsch-Indië.

11. Artikel 1 van dit besluit ontneemt de benoembaarheid tot de daarin genoemde betrekkingen niet aan hen, die de benoembaarheid bij het in werking treden van dit besluit bezitten.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en aan de Algemeene Rekenkamer, en dat in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst.

Schwarzburg, den 14den Mei 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Koloniën, (*get.*) CREMER.

—

16 *Mei* 1900. BESLUIT, tot schorsing van het beslnit van den raad der gemeente *Loosduinen* van 4 Februari 1899, waarbij met de Maatschappij tot exploitatie van bouwterreinen „*Het Valkenbosch*", gevestigd te *'s Gravenhage*, eene overeenkomst is gesloten over de uitvoering van de vergunning van het Hoogheemraadschap Delfland tot den aanleg van riolen en de nitloozing daarvan in de Loosduinsche vaart, en van het besluit van denzelfden gemeenteraad van 4 Februari 1899 tot goedkeuring van het stratenplan van die maatschappij. S. 72.

Geschorst tot 1 *Januarij* 1901.

—

17 *Mei* 1900. BESLUIT, houdende beslissing dat de kosten van verpleging eener krankzinnige gehuwde vronw ingeval van onvermogen, ten laste komen der gemeente, waar de man woonplaats had toen de reehterlijke machtiging tot plaatsing in een gesticht werd gevraagd.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beslissende het geschil over de woonplaats van de arme krankzinnige J. BERNAARDS, echtgenoote van C. RAATS;

Den Raad van State enz.;

Overwegende, dat tusschen de gemeentebesturen van Dinteloord en Nieuw-Vossemeer een geschil is ontstaan over de woonplaats van evengenoemde krankzinnige, dat Gedepnteerde Staten niet in der minne hebben kunnen bijleggen, weshalve het aan Onze beslissing is onderworpen;

dat aan de zijde van het gemeentebestuur van Dinteloord wordt aangevoerd, dat hem uit niets gebleken is, dat genoemde vrouw vóór den 5 Juli 1899, toen RAATS met vrouw en kinderen — na op de secretarie te Dinteloord het getuigschrift van woonplaatsverandering gevraagd en verkregen te hebben — zijne woonplaats naar Nieuw-Vossemeer heeft overgebracht, krankzinnig zou zijn geweest, hetgeen bovendien ontkend wordt door Dr. VAN TURENHOUT te Dinteloord, bij wien de vrouw vóór haar vertrek in behandeling was, en dat die vrouw dus te Nieuw-Vossemeer woonplaats had, toen op 9 Augustus 1899 de rechterlijke machtiging tot hare opneming in het krankzinnigengesticht Voorburg te Vucht werd aangevraagd en verleend;

dat het gemeentebestuur van Nieuw-Vossemeer daartegen aanvoert, dat al dadelijk toen C. RAATS, komende van Dinteloord, zich met zijn gezin te Nieuw-Vossemeer kwam vestigen, bleek, dat de vrouw krankzinnig was; dat de arts M. A. VERMET te Nieuw-Vossemeer d.d. 5 Augustus 1899 verklaart, dat die vrouw krankzinnig was, toen haar man zijn domicilie naar Nieuw-Vossemeer overbracht, terwijl uit het verslag, opgemaakt door den gemeente-veldwachter te Nieuw-Vossemeer van een door hem den 5 Augustus 1899 gehouden verhoor van buren van vrouw RAATS te Dinteloord blijkt, dat zij reeds daar krankzinnig was;

O., dat volgens art. 78 van het Burgerlijk Wetboek eene getrouwde vrouw, welke niet van tafel, bed, bijwoning en goederen is gescheiden, geen andere woonplaats heeft dan die van haren man;

dat toen op 9 Augustus 1899 de rechterlijke machtiging tot opneming van J. BERNAARDS, echtgenoote van C. RAATS, in een krankzinnigen-

gesticht werd verleend, genoemde RAATS woonplaats had te Nieuw-Vossemeer, waarheen hij zijn domicilie van Dinteloord op 5 Juli te voren had overgebracht;

Gezien de wet tot regeling van het armbestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

als woonplaats van de arme krankzinnige J. BERNAARDS, echtgenoote van C. RAATS, voor de toepassing van art. 26 der wet tot regeling van het armbestuur, aan te wijzen de gemeente Nieuw-Vossemeer.

—

18 *Mei* 1900. BESLUIT, tot regeling van den werkkring en de bevoegdheden van de bij art. 12 der Arbeidswet en art. 9 der Veiligheidswet bedoelde inspecteurs en verdere ambtenaren. S. 74.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 24 Maart 1900, La. L, afdeeling Arbeid en Fabrieksswezen;

Gezien § 3 en de artikelen 18, 19 en 20 der Arbeidswet (wet van 5 Mei 1889, *Staatsblad* n°. 48, gewijzigd door de wet van 20 Juli 1895, *Staatsblad* n°. 138), § 4 en de artikelen 21, 22 en 23 der Veiligheidswet (wet van 20 Juli 1895, *Staatsblad* n°. 137) en het Koninklijk besluit van 23 December 1896 (*Staatsblad* n°. 228);

Den Raad van State gehoord (advies van 10 April 1900, n°. 9);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 12 Mei 1900, n°. 211, afdeeling Arbeid en Fabrieksswezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

tot regeling van den werkkring en de bevoegdheden van de bij art. 12 der Arbeidswet en art. 9 der Veiligheidswet bedoelde inspecteurs en verdere ambtenaren, de volgende bepalingen vast te stellen, welke hunne instructie zullen uitmaken.

Art. **1.** De bij art. 12 der Arbeidswet en de bij art. 9 der Veiligheidswet bedoelde inspecteurs en verdere ambtenaren dragen den titel van inspecteur, adjunct-inspecteur, adjunct-inspectrice of opzichter van den arbeid.

2. Voor het toezicht op de uitvoering van de Arbeidswet en van de Veiligheidswet wordt het Rijk verdeeld in negen arbeidsinspectiën, waarvan de 1ste omvat de provinciën *Limburg* en *Noord-Brabant*;

de 2de de provincie *Zeeland* en dat gedeelte der provincie Zuid-Holland, dat gelegen is bezuiden den rechter oever van de *Lek*, de *Nieuwe Maas*, het *Scheur* en den *Nieuwen Waterweg*, benevens de gemeente *Rotterdam*;

de 3de dat gedeelte der provincie *Zuid-Holland*, dat gelegen is benoorden den rechter oever van de *Lek*, de *Nieuwe Maas*, het *Scheur* en den *Nieuwen Waterweg*, met uitzondering van de gemeente *Rotterdam*;

de 4de dat gedeelte der provincie *Noord-Holland*, dat gelegen is bezuiden de noordelijke oevers van het *Noordzeekanaal* en het *Y*, met uitzondering van het bezuiden die oevers gelegen gedeelte der gemeente *Zaandam*, de benoorden de genoemde oevers gelegen gedeelten van de gemeente *Amsterdam* en *Velsen*; het niet tot eenige provincie behoorende watergebied des Rijks;

de 5de dat gedeelte der provincie *Noord-Holland*, dat gelegen is benoorden de noordelijke oevers van het *Noordzeekanaal* en het *Y*, met uitzondering van de benoorden die oevers gelegen gedeelten van de gemeenten *Amsterdam* en *Velsen*; het bezuiden de genoemde oevers gelegen gedeelte der gemeente *Zaandam*;

de 6de de provincie *Utrecht*;

de 7de de provincie *Gelderland*;

de 8ste de provinciën *Overijssel*, *Drenthe* en *Groningen*;

de 9de de provincie *Friesland*.

3. Het toezicht wordt in iedere arbeidsinspectie uitgeoefend door eenen inspecteur, onder wiens bevelen een of meer van de overigen in art. 1 genoemde ambtenaren werkzaam kunnen worden gesteld.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid wijst den in art. 1 bedoelden ambtenaren een of meer arbeidsinspectiën, waarin zij bevoegd zullen zijn, benevens eene standplaats aan. Van deze aanwijzingen doet Onze genoemde Minister zoodra mogelijk mededeeling in de *Staatscourant*.

4. Alvorens hun ambt te aanvaarden leggen de in art. 1 bedoelde ambtenaren in handen van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid den eed of de belofte af van ijverig, nauwgezet en onpartijdig de plichten te zullen nakomen, welke hun ambt medebrengt.

5. De in art. 1 bedoelde ambtenaren bekleeden geen ander ambt of andere bediening zonder Onze toestemming en nemen middellijk noch onmiddellijk deel aan bedrijven of ondernemingen van fabrieks- of ambachtsnijverheid.

6. Om zich gedurende langer dan twee dagen buiten hunne arbeidsinspectie te begeven, behoeven de inspecteurs verlof of opdracht van Onzen

Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, die voor den tijd van ziekte, verlof, afwezigheid of ontstentenis eenen der andere inspecteurs kan aanwijzen, als ook in die arbeidsinspectie bevoegd.

De overige in art. 1 bedoelde ambtenaren behoeven, om zich voor niet langer dan vier dagen buiten de arbeidsinspectie, waarin zij werkzaam zijn gesteld, te begeven, verlof of opdracht van den inspecteur. Verlof voor langeren termijn wordt door tusschenkomst van den inspecteur verleend door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, die voor den tijd van ziekte, verlof, afwezigheid of ontstentenis een der andere ambtenaren kan aanwijzen, als in die arbeidsinspectie bevoegd.

Van de aanwijzingen, in dit artikel bedoeld, doet Onze genoemde Minister zoodra mogelijk mededeeling in de *Staatscourant*.

7. Bij de uitoefening van hun ambt zijn de in art. 1 bedoelde ambtenaren steeds voorzien van een hun door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid af te geven legitimatiekaart.

8. De in art. 1 bedoelde ambtenaren volgen de bevelen op hun door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid gegeven.

9. De inspecteurs houden toezicht op de verrichtingen der onder hunne bevelen staande ambtenaren.

10. De inspecteurs zijn belast met het toezicht op de uitvoering van de Arbeidswet en van de Veiligheidswet en van de naar aanleiding van die wetten uitgevaardigde Koninklijke besluiten en ministerieele voorschriften. Zij bezoeken daartoe de plaatsen, die aan hun toezicht zijn onderworpen.

De overige in art. 1 bedoelde ambtenaren staan den inspecteur bij in het vervullen van zijne taak. Zij worden door hem meer in het bijzonder belast met het bezoeken der plaatsen, die aan hun toezicht zijn onderworpen, en met het opsporen van overtredingen van de in het eerste lid bedoelde wetten en Koninklijke besluiten. Zij volgen de bevelen op van den inspecteur en geven hem zoowel mondeling als schriftelijk de door hem verlangde inlichtingen.

11. De inspecteurs trachten zooveel mogelijk overeenstemming te bevorderen tusschen de eischen der wetgeving en de belangen van alle bij den arbeid betrokken personen.

In geval van twijfel omtrent de juiste beteekenis van eenige bepaling, voorkomende in eene wet, in een Koninklijk besluit of in een ministerieel voorschrift, vragen zij het oordeel van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

12. De inspecteurs onthouden zich van het geven van algemeene voorschriften bij wijze van reglementen, instructiën of circulaires.

13. De in art. 1 bedoelde ambtenaren houden aanteekening van de door hen bezochte plaatsen, die aan hun toezicht zijn onderworpen, en van hunne bevinding aldaar.

14. De inspecteurs zenden aan Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid op door dezen aan te geven tijdstippen afschriften van de kennisgevingen en van de rapporten van burgemeesters, die bij hen ingevolge art. 12 der Veiligheidswet inkomen en een verslag omtrent het nader onderzoek, hetwelk door hen mocht zijn ingesteld.

15. De inspecteurs dienen Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid desgevraagd van bericht en advies en kunnen hem voorstellen doen.

Zij dienen desgevraagd Onzen Commissaris en den burgemeester van advies in zake door deze ambtenaren ingevolge de Arbeidswet te verleenen vergunningen.

16. Ter bevordering van eene gelijkvormige toepassing der Arbeidswet en der Veiligheidswet treden de inspecteurs met elkander in overleg. Zij kunnen tot dat doel vergaderingen houden, waarin als voorzitter en secretaris optreden door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aan te wijzen inspecteurs. De secretaris zendt binnen acht dagen een uittreksel van het in de vergadering verhandelde aan Onzen genoemden Minister.

Tot hetzelfde doel komen de inspecteurs wanneer zij daartoe door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn opgeroepen aan diens Departement bijeen tot het houden eener bespreking met Onzen genoemden Minister of met een of meer door hem aangewezen ambtenaren.

17. Wordt aan een der in art. 1 bedoelde ambtenaren de toegang geweigerd tot de plaatsen die aan zijn toezicht zijn onderworpen, dan roept hij de hulp in van den burgemeester der gemeente of van eenen anderen ter plaatse bevoegden hulpofficier van justitie.

18. De in art. 1 bedoelde ambtenaren zenden de door hen ter zake van overtredingen opgemaakte processen-verbaal aan den bevoegden ambtenaar van het Openbaar Ministerie. De inspecteurs doen gelijktijdig een uittreksel van het door hen

opgemaakte proces-verbaal toekomen aan Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, de overige in art. 1 bedoelde ambtenaren aan den inspecteur. Deze laatste zendt het uittreksel van het proces-verbaal, opgemaakt door een onder zijne bevelen werkzamen ambtenaar, aan Onzen voornoemden Minister.

19. Het Koninklijk besluit van den 23sten December 1896 (*Staatsblad* n°. 228) tot regeling van den werkkring en de bevoegdheden van de bij art. 12 der Arbeidswet en art. 9 der Veiligheidswet bedoelde inspecteurs en verdere ambtenaren wordt ingetrokken.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Schwarzburg, den 18den Mei 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 11 *Juni* 1900.)

—

21 *Mei* 1900. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van het Khediviaal besluit van 13 April 1900 tot aanvulling van art. 84 van het Wetboek van Koophandel voor het Gemengde Rechtswezen in *Egypte*. S. 75.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat Wij hebben toegestemd in de aanvulling van art. 84 van het Wetboek van Koophandel voor het Gemengd Rechtswezen in *Egypte;*

Gelet op art. 2 der wet van 6 December 1898 (*Staatsblad* n°. 254);

Gezien het Khediviaal besluit van 13 April 1900, waarbij voorzegde aanvulling is afgekondigd, van welk besluit een afschrift aan dit besluit gehecht is;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 15 Mei 1900, n°. 4721, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van voorzegd Khediviaal besluit te bevelen door de plaatsing van dit Ons besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

Schwarzburg, den 21sten Mei 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 2 *Junij* 1900.)

DÉCRET.

Nous, Khédive d'Egypte,

Vu le Règlement d'Organisation Judiciaire;

Vu le Code de commerce mixte et le décret du 5 décembre 1886, qui l'a complété en ce qui concerne le gage commercial;

Après accord intervenu entre Notre Gouvernement et les Puissances qui ont adhéré à la Réforme Judiciaire;

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice et l'avis comforme de Notre Conseil des Ministres;

Décrétons.

Art. **1.** Il est ajouté à l'art. 84 du Code de Commerce mixte un paragraphe conçu dans les termes suivants:

En ce qui concerne les établissements de prêt sur gage autorisés, dont les reconnaissances sont au porteur, les numéros en retard seront affichés par ministère d'huissier, à la porte du siège ou des succursales des dits établissements, au tableau du Tribunal et à la Bourse de Commerce, avec déclaration que passé le délai de dix jours, la vente en sera poursuivie. La requête au juge de service comprendra collectivement tous les numéros affichés qui n'auront pas satisfait aux conditions contractuelles."

2. Ces dispositions entreront en vigueur un mois après la publication qui en sera faite dans les formes prévues par l'article 35, titre I, du Règlement d'organisation judiciaire.

3. Notre Ministre de la Justice est chargé de l'exécution du présent décret.

Fait au palais de Koubbeh, le 13 avril 1900.

(*get.*) ABBAS HILMI.

Par le Khédive,

Le Président du Conseil des Ministres,

(*get.*) MOUSTAPHA FEHMY.

Le Ministre de la Justice,

(*get.*) IBRAHIM FOUAD.

Le Ministre des Affaires Etrangères,

(*get.*) BOUTROS GHALI.

—

21 *Mei* 1900. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën betreffende inkwartieringsplichtigheid van in *Nederland* gevestigde burgers van *Rumenië*.

Bij artikel III van de in mijn schrijven van 5 Januari 1900, afdeeling M. S., n°. 22 M.S., vermelde overeenkomst tusschen *Nederland* en *Rumenië*, is het volgende bepaald:

„Les ressortissants de chacune des deux Hautes „Parties contractantes seront exempts dans le terri„toire de l'autre de tout service militaire et de „toutes réquisitions extra ordinaires qui seraient „établies par suite de circonstances exceptionnelles.

„Sont toutefois exceptées les charges qui sont „attachées à la possession d'un bien fonds, ainsi „que les prestations et réquisitions militaires aux„quelles tous les nationaux peuvent être appelés „à se soumettre comme propriétaires, fermiers ou „locataires d'immeubles."

Blijkens eene door tusschenkomst van den Minister van Buitenlandsche Zaken ontvangen mededeeling van de Rumeensche regeering, d.d. 22 Maart/4 April jl., n°. 5044, is bovenvermelde bepaling, wegens den inhoud van het tweede lid, in dien zin op te vatten, dat de vrijdom van verplichtingen zich voor de hier te lande gevestigde onderhoorigen van het koninkrijk Rumenië, die in een der in dat lid omschreven gevallen verkeeren, niet uitstrekt tot het verschaffen van inkwartiering en onderhoud aan krijgsvolk en van transporten en leverantiën voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd.

Ik heb de eer U H.E.G. hiermede in kennis te stellen, met verzoek om daarvan mededeeling te doen aan burgemeesters en wethouders der gemeenten in Uwe provincie.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

—

28 *Mei* 1900. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente *Lekkerkerk* van 4 Mei 1900, tot het aanleggen van een rijweg over de begraafplaats aldaar. S. 76.

Geschorst tot 1 *September* 1900.

—

28 *Mei* 1900. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende legalisatie der handteekening van geneeskundigen op ongezegelde ziekte-attesten.

De vraag is gerezen of briefjes, door geneeskundigen aan zieken afgegeven, als bedoeld in de circulaire van het Departement van Financiën, d.d. 24 Juli 1894, n°. 4, afd. Registratie (v. MAANEN, jg. 1894, blz. 405), en die blijkens mijn schrijven van 18 September 1897, afd. M. S., n°. 1415 M. (v. MAANEN, jg. 1897, blz. 801), niet van zegelrecht zijn vrijgesteld, indien gevorderd wordt dat de handteekening van den geneeskundige gelegaliseerd zij door den burgemeester van diens woonplaats, van zulke legalisatie kunnen worden voorzien, zoo zij op ongezegeld papier gesteld zijn en personen betreffen, die buiten machte zijn om het zegelrecht te betalen.

De Minister van Financiën, wiens gevoelen ik hieromtrent heb gevraagd, deelt mij bij brief van 21 Mei j.l., n°. 15, afd. registratie, mede: „dat alleen van zegelrecht vrijgestelde stukken „ongezegeld mogen worden gelegaliseerd. De be„doelde ziekte-attesten van onvermogende verlof„gangers, mogen, naar het mij voorkomt, niet „ongezegeld worden gelegaliseerd, omdat geen „algemeene vrijstelling bestaat voor stukken van „onvermogenden, en mij voor de bedoelde ziekte„attesten geen speciale vrijstelling bekend is".

Ik heb de eer U H.E.G. te verzoeken, de burgemeesters der gemeenten in Uwe provincie, alsmede den militie-commissaris, met het bovenstaande in kennis te stellen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) DIJCKMEESTER.

—

2 *Juni* 1900. WET, houdende nadere bepalingen omtrent de Personeele belasting. S. 77.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1898/99, n°. 138, 1—7; 1899/1900, n°. 7, 1—5.

Hand. id. 1899/1900, *bladz.* 1337—1354.

Hand. 1e *Kamer* 1899/1900, *bladz.* 267, 268, 311.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is, eene wijziging te brengen in de bepalingen omtrent de personeele belasting;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In art. 4, § 1, *d.* der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) wordt in de plaats van: „ten bate der inrichting" gelezen: „voor inrichtingen als hier bedoeld of voor armenzorg".

Onze Minister van Financiën verleent teruggaaf van belasting over 1897, 1898 en 1899,

welke niet zon zijn geheven, indien het vorenstaande van kracht ware geweest.

2. In de tabel, bedoeld bij art. 5 der voormelde wet, worden de wijzigingen gebracht, aangegeven in het bij deze wet gevoegde overzicht.

3. In het eerste lid van art. 32, § 2, derzelfde wet wordt achter de woorden: „die inwendig gemeenschap met elkaar hebben", opgenomen: „ten ware mocht blijken, dat die personen inderdaad tot verschillende op zich zelf wonende gezinnen behooren."

4. Aan art. 63, § 2, derzelfde wet wordt, als derde lid, het volgende toegevoegd: „De bepaling is niet van toepassing, wanneer de belastingplichtige in den loop van het jaar eene andere woning in gebruik neemt, en voor deze, op grond van art. 38, 2de lid, niet wordt aangeslagen."

5. Achter art. 78 der genoemde wet wordt opgenomen art. 78 *bis*, luidende:

„Voor de belastingjaren 1898 tot en met 1907 gelden de volgende bepalingen, uitsluitend betreffende de perceelen, waar, met vergunning ingevolge de wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 97), laatstelijk gewijzigd bij die van 16 April 1885 (*Staatsblad* n°. 78), sterke drank in het klein wordt verkocht.

Indien na afloop van het dienstjaar blijkt, dat de belasting naar de eerste drie grondslagen in hoofdsom meer heeft bedragen dan 150 ten honderd van de belasting op het personeel naar de eerste vier grondslagen in hoofdsom over het dienstjaar 1896—1897, dan wordt het meerdere na afloop van het jaar ambtshalve afgeschreven, en wel:

over 1898 geheel;
„ 1899 voor negen tiende
„ 1900 „ acht „
over 1901 „ zeven tiende
„ 1902 „ zes „
„ 1903 „ vijf „
„ 1904 „ vier „
„ 1905 „ drie „
„ 1006 „ twee „
„ 1907 „ één „

met dien verstande, dat geen afschrijvingen worden verleend, welke in hoofdsom minder dan één gulden zouden bedragen.

Indien een aanslag in de personeele belasting over 1896—1897 ontbreekt of meer omvat dan het perceel, dat onder dit artikel valt, treedt een door den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen naar de omstandigheden te bepalen bedrag daarvoor in de plaats. De belanghebbende kan van des directeurs bepaling in beroep komen bij Onzen Minister van Financiën, binnen eene maand nadat zij te zijner kennis kwam.

De toepassing van dit artikel blijft beperkt tot hem, die het perceel bij het begin van 1898 in gebruik had, zijne weduwe en zijne erfgenamen.

In geval van ontheffing volgens art. 63, § 1, of art. 65, § 1, wordt de afschrijving slechts verleend over de maanden van het jaar, die tijdens het verlaten van het perceel nog niet zijn ingetreden.

Wanneer over een belastingjaar geen aanspraak op afschrijving bestaat, wordt ook over de volgende belastingjaren geen afschrijving verleend."

6. Art. 1, eerste lid, en de artt. 2, 3 en 4 zijn van toepassing voor het volle belastingjaar 1900.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Schwarzburg, den 2den Juni 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 19 *Juni* 1900.)

OVERZICHT *der wijzigingen in de tabel van de verdeeling der gemeenten in klassen, bedoeld in art.* 5 *der wet van* 16 *April* 1896 (Staatsblad n°. 72).

TABEL,

zooals zij voor de hieronder genoemde gemeenten bij de wet van 16 *April* 1896 (Staatsblad n°. 72) *is vastgesteld.*

Provincie Noordbrabant.

8e *Klasse:* Zevenbergen.
9e *Klasse:* Capelle. Hedikhuizen. Raamsdonk. Waspik.

TABEL,

zooals zij voor de hieronder genoemde gemeenten zal luiden.

Provincie Noordbrabant.

7e *Klasse:* Raamsdonk (*Raamsdonksveer*). Zevenbergen (*kom*).
8e *Klasse:* Capelle. Hedikhuizen (*Sectie C*). Raamsdonk (*overig deel*). Waspik (*ten noorden van den spoorweg* 's Hertogenbosch-Zwaluwe). Zevenbergen (*overig deel*).
9e *Klasse:* Hedikhuizen (*overig deel*). Waspik (*overig deel*).

Provincie Gelderland.

8e *Klasse:* Groesbeek (*kom*).
9e *Klasse:* Groesbeek (*overig deel*). Scherpenzeel.

Provincie Zuidholland.

4e *Klasse:* Leiden. Leiderdorp (*stadsgedeelte*). Oegstgeest (*stadsgedeelte*). Zoeterwoude (*stadsgedeelte*).
7e *Klasse:* Dubbeldam. Krimpen a/d Lek. Leiderdorp (*overig deel*). Oegstgeest (*overig deel*). Zoeterwoude (*overig deel*).
8e *Klasse:* 's Gravendeel. Reeuwijk. Waddinxveen. Zevenhuizen.

Provincie Noordholland.

1e *Klasse:* Amsterdam. Nieuwer-Amstel (*stadsgedeelte*).
3e *Klasse:* Nieuwer-Amstel (*wijk* H).
7e *Klasse:* Buiksloot. Nieuwer-Amstel (*overig deel*).
8e *Klasse:* Texel.

Provincie Zeeland.

7e *Klasse:* Goes.

Provincie Utrecht.

3e *Klasse:* Utrecht.
4e *Klasse:* de Bildt (*Vossegat*). Jutphaas (*tusschen Merwedekanaal en Vaartschen Rijn*).
6e *Klasse:* de Bildt (*kom*). Zeist (*kom*).
7e *Klasse:* Jutphaas (*overig deel*). Oudenrijn (*de Meern*).
8e *Klasse:* Bunnik. Bunschoten. Doorn. Oudenrijn (*overig deel*).
9e *Klasse:* de Bildt (*overig deel*). Zeist (*overig deel*).

Provincie Friesland.

8e *Klasse:* Dokkum. Idaarderadeel.

Provincie Overijssel.

7e *Klasse:* Almelo (Ambt) (*bij de stad*). Losser (*nabij Oldenzaal*).
9e *Klasse:* Almelo (Ambt) (*overig deel*). Losser (*overig deel*).

Provincie Groningen.

7e *Klasse:* Winschoten.
8e *Klasse:* Hoogkerk.

Provincie Limburg.

6e *Klasse:* Maastricht.

Provincie Gelderland.

7e *Klasse:* Groesbeek (*Berg en Dal*).
8e *Klasse:* Groesbeek (*kom*). Scherpenzeel.
9e *Klasse:* Groesbeek (*overig deel*).

Provincie Zuidholland.

4e *Klasse:* Dubbeldam (*Reeweg en de Mijl*). Leiden (*na de wet van* 13 *Juli* 1896, Staatsblad nº. 107).
6e *Klasse:* Krimpen a/d Lek.
7e *Klasse:* Dubbeldam (*overig deel*). 's Gravendeel (*kom*). Leiderdorp. Oegstgeest. Reeuwijk. Waddinxveen. Zevenhuizen. Zoeterwoude.
8e *Klasse:* 's Gravendeel (*overig deel*).

Provincie Noordholland.

1e *Klasse:* Amsterdam (*behalve sectie K en het bij de wet van* 20 *Maart* 1896, Staatsblad nº. 39, *aan* Amsterdam *toegevoegd voormalig deel der gemeente* Diemen).
6e *Klasse:* Amsterdam (*sectie K en het bij de wet van* 20 *Maart* 1896, Staatsblad nº. 39, *aan* Amsterdam *toegevoegd voormalig deel der gemeente* Diemen). Buiksloot.
7e *Klasse:* Nieuwer-Amstel.
8e *Klasse:* Texel (*behalve Hoorn*).
9e *Klasse:* Texel (*Hoorn*).

Provincie Zeeland.

6e *Klasse:* Goes.

Provincie Utrecht.

3e *Klasse:* Utrecht (*na de wet van* 20 *Maart* 1896, Staatsblad nº. 40).
6e *Klasse:* de Bildt (*kom*). Zeist (*kom*).
7e *Klasse:* de Bildt (*overig deel*). Bunnik. Bunschoten. Doorn. Jutphaas. Oudenrijn (*de Meern*). Zeist (*overig deel*).
8e *Klasse:* Oudenrijn (*overig deel*) (*na de wet van* 20 *Maart* 1896, Staatsblad nº. 40).

Provincie Friesland.

7e *Klasse:* Dokkum. Idaarderadeel (*Grouw*).
8e *Klasse:* Idaarderadeel (*overig deel*).

Provincie Overijssel.

7e *Klasse:* Losser (*nabij* Oldenzaal, *alsmede* 't Dorp, *de* Marke *en* Berghuizen).
8e *Klasse:* Almelo (Ambt).
9e *Klasse:* Losser (*overig deel*).

Provincie Groningen.

6e *Klasse:* Hoogkerk (*Kostverloren*). Winschoten.
8e *Klasse:* Hoogkerk (*overig deel*).

Provincie Limburg.

5e *Klasse:* Maastricht.

2 *Juni* 1900. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 13 November 1899 te *Madrid* geteekende verklaring, tot wijziging van die d.d. 12 Juli 1892 nopens de voorloopige regeling der handelsbetrekkingen tusschen *Nederland* en *Spanje*. S. 78.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de op 13 November 1899 te *Madrid* geteekende verklaring, goedgekeurd bij de wet van 9 April 1900 (*Staatsblad* n°. 56), tot wijziging van de verklaring van den 12den Juli 1892 nopens de voorloopige regeling der handelsbetrekkingen tusschen *Nederland* en *Spanje*, van welke eerstgenoemde een afdruk met vertaling aan dit besluit gehecht is;

Gelet dat de uitwisseling der akten van bekrachtiging mede te *Madrid* op 25 Mei 1900 heeft plaats gehad;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 29 Mei d. a. v., n°. 6006, directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van voorzegde verklaring te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, hoofden van Departementen van algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

Schwarzburg, den 2den Juni 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 8 *Juni* 1900.)

VERTALING.

De Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en de Regeering van Zijne Katholieke Majesteit zijn overeengekomen de volgende wijzigingen te brengen in de Verklaring tusschen Nederland en Spanje, geteekend te Madrid den 12den Juli 1892, tot regeling der handelsbetrekkingen tusschen beide landen:

1°. Het artikel „zetmeel voor industrieele doeleinden en dextrine, aardappelmeel daaronder begrepen", vermeld in bijlage II van voornoemde Verklaring, wordt gevoegd bij de lijst der artikelen, vermeld onder bijlage I behoorende bij voorzegde bijlage II. Het maximum van het invoerrecht op genoemd artikel wordt gesteld op twee pesetas per honderd kilogram.

2°. De paragraphen 2 (met bijlage II) en 3 der Verklaring van 12 Juli 1892 worden vervangen door eene nieuwe paragraaf, luidende als volgt:

De artikelen, vermeld in bijlage I, zoomede alle andere artikelen, afkomstig van de Nederlanden en hunne koloniën, zullen, bij rechtstreekschen invoer in Spanje en de nabijgelegen eilanden; aan geene andere of hoogere rechten onderworpen zijn, dan die welke gelden voor gelijksoortige artikelen, afkomstig van eenige andere natie.

3°. De vorenstaande bepalingen zijn niet toepasselijk op de bestaande voorrechten, of die later verleend zouden kunnen worden door Spanje aan Portugal of aan Frankrijk, om den grenshandel te vergemakkelijken, voor zooveel die voorrechten niet eveneens aan een anderen Staat worden verleend.

Deze verklaring zal in werking treden, zoodra zij zal zijn bekrachtigd.

Ter oorkonde waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden, daartoe behoorlijk gemachtigd, deze verklaring hebben onderteekend en van hunne zegels voorzien.

Gedaan, in dubbel, te Madrid, den 13den November 1899.

(*L. S.*) (*get.*) W. M. VAN WEEDE.

„ „ FRANSISCO SILVELA.

—

5 *Juni* 1900. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende wijziging der circulaire van den Minister van Justitie van 26 Augustus 1857, n°. 112, houdende voorschriften nopens het verleenen van machtiging tot het schieten van schadelijk gedierte bedoeld bij art. 26 der gewijzigde jachtwet.

Het is mij wenschelijk voorgekomen om eenige wijzigingen aan te brengen in de bepalingen sub 1 tot en met 15 der circulaire van den Minister van Justitie dato 26 Augustus 1857, n°. 112, aan de Commissarissen in de provinciën, nopens het verleenen van buitengewone machtigingen tot het schieten of op andere wijze bemeesteren van *schadelijk gedierte*, bedoeld bij art. 26 der Jachtwet.

Ik heb derhalve de eer U H.E.G. het volgende mede te deelen: Aan n°. 1, thans luidende als volgt: „Het bestaan van een voor het jachtveld, den landbouw, de houtteelt of de zeewering nadeelige hoeveelheid schadelijk gedierte moet voldoende zijn gebleken," wensch ik deze zinsnede

toe te voegen: „met dien verstande dat, wat het konijn betreft, de aanwezigheid van dit dier ook in slechts geringe hoeveelheid reeds als voor den landbouw en de houtteelt nadeelig moet worden geacht."

Ter toelichting dezer toevoeging zij het navolgende opgemerkt. Blijkens de gemeentelijke landbouwverslagen is het getal gemeenten in Nederland, alwaar schade wordt geleden door het konijn *steeds toenemende*. Met recht wordt daarover geklaagd. Het konijn is een voor land-, tuin- en boschbouw allernadeeligst dier, dat overal waar het zich vertoont, vernielend optreedt. Het vermeerdert zich bovendien in korten tijd zeer sterk. Ik wensch dus dat overal, waar over de schade, door het konijn aangebracht, geklaagd wordt, het dooden van dit dier op alle geoorloofde wijzen zooveel mogelijk worde in de hand gewerkt, en dat daarmede niet worde gewacht, tot het kwaad eene groote uitbreiding gekregen heeft.

Punt 2, thans aldus luidende: „De grondeigenaar of rechthebbende, die de machtiging verzoekt, behoort in zijn persoon den waarborg tegen misbruik op te leveren; zoo ook hij, door wien de verzoeker het gedierte verlangt te doen dooden," wordt vervangen door deze bepaling: „Geene buitengewone machtiging wordt verleend, indien er bewijzen of stellige vermoedens bestaan, dat de persoon, die de machtiging verzoekt of hij te wiens behoeve zij moet strekken, geen waarborg tegen misbruik oplevert."

In punt 4 wordt het woord „rechthebbenden" veranderd in de woorden: „andere op het gebruik van den grond „rechthebbenden."

N°. 6, thans luidende: „Het bezit eener groote jachtacte behoeft in den regel niet de voorwaarde te zijn voor het verkrijgen der machtiging", wordt vervangen door de navolgende bepaling: „Behoudens het bepaalde sub n°. 10 mag het bezit eener groote jachtacte in geen geval als voorwaarde gesteld worden voor het verkrijgen der machtiging."

De bepaling, opgenomen onder n°. 7, aldus luidende: „Het schieten van schadelijk gedierte gedurende den open jachttijd, wordt slechts in bijzondere gevallen toegestaan, omdat de eigenaar of rechthebbende, die niet persoonlijk van eene groote jachtacte is voorzien, de gronden gedurende dien tijd door houders van groote jachtacten kan doen bejagen," wordt ingetrokken. Het gaat toch niet aan, hem, die op zijne of door hem gebruikt wordende gronden last heeft van schadelijk gedierte, wat het schieten of op andere wijze bemeesteren daarvan betreft, afhankelijk te stellen van den een of anderen houder eener groote jachtacte, die bij het vernietigen van dat schadelijk gedierte niet het minste belang heeft, en wellicht daartoe niet eens te vinden is.

Aan de bepaling onder n°. 8, luidende: „Het gebruik der machtiging wordt beperkt tot den tijd van zonsopgang tot aan zonsondergang," worden toegevoegd de woorden: „tenzij de schade voornamelijk wordt aangericht tusschen zonsondergang en zonsopgang." Ter toelichting dezer toevoeging wensch ik te wijzen op de navolgende omstandigheid. Het komt dikwijls voor dat konijnen, die hunne holen hebben op een terrein waar zij weinig nadeel doen, waar zij ongestoord worden gelaten of zelfs worden aangekweekt, eerst tegen het vallen van den avond, na zonsondergang, op aangrenzende gronden hun voedsel gaan zoeken en dus schade aanrichten. Deze en analoge gevallen heb ik met de boven bedoelde toelichting op het oog.

Van de bepaling, opgenomen onder n°. 9, luidende: „In de machtiging wordt bepaaldelijk uitgedrukt tot welk einde zij dient. De meer algemeene bewoording der wet, „schieten of op andere wijze bemeesteren," wordt nimmer gebruikt", vervalt de tweede zin. Het wordt dus aan de prudentie van de Commissarissen der Koningin overgelaten om de machtiging uit te strekken tot „het schieten of op andere wijze bemeesteren", dan wel die machtiging in meer beperkten zin te verleenen.

Van de bepaling opgenomen onder n°. 10, aldus luidende: „De machtiging tot het houden van drijfjacht op vossen of konijnen met bijhebbend gezelschap wordt niet verleend dan aan houders van groote jachtacten. De leden van het gezelschap moeten mede van zoodanige acten zijn voorzien", vervallen, in den eersten zin, de woorden „of konijnen met bijhebbend gezelschap", terwijl de tweede zin geheel vervalt. De wijziging van den eersten zin sluit zich aan aan mijn wensch om de vernietiging van het konijn als schadelijk gedierte zooveel mogelijk in de hand te werken. De in den tweeden zin opgenomen bepaling leidde steeds in de uitvoering tot moeilijkheid. Het is toch tot het houden eener behoorlijke drijfjacht vaak onmogelijk om binnen een korten tijd een genoegzaam aantal houders van groote jachtakten bijeen te brengen.

Als een gevolg dier wijziging van n°. 10 worden in de bepaling, opgenomen onder n°. 11,

de woorden: „Die drijfjachten" vervangen door: „De drijfjachten op vossen en konijnen."

De reeds vroeger in de bepalingen 1 tot en met 15 der vorenbedoelde circulaire aangebrachte wijzigingen of aanvullingen blijven, voor zoover zij door de nieuwe herziening niet van zelf komen te vervallen, van kracht.

Ten slotte heb ik de eer U H.E.G. te verzoeken om, bij het al of niet verleenen van buitengewone machtiging, er geene rekening mede te houden of de betrokken grondeigenaar of rechthebbende veel of weinig grond in eigendom of gebruik heeft.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

—

6 *Juni* 1900. WET, houdende wijziging der wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 3), tot aanwijzing der gestichten, waar hetzij gevangenisstraf, hetzij hechtenis wordt ondergaan, en van aanverwante gestichten. S. 79.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de wenschelijkheid is gebleken van eene wijziging der wet van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 3), tot aanwijzing der gestichten, waar hetzij gevangenisstraf, hetzij hechtenis wordt ondergaan, en van aanverwante gestichten, zooals die reeds is gewijzigd bij de wetten van 28 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 130), 10 December 1888 (*Staatsblad* n°. 176), 6 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 51) en 29 October 1892 (*Staatsblad* n°. 241);

Zoo is het dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

In artikel 7, 2°., van voormelde wet wordt het woord „*Eindhoven*" vervangen door „*Gorinchem*".

Lasten en bevelen enz.

Gegeven te Soestdijk, den 6den Juni 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie, (*get.*) CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 16 *Juni* 1900.)

—

6 *Juni* 1900. WET, tot verhooging en aanvulling van het *vierde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 80.

Bij deze wet wordt na verhooging van eenige artikelen en instelling van een nieuw artikel, het totaal der 2de Afd. van genoemd hoofdstuk nader vastgesteld op *f* 1,733,125; dat der 7de Afd. op *f* 680,711 en het geheele hoofdstuk op *f* 5,887,912.

—

6 *Juni* 1900. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Karl Iwan Baar. S. 81.
Jean Octave Albert Barbou, ook genaamd Jean Albert Octave Barbou. S. 82.
Carl Gustav Bremer. S. 83.
Johann Marie Eduard de Haas. S. 84.
Henriette Marianne Antoinetta Salverda. S. 85.
Heinrich Robert Hetzel. S. 86.
Ludwig Fedor Max Schulze. S. 87.
Karl Wüst. S. 88.
Jacob Breit. S. 89.
Christian Zenz. S. 90.
Moritz Ostwalt. S. 91.
Johann Jansen. S. 92.
Hermann Jansen. S. 93.
Petrus van Geyt. S. 94.
Heinrich Diehl. S. 95.
Adrianus Joseph Hubert van Clarenbeek. S. 96.

—

6 *Juni* 1900. WET, tot aanvulling en verhooging van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 97.

Bij deze wet wordt na verhooging van een artikel het totaal der 17de Afd. van dit hoofdstuk vastgesteld op *f* 2,143,750.— en het eindcijfer op *f* 24,144,014.—.

—

6 *Juni* 1900. WET, houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van een spoorweg van *Joure* naar *Lemmer*. S. 98.

—

6 *Juni* 1900. WET, houdende verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van het maken van eene overbrugging van de Oude Maas, nabij *Spijkenisse*, in den stoomtramweg van *Hellevoetsluis* naar *Rotterdam*, met zijtak naar *Brielle* en *Oostvoorne*. S. 99.

—

6 *Juni* 1900. WET, tot bekrachtiging van eene door de Indische Regeering getroffen dading. S. 100.

—

6 *Juni* 1900. WET, tot verhooging der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1900, ten behoeve van het aanleggen van eene drinkwaterleiding voor *Soerabaija*. S. 101.

—

6 *Juni* 1900. WET, houdende vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1897. S. 102.

Bij deze wet wordt het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1897 vastgesteld als volgt:

De uitgaaf bedraagt: *f* 2,265,861.43.

De ontvangst bedraagt: *f* 2,005,421.22^5.

Het nadeelig slot der rekening bedraagt alzoo: *f* 260,440.20^5, welk bedrag dientengevolge tot aanvulling van de koloniale middelen is noodig geweest.

—

6 *Juni* 1900. WET, tot wijziging van de artikelen 4 en 5 der wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152), tot nadere regeling nopens de vergelding van tijdelijke diensten met pensioen. S. 103.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1899/1900, n°. 130, 1—9.

Hand. id. 1899/1900, *bladz.* 1399—1404, 1411, 1412.

Hand. 1e *Kamer* 1899/1900, *bladz.* 334, 346.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is wijziging te brengen in de artikelen 4 en 5 der wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152), tot nadere regeling nopens de vergelding van tijdelijke diensten met pensioen.

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Art. 1. Artikel 4 der wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152) wordt gelezen als volgt:

Voor de bij het in werking treden dezer wet in dienst zijnde vaste ambtenaren, die vroeger krachtens aanstelling tijdelijke diensten hebben bewezen in betrekkingen als bedoeld in artikel 9*a* der burgerlijke pensioenwet, zullen deze tijdelijke diensten bij de regeling van hun pensioen als diensttijd in aanmerking komen, indien die ambtenaren zich vóór 1 Januari 1901 schriftelijk zullen hebben verbonden tot betaling der daarvoor verschuldigde bijdrage. Deze bijdrage wordt vastgesteld: 1°. voor hen, wier tijdelijke of daaraan voorafgaande vaste burgerlijke diensten zijn aangevangen vóór 1 Januari 1891, op een bedrag gelijkstaande met het verschil tusschen de som der bijdragen, zoo afloopende als doorloopende, welke zij zouden hebben betaald, indien zij van hunne indiensttreding af steeds eene vaste aanstelling hadden gehad, en de som der bijdragen, op 1 Juli 1898 reeds gekweten en nog verschuldigd; 2°. voor hen, wier diensten later zijn aangevangen, op het bedrag, dat bij toepassing der bepalingen van het tweede en derde lid van art. 9*bis* der burgerlijke pensioenwet verschuldigd zou zijn.

De bepaling van het voorgaand lid geldt eveneens voor gewezen burgerlijke ambtenaren, die op of nà 1 Juli 1898 worden herplaatst, mits zij zich binnen een jaar na hunne herplaatsing schriftelijk verbinden tot betaling der bovenomschreven bijdrage, met dien verstande dat bij de berekening van het te betalen bedrag, in plaats van de som der bijdragen, op 1 Juli 1898 reeds gekweten en nog verschuldigd, in aanmerking komt de som der bijdragen, bij de weder indiensttreding reeds gekweten en nog verschuldigd.

Op de ambtenaren wier tijdelijke diensten overeenkomstig dit artikel of artikel 1 der wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 136) bij de regeling van hun pensioen als diensttijd in aanmerking komen, wordt artikel 17 der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79) gewijzigd bij de wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n°. 145) te rekenen van 1 Juli 1898, of, in het geval bedoeld in het tweede lid, van hunne herplaatsing, toegepast in dier voege, alsof zij ook gedurende hun tijdelijken dienst burgerlijke ambtenaren waren geweest.

Met afwijking van het bepaalde bij het eerste lid, zullen de tijdelijke diensten, als ambtenaar bij de Rijksgestichten Ommerschans en Veenhuizen en bij Rijkswerkinrichtingen bewezen door hen, wier tijdelijke dienst als zoodanig door eene vaste aanstelling is gevolgd, bij de regeling van hun pensioen als diensttijd in aanmerking komen, zonder dat deswege eenige bijdrage door hen verschuldigd is.

Bijaldien door ambtenaren, wier tijdelijke of daaraan voorafgaande vaste burgerlijke diensten vóór 1 Januari 1891 zijn aangevangen, in den tijdelijken dienst eene belooning is genoten, hooger dan de laatstelijk vóór het in werking treden dezer wet, of in het geval bedoeld bij het tweede lid, bij de eerste herplaatsing daarna verkregen pensioensgrondslag, wordt die belooning voor de toepassing van dit artikel geacht niet hooger te zijn geklommen dan het bedrag van dien grondslag.

2. Artikel 5 der wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152) wordt gelezen als volgt:

De bijdragen, uit kracht der in het vorig artikel bedoelde verbintenissen verschuldigd, zullen, voor wat betreft hen, wier tijdelijke of daaraan voorafgaande vaste burgerlijke diensten zijn begonnen vóór 1 Januari 1891, in acht

jaren, aan te vangen met het vierde kwartaal 1898, of bij herplaatsing, met het kwartaal, volgend op dat der weder indiensttreding, telkens tot een gelijk gedeelte, worden ingehouden op de jaarwedde van de betrokken ambtenaren en, ingeval vóór de afbetaling pensioen of wachtgeld is of wordt toegekend, op hun pensioen of wachtgeld. Voor wat aangaat hen, wier diensten later zijn aangevangen, geschiedt de inhouding der bijdragen op gelijke wijze in twee jaren, doch met inachtneming van het bepaalde in het vierde lid van artikel 9 *bis* der burgerlijke pensioenwet. Deze bijdragen worden onder de middelen tot dekking der Staatsuitgaven verantwoord.

Van bijdragen of gedeelten daarvan, als in de eerste zinsnede van dit artikel bedoeld, welke niet door inhouding op de jaarwedde, het pensioen of het wachtgeld van den betrokken ambtenaar mochten kunnen worden verhaald, blijft de voldoening achterwege.

3. Deze wet wordt geacht in werking te zijn getreden op den 1sten Juli 1898.

Hare bepalingen zullen evenwel niet van invloed zijn op het bedrag der kortingen over het tijdvak van 1 Juli 1898 tot 1 Januari 1901 verschuldigd ingevolge art. 4, 3de lid, der wet van 28 Juni 1898 (*Staatsblad* n°. 152), zooals die bepaling luidde vóór de daarin bij deze wet gebrachte wijziging, indien verhooging van het wegens korting verschuldigde daarvan het gevolg zou zijn.

Zij, die vóór 1 Juli 1899 de verbintenis hebben aangegaan, bedoeld bij het eerste lid van art. 4 der wet van 28 Juni 1898 *Staatsblad* n°. 152) en zij die vóór den dag waarop deze wet in het *Staatsblad* wordt geplaatst, hebben aangegaan de verbintenis bedoeld in het tweede lid van dat artikel, voor zoover zij krachtens deze wet hoogere kortingen moeten betalen dan zij krachtens evenbedoeld art. 4, 3de lid, verschuldigd waren, worden geacht die verbintenis niet te hebben aangegaan, indien zij vóór 1 Januari 1901 hun verlangen daartoe schriftelijk te kennen geven. In dat geval worden reeds ingehouden bijdragen teruggegeven.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 6den Juni 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 19 *Juni* 1900.)

—

6 *Juni* 1900. WET, houdende aanvulling der wet van 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 179) tot het verleenen van vergoeding wegens mindere opbrengst van gemeente-opcenten op de personeele belasting. S. 104.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1899/1900, n°. 156, 1—4.

Hand. id. 1899/1900, *bladz.* 1439.

Hand 1e *Kamer* 1899/1900, *bladz.* 334, 347.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is de wet van 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 179) tot het verleenen van ververgoeding wegens mindere opbrengst van gemeente-opcenten op de personeele belasting aan te vullen.

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Art. 1. Aan art. 3, § 2, der wet van 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 179) wordt toegevoegd een nieuw lid, luidende:

„Gaat het bedrag, dat aldus voor de hoofdsom der kwade posten over 1897—1898 wordt verkregen, het tweevoud van de hoofdsom der kwade posten over 1895—1896 te boven, dan wordt het tot dat tweevoud teruggebracht."

2. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 6den Juni 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 20 *Juni* 1900.)

—

8 *Juni* 1900. BESLUIT, tot aanvulling van het programma van het examen ter verkrijging van eene akte van bekwaamheid voor het geven van lager onderwijs in de landbouwkunde, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 26 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 161). S. 105.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 25 April 1900, n°. 916[3], afdeeling Onderwijs;

Gezien het Koninklijk besluit van 26 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 161) tot vaststelling van bepalingen voor de examens, bedoeld in artikel 65 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 28 December 1896 (*Staatsblad* n°. 230) ter verkrijging van akten van bekwaamheid voor huis- en schoolonderwijs in de vakken, vermeld onder *r* en *r* bis in artikel 2 der eerstgenoemde wet;

Den Raad van State gehoord, advies van den 22 Mei 1900, n°. 16;

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 5 Juni 1900, n°. 3017, afdeeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

1°. dat in het programma I voor het examen in *„de beginselen der landbouwkunde"*, behoorende bij bovenvermeld Koninklijk besluit, de eischen, voorkomende onder het hoofd: *„Bekendheid in hoofdzaken met de leer der veeteelt"* worden gelezen als volgt:

„Rund, paard, schaap, varken. Kenteekenen ter beoordeeling der eigenschappen. Rasbeschrijving. Veredeling door fokken in eigen ras of door kruising. Kennis der voornaamste inlandsche rassen en van eenige buitenlandsche voor zoover zij hier te lande voor de fokkerij worden gebezigd.

Veevoeding. Kennis van de voornaamste voedermiddelen, de toebereiding daarvan en de samenstelling van voederrantsoenen."

2°. dat dit besluit voor het eerst zal worden toegepast bij het in 1901 te houden examen ter verkrijging der akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in de landbouwkunde.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 8sten Juni 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 21 *Juni* 1900.)

—

12 *Juni* 1900. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende invulling van legimitatiepapieren en nationaliteitsbewijzen.

De Duitsche Gezant heeft de aandacht der Regeering gevestigd op de omstandigheid, dat de legimitatiepapieren, waaronder ook nationaliteitsbewijzen, die hier te lande worden afgegeven, aan naar Duitschland vertrekkende Nederlandsche arbeiders, soms onjuiste opgaven bevatten nopens den leeftijd der betrokken personen, waarvoor in voorkomende gevallen blijkbaar alleen terade is gegaan met de verklaringen van belanghebbenden zelven. Daardoor wordt het weren van misbruiken ten opzichte van den arbeid van Nederlandsche kinderen in de steenbakkerijen zeer bemoeilijkt.

Naar aanleiding hiervan heb ik de eer U H.E.G. te verzoeken te willen bevorderen, dat de invulling van nationaliteitsbewijzen steeds op zulk eene wijze geschiede, dat de daarin verstrekte inlichtingen geheel betrouwbaar zijn.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

—

13 *Juni* 1900. BESLUIT, houdende vestiging van een geriefkantoor te *Bleijerheide* (gemeente *Kerkrade*). S. 106.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 8 Juni 1900, n°. 42, Invoerrechten en Accijnzen en Personeel;

Herzien het Koninklijk besluit van 12 Juni 1839 (*Staatsblad* n°. 23);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Met uitbreiding van § 2, 3°. van gemeld besluit, wordt te *Bleijerheide* (gemeente *Kerkrade*) gevestigd een geriefkantoor voor den invoer van goederen, bestemd voor de dagelijksche behoeften der grensbewoners en voor den uitvoer der voortbrengselen van den grond, een en ander op den voet van de artikelen 38 en 64 der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38).

2. Het in het voorgaand artikel genoemde kantoor wordt aangewezen voor waarneming door een kommies-ontvanger der 2de categorie.

3. Dit besluit treedt in werking op 15 Juli 1900.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 13den Juni 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 26 *Juni* 1900.)

—

14 *Juni* 1900. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende Nederlanderschap in verband met de toepassing der wet op de Nationale Militie.

Van de invoering der wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72) af is, behoudens enkele afwijkingen in den aanvang, de vraag, of iemand voor de toepassing dier wet Nederlander was, beantwoord uit de wet van 28 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 44).

Tevens is, van bedoeld tijdstip af, de slotbepaling van art. 15 van eerstgenoemde wet niet toepasselijk geoordeeld op den Nederlander, die

tegelijkertijd de nationaliteit van een der Staten, waarvan in die slotbepaling sprake is, bezat.

Sedert het inwerkingtreden der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) moet, wegens den eersten volzin van het eerste lid harer Overgangsbepaling, voor de beantwoording der vraag, of iemand o. a. voor de toepassing der militiewet Nederlander is, ook te rade worden gegaan met de artt. 5 tot en met 12 van het Burgerlijk Wetboek.

Vandaar dat al spoedig de vraag rees, of iemand, geboren uit tijdens zijne geboorte hier te lande metterwoon gevestigde vreemde ouders, ook dàn Nederlander is in den zin der wet van 1892, in verband met art. 5, 1°. van het Burgerlijk Wetboek, als zijne geboorte voorviel op een tijdstip, waarop de ouders nog niet „gevestigd of ingezetenen" waren geworden in den zin van art. 3, 1°. of 2°. der wet van 28 Juli 1850.

Deze vraag is aan mijn Departement steeds toestemmend beantwoord, ook naar aanleiding van het arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden van 23 December 1853 (*Weekblad van het Recht* n°. 1645), gewezen alzoo *na* het inwerkingtreden van evenvermelde wet van 1850.

Toen die vraag — besproken in een ingezonden stuk in het *Weekblad voor de Burgerlijke Administratie* n°. 2595, 2596 en 2598, en door den heer L. F. G. P. SCHREUDER in het tijdschrift *Themis*, dl. LXI, 1900, bladz. 297 vlg. — zich opnieuw voordeed, heb ik gemeend, met mededeeling van genoemde geschriften, en van de op de zaak betrekkelijke briefwisseling, den Minister van Justitie over hare beantwoording te moeten raadplegen.

Het gevoelen dienaangaande van Zijne Excellentie zal U blijken uit zijn in afschrift hiernevens gevoegd schrijven van 28 Mei j.l. 1ste afd. C., n°. 194. (1). Het stemt in slotsom overeen met de opvatting, welke in voorkomende gevallen ook bij mijn Departement heeft gegolden.

---

(1) Deze missive luidt:

In antwoord op Uwe missive van 9 Mei 1900, Afd. M. S., n°. 835 M., heb ik de eer Uwe Excellentie te berichten, dat ook naar mijne meening de beteekenis van het woord „gevestigd" in art. 5, 1°. van het *Burgerlijk Wetboek* niet uit art. 3 van de wet van 28 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 44) kan worden afgeleid.

Aan mijn Departement wordt bij de toepassing van art. 5, 1°. B. W. het woord „gevestigd" dan ook steeds opgevat in den zin van „woonplaats hebbend."

Bij de argumenten in de hiernevens terugggaande bijlagen van Uwe bovenaangehaalde missive voor deze meening aangevoerd, heb ik nog slechts weinig te voegen.

Art. 5, 1°. en 3°. van het *Burgerlijk Wetboek* gaan uit van het *jus soli*. Allen geboren binnen het Rijk zijn Nederlanders, mits slechts er tusschen den binnen het Rijk geboren persoon en het Rijk eenige band bestaat. Deze band wordt gevonden hetzij hierin, dat de ouders ten tijde der geboorte hier te lande (om van de Koloniën nu niet te spreken) gevestigd waren (art. 5, 1°.), hetzij daarin, dat de persoon, wiens nationaliteit ter sprake komt, zelf zich hier te lande heeft gevestigd (art. 5, 3°.)

Nu kan m. i. dit „gevestigd zijn" niet anders beteekenen dan „woonplaats hebben." Dit blijkt zeer duidelijk uit de tegenstelling: „hoezeer uit ouders, aldaar *niet gevestigd*, mits zij zelve *hunne woonplaats* aldaar *vestigen*" in art. 5, 3°. gemaakt; en deze meening wordt versterkt door de overweging, dat het Burgerlijk Wetboek alleen omtrent het vestigen van woonplaats of domicilie, niet omtrent het publiekrechtelijk gevestigd zijn, ingezetenschap, regelen bevat.

Dit blijkt ten overvloede zeer duidelijk uit den Franschen tekst van het Burgerlijk Wetboek van 1830 (art. 6, 1°.: Les individus nés dans le royaume ou dans ses colonies, de parents qui y sont domiciliés; 3°. L'individu né dans le royanme, même de parents non *domiciliés*, pourvu qu'il y ait *fixé son domicile*).

Het begrip „ingezetene" werd het eerst algemeen geregeld in de wet van 1850. Het spreekt van zelf, dat daardoor in de beteekenis van art. 5 van het Burgerlijk Wetboek geene verandering kon worden gebracht; immmers dit artikel gewaagt niet van ingezetenschap.

Ook indien men de algemeene beteekenis van art. 3 der wet van 1850 aanneemt, kan toch de bepaling van het tweede lid van dat artikel nooit worden uitgestrekt tot bepalingen, waarin van *ingezetenschap* geen sprake is. En dit nu is in art. 5 B. W. gelijk boven gezegd, niet het geval.

Zij die art. 3 van de wet van 1850 toepasselijk achten op art. 5 B. W. blijven m. i. te slaafs vasthouden aan een *woord* „gevestigd", terwijl zij uit het oog verliezen, dat dit woord in de beide wetten werd gebruikt voor een geheel verschillend begrip.

Dr. C's beroep op art. 15 (slot) der wet op de Nationale Militie, ten betooge, dat zijn zoon hier te lande niet dienstpligtig zou zijn, stuit m. i. af op het feit, dat bedoeld art. 15 handelt over *vreemdelingen*, terwijl op grond van het bovenstaande bedoelde jongeling *Nederlander* is, en volgens art. 12 van de wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) een *Nederlander* naar onze wetgeving nimmer *vreemdeling* kan zijn, afgezien van de vraag, of hij wellicht naar eene buitenlandsche wetgeving als burger van een vreemd land is te beschouwen. (Verg. de memorie van toelichting op laatstgemeld artikel; (ACHTERBERG, *Nederlanders, vreemdelingen en ingezetenen*, bladz. 99).

De *enz.*

Ofschoon ik op den voorgrond stel, dat de mededeeling hiervan niets kan ontnemen aan de zelfstandigheid der beslissingen, waartoe art. 26 der wet betrekkelijk de Nationale Militie in gevallen, waarin het niet geldt de toepassing van art. 161 dier wet, U H.E.G. mocht roepen, kwam het mij evenwel wenschelijk voor, U in kennis te stellen met den inhoud van den brief van den Minister van Justitie, zooals ik de eer heb te doen bij deze.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

—

15 *Juni* 1900. BESLUIT, tot nadere wijziging, *voor zooveel betreft het vervoer van metaalpatronen voor handvuurwapenen* van het Koninklijk besluit van den 15den October 1885 (*Staatsblad* n°. 187), houdende vaststelling van voorschriften omtrent het vervoer, den in-, uit- en doorvoer, verkoop en opslag van buskruit en andere ontplofbare stoffen, laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk besluit van den 26sten September 1896 (*Staatsblad* n°. 159). S. 107.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het wenschelijk is de bepalingen van het Koninklijk besluit van den 15den October 1885 (*Staatsblad* n°. 187), houdende vaststelling van voorschriften omtrent het vervoer, den in-, uit- en doorvoer, verkoop en opslag van buskruit en andere ontplofbare stoffen, zooals het is gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van den 10den October 1894 (*Staatsblad* n°. 162) en den 26sten September 1896 (*Staatsblad* n°. 159), nader te wijzigen, voor zooveel deze betrekking hebben op het *vervoer van metaalpatronen voor handvuurwapenen;*

Op de voordracht van Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 13 Januari 1900, n°. 194, afdeeling Handel en Nijverheid, van Justitie van 19 Januari 1900, n°. 152, 2e Afd. A., van Oorlog van 26 Januari 1900, IVde Afd., n°. 36, van Marine van 31 Januari 1900, Bureau D., n°. 61 en van Financiën van 9 Februari 1900, n°. 48, Invoerrechten en Accijnzen;

Gelet op artikel 1 der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 81);

Den Raad van State gehoord (advies van den 3 April 1900, n°. 16);

Gezien de nadere voordracht van Onze voornoemde Ministers van 5 Mei 1900, n°. 200, afdeeling Handel en Nijverheid;

van den 14den Mei 1900, n°. 172, 2de afdeeling A.;

van 22 Mei 1900, IVde Afd., n°. 98;

van 5 Juni 1900, Bureau D., n°. 52;

van 12 Juni 1900, n°. 4, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen als volgt:

Eenig artikel.

In het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187), zooals het is gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 10 October 1894 (*Staatsblad* n° 162) en 26 September 1896 (*Staatsblad* n°. 159), worden de volgende wijzigingen gebracht:

I. Aan art. 6 wordt het volgende toegevoegd:

„§ 3. Voor het vervoer van metaalpatronen voor handvuurwapenen, bevattende ten hoogste 30,000 K.G. ontplofbare stof, met vaartuigen in het algemeen, mits geen openbare middelen tot vervoer van personen zijnde, zijn de bepalingen van de Hoofdstukken II, III en IV, met uitzondering van die der artikelen 30 en 31, niet van toepassing, en behoeft evenmin ten aanzien van de inrichting van het vaartuig aan het voorschrift van § 2 van dit artikel te worden voldaan, wanneer daarbij het volgende wordt in acht genomen:

a. Bij de patronen, waaraan de hulzen uitsluitend van metaal vervaardigd zijn, moeten de projectielen en de houten of kurken stoppen zoo vast aan de hulzen verbonden zijn, dat zij niet kunnen loslaten en de ontplofbare stoffen niet uitgestort kunnen worden. Patronen, waarvan de hulzen bestaan uit bordpapier en een inwendigen of uitwendigen mantel van metaal, behooren zóó te zijn samengesteld dat de geheele hoeveelheid der ontplofbare stof zich in het metalen benedendeel bevindt en afgesloten is door een prop of spiegel. Het bordpapier der patronen moet van zoodanige hoedanigheid zijn, dat van breken gedurende het vervoer geen sprake kan zijn.

b. De patronen moeten vastgepakt zijn in blikken emballage, kleine houten kistjes of stevige kartonnen doozen en wel zóó, dat zij daarin niet kunnen verschuiven. Die afzonderlijke colli moeten vervolgens vast naast en boven elkander worden gepakt in goed bewerkte, stevige houten kisten, met eene wanddikte van ten minste 15 m.M.; de opengebleven ruimten moeten met bordpapier, papier-afval, werk- of houtwol — alles volkomen droog — zoo vast aangevuld worden, dat van schudden gedurende het vervoer geen

sprake kan zijn. Zijn de kisten inwendig met blik bekleed, dan behoeven de houten wanden slechts 10 m.M. dik te zijn.

c. Het gewicht van eene met patronen gevulde kist mag niet meer bedragen dan 100 K.G. Kisten, waarvan het brutogewicht meer dan 10 K.G. bedraagt, moeten, ten einde beter gehanteerd te kunnen worden, voorzien zijn van handvatsels of lijsten.

d. De kisten moeten van een, den inhoud duidelijk aanwijzend opschrift voorzien zijn. Bovendien moeten zij gesloten zijn door middel van looden zegels, of voorzien zijn van een op twee schroef- of spijkerkoppen van het deksel aangebracht zegel (afdruk of merk) of van een teeken, houdende het fabrieksmerk, en geplakt over het deksel en de zijwanden van de kist.

e. De afzender moet op den vrachtbrief eene door hem onderteekende verklaring stellen, waarin ook het merk der looden of andere zegels of het fabrieksmerk moet voorkomen. Deze verklaring moet luiden:

„De ondergeteekende verklaart, dat de op dezen vrachtbrief vermelde, met het merk . . . . gesloten zending, wat den aard en de inpakkingswijze betreft, voldoet aan de bepalingen van artikel 6, § 3, der *Voorschriften omtrent het vervoer, den in-, uit- en doorvoer, verkoop en opslag van buskruit en andere ontplofbare stoffen.*"

II. In art. 30, tweede lid, vervallen de woorden: „2de lid."

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van Justitie, van Oorlog, van Marine en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 15den Juni 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.
De Minister van Justitie, (*get.*) CORT V. D. LINDEN.
De Minister van Oorlog, (*get.*) ELAND.
De Minister van Marine, „ RÖELL.
De Minister van Financiën, „ PIERSON.

(*Uitgeg.* 20 *Juli* 1900.)

—

16 *Juni* 1900. BESLUIT, houdende bepaling van den dag waarop de wet van 29 December 1899 (*Staatsblad* n°. 283) „tot nadere wijziging van het laatstelijk bij de wet van 4 September 1896 (*Staatsblad* n°. 153) gewijzigd artikel 1 der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 79)" in werking treedt. S. 108.

Bepaald op 1 *Juli* 1900.

—

20 *Juni* 1900. BESLUIT, tot herziening van eenige Koninklijke besluiten, uitgevaardigd ter uitvoering van de wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), betrekkelijk de Nationale Militie, en van bij die besluiten vastgestelde modellen. S. 109.

WIJ WILHELMIMA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken van 11 Januari 1900, Kabinet, Litt. L[1]; 12 Januari 1900, Bureau B, n°. 24, Geheim, en 19 Januari 1900, n°. 86 M, afdeeling Militie en Schutterijen;

Overwegende, dat — hoofdzakelijk ten gevolge van de wijziging der wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72) betrekkelijk de Nationale Militie, laatstelijk bij de wet van 22 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 174), — eenige bepalingen van de ter uitvoering van eerstgenoemde wet uitgevaardigde Koninklijke besluiten van 17 December 1861 (*Staatsblad* n°. 127) en van 8 Mei 1862 (*Staatsblad* n°. 46), zooals deze luiden na de wijzigingen daarin gebracht laatstelijk bij Koninklijk besluit van 26 September 1898 (*Staatsblad* n°. 214), en sommige bij deze Koninklijke besluiten en bij dat van 17 Februari 1870 (*Staatsblad* n°. 34) vastgestelde modellen kunnen vervallen of herziening of aanvulling behoeven; en tevens nadere wijziging noodig is van het Koninklijk besluit van 2 November 1883 (*Staatsblad* n°. 151), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 4 Januari 1897 (*Staatsblad* n°. 41) en 26 September 1898 (*Staatsblad* n°. 214), en van het bij bovengenoemd Koninklijk besluit van 2 November 1883 vastgesteld en bij dat van 26 September 1898 gewijzigd Reglement B;

Den Raad van State gehoord (advies van den 15 Mei 1900, n°. 18);

Gezien het nader gemeenschappelijk rapport van Onze genoemde Ministers van 9 Juni 1900, Kabinet, Litt. D[21]; 12 Juni 1900, Bureau B., n°. 336, en van 16 Juni 1900, n°. 1115 M, afdeeling Militie en Schutterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De na te noemen Koninklijke besluiten en het na te melden Reglement B, alsmede de na te noemen, bij die besluiten vast-

gestelde modellen, voor zoover deze niet vervallen, worden gewijzigd of aangevuld als volgt:

A. Koninklijk besluit van 17 *December* 1861 (*Staatsblad* n°. 127), laatstelijk gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 26 September 1898 (*Staatsblad* n°. 214):

Artt. 8, 9, 10, 11, 12 *en* 13. De artikelen en de bij de artt. 9 en 11 vastgestelde modellen n°. 2 en n°. 3 vervallen.

B. Koninklijk besluit van 8 *Mei* 1862 (*Staatsblad* n°. 46), laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 26 September 1898 (*Staatsblad* n°. 214):

Art. 25, *eerste zinsnede.* De woorden „de vrijwilligers voor de militie, zoomede" vervallen.

Art. 27. De woorden „de vrijwilligers voor de militie, zoomede van" vervallen.

Art. 45, *tweede zinsnede.* In plaats van „aan den provincialen adjudant overhandigd, ten einde te dienen tot inschrijving in de stamboeken" wordt gelezen: „die zich overeenkomstig art. 9 der wet reeds als vrijwilliger in dienst bevindt, of die op grond van art. 127, eerste zinsnede, der wet ontheffing van de werkelijke dienst heeft gevraagd, aan den provincialen adjudant overhandigd, ten einde na inlijving van hem, op wien het uittreksel betrekking heeft, te dienen tot inschrijving in de stamboeken."

Art. 48, *eerste zinsnede.* In plaats van „waarbij elk opgekomene is ingelijfd" wordt gelezen: „waarbij de inlijving is geschied".

Art. 68. Na het bepaalde onder 1°. *c* van I wordt ingevoegd:

„1°. *bis.* bij de *Vrije Christelijke gemeenten in Nederland*:

zij, die predikant zijn bij eene kerkelijke gemeente;"

Art. 69. Tusschen de nummers 6°. en 7°. van I wordt een nieuw nummer 7°. ingevoegd, luidende:

„7°. bij de *Vrije Christelijke Gemeenten in Nederland*:

de kerkeraden van de kerkelijke gemeenten;".

De tegenwoordige nummers 7°. en 8°. van I worden vervangen onderscheidenlijk door de nummers 8°. en 9°.

Onder V 1°. achter het woord „kerkgenootschap" worden ingevoegd de woorden:

„en bij de Gereformeerde kerken".

Art. 70. Aan de in de eerste zinsnede vermelde modellen wordt onder n°. 23, litt. I*bis*, het bij dit besluit gevoegd model toegevoegd.

Art. 86 wordt gelezen als volgt:

„Van de uitspraken, door Gedeputeerde Staten gedaan krachtens art. 44, 57, 116, 167, 172, 178 of 182 der wet, geschiedt aanteekening op het lotingsregister".

Model n°. 9. In het „Statistiek overzigt van het lotingsregister" worden, met behoud van den eersten regel boven de kolommen 3—22, de kolommen 16—20 vervangen door kolommen met de volgende omschrijving:

Art. 3 der wet van 2 Julij 1898 (*Staatsblad* n°. 170).				
§ 1.	§ 2*a*.	§ 2*b*.	§ 2*c*.	§ 2*d*.
Broeders of halve broeders van hen, wier plaatsvervangers				
een vijfjarigen dienststijd voor dezen hebben volbragt of aangevuld.	alsnog in dienst zijn.	wegens ziekelijke gesteldheid of gebreken, *door* de dienst bekomen, ontslagen of gedurende hunnen dienststijd overleden zijn.	na *drie* jaren te hebben gediend, wegens ziekelijke gesteldheid of gebreken, niet door de dienst bekomen, ontslagen zijn.	na *drie* jaren bij de militie te hebben gediend, ten gevolge van eene uitspraak van den militieraad of van Gedeputeerde Staten of van eene Koninklijke beslissing ontslagen zijn.
16.	17.	18.	19.	20.

Tusschen de kolommen 29 en 30 wordt eene nieuwe kolom ingevoegd met de volgende omschrijving:

„Overleden na de loting tot aan de zitting van den militieraad, 30."

De omschrijving van kolom 30 wordt gelezen als volgt:

„Totaal der vrijgestelden, nitgelotenen en overledenen. (Kolom 22, 29 en 30.)"

De nummering van de kolommen 30—32 wordt vervangen door 31—33.

In kolom 32 wordt in plaats van „(Kolom 30 en 31)" gelezen: „(Kolom 31 en 32)".

Model n°. 18. De verwijzing „(1)" achter het woord „aangewezen" in en de noot (1) aan den voet van het model vervallen.

Model n°. 19. In het opschrift van het titel-

blad vervallen de woorden „en op heden den . . . . . ter aflevering aangeboden".

In kolom 10 vervallen de woorden: „vrijwilliger voor de militie of als".

In kolom 11 vervallen de woorden: „vrijwilliger voor de militie of."

Model n°. 20. In kolom 9 vervallen de woorden: „vrijwilliger voor de militie, of als".

Model n°. 26. Voor registers, waarin alleen verlofgangers van de lichting 1900 en van volgende lichtingen worden ingeschreven, worden in kolom 5 de woorden „vrijwilliger voor de militie, loteling" vervangen door de woorden „loteling of."

C. Koninklijk besluit van 17 *Februari* 1870 (Staatsblad n°. 34):

Model n°. 10. De eerste zinsnede van de N.B. aan den voet van dit model wordt gelezen als volgt:

„In dit getuigschrift moet vóór de woorden „Gegeven te . . . . . ." tevens worden vermeld iedere overleden zoon, die als militiepligtige of als vrijwilliger bij de militie heeft gediend of in vrijwillige krijgsdienst is geweest, of voor wien tot het waarnemen of aanvullen van zijne militiedienst een plaatsvervanger werd ingelijfd."

D. Koninklijk besluit van 2 *November* 1883 (Staatsblad n°. 151), *gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van* 4 *Januari* 1897 (Staatsblad n°. 41) *en* 26 *September* 1898 (Staatsblad n°. 214):

Aanhef, sub 1°. *B. Reglement B. Opschrift. . . . . Artikel* 1.	De woorden „wenschen te worden toegelaten of als zoodanig" vervallen.

Reglement B. Artikel 3. De beide laatste zinsneden vervallen.

Art. 2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 20sten Juni 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) ELAND.

De Minister van Marine, (*get.*) RÖELL.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 12 *Juli* 1900.)

MODEL No. 23, lit. I*bis*.

Art. 127 der wet betrekkelijk de Nationale Militie.

Koninklijk besluit van den 20 Juni 1900 (*Staatsblad* No. 109).

NATIONALE MILITIE.

De kerkeraad van de kerkelijke gemeente der Vrije Christelijke Gemeenten in Nederland te . . . . . verklaart, dat

(de geslachts- en voornamen voluit geschreven)

te dezer plaatse predikant is bij genoemde Gemeenten.

. . . . . ., den . . . . .

De kerkeraad voornoemd,
N. N.,
Praeses.
N. N.,
Scriba.

Gezien voor legalisatie der handteekeningen van . . . . . .

. . . . . ., den . . . . .

De burgemeester,
N. N.

—

21 *Juni* 1900. MISSIVE van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aan de Gedeputeerde Staten van de provinciën, betreffende inrichtingen voor de vervaardiging van harde gloeikousjes voor gasgloeilicht.

Mijne aandacht is er op gevestigd, dat op verschillende plaatsen inrichtingen bestaan voor de vervaardiging van harde gloeikousjes voor gasgloeilicht, zonder dat daarbij voorzorgsmaatregelen worden in acht genomen tot voorkoming van brandgevaar.

Bij onderzoek is mij gebleken dat dit gevaar zeer groot is, omdat bij het harden van kousjes gebruik wordt gemaakt van collodion, eene oplossing van nitrocellulose in een mengsel van aether en alcohol. Bij de bewerking der kousjes ontstaan dampen van aether en alcohol, die met lucht ontplofbare mengsels vormen en die reeds ernstige branden hebben veroorzaakt.

Het door mij ingestelde onderzoek heeft geleerd, dat aan het bezwaar van brandgevaar op voldoende wijze wordt tegemoet gekomen, wanneer in de werklokalen, waar aether of alcohol wordt gebezigd, deze vloeistoffen niet anders aanwezig zijn dan in metalen vaten en tot geene grootere hoeveelheid dan voor direct gebruik noodig is;

wanneer in de werklokalen, waar door den aard der te verwerken stoffen gevaar voor ontploffing kan ontstaan, nimmer vuur of ander dan voldoend geïsoleerd kunstlicht aanwezig is; wanneer in of nabij de werklokalen, waar aether of alcohol aanwezig is, brandblusschmiddelen, beschikbaar zijn, b. v. minstens 1 M³. droog zand, terwijl het wenschelijk is dat in de lokalen, waar de vloeistof voor het hard maken der kousjes wordt gebruikt en in die waar de daarin gedompelde kousjes worden gedroogd, de daarbij ontstaande dampen, ter plaatse waar deze ontstaan, benedenwaarts en naar buiten worden afgevoerd. Eindelijk is het wenschelijk, dat het collodion slechts bij daglicht worde overgeschonken of afgetapt en op behoorlijk geventileerde plaatsen worde bewaard.

Aangezien de in dit schrijven bedoelde inrichtingen vallen onder art. 2 sub IV der Hinderwet, zoodat zij niet in werking mogen zijn zonder dat eene vergunning krachtens die wet is verleend en de artt. 12 en 17 de gelegenheid bieden voorwaarden te stellen ter tegemoetkoming aan de bezwaren van gevaar, schade of hinder, heb ik het niet ondienstig geacht de resultaten van het onderzoek ter kennis van Uw college te brengen, opdat, voor zoover dit Uw college wenschelijk mocht voorkomen, daarvan mededeeling kunne gedaan worden aan de gemeentebesturen.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

—

29 *Juni* 1900. BESLUIT van den Minister van Oorlog, betreffende medewerking aan vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel.

De Minister van Oorlog,

Het wenschelijk achtende, de bestaande bepalingen betreffende het verleenen van medewerking aan vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel in ééne beschikking samen te vatten en in die bepalingen aanvulling en wijziging te brengen;

Heeft goedgevonden:

A. In te trekken de beschikkingen van 30 September 1897, IVde Afd., n°. 67, van 8 April 1899, IVde Afd., n°. 9, van 12 Juni 1899, IVde Afd., n°. 40, van 20 Juni 1899, IVde Afd., n°. 52, en van 2 October 1899, IVde Afd., n°. 95.

B. Ter uitvoering van het Koninklijk besluit van 12 Mei 1867 (*Staatsblad* n°. 49), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 20 December 1886 (*Staatsblad* n°. 215), vast te stellen het hierna volgende voorschrift nopens het verleenen van medewerking aan vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel.

(*get.*) ELAND.

VOORSCHRIFT *nopens het verleenen van medewerking aan vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel.*

§ 1. Aan de bevelhebbers in de militaire afdeelingen wordt door den Minister van Oorlog kennis gegeven van de vereenigingen, die met Koninklijke toestemming zijn opgericht of zoodanige toestemming nader hebben verkregen, voor zoover althans die kennisgeving niet reeds vroeger is geschied.

§ 2. Aan het bestuur van elke vereeniging kan voor elk geweerdragend lid een geweer M. 71 met toebehooren in bruikleen worden gegeven.

Voorts kan aan de weerbaarheidsvereenigingen voor elke *tien* leden een geweer M. 95 met schroevedraaier, pompkoord, monddeksel en staartstukborstel in bruikleen worden verstrekt, met dien verstande, dat alleen voor de vereenigingen, wier ledental 20 bedraagt, *twee*, wier ledental 30 bedraagt, *drie* geweren enz. zullen worden uitgereikt.

Ook kunnen aan de vereenigingen enkele geweren tot kamerschietoefeningen met toebehooren in bruikleen worden verstrekt.

Eindelijk kunnen aan elk der vereenigingen, waarbij de leden zich in het bajonetschermen wenschen te oefenen, hoogstens *tien* schermgeweren in bruikleen worden afgestaan.

§ 3. Voor ieder lid eener vereeniging, dat aan de schietoefeningen deelneemt, kunnen jaarlijks *kosteloos* en *naar keuze* worden verstrekt:

150 scherpe patronen n°. 1 (voor geweren M. 95) of
150 „ „ „ 7 (zoogenaamde *Marga*-patronen (1) voor idem) of
150 scherpe patronen n°. 9 (voor geweren M. 71).

Wenscht eene vereeniging voor de geweren M. 95, met het oog op de oefeningen van eerstbeginnenden, gedeeltelijk scherpe patronen n°. 1 en gedeeltelijk scherpe patronen n°. 7 te ontvangen, dan bestaat hiertegen geen bezwaar, mits het ge-

(1) Vóór 1901 kunnen geen scherpe patronen n°. 7 (Marga) aan de weerbaarheidsvereenigingen worden verstrekt.

zamenlijk aantal de 150 stuks per lid en per jaar niet te boven gaat.

Eveneens kunnen, indien zulks wordt verlangd, jaarlijks per lid 50 of minder losse patronen voor geweren M. 95 of geweren M. 71 worden verstrekt, mits een gelijk aantal scherpe patronen minder worde uitgereikt.

Voor de geweren tot kamerschietoefeningen worden geene patronen verstrekt.

Door bovenvermelde patronen moet ook worden voorzien in de behoefte aan patronen voor eventueel te houden huishoudelijke korpswedstrijden.

Voor schietwedstrijden, waaraan meerdere vereenigingen, schutterijen of korpsen van het leger deelnemen, kunnen door het bestuur, dat zoodanigen algemeenen wedstrijd organiseert, door tusschenkomst van den bevelhebber in de betrokken militaire afdeeling en onder overlegging van het programma van den te houden wedstrijd, aan het departement van Oorlog patronen worden gevraagd. Aan zoodanige aanvrage, die minstens eene maand vóór den aanvang van den wedstrijd bij genoemd departement ontvangen moet zijn, zal echter alleen worden voldaan, voor zoover de patronen zullen dienen voor korps- en personeele wedstrijden. Voor zoogenaamde wedstrijden op *vrije baan*, waarvoor tegen betaling kaarten verkrijgbaar zijn, zal *nimmer* Rijksmunitie beschikbaar worden gesteld.

Ook de patronen, die van Rijkswege voor de oefeningen worden verstrekt, mogen *nimmer tegen betaling* in welken vorm en met welk doel ook, worden verschoten.

Voorts is het verboden, uit de in bruikleen verstrekte geweren M. 95 of M. 71 met andere dan de van Rijkswege daarvoor verstrekte patronen te schieten of die patronen in andere dan van Rijkswege verstrekte geweren van die soorten aan te wenden. Wordt tegen dit verbod gehandeld, dan zullen de in bruikleen verstrekte geweren teruggenomen en geen patronen meer verstrekt worden.

§ 4. Wenscht het bestuur eener vereeniging, op grond van het in § 2 gestelde, wapenen in bruikleen te ontvangen, dan moet de aanvrage daartoe door den burgemeester der gemeente, waar de vereeniging gevestigd is, worden goedgekeurd en, ten blijke daarvan, door dien burgemeester voor „Gezien" geteekend worden.

Het bestuur zendt de aanvrage daarna aan den bevelhebber in de militaire afdeeling, waarin de vereeniging gevestigd is. De bevelhebber zendt de aanvrage, na daarop zijne consideratiën en advies te hebben gesteld, ter beslissing aan den Minister van Oorlog.

Indien de aanvraag niet voorzien is van de handteekening van den betrokken burgemeester, dan mag door den bevelhebber de opzending aan den Minister niet geschieden. Bij de aanvrage om geweren M. 71 en om geweren M. 95 moet bovendien worden overgelegd eene verklaring, opgemaakt overeenkomstig het hierachter gevoegde model *A*. Strekt de aanvrage tot vermeerdering van het bij de vereeniging reeds voorhanden aantal geweren M. 71 of geweren M. 95, dan behoeft bedoelde verklaring niet te worden ingezonden.

Wenscht het bestuur eener vereeniging in bruikleen verstrekte wapenen in te leveren, dan moet de aanvrage daartoe eveneens aan den bevelhebber in de militaire afdeeling, waarin de vereeniging gevestigd is, worden gericht. De bevelhebber zendt die aanvragen ter beslissing aan den Minister van Oorlog.

De verzendingskosten, vallende op het ontvangen en inleveren van wapenen, alsmede van munitie, zijn steeds voor rekening van de vereeniging.

§ 5. Wenscht eene vereeniging, op grond van het gestelde in § 3, *kosteloos* patronen te ontvangen, dan moet de aanvrage, na op gelijke wijze als de aanvrage om geweren van de goedkeuring des betrokken burgemeesters te zijn voorzien, door het bestuur der vereeniging worden gezonden aan den bevelhebber in de militaire afdeeling. Indien bij genoemden bevelhebber tegen de afgifte der patronen geen bezwaar bestaat, zendt hij de aanvrage ter gevolggeving aan den commandeerende-officier van het korps of onderdeel, dat de gevraagde soort van patronen in voorraad heeft en het meest nabij de standplaats der betrokken vereeniging in garnizoen is. De aanvragen om scherpe patronen n°. 9, ten behoeve van vereenigingen, gevestigd te *Maastricht*, *Nijmegen*, *Roermond* en *Venlo* of in de nabijheid van die gemeenten, moeten echter ter gevolggeving worden gezonden aan den commandeerende-officier der infanterie te *'s-Hertogenbosch* en die van vereenigingen, gevestigd te *Amsterdam* of in de nabijheid van die gemeente, aan den magazijnmeester der artillerie aldaar.

De verzending der patronen geschiedt door de autoriteit, die met de verstrekking is belast, tenzij daartegen voor den dienst bij het korps of het magazijn bezwaar bestaat, in welk geval die

autoriteit zich bepaalt tot de afgifte. Hiervan moet alsdan worden kennis gegeven aan het bestuur, dat de aanvrage heeft ingezonden.

De aanvragen om patronen moeten in den regel slechts ééns per jaar, en wel in de maand Maart, geschieden. Uitzondering kan hierop worden gemaakt voor nieuw opgerichte vereenigingen en voor het geval, dat het ledental van bestaande vereenigingen in den loop van het jaar belangrijk, d. i. met minstens een vierde van het aantal der in den aanvang van het jaar bestaande leden, is gestegen.

Wenscht eene vereeniging patronen in te leveren, dan wordt de aanvrage daartoe eveneens gericht aan den bevelhebber in de militaire afdeeling, waarin de vereeniging gevestigd is, welke laatste autoriteit alsdan aanwijst, bij welk korps of in welk magazijn de inlevering moet geschieden.

§ 6. Bij elke vereeniging, die van Rijkswege *kosteloos* patronen ontvangt, moet worden aangehouden een munitie-livret van het hierachter gevoegde model *B*, waarin de patronen moeten worden verantwoord. Deze munitie-livretten moeten op het titelblad voorzien zijn van de handteekening van den bevelhebber in de betrokken militaire afdeeling, terwijl elk blad door deze autoriteit gefolieerd en geparafeerd moet worden. De munitie-livretten worden door hem kosteloos aan de vereeniging verstrekt.

Het bestuur der vereeniging zendt het munitie-livret jaarlijks vóór den 15den Januari aan den betrokken bevelhebber om te worden nagezien en voor akkoord-bevinding te worden geteekend. Aangezien de in § 5 genoemde commandeerende-officieren en magazijnmeester geen patronen mogen afgeven, zonder dat hiervan door hunne handteekening op het munitie-livret blijkt, moet dit laatste, om vertraging in de afgifte der patronen te voorkomen, steeds gevoegd worden bij de aanvrage daartoe.

Ook bij aanvragen tot inlevering van patronen moet het munitie-livret worden overgelegd.

§ 7. De vereeniging die van Rijkswege *kosteloos* patronen ontvangt, is *verplicht* de hulzen der verbruikte patronen ééns per jaar, en wel in den loop der maand Januari, rechtstreeks in de magazijnen der artillerie-inrichtingen aan de *Hembrug* vrachtvrij in te leveren. Bedoelde hulzen mogen niet worden schoongemaakt, doch behooren te worden ingeleverd in den toestand, waarin zij zich na het schieten bevinden.

Van de inlevering der hulzen moet op het munitie-livret aanteekening geschieden.

Blijkt uit het munitie-livret niet, dat aan de verplichting tot inlevering der hulzen is voldaan, dan zullen geene patronen aan de betrokken vereeniging worden afgegeven, voor en aleer die inlevering is geschied. Als regel zal hierbij gelden, dat van elke 100 verbruikte patronen omstreeks 95 hulzen moeten zijn ingeleverd.

Bij het inpakken van de hulzen moet nauwlettend worden toegezien, dat in dezelfde kist of ton alleen hulzen van dezelfde soort worden gepakt. Tevens moet er ten strengste voor worden gewaakt, dat geen *patronen* en *geheel* of *gedeeltelijk gevulde hulzen*, alsmede *hulzen met slaghoedjes* onder de in te leveren hulzen worden gemengd.

Patronen, die geweigerd hebben, moeten, zonder nadere machtiging, in de magazijnen der artillerie-inrichtingen aan *de Hembrug* worden ingeleverd, met aanteekening daarvan op het munitie-livret. Zoodanige inlevering moet tegelijk met die van de hulzen plaats hebben, echter met dien verstande, dat bedoelde patronen *afzonderlijk* moeten worden ingepakt.

Voorts moeten, wanneer bij de patronen patroonhouders zijn verstrekt, ook deze tegelijk met de hulzen, doch afzonderlijk ingepakt, in genoemde magazijnen worden ingeleverd. Ook van de inlevering der patroonhouders moet op het munitie-livret blijken en mag het verlies eveneens slechts ongeveer 5 percent bedragen.

§ 8. Aan elk lid van eene weerbaarheidsvereeniging zal desverlangd *tegen betaling* een geweer M. 95 met toebehooren of eene karabijn M. 95 n°. 3 met toebehooren worden verstrekt.

De prijs daarvan bedraagt:

een geweer *een en veertig gulden twintig cent* (*f* 41.20),

een karabijn *negen en dertig gulden zeven en twintig cent* (*f* 39.27),

voor beiden:

een schroevedraaier *zeven en twintig cent* (*f* 0.27),
een pompkoord *vijftien cent* (*f* 0.15),
een banddrijver *zeven en twintig cent* (*f* 0.27),
een monddeksel *zestien cent* (*f* 0.16),
een staartstukborstel *vijftien cent* (*f* 0.15).

Worden voor de geweren of karabijnen alle of enkele der hierboven genoemde toebehooren verlangd, dan moet zulks bij de aanvrage worden vermeld.

Voorts kunnen een bajonetscheede met drager

tot geweer of karabijn en een geweer- of karabijnriem worden verstrekt, respectievelijk tegen den prijs van *vier en vijftig cent* (0.54) en *zes en dertig cent* (*f* 0.36).

Ook aan de vereenigingen zelven zullen, op aanvrage, enkele geweren M. 95 of karabijnen M. 95 n°. 3, toebehooren, bajonetscheeden en geweerriemen tegen bovenvermelde prijzen in eigendom worden afgestaan en kunnen de vereenigingen desgewenscht ook schermgeweren in eigendom verkrijgen tegen den prijs van *drie gulden tien cent* (*f* 3.10) per stuk.

§ 9. Aan leden der vereenigingen en de vereenigingen zelven, die zulks wenschen, zullen boven en behalve het in § 3 genoemde aantal patronen, *tegen betaling* worden verstrekt:

scherpe patronen n°. 1 tegen den prijs van *drie gulden vijf en tachtig cent* (*f* 3.85) de 100 stuks,

scherpe patronen n°. 5 (voor revolvers) tegen den prijs van *drie gulden tien cent* (3.10), de 120 stuks,

scherpe patronen n°. 7 (Marga) tegen den prijs van *een gulden zestig cent* (*f* 1.60) de 100 stuks, (1), en

scherpe patronen n°. 9 tegen den prijs van *drie gulden twee cent* (*f* 3.02) de 100 stuks, zijnde de prijs van de patronen, na aftrek van de waarde der daarvan voortkomende hulzen en, voor zooveel de scherpe patronen n°. 1 en n°. 7 betreft, van die der patroonhouders.

§ 10. De aanvragen om geweren M. 95 of karabijnen M. 95 n°. 3 en toebehooren, om bajonetscheeden met dragers en om geweerriemen, *tegen betaling* op grond van het gestelde in § 8, moeten door de besturen der betrokken vereenigingen worden gericht aan het bestuur der Koninklijke Vereeniging van Nederlandsche Scherpschutters (adres: den Heer W. VAN WANING, voorzitter dier vereeniging te *Hoorn*) en met laatstgenoemd bestuur worden verrekend.

Het bestuur der Koninklijke Vereeniging van Nederlandsche Scherpschutters verzamelt bedoelde aanvragen en richt aan het hoofd der magazijnen van de artillerie-inrichtingen aan *de Hembrug* eene algemeene aanvrage om geweren M. 95 of karabijnen M. 95 n°. 3 en toebehooren, onder overlegging van eene quitantie, waaruit blijkt, dat het voor die wapenen enz. verschuldigde bedrag bij een der Rijksbetaalmeesters is gestort.

(1) Zie noot 1 bij § 3.

Genoemd bestuur richt voorts, onder toezending van eene quitantie wegens storting van het bedrag in 's Rijks Schatkist, eene algemeene aanvraag om bajonetscheeden met dragers en om geweer- of karabijnriemen aan den directeur van de centrale magazijnen van militaire kleeding en uitrusting te *Amsterdam*, die, na de verstrekking, de quitantiën van storting, alsmede de voor ontvangst onderteekende inventarissen, aan het departement van Oorlog zendt.

Het hoofd der magazijnen aan *de Hembrug* en de directeur der centrale magazijnen van kleeding en uitrusting zijn gemachtigd, bedoelde geweren M. 95 of karabijnen M. 95 n°. 3 en toebehooren, alsmede bedoelde bajonetscheeden en geweer- of karabijnriemen aan de hun door meerbedoeld bestuur op te geven adressen te doen verzenden. De toezending geschiedt voor rekening der aanvragers, terwijl door dezen de wapenkisten enz. vrachtvrij moeten worden teruggezonden.

De aanvragen om schermgeweren *tegen betaling* worden, onder overlegging der quitantie van storting van het vereischte bedrag bij een der Rijksbetaalmeesters door tusschenkomst van den bevelhebber in de betrokken militaire afdeeling, aan het departement van Oorlog ingezonden.

§ 11. De aanvrage, verstrekking en verrekening van de, op grond van het gestelde in § 9, *tegen betaling* verlangde patronen moeten geschieden op overeenkomstige wijze als voor de *tegen betaling* verlangde geweren M. 95 en toebehooren in § 10 is bepaald, met inachtneming van het navolgende:

Door het bestuur der Koninklijke Vereeniging van Nederlandsche Scherpschutters kunnen *voor de eerste maal*, met overlegging der quitantie van storting van het vereischte bedrag, aan het hoofd der magazijnen aan *de Hembrug* worden gevraagd en is deze laatste gemachtigd af te geven of te verzenden, hoogstens:

60,000	scherpe patronen	n°. 1,
12,000	idem	n°. 5,
100,000	idem	n°. 7 en
10,000	idem	n°. 9,

tegen de prijzen voor die patronen in § 9 vermeld.

Bij volgende aanvragen zullen echter door genoemd bestuur zooveel hulzen van verschoten scherpe patronen n°. 1, n°. 5, n°. 7 of n°. 9 in de magazijnen aan *de Hembrug* moet worden ingeleverd als het aantal aan te vragen patronen van die soorten bedraagt, alsmede zooveel patroonhouders, als voor de aan te vragen scherpe patronen n°. 1 en n°. 7 noodig zijn.

Hieruit volgt, dat door de betrokken vereenigingen en personen de hulzen der verschoten *tegen betaling* verstrekte patronen, alsmede de patroonhouders, die bij de *tegen betaling* verstrekte scherpe patronen n°. 1 en n°. 7 zijn ontvangen, aan gemeld bestuur moeten worden opgezonden, de patroonhouders tegelijk met de hulzen doch afzonderlijk ingepakt.

§ 12. Ten aanzien der inspectie van de in bruikleen verstrekte geweren M. 95 en M. 71 gelden de navolgende bepalingen:

De commandeerende-officieren der korpsen worden, wanneer aan weerbaarheidsvereenigingen geweren M. 95 of M. 71 in bruikleen zijn verstrekt, hiervan door het departement van Oorlog onderricht, onder aanduiding van het garnizoen, waar de inspectie moet geschieden.

De geweren moeten in de maand October van elk jaar door de besturen der vereenigingen in het daarvoor aangewezen garnizoen aan den officier van wapening, aan te wijzen door den commandeerende-officier der infanterie ter plaatse, ter inspectie worden aangeboden en door eerstgenoemden officier worden geïnspecteerd. Hiervan zijn uitgezonderd de geweren, die in de maand September tevoren aan de vereenigingen zijn uitgereikt.

Indien de in bruikleen verstrekte geweren M. 95 en M. 71 in de maand October te bestemder plaatse *niet* ter inspectie zijn aangeboden, zal onverwijld bevel tot inlevering dier wapenen volgen.

Worden de geweren bij de inspectie in orde bevonden, dan worden zij dadelijk aan de besturen der vereenigingen teruggegeven.

Zijn aan de geweren herstellingen noodig, die ter plaatse kunnen geschieden, dan worden zij daartoe bij het korps behouden en, na herstelling, afgehaald of aan de besturen niet vrachtvrij teruggezonden.

Vereischen de geweren buitengewone herstelling, dan worden zij door den betrokken commandeerende-officier naar de magazijnen der artillerie-inrichtingen aan *de Hembrug* opgezonden. Na in 's Rijks geweerwinkel te zijn hersteld, geschiedt de terugzending uit genoemde magazijnen, eveneens niet vrachtvrij, rechtstreeks aan de besturen.

Zijn de bij de inspectie aan de geweren gevonden gebreken van dien aard, dat zij aan gewone slijtage moeten worden toegeschreven en dus niet het gevolg van slecht onderhoud of onoordeelkundige behandeling, dan moeten de herstellingen *kosteloos* voor de vereenigingen geschieden.

Bijaldien de herstelling niet, overeenkomstig het vorenstaande, kosteloos kan geschieden, moet, voor het geval de geweren in het garnizoen zijn hersteld, door den betrokken commandeerende-officier en, bij herstelling in 's Rijks geweerwinkel, door het hoofd der werkplaatsen voor draagbare wapenen, aan het bestuur der betrokken vereeniging eene gespecificeerde opgave van de verrichte herstellingen worden gedaan, met aanduiding van de bedragen, die voor elke herstelling afzonderlijk en voor alle herstellingen gezamenlijk moeten worden betaald voor *arbeidsloon* en voor verbruikte *verwisselstukken*.

Zijn de geweren in het garnizoen voor rekening der vereeniging hersteld, dan wordt het verschuldigde bedrag voor *arbeidsloon* door het bestuur afgedragen aan den commandeerende-officier, die het daarna aan den betrokken meester-geweermaker doet toekomen; het bedrag voor *verwisselstukken* wordt door het bestuur gestort bij een der Rijksbetaalmeesters en de deswege ontvangen quitantie aan den commandeerende-officier ter hand gesteld, om door dezen, vergezeld van eene opgave der verwisselstukken, waarop de quitantie betrekking heeft, aan het departement van Oorlog te worden opgezonden.

Zijn de geweren in 's Rijks geweerwinkel voor rekening der vereeniging hersteld, dan moet het gezamenlijke bedrag van het verschuldigde voor *arbeidsloon* en *verwisselstukken* door het bestuur bij een der Rijksbetaalmeesters gestort en de deswege ontvangen quitantie gezonden worden aan het hoofd der werkplaatsen voor draagbare wapenen.

Laatstbedoelde quitantie wordt vergezeld van de overige daarbij behoorende verrekeningsbescheiden, bij het departement van Oorlog ingewacht.

Onder dagteekening van 20 November wordt door de commandeerende-officieren der korpsen, waarbij wapenen voor weerbaarheidskorpsen zijn geïnspecteerd, door de gewone tusschenkomst, aan het departement van Oorlog verslag omtrent die inspectie uitgebracht.

Die verslagen mogen alleen behelzen:

a. eene opgave der vereenigingen, waarvan de geweren *niet* ter inspectie zijn aangeboden;

b. eene opgave der vereenigingen, waarbij aan het onderhoud der geweren niet de vereischte zorg is besteed, zoodat herstelling daarvan *voor rekening der vereeniging* moet geschieden, met vermelding van de voornaamste gebreken der geweren; en

c. opmerkingen, waartoe de inspectie aanleiding mocht hebben gegeven.

§ 13. Mochten de leden eener vereeniging zich uitsluitend als artilleristen wenschen te oefenen, dan kan in plaatsen, waar vesting-artillerie in garnizoen is, door de betrokken commandeerende-officieren gelegenheid worden gegeven, om de oefeningen op de exercitie-batterijen te doen plaats hebben, mits zulks geschiede onder toezicht van een artillerie-officier en de dienst daardoor niet worde geschaad.

§ 14. De aanvragen tot het bekomen van militaire onderwijzers moeten door tusschenkomst van den bevelhebber in de militaire afdeeling, waarin de vereeniging gevestigd is, tot den Minister van Oorlog worden gericht.

§ 15. Aan de aanvragen van het bestuur eener vereeniging om geweren of patronen en aan die tot het bekomen van onderwijzers wordt geen gevolg gegeven, wanneer dat bestuur nalatig is in het inzenden van het verslag, bedoeld in art. 13 van het Koninklijk besluit van 12 Mei 1867 (*Staatsblad* n°. 49), of wanneer in dat verslag de in genoemd artikel voorgeschreven opgaven niet naar behooren zijn verstrekt.

§ 16. Aan het bestuur van elke vereeniging, die met Koninklijke toestemming is of zal worden opgericht, alsmede aan den burgemeester der gemeente, waarin eene vereeniging gevestigd is of wordt, zal door den betrokken bevelhebber in de militaire afdeeling een gedrukt exemplaar dezer beschikking worden toegezonden.

Mij bekend,

De Secr.-Gener. van het Departement van Oorlog,
(*get.*) KRAMER.

MODEL A. (*Behoeft niet gezegeld te zijn.*)

VERKLARING.

Het bestuur der . . . . . .
. . . . . .
te . . . . . stelt zich, ten opzichte der aan genoemde vereeniging in bruikleen gegeven geweren (invullen M. 71 of M. 95) aansprakelijk voor de nakoming der volgende voorwaarden:

1°. bedoelde wapenen zullen met de meeste zorg worden behandeld en vooral zal worden toegezien, dat geen zand, steentjes of andere onreinheden in den loop worden gebracht, noch, voor het schoonmaken van den loop, gebruik worde gemaakt van voorwerpen, die dezen zouden kunnen beschadigen of verstoppen. De loopen der gebezigde geweren moeten, na afloop der oefeningen, op het schietterrein van het kruitslijm worden gezuiverd.

2°. Jaarlijks in de maand October zullen de geweren te . . . . . aan den officier van wapening, aan te wijzen door den commandeerende-officier der . . . . . ter plaatse, worden vertoond en de alsdan geconstateerde gebreken zoo mogelijk ter plaatse, waar de inspectie der geweren heeft plaats gehad, en anders in de werkplaatsen voor draagbare wapenen, worden hersteld.

3°. De op die herstelling vallende kosten komen, wanneer de gebreken zijn toe te schrijven aan onoordeelkundige behandeling of slecht onderhond der geweren, voor rekening van het bestuur der vereeniging en zullen op de door het departement van Oorlog aangeduide wijze worden voldaan; bij verschil van gevoelen omtrent het ontstaan der gebreken zal berust worden in de beslissing van den Minister van Oorlog.

. . . . . , den . . . . . 19 . .
Het bestuur voornoemd,
(*Handteekening.*)

MODEL B.

MUNITIE-LIVRET
VAN
(Naam van de weerbaarheidsvereeniging en gemeente waar zij gevestigd is).

Afgegeven en geparafeerd ten getale van . . . . bladzijden.

Te . . . . . , den . . . . . 19 . .

De Bevelhebber in de . . . Militaire Afdeeling,
(Naam der vereeniging) te . . . . . .

Ledental op den 1sten Januari van het jaar.	Handteekening van den voorzitter (Commandant) der vereeniging.
19 . .	
19 . .	
19 . .	
19 . .	

NB. De bestaande munitie-livretten moeten voor zooveel noodig naar dit model gewijzigd worden, waartegen geen bezwaar zal bestaan, omdat aan weinig of geen vereenigingen in hetzelfde jaar scherpe en losse patronen van alle soorten zullen verstrekt worden.

ONTVANGSTEN.

DATUM VAN ONTVANGST.	PATRONEN. Scherpe N°. 1.	Scherpe N°. 7.	Scherpe N°. 9.	Losse N°. 2.	Losse N°. 8.	Korps waarvan — of artillerie-magazijn waaruit ontvangen en handteekening van de autoriteit, die heeft afgegeven.
Voorhanden op 1 Januari 1900. . . .	850	500	200			
10 Maart 1900 . .	3500	4000	400	500		
20 September 1900.	1000					
	5350	4500	600	500		
Uitgegeven . . .	4850	3000	525	500		
Blijft op 1 Januari 1901	500	1500	75	0		

Gezien en akkoord bevonden.

. . . . . , 20 Januari 1901.

De bevelhebber in de . . . Militaire Afdeeling,

UITGAVEN.

DATUM VAN UITGAAF.	PATRONEN. Scherpe N°. 1.	Scherpe N°. 7.	Scherpe N°. 9.	Losse N°. 2.	Losse N°. 8.	Hulzen afkomstig van verschoten patronen. Scherpe N°. 1.	Scherpe N°. 7.	Scherpe N°. 9.	Losse N°. 2.	Patroonhouders.	Beknopte omschrijving van de reden voor de uitgaaf der patronen. De ontvangst der ingeleverde hulzen, patronen en patroonhouders gewaarmerkt door den betrokken magazijnmeester.
10 Januari 1900.	25					4818	2813	510	490	1510	Ingeleverd in de magazijnen der artillerie-inrichtingen aan *de Hembrug*. De patronen hebben geweigerd. Ontvangen door den magazijnmeester. (Handteekening).
31 Maart „	800	700	200								Verbruikt voor schietoefeningen gedurende het 1ste kwartaal.
30 Juni „	1075	525	325								Idem gedurende het 2de kwartaal.
10 Mei „	800	325									Verbruikt bij een huishoudelijken wedstrijd.
30 September „	1125	750		500							Verbruikt voor schietoefeningen gedurende het 3de kwartaal.
31 December „	1025	700									Idem gedurende het 4de kwartaal.
Totaal . . .	4850	3000	525	500		4818	2813	510	490	1510	

De ondergeteekende verklaart, dat de invulling van het bovenstaande naar waarheid is geschied en dat de overgebleven munitie, vermeld op de vorige bladzijde, werkelijk bij de vereeniging aanwezig is.

. . . . . , 1 Januari 1901.

De voorzitter (Commandant).

(Handteekening).

4 *Juli* 1900. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende uitgaven in zake van veeziekte.

Het heeft de aandacht getrokken dat door sommige gemeenten voor verschillende ter uitvoering van de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) noodige werkzaamheden, als hulp en toezicht bij het verbranden of begraven van vee of van overblijfselen van vee, het houden van toezicht op de ontsmetting en inzonderheid het plaatsen en wegnemen van kenteekenen en het houden van toezicht op die kenteekenen, hooge sommen worden gedeclareerd.

Ik heb daarom de eer U te verzoeken de burgemeesters uit te noodigen bij het opdragen der bovenbedoelde werkzaamheden de meest mogelijke zuinigheid te betrachten en voorts er op te wijzen dat hooge kosten, welke niet in allen deele zijn te rechtvaardigen, niet door het Rijk zullen worden gerestitueerd.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

—

7 *Juli* 1900. BESLUIT, bevelende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 8 Juni 1899 te *Brussel* ook door *Nederland* onderteekende Conventie tot herziening van het minimum-invoerrecht op alcoholische dranken in de Conventioneele Zône van *Afrika*. S. 110.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het verdrag tot herziening van artikel 92 der Algemeene Akte van *Brussel*, d.d. 2 Juli 1890 (*Staatsblad* 1891, n°. 142), betreffende de vaststelling van het minimum-invoerrecht op alcoholische dranken in de Conventioneele Zône van *Afrika*, welk verdrag is goedgekeurd bij de wet van 11 December 1899 (*Staatsblad* n°. 240) en waarvan een afdruk met vertaling aan dit besluit gehecht is;

Gezien het proces-verbaal, betreffende de nederlegging der akten van bekrachtiging d.d. *Brussel* 8 Juni 1900, waaruit blijkt, dat: 1°. de volgende Staten evengenoemde akten in de Staatsarchieven van *België* hebben doen nederleggen, te weten: *België*, de onafhankelijke *Congostaat*, *Duitschland*, *Frankrijk*, *Groot-Brittannië*, *Italië*, *Nederland*, *Rusland* en *Spanje*, alsmede *Zweden en Noorwegen*; 2°. de na te noemen Staten tot meergenoemd verdrag zijn toegetreden, namelijk: de *Vereenigde Staten van Amerika*, onder voorbehoud van de goedkeuring van den Senaat, *Denemarken*, *Liberia*, *Oostenrijk-Hongarije* en *Perzië*; 3°. de termijn voor evenbedoelde nederlegging, vastgesteld bij artikel IV van het verdrag, ten behoeve van *Portugal* en *Turkije* is verlengd;

Gezien het proces-verbaal d.d. *Brussel* 19 Juni 1900 betreffende de nederlegging der akte van bekrachtiging van *Portugal;*

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 4den Juli 1900, n°. 6931, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

De bekendmaking van voorzegd verdrag te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

Soestdijk, den 7den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 18 *Juli* 1900.)

VERTALING.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden; Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen, in naam van het Duitsche Rijk; Zijne Majesteit de Koning der Belgen; Zijne Majesteit de Koning van Spanje, en in Hoogst Deszelfs naam Hare Majesteit de Koningin-Regentes van het Koninkrijk; Zijne Majesteit de Koning-Souverein van den Onafhankelijken Congo-Staat; de President der Fransche Republiek; Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland, Keizerin van Indië; Zijne Majesteit de Koning van Italië; Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven enz. enz.; Zijne Majesteit de Keizer aller Russen; Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen enz.; en Zijne Majesteit de Keizer der Ottomanen;

Willende voorzien in de uitvoering van de bepaling van artikel XCII der Algemeene Akte van Brussel, waarbij de herziening wordt voorgeschreven der invoerrechten op alcoholische dranken in zekere streken van Afrika;

Hebben besloten tot dien einde eene Conferentie te Brussel samen te roepen, en hebben tot hunne Gevolmachtigden benoemd, als volgt:

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden: Jhr. RUDOLPH VON PESTEL, Hoogst Derzelver

Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen;

Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruissen, in naam van het Duitsche Rijk:

den heer FRIEDRICH JOHANN graaf VON ALVENSLEBEN, Hoogst Deszelfs Kamerheer, Geheimraad in werkelijken dienst en Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij zijne Majesteit den Koning der Belgen, en

den heer WILLEM GÖHRING, Hoogst Deszelfs Geheim Gezantschapsraad;

Zijne Majesteit de Koning der Belgen:

den heer AUGUST Baron LAMBERMONT, Hoogst Deszelfs Minister van Staat en Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister, en

den heer AUGUST VAN MALDEGHEM, Raadsheer bij het Hof van Cassatie van België;

Zijne Majesteit de Koning van Spanje, en in Hoogst Deszelfs naam Hare Majesteit de Koningin-Regentes van het Koninkrijk:

den heer W. RAMIREZ DE VILLA URRUTIA, Hoogst Deszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen;

Zijne Majesteit de Koning-Souverein van den Onafhankelijken Congo-Staat:

den heer PAUL DE SMET DE NAEIJER, Hoogst Deszelfs Minister van Staat, Lid der Kamer van Vertegenwoordigers van België, en

den heer HUBERT DROOGMANS, Secretaris-Generaal van het Departement van Financiën van den Onafhankelijken Congo-staat;

de President der Fransche Republiek:

den heer A. GÉRARD, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister van de Fransche Republiek bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen:

Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland, Keizerin van Indië:

Sir FRANCIS PLUNKETT, Hoogst Derzelver Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen, en

den heer H. FARNALL van het „Foreign Office";

Zijne Majesteit de Koning van Italië:

den heer R. CANTAGALLI, Hoogst Deszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen;

Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven:

den heer ANTOINE MARIE graaf DE TOVAR, Hoogst Deszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen;

Zijne Majesteit de Keizer aller Russen:

den heer N. DE GIERS, Hoogst Deszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen;

Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen:

den heer AUGUST L. FERSEN graaf GYLDENSTOLPE, Hoogst Deszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen;

Zijne Majesteit de Keizer der Ottomanen:

ETIENNE CARATHÉODORY EFFENDI, Hoogwaardigheidsbekleeder van het Rijk, Hoogst Deszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen;

Die, voorzien van hunne volmachten, welke in behoorlijke orde zijn bevonden, de volgende bepalingen hebben aangenomen:

Art. I. Van af het in werking treden van deze Conventie, zal gedurende een tijdperk van zes jaren, het invoerrecht op alcoholische dranken, zooals het geregeld is bij de Algemeene Akte van van Brussel, in de geheele uitgestrektheid der zône, in welke het verbod, bedoeld bij artikel XCI van gemelde Algemeene Akte niet bestaat, gebracht worden op een bedrag van 70 franken per H.L., van 50 graden sterkte.

Dat recht zal, bij uitzondering, slechts 60 franken kunnen bedragen per H.L. van 50 graden sterkte in de Togo-kolonie en in die van Dahomey.

Het invoerrecht zal, naar verhouding voor elken graad boven de 50 graden sterkte worden verhoogd; het kan voor elken graad beneden de 50 graden sterkte naar verhouding worden verlaagd.

Na verloop van bovengemeld tijdperk van zes jaren zal het recht aan eene herziening worden onderworpen, waarbij de uitkomsten van die belasting tot grondslag strekken zullen.

De mogendheden behouden het recht de belastingen, geheven boven het bij dit artikel vastgestelde minimum te handhaven of te verhoogen in die streken, waar zij dit recht thans bezitten.

Art. II. Zooals volgt uit artikel XCIII der Algemeene Akte van Brussel, zullen de gedistilleerde dranken, bereid in de streken, bedoeld bij artikel XCII van die Algemeene Akte en bestemd tot verbruik, belast worden met een accijnsrecht.

Dat accijnsrecht, waarvan de Mogendheden zich verbinden de heffing, zooveel als maar eenigszins mogelijk is, te verzekeren, zal niet minder mogen bedragen dat het minimum van het invoerrecht, bepaald bij artikel I dezer Conventie.

Art. III. De Mogendheden, die de Algemeene Akte van Brussel onderteekend hebben, of daartoe zijn toegetreden, en niet op de tegenwoordige Conferentie zijn vertegenwoordigd, behouden het recht om tot de tegenwoordige Conventie toe te treden.

Art. IV. De bekrachtiging dezer Conventie zal zoo spoedig mogelijk plaats hebben en in geen geval langer dan een jaar worden uitgesteld.

Iedere Mogendheid zal hare bekrachtiging inzenden aan de Regeering van Zijne Majesteit den Koning der Belgen, die alle andere Mogendheden, welke deze Conventie geteekend hebben, daarvan in kennis zal stellen.

De bekrachtigingen van alle Mogendheden zullen nedergelegd blijven in de archieven van het Koninkrijk België.

Zoodra alle bekrachtigingen ingekomen zijn, of ten hoogsten één jaar na de onderteekening dezer Conventie, zal eene akte van nederlegging worden opgemaakt bij een Protocol, dat onderteekend zal worden door de vertegenwoordigers van alle Mogendheden die de Conventie bekrachtigd hebben.

Een gewaarmerkt afschrift van dat Protocol zal toegezonden worden aan alle betrokken Mogendheden.

Art. V. Deze Conventie zal in werking treden in alle bezittingen der contracteerende Mogendheden, gelegen in de zône, bepaald bij artikel XC der Algemeene Akte van Brussel op den dertigsten dag na dien, waarop het Protocol van nederlegging in het vorig artikel genoemd, zal zijn opgemaakt.

Ter oorkonde waarvan de respectieve Gevolmachtigden deze Conventie onderteekend en van hun zegel voorzien hebben.

Gedaan te Brussel op den achtsten dag der maand Juni achttienhonderd negen en negentig.

(*L.S.*) (*get.*) R. VON PESTEL.
" " ALVENSLEBEN.
" " GÖHRING.
" " B^n. LAMBERMONT.
" " A. VAN MALDEGHEM.
" " W. R. DE VILLA URRUTIA.
" " P. DE SMET DE NAEYER.
" " H. DROOGMANS.
" " A. GÉRARD.
" " F. PLUNKETT.
" " H. FARNALL.
" " CANTAGALLI.
" " Graaf DE TOVAR.
" " N. DE GIERS.
" " AUG. F. GYLDENSTOLPE.
" " E. GARATHÉODORY.

7 *Juli* 1900. WET, houdende bepalingen tot regeling van den leerplicht. S. 111.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1897/98, n°. 160, 1—8; 1898/99, n°. 14, 1—14; 1899/1900, n°. 22, 1—29.

Handel. id. 1899/1900, *bladz.* 1005—1060, 1063—1083, 1085—1130, 1132—1217, 1220—1329, 1356, 1357.

Hand. 1e *Kamer* 1899/1900, *bladz.* 377—382; 389—396, 407—430.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, door wettelijke bepalingen tot betengeling van het school- en leerverzuim en tot verzekering van de gelegenheid om herhalingsonderwijs te ontvangen, te bevorderen, dat kinderen behoorlijk lager onderwijs genieten;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

TITEL I.

Van het gewoon lager onderwijs.

Art. 1. Ouders, voogden en anderen, krachtens wet of overeenkomst met de verzorging van kinderen belast, zijn verplicht, voor zoover die kinderen bij hen, in de inrichting onder hun beheer of met hen bij anderen inwonen, zorg te dragen, dat aan die kinderen gedurende den tijd en overeenkomstig de regelen, in deze wet gesteld, voldoende lager onderwijs wordt verstrekt.

Deze verplichting wordt door hen nageleefd:

1°. òf door te zorgen, dat het kind als leerling op eene lagere school wordt geplaatst en dat het die school geregeld bezoekt;

2. òf door aan het kind huisonderwijs te verstrekken of te doen verstrekken.

2. Onder lagere scholen, bedoeld in artikel 1, worden verstaan alle scholen voor lager onderwijs, hetzij openbare, hetzij bijzondere, waar onderwijs wordt gegeven in de vakken, vermeld onder *a—h* in artikel 2 der wet tot regeling van het lager onderwijs.

Het schoolbezoek wordt geacht geregeld plaats te vinden, indien gedurende twee achtereenvolgende maanden niet meer dan twee schooltijden zonder geldige reden worden verzuimd.

Het huisonderwijs, bedoeld sub 2°. in artikel 1, omvat de vakken genoemd onder *a—g* in artikel 2 der wet tot regeling van het lager onderwijs in verband met een goeden leergang.

3. De verplichting om, voor zoover aan schoolonderwijs de voorkeur gegeven wordt, te zorgen, dat het kind op eene lagere school wordt ge-

plaatst, vangt aan uiterlijk, zoodra het den leeftijd van zeven jaren heeft bereikt.

Deze verplichting eindigt, zoodra het kind zes jaren leerling eener lagere school is geweest en het alle klassen doorloopen heeft, of, voor zoover het onderwijs gegeven wordt in klassen, die samen een langeren leertijd dan zes jaren innemen, zoovele klassen, als samen een leertijd van zes jaren omvatten, met dien verstande, dat in het laatste geval de verplichting niet eindigt, voordat het kind den twaalfjarigen leeftijd bereikt en de klasse, waarin het bij het bereiken van dien leeftijd geplaatst was, doorloopen heeft. Een kind, dat bij zijne toelating op de school terstond in eene hoogere klasse wordt geplaatst, wordt geacht den leertijd, dien de lagere klasse of klassen innemen, doorloopen te hebben.

De verplichting eindigt in ieder geval indien het kind de klasse heeft doorloopen, waarin het bij het bereiken van den dertienjarigen leeftijd was geplaatst.

4. De verplichting om, voor zoover aan huisonderwijs de voorkeur gegeven wordt te zorgen, dat aan het kind zoodanig onderwijs wordt verstrekt, vangt aan niterlijk, zoodra het kind den leeftijd van zeven jaren heeft bereikt.

Ten aanzien van een kind, waaraan vóór of sinds het bereiken van het zesde levensjaar huisonderwijs in den zin dezer wet wordt verstrekt, eindigt deze verplichting bij het bereiken van den leeftijd van twaalf jaren, indien het kind alsdan zes achtereenvolgende jaren onderwijs heeft genoten.

Ten aanzien van een kind, dat op een later tijdstip, dan in het vorige lid bedoeld, aanvangt huisonderwijs te genieten, eindigt de verplichting bij het bereiken van den leeftijd van dertien jaren.

Ouders, voogden en andere in artikel 1 genoemde verzorgers worden geacht niet aan hunne verplichting tot het verstrekken van huisonderwijs te voldoen, zoolang zij niet aan den burgemeester hunner woonplaats bij eene door hen onderteekende verklaring opgave hebben gedaan van:

1°. de vakken, waarin de kinderen huisonderwijs genieten;

2°. *a.* de namen der kinderen, met bijvoeging van de voornamen, dagteekening van geboorte en plaats van werkelijk verblijf, alsmede de plaats, waar het onderwijs wordt gegeven;

b. de namen en voornamen van hen, door wie het onderwijs wordt gegeven. Is op laatstgenoemden artikel 7 of artikel 15, sub *a*, der wet tot regeling van het lager onderwijs toepasselijk, zoo wordt zulks mede vermeld.

Deze verklaring, welke door hen, die het onderwijs geven, mede onderteekend moet worden, wordt ieder jaar vóór 1 Februari opnieuw ingediend.

Van verandering in de personen, door wie het onderwijs wordt gegeven, wordt binnen acht en twintig dagen aan den burgemeester mededeeling gedaan.

Door Ons wordt bepaald, op welke wijze die opgaven behooren te geschieden, en hoe zij ter kennis van den arondissements-schoolopziener worden gebracht.

5. De verplichting om te zorgen, dat het kind de school, waar het als leerling is ingeschreven, geregeld bezoekt, vangt aan met den dag, waarop het voor het eerst op de school kan plaats nemen.

6. De verplichting, in artikel 1 bedoeld, wordt niet nagekomen:

1°. zoolang het kind, den leeftijd van zeven jaren bereikt hebbende, en nog niet op grond van dertienjarigen leeftijd ingevolge artikel 3, derde lid, buiten de leerverplichting vallende, niet als leerling op eene lagere school is geplaatst, noch huisonderwijs geniet overeenkomstig de regelen der wet, terwijl niet blijkt, noch van het vroeger verstrijken van den leerplichtigen leeftijd ingevolge artikel 3, tweede lid, of artikel 4, tweede lid, noch van eenige wettelijke vrijstelling;

2°. zoo dikwijls het kind, dat als leerling op eene lagere school geplaatst is en nog niet op grond van artikel 3, tweede of derde lid, buiten de leerverplichting valt, die school niet geregeld bezoekt, terwijl niet blijkt van eenige geldige reden van tijdelijk schoolverzuim, noch dat de voor het nakomen der verplichting aansprakelijke persoon het redelijkerwijs mogelijke deed om het schoolverzuim te voorkomen.

7. Ouders, voogden en andere in artikel 1 genoemde verzorgers zijn van de naleving der in artikel 1 opgelegde verplichting vrijgesteld, zoolang:

1°. zij eene vaste woonplaats missen;

2°. zij de kinderen eene inrichting van onderwijs doen bezoeken, die geacht wordt tot het hooger of middelbaar onderwijs te behooren en waar de kinderen buiten de avonduren ten minste zestien uren per week onderwijs ontvangen;

3°. zij tegen het onderwijs op alle, binnen den afstand van 4 kilometer van de woning gelegen, lagere scholen, waar voor de kinderen plaats te verkrijgen is, overwegend bezwaar hebben;

4°. zij voor de kinderen op eenige, binnen den afstand van 4 kilometer van de woning gelegen, lagere school, ondanks aanvrage tot toelating, geene plaatsing kunnen verkrijgen;

5°. het tijdstip voor toelating van leerlingen niet aangebroken is op de lagere school, waar toezegging van plaatsing is verkregen;

6°. een wettelijk voorschrift het bezoeken van de lagere scholen verbiedt;

7°. de kinderen, volgens schriftelijke verklaring van eenen geneeskundige ongeschikt zijn voor het bezoeken eener lagere school of eener binnen den afstand van 4 kilometer van de woning gelegen lagere school.

De afstand, bedoeld in 3°., 4°. en 7°. van dit artikel, wordt gemeten langs den kortsten gebruikelijken weg.

8. Zij, die langer dan acht en twintig dagen achtereen in eene gemeente verblijf houden, worden, onverschillig of zij daar vertoeven in eene woning, tent, vaar- of voertuig, voor de toepassing dezer wet geacht in die gemeente eene vaste woonplaats te hebben tot aan den dag, dat zij die gemeente weder verlaten, tenzij zij elders eene vaste woonplaats hebben, waar de kinderen schoolgaan.

9. Ouders, voogden en andere in artikel 1 genoemde verzorgers, die eene vaste woonplaats hebben, kunnen zich niet beroepen op eenige vrijstelling van de naleving der in artikel 1 opgelegde verplichting, zoolang zij niet aan den burgemeester hunner woonplaats hebben kennis gegeven, voor welk kind en op welken grond zij op vrijstelling aanspraak meenen te mogen maken.

Deze kennisgeving moet, zoolang de aanspraak op vrijstelling blijft voortduren en de kinderen nog in den leerplichtigen leeftijd vallen, telkens na verloop van twaalf maanden op nieuw worden ingediend.

Door Ons wordt bepaald, op welke wijze die kennisgevingen behooren te geschieden en hoe zij ter kennis van den arrondissements-schoolopziener zullen worden gebracht.

Tevens wordt door Ons bepaald, door wie en op welke wijze de namen der kinderen, die voor plaatsing op eene lagere school aangegeven, maar nog niet toegelaten zijn, ter kennis van den arrondissements-schoolopziener worden gebracht.

10. Ouders, voogden en andere in artikel 1 genoemde verzorgers kunnen zich op de vrijstelling, sub 3°. van artikel 7 genoemd, alleen beroepen, indien zij aan de kennisgeving, bedoeld in artikel 9, eerste een tweede lid, de schriftelijke verklaring hebben toegevoegd, dat zij tegen het onderwijs op de, binnen den afstand van 4 kilometer van de woning gelegen scholen, waarop voor de kinderen plaats te verkrijgen is, zoo overwegend bezwaar hebben, dat zij hunne kinderen voorloopig liever van het door de wet gevorderde onderwijs verstoken laten, dan hen aan een dier scholen toe te vertrouwen.

Deze verklaring moet, om geldig te zijn, ook de handteekening dragen van den arrondissements-schoolopziener. Deze ambtenaar is verplicht binnen acht en twintig dagen na aanvrage, door het stellen zijner handteekening, zijne medewerking te verleenen.

Wanneer den schoolopziener blijkt, dat het kind op de school of eene der scholen waartegen bezwaar wordt gemaakt, gedurende het jaar, voorafgaande aan de dagteekening der verklaring, geplaatst is geweest en hij overtuigd is, dat geen ernstig bezwaar tegen het onderwijs, maar eenige andere reden tot aanvraag om vrijstelling heeft geleid, weigert hij zijne medewerking.

Indien de arrondissements-schoolopziener zijne mede-onderteekening eener verklaring weigert, geeft hij daarvan onmiddellijk met opgave van redenen kennis aan den belanghebbende. Deze kan binnen veertien dagen, nadat de weigering te zijner kennis is gebracht, in hooger beroep komen bij den districts-schoolopziener, die binnen drie weken beslist. Bij gunstige beslissing plaatst deze ambtenaar zijne handteekening op de verklaring. Hij geeft onverwijld van zijne beslissing kennis aan den belanghebbende en aan den arrondissements-schoolopziener.

Tot aan den dag, waarop de eindbeslissing te hunner kennis wordt gebracht, zijn de ouders, voogden of andere in artikel 1 genoemde verzorgers van de verplichting, bedoeld in artikel 1, vrijgesteld.

11. Een kind, dat op eene lagere school geplaatst is, mag op aanvrage van den, ingevolge artikel 1 voor zijn onderricht aansprakelijken persoon door het hoofd der school van de lijst der leerlingen worden afgevoerd, behoudens de volgende bepalingen.

Gedurende den in artikel 3 omschreven leerplichtigen leeftijd is het hoofd der school bevoegd aan eene dergelijke aanvrage geen gevolg te geven, wanneer zij gedaan wordt om andere dan eene der volgende redenen:

1°. wegens vertrek van het kind naar eene andere gemeente ter inwoning, terwijl aan het hoofd

der school blijkt, dat dit vertrek heeft plaats gehad of aanstaande is;

2°. wegens voorgenomen plaatsing van het kind op eene andere school, terwijl aan het hoofd der school blijkt, dat zoodanige verplaatsing binnen veertien dagen zal geschieden;

3°. wegens het voornemen, om aan het kind huisonderwijs te doen verstrekken, terwijl aan het hoofd der school blijkt, dat aan de voorschriften van artikel 4 is of zal worden voldaan;

4°. wegens eene der vrijstellingen bedoeld in artikel 7, terwijl aan het hoofd der school blijkt, dat aan de voorschriften der artikelen 9 en 10 is voldaan.

In de gevallen, onder 1°. tot en met 3°. in het vorige lid van dit artikel bedoeld, is het hoofd der school bevoegd voorloopig, voor ten hoogste veertien dagen, schriftelijk verlof te geven, dat het kind de school niet bezoeke, en het afvoeren van het kind van de lijst der leerlingen uit te stellen, tot dat hem zal gebleken zijn, dat het kind in eene andere gemeente woont, dat het op een andere school geplaatst is, dat het huisonderwijs geniet, terwijl aan de voorschriften van artikel 4 is voldaan.

Het hoofd eener openbare lagere school is niet bevoegd, een kind gedurende den in artikel 3 omschreven leerplichtigen leeftijd om andere dan eene der in het tweede lid van dit artikel onder 1°. tot en met 4°. genoemde redenen van de lijst der leerlingen af te voeren, dan met toestemming van den arrondissements-schoolopziener.

Een kind dat ingevolge artikel 20, § 4, ambtshalve is ingeschreven, mag gedurende de eerste zes maanden nadat het op de school geplaatst is, zonder toestemming van den arrondissements-schoolopziener van de lijst der leerlingen niet worden afgevoerd dan in de gevallen onder 1°., 2°. en 3°. in het tweede lid van dit artikel bedoeld.

12. Geldige redenen van tijdelijk schoolverzuim zijn:

1°. tijdelijke sluiting van de school of schorsing van het onderwijs;

2°. een wettelijk voorschrift, hetwelk het bezoeken van de school tijdelijk verbiedt;

3°. tijdelijke wegzending van de school als tuchtmaatregel;

4°. vergunning om de school tijdelijk niet te bezoeken ten behoeve van werkzaamheden in of voor de bedrijven van landbouw, tuinbouw, veehouderij of veenderij, verleend door den schoolopziener op grond van artikel 13;

5°. ongesteldheid van het kind, vervulling van godsdienstplichten of andere ernstige omstandigheden, die als geldige redenen kunnen worden beschouwd.

13. Ten behoeve van werkzaamheden in of voor de bedrijven van landbouw, tuinbouw, veehouderij of veenderij kan door den arrondissements-schoolopziener voor kinderen, die in de laatste zes maanden, voorafgaande aan de aanvrage, de school geregeld hebben bezocht, jaarlijks voor ten hoogste zes weken, ongerekend de vacantiën, vergund worden de school tijdelijk niet te bezoeken. Die vergunning kan door den schoolopziener worden ingetrokken wegens niet geregeld schoolbezoek na de aanvrage gepleegd.

Van de beslissing van den arrondissements-schoolopziener wordt onmiddellijk kennis gegeven aan den belanghebbende. Bij afwijzing wordt de beslissing met redenen omkleed.

Ouders, voogden of andere in artikel 1 genoemde verzorgers kunnen binnen veertien dagen, nadat de afwijzende beschikking te hunner kennis is gebracht, in hooger beroep komen bij den districts-schoolopziener.

Van de verleende vergunningen wordt onverwijld mededeeling gedaan aan het hoofd der school, waar de kinderen zijn ingeschreven. Door den Minister met de uitvoering der wet tot regeling van het lager onderwijs belast, wordt bepaald, op welke wijze van de vergunningen mededeeling wordt gedaan aan den inspecteur en aan de andere daarbij betrokken autoriteiten.

De inspecteur zendt jaarlijks vóór 1 Februari aan den Minister met de uitvoering van de wet tot regeling van het lager onderwijs belast, eene opgave van het getal der gedurende het vorige jaar in ieder arrondissement verleende vergunningen, met mededeeling van den duur, waarvoor ze zijn toegestaan.

14. De vergunningen, bedoeld in het vorige artikel, worden alleen geweigerd:

1°. op grond van niet geregeld schoolbezoek gedurende de laatste zes maanden, voorafgaande aan de aanvrage;

2°. indien er gegronde reden is om te vermoeden, dat van de vergunning geen gebruik zal worden gemaakt voor het doel, in het eerste lid van artikel 13 omschreven;

3°. indien het kind den leeftijd van tien jaren nog niet heeft bereikt.

15. De gemeenteraad is bevoegd, voor de geheele of voor bepaalde deelen der gemeente, bij

verordening den tijd of de tijden te regelen binnen welke, met uitsluiting van de overige tijden van het jaar, de vergunningen, bedoeld in het eerste lid van artikel 13, kunnen worden verleend.

Over elk daartoe strekkend voorstel wordt, vóór dat het in den raad in behandeling komt, de arrondissements-schoolopziener gehoord.

16. Het hoofd der school is bevoegd aan de leerlingen schriftelijk verlof te verleenen de school tijdelijk niet te bezoeken:

1°. voor onbepaalden tijd wegens ongesteldheid van het kind;

2°. voor een bepaalden tijd wegens eene der andere redenen, vermeld en bedoeld in artikel 12, sub 5°.

Het onder 2°. bedoelde verlof behoeft, indien het ten aanzien van hetzelfde kind voor meer dan tien schooltijden in acht en twintig dagen verleend wordt, de bekrachtiging van den arrondissements-schoolopziener.

Acht het hoofd der school een schoolverzuim, waarvoor door hem verlof niet werd verleend, wegens eene der in artikel 12 vermelde en bedoelde redenen gewettigd of verschoonbaar, dan doet hij daarvan mededeeling aan den arrondissements-schoolopziener, ingevolge de bepalingen van artikel 19.

Een verzuim, waaromtrent binnen acht dagen bij het hoofd der school geen bericht is ingekomen met opgave van redenen, wordt door dezen niet als verschoonbaar aangeteekend.

17. De arrondissements-schoolopziener is bevoegd een schoolverzuim, waarvoor ingevolge artikel 16 geen verlof is verleend, wegens eene der in artikel 12 vermelde en bedoelde redenen te verschoonen of gewettigd te verklaren.

De arrondissements-schoolopziener houdt in een register aanteekening van de gevallen, waarin verlof, om de school tijdelijk niet te bezoeken verleend is, en van die waarin door hem schoolverzuim is verschoond of gewettigd verklaard, met vermelding van de redenen die tot het een en ander hebben geleid.

Door Ons worden voorschriften gegeven omtrent de inrichting van bovenbedoeld register en omtrent de wijze, waarop het in zijn geheel of bij uittreksel ter kennis zal worden gebracht van door Ons aan te wijzen autoriteiten.

18. Jaarlijks vóór 15 Januari maken burgemeester en wethouders in dubbel eene alphabetische lijst, al of niet naar leeftijdsjaren ingericht, op van de kinderen, welke zich op den eersten dag der maand Januari in de gemeente bevonden en die in den loop van dat jaar den leeftijd van zeven tot dertien jaren bereikt hebben of zullen volbrengen.

De lijst bevat de namen der kinderen, met bijvoeging van de voornamen, het geslacht, dagteekening van geboorte en plaats van werkelijk verblijf.

Van kinderen van bovengenoemden leeftijd, die zich in den loop van het jaar in de gemeente komen vestigen, die daar in den zin van artikel 8 verblijf houden, die de gemeente verlaten, die van plaats van werkelijk verblijf binnen de gemeente veranderen of die overlijden, wordt in de lijst, met inachtneming der voorschriften van het tweede lid van dit artikel, voortdurend aanteekening gehouden.

Het eene dubbel der lijst wordt vóór 1 Februari gezonden aan den arrondissements-schoolopziener, wien bovendien, binnen veertien dagen na het verstrijken van iedere maand, mededeeling wordt gedaan van de, gedurende die maand, gemaakte aanteekeningen, in het vorige lid omschreven.

Indien de gemeente tot het ambtsgebied van meer dan één arrondissements-schoolopziener behoort, wordt van de lijst, welke alsdan arrondissementsgewijze ingericht is, en waarvan alsdan overeenkomstig de behoefte meer dan twee exemplaren worden vervaardigd, aan iederen arrondissements-schoolopziener een exemplaar gezonden en mededeeling gedaan van alle daarop gemaakte aanteekeningen.

19. Jaarlijks vóór 22 Januari maken de hoofden der openbare en bijzondere lagere scholen in dubbel eene alphabetische lijst op van de op den vijftienden dag dier maand bij hen schoolgaande kinderen, met afzonderlijke vermelding van die kinderen, die niet meer vallen onder de bepalingen van de artikelen 3 en 5.

De lijst bevat de namen der kinderen, met bijvoeging van de voornamen, het geslacht, dagteekening van geboorte en plaats van werkelijk verblijf en in geval van ambtshalve inschrijving van deze omstandigheid. Indien de plaats van werkelijk verblijf is gelegen in een ander arrondissement dan dat, waartoe de school behoort, wordt daarvan in de lijst melding gemaakt.

Op de lijst wordt voortdurend aanteekening gehouden van de toelating en de afschrijving van kinderen, alsmede van de redenen, welke tot de afschrijving hebben geleid; voorts van iederen verzuimden schooltijd met vermelding van rede-

nen, die tot verzuim hebben geleid, van ieder ingevolge artikel 16 verleend verlof en van ieder verzuim, hetwelk het hoofd der school ingevolge artikel 16 voorlaatste lid, gewettigd of verschoonbaar acht.

Het dubbel der lijst wordt vóór 1 Februari gezonden aan den arrondissements-schoolopziener, wien bovendien wekelijks mededeeling wordt gedaan van de, in de afgeloopen week gemaakte aanteekeningen, in het vorige lid omschreven.

Deze mededeelingen geschieden schriftelijk en worden, voor zooveel de verzuimde schooltijden betreft, indien de leerling in een andere klasse geplaatst is dan in die waarin het hoofd der school het onderwijs geeft, door den onderwijzer der klasse mede onderteekend.

De schoolopziener is verplicht de hoofden der scholen bij niet inzending of onvolledige inzending der lijsten en mededeelingen aan te manen binnen een door hem gestelden termijn alsnog aan hunne verplichting te voldoen.

20. § 1. Zoodra de arrondissements-schoolopziener de lijsten, bedoeld in de artikelen 18 en 19, alsmede de kennisgevingen en opgaven, bedoeld in de artikelen 4 en 9 heeft ontvangen, gaat hij na, welke kinderen, die in den bij de artikelen 3 en 4 aangegeven leerplichtigen leeftijd vallen, niet op eene lagere school geplaatst of voor plaatsing aangegeven zijn en geen huisonderwijs genieten.

Blijkt hem bij zijn onderzoek, dat ten aanzien van een kind, bedoeld in het eerste lid van deze paragraaf, een grond van vrijstelling ingevolge artikel 7 niet aanwezig is, dan maant hij den naar artikel 1 aansprakelijken persoon schriftelijk aan, zoo spoedig mogelijk aan de verplichting hem bij de wet opgelegd, te voldoen.

§ 2. Bevindt de arrondissements-schoolopziener, dat aan de bij de vorige paragraaf bedoelde aanmaning na veertien dagen nog niet is voldaan, dan wordt daarvan door hem zoo spoedig mogelijk kennis gegeven aan de commissie tot wering van schoolverzuim.

Binnen acht dagen na ontvangst van de in het eerste lid dezer paragraaf bedoelde kennisgeving, wordt de naar artikel 1 aansprakelijke persoon door de commissie tot wering van schoolverzuim schriftelijk opgeroepen.

Tusschen de oproeping en den daarbij aangezegden dag van verschijning moeten ten minste acht vrije dagen verloopen.

De naar artikel 1 aansprakelijke persoon, voor de commissie tot wering van schoolverzuim verschenen, wordt op zijne verplichting gewezen en tegen het laten voortduren der overtreding ernstig gewaarschuwd.

Indien de opgeroepene niet is verschenen wordt hem gelijke waarschuwing schriftelijk toegezonden.

De arrondissements-schoolopziener ontvangt onverwijld mededeeling, dat en op welken tijd de waarschuwing heeft plaats gehad.

§ 3. Bevindt de arrondissements-schoolopziener, dat de overtreding, omschreven in artikel 1 en artikel 6, sub 1°., voortduurt, nadat veertien dagen zijn verloopen sinds de in de vorige paragraaf bedoelde waarschuwing tot den overtreder is gericht of gezonden, dan zegt hij dezen schriftelijk aan, dat het kind ambtshalve als leerling eener lagere school wordt ingeschreven, dat daarmede de administratieve behandeling zijner overtreding is afgesloten, en dat hij bij niet nakoming zijner verplichting, om te zorgen voor geregeld schoolbezoek, te dier zake voor den strafrechter zal worden vervolgd.

§ 4. Te gelijker tijd geeft hij van de in de vorige paragraaf bedoelde aanzegging kennis aan de commissie tot wering van schoolverzuim, die na de ontvangst dezer kennisgeving zoo spoedig mogelijk zorg draagt, dat het kind ambtshalve als leerling eener lagere school wordt ingeschreven. Bij de keuze der school wordt met den wensch van den belanghebbende, indien daarvan blijkt, zooveel mogelijk rekening gehouden.

Van de ambtshalve inschrijving wordt aan den arrondissements-schoolopziener en aan den volgens artikel 1 aansprakelijken persoon kennis gegeven, met vermelding van de school en van het tijdstip, waarop het kind als leerling wordt geplaatst.

Ten aanzien van een kind, dat ambtshalve op eene school is ingeschreven, geldt de voor die school bestaande regeling omtrent de heffing van schoolgeld.

21. § 1. Bevindt de arrondissements-schoolopziener bij het onderzoek der hem toegezonden lijsten en mededeelingen, dat ten aanzien van eenigen leerling geen geregeld schoolbezoek heeft plaats gevonden, zonder dat verlof is verleend of eene andere reden het verzuim wettigt of verschoonbaar maakt, dan maant hij den naar artikel 1 aansprakelijken persoon zoo spoedig mogelijk schriftelijk aan, om in het vervolg aan de hem bij de wet opgelegde verplichtingen te voldoen.

§ 2. Bevindt de arrondissements-schoolopzie-

ner, dat de overtreding, omschreven in artikel 1 en artikel 6, sub 2°., herhaald is binnen zes maanden, nadat de bij de vorige paragraaf bedoelde aanmaning ter kennis van den naar artikel 1 aansprakelijken persoon is gebracht, dan wordt daarvan door hem zoo spoedig mogelijk, nadat de herhaling hem is gebleken, kennis gegeven aan de commissie tot wering van schoolverzuim.

Binnen acht dagen na ontvangst van de, in het eerste lid dezer paragraaf bedoelde, kennisgeving wordt de naar artikel 1 aansprakelijke persoon door de commissie tot wering van schoolverzuim schriftelijk opgeroepen.

Tusschen de oproeping en den daarbij aangezegden dag van verschijning moeten ten minste acht vrije dagen verloopen.

De naar artikel 1 aansprakelijke persoon, voor de commissie tot wering van schoolverzuim verschenen, wordt op zijne verplichting gewezen en tegen herhaling der nalatigheid ernstig gewaarschuwd.

Indien de opgeroepene niet verschijnt wordt de naar artikel 1 aansprakelijke persoon door de commissie tot wering van schoolverzuim onverwijld langs anderen weg, op de wijze door haar het meest wenschelijk gevonden, op zijne verplichting gewezen en tegen herhaling der nalatigheid ernstig gewaarschuwd.

De arrondissements-schoolopziener ontvangt onverwijld mededeeling van den dag, waarop de waarschuwing overeenkomstig het vierde of vijfde lid dezer paragraaf heeft plaats gehad.

§ 3. Bevindt de arrondissements-schoolopziener, dat overtreding van artikel 1 en artikel 6, sub 2°., herhaald is binnen zes maanden, nadat de in de vorige paragraaf bedoelde waarschuwing heeft plaats gehad, dan zendt hij den naar artikel 1 aansprakelijken persoon eene schriftelijke aanzegging, dat de administratieve behandeling van zijne overtredingen met betrekking tot het in de aanzegging met name te noemen kind is afgesloten, dat hij hieraan wordt herinnerd, omdat door hem opnieuw eene overtreding is begaan, dat deze overtreding nog niet strafrechterlijk wordt vervolgd, doch dat ter zake van de eerstvolgende overtreding welke binnen zes maanden gepleegd mocht worden, en van verdere overtredingen na deze, proces-verbaal zal worden opgemaakt.

Bij algemeenen maatregel van bestuur worden voorschriften gegeven omtrent de wijze van uitreiking der in deze paragraaf bedoelde aanzegging aan den aansprakelijken persoon.

§ 4. Bevindt de arrondissements-schoolopziener, dat de in artikel 1 en artikel 6, sub 2°., omschreven overtreding ten aanzien van hetzelfde kind opnieuw gepleegd is binnen zes maanden, nadat de in de vorige paragraaf bedoelde aanzegging den overtreder werd toegezonden, dan doet hij ten aanzien van deze en volgende overtredingen proces-verbaal van zijne bevinding en van de in de vorige paragraaf bedoelde aanzegging aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie toekomen. Daarbij doet hij mededeeling van de redenen van het schoolverzuim voor zoover die hem bekend zijn.

§ 5. Indien sinds de aanzegging, in § 3 bedoeld, zes maanden verstreken zijn, zonder dat door denzelfden persoon eene nieuwe overtreding ten aanzien van hetzelfde kind is gepleegd, dan wordt bij eene latere overtreding opnieuw gehandeld overeenkomstig de §§ 1 tot en met 3 van dit artikel.

Indien sinds het plegen van een overtreding, ter zake waarvan eene onherroepelijke veroordeeling plaats had of de veroordeelde de boete vrijwillig heeft betaald, een jaar verstreken is, zonder dat door denzelfden persoon ten aanzien van hetzelfde kind eene nieuwe overtreding gepleegd is, dan wordt bij eene latere overtreding op nieuw gehandeld als bij het vorige lid dezer paragraaf is bepaald.

§ 6. De administratieve maatregelen in de §§ 1 tot en met 3 van dit artikel omschreven, zijn niet toepasselijk bij eene overtreding, bedoeld in artikel 1 en artikel 6, sub 2°., gepleegd ten aanzien van een kind dat ambtshalve als leerling eener lagere school is ingeschreven, binnen zes maanden na den dag waarop het kind geacht wordt tot de schoolbevolking te behooren.

Ten aanzien van zoodanige overtreding doet de arrondissements-schoolopziener aanstonds proces-verbaal zijner bevinding aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie toekomen, met bijvoeging van een uittreksel uit de lijsten en mededeelingen, bedoeld in art. 19, voor zooveel het aangebrachte geval betreft.

22. De gemeenteraad benoemt een of meer commissiën, die den arrondissements-schoolopziener bijstaan bij het verrichten der werkzaamheden, bedoeld in de artikelen 20 en 21.

Deze commissiën worden benoemd uit:

1°. de in de gemeente wonende ouders, voog-

den en andere in artikel 1 genoemde verzorgers der in de gemeente op eene lagere school ingeschreven kinderen;

2°. de meerderjarige onderwijzers, die aan eene openbare lagere school in de gemeente werkzaam zijn;

3°. de meerderjarige onderwijzers, die aan eene bijzondere lagere school in de gemeente werkzaam zijn;

4°. de overige meerderjarige inwoners der gemeente, voor zoover zij niet onder een der vorige categorieën vallen.

In iedere commissie worden, zooveel mogelijk, alle onder 1°. tot en met 4°. aangegeven categorieën vertegenwoordigd.

Deze commissiën dragen den naam van: *commissiën tot wering van schoolverzuim.*

Wordt in eene gemeente meer dan eene commissie ingesteld, dan wordt iedere commissie voor een bepaald aangewezen deel der gemeente benoemd.

De gemeenteraad bepaalt het aantal leden der in de gemeente in te stellen commissie of commissiën, met dien verstande dat het aantal leden van ééne commissie nergens meer mag bedragen dan negen.

De leden worden benoemd voor den tijd van drie jaren. De aftredenden zijn weder benoembaar.

Indien de gemeenteraad binnen drie maanden na het tijdstip van het in werking treden dezer wet geene commissie tot wering van schoolverzuim heeft ingesteld of in eene in de commissie opengevallen plaats niet binnen drie maanden heeft voorzien, geschiedt de benoeming of aanvulling der commissie door Onzen Commissaris in de provincie.

De werkkring dezer commissiën wordt geregeld bij algemeenen maatregel van bestuur.

Blijft de commissie in gebreke de haar opgedragen werkzaamheden te vervullen, dan treden ter vervulling daarvan burgemeester en wethouders in hare plaats op, naar regelen, bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen.

23. § 1. Met geldboete van ten hoogste vijftien gulden worden gestraft ouders, voogden en andere in artikel 1 genoemde verzorgers, die eene in artikel 1 en artikel 6, sub 2°., omschreven overtreding plegen in een van de volgende gevallen;

1°. indien de overtreding betreft een kind, dat ambtshalve als leerling eener lagere school is ingeschreven, en de overtreding gepleegd wordt binnen zes maanden na den dag, waarop het kind geacht wordt tot de schoolbevolking te behooren;

2°. indien den overtreder de aanzegging bedoeld in artikel 21, § 3, is toegezonden, de overtreding het kind betreft, waarop die aanzegging betrekking had, en de overtreding gepleegd wordt binnen zes maanden, nadat den overtreder de aanzegging toegezonden is;

3°. indien de overtreder te voren ingevolge 1°. of 2°. van deze paragraaf onherroepelijk veroordeeld werd of de boete vrijwillig heeft betaald, de overtreding gepleegd binnen een jaar na die, welke tot de veroordeeling geleid heeft, en zij hetzelfde kind betreft;

4°. indien de overtreder te voren ingevolge 3°. van deze paragraaf onherroepelijk veroordeeld werd of de boete vrijwillig heeft betaald, de latere overtreding gepleegd wordt binnen een jaar na die, welke tot de veroordeeling geleid heeft, en zij hetzelfde kind betreft.

§ 2. Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen zes maanden verloopen zijn sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens eene der overtredingen in de eerste paragraaf van dit artikel bedoeld ten aanzien van hetzelfde kind onherroepelijk is geworden of de veroordeelde de boete vrijwillig heeft betaald, wordt hij gestraft met geldboete van ten hoogste vijftig gulden.

Bij tweede of volgende herhaling, gepleegd ten aanzien van hetzelfde kind, telkens binnen zes maanden nadat de laatste veroordeeling onherroepelijk is geworden of de veroordeelde de boete vrijwillig heeft betaald, kan in plaats van de geldboete hechtenis van ten hoogste zeven dagen worden opgelegd.

24. Het hoofd der school, dat niet voldoet aan de aanmaning, bedoeld in artikel 19, laatste lid, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijftien gulden.

Indien tijdens het plegen van deze overtreding nog geen jaar verloopen is, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens eene overtreding, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, onherroepelijk is geworden of de veroordeelde de boete vrijwillig heeft betaald, wordt hij gestraft met geldboete van ten hoogste vijftig gulden.

Bij tweede of volgende herhaling, gepleegd telkens binnen een jaar, nadat de laatste veroordeeling onherroepelijk is geworden of de veroordeelde de boete vrijwillig heeft betaald, wordt eene geldboete van ten hoogste honderd gulden opgelegd.

25. De arrondissements-schoolopziener is be-

voegd aan ouders, voogden en andere in artikel 1 genoemde verzorgers, die aan hunne in artikel 1 bedoelde verplichting door het geven van huisonderwijs voldoen, schriftelijke inlichtingen te vragen omtrent den tijd gedurende welken de kinderen lager huisonderwijs ontvangen in de verschillende vakken. De naar artikel 1 aansprakelijke persoon is verplicht die inlichtingen te verschaffen. De arrondissements-schoolopziener is bevoegd te verzoeken tot de lessen te worden toegelaten.

Hij is bevoegd eenmaal in het jaar de in het eerste lid bedoelde kinderen op te roepen, ten einde te onderzoeken, of hun voldoend onderwijs wordt verstrekt in de vakken, welke dat onderwijs behoort te omvatten. De naar artikel 1 aansprakelijke persoon is verplicht te zorgen, dat aan de oproeping wordt gevolg gegeven.

Tusschen de oproeping en den daarbij aangezegden dag van verschijning moeten ten minste tien vrije dagen verloopen.

Blijkt het genoten onderwijs onvoldoende, dan maant de arrondissements-schoolopziener den naar artikel 1 aansprakelijken persoon aan, daarin binnen drie maanden genoegzame verbetering te brengen, en is deze verplicht aan die aanmaning te voldoen.

De arrondissements-schoolopziener kan van de hem in dit artikel verleende bevoegdheden alleen dan gebruik maken, als er gegronde reden is voor ernstigen twijfel, of de verplichting tot het geven van onderwijs wel nauwgezet wordt nagekomen.

Wanneer ouders, voogden of verzorgers de gevraagde inlichtingen, bedoeld in het eerste lid van dit artikel, niet verstrekken, of wanneer kinderen door ouders, voogden of verzorgers niet aan het door den arrondissements-schoolopziener voorgeschreven onderzoek worden onderworpen, alsmede wanneer bij een, na het verstrijken van den in het derde lid bedoelden termijn, voortgezet onderzoek niet van genoegzame verbetering blijkt, zendt de arrondissements-schoolopziener, tenzij de redenen, welke daartoe hebben geleid, door hem gewettigd of verschoonbaar worden geacht, procesverbaal van zijne bevinding aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie.

De bepalingen van dit artikel zijn ook van toepassing op leerlingen van bijzondere scholen, waar minder dan zestien uren per week onderwijs wordt gegeven in de vakken vermeld onder *a*—*h* in artikel 2 der wet tot regeling van het lager onderwijs.

Omtrent de uitvoering van dit artikel worden voorschriften gegeven bij algemeenen maatregel van bestuur.

26. Op ouders, voogden of andere in artikel 1 genoemde verzorgers, die zich schuldig maken aan overtreding van een der voorschriften van artikel 25, zijn de strafbepalingen van artikel 23 toepasselijk.

27. De kennisneming van de overtredingen, bedoeld in artikel 23, in verband met de artikelen 1 en 6, behoort tot de bevoegdheid van den kantonrechter, binnen wiens ambtsgebied is gelegen de lagere school, tot welker schoolbevolking het kind behoort.

De kennisneming van de overtredingen, bedoeld in artikel 26, behoort tot de bevoegdheid van den kantonrechter, binnen wiens ambtsgebied is gelegen,

a. indien het kind inwoont bij of met den aansprakelijken persoon, diens woonplaats;

b. indien het kind inwoont in eene inrichting onder het beheer van den aansprakelijken persoon, deze inrichting.

28. De door den arrondissements-schoolopziener op zijn ambtseed afgelegde verklaring, dat uit de ingevolge artikel 19 aan hem overgelegde lijsten, aanteekeningen en overeenkomstig dat artikel opgemaakte mededeelingen blijkt, dat een kind op eene lagere school geplaatst is, dat een kind ambtshalve is ingeschreven, en dat een kind op in die verklaring aangewezen dagen en schooltijden, buiten de gevallen bedoeld in het tweede lid van artikel 2, de school niet heeft bezocht, kan, voor zoover de bovenbedoelde feiten niet worden tegengesproken, een volledig bewijs van elke dezer omstandigheden opleveren.

De door den arrondissements-schoolopziener op zijn ambtseed afgelegde verklaring:

1°. dat ouders, voogden of andere in artikel 1 genoemde verzorgers hem niet op zijne aanvrage hebben verstrekt de inlichtingen, bedoeld in artikel 25, eerste lid;

2°. dat ouders, voogden of andere in artikel 1 genoemde verzorgers een kind niet hebben onderworpen aan het volgens art. 25, tweede, zesde of zevende lid, voorgeschreven onderzoek;

3°. dat bij een volgens artikel 25, zesde lid, voortgezet onderzoek niet van genoegzame verbetering blijkt;

kan een volledig bewijs van elke dezer omstandigheden opleveren.

29. De gemeenteraad is bevoegd bij verordening

te bepalen, dat, onder bij die verordening te stellen voorwaarden, ambtenaren der politie gemachtigd zijn, een kind, dat zij gedurende de schooltijden op den openbaren weg aantreffen, te brengen naar het hoofd der school, tot welker leerlingen het kind behoort.

30. De verklaringen, de lijsten en de mededeelingen, bedoeld in de artikelen 10, 18 en 19, worden ingericht naar, door den Minister, met de uitvoering van de wet tot regeling van het lager onderwijs belast, vast te stellen modellen.

31. De formulieren der bij de artikelen 4 en 10 vermelde verklaringen, alsmede de blanco lijsten en de formulieren der mededeelingen, bedoeld in artikel 19, zijn kosteloos ter gemeentesecretarie verkrijgbaar en worden, evenals de in artikel 18 bedoelde lijsten, van Rijkswege kosteloos aan de gemeentebesturen verstrekt.

32. De bij deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

33. Alle stukken en verzoekschriften, ten gevolge van deze wet opgemaakt, zijn vrij van het recht van zegel en van de formaliteit van registratie; de uitreiking van die stukken geschiedt kosteloos.

Kennisgevingen, verklaringen, aanvragen en verzoekschriften, bedoeld in de artikelen 4, 9, 10 en 13, kunnen door belanghebbenden, met inachtneming der door Ons te stellen voorschriften, kosteloos per post worden verzonden. Vrijdom van briefport wordt eveneens verleend voor de toezending aan belanghebbenden van de mededeeling van vergunningen en beschikkingen en van de aanmaningen, oproepingen, waarschuwingen en aanzeggingen, bedoeld in de artikelen 10, 13, 16, 20, 21 en 25.

TITEL II.

Van het herhalingsonderwijs.

34. Artikel 17 der wet tot regeling van het lager onderwijs wordt gelezen als volgt:

„Aan hen, die het gewoon lager onderwijs genoten hebben, wordt gelegenheid gegeven tot het genot van herhalingsonderwijs.

Het herhalingsonderwijs kan zich ook uitstrekken tot vakken, die niet begrepen zijn geweest in het genoten lager onderwijs.

De gemeenteraad regelt, na overleg met den districts-schoolopziener en na ingewonnen bericht van het hoofd of de hoofden der lagere scholen, den omvang van het herhalingsonderwijs en de wijze waarop het zal worden gegeven, naar plaatselijke behoeften, met inachtneming der volgende voorschriften:

1°. dat het ten minste gedurende zes en negentig uren in het jaar moet worden gegeven:

2°. dat het moet omvatten ten minste vier vakken van onderwijs, waaronder ten minste twee welke begrepen zijn onder het gewoon schoolonderwijs;

3°. dat het zóó moet zijn ingericht, dat ouders, die hunne kinderen niet meer dan 96 uren herhalingsonderwijs in het jaar willen doen genieten, die kinderen een geregelden cursus kunnen doen bijwonen, zonder dat dit aantal uren wordt overschreden;

4°. dat er, behoudens door Ons voor bepaalde gemeenten of gedeelten van gemeenten te verleenen tijdelijke vrijstelling, voor de meisjes, hetzij deze al dan niet te zamen met jongens aan de lessen deelnemen, gelegenheid moet zijn om buiten avonduren 96 uren in het jaar herhalingsonderwijs te genieten;

5°. dat voor het herhalingsonderwijs, buiten avonduren, niet meer dan twee halve dagen in de week mogen worden besteed;

6°. dat gedurende de uren, voor het herhalingsonderwijs aangewezen, in de daarvoor bestemde lokalen aan de klassen der gewone lagere school, welke in die lokalen worden onderwezen, geen gewoon lager onderwijs wordt gegeven.

Een lesuur, des namiddags te 5 uur of later aanvangende, wordt geacht tot de avonduren te behooren.

Artikel 18 en artikel 19, litt. *b*, zijn ten deze toepasselijk."

TITEL III.

Slot- en overgangsbepalingen.

35. Ter bevordering van het schoolbezoek is de gemeenteraad bevoegd voeding en kleeding te verstrekken aan schoolgaande kinderen voor wie daaraan behoefte bestaat, of met dat doel subsidie te verleenen, een en ander volgens regelen bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen.

Kinderen, die openbare scholen, en kinderen die bijzondere scholen als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van deze wet, bezoeken, worden daarbij op gelijken voet behandeld.

36. Ten aanzien van kinderen, voor wie verlof wordt aangevraagd, overeenkomstig de bepalingen van artikel 13, binnen zes maanden na het tijdstip van het in werking treden dezer wet,

wordt de termijn van zes maanden, genoemd in het eerste lid van artikel 13, vervangen door den korteren termijn, welke is verloopen tusschen het tijdstip van het in werking treden dezer wet en den dag der aanvrage.

37. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van: *Leerplichtwet.*

38. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons vast te stellen tijdstip.

Bij het in werking treden dezer wet vervallen de artikelen 80 en 81 der wet tot regeling van het lager onderwijs.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 7den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 18 *Juli* 1900.)

—

9 *Juli* 1900. WET, houdende bepalingen tot voorkoming van bedrog in den boterhandel. S. 112.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1898/99, n°. 129, 1—6; 1899/1900, n°. 17, 1—7.

Hand id. 1899/1900, *bladz.* 1440—1493, 1536, 1542, 1543.

Hand. 1e *Kamer* 1899/1900, *bladz.* 387, 388, 399, 400, 432—435.

WIJ WILHELMINA, . . ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, nieuwe bepalingen te maken tot voorkoming van bedrog in den boterhandel en zulks ter vervanging van die, vastgesteld bij de wet van 23 Juni 1889 (*Staatsblad* n°. 82);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In den zin dezer wet is boter het vetartikel, waarin geen andere vetbestanddeelen voorkomen, dan die van melk afkomstig zijn en is margarine de op boter gelijkende waar, welke dienen kan om haar te vervangen en welke vetbestanddeelen bevat, die niet van melk afkomstig zijn.

Intusschen behouden Wij Ons voor bij algemeenen maatregel van bestuur aan eenig op boter gelijkend mengsel, dat dienen kan om boter te vervangen en in den handel wordt gebracht, een anderen naam te geven dan margarine. Die naam zal bij voorkeur aan het hoofdbestanddeel van zoodanig mengsel moeten zijn ontleend. Het woord boter echter zal van dien naam geen deel mogen uitmaken.

Alle bepalingen dezer wet, op margarine toepasselijk, zullen ook op zoodanig mengsel van toepassing zijn, in dier voege, dat overal waar in de volgende artikelen het woord „margarine" voorkomt, ten aanzien van zoodanig mengsel de naam daarvan in de plaats treedt.

2. Het is verboden margarine te leveren, in een winkel of op eenige andere voor het publiek toegankelijke verkoopplaats voorhanden te hebben, uit te stallen in het openbaar, rond te brengen, rond te venten, te vervoeren of te doen vervoeren, in- of uit te voeren of ten vervoer of uitvoer in opslag te hebben, indien niet op alle verpakkingen, of, is de waar onverpakt, op deze zelf het woord „Margarine" voorkomt in duidelijke letters van zoodanige afmeting en zoodanig aangebracht als door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken zal worden bepaald en in de *Nederlandsche Staatscourant* aangekondigd.

Die aanduiding moet, indien de margarine in een winkel of op eenige andere voor het publiek toegankelijke verkoopplaats voorhanden is, of in het openbaar wordt uitgestald, voor de bezoekers of voor het publiek duidelijk zichtbaar zijn.

Bij het rondbrengen, rondventen of uitstallen in het openbaar van boter en van margarine wordt al de gedragen, vervoerde of bij die uitstalling aanwezige boter en margarine geacht te worden rondgebracht, rondgevent of uitgestald.

Bij het uitstallen van margarine op eene markt of dergelijke voor het publiek toegankelijke verkoopplaats moet door den handelaar bij die waar een daarboven reikend bord zijn geplaatst, waarop in duidelijke en voor het publiek duidelijk zichtbare letters het woord „Margarine" is gesteld. Zijn beide kanten van het bord voor het publiek zichtbaar, dan moet het opschrift aan weerszijden zijn aangebracht.

Bij het voorhanden hebben van margarine in een winkel of eenig ander voor het publiek toegankelijk verkooplokaal voor den verkoop van dat artikel of van boter en margarine moet onmiddellijk boven de buitendeur of buitendeuren, welke toegang geeft of geven tot dat verkooplokaal, en op de winkelramen, die zich het dichtst aan weerszijden van die deuren bevinden, in duidelijke en voor het publiek duidelijk zichtbare letters het opschrift „Margarine" zijn gesteld. Tot de in dit en in de volgende artikelen bedoelde winkels of andere voor het publiek toegankelijke verkooplokalen wordt ook gerekend de voor die winkels of verkooplokalen ter uitstalling gebezigde ruimte.

Gelijke opschriften als die bedoeld bij het voorgaande lid, op dezelfde wijze aan te brengen, zijn verplichtend ten aanzien van bereidplaatsen van margarine, alsmede van bij margarinebereiders of bij margarine-handelaars in gebruik zijnde pakhuizen en dergelijke gebouwen, waar margarine in opslag ligt.

3. Bij het voorhanden hebben van boter en margarine in een zelfden winkel of eenig ander voor het publiek toegankelijk verkooplokaal moet laatstgenoemde waar zich bevinden in een afzonderlijk gedeelte van dat lokaal of van de aldaar aanwezige boter zijn gescheiden door een voor de koopers duidelijk zichtbaar schot. Voorts moet bij de margarine een daarboven reikend bord zijn geplaatst, overeenkomend met dat voorgeschreven bij het 4de lid van art. 2. Bij het op eene markt of dergelijke voor het publiek toegankelijke verkoopplaats voorhanden hebben van boter en margarine aan eene zelfde uitstalling moeten beide waren van elkander gescheiden zijn door een voor de koopers duidelijk zichtbaar schot.

4. Bij het woord „Margarine" is op de waar en de verpakking geen andere toevoeging geoorloofd dan de naam of de initialen van den bereider, van den verkooper en van de plaats van herkomst, en dan de in den handel algemeen gebruikelijke aanduidingen van de qualiteit der waar.

Bij verzending zal op de buitenste verpakking, behalve het genoemde in het vorige lid, niets anders mogen worden geplaatst dan het adres van hem, voor wien de waar bestemd is, en de merken, die, volgens de gewoonte van den handel, voor het vervoer noodig zijn.

Voor zoover buitenlandsche wetgevingen dit noodig maken, zal Onze Minister van Binnenlandsche Zaken afwijking van het in de beide vorige leden en van het in het eerste lid van artikel 2 voorgeschrevene toestaan en daarvan mededeeling doen in de *Nederlandsche Staatscourant*.

5. Indien bij het plegen van eene overtreding van één of meer der voorschriften van de vorige artikelen nog geen twee jaren verloopen zijn sedert eene veroordeeling van den schuldige wegens vroegere overtreding van een of meer der genoemde voorschriften onherroepelijk is geworden, is het dien persoon verboden om, nadat eene veroordeeling wegens die latere overtreding onherroepelijk is geworden, zonder uitdrukkelijke machtiging van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, boter en margarine gelijktijdig in een zelfden winkel of eenig ander voor het publiek toegankelijk verkooplokaal, of aan eene zelfde markt of dergelijke openbare uitstalling voorhanden te hebben.

6. Met het opsporen der feiten, bij deze wet strafbaar gesteld, zijn belast één of meer ambtenaren, die den titel dragen van boterinspecteur en de aan hen toe te voegen ambtenaren die den titel dragen van botervisiteur.

Met de aan voornoemde ambtenaren opgedragen opsporing zijn mede belast de ambtenaren vermeld in artikel 8, n°. 1 tot en met 6, van het Wetboek van Strafvordering, de marechanssee en alle andere ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, uitgezonderd wanneer de waar vervoerd wordt met een openbaar vervoermiddel of ten vervoer of uitvoer met openbare middelen van vervoer, in de daarvoor bestemde gebouwen of bewaarplaatsen in opslag ligt.

De opgemelde boterinspecteurs en botervisiteurs oefenen hunne functiën uit volgens hun bij Koninklijk besluit te geven voorschriften, strekkende onder andere in het belang van een geregeld, onbelemmerd openbaar vervoer.

7. De winkels of andere voor het publiek toegankelijke verkooplokalen, waar boter of hierop gelijkende waar voorhanden is, zijn, tenzij die verkooplokalen voor gesloten verklaard zijn, van des morgens 7 tot, wat den Zaterdag betreft, des avonds 11, en wat overige dagen betreft, des avonds 10 uur, ook tegen den wil van den gebruiker of den bewoner, toegankelijk voor de in artikel 6 bedoelde ambtenaren.

Indien een winkel of eenig ander voor het publiek toegankelijk verkooplokaal voor gesloten verklaard is, behoort zulks te blijken uit een aan de buitenzijde voor het publiek duidelijk zichtbaar opschrift.

De bij ondernemers van openbare vervoermiddelen in gebruik zijnde bewaarplaatsen voor ter verzending bestemde goederen en die vervoermiddelen zelve zijn te allen tijde toegankelijk voor de bij artikel 6 bedoelde boterinspecteurs en botervisiteurs, met inachtneming, wat die vervoermiddelen betreft, van hetgeen in het vierde lid van artikel 8 met betrekking tot vertraging in den dienst is bepaald.

Mede te allen tijde toegankelijk, en zulks voor alle ambtenaren bedoeld bij artikel 6, zijn de gebouwen van welke vermoed wordt, dat zij behooren tot die, bedoeld bij het 6de lid van

artikel 2 en die niet zijn voorzien van de aldaar genoemde opschriften.

Is een der in dit artikel bedoelde bewaar-, bereid- of verkoopplaatsen alleen door eene woning toegankelijk, dan wordt deze, tegen den wil van den bewoner, niet binnen getreden, dan op schriftelijken, bijzonderen last van den kantonrechter of den burgemeester, welken lastbrief de binnentredende ambtenaar gehonden is den bewoner, desverlangd, te vertoonen. Van dit binnentreden wordt binnen tweemaal vier en twintig uren proces-verbaal opgemaakt en aan dengene, wiens woning is binnengetreden, in afschrift medegedeeld.

8. De boterinspecteurs en botervisiteurs, bedoeld in artikel 6, zijn bevoegd monsters te nemen van boter of daarop gelijkende waar:

a. welke voorhanden is in een winkel of op eenige andere voor het publiek toegankelijke verkoopplaats;

b. welke in het openbaar is uitgestald;

c. welke wordt geleverd, rondgebracht, rondgevent, vervoerd, in- of uitgevoerd, of ten vervoer of uitvoer in opslag ligt.

Bedoelde ambtenaren hebben mede de bevoegdheid monsters te nemen van boter of op boter gelijkende waar, aanwezig in de gebouwen van welke vermoed wordt, dat zij behooren tot die, bedoeld bij het 6de lid van artikel 2 en die niet zijn voorzien van de aldaar genoemde opschriften.

De in het 1ste en 2de lid bedoelde bevoegdheid bestaat niet wanneer de waar is aangeduid als „Margarine", overeenkomstig de krachtens artikel 2 voorgeschreven wijze.

Tevens zijn zij bevoegd te onderzoeken alle middelen van vervoer. De bevoegdheid tot dat onderzoek of tot de in het 1ste lid, letter *c*, van dit artikel bedoelde monsterneming vervalt, wanneer dientengevolge eenige vertraging in den dienst van een openbaar middel van vervoer zou ontstaan. Voorts zijn zij bevoegd te onderzoeken alle voorwerpen waarin, naar zij vermoeden, boter of daarop gelijkende waar wordt gedragen, alsook alle voorwerpen, waarin, naar zij vermoeden, een dier waren is verpakt.

Voormelde bevoegdheden gelden mede voor de overige bij artikel 6 genoemde ambtenaren, uitgezonderd wanneer de waar vervoerd wordt met een openbaar vervoermiddel of ten vervoer of uitvoer met openbare middelen van vervoer in de daarvoor bestemde gebouwen of bewaarplaatsen in opslag ligt.

Van dezelfde partij worden steeds twee monsters genomen, waarvan de marktwaarde wordt vergoed, wanneer daartoe het verlangen wordt te kennen gegeven aan den ambtenaar, die de monsters neemt. Voor door de monsterneming aan den eigenaar der betrokken waar toegebrachte schade zal, indien die waar bij het deskundig onderzoek blijkt boter te wezen, den belanghebbende, als deze zulks verlangt, schadevergoeding worden verleend.

9. De in het vorig artikel bedoelde twee monsters worden door de daar aangewezen ambtenaren verzegeld en onder bijvoeging van een proces-verbaal, vermeldende de herkomst der monsters, zoodra mogelijk verzonden aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie, door wiens zorg een daarvan wordt overgegeven aan een der voor het gerechtelijk onderzoek dier monsters door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aan te wijzen deskundigen. Na afloop van dit onderzoek, van welks uitslag binnen tweemaal vier en twintig uren, nadat aan bovengenoemden ambtenaar van het openbaar ministerie daarvan mededeeling is gedaan, door dezen ambtenaar aan den belanghebbende moet worden kennis gegeven, kan laatstgenoemde het tweede monster op eigen kosten doen onderzoeken. Met het oog daarop kan gedurende de eerstvolgende drie weken na deze kennisgeving door den ambtenaar van het openbaar ministerie tegen bedoelden belanghebbende geene vervolging te dier zake worden ingesteld.

De belanghebbende is bevoegd de monsters ook met zijn eigen zegel te voorzien. In het proces-verbaal wordt vermeld of, en zoo ja, op welke wijze, van die bevoegdheid is gebruik gemaakt.

10. Het onderzoek van het eerste der in artikel 8 bedoelde monsters geschiedt volgens door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken te geven voorschriften door minstens twee van elkander onafhankelijk werkende, door dien Minister aan te wijzen beëedigde scheikundigen.

De bij dat onderzoek gevolgde methode wordt den belanghebbende op diens verzoek medegedeeld.

11. Overtreding van één of gelijktijdige overtreding van meerdere der bepalingen, vervat in de artikelen 2, 1ste, 2de, 4de, 5de en 6de lid, en 4, 1ste en 2de lid, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden en indien tijdens het plegen van het feit nog geen twee jaren verloopen zijn sedert eene vroegere veroor-

deeling van den schuldige wegens overtreding van één of meer der vorengenoemde bepalingen of van één of meer der bepalingen van artikel 2 der wet van 23 Juni 1889 (*Staatsblad* n°. 82) onherroepelijk is geworden, met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden.

Bij overtreding van het bepaalde bij het 1ste lid van artikel 2, voor zoover betreft het vervoeren of doen vervoeren, uitvoeren of ten vervoer of uitvoer in opslag hebben, zijn de maxima-straffen het dubbele van die, bepaald bij het voorgaande lid, voor het geval de betrokken waar bestemd mocht zijn ten uitvoer naar het buitenland of voor verzending naar de Nederlandsche koloniën.

Eveneens zullen de maxima-straffen het dubbele zijn van die, bepaald bij het eerste lid van dit artikel, bij overtreding, afzonderlijk of gelijktijdig, van:

a. het bepaalde bij het 1ste, 2de, 4de of 5de lid van artikel 2, bijaldien de betrokken waar zich bevond in een winkel of eenig ander voor het publiek toegankelijk verkooplokaal of aan eene openbare uitstalling, waar bij het plegen der overtreding, èn boter èn margarine voorhanden was, of bijaldien, bij het plegen der overtreding, door den overtreder èn boter èn margarine werd rondgebracht of rondgevent;

b. het bepaalde bij artikel 3, en

c. het verbod genoemd in artikel 5.

Indien het bij artikel 2 dezer wet verboden vervoer geschiedt door anderen dan de bereiders van of handelaren in de bedoelde waar, zullen die vervoerders niet worden vervolgd, mits door hen de naam van de afzender worde bekend gemaakt. Gelijke bepaling geldt, bij het in dat artikel verboden ten vervoer of uitvoer in opslag hebben, ten aanzien der vervoerders bij welke de voor dien opslag gebezigde gebouwen in gebruik zijn.

Niet strafbaar is hij, die, ingeval van overtreding van één of gelijktijdige overtreding van meerdere der bepalingen, vervat in de artikelen 2, 1ste, 2de, 4de en 5de lid, 3 en 5, de herkomst van de waar, waarmede de overtreding is gepleegd of waarvan de aanwezigheid de overtreding ten gevolge had, bekend maakt en bewijst, dat die door hem te goeder trouw voor boter werd gehouden.

12. Indien tijdens het plegen van eenige overtreding dezer wet nog geen twee jaren zijn verloopen, sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige, wegens eene overtreding dezer wet, onherroepelijk is geworden, zal tevens, op kosten van den veroordeelde, openbaarmaking worden gelast van de rechterlijke uitspraak of van een uittreksel of van den zakelijken inhoud daarvan.

13. De feiten bij deze wet strafbaar gesteld, worden beschouwd als overtredingen.

14. De wet van 23 Juni 1889 (*Staatsblad* n°. 82), houdende bepalingen tot voorkoming van bedrog in den boterhandel, wordt ingetrokken.

15. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Zij kan worden aangehaald onder den titel van Boterwet.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 9den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 25 *Juli* 1900.)

—

9 *Juli* 1900. WET, tot wijziging en aanvulling van sommige bepalingen der wet tot regeling van het hooger onderwijs. S. 113.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1899/1900, n°. 88, 1—13.

Hand. id. 1899/1900, *bladz.* 1634—1652, 1762.

Hand. 1e *Kamer* 1899/1900, *bladz.* 400, 435, 447.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat wijziging en aanvulling van sommige bepalingen der wet van 28 April 1876 (*Staatsblad* n°. 102), tot regeling van het hooger onderwijs, zooals die is gewijzigd bij de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 141), wenschelijk is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Artikel 24 der wet tot regeling van het hooger onderwijs wordt gelezen als volgt:

„Ter tegemoetkoming in de kosten der gymnasia kan voor iederen leerling eene bijdrage gevorderd worden, die, indien zij voor iederen leerling van dezelfde klasse gelijk is, het bedrag van *f* 100 's jaars voor alle lessen niet te boven gaat.

Het invoeren, wijzigen en afschaffen van deze bijdrage geschiedt met inachtneming van de artikelen 232—236 der Gemeentewet. De invordering wordt geregeld door eene plaatselijke verordening, overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 258—262 dier wet.

Indien de bijdrage voor iederen leerling van dezelfde klasse niet gelijk is, zijn daarop de de artikelen 264—266 der Gemeentewet mede van toepassing, met dien verstande dat:

1°. voor geen leerling meer worde geheven dan hetgeen voor het onderwijs per leerling kan geacht worden voor rekening der gemeente te komen;

2°. voor de laagste klasse van schoolgeldheffing het jaarlijksch bedrag beneden de som van *f* 100 blijve;

3°. voor leerlingen, wier ouders of voogden niet in de gemeente wonen, het schoolgeld bepaald worde naar een maatstaf, welke telken male door Ons wordt vastgesteld als voorwaarde, waaronder van Rijkswege aan de gemeente overeenkomstig artikel 8 subsidie wordt toegekend ten behoeve van haar gymnasium."

2. Artikel 43 der genoemde wet wordt onder 2°. aangevuld met:

„*d.* in het Zuid-Afrikaansche recht".

3. Het eerste lid van artikel 46 der genoemde wet wordt gelezen als volgt:

„Het studiejaar vangt aan den derden Maandag der maand September."

4. Artikel 83 der genoemde wet wordt onder 2°. aangevuld met:

„*c.* in het hedendaagsch Romeinsch-Hollandsch recht".

5. Artikel 85*bis* der genoemde wet wordt gelezen als volgt:

„Met het getuigschrift, in artikel 11 vermeld, wordt eveneens gelijkgesteld:

a. het getuigschrift van bekwaamheid tot universitaire studiën, afgegeven door buitenlandsche instellingen van onderwijs of onderzoek, mits:

1°. de eischen, voor het verkrijgen van het getuigschrift gesteld, voldoenden waarborg opleveren, dat de bezitter bekwaam is om tot de studie aan eene Nederlandsche universiteit over te gaan;

2°. de bezitter op het tijdstip waarop het getuigschrift werd verkregen, geen ingezetene van het Rijk was;

b. het getuigschrift van bekwaamheid tot universitaire studiën, afgegeven door binnenlandsche bijzondere scholen van hooger onderwijs aan hare leerlingen, mits de eischen, voor het verkrijgen van het getuigschrift gesteld, overeenstemmen met die van het programma, bedoeld in het derde lid van artikel 11.

Door Ons worden bij besluit, den Raad van State gehoord, na ingewonnen advies van ieder der senaten van de Rijks-universiteiten, de bedoelde instellingen en scholen van hooger onderwijs aangewezen, alsmede, wat de buitenlandsche instellingen betreft, de getuigschriften omschreven, welke met het getuigschrift in artikel 11 vermeld worden gelijkgesteld.

Deze aanwijzing kan ten allen tijde op gelijke wijze worden ingetrokken.

Geen getuigschrift, afgegeven door eene binnenlandsche bijzondere school van hooger onderwijs wordt met het getuigschrift, in artikel 11 vermeld, gelijkgesteld, wanneer het niet is afgegeven ten gevolge van een examen, gehouden voor zoover het mondeling is in het openbaar, en afgenomen door de leeraren dier school, ten overstaan van een of meer gecommitteerden door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aan te wijzen, welke, bij verschil van gevoelen tusschen hen en de leeraren, omtrent het verleenen van dit getuigschrift hebben beslist. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt, ten verzoeke van de school die een getuigschrift als hier bedoeld wordt wenscht af te geven, den tijd waarop het examen wordt afgenomen."

Lasten en bevelen enz.

Gegeven te Soestdijk, den 9den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 20 *Juli* 1900.)

—

9 *Juli* 1900. WET, tot nadere wijziging van artikel 4 der wet van 29 October 1892 (*Staatsblad* n°. 240), houdende voorloopige maatregelen tot behoud van vicariegoederen. S. 114.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is het tijdvak, gedurende hetwelk de wet van 29 October 1892 (*Staatsblad* n°. 240), gewijzigd bij de wet van 12 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 99), geldt, te verlengen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

In artikel 4 der wet van 29 October 1892 (*Staatsblad* n°. 240), houdende voorloopige maatregelen tot behoud van vicariegoederen, zooals dat artikel luidt ten gevolge van de wet van 12 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 99), worden de

woorden „acht jaren" vervangen door „dertien jaren".

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 9den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie, (*get.*) CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 21 *Juli* 1900.)

—

9 *Juli* 1900. WET, tot verhooging van het *vierde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1899. S. 115.

Bij deze wet wordt na verhooging van eenige artikelen het totaal der 6de Afd. gebracht op *f* 1,168,849; dat der 8ste Afd. op *f* 733,322 en het eindcijfer van het hoofdstuk op *f* 6,235,206.

—

9 *Juli* 1900. WET, tot verhooging van het *zesde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 116.

Bij deze wet wordt na verhooging van eenige artikelen het totaal der 2de Afd. gebracht op *f* 6,955,901, dat der 3de Afd. op *f* 4,489,908.79, en het eindcijfer *verhoogd* tot *f* 16,327,962.04⁵.

—

9 *Juli* 1900. WET, houdende bekrachtiging van eene overeenkomst met de *Koninklijke Maatschappij „de Schelde"* te *Vlissingen*, betrekkelijk eenige uitbreiding van de terreinen aldaar, die zij van den Staat in erfpacht heeft voor hare scheepsbouw- en werktuigenfabriek. S. 117.

—

9 *Juli* 1900. WET, houdende nadere regeling van den dienst en het gebruik van spoorwegen, waarop uitsluitend met beperkte snelheid wordt vervoerd. S. 118.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1898/99, n°. 74, 1—4; 1899/1900, n°. 13, 1—5.

Hand. id. 1899/1900, *bladz.* 1378—1386, 1388—1398.

Hand. 1e *Kamer* 1899/1900, *bladz.* 383, 384, 396—399, 439—442.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is den dienst en het gebruik van spoorwegen, waarop uitsluitend met beperkte snelheid wordt vervoerd, nader te regelen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art 1. Bij algemeenen maatregel van bestuur kunnen door Ons omtrent den dienst en het gebruik van spoorwegen, waarop geen vervoer plaats heeft dan met eene snelheid van ten hoogste vijftig (50) kilometer per uur, bepalingen worden gemaakt, waarbij wordt afgeweken van de artikelen 5, 8, 25 tot en met 27, 29 tot en met 33*a*, 35, 43 tot en met 48 van de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67), gewijzigd en aangevuld bij de wet van 31 December 1880 (*Staatsblad* n°. 258), bij die van 10 Mei 1882 (*Staatsblad* n°. 66), bij die van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), bij die van 31 December 1887 (*Staatsblad* n°. 265) en eindelijk bij die van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 62).

Zijn gedeelten van die spoorwegen op openbare wegen aangelegd, dan kan daarvoor ook van artikel 1 dier wet worden afgeweken, behalve met betrekking tot de verantwoordelijkheid ten aanzien van reizigers en tot vervoer aangenomen goederen.

2. Op spoorwegen, waarop geen vervoer plaats heeft, dan met eene snelheid van ten hoogste twintig (20) kilometer per uur, zijn van de in artikel 1 aangehaalde wet alleen toepasselijk de artikelen 4, 7, 9 tot en met 12, 16, 17, 20 tot en met 22 en 42.

De ondernemer is verantwoordelijk voor de schade door de reizigers bij de uitoefening van den dienst geleden, ten ware de schade buiten zijne schuld of die zijner beambten of bedienden zij ontstaan.

De ondernemer is verplicht, tegen schadeloosstelling, op aanvraag van het bestuur der posterijen de brievenmalen te vervoeren. De schadeloosstelling wordt, bij gebreke van minnelijke schikking, op een verzoekschrift van het bestuur der posterijen, na verhoor of behoorlijke oproeping van één der bestuurders, bepaald door den rechter van het kanton, waarin die bestuurder gevestigd is.

De ondernemer is verantwoordelijk voor het in goeden staat bewaren der brievenmalen en verplicht ze onverwijld na aankomst ter plaatse van bestemming aan den ambtenaar met de ontvangst belast af te leveren. De ondernemer is bovendien gehouden om, bij ontoereikendheid van de gewone middelen van vervoer van het bestuur der posterijen, op aanvraag van de postdirecteuren, de pakketten, 's Rijks dienst betreffende, kosteloos in zijne voertuigen mede te nemen.

Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt geregeld hetgeen ter verzekering van het veilig verkeer over deze spoorwegen en omtrent de aankondiging van de opening en van de regeling van den dienst, alsmede omtrent de openbaarmaking van de tarieven is voor te schrijven.

3. De Staten der provinciën zijn bevoegd om-

trent den dienst en het gebruik van spoorwegen, in artikel 2 bedoeld, voor spoorweggedeelten op openbare wegen aangelegd voorschriften te geven, voor zooveel betreft de punten, waaromtrent in artikel 2 niet is voorzien en de voorziening niet aan een algemeenen maatregel van bestuur is opgedragen, mits die voorschriften niet in strijd komen met de bij de wet of bij algemeenen maatregel van bestuur uitgevaardigde bepalingen.

Artikel 1 der wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 86) is op deze provinciale verordening van toepassing.

Indien bijzondere omstandigheden van plaatselijken aard in eene gemeente voorschriften noodig maken omtrent den dienst en het gebruik van spoorwegen in artikel 1 of 2 bedoeld, kunnen deze voorschriften, voor zoover zij spoorweggedeelten betreffen op openbare wegen aangelegd, door den gemeenteraad onder Onze goedkeuring worden vastgesteld.

De artikelen 161, 162, 166, 168, 174, tot en met 177 en 178, 1ste en 2de lid, der wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85) zijn op deze plaatselijke verordening van toepassing.

Deze plaatselijke verordening wordt afgekondigd op de wijze bedoeld in de artikelen 172 en 173 van die wet, met dien verstande, dat in het formulier van afkondiging in plaats van de inzending aan en het ontvangstbericht van Gedeputeerde Staten, worden vermeld de dagteekening en het nummer van het Koninklijk besluit, waarbij de verordening is goedgekeurd.

4. Op spoorwegen, waarop geen ander vervoer plaats heeft dan personenvervoer binnen ééne gemeente, is de in artikel 1 aangehaalde wet en evenmin artikel 2 van toepassing.

Met die spoorwegen kunnen door Ons, den Raad van State gehoord, worden gelijkgesteld de spoorwegen, waarop in hoofdzaak geen ander dan zoodanig vervoer plaats heeft.

5. Overtreding van de bepalingen van:

artikel 2,

de in artikel 2 toepasselijk verklaarde wetsartikelen, voor zooveel deze overtreding betrekking heeft op de in dat artikel bedoelde spoorwegen,

den in artikel 1 en den in artikel 2 bedoelden algemeenen maatregel van bestuur,

wordt gestraft met eene boete van ten hoogste *vijf en zeventig gulden.*

Indien zij plaats heeft door bestuurders van een spoorwegdienst, bedoeld in artikel 1, met eene boete van ten hoogste *vijf duizend gulden* en door bestuurders van een spoorwegdienst bedoeld in artikel 2, met eene boete van ten hoogste *duizend gulden.*

Indien zij plaats heeft door beambten of bedienden van een spoorwegdienst bedoeld in artikel 1, met eene boete van ten hoogste *duizend gulden* en door beambten of bedienden van een spoorwegdienst bedoeld in artikel 2, met eene boete van ten hoogste *twee honderd gulden.*

De beambten en bedienden zijn niet strafbaar zoo hunne overtreding een gevolg is van den last, door de bestuurders van den spoorwegdienst gegeven.

Die beambten en bedienden kunnen de reizigers, die zich aan overtreding der bepalingen van den in artikel 1 en van den in artikel 2 bedoelden algemeenen maatregel van bestuur schuldig maken, uit de rijtuigen weren of verwijderen.

6. Tot het opsporen der overtredingen in artikel 5 bedoeld zijn, behalve de bij artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren, de personen tot uitoefening van het toezicht op de spoorwegdiensten door Ons aangewezen, bevoegd.

Ook zijn daartoe bevoegd de beambten en bedienden van den spoorweg, beëedigd volgens regelen bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen, over de geheele uitgestrektheid van den weg, waarop zij dienst doen, en binnen den kring van honderd meter aan beide zijden van dien weg.

Art. 401 van het Wetboek van Strafvordering is toepasselijk op de processen-verbaal door hen opgemaakt.

7. De bij deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

8. Uit artikel 11 der wet van 23 April 1880 (*Staatsblad* n°. 67) vervallen de woorden:

„bedoeld bij de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67) en art. 1 der wet van 9 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 124)".

9. De wet van 28 October 1889 (*Staatsblad* n°. 146) wordt ingetrokken.

10. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 9den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 25 *Juli* 1900.)

—

9 *Juli* 1900. WET, houdende toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van *Hoogeveen* naar *Nieuw-Amsterdam*. S. 119.

WIJ WILHELMINA ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den aanleg te bevorderen van een stoomtramweg van *Hoogeveen* naar *Nieuw-Amsterdam;*

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld van één derde der aanlegkosten, doch tot geen hooger bedrag dan *f* 170,000.—, ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van *Hoogeveen* naar *Nieuw-Amsterdam*.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt, onder door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen voorwaarden, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van den aldaar genoemden stoomtramweg.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 9den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 25 *Juli* 1900.)

—

9 *Juli* 1900. WET, houdende toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van *Zutphen* naar de Pruissische grens in de richting van *Emmerik*. S. 120.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten,

Alzoo Wij in overweging genomen hebben: dat het wenschelijk is den aanleg te bevorderen van een stoomtramweg van *Zutphen* naar de Pruissische grens in de richting van *Emmerik*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een derde der aanlegkosten, doch tot geen hooger bedrag dan van *f* 185,000.—, ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van *Zutphen* naar de Pruissische grens in de richting van *Emmerik*.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van den aldaar genoemden stoomtramweg, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 9den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 25 *Juli* 1900.)

—

9 *Juli* 1900. WET, houdende toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg van stoomtramwegen van *Wijnjeterp* naar *Assen* van *Steenwijk* naar *Oosterwolde* en van *Meppel* naar *Smilde*. S. 122.

voor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 9den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 25 *Juli* 1900.)

—

9 *Juli* 1900. WET, houdende toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van *Zutphen* naar *Hengelo* (*Gelderland*). S. 121.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den aanleg te bevorderen van een stoomtramweg van *Zutphen* naar *Hengelo* (*Gelderland*);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een derde der aanlegkosten, doch tot geen hooger bedrag dan van *f* 86,000.—, ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van *Zutphen* naar *Hengelo* (*Gelderland*).

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van den aldaar genoemden stoomtramweg, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 9den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 25 *Juli* 1900.)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den aanleg te bevorderen van stoomtramwegen van *Wijnjeterp* naar *Assen*, van *Steenwijk* naar *Oosterwolde* en van *Meppel* naar *Smilde;*

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van twee-vijfde der aanlegkosten, doch tot geen hooger bedrag dan van *f* 1,000,000.—, ten behoeve van den aanleg van stoomtramwegen van *Wijnjeterp* naar *Assen*, van *Steenwijk* naar *Oosterwolde* en van *Meppel* naar *Smilde*.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt, onder door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen voorwaarden, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van de aldaar genoemde stoomtramwegen, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 9den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 25 *Juli* 1900.)

—

9 *Juli* 1900. WET, houdende toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van *Gouda* naar *Schoonhoven*. S. 123.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den aanleg te bevorderen van een stoomtramweg van *Gouda* naar *Schoonhoven;*

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een derde der aanlegkosten, doch tot geen hooger bedrag dan van *f* 250,000.—, ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van *Gouda* naar *Schoonhoven*.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van den aldaar genoemden stoomtramweg, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 9den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 25 *Juli* 1900.)

—

9 *Juli* 1900. WET, betreffende het verleenen van eene bijdrage uit 's Rijks schatkist voor den bouw van eene nieuwe schutsluis te *Zaandam*. S. 124.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, den bouw van eene nieuwe schutsluis te *Zaandam* van Rijkswege te bevorderen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Uit 's Rijks schatkist wordt, onder door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen voorwaarden, aan de gemeenten *Zaandam*, *Koog-aan-de-Zaan*, *Zaandijk* en *Wormerveer* eene bijdrage verleend van ten hoogste *honderd een en vijftig duizend gulden* (*f* 151,000.—), voor den bouw van eene nieuwe schutsluis te *Zaandam*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 9den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 26 *Juli* 1900.)

—

9 *Juli* 1900. WET, houdende goedkeuring van de op 29 Juli 1899 te *'s Gravenhage* gesloten overeenkomst betreffende de toepassing op den zeeoorlog van de beginselen van de Conventie van *Genève* van 22 Augustus 1864. S. 125.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de op 29 Juli 1899 mede door Nederland onderteekende overeenkomst betreffende de toepassing op den zeeoorlog van de beginselen van de Conventie van Genève van 22 Augustus 1864 wettelijke rechten betreft en aan het Rijk geldelijke verplichtingen oplegt;

Gelet op het tweede lid van art. 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Wordt goedgekeurd de hiernevens in kopie gevoegde op 29 Juli 1899 te 's Gravenhage tusschen Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, China, Denemarken, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika, de Vereenigde Mexicaansche Staten, Frankrijk, Groot-Brittannië en Ierland, Griekenland, Italië, Japan, Luxemburg, Montenegro, Nederland, Perzië, Portugal, Rumenië, Rusland, Servië, Siam, Zweden en Noorwegen, Zwitserland, Turkije en Bulgarije gesloten overeenkomst betreffende de toepassing op den zeeoorlog van de beginselen van de Conventie van Genève van 22 Augustus 1864. (1)

2. Wij behouden Ons de bevoegdheid voor artikel 10 der in het vorige artikel genoemde overeenkomst van de bekrachtiging uit te sluiten.

Lasten en beveleu enz.

Gegeven te Soestdijk, den 9den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

De Minister van Justitie,
(*get.*) CORT V. D. LINDEN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

De Minister van Marine, (*get.*) RÖELL.
De Minister van Financiën, „ PIERSON.
De Minister van Oorlog, „ ELAND.
De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.
De Minister van Koloniën, (*get.*) CREMER.

(*Uitgeg.* 7 *Sept.* 1900.)

—

9 *Juli* 1900. WET, houdende goedkeuring van de overeenkomst betreffende de wetten en gebruiken van den oorlog te land, op 29 Juli 1899 te 's Gravenhage gesloten. S. 126.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de op 29 Juli 1899 mede door Nederland onderteekende overeenkomst betreffende de wetten en gebruiken van den oorlog te land, wettelijke rechten betreft en aan het Rijk geldelijke verplichtingen oplegt;

Gelet op het tweede lid van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Wordt goedgekeurd de hiernevens in kopie gevoegde overeenkomst, betreffende de wetten en gebruiken van den oorlog te land op 29 Juli 1899 te 's Gravenhage gesloten tusschen Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, Denemarken, Spanje, de Vereenigde Staten van Amerika, de Vereenigde Mexicaansche Staten, Frankrijk, Groot-Brittannië en Ierland, Griekenland, Italië, Japan, Luxemburg, Montenegro, Nederland, Perzië, Portugal, Rumenië, Rusland, Servië, Siam, Zweden en Noorwegen, Turkije en Bulgarije. (1)

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 9den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

De Minister van Justitie,
(*get.*) CORT V. D. LINDEN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

De Minister van Marine, (*get.*) RÖELL.
De Minister van Financiën, „ PIERSON.
De Minister van Oorlog, „ ELAND.
De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.
De Minister van Koloniën, (*get.*) CREMER.

(*Uitgeg.* 8 *Sept.* 1900.)

—

10 *Juli* 1900. WET, houdende toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van de uitbreiding van den Westlandschen stoomtramweg met lijnen van *'s Gravenzande* naar den *Hoek van Holland*, van *Naaldwijk* naar *Maassluis* en van den *Maaslandschen dam* naar *Delft*. S. 127.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat het wenschelijk is de uitbreiding te bevorderen van den Westlandschen Stoomtramweg met lijnen van *'s Gravenzande* naar den *Hoek van Holland*, van *Naaldwijk* naar *Maassluis* en van den *Maaslandschen dam* naar *Delft*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

(1) Deze overeenkomst in de Fransche taal wordt hierna niet opgenomen, daar de bekendmaking van den tekst bij Koninklijk besluit nog volgt.

(1) Deze overeenkomst in de Fransche taal wordt hierna niet opgenomen, daar de bekendmaking van den tekst bij Koninklijk besluit nog volgt.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een derde der aanlegkosten, doch tot geen hooger bedrag dan van *f* 339,000.—, ten behoeve van de uitbreiding van den Westlandschen Stoomtramweg met lijnen van *'s Gravenzande* naar den *Hoek van Holland*, van *Naaldwijk* naar *Maassluis* en van den *Maaslandschen dam* naar *Delft*.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot wordt onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van de aldaar genoemde stoomtramwegen, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 10den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg* 26 *Juli* 1900.)

—

10 *Juli* 1900. WET, houdende toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van *Nijmegen* naar *Wamel*. S. 128.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den aanleg te bevorderen van een stoomtramweg van *Nijmegen* naar *Wamel*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist wordt een renteloos voorschot beschikbaar gesteld ten bedrage van een derde der aanlegkosten, doch tot geen hooger bedrag dan van *f* 220,000.—, ten behoeve van den aanleg van een stroomtramweg van *Nijmegen* naar *Wamel*.

2. Het in artikel 1 genoemde rentelooze voorschot zal onder voorwaarden, door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen, worden toegekend aan den concessionaris voor den aanleg van den aldaar genoemden stoomtramweg, doch niet dan nadat door belanghebbenden bij dien aanleg daarvoor, ten genoegen van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, voldoende ondersteuning zal zijn verleend, onder geene andere voorwaarden dan waarop de goedkeuring van genoemden Minister zal zijn verkregen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 10den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 26 *Juli* 1900.)

—

10 *Juli* 1900. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening ten behoeve van een stationsemplacement voor den Westlandschen stoomtramweg te *Loosduinen* en het verleggen van een gedeelte van dien tramweg in de gemeente *Loosduinen*. S. 129.

—

10 *Julij* 1900. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van een afwateringskanaal ten behoeve van gronden te *Groningen*. S. 130.

—

10 *Juli* 1900. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening voor het maken van eene nieuwe brug over het *Noordzeekanaal* in den spoorweg *Haarlem—Uitgeest* en voor de verlegging van de spoorwegen *Haarlem—Uitgeest* en *Velzen—IJmuiden*. S. 131.

—

10 *Juli* 1900. WET, tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van eene visschershaven te *Scheveningen*. S. 132.

—

10 *Juli* 1900. WET, tot verhooging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 133.

Bij deze wet wordt artikel 206, het totaal der 5de Afd. en het eindcijfer *verhoogd* met *f* 400,000.—.

—

10 *Juli* 1900. WET, houdende bekrachtiging van eene door den Staat met de gemeente *Rotterdam* gesloten overeenkomst betreffende de overdracht in beheer en onderhoud van de spoorweghaven te *Fijenoord* en hare verbinding met de rivier de *Nieuwe Maas*, met daarbij behoorende werken. S. 134.

—

10 *Juli* 1900. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Theodor Bohlsen. S. 135.
Michael Saul Hausdorff. S. 136.
Joseph Gregor Janzing. S. 137.
Johann Baptist Leinweber. S. 138.
Aloys Heinrich Reintjes. S. 139.
Joseph Schwenzer. S. 140.
Johann Carl Vetter. S. 141.
Jean Baptiste Dewaerheijt. S. 142.

—

13 *Juli* 1900. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Utrecht* van 2 December 1886, n°. 27, waarbij aan B. VAN DIJK te *Utrecht* vergunning is verleend, om perceelen grond, gelegen op een afstand van ongeveer 21 meter van de algemeene begraafplaats, te exploiteeren als bouwterrein. S. 143.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 Mei 1900, n°. 2146, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, betreffende het besluit van Gedeputeerde Staten van *Utrecht* van 2 December 1886, n°. 27, waarbij aan B. VAN DIJK te *Utrecht* vergunning is verleend, om perceelen grond, gelegen op een afstand van ongeveer 21 meter van de algemeene begraafplaats, te exploiteeren als bouwterrein;

Overwegende, dat art. 16 der wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n°. 65) voorschrijft, dat binnen den afstand van 50 meter van eene begraafplaats geene gebouwen worden opgericht, dan na bekomen verlof van Gedeputeerde Staten;

dat de strekking van dit voorschrift is, te waken tegen gevaar voor de volksgezondheid;

dat toch door de nabijheid van eene begraafplaats eene gezonde luchtverversching in eene woning belemmerd wordt en het grondwater in een toestand kan worden gebracht, die schadelijk is voor de gezondheid der bewoners;

dat volgens latere opmetingen de afstand van de begraafplaats tot de op te richten gebouwen in het onderhavige geval niet 21 maar slechts ruim 18 meter bedraagt;

dat het bovenbedoelde gevaar, hierdoor in het algemeen aanwezig, in het bijzonder dreigt in eene gemeente als *Utrecht*, die zich gestadig uitbreidt, zoodat de mogelijkheid bestaat, dat zich eene bevolking om of dicht bij de begraafplaats zal vestigen;

dat dus bovenvermeld besluit van Gedeputeerde Staten van *Utrecht* gevaar oplevert voor de volksgezondheid;

dat het mitsdien in strijd moet worden geacht met het algemeen belang;

Gezien art. 166 der Provinciale Wet;

Den Raad van State gehoord (advies van 26 Juni 1900, n°. 45);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 10 Juli 1900, n°. 3905, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het besluit van Gedeputeerde Staten van *Utrecht* van 2 December 1886, n°. 27, te vernietigen wegens strijd met het algemeen belang.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 13den Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 26 *Juli* 1900.)

—

20 *Juli* 1900. BESLUIT, waarbij met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Friesland*, d.d. 7 Maart 1900, n°. 40, 2de afd. F, het daartegen ingesteld beroep gegrond wordt verklaard en alsnog goedkeuring wordt verleend aan de begrooting der gemeente *Schoterland* voor het jaar 1900. S. 144.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Schoterland*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Friesland*, d.d. 7 Maart 1900, n°. 40, 2de afdeeling F, waarbij goedkeuring is onthouden aan de begrooting dier gemeente voor 1900;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van den 13 Juni 1900, n°. 123;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 Juli 1900, n°. 3621, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat Burgemeester en Wethouders van *Schoterland* bij missive d.d. 15 December 1899, n°. 433, aan Gedeputeerde Staten van *Friesland* ter goedkeuring hebben gezonden de begrooting van inkomsten en uitgaven der gemeente voor het dienstjaar 1900;

dat Gedeputeerde Staten bij besluit van 4 Ja-

nuari 1900, n°. 60, 2de afdeeling F, hebben besloten Burgemeester en Wethouders van *Schoterland* uit te noodigen den Raad hunner gemeente in overweging te geven voormelde begrooting in dien zin te wijzigen, dat de post, vermeld onder de uitgaven Hoofdstuk VII, afdeeling II, artikel 16, daarvan worde teruggenomen; daarbij overwegende dat op dat artikel voor kosten van voeding en voorziening in schoeisel van behoeftige schoolkinderen eene som van *f* 450.— is uitgetrokken; dat, blijkens de Memorie van Toelichting, dit artikel op de begrooting is gebracht om ter bestrijding van het schoolverzuim, door het verstrekken van voeding en voorziening in schoeisel aan behoeftige schoolkinderen, een proef te nemen; dat deze uitbreiding der gemeentelijke bemoeiingen niet zonder bedenking is; dat hoegenaamd geen gegevens zijn verstrekt, waaruit zou kunnen worden afgeleid dat de omvang van het schoolverzuim in *Schoterland* van zoodanigen aard is, dat hij een zooveel beteekenenden maatregel zou wettigen; dat bij de zoo verspreide bevolking in *Schoterland* de financieele gevolgen van dien maatregel, indien tot toepassing daarvan werd overgegaan, hoogstwaarschijnlijk zouden zijn van zeer ernstigen aard; en dat het bovendien zeer betwistbaar is, dat een zoodanige maatregel in overeenstemming is met de beginselen der onderwijswet;

dat Burgemeester en Wethouders van *Schoterland* bij missive d.d. 16 Februari 1900, aan Gedeputeerde Staten hebben medegedeeld, dat de gemeenteraad van *Schoterland* op 8 Februari tevoren heeft besloten aan bovenvermeld verzoek van Gedeputeerde Staten niet te voldoen; op grond dat in het verslag der plaatselijke commissie van toezicht op het lager onderwijs omtrent den toestand van dat onderwijs over 1897 als redenen van schoolverzuim worden opgegeven voor school n°. 7 te *Jubbega—Schurega*, „onvoldoend schoeisel", voor school n°. 8 aldaar, „armoede"; en voor school n°. 16 te *St. Johannesga*, „gebrek aan schoeisel", terwijl blijkens dat verslag het schoolverzuim bedroeg aan school n°. 7 30 pct. en aan school n°. 8 27 pct., en dat volgens de onderwijswet de gemeente moet zorgen voor voldoend onderwijs, waarvan goed schoeisel en goede voeding een integreerend deel uitmaakt;

dat Gedeputeerde Staten vervolgens bij hun aan het hoofd dezes vermelde besluit hunne goedkeuring hebben onthouden aan de begrooting van inkomsten en uitgaven van *Schoterland* voor het dienstjaar 1900; daarbij overwegende dat de financieele gevolgen, welke uit meergemelden begrootingspost zullen voortvloeien, omvangrijk kunnen en waarschijnlijk zullen zijn; dat het niet aangaat zich ter rechtvaardiging van den voorgenomen maatregel uitsluitend te beroepen op enkele woorden, voorkomende in een verslag van het plaatselijk schooltoezicht over 1897, zonder dat blijkt, dat de toestanden die in 1897 bestaan zouden hebben, ook geacht moeten worden alsnog in 1900 te bestaan; dat het verstrekken van schoeisel en voedsel aan behoeftige schoolkinderen zoo nauw verwant is aan bedeeling, al heet het te geschieden tot „wering van schoolverzuim", dat het met handhaving van de beginselen der armenwet, moeilijk kan geacht worden in overeenstemming te zijn; dat goed schoeisel en goede voeding toch inderdaad *geen* integreerend deel van het onderwijs uitmaken, en dat de voorgenomen maatregel dan ook niet wettelijk kan worden gerechtvaardigd met een beroep op artikel 47 der wet tot regeling van het lager onderwijs;

dat de gemeenteraad van *Schoterland* van dit besluit van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat hij van meening is, dat het doen van uitgaven ter bestrijding van het schoolverzuim, door het verstrekken van voeding en voorziening in schoeisel aan behoeftige kinderen, niet is in strijd met de onderwijswet en de gemeente daartoe dus bevoegd is;

Overwegende, dat de bestreden post, waarom Gedeputeerde Staten hunne goedkeuring aan de begrooting hebben onthouden, luidt: „Kosten van voeding en voorziening in schoeisel van behoeftige schoolkinderen *f* 450", terwijl zij aldus is toegelicht:

„Dit artikel is op de begrooting gebracht om ter bestrijding van het schoolverzuim door het verstrekken van voeding en voorziening in schoeisel aan behoeftige schoolkinderen een proef te nemen".

Overwegende dat artikel 47 der wet op het lager onderwijs den gemeentebesturen voorschrijft zooveel mogelijk het schoolgaan der kinderen van bedeelden, onvermogenden en minvermogenden te bevorderen;

dat het ten deze door den raad van de gemeente *Schoterland* aangegrepen middel door gemeld artikel 47, hetwelk met betrekking tot de keuze der middelen tot bevordering van het

schoolgaan vrijheid laat, niet wordt uitgesloten;

dat de bestreden post blijkens de door den gemeenteraad gegeven toelichting bepaaldelijk strekt om het schoolverzuim te bestrijden, alzoo het schoolgaan te bevorderen van kinderen, die door groote armoede de school verzuimen of dreigen te verzuimen;

dat genoegzaam is gebleken dat in de gemeente *Schoterland* het schoolverzuim groote afmetingen heeft aangenomen en dit schoolverzuim gedeeltelijk te wijten is aan gebrek aan voedsel en schoeisel bij behoeftige kinderen;

dat voorts de uitgetrokken gelden niet onevenredig zijn aan het beoogde doel;

dat er dus geen reden is om aan de begrooting wegens de opneming van den bestreden post goedkeuring te onthouden;

Gezien de gemeentewet en de wet op het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Friesland* het daartegen ingesteld beroep gegrond te verklaren en alzoo alsnog goedkeuring te verleenen aan de begrooting der gemeente *Schoterland* voor het jaar 1900.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en tegelijk met de in hoofde dezes vermelde voordracht van genoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* opgenomen zal worden en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Soestdijk, den 20sten Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 9 *Aug.* 1900.)

—

25 *Juli* 1900. BESLUIT, houdende handhaving van een besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van den raad der gemeente *Oldenzaal*, betreffende den leeftijd waarop de kinderen de 1ste en 2de openbare lagere school aldaar moeten verlaten.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den raad der gemeente *Oldenzaal* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel*, d.d. 15 Maart 1900, 2de afd. n°. 694/726, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van dien raad d.d. 22 Februari 1900, betreffende den leeftijd waarop de kinderen de 1ste en 2de openbare lagere school moeten verlaten;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 4 Juli 1900, n°. 134;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 Juli 1900, n°. 4120, afd. Onderwijs;

Overwegende dat de raad der gemeente *Oldenzaal* bij besluit van 22 Februari 1900 heeft besloten, dat de kinderen der 1ste en 2de openbare school in de gemeente *Oldenzaal* die scholen moeten verlaten, wanneer zij den leeftijd van 13 jaren hebben bereikt, behoudens de bevoegdheid van den gemeenteraad om aan kinderen, die wegens ziekte of andere omstandigheden verhinderd waren op 13-jarigen leeftijd den geheelen cursus op die scholen te doorloopen, op schriftelijk verzoek der ouders, voogden of verzorgers der kinderen, vergunning te verleenen ook na den 13-jarigen leeftijd die scholen te bezoeken;

dat de raad bij dat besluit overwoog, dat het niet wenschelijk is voor alle kinderen de gelegenheid te openen om na het 13de jaar de lagere scholen te bezoeken; dat het billijk is om, voor het geval een kind door ziekte of andere omstandigheden op 13-jarigen leeftijd de 6 klassen nog niet heeft afgewerkt, het daartoe in de gelegenheid te stellen, en dat de ondervinding heeft aangetoond, dat het niet wenschelijk is, dat aan de onderwijzers wordt overgelaten te bepalen welke kinderen de lessen in de 6de klasse opnieuw dienen te volgen, wanneer de kinderen den leeftijd van 13 jaren hebben bereikt;

dat Gedeputeerde Staten van *Overijssel* bij hun aan het hoofd dezes vermelde besluit hunne goedkeuring hebben onthouden aan bovengenoemd besluit van den raad der gemeente *Oldenzaal*, daarbij overwegende dat het verleenen van vergunning om ook na den 13-jarigen leeftijd de scholen te bezoeken, geheel afhankelijk is gesteld van het welmeenen van den gemeenteraad en geenszins te gemoet komt aan het bezwaar dat de kinderen, die den 13-jarigen leefijd hebben bereikt en de 6de klasse nog niet hebben bezocht, van de scholen zullen worden verwijderd;

dat de raad der gemeente *Oldenzaal* van dit besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende

dat bij de beoordeeling van de redenen, die er adressant toe geleid hebben, om eene verordening in het leven te roepen, bepalende den leeftijd waarop de kinderen de openbare lagere scholen moeten verlaten, in aanmerking moet worden genomen, dat er op een der lagere scholen op de 6e klasse 2 à 3 afdeelingen worden gevormd, ten einde de kinderen op die school te houden in plaats van hen te doen overgaan naar de school voor meer uitgebreid lager onderwijs, wier leerplan aansloot aan dat der openbare lagere scholen; dat zelfs de raad genegen was aan hen, die zulks verlangden vrijstelling te verleenen van het onderwijs in vreemde talen en voor die kinderen dan het onderwijs op de school voor meer uitgebreid lager onderwijs in niets verschilde van voortgezet lager onderwijs; dat de kinderen in deze gemeente op 5½-jarigen leeftijd tot de lagere scholen worden toegelaten en dus in gewone gevallen op 11½-jarigen leeftijd de zes klassen der lagere school hebben afgewerkt; dat voor hen, die door eene of andere omstandigheid niet in staat waren geregeld jaarlijks eene klasse te doorloopen, door de bepaling van den 13-jarigen leeftijd voor het verlaten der school, de gelegenheid werd geboden om de 6de of eene der andere klassen tweemaal te doorloopen en bovendien door de laatste bepaling van 's raads besluit d.d. 22 Februari j.l. zelfs nog de gelegenheid werd geboden, om langer van het onderwijs op de lagere scholen te kunnen genieten; dat door de verordening geen afbreuk wordt gedaan aan het voorschrift der wet tot regeling van het lager onderwijs, dat voldoend lager onderwijs moet worden gegeven, daar de kinderen tot den 13-jarigen leeftijd de lagere school kunnen bezoeken en daarna gebruik kunnen maken van het meer uitgebreid lager onderwijs met of zonder onderwijs in vreemde talen;

Overwegende, dat uit het raadsbesluit, waarop het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* betrekking heeft, voortvloeit dat in den regel alle kinderen zoodra zij den leeftijd van dertien jaren hebben bereikt de openbare scholen, waarop gewoon lager onderwijs wordt gegeven, moeten verlaten, onverschillig op welk tijdstip van het jaar die leeftijd bereikt wordt, en dus ook indien het onderwijs dan in vollen gang is;

dat dergelijke bepaling met het begrip van geregeld schoolonderwijs in strijd moet worden geacht;

dat wel is waar bij het raadsbesluit tevens is bepaald dat aan kinderen, die wegens ziekte of andere omstandigheden verhinderd waren op 13-jarigen leeftijd den geheelen cursus te doorloopen, door den raad op schriftelijk verzoek kan worden vergund ook na den 13-jarigen leeftijd de scholen te bezoeken, maar dat, daargelaten of het verleenen van dergelijke vergunningen niet veeleer tot de taak van burgemeester en wethouders dan van den raad behoort, door de bepaling zelve, als van geheel exceptioneelen aard, tot de gevallen van ziekte enz. beperkt en blijkens haren inhoud meer met het oog op de andere gevallen dan het hiervoren bedoelde aan het raadsbeslnit toegevoegd, niet op voldoende wijze wordt tegemoet gekomen aan het bezwaar dat de sub 1°. gestelde regel blijkens het hiervoren overwogene oplevert;

dat Gedeputeerde Staten dus terecht hunne goedkeuring aan dat raadsbesluit hebben onthouden;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

het bestreden besluit te handhaven.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Soestdijk, den 25sten Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

—

27 *Juli* 1900. BESLUIT, houdende handhaving van een besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie *Zeeland*, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van den raad der gemeente *Veere* tot verkoop van een gebouw genaamd „*de Campveersche toren*".

WIJ WILHELMINA ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den raad der gemeente *Veere* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zeeland* d.d. 3/10 Maart 1900, n°. 1005a 71 (1ste afd.), waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien raad van 14 November 1899, betreffende den verkoop van den *Campveerschen toren* aldaar;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 4 Juli 1900, n°. 127;

Op de voordracht van Onzen Minister van

Binnenlandsche Zaken van 23 Juli 1900, n°. 1848, afd. Kunsten en Wetenschappen;

Overwegende, dat de raad der gemeente *Veere* bij evenvermeld besluit heeft besloten aan J. J. VAN BEVEREN aldaar, in eigendom over te dragen het koffiehuis en logement „*de Campveersche toren*" staande aan de Zuidzijde der haven te *Veere*, voor de som van *f* 1600.—, daarbij overwegende dat bedoeld gebouw voor *f* 200.— 's jaars is verhuurd, welke som ter nauwernood toereikend is om de gewone onderhoudskosten te bestrijden, zoodat die bezitting veeleer nadeel dan voordeel voor de gemeente oplevert; dat het zeer twijfelachtig is, of bij eene nieuwe verhuring de tegenwoordige huurprijs zou worden verkregen; dat een en ander er toe beeft geleid om „*de Campveersche toren*" bij inschrijving te koop aan te bieden, met het gevolg dat door J. J. VAN BEVEREN het hoogste is ingeschreven met eene som van *f* 1600.—, welk bod in de gegeven omstandigheden alleszins aannemelijk moet worden geacht;

dat Gedeputeerde Staten van *Zeeland* bij missive van 3/10 Maart 1900, n°. 1005a 71, 1ste afd., aan burgemeester en wethouders van *Veere* hebben geschreven, dat zij van meening zijn, dat in het algemeen op het behoud van gebouwen en gedenkteekenen van historische- en kunstwaarde prijs moet worden gesteld en dat in het bijzonder in *Veere* voor het ongeschonden behoud van een gebouw als „*de Campveersche toren*" moet worden gewaakt, weshalve Gedeputeerde Staten bezwaar maakten, aan het raadsbesluit tot verkoop van „*den Campveerschen toren*" hunne goedkeuring te verleenen;

dat van dit bezwaar door Gedeputeerde Staten van *Zeeland* gemaakt, om het raadsbesluit van 14 November 1899, tot verkoop van „*den Campveerschen toren*" goed te keuren de gemeenteraad bij Ons voorziening heeft gevraagd, daarbij aanvoerende, dat het besluit tot verkoop genomen is onder den drang der omstandigheden;

dat sedert geruimen tijd de geldmiddelen der gemeente niet toelieten „*de Campveersche toren*" naar den eisch te onderhouden; terwijl aan huur slechts *f* 100.— à *f* 200.— ontvangen werd; dat reeds in het vorige jaar groote reparatiën ten bedrage van *f* 2075.— dringend gevorderd werden; dat het bezit van een dergelijk gebouw voor *Veere* te bezwarend werd geacht en het slechts op den weg van particulier initiatief kan liggen een dergelijk eigendom door aanwending van het benoodigd kapitaal met vrucht als hotel- en koffiehuis te exploiteeren, hetgeen met het oog op de schoone ligging en het steeds toenemend vreemdelingbezoek aan *Veere* verwacht mag worden, dat zooveel mogelijk publiciteit werd gegeven aan de te koopstelling, doch slechts één bod van voldoende beteekenis inkwam; dat door de aan den verkoop verbonden voorwaarden de kans op slooping zooveel mogelijk is tegengegaan, daar het verdwijnen van het zoo merkwaardige verdedigingswerk van den zetel van het Markiezaat van *Veere* en *Vlissingen* zeer te betreuren en een groot verlies voor de gemeente zou zijn; en dat om bovenstaande redenen er geen bezwaar in werd gezien den koop te sluiten in de moeielijke financieele omstandigheden waarin *Veere* verkeert;

Overwegende dat *de Campveersche toren* een, van de laatste helft der 14de eeuw dagteekenend, uit berg- en baksteen machtig opgetrokken bouwwerk is, dat schilderachtig gelegen aan den ingang van de haven, waaraan *Veere* eenmaal zijn opkomst had te danken, voor de geschiedenis dezer stad een zoo kenmerkende beteekenis heeft, daar haar wapenschild sinds eenwen eene afbeelding bevat juist van dezen toren, met het oudtijds ook aan den noordelijken oever van den haveningang gelegen bolwerk van gelijken vorm;

dat *de Campveersche toren* alzoo mag gerekend worden te behooren tot onze oude historische monumenten, wier instandhouding en zoo noodig oordeelkundige herstelling in het welbegrepen volksbelang van overheidswege behoort te worden bevorderd;

dat trouwens het historisch-monumentaal karakter van den *Campveerschen toren* ook door den gemeenteraad van *Veere* volkomen is erkend, waar deze in zijn tot Ons gericht appellatoir adres met even zoovele woorden te kennen geeft dat „het verdwijnen van het zoo merkwaardige verdedigingswerk van den zetel van het Markiezaat van *Veere* en *Vlissingen* zeer te betreuren en een groot verlies voor de gemeente zou zijn;"

dat nu, weliswaar, door den gemeenteraad van *Veere*, in zijn evenbedoeld adres wordt beweerd dat, door de bij zijn besluit van 14 November 1899 den kooper opgelegde voorwaarden, het behoud van dit plaatselijk-historisch monument naar behooren is verzekerd, doch dat zulks geenszins het geval is, waar die voorwaarden den kooper uitdrukkelijk de bevoegdheid toekennen om het gekochte geheel of gedeeltelijk te sloopen „ten behoeve eener daarop onmiddellijk volgende vernieuwing, uitbreiding of verbetering";

dat, waar door den gemeenteraad van *Veere*, ter verdediging van het door hem genomen besluit tot verkoop van den *Campveerschen toren*, in zijn voormeld adres mede een beroep wordt gedaan op den ongunstigen toestand der gemeentefinanciën, welke geheel onvoldoende zonden zijn om het gebouw naar den eisch in stand te houden, uit een deskundig onderzoek is gebleken dat de meest dringend gevorderde kosten tot instandhouding van den toren, gevoegelijk over een tijdvak van meerdere jaren zullen kunnen verdeeld worden, en dat daarna de kosten van gewoon onderhoud slechts een luttele uitgaaf per jaar zullen vorderen:

dat bovendien — al mogen, tot een volledig en oordeelkundig herstel van den *Campveerschen toren* in zijn voormaligen toestand, ook veel grootere uitgaven worden gevorderd — de ongunstige staat, waarin de geldmiddelen der gemeente *Veere* zich bevinden, voor den gemeenteraad toch nog allerminst afdoenden grond kan opleveren tot verkoop van den toren, zoolang aan het gemeentebestuur uit geene enkele vruchteloos door hem aangewende poging is gebleken dat, ter tegemoetkoming in de kosten van bovenbedoeld herstel, geene geldelijke bijdrage hetzij van het Rijk, hetzij van de provincie, hetzij van particulieren voor de gemeente is te verwachten;

dat, op alle deze gronden, Gedeputeerde Staten van *Zeeland* mitsdien te recht hunne goedkeuring hebben onthouden aan het door den gemeenteraad van *Veere* op 14 November 1899 genomen besluit tot verkoop van den *Campveerschen toren;*

Gezien de gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. B. A.)

—

30 *Juli* 1900. BESLUIT, houdende vergunning aan Huismeester en Regenten van het krankzinnigengesticht te *Utrecht*, tot oprichting van een gesticht voor krankzinnigen aan de Brandenburgerlaan, gemeente *de Bildt*, alsmede bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen. S. 145.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 26 Juli 1900, n°. 1611, afd. M. P.;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij de wetten van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 191);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Aan Huismeester en Regenten van het krankzinnigengesticht te *Utrecht* wordt vergunning verleend aan de Brandenburgerlaan, gemeente *de Bildt*, een gesticht voor krankzinnigen op te richten overeenkomstig de door hen overgelegde teekeningen en beschrijving.

2. In het gesticht, dat geacht zal worden één geheel uit te maken met het krankzinnigengesticht te *Utrecht*, bedoeld bij het Koninklijk besluit van 21 Juni 1887 (*Staatsblad* n°. 104) en dat bestaan zal uit een administratiegebouw, drie paviljoenen voor mannen, drie paviljoenen voor vrouwen en de noodige dienstgebouwen, mogen niet meer dan 180 krankzinnigen, 83 mannen en 97 vrouwen, verpleegd worden.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt na de voltooiing van elk paviljoen, het tijdstip, waarop dit in gebruik mag worden genomen.

3. In elk voor meer dan één verpleegde bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal personen aangewezen, waarvoor het bestemd is.

4. Zonder goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hunne bestemming eene verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van versche lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

5. De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt opgedragen aan ten minste één geneeskundige, die gevestigd moet zijn in eene woning op het terrein van het krankzinnigengesticht en buiten het gesticht geene geneeskundige praktijk moge uitoefenen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 30sten Juli 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 16 *Aug.* 1900.)

—

30 *Juli* 1900. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente *Schinveld* van 2 Mei 1900, waarbij aan A. H. GORRIS, hoofd der openbare lagere school in die gemeente, met ingang van 1 Augustus 1900, krachtens art. 29, onder *b*, der wet tot regeling van het lager onderwijs, eervol ontslag is verleend en van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Limburg* van den 6 Juli 1900, 4de afd., Litt. 4771/5 W, waarbij dat besluit is goedgekeurd. S. 146. (*Geschorst tot* 1 *November* 1900.)

—

3 *Augustus* 1900. BESLUIT, tot aanwijzing van de gemeente *Winschoten* als losplaats van ruw zout bij invoer met spoorwagens. S. 147.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 2 Augustus 1900, n°. 51, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien art. 5 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227);

Gelet op de Koninklijke besluiten van 10 December 1822 (*Staatsblad* n°. 50) en 21 November 1876 (*Staatsblad* n°. 233);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van 15 Augustus 1900, de gemeente *Winschoten* aan te wijzen als losplaats van ruw zout bij invoer met spoorwagens, op den voet van het Koninklijk besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19), gewijzigd bij besluit van 12 Maart 1876 (*Staatsblad* n°. 53).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 3den Augustus 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 16 *Aug.* 1900.)

—

4 *Augustus* 1900. BESLUIT van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende wijziging van het bepaalde, sub 2 der beschikking van 4 Maart 1899, betreffende de letterteekens en nommers voor vaartuigen bestemd voor de zeevisscherijen.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

Gelet op de artt. 2, 3, 4 en 5 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 76) houdende bepalingen omtrent de zeevisscherijen;

Gezien de voordracht van het Collegie voor de zeevisscherijen, van 16 Juli 1900, n°. 3937;

Heeft goedgevonden:

Met intrekking van het bepaalde, sub 2 der beschikking van 4 Maart 1899, n°. 182, afdeeling Handel en Nijverheid, 1e onderafdeeling, te bepalen:

Het letterteeken en nommer van het schip worden gesteld ter wederzijde van den boeg, 8 à 10 centimeter onder het potdeksel, of, laat de inhoud van het schip geen genoegzame ruimte onder het potdeksel over, zooveel hooger als zal blijken noodig te zijn.

De letterteekens en nommers, geschilderd in *witte olieverf* op een *zwarten grond*, hebben voor schepen van vijftien ton en daarboven eene hoogte van 45 en eene dikte van 6 centimeter; voor schepen beneden vijftien ton eene hoogte van 25 en eene dikte van 4 centimeter.

Dezelfde letterteekens en nommers moeten evenzeer in olieverf geschilderd worden aan weerszijden van het grootzeil van het vaartuig, onmiddellijk boven den hoogsten rifband, en op zoodanige wijze, dat zij zeer zichtbaar zijn; zij worden op *witte zeilen en op zeilen die de oorspronkelijke kleur van het zeildoek hebben* in *zwarte verf* geschilderd, op *zeilen van andere dan evengenoemde kleuren* in *witte verf*.

De afmetingen van de letters en nummers op de zeilen moeten, zoowel in hoogte als in dikte, een derde grooter zijn dan die welke op den boeg geplaatst zijn.

Deze beschikking treedt in werking op 1 Januari 1901.

's Gravenhage, den 4den Augustus 1900.

De Minister voornoemd,

(*get.*) C. LELY.

—

8 *Augustus* 1900. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van *Haren* van 11 Januari 1900, genomen naar aanleiding van het verzoek van T. Bos te *Groningen*, om vergunning tot oprichting van eene inrichting voor het slachten van koeien, kalveren, varkens en schapen, voor het droogen van vleesch enz. en voor het fabriceeren van worst. S. 148.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 27 Juni 1900, La. G, afdeeling Arbeid en Fabrieken, tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van *Haren* van 11 Januari 1900,

genomen naar aanleiding van het verzoek van T. Bos te *Groningen*, om vergunning tot oprichting van eene inrichting voor het slachten van koeien, kalveren, varkens en schapen, voor het drogen van vleesch, enz. en voor het fabriceeren van worst;

Overwegende, dat burgemeester en wethouders van *Haren*, bij hun besluit van 11 Januari 1900, naar aanleiding van evenvermeld verzoek hebben besloten aan T. Bos te kennen te geven, dat vooralsnog op zijn verzoek geene beslissing kon worden genomen, vermits de door hem overgelegde beschrijving niet voldeed aan de bij art. 5 der Hinderwet gestelde eischen;

dat ten aanzien van de door dit artikel in de eerste plaats gevorderde overlegging eener „nauwkeurige beschrijving van de plaats . . . . . waar de inrichting zal worden gesteld", bij voormeld besluit door burgemeester en wethouders van *Haren*, in de voorlaatste zinsnede uitdrukkelijk wordt overwogen: „dat, zal de beschrijving voldoen aan den in art. 5 der meergemelde wet gestelden eisch, door den verzoeker moet worden overgelegd eene door burgemeester en wethouders van voormelde gemeente verleende vergunning tot oprichting van het *gebouw*, bevattende de plaats, waar de inrichtingen, overeenkomstig de overgelegde beschrijving zullen worden gevestigd;

dat uit de toelichting, welke bij de openbare behandeling dezer zaak voor den Raad van State (afdeeling voor de geschillen van bestuur) namens burgemeester en wethouders van het bestreden besluit gegeven werd, nader is gebleken, dat met die in hunne voorlaatste overweging bedoelde vergunning tot oprichting van het *gebouw* burgemeester en wethouders van *Haren* bepaaldelijk op het oog hebben de vergunningen, zonder welke het, volgens de artt. 20 en 25 der algemeene politie-verordening, in die gemeente aan een ieder is verboden, zoowel tot den aanleg van wegen, straten of voetpaden, als tot het oprichten van gebouwen over te gaan;

dat burgemeester en wethouders van *Haren*, blijkens de slotoverweging van hun bestreden besluit, voorts van oordeel zijn dat, zoolang die laatstbedoelde politierechtelijke bouwvergunning niet door het gemeentebestuur is verleend, noch door den verzoeker is overgelegd, „op het gedane verzoek geene beslissing kan worden gegeven, en dit allerminst voor inwilliging vatbaar is;"

dat burgemeester en wethouders van dat besluit niet door aankondiging aan het publiek hebben kennis gegeven en dat ten gevolge daarvan de aanvrager in zijn daartegen op grond der Hinderwet ingesteld beroep niet-ontvankelijk is verklaard.

Overwegende dat burgemeester en wethouders van *Haren* ten onrechte den eisch hebben gesteld, dat de beschrijving vergezeld ga van eene door hen verleende vergunning tot oprichting van het *gebouw*, bevattende de plaats, waar de inrichting, overeenkomstig de overgelegde beschrijving, zal worden gevestigd; dat immers artikel 5 der Hinderwet zoodanigen eisch niet bevat en het besluit van burgemeester en wethouders van *Haren* van 11 Januari 1900 mitsdien strijdt met de wet;

Gelet op art. 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord, advies van 24 Juli 1900, n°. 20;

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 4 Augustus 1900, La. A, afdeeling Arbeid en Fabrieckswezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovengenoemd besluit van burgemeester en wethouders van *Haren* van 11 Januari 1900 te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst zal worden en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 8sten Augustus 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 25 *Aug.* 1900.)

---

17 *Augustus* 1900. BESLUIT, houdende vaststelling van een nieuw reglement op het bevisschen van de *Schelde* en *Zeeuwsche Stroomen*. S. 149.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Financiën, van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken, d.d. 21 Juni 1899, n°. 66, Domeinen, van 21 Juni 1899, La. E, afdeeling Handel en Nijverheid en van 21 Juni 1899, 2de afdeeling, n°. 7116;

Gelet op de wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 76), houdende bepalingen omtrent de zeevisscherijen;

Gelet op het Reglement betreffende de visscherij van 20 Mei 1843, ter uitvoering van art. 9 van het tractaat tusschen *Nederland* en *België* van

19 April 1839 en behoorende bij het Koninklijk besluit van 9 September 1843 (*Staatsblad* n°. 45) en gewijzigd bij de verklaring van 27 Februari 1890, afgekondigd bij Koninklijk besluit van 1 Maart 1890 (*Staatsblad* n°. 29);

Den Raad van State gehoord (advies van 1 Augustus 1899, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van Onze Ministers van Financiën, van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken, d.d. 26 Juli 1900, n°. 17, Domeinen, van 6 Augustus 1900, n°. 189, afdeeling Handel en Nijverheid, en van 13 d. a. v., n°. 8575, 2de afdeeling;

Hebben besloten en besluiten:

1°. Met intrekking van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 17 Juli 1875 (*Staatsblad* n°. 134), vast te stellen het Reglement op het bevisschen der Schelde en Zeeuwsche Stroomen, gelijk het hiernevens is gevoegd, overtreding waarvan gestraft wordt ingevolge art. 20 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

2°. Te bepalen dat dit Reglement in werking zal treden met 1 Januari 1901.

Onze Ministers van Financiën, van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken, zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 17den Augustus 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (*get.*) C. LELY.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, (*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 27 *Sept.* 1900.)

REGLEMENT *op het bevisschen van de Schelde en Zeeuwsche Stroomen, overtreding waarvan wordt gestraft ingevolge art.* 20 *der wet van* 15 *April* 1886, (Staatsblad n°. 64).

HOOFDSTUK I.

Bepalingen omtrent de visscherijen in het algemeen.

A. VAN CONSENTEN.

Art. 1. Uitgezonderd hij, die vischt met een in de hand gehouden hengel, waaraan lijn met hoek, moet ieder, die de Schelde en Zeeuwsche Stroomen bevischt, voorzien zijn van een door het bestuur afgegeven consent en dit op de eerste aanvrage aan de ambtenaren, belast met het toezicht op de naleving van dit reglement, vertoonen.

2. Ter plaatse waar de Staat geen eigendom, noch vischrecht heeft, moet ieder, die er vischt, bovendien voorzien zijn van een schriftelijk bewijs van den eigenaar of rechthebbende, overeenkomstig het vorig artikel te vertoonen.

3. Er zijn twee soorten van consenten:

groote, geldig voor een jaar, kostende *f* 5;

kleine, geldig voor ten hoogste vier achtereenvolgende kwartalen, kostende *f* 0.25 per kwartaal.

Groote consenten gaan in met den dag na dien der uitgifte, tenzij de aanvrager den eersten dag eener volgende maand als dag van ingang opgeeft.

Kleine consenten gaan in met den dag van uitgifte.

Groote consenten, ingaande in den loop van eene maand, eindigen met den laatsten dag der elfde daarop volgende maand.

4. Een groot consent geeft aan den houder of zijnen daarop te vermelden vervanger het recht om alle visscherij uit te oefenen, en wel, als zij met vaartuig geschiedt, met behulp van de aan boord zijnde bemanning en anders van de in zijn dienst zijnde, hem vergezellende werklieden.

Voor het rapen van schelpdieren of kreukels op niet door den Staat of een anderen eigenaar in uitsluitend gebruik gegeven vischplaatsen wordt voor ieder persoon een afzonderlijk consent vereischt.

Een klein consent geeft alleen de bevoegdheid om zonder vaartuig of vaste inrichting de visscherij uit te oefenen; het laat geen vervanging toe.

5. Consenten worden alleen afgegeven:

a. aan hen, die volgens de wet ingezetenen van het Koninkrijk der Nederlanden zijn;

b. aan ingezetenen van het Koninkrijk België, doch slechts voor de wateren, bedoeld in art. 1 van het reglement ter uitvoering van art. 9 van het tractaat tusschen Nederland en België van 19 April 1839, betreffende de uitoefening van het recht der visscherij en van den vischhandel, behoorende bij het Koninklijk besluit van 9 September 1843 (*Staatsblad* n°. 45).

6. Aan hen, die tot gevangenisstraf van drie jaren of meer, of wegens diefstal, wegens heling of wegens verduistering van visch of vischtuig, of wegens medeplichtigheid aan of poging tot die misdrijven veroordeeld zijn, wordt een groot consent geweigerd gedurende drie jaren na het ondergaan der straf, na welk tijdvak het bestuur bevoegd is hun weder een consent uit te reiken.

Groote consenten worden geweigerd aan personen jonger dan 16 jaren.

7. Consenten kunnen geweigerd worden aan:

1°. personen, die wegens overtreding van dit reglement of van het vorige reglement, behoord hebbende bij het Koninklijk besluit van 11 Augustus 1892 (*Staatsblad* n°. 198), veroordeeld zijn, gedurende een jaar nadat het vonnis dier veroordeeling onherroepelijk is geworden;

2°. personen, die wegens het visschen met de kor, de slagrijf of eenig ander werktuig op een verboden afstand uit dijken, oeverwerken, hoofden of andere kunstwerken veroordeeld zijn, binnen het jaar nadat eene veroordeeling wegens gelijke overtreding onherroepelijk is geworden, gedurende denzelfden termijn als sub 1°.;

3°. personen, die de visscherij uitoefenen in vereeniging met of door tusschenkomst van veroordeelden wegens een der misdrijven in art. 6 genoemd, binnen een jaar nadat deze hun straf hebben ondergaan;

4°. personen, die het bestuur van de uitoefening der visscherij meent te moeten weren in het belang van de veiligheid der visscherijen of van des Staats rechten.

8. Consenten reeds afgegeven aan personen, wien uit kracht der bovenstaande bepalingen geen consent mag uitgereikt worden, moeten, en die afgegeven aan personen, wien een consent kan geweigerd worden, kunnen door het bestuur worden ingetrokken.

9. Aanvragen om consenten worden gericht aan den secretaris-penningmeester, aan een der bestuursleden of aan door het bestuur aangewezen personen.

Ingezetenen van België kunnen hunne aanvragen ook richten aan den agent te *Bath*, bedoeld in art. 4 van het sub *b* in art. 5 genoemd reglement.

10. Groote consenten bevatten:

a. naam, voornaam en woonplaats van den consenthouder;

b. naam, voornaam en woonplaats van één vervanger, zoo die verlangd wordt;

c. indien de consenthouder de visscherij met vaartuig wenscht uit te oefenen, de soort van het vaartuig, het letterteeken en nummer bedoeld in art. 15 van dit reglement, of, voor het geval dat het vaartuig bestemd is voor dat gedeelte van de Schelde en Zeeuwsche stroomen, dat begrepen is in art. 1 van het Reglement ter uitvoering van art. 9 van het tractaat met België van 19 April 1839, den naam, het letterteeken en het nommer bedoeld bij de artt. 6 tot en met 11 der internationale overeenkomst tot regeling van de visscherij op de Noordzee, den 2den Mei 1882 te 's Gravenhage gesloten;

d. begin en einde van het jaar; waarvoor het geldt.

Kleine consenten houden in:

naam, voornaam en woonplaats van den consenthouder en den tijd, waarvoor het consent geldig is.

11. Ingeval van verlies van consent ten gevolge van overmacht, is het bestuur bevoegd een duplicaat aan den belanghebbende uit te reiken, welk duplicaat van gelijke waarde is als het oorspronkelijke.

Het draagt aan het hoofd de woorden: „duplicaat ter vervanging van het oorspronkelijke".

12. Op verzoek van de erfgenamen van den consenthouder schrijft de voorzitter het consent over ten name van één der erfgenamen, of van diens voogd, mits de persoon te wiens name het consent zal worden gesteld, de vereischten bezitte, noodig ter verkrijging van eenzelfde consent.

Onder hetzelfde voorbehoud wordt gelijke overschrijving gedaan bij eigendomsovergang van een vaartuig ten name van den nieuwen eigenaar.

13. De bepalingen van art. 5 tot en met art. 9 gelden ook ten opzichte van den in art. 10 bedoelden vervanger. Deze laatste moet ingezetene zijn van hetzelfde land als de houder van het consent.

14. Is niet bij de afgifte van een groot consent daarop een vervanger of het sub *c* van art. 10 bedoelde letterteeken en nommer vermeld, zoo kan die vermelding alsnog door den secretaris-penningmeester, den voorzitter of door een der leden van het bestuur geschieden.

Op dezelfde wijze kan de doorhaling geschieden van den naam van den vervanger met in de plaatsstelling van dien van een anderen vervanger.

Het is, behoudens de genoemden in de eerste alinea van dit artikel, aan ieder verboden iets op de consenten te veranderen, bij te voegen of door te halen, of van een consent, waarin dit een of ander is geschied, gebruik te maken.

B. VAN NOMMERS EN LETTERTEEKENS.

15. Elk Nederlandsch visschersvaartuig moet het letterteeken voeren, door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid daarvoor bepaald en in de *Staatscourant* bekend gemaakt, en het nommer van inschrijving in het door den burgemeester der gemeente, waar het vaartuig thuis behoort, daartoe bestemde register.

Het letterteeken en het nommer van het vaartuig moeten staan ter wederzijde van den boeg, 8 tot 10 centimeter onder het potdeksel, of indien, hetzij het boord van het vaartnig niet genoeg ruimte onder het potdeksel aanbiedt, hetzij het vaartuig geen potdeksel heeft, dan op den bovenboei.

Het letterteeken en het nommer, geschilderd in witte olieverf op een zwarten grond, moeten voor vaartuigen van 50 ton laadvermogen en meer eene lengte van 45 en eene dikte van 6 centimeters hebben, en voor vaartuigen van minder dan 50 ton laadvermogen eene lengte van 25 en eene dikte van 4 centimeters hebben.

Dezelfde letterteekens en nommers moeten evenzeer in olieverf geschilderd staan aan weerszijden van het grootzeil van het vaartuig onmiddellijk boven den hoogsten rifband en op zoodanige wijze dat zij zeer zichtbaar zijn. Zij worden op witte zeilen en op zeilen, die de oorspronkelijke kleur van het zeildoek hebben, in zwarte verf geschilderd en op zeilen van andere dan evenbedoelde kleuren in witte verf.

Voor vaartuigen, die ook de Noordzee bevaren, mogen de letterteekens en nommers op de zeilen zijn geschilderd in de voor de vaart op de Noordzee door of namens den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vastgestelde kleur.

Het letterteeken en het nommer op het zeil moeten voor vaartuigen van 50 ton laadvermogen en meer, eene lengte van 60 en eene dikte van 8 centimeter, voor vaartnigen van minder dan 50 ton laadvermogen eene lengte van 35 en eene dikte van 5 centimeter hebben.

Stoombooten, voor de visscherij gebruikt wordend, voeren het letterteeken en nommer op den boeg en in plaats van op het groote zeil, op een ijzeren band, die op twee derde van de hoogte van den schoorsteen bovendeks, aan den schoorsteen behoorlijk is vastgeklonken.

Tusschen schoorsteen en band moet een ruimte van 5 c.M. open blijven. De letterteekens en nommers van stoombooten zoowel op den boeg als aan den schoorsteen moeten zijn geschilderd in witte olieverf op zwarten grond, ter lengte van minstens 30 en ter dikte van 4 c.M.

Is het visschersvaartuig eene roeiboot, dan moeten letterteeken en nommer staan op het bovenboord en eene lengte hebben van 15 en eene dikte van 2,5 c.M.

Behoort de roeiboot tot een ander visschersvaartnig, dan moet zij het letterteeken en nommer van dat vaartuig voeren op de wijze en ter grootte als in de vorige zinsnede is voorgeschreven.

De opgegeven maten zijn, behalve voor de vaartuigen die ook de Noordzee bevaren, minima. De letters en cijfers moeten goed gevormd en duidelijk zijn. Hun onderlinge afstand mag niet minder dan 10 c.M. zijn en de afstand tusschen letterteeken en nommer niet minder dan 25 c.M.

Elk Belgisch visschersvaartuig moet voor het bevaren of bevisschen van de wateren bedoeld in art. 10 van het reglement ter uitvoering van art. 9 van het tractaat tusschen Nederland en België van 9 April 1839, betreffende de uitoefening van het recht der visscherij en van den vischhandel, behoorende bij het Koninklijk besluit van 9 September 1843 (*Staatsblad* n°. 45), voorzien zijn, overeenkomstig elks consent, van de merkteekenen, die elk vaartuig voeren moet overeenkomstig de artt. 6, 7, 8 en 9 der overeenkomst tot regeling van de politie der visscherij in de Noordzee buiten de territoriale wateren, den 6 Mei 1882 tusschen Nederland, België enz. te 's Gravenhage gesloten, en gewijzigd, wat art. 8 § 5 betreft, door de verklaring den 1 Februari 1889 te 's Gravenhage geteekend. (*Staatsbladen* n°. 40 van 1884 en n°. 199 van 1889.)

16. De visschersvaartuigen mogen geene andere letterteekens of nommers voeren dan die, welke zij naar de voorafgaande bepalingen moeten voeren.

Het is verboden het letterteeken of het nommer uit te wisschen, te veranderen, onduidelijk of onkenbaar te maken, te teeren, te tanen of te besmeren, te bedekken of te verbergen, door welk middel ook, of het verminkt, onduidelijk, geteerd, getaand, besmeerd, onherkenbaar of verborgen te voeren.

De schipper van het visschersvaartuig is, voor zooveel hij daartoe niet reeds krachtens eenig wettelijk voorschrift gehouden is, voor de naleving van de voorafgaande bepalingen aansprakelijk.

C. VERSCHILLENDE VERBODSBEPALINGEN.

17. Op plaatsen in uitsluitend gebruik gegeven, is aan anderen dan den rechthebbende en den houders van zijne schriftelijke vergunning alle visscherij verboden, mits die plaatsen zijn afgezet met over dag duidelijk zichtbare boeien of bakens.

Deze schriftelijke vergunning moet aan de ambtenaren, met het toezicht op de naleving van dit reglement belast, op de eerste aanvrage worden vertoond.

18. Het is aan anderen dan den rechthebbende en den houders van zijne schriftelijke, aan de ambtenaren met het toezicht op de naleving van dit reglement belast, op de eerste aanvrage te vertoonen vergunning, verboden:

1°. zich te bevinden binnen de vlengels van fuiken en daarmede in verband staande schuttingen of zich te bevinden op in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen.

2°. voor visscherij bestemde inrichtingen ongeschikt te maken voor de vangst of te beschadigen.

19. Het is verboden:

a. op eenige voor de vangst en teelt van schelpdieren gewoonlijk in uitsluitend gebruik gegeven plaats zich buiten dringende noodzakelijkheid met eene andere stoomboot aan den grond te laten vallen of voor anker te komen dan met die, welke door of van wege den rechthebbende voor de visscherij wordt gebruikt;

b. op zoodanige plaats zich met eene stoomboot aan den grond te laten vallen of voor anker te komen op minder dan op 25 M. uit de grenzen van eens anders vischplaats;

c. op zoodanige plaats met eene schroefstoomboot te visschen, op welker voor- en achtergedeelte de diepgang niet met duidelijke cijfers is aangegeven, of de schroef in beweging te brengen, voordat ten minste 30 c.M. water onder het diepst stekend gedeelte van het vaartuig is;

d. op zoodanige plaats te visschen met een kor, die, al of niet bezwaard, meer weegt dan 35 K.G.;

e. op zoodanige plaats koolasch of eenige opgehaalde vuilnis buiten boord te laten of over boord te werpen of te laten vallen;

f. van zoodanige perceelen de tot afbakening dienende bakens of boeien te beschadigen, om te halen, omver te varen of van hunne plaats te verwijderen.

20. Het is verboden:

Andere netten of ander vischtuig te gebruiken, op de in uitsluitend gebruik gegeven perceelen voorhanden te hebben of aan boord van het vaartuig of van de daarbij behoorende roeiboot te hebben dan de navolgende:

a. voor de botvisscherij: de weer met fuik, waarvan de mazen ten minste 8 c.M. wijd moeten zijn, terwijl het hout of riet met tusschenruimten van minstens 1 c.M. moet geplaatst worden, het schutnet en het praamnet, waarvan de mazen eveneens ten minste 8 c.M. wijd moeten zijn;

b. voor de scharvisscherij: de scharkor en de scharkuil, waarvan de mazen ten minste 8 c.M. wijd moeten zijn;

c. voor de wijting- (molenaar) visscherij: de zegen of het sleepnet en de fuik, waarvan de mazen ten minste 2 c.M. wijd moeten zijn;

d. voor de spieringvisscherij: de zegen, waarvan de mazen ten minste 2 c.M. wijd moeten zijn;

e. voor de ganalenvisscherij: het stootnet en de garnaalkor, waarvan de mazen over $\frac{1}{2}$ van de lengte van het net ten minste $2\frac{1}{2}$ c.M. wijd moeten zijn en over de andere $\frac{1}{2}$ ten minste $1\frac{1}{2}$ c.M.;

f. voor de haringvisscherij: de haringweer met fuik, waarvan het hout met tusschenruimte van ten minste 1 c.M. moet geplaatst worden, en het sleepnet; de mazen van de fuik en van het sleepnet moeten ten minste 3 c.M. wijd zijn;

g. voor de sprot- (schardijn) visscherij: de schardijnkuil, waarvan de mazen ten minste $1\frac{1}{2}$ c.M. wijd moeten zijn;

h. voor de ansjovisvisscherij: de weer met fuik, waarvan de mazen ten minste $1\frac{1}{2}$ c.M. wijd moeten zijn, en het sleepnet en het staande want, waarvan de mazen ten minste dezelfde wijdte moeten hebben;

i. voor de hardervisscherij: het sleepnet en het staand hardernet waarvan de mazen ten minste 8 c.M. wijd moeten zijn;

k. voor de palingvisscherij: de fuik en het kruisnet, waarvan de mazen ten minste $1\frac{1}{2}$ c.M. wijd moeten zijn, de aalreep, de welie, de paling- of aalkorf en de peur;

l. voor de rogvisscherij: de rogkor en het schutnet of staand rognet, waarvan de mazen ten minste 25 c.M. wijd moeten zijn;

m. voor de krabben- en kreeftenvisscherij: de krabbenbeugels en korven.

21. Het is verboden voor oestervisscherij andere netten of ander vischtuig te gebruiken of aan het boord van het vaartuig of van de daarbij behoorende roeiboot te hebben dan de handrijf, de slagrijf en de kor, waarvan de mazen ten minste 8 c.M. wijd moeten zijn, terwijl door de ijzeren netten geen touw of iets dat de mazen zou kunnen verkleinen, mag gevlochten worden.

Dit verbod is niet toepasselijk op de visscherij en cultuur van oesters op de in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen.

22. Het is verboden voor de mosselvisscherij andere netten of ander vischtuig te gebruiken of aan boord van het vaartuig of van de daarbij behoorende roeiboot te hebben dan de handrijf en de slagrijf, en, zoo de banken in diep water

liggen en daartoe in het bijzonder vergunning is gegeven, de kor.

Dit verbod is niet toepasselijk op de visscherij en cultuur van mossels op de in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen.

23. Het is verboden in een vaartuig, bun of kaar visschen voorhanden te hebben, die beneden de navolgende maat of het navolgende gewicht zijn:

bot, schar en schol 16 centimeter;

harder ½ kilogram;

oesters 6 centimeter op de smalste zijde gemeten;

mosselen 4 centimeter;

kreeften 20 centimeter.

Door de grootte van een visch wordt verstaan de lengte van het dier, gemeten van de punt van den kop tot het einde van den staartvin.

Ten opzichte van oesters en mosselen is dit verbod niet toepasselijk in de gevallen bedoeld bij de laatste alinea van de artt. 21 en 22.

24. Het is verboden:

1°. bot of harder in een vaartuig, bun of kaar voorhanden te hebben of de bot- en hardervisscherij uit te oefenen tusschen 15 November en 15 Maart daaropvolgende.

2°. tusschen 1 Juli en 1 April d. a. v. ansjovisvisscherij uit te oefenen.

3°. de visscherij uit te oefenen met weeren zonder fuik;

4°. oesters aan boord te hebben of de oestervisscherij uit te oefenen tusschen ultimo Februari en 1 October d. a. v., anders dan op in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen.

25. Het is verboden:

a. in de stroomrichting vóór weeren op minder dan 1000 meters afstand met schutnet of met hardernetten te visschen;

b. gevangen zeesterren over boord te werpen of te doen vallen.

26. Visch beneden de in de vorige artikelen voor iedere vischsoort genoemde grootte of gewicht, en visch, op welke de visscherij gesloten is, gevangen wordende, moet onmiddellijk weder over boord worden geworpen.

27. Door het bestuur worden jaarlijks bij publicatie en advertentie bekend gemaakt de mosselbanken, die voor de publieke visscherij worden opengesteld. De sluiting wordt op dezelfde wijze bekend gemaakt.

Mosselbanken, die niet aan den Staat behooren, kunnen door het bestuur, op verzoek van belanghebbenden, gedurende zekeren termijn worden opengesteld ter bevissching door de eigenaren of de houders van hunne schriftelijke vergunning, die op de eerste aanvrage aan de ambtenaren, met het toezicht op de naleving van dit reglement belast, moet worden vertoond.

28. Het is verboden:

1°. Schelpdieren te visschen (kreukels zijn hieronder niet begrepen) op niet door het bestuur als voor de openbare visscherij opengesteld bekend gemaakte mosselbanken van den Staat, of op aan particulieren toebehoorende mosselbanken, waarvan de bij art. 27, 2de lid, bedoelde openstelling niet heeft plaats gehad;

2°. iets te doen, waardoor de op die banken aanwezige schelpdieren kunnen beschadigd worden.

29. Gedurende den tijd dat eenige visscherij òf in het algemeen òf op bepaalde plaatsen gesloten of verboden is, mogen ter plaatse, waar die sluiting of dat verbod toepasselijk is, geen vaste inrichtingen gesteld of netten of andere vischtuigen te water of aan boord zijn, welke dienen kunnen voor die gesloten of verboden visscherij en kunnen de vaste inrichtingen door het bestuur worden opgenimd en de netten verwijderd.

30. Het plaatsen of hebben van vaste inrichtingen is verboden aan ieder, die daartoe niet van het bestuur vergunning heeft verkregen, welke vergunning telkens voor niet langer dan een jaar wordt verleend.

Het bestuur is bevoegd de inrichtingen, die zonder zijne vergunning geplaatst zijn, of die binnen acht dagen na het eindigen van den termijn niet of niet geheel zijn weggeruimd, op kosten van den nalatige te doen opruimen.

31. Het is verboden Portugeesche oesters in de Schelde en Zeeuwsche Stroomen te hebben of te brengen.

Worden ze aangetroffen en door de betrokken gebruikers der vischplaats niet dadelijk na aanzegging daartoe opgeruimd, dan zal het bestuur ze op hunne kosten kunnen doen verwijderen.

HOOFDSTUK II.

Bijzondere bepalingen omtrent de visscherijen behoorende tot het domein van den Staat.

32. Waar de visscherij aan den Staat behoort en zulks niet door de in art. 5 aangehaalde overeenkomst met België verboden is, kunnen plaatsen voor de visscherij, bij openbare mededinging, door loting of verpachting, voor een bepaalden tijd in uitsluitend gebruik gegeven worden, en

kan het stellen van vaste inrichtingen voor andere visscherij dan die op ansjovis, oesters of mossels, kosteloos vergund worden hetzij bij loting, hetzij aan den eersten aanvrager of bij keuze.

Uit de hand kunnen verpacht worden perceelen, waarop bij openbare mededinging niet of te weinig is geboden, en uit de hand kunnen in concessie worden gegeven perceelen, die bij loting wegens gebrek aan mededingers niet zijn toegewezen, of die door iemand zijn opgezocht, wiens perceel onbruikbaar is geworden, of die, hoewel hij aan de laatste verloting had deelgenomen, nog geen perceel heeft verkregen.

Eveneens kunnen bij uitzondering perceelen onderhands worden verpacht uit hoofde van hunne geringe waarde, van hunne ligging ten opzichte van een ander perceel, of andere perceelen, van de veiligheid van omliggende visscherijen of van den korten tijd waarvoor zij zouden kunnen worden uitgegeven.

33. De gebruikers van in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen zijn verplicht hunne perceelen ten genoege van het bestuur af te bakenen en die afbakening, inzonderheid de nommer- en letterpalen, in goeden toestand te onderhouden.

Indien zij, in gebreke zijnde, niet binnen 14 dagen na daartoe door of vanwege het bestuur te zijn aangemaand, in 't ontbrekende voorzien, is dit bevoegd zulks op hunne kosten te doen.

34. Het is den bruiker verboden wanneer de afbakening van een hem in uitsluitend gebruik toekomend perceel in het ongereede is geraakt, op dat perceel te visschen of te doen visschen voordat de afbakening is hersteld.

35. Het is verboden afgravingen of uitgravingen te doen of verhevenheden van welken aard ook te maken op in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen, zonder voorafgaande schriftelijke vergunning van het bestuur.

36. Het is verboden mossels te zaaien op in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen, waarop de mosselteelt niet is toegestaan.

De te eeniger tijd daarop aanwezig bevonden mossels moeten door de gebruikers binnen een maand na het bekomen der aanzegging van het bestuur worden verwijderd, bij gebreke waarvan het bestuur bevoegd is deze op hunne kosten te doen verwijderen.

37. Behalve op de daartoe door het bestuur aangegeven plaatsen is het verboden tusschen 15 December en 15 Maart d. a. v. pannen of andere voorwerpen op de in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen te hebben liggen.

38. Het is verboden van een uur na zonsondergang tot een uur voor zonsopgang op in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen te korren of schelpdieren te rapen. Deze bepaling is niet toepasselijk op het opvisschen van voor het verkrijgen van aanslag te water gebrachte pannen of van kweekbakken.

39. Het is den gebruikers van in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen, waardoor uitwateringsgeulen van polders loopen, verboden, eenige werken te verrichten, die de uitwatering naar het oordeel van het bestuur belemmeren.

De aangebrachte belemmeringen moeten zij binnen 24 uren na aanzegging van het bestuur verwijderen, bij gebreke waarvan het bestuur op hunne kosten die verwijdering kan bewerkstelligen.

40. De vaartuigen gebruikt tot bewaking van in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen, moeten voldoen aan de eischen bij art. 15 voor visschersvaartuigen gesteld.

De schipper van het vaartuig is hiervoor aansprakelijk.

41. De weervisschers zijn verplicht van elke weer, die des Zondags niet bevischt wordt, het fuikgat geheel open te laten.

HOOFDSTUK III.

Algemeene bepalingen.

42. In dit reglement wordt verstaan:

a. onder de wijdte eener maas de lengte van twee harer zijden, met inbegrip van den knoop tusschen die zijden, nat gemeten. Ook na de krimping van het net moeten de mazen de voorgeschreven wijdte hebben;

b. onder *„visch"* mede alle eetbare week- en schaaldieren; zulks echter behalve in de voorlaatste zinsnede van art. 23;

c. onder *„visschen"* ook het met de hand of met een werktuig rapen, scheppen of bemachtigen van visch op drooggevallen gronden of in ondiep water, het uitzaaien van oesters en mossels, het te water brengen of hebben en het lichten of ophalen van vischnetten, korren of andere vischtuigen, en van pannen of andere verzamelaars van oesterbroed (met uitzondering van het te water brengen van schelpen voor de oestercultuur) en het bezigen van vaste inrichtingen om visch te vangen;

d. onder *„mossels"* en *„oesters"* deze weekdieren

van elken leeftijd en van elke afmeting, hieronder begrepen zoogenaamd oesterbroed en mosselzaad;

e. onder „*vaste inrichtingen*":

1°. weeren, voor de vangst van welke vischsoort ook gebezigd;

2°. inrichtingen voor de teelt van schelpdieren;

3°. in het algemeen alle netten en andere inrichtingen, voor de vangst van welke vischsoort ook gebezigd, die niet op eene of andere wijze worden voortbewogen, uitgezonderd het schutwant voor de bot- en hardervangst en de scharkuil;

f. onder „*visschersvaartuigen*" alle vaartuigen, hetzij door zeilen, hetzij door stoom of op andere wijze mechanisch voortbewogen, waarmede de visscherij wordt uitgeoefend of die gewoonlijk voor de visscherij worden gebruikt;

g. onder „*in uitsluitend gebruik gegeven plaatsen*", plaatsen door den Staat verpacht, of in concessie gegeven en plaatsen door andere eigenaars in gebruik gegeven, verpacht of bij hen in eigen beheer;

wijders zoodanige Staatsvischplaatsen, die bij openbare aankondiging van het bestuur verklaard zijn door of voor den Staat ten behoeve van onderzoekingen of proefnemingen tijdelijk te zullen worden gereserveerd;

h. onder „*mosselbanken*" in de artt. 27 en 28 de zoogenaamde mosselzaadbanken;

i. onder „*de Schelde en Zeeuwsche Stroomen*":

1°. de buitendijks en buiten de havenhoofden stroomende wateren in de provincie *Zeeland* (onder „*buitendijks*" wordt verstaan wat rivierwaarts van den kreukelberm ligt);

2°. de tot de provincie *Noord-Brabant* behoorende gedeelten van *de Wester-Schelde, de Ooster-Schelde, de Eendracht* en *het Slaak;*

3°. de tot de provincie *Zuid-Holland* behoorende gedeelten van *het Brouwershavensche Gat, het Springersdiep, de Vlieger, de Hals, de Bieningen* of *Grevelingen* en *de Krammer*, oostwaarts tot aan de verlengde oostgrens van de provincie *Zeeland.*

De west- of zeegrens, waarbuiten 't territoir der Schelde en Zeeuwsche Stroomen ophoudt, wordt geacht te zijn:

voor de *Wester-Schelde*, eene rechte lijn getrokken van de Noordpunt van den Westdijk van den Kievittepolder op den vuurtoren te West-Kapelle;

voor de *Ooster-Schelde* of *Roompot* eene rechte lijn getrokken van het roode vuur bij de Oranjezon op het draailicht van Westen-Schouwen, en

voor *'t Brouwershavensche Gat* eene rechte lijn getrokken van den lichttoren bij Renesse tot het huisje van den Springer;

j. onder „*het bestuur*" het bestuur der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche Stroomen;

k. onder „*Portugeesche oester*" de „ostrea angulata".

43. De ambtenaren, met het toezicht op de visscherij belast, zijn bevoegd:

1°. alle in uitsluitend gebruik gegeven vischplaatsen ten allen tijde te bezoeken en te onderzoeken;

2°. aan boord der voor de visscherij gebezigde vaartuigen te komen, die vaartuigen te doorzoeken, de verboden netten en vischtuigen en de in strijd met dit reglement aanwezige visschen, alsmede alle voorwerpen, die kennelijk afkomstig zijn van eene in uitsluitend gebruik gegeven vischplaats, en waarvan de schipper het bezit niet ten genoegen van die ambtenaren rechtvaardigen kan, in beslag te nemen.

De schippers dier vaartuigen zijn verplicht bij te draaien, wanneer zij daartoe door die ambtenaren worden aangemaand. Als zoodanige aanmaning geldt het in top hijschen of zwaaien van eene witte vlag of het aanroepen.

Zoo noodig brengen de genoemde ambtenaren het vaartuig, waarmede de overtreding is gepleegd, naar een der Nederlandsche havens aan de Schelde en Zeeuwsche Stroomen te hunner kenze, om daar de inbeslagneming naar behooren uit te voeren.

Zij zijn bevoegd de onder de wettelijke maat of in gesloten tijd aanwezig bevonden visschen over boord te werpen, te doen werpen of onbruikbaar te maken. De schipper en de opvarenden van het visschersvaartuig moeten desgevorderd bij het overboord werpen hulp verleenen.

44. Behalve de beambten der Rijkspolitie en maréchaussée zijn met het toezicht op de visscherij belast de voorzitter des bestuurs, de hoofdopziener der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche Stroomen, de opzieners, de buitengewone opzieners en de schippers dier visscherijen.

De processen-verbaal, wegens overtreding van dit reglement opgemaakt door andere ambtenaren, dan die van het bestuur, worden door hen in afschrift of bij summieren inhoud binnen 8 dagen na het opmaken aan den voorzitter van het bestuur medegedeeld.

45. Tot 31 Maart 1901 is art. 1 van dit Reglement niet toepasselijk voor de pachters der visscherijen en der kweekerij en vangst van schelpdieren van den Staat in het Zuidhollandsche

deel van de wateren, in art. 42 sub litt. *g* n°. 3, genoemd, voor zooveel die verpacht zijn en die verpachting dagteekent van vóór de invoering van het Koninklijk besluit van 11 Augustus 1892 (*Staatsblad* n°. 198) voor zooveel de uitoefening aangaat van hunne hierbedoelde thans loopende pacht, noch voor de personen, die voor deze pachters of krachtens hunne vergunning in het gepachte water visschen.

Tot 31 Maart 1901 geldt art. 30 niet voor pachters van Zuid-hollandsche vischplaatsen, die krachtens pachtcontract stal- of weervisscherij mogen uitoefenen en voorzien zijn van eene behoorlijke vischacte.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 17den Augustus 1900 (*Staatsblad* n°. 149).

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (*get.*) C. LELY.
De Minister van Buitenlandsche Zaken, (*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

—

18 *Augustus* 1900. BESLUIT, betreffende de afneming in de jaren 1901 en 1902 van het groot-ambtenaarsexamen voor den Indischen dienst. S. 150.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Koloniën van 7 Juli 1900, litt. D, n°. 22;

Den Raad van State gehoord (advies van den 31 Juli 1900, n°. 29);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Koloniën van 15 Augustus 1900, litt. D, n°. 12;

Overwegende dat herziening van de regelen betreffende de benoembaarheid tot ambtenaar voor den administratieven dienst in *Nederlandsch-Indië* noodig is;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met afwijking van artikel 1 der Bepalingen betreffende het groot-ambtenaarsexamen voor den Indischen dienst, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 20 Juli 1893 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 117, *Indisch Staatsblad* n°. 257), te bepalen dat, in afwachting van die herziening geen gelegenheid gegeven wordt om het eerste gedeelte van het groot-ambtenaarsexamen af te leggen, terwijl tot aflegging van het tweede gedeelte nog in de jaren 1901 en 1902 gelegenheid zal worden gegeven.

Onze Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 18den Augustus 1900.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Koloniën, (*get.*) CREMER.
(*Uitgeg.* 24 *Aug.* 1900.)

—

23 *Augustus* 1900. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Koninklijk besluit van den 9den October 1885 (*Staatsblad* n°. 184), tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum van geneeskundigen voor het krankzinnigengesticht te *Rosmalen*. S. 151.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Augustus 1900, n°. 1726, afdeeling Medische Politie;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij de wetten van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 191);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat met intrekking van het Koninklijk besluit van 10 Mei 1893 (*Staatsblad* n°. 82), artikel 1 van het Koninklijk besluit van 9 October 1885 (*Staatsblad* n°. 184), tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum van geneeskundigen voor het krankzinnigengesticht te *Rosmalen*, wordt gelezen als volgt:

„In het krankzinnigengesticht te *Rosmalen* mogen „niet meer dan 280 krankzinnige mannen en 250 „krankzinnige vrouwen verpleegd worden."

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 23sten Augustus 1900.

(*get.*) WILHELMINA.
De Minister van Binnenlandsche Zaken, (*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.
(*Uitgeg.* 11 *Sept.* 1900.)

—

24 *Augustus* 1900. BESLUIT, tot bekrachtiging der door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart in hare buitengewone zitting van 11 Mei 1900 vastgestelde politiebepalingen voor het vervoer van bijtende en vergiftige stoffen op den *Rijn*. S. 152.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 14 Juli 1900, L^A. Z., Afdeeling Waterstaat, en van Buitenlandsche Zaken van 18 d. a. v., n°. 7764, 2de afdeeling;

Overwegende, dat door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart in hare buitengewone zitting van 11 Mei 1900 politiebepalingen zijn vastgesteld voor het vervoer van bijtende en vergiftige stoffen op den *Rijn;*

Den Raad van State gehoord (advies van den 14 Augustus 1900, n°. 13);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers van 21 Augustus 1900, L^a^. E, afdeeling Waterstaat, en van 23 d. a. v., n°. 9058, 2de afdeeling;

Gelet op de artt. 1, 32 en 46 der herziene akte omtrent de Rijnvaart van 17 October 1868, voor zooveel noodig goedgekeurd bij de wet van den 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 37);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen dat, met ingang van 1 September 1900, onder intrekking van het Koninklijk besluit van 2 Maart 1887 (*Staatsblad* n°. 41) wordt bekrachtigd de navolgende

VERORDENING, *houdende politiebepalingen voor het vervoer van bijtende en vergiftige stoffen op den Rijn.*

§ 1. *Verpakking van bijtende stoffen.*

De hieronder genoemde *bijtende stoffen* mogen op den Rijn alleen dan verzonden worden, wanneer zij op de volgende wijze verpakt zijn:

1. *Vloeibare minerale zuren* van allerlei aard, zooals: zwavelzuur, vitrioololie, zoutzuur, salpeterzuur (met uitzondering van rood rookend salpeterzuur), koningswater, nitreerzuur (mengsel van salpeter- en zwavelzuur), afvalzuur van nitreerfabrieken, phosphorzuur, bijtende loogen (natronloog, sodaloog, kaliloog, potaschloog), bijtende ammoniak (geest van salmoniak):

a. hetzij in ballons, flesschen of kruiken, die dicht gesloten, goed verpakt en omgeven zijn door afzonderlijke van sterke inrichtingen tot gemakkelijk hanteeren voorziene vaten of manden van metaal of vlechtwerk;

b. hetzij in metalen, houten of caoutchoucverpakking, die volkomen dicht en van goede sluitingen voorzien is;

2. *Rood rookend salpeterzuur en bromium:*

in vaatwerk van glas, dat in stevige houten of metalen kisten tot aan den hals in asch, zand of bergmeel vastgepakt is;

3. *Watervrij zwavelzuur* (anhydride, zoogenaamde vaste vitrioololie):

a. hetzij in goed gesoldeerde, sterke bussen van ijzerblik, die door eene fijn verdeelde anorganische stof als slakkenwol, bergmeel, asch of iets dergelijks omgeven en in stevige houten kisten vastverpakt zijn;

b. hetzij in sterke ijzeren of koperen flesschen, waarvan de halzen luchtdicht gesloten van kit voorzien en omgeven zijn van een omhulsel van klei, en die bovendien evenals de onder letter *a* genoemde bussen omgeven en verpakt zijn.

§ 2. *Verpakking van vergiftige stoffen.*

De hieronder genoemde *vergiftige* stoffen mogen op den *Rijn* slechts worden verzonden, wanneer aan de volgende voorwaarden voldaan is:

I. *Niet vloeibare arsenikpraeparaten*, met name arsenikzuur (rattenkruid), gele arsenik (koningsgeel, operment), roode arsenik (realgar), schervenkobalt (vliegensteen), voorts cyankalium (cyannatrium) en kwikzilverpraeparaten (sublimaat, calomel, wit en rood precipitaat) enz., indien

1. op elk collo in leesbare letters met zwarte olieverf de woorden „*vergif*" met den naam der stof als „arsenik", „cyankalium", „sublimaat", enz. gesteld zijn en

2. de verpakking op de volgende wijze heeft plaats gehad:

a. in dubbele vaten of kisten, waarbij de bodems der vaten van binnen met hoepels en de deksels der kisten met hoepels of ijzeren banden voorzien zijn, de binnenste vaten of kisten van sterk droog hout gemaakt en van binnen met dicht linnen of eene dergelijke dicht geweven stof beplakt moeten zijn, of

b. in zakken van geteerd linnen, die in enkele vaten van sterk, droog hout verpakt zijn, of

c. in gesoldeerde blikken bussen, die met stevige houten mantels (buitenvaten) omgeven zijn, waarvan de bodems van binnen met hoepels zijn voorzien.

II. *Vloeibare arsenikpraeparaten*, in het bijzonder opgelost arsenikzuur, indien

1. op elk collo in leesbare letters met zwarte olieverf de woorden: „*arsenik* (*vergif*)" gesteld zijn;

2. bij verzending in ballons, flesschen of kruiken deze pakmiddelen dicht gesloten, goed verpakt en omgeven zijn door afzonderlijke van sterke inrichtingen tot gemakkelijk hanteeren voorziene vaten of manden van metaal of vlechtwerk;

3. bij verzending in metalen, houten of caoutchoucverpakking deze volkomen dicht en van goede sluitingen voorzien is.

Deze voorschriften gelden ook voor de verpak-

kingen, waarin vloeibare arsenikpraeparaten vervoerd zijn geworden.

III. *Andere vergiftige metaalpraeparaten* (vergiftige metaalverven, metaalzouten, enz.), waaronder behooren koperzouten en koperkleurstoffen, als: kopervitriool, spaansch groen, groene en blauwe koperpraeparaten, verder loodpraeparaten, als: loodglit (massikot), menie, loodsuiker en andere loodverven, ook stofzink, zoomede zinkasch en antimoonasch, indien zij verpakt zijn in dichte van sterk droog hout vervaardigde vaten of kisten van binnen of van buiten met hoepels of banden voorzien.

De buitenverpakking moet zoodanig zijn ingerieht, dat door de bij het vervoer onvermijdelijke schokken, stooten, enz. verstuiving der stoffen door de voegen niet plaats heeft.

§ 3. *Verstuwing van bijtende en vergiftige stoffen.*

Bij de verstuwing van bijtende en vergiftige stoffen op de schepen moet zorg worden gedragen, dat zij niet met andere voorwerpen worden samengeladen op eene wijze, waardoor, in geval van beschadiging der verpakking, gevaar voor de veiligheid of gezondheid ware te duchten.

De beambten, belast met toezicht in de haven, alwaar het in- en bijladen plaats vindt, kunnen in bijzondere gevallen de ter voorkoming van zoodanig gevaar dienende regelingen treffen ten aanzien der verstuwing van bijtende en vergiftige stoffen, inzonderheid bij het samenladen der in par. 2, cijfer I en II genoemde vergiftige stoffen met voedings- en genotmiddelen of met ruwe stoffen, waaruit voedings- en genotmiddelen bereid worden of met zulke zaken van gebruik, die met deze in onmiddellijke aanraking komen.

Ten opzichte van die regeling moet een schriftelijk bewijsstuk verstrekt worden, dat door den gezagvoerder tot na afloop van het desbetreffend vervoer op het schip bewaard moet worden en op verlangen aan de beambten, met het toezicht belast, moet worden getoond.

§ 4. *Bestraffing.*

Overtredingen van bovenstaande voorschriften worden overeenkomstig artikel 32 van de herziene Rijnvaartakte van 17 October 1868 gestraft.

§ 5. *Termijn van invoering.*

Deze verordening treedt met 1 September 1900 in werking.

Van dit tijdstip af treden de in 1887 vastgestelde bepalingen voor het vervoer van bijtende en vergiftige stoffen langs den *Rijn*, buiten werking.

Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk tegelijkertijd in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 24sten Augustus 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 30 *Aug.* 1900.)

—

29 *Augustus* 1900. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool. S. 153.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën d.d. 29 Juni 1900, IIde Afd., n°. 24, en van 21 Juli 1900, Litt. C, n°. 53;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14 Augustus 1900, n°. 11);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 22 Augustus 1900, n°. 67 en van 27 Augustus 1900, Litt. C, n°. 3;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Eenig artikel.

Het Reglement van de Hoogere Krijgsschool, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 14 September 1891 (*Staatsblad* n°. 170), en gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 65), van 25 Juni 1896 (*Staatsblad* n°. 99) en van 9 Februari 1900 (*Staatsblad* n°. 31), wordt met ingang van 1 September 1900, nader gewijzigd als volgt:

In de eerste kolom van de Tabel, bedoeld bij artikel 13, wordt, onder de woorden:

„Schrijver, tevens bibliothecaris", gesteld het woord „Amanuensis" en daarachter respectievelijk in de tweede en de derde kolom „Korporaal (5)" en „1".

Onze Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het

Staatsblad zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

Soestdijk, den 29sten Augustus 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) ELAND.

De Minister van Koloniën, „ CREMER.

(*Uitgeg.* 18 *Sept.* 1900.)

—

30 *Augustus* 1900. BESLUIT, houdende verbod van uit- en doorvoer van ammunitie en buskruit. S. 154.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat het in het belang van den Staat noodig is, om den uit- en doorvoer van ammunitie en buskruit tijdelijk te verbieden;

Gezien art. 21 der wet van 15 Augustus 1862 (*Staatsblad* n°. 170);

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog van 25 Juli 1900, L^a. H^{41}, Kabinet, van Marine van 26 Juli 1900, bureau B, n°. 4, en van Financiën van 27 Juli 1900, n°. 122, Invoerrechten en Accijnzen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14 Augustus 1900, n°. 12);

Gezien het nader rapport van Onze Ministers van Oorlog van 20 Augustus 1900, L^a. H^{46}, Kabinet, van Marine van 21 Augustus 1900, Bureau B, n°. 38, en van Financiën van 27 Augustus 1900, n°. 1, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De uit- en doorvoer van ammunitie en buskruit zijn verboden.

Dit verbod is niet van toepassing op de ammunitie en het buskruit, die voor 's Rijks dienst worden uitgevoerd, noch op die, welke zich voor scheepsgebruik aan boord van Nederlandsche of vreemde vaartuigen bevinden, mits de voorraad niet grooter zij dan zij volgens de soort en de bestemming van het schip bij de uitrusting gebruikelijk is.

2. Op het voormeld verbod kunnen door den Directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, in wiens directie de plaats gelegen is, waar de goederen het Rijk zullen verlaten, uitzonderingen worden toegelaten voor verzendingen naar de bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen of naar andere rijken, met uitzondering van *China*, mits hem van die bestemming voldoende blijke.

3. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Oorlog, van Marine en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 30sten Augustus 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get*) ELAND.

De Minister van Marine, „ RÖELL.

De Minister van Financiën, „ PIERSON.

(*Uitgeg.* 8 *Sept.* 1900.)

—

1 *September* 1900. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent den uitvoer van geraffineerd zout door handelaars. S. 155.

WIJ WILHELMINA ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 25 Juli 1900, n°. 77, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien artikel 83 der wet van den 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), houdende bepalingen omtrent den accijns op het zout;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14 Augustus 1900, n°. 16);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 27 Augustus 1900, n°. 7, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

De rekening met den handelaar in geraffineerd zout, bedoeld bij artikel 66 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), kan ook worden aangezuiverd door uitvoer van geraffineerd zout naar het buitenland.

De bepalingen der artikelen 58 en 59 dier wet omtrent den uitvoer van geraffineerd zout met afschrijving van den accijns door zoutzieders gelden ook voor den uitvoer van zoodanig zout door handelaars.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 1sten September 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 15 *Sept.* 1900.)

—

3 *September* 1900. BESLUIT, tot bekrachtiging van bepalingen tot aanvulling van de §§ 3 en 4 van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den *Rijn* met inbegrip van de *Waal* en de *Lek*. S. 156.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 14 Juli 1900, La. U, afdeeling Waterstaat, en van Buitenlandsche Zaken, van 18 d. a. v., n°. 7763, 2de Afdeeling;

Gezien de door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart in hare zitting van 2 October 1899 vastgestelde bepalingen tot aanvulling van de §§ 3 en 4 van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den *Rijn*, bekrachtigd bij Koninklijk besluit van 9 October 1897 (*Staatsblad* n°. 204), zooals dit is gewijzigd bij besluit van genoemde Commissie, bekrachtigd bij Koninklijk besluit van 4 September 1899 (*Staatsblad* n°. 206);

Gezien de artt. 1, 32 en 46 der Herziene akte omtrent de Rijnvaart, voor zooveel noodig goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 37);

Den Raad van State gehoord (advies van den 21 Augustus 1900, n°. 11);

Gelet op de nadere voordracht van Onze voornoemde Ministers van 30 Augustus 1900, La. B, afdeeling Waterstaat, en van 1 September 1900, n°. 9339, 2de Afdeeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen dat, met ingang van 1 October 1900, met aanvulling in zoover van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn met inbegrip van de Waal en de Lek, bekrachtigd bij Koninklijk besluit van 9 October 1897 (*Staatsblad* n°. 204), zooals dit is gewijzigd bij besluit van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart, bekrachtigd bij Koninklijk besluit van 4 September 1899 (*Staatsblad* n°. 206), aan de §§ 3 en 4, als § 3 cijfer 5 en § 4 cijfer 11 de volgende bepalingen worden toegevoegd:

§ 3 cijfer 5. *5.* Met betrekking tot de hoedanigheid, de uitrusting en het drijven der scheepsstoomketels en de bescheiden, die er voor moeten aanwezig zijn, zijn de voorschriften bindend, welke gelden op de plaats, waar het stoomschip thuis behoort.

Bij gebreke aan dusdanige voorschriften moet het volgende in acht genomen worden:

De hoedanigheid, uitrusting en bediening van den scheepsstoomketel moet aan de eischen voldoen, welke in het belang der veiligheid gesteld worden. In het bijzonder moet de hoogste toegestane stoomspanning van overheidswege zijn vastgesteld en de scheepsstoomketel van minstens twee veiligheidskleppen voorzien zijn, die te allen tijde kunnen gelicht worden en van welke eene zoo gesteld is, dat de voorgeschreven belasting van het dek uit gemakkelijk onderzocht kan worden. De veiligheidskleppen worden op zijn hoogst zoodanig belast, dat zij, wanneer de voor den ketel vastgestelde stoomspanning bereikt wordt, den stoom laten ontwijken.

Voorts moeten aan den scheepsstoomketel twee betrouwbare manometers, met aanduiding van de vastgestelde hoogste toegestane stoomspanning door een in het oog vallend merk aangebracht zijn, van welke de eene zich bevindt in den gezichtskring van den stoker, de andere evenwel op het dek op eene plaats, gemakkelijk voor de waarneming. Zijn op een stoomschip meerdere ketels voorhanden, welker stoomruimten met elkander in verbinding staan, dan is het voldoende, indien behalve de manometers, welke zich aan de afzonderlijke ketels bevinden, op het dek één manometer is aangebracht.

§ 4 cijfer 11. *11.* De gezagvoerders zijn verplicht het den bevoegden beambten van het toezicht, die zich als zoodanig bekend maken, op hun verlangen door geschikte manoeuvres zoo gemakkelijk mogelijk te maken om terstond aan boord te komen gedurende de vaart, ten einde toezichthandelingen, in het bijzonder tot onderzoek van het drijven der ketels te verrichten. Dit moet bepaaldelijk geschieden, wanneer van wege het vaartuig van den toezichtsbeambte een teeken wordt gegeven door 5 klokslagen en bij dag eene vlag vertoond wordt, die op Duitsch staatsgebied uit driehoekige zwart-wit-roode, op Nederlandsch staatsgebied uit driehoekige rood-wit-blauwe velden bestaat, en bij nacht eene vooruit aan stuurboord zichtbare lantaarn met rood licht heen en weer gezwaaid wordt.

Voorts zijn de gezagvoerders verplicht, gedurende de uitoefening van hun bedrijf de ketelpapieren bij zich te hebben en aan de toezichtsbeambten ter inzage over te leggen. Ook moeten zij aan de door de toezichtsbeambten bij het onderzoek te treffen regelingen met betrekking tot de belasting der kleppen gevolg geven.

Onze Ministers van Waterstaat, Handel en

Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 3den September 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 11 *Sept.* 1900.)

—

5 *September* 1900. BESLUIT, houdende vestiging van een geriefkantoor te *Bocholtz* en aanwijzing van een heerbaan. S. 157.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 1 September 1900, n°. 14, Invoerrechten en Accijnzen en Personeel;

Gelet op artikel 8 van het Koninklijk besluit van 20 Mei 1869, n°. 29, laatstelijk gewijzigd bij dat van 17 Februari 1896, n°. 9;

Herzien het Koninklijk besluit van 12 Juni 1839 (*Staatsblad* n°. 23), gewijzigd bij dat van 13 October 1853 (*Staatsblad* n°. 111);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Met uitbreiding van § 2, 3°. van gemeld besluit van 12 Juni 1839, wordt te *Bocholtz* gevestigd een geriefkantoor voor den invoer van goederen, zoowel langs den in artikel 2 te noemen landweg als met spoorwagens langs de heerbaan, aangewezen bij artikel 3 van het Koninklijk besluit van 13 October 1853 (*Staatsblad* n°. 111), voor de dagelijksche behoeften der grensbewoners en voor den uitvoer der voortbrengselen van den grond langs bedoelden landweg en met spoorwagens, een en ander op den voet van de artikelen 38 en 64 der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38).

2. Voor den bedoelden in- en uitvoer wordt ingevolge artikel 38 der voormelde Algemeene wet, mede aangewezen als route of heerbaan de landweg van *Aken* naar *Bocholtz* tot de plaats waar aan dien weg het kantoor is gevestigd.

3. Het in artikel 1 genoemde kantoor wordt aangewezen voor waarneming door een kommiesontvanger der 2de catagorie.

4. Dit besluit treedt in werking op 1 October 1900.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 5den September 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 13 *Sept.* 1900.)

—

7 *September* 1900. BESLUIT, bevelende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 24 Januari 1900 te *Rome* onderteekende verklaring tot wijziging van art. 35, sub II, van hoofdstuk I van het „Règlement Sanitaire Général" der Sanitaire Conventie van *Venetië* van 19 Maart 1897. S. 158.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de op 24 Januari 1900 te *Rome* onderteekende verklaring tot wijziging van art. 35, sub II, van hoofdstuk I van het „Règlement Sanitaire Général" der Sanitaire Conventie van Venetië van 19 Maart 1897, welke wijziging is goedgekeurd bij de wet van 11 December 1899 (*Staatsblad* n°. 255) en waarvan een afdruk met vertaling aan dit besluit gehecht is;

Gelet dat de nederlegging der akten van bekrachtiging mede te *Rome* heeft plaats gehad, ten blijke waarvan het daarvan opgemaakt procesverbaal op 19 Juli 1900 namens Nederland is onderteekend;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van den 3den September daaraanvolgende, n°. 9229*a*, Directie van het Protokol;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking van voorzegde verklaring te bevelen door de plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad.*

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met hetgeen ten deze wordt vereischt.

Soestdijk, den 7den September 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 13 *Sept.* 1900.)

VERTALING.

VERKLARING.

De Staten, onderteekenaars van de Internationale Sanitaire Conventie van Venetië d.d. 19 Maart 1897, de noodzakelijkheid erkend hebbende der wijziging van art. 35 van het bijzonder reglement:

„*Maatregelen te nemen aan boord der pelgrimsschepen*" onder hoofdstuk I van het Algemeen Reglement, behoorende bij bedoelde Conventie, ten einde dat artikel in overeenstemming te brengen met art. 11 van genoemd reglement, verklaren de ondergeteekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd door hnnne wederzijdsche Regeeringen hetgeen volgt:

Art. 35 van voornoemd bijzonder reglement wordt gewijzigd als volgt:

„Ieder kapitein, van wien blijkt, dat hij pel„grims aan boord heeft of gehad heeft, zonder de „tegenwoordigheid van een en eventueel van een „tweede overeenkomstig de voorschriften van art. 11 „aangesteld geneesheer, zal gestraft worden met „een boete van 300 Turksche ponden."

Deze Verklaring zal onderworpen worden aan de goedkenring van de wetgevende macht der Staten, waar die goedkenring wordt vereischt; zij zal in werking treden zoodra de akten van bekrachtiging zullen zijn uitgewisseld, te Rome, in den vorm, overeengekomen voor de akten van bekrachtiging der Conventie waarop zij betrekking heeft.

Gedaan in veertien exemplaren te Rome, den vier en twintigsten Januari 1900.

—

8 *September* 1900. BESLUIT, tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending der pest en tot wering harer nitbreiding en gevolgen. S. 159.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat, onverminderd het Koninklijk besluit van 23 December 1899 (*Staatsblad* n°. 280), nader buitengewone maatregelen noodzakelijk zijn tot afwending der pest en tot wering harer nitbreiding en gevolgen;

Op de voordracht van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 30 Augnstus 1900, n°. 366, afdeeling Medische Politie, van 1 September 1900, n°. 74, Invoerrechten en Accijnzen, en van 3 September 1900, L^a^. E, afdeeling Handel en Nijverheid;

Gelet op de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld door de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij art. 19 van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), en op de wet van 14 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 175);

Den Raad van State gehoord (advies van den 7 September 1900, n°. 7);

Gelet op het nader rapport van Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 7 September 1900, n°. 1973, afdeeling Medische Politie, van 7 September 1900, L^a^. A., afdeeling Invoerrechten en Accijnzen, en van 7 September 1900, L^a^. B., afdeeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Onverminderd het Koninklijk beslnit van 14 September 1899 (*Staatsblad* n°. 207), hondende verbod van in-, door- en vervoer van lompen, gebrnikte kleedingstukken en ongewasschen lijf- en beddegoed nit landen en plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, is in-, door- en vervoer van onbewerkte wol en haar, hniden, bontwerk en andere voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen verboden nit landen of plaatsen, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen.

De aanwijzingen worden door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

Bij aanwijzingen betreffende den in- of doorvoer uit landen, die toegetreden zijn tot de op 19 Maart 1897 te Venetië gesloten en bij de wet van 14 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 175) goedgekeurde Internationale sanitaire Conventie, gedragen Onze genoemde Ministers zich naar de bepalingen van die conventie.

2. De gemeentebesturen en de bnrgemeesters ieder voor zooveel hem aangaat, dragen nauwlettend zorg voor eene doeltreffende toepassing van de bepalingen der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), gewijzigd bij de wetten van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 188), 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36), 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 64) en 21 Jnli 1899 (*Staatsblad* n°. 166).

Uittreksels uit den tekst dier wet, voorzoover de bepalingen op pest toepasselijk zijn en de herinnering daarvan aan de ingezetenen van belang moet worden geacht, benevens uit den tekst van ons tegenwoordig beslnit, worden vanwege Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, zoodra deze dit noodig acht, aan de gemeentebesturen verzonden, ten einde in elke gemeente te worden aangeplakt.

3. Een ieder is verplicht de inlichtingen, door ambtenaren of geneeskundigen van hem verlangd ter zake van de uitvoering van ons tegenwoordig

besluit, nauwkeurig en naar waarheid onverwijld te geven.

4. In de aan de grenzen des lands gelegen gemeenten, door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen, worden geene personen, als bedoeld in het laatste lid van Titel V van Hoofdstuk II van het „Algemeen sanitaire Reglement ter voorkoming van het binnendringen en het zich verspreiden der pest", gevoegd bij de op 19 Maart 1897 te Venetië gesloten Internationale sanitaire Conventie, of geene personen uit door Onze genoemde Ministers aangewezen naburige met pest besmette buitenlandsche gemeenten, als bedoeld in Titel VI van Hoofdstuk II van genoemd Reglement, toegelaten dan na geneeskundig onderzocht en zoo noodig ontsmet te zijn.

Het onderzoek geschiedt door een geneeskundige, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, met toekenning van eene door dezen te bepalen vergoeding, tot wederopzegging wordt aangewezen.

De beschikking tot aanwijzing van bedoelde gemeenten wordt in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst, ten minste één dag, voordat zij in werking treedt.

Uitzonderingen op het verbod worden niet toegestaan dan met inachtneming van de voorschriften, daaromtrent door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën gegeven.

5. Een ieder, die waarneemt, dat een persoon aan pest lijdt of ziekteverschijnselen vertoont, welke het ontstaan van pest doen verwachten, of die waarneemt, dat van goederen, waarvan in-, door- of vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is verplicht, daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabijzijnden ambtenaar van Rijks- of gemeente-politie, of — wanneer het den invoer van goederen betreft — aan den meest nabijzijnden ambtenaar van 's Rijks belastingen.

Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden.

6. De burgemeester is bevoegd, op de personen die aan pest lijden of ziekteverschijnselen vertoonen welke het ontstaan van pest doen verwachten, na ingewonnen advies van den geneeskundigen inspecteur of van een met voorkennis van dezen geraadpleegden geneeskundige, door hem noodig geachte maatregelen van onderzoek, afzondering en ontsmetting te doen toepassen en hen naar eene openbare inrichting of andere verblijfplaats in de gemeente ter verpleging te doen overbrengen.

De hierbedoelde zieke of verdachte personen zijn verplicht, zich aan die maatregelen te onderwerpen en mogen zich niet zonder vergunning van den burgemeester naar eene andere plaats begeven.

7. Op de goederen van welke, niettegenstaande daarvan in-, door- of vervoer verboden is, in-, door- of vervoer plaats heeft, is artikel 5 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) toepasselijk.

8. De burgemeester doet de hand houden aan een nauwkeurig bijhouden van het in artikel 438 van het Wetboek van Strafrecht bedoelde register in slaapsteden en logementen en doet, voor zoover hem dat noodig voorkomt, toezicht houden op de aldaar nachtverblijf houdende reizigers.

Indien vanwege het gemeentebestuur een geneeskundige met het houden van toezicht op de in het eerste lid van dit artikel bedoelde reizigers belast is, zijn dezen verplicht, dien geneeskundige bij zich te ontvangen en hem alle verlangde inlichtingen ter zake van de uitvoering van Ons tegenwoordig besluit, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk te verschaffen, tenzij zij kunnen aantoonen binnen de laatste tien dagen niet in eene met pest besmette plaats vertoefd te hebben.

9. De burgemeester is bevoegd, na advies van een geneeskundige, het uitvoeren van verdachte en voor het overbrengen van besmetting bijzonder vatbare voorwerpen, van welken aard ook, uit een huis, erf of vaartuig, waar een geval of een verdacht geval van pest voorkwam, anders dan met inachtneming van de door hem te geven voorschriften, te verbieden.

10. In spoedeischende gevallen zijn de bestuurders van Rijksinrichtingen, voorzoover de dienst in hunne inrichting het toelaat, verplicht, op verzoek van een burgemeester aan dezen onmiddellijk te doen toekomen of ten gebruike af te staan tot hunne inrichting behoorend materieel, noodig voor behandeling, verpleging, afzondering, ontsmetting of vervoer van lijders aan pest of daarvan verdachten, of voor ontsmetting of vervoer van besmette goederen.

Bij weigering of verschil wordt onverwijld de beslissing ingeroepen van het Hoofd van het Departement, waaronder de inrichting ressorteert.

11. Door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat, Handel en Nijverheid kan worden bepaald, dat aan de door hen aan

te wijzen grensstations der spoor- en tramwegen geneeskundig toezicht gehouden wordt op de personen en goederen, per spoortrein of tram Nederland binnenkomende, door een geneeskundige, die daartoe door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken met toekenning van eene door dezen te bepalen vergoeding, tot wederopzegging wordt aangewezen.

12. De in artikel 11 bedoelde geneeskundige is aanwezig bij de aankomst van elken personentrein of tram uit het buitenland.

13. Dadelijk na de aankomst van elken personentrein of tram uit het buitenland aan een station als in artikel 11 van Ons tegenwoordig besluit bedoeld, worden de reizigers door den geneeskundige onderzocht op de wijze, die hem na overleg met den stationschef en den hoogst in rang zijnde der aanwezige ambtenaren van de invoerrechten en accijnzen het meest doeltreffend voorkomt.

De goederen (met inbegrip van de bagages, door reizigers medegebracht) worden, voorzoover de geneeskundige het noodig oordeelt, zoo spoedig mogelijk na aankomst door of namens hem onderzocht op de wijze, die hem na overleg met den stationschef en den hoogst in rang zijnde der aanwezige ambtenaren van de invoerrechten en accijnzen het meest doeltreffend voorkomt.

Het volgens dit artikel te verrichten onderzoek van personen en goederen zal steeds zooveel mogelijk samenvallen met het douane-onderzoek.

14. Reizigers, die door den geneeskundige bevonden worden, niet aan pest te lijden, noch verschijnselen van die ziekte te vertoonen, mogen niet worden aangehouden, maar worden terstond tot voortzetting der reis toegelaten.

15. De reizigers, die door den geneeskundige bevonden worden aan pest te lijden of verschijnselen van die ziekte te vertoonen, worden, indien de geneeskundige het noodig oordeelt, onverwijld met inachtneming van art. 9 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134) overgebracht naar eene door den burgemeester der gemeente, waarin het grensstation ligt, volgens art. 18 van Ons tegenwoordig besluit aan te wijzen inrichting voor verpleging van lijders aan besmettelijke ziekte, en daar afgezonderd en verpleegd.

De kosten van vervoer en verpleging worden door de verpleegden of hunne erfgenamen vergoed.

Behoeftigen worden op 's Rijks kosten vervoerd en verpleegd, voorzoover niet de kosten daarvan krachtens de wet tot regeling van het armbestuur ten laste eener gemeente moeten worden gebracht.

16. Goederen (met inbegrip van de bagages, door reizigers medegebracht), uit het buitenland aangevoerd, waarvan de in- of doorvoer niet verboden is, mogen niet worden aangehouden dan voorzoover en voor zoolang dit noodig is voor de ontsmetting volgens de hierna volgende bepalingen.

Vuil linnengoed, kleederen en voorwerpen die deel uitmaken van reisgoederen of inboedels (verhuisgoed), komende uit plaatsen, met inachtneming van de bepalingen van de op 19 Maart 1897 te Venetië gesloten internationale sanitaire conventie door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken in de *Nederlandsche Staatscourant* aangewezen, worden, voorzoover de geneeskundige dit noodig oordeelt, ontsmet op de wijze, door hem voorgeschreven.

Bagages, door reizigers medegebracht, en voor de ontsmetting aangehouden, worden desverlangd aan de eigenaars op hunne kosten door den burgemeester nagezonden.

Wat koopmansgoederen betreft, zal ontsmetting — op de wijze, door den geneeskundige voorgeschreven — slechts worden toegepast op goederen en voorwerpen met inachtneming van de bepalingen van de bovengenoemde internationale conventie door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken in de *Nederlandsche Staatscourant* aangewezen.

De ontsmetting zal op zoodanige wijze moeten plaats hebben, dat de voorwerpen zoo weinig mogelijk beschadigd worden.

Brieven en correspondentie, drukwerken, boeken, dagbladen, dienststukken enz. (postpakketten niet inbegrepen) zullen aan geene enkele belemmering of ontsmetting worden onderworpen.

17. Spoor- of tramwagens (zoo personen- als goederenwagens), uit het buitenland binnenkomende, zullen aan de grenzen niet worden aangehouden, behoudens dat wagens die bevuild zijn — indien de geneeskundige het noodig oordeelt — van den trein zullen worden gehaakt en op de wijze door den geneeskundige voorgeschreven zullen worden ontsmet.

18. De burgemeester van elke gemeente, waarin een grensstation ligt, als in art. 11 van Ons tegenwoordig besluit is bedoeld, zorgt zoo spoedig mogelijk op Rijks kosten, in overleg met den krachtens genoemd artikel aangewezen deskundige:

a. voor de inrichting van eene gelegenheid tot afzondering en verpleging van de in art. 15 van

Ons tegenwoordig besluit bedoelde reizigers, lijdende aan of verdacht van pest;

b. voor eene geschikte plaats voor de ontsmetting van de in art. 16 van Ons tegenwoordig besluit bedoelde goederen;

c. voor het personeel, noodig tot hulp of opzicht bij het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting of het vervoer van personen en goederen, bedoeld in de artt. 13, 14, 15, 16 en 17 van Ons tegenwoordig besluit;

d. voor de noodige geneesmiddelen, ontsmettingsmiddelen, vervoermiddelen, menbelen en ander noodig materieel.

Zoo gebruik gemaakt wordt van de inrichting van gemeentewege tot stand gebracht ter voldoening aan art. 7 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), bepaalt Onze Minister van Binnenlandsche Zaken de som, deswege aan de gemeente te vergoeden.

19. De ambtenaren van Rijks- en gemeentepolitie, de ambtenaren der invoerrechten en accijnzen en de stationschefs en alle geëmployeerden aan eene spoor- of tramwegonderneming zijn, voor zooveel hun dienst het toelaat, verplicht met al de hun ten dienste staande middelen onverwijld mede te werken tot de uitvoering van de door den krachtens art. 4 of art. 11 van Ons tegenwoordig besluit aangewezen geneeskundige voorgeschreven maatregelen, betreffende het onderzoek, de afzondering, de ontsmetting, behandeling en verpleging, en het vervoer van personen of van goederen.

De conducteurs van elken uit het buitenland binnenkomenden trein of tram zijn verplicht, den geneeskundige, zoo spoedig mogelijk na aankomst van den trein of tram aan het station, kennis te geven van de verdachte verschijnselen, die zij bij reizigers hebben waargenomen, en van hunne bevinding omtrent de aanwezigheid in den trein of tram van voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen.

20. De kosten, vallende op de maatregelen, voorgeschreven in de artt. 4, 13, 14, 15, 16 en 17 van Ons tegenwoordig besluit, komen ten laste van het Rijk, voorzoover in genoemde artikelen niet anders is bepaald, en die kosten niet ingevolge eenige andere wettelijke bepaling ten laste van anderen moeten worden gebracht.

21. De krachtens art. 4 of art. 11 van Ons tegenwoordig besluit aangewezen geneeskundige volgt in de uitoefening van zijn ambt de aanwijzingen, die Onze Minister van Binnenlandsche Zaken of de inspecteur of adjunct-inspecteur voor het geneeskundig Staatstoezicht, tot wiens dienstkring zijne standplaats behoort, hem, voorzoover zij dit noodig achten, zullen geven.

Hij staat den burgemeester, elken ambtenaar van Rijks- of gemeente-politie, of van de invoerrechten en accijnzen, den stationschefs en den overigen geëmployeerden bij eene spoor- of tramwegonderneming met zijn advies ter zijde, wanneer zij dit behoeven bij de uitvoering van wettelijke voorschriften, betreffende de wering of bestrijding der pest.

Ontdekt hij dreigend gevaar voor de openbare gezondheid, dan geeft hij daarvan, onverminderd art. 16 der wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 134), onverwijld kennis aan den burgemeester en aan den inspecteur of den adjunct-inspecteur voor het geneeskundig Staatstoezicht.

22. Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd om, waar noodig, met medewerking van Onze Ministers van Financiën, en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, tot wering van de besmetting van pest toezicht te doen houden op schepen, die langs binnenwateren het land binnenvaren, en zulks met toepassing — voor zoover mogelijk en noodig — van de artt. 11 tot en met 16 en 18 tot en met 21 van Ons tegenwoordig besluit.

23. Onze in Ons tegenwoordig besluit genoemde Ministers zijn bevoegd, de door hen krachtens dit besluit genomen beschikkingen of gedane aanwijzingen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, op dezelfde wijze als zij zijn tot stand gekomen, te wijzigen of in te trekken.

24. Ons tegenwoordig besluit, dat, indien het niet eerder wordt ingetrokken, gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 8sten September 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 13 *Sept.* 1900.)

13 *September* 1900. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende afgifte van nationaliteitsbewijzen.

Naar aanleiding van in den laatsten tijd herhaaldelijk geuite klachten over last, dien belanghebbenden ondervinden tengevolge van de verplichte jaarlijksche viseering der nationaliteitsbewijzen, heb ik mijn betrokken ambtgenooten geraadpleegd nopens de vraag, of die viseering voortaan achterwege zou kunnen blijven.

Dat overleg heeft geleid tot eene bevestigende beantwoording dier vraag.

Dientengevolge heb ik de eer U H.E.G. mede te deelen, met verzoek, dit ter kennis van de burgemeesters in Uw gewest te brengen, dat van 1 Januari 1901 af nationaliteitsbewijzen voor ééns moeten worden afgegeven en de jaarlijksche viseering daarvan niet meer moet geschieden.

Op het formulier, dat gevoegd is bij mijn schrijven van 30 Maart j.l., n°. 1541, afd. B. B., moeten van genoemden datum af vervallen de woorden: „Deze verklaring is geldig voor één jaar."

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

—

15 *September* 1900. BESLUIT, tot toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 160.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen, noodzakelijk is wegens het voorkomen van pest en andere der bedoelde ziekten op enkele plaatsen in het buitenland;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 25 Augustus 1900, n°. 1858, afdeeling Medische Politie en van Onzen Minister van Financiën van 29 Augustus 1900, n°. 4, Invoerrechten en Accijnzen;

Gelet op het Koninklijk besluit van 14 September 1899 (*Staatsblad* n°. 207);

Den Raad van State gehoord (advies van den 11 September 1900, n°. 9);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 September 1900, n°. 2020, afdeeling Medische Politie en van Onzen Minister van Financiën van 13 September 1900, L^A A, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. In-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kleedingstukken en ongewasschen lijfs- en beddegoed zijn verboden uit landen of plaatsen door Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen.

De aanwijzingen worden telkens ten minste één dag voor dat zij in werking treden door de plaatsing in de Nederlandsche Staatscourant ter algemeene kennis gebracht.

Onze voornoemde Ministers zijn bevoegd, die aanwijzingen te veranderen zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, alsmede te bepalen of en in hoever de bagages, door reizigers medegebracht, onder het verbod zijn begrepen. De beschikkingen over deze onderwerpen worden ook in de Nederlandsche Staatscourant geplaatst.

2. Heeft het verbod afwending van de Aziatische cholera ten doel, dan gedragen zich Onze genoemde Ministers bij aanwijzingen betreffende den in- en doorvoer uit landen, die toegetreden zijn tot de op 15 April 1893 te *Dresden* gesloten en bij de wet van 9 Juli 1894 (*Staatsblad* n°. 94) goedgekeurde internationale overeenkomst tot wering der cholera, naar de bepalingen van die overeenkomst.

Heeft het verbod afwending van de pest ten doel, dan gedragen zich Onze genoemde Ministers bij aanwijzingen betreffende den in- of doorvoer uit landen, die toegetreden zijn tot de op 19 Maart 1897 te Venetië gesloten en bij de wet van 14 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 175) goedgekeurde internationale sanitaire conventie naar de bepalingen van die conventie.

3. Het tegenwoordig besluit dat geduurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 15den September 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 19 *Sept.* 1900.)

19 *September* 1900. BESLUIT, bepalende, dat de militieraad in *Drenthe*, behalve in de hoofdplaats der provincie, tot het houden zijner zitting ook in de gemeenten *Emmen* en *Meppel* zal vergaderen. S. 161.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 September 1900, n°. 1717 M., afdeeling Militie en Schutterijen;

Overwegende, dat het wenschelijk is, dat de militieraad in de provincie *Drenthe* tot het houden zijner zitting in meer dan ééne gemeente vergadere;

Gelet op de artikelen 84 en 86 der wet van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), betrekkelijk de Nationale Militie, laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 2 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 170) en van 22 Juli 1899 (*Staatsblad* n°. 174);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

De militieraad in de provincie *Drenthe* vergadert, behalve in de hoofdplaats der provincie, ook in de gemeenten *Emmen* en *Meppel*.

Gedeputeerde Staten der provincie wijzen de gemeenten aan, voor welke de militieraad te *Emmen* en *Meppel* vergadert, en bepalen den dag, waarop in elke der genoemde gemeenten de in artikel 86 der wet betrekkelijk de Nationale Militie vermelde zitting, nadat de in de hoofdplaats der provincie gehouden zitting is afgeloopen, wordt geopend.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 19den September 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 28 *Sept.* 1900.)

—

19 *September* 1900. BESLUIT, houdende aanvulling van de voorschriften in verband met artt. 6 en 10 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 70), tot inrichting van eenen dienst ter verzending met de post van pakketten, een gewicht van 5 kilogram niet te boven gaande. S. 162.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op artikel 10 der wet van 21 Juni 1881, (*Staatsblad* n°. 70);

Gezien het rapport van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 15 September 1900, n°. 3102, Posterijen en Telegraphie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen hetgeen volgt:

Eenig artikel.

De eerste volzin van het tweede lid van artikel 5 van het Koninklijk besluit van 15 Januari 1882 (*Staatsblad* n°. 14), tot uitvoering der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 70), tot instelling der pakketpost, wordt vervangen door:

„Op die kaart moet onder andere nauwkeurig worden vermeld, waaruit het pakket bestaat, zoomede de naam en de woonplaats van den afzender".

Onze Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 19den September 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 5 *Oct.* 1900.)

—

19 *September* 1900. BESLUIT, bepalende de bekendmaking der verdragen en verklaringen den 29 Juli 1899 onderteekend op de Internationale Vredesconferentie. S. 163.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien de op 29 Juli 1899 der Internationale Vredesconferentie alhier onderteekende verdragen en verklaringen, te weten:

1°. Het verdrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen;

2°. Het verdrag betreffende de wetten en gebruiken van den oorlog te land;

3°. Het verdrag betreffende de toepassing op den zeeoorlog van de beginselen van de Conventie van Genève van 22 Augustus 1864;

4°. De verklaring, houdende verbod van het werpen van projectielen of ontplofbare stoffen uit ballons of op dergelijke nieuwe wijzen;

5°. De verklaring, houdende verbod tot beziging van projectielen met het eenige doel verstikkende of vergiftige gassen te verspreiden;

6°. De verklaring, houdende verbod tot beziging van kogels, die zich in het menschelijk lichaam gemakkelijk uitzetten of vervormen, zooals kogels met harden mantel, waarvan de mantel niet geheel de kern dekt of van inkervingen voorzien is,

van welke verdragen en verklaringen een afdruk met vertaling aan dit besluit gehecht is;

Gelet dat het hierboven onder 1°. vermelde verdrag is goedgekeurd bij de wet van 9 April 1900 (*Staatsblad* n°. 54), en de onder 2°. en 3°. genoemde verdragen bij de wetten van 9 Juli daaraanvolgende (*Staatsbladen* n°s. 126 en 125);

Gelet dat de nederlegging der Nederlandsche akten van bekrachtiging van al de hooger vermelde verdragen en verklaringen heeft plaats gehad te 's-Gravenhage op 4 September 1900, behondens wat betreft art. 10 van het hierboven onder n°. 3 vermelde verdrag, dat ingevolge onderling goedvinden der betrokken Staten, door geen hunner wordt bekrachtigd;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken d.d. 15 September 1900 n°. 9944, Directie van het Protokol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

De bekendmaking van voorzegde verdragen en verklaringen met vertaling te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering van hetgeen ten deze wordt vereischt.

's Gravenhage, den 19den September 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 2 *Oct.* 1900.)

VERTALING.

VERDRAG *voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen.*

Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen; Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Bohemen enz. en Apostolisch Koning van Hongarije; Zijne Majesteit de Koning der Belgen; Zijne Majesteit de Keizer van China; Zijne Majesteit de Koning van Denemarken; Zijne Majesteit de Koning van Spanje en in Hoogstdeszelfs naam de Koningin-Regentes van het Koninkrijk; de President van de Vereenigde Staten van Amerika; de President van de Vereenigde Mexicaansche Staten; de President van de Fransche Republiek; Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland, Keizerin van Indië; Zijne Majesteit de Koning der Hellenen; Zijne Majesteit de Koning van Italië; Zijne Majesteit de Keizer van Japan; Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog van Luxemburg, Hertog van Nassau; Zijne Hoogheid de Vorst van Montenegro; Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden; Zijne Keizerlijke Majesteit de Schah van Perzië; Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven, enz.; Zijne Majesteit de Koning van Rumenië; Zijne Majesteit de Keizer aller Russen; Zijne Majesteit de Koning van Servië; Zijne Majesteit de Koning van Siam; Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen; de Zwitsersche Bondsraad; Zijne Majesteit de Sultan van Turkije en Zijne Koninklijke Hoogheid de Vorst van Bulgarije.

Bezield met den vasten wil, samen te werken ter handhaving van den algemeenen vrede;

Besloten met alle hunne krachten de minnelijke beslechting der internationale geschillen te bevorderen;

Erkennende de solidariteit, die de leden van de gemeenschap der beschaafde natiën vereenigt;

Wenschende de heerschappij van het recht uit te breiden en het bewustzijn der internationale gerechtigheid te versterken;

Overtuigd, dat de permanente instelling van eene voor allen toegankelijke arbitrale rechtspraak te midden der onafhankelijke Mogendheden, krachtdadig tot dat doel kan bijdragen;

In aanmerking nemende de voordeelen, voortspruitende uit eene algemeene en regelmatige organisatie der arbitrale rechtspraak;

Met den Doorluchtige Ontwerper der Internationale Vredesconferentie van oordeel, dat de beginselen van billijkheid en recht, waarop de veiligheid der Staten en het welzijn der volkeren berusten, behooren te worden bezegeld in eene internationale overeenkomst;

Wenschende te dien einde een verdrag te sluiten, hebben benoemd tot Hunne Gevolmachtigden, te weten:

(De namen zijn alleen in den Franschen tekst opgenomen.)

Die, na elkander hunne volmachten te hebben medegedeeld, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen:

TITEL I.

Over de handhaving van den algemeenen vrede.

Art. 1. Ten einde zooveel mogelijk te voorkomen, dat in de betrekkingen tusschen de

Staten onderling tot geweld wordt overgegaan, komen de onderteekend hebbende Mogendheden overeen, alle pogingen in het werk te stellen om de vreedzame beslechting van internationale verschillen te verzekeren.

TITEL II.

Over de goede diensten en de bemiddeling.

2. In geval van ernstige oneenigheid of van geschil komen de onderteekend hebbende Mogendheden overeen, alvorens hnnne toevlucht te nemen tot de wapenen, de goede diensten of de bemiddeling in te roepen van ééne of meer bevriende Mogendheden, voorzoover de omstandigheden zulks zullen toelaten.

3. Afgescheiden van dat beroep, achten de onderteekend hebbende Mogendheden het nuttig, dat ééne of meer buiten het geschil staande Mogendheden uit eigen beweging, voor zoover de omstandigheden zich daartoe leenen, hare goede diensten of hare bemiddeling aanbieden aan de Mogendheden in geschil.

Het recht van goede diensten of bemiddeling aan te bieden, komt toe aan de buiten het geschil staande Mogendheden, zelfs gedurende den loop der vijandelijkheden.

De uitoëfening van dat recht kan nooit door de eene of de andere der Partijen in geschil als eene minder vriendschappelijke daad worden beschouwd.

4. De taak van den bemiddelaar bestaat in het verzoenen der geschilvoerende Staten en in het wegnemen hunner onderlinge gevoeligheid.

5. De bemoeiingen van den bemiddelaar nemen een einde van het oogenblik, waarop, hetzij door eene der Partijen in geschil, hetzij door den bemiddelaar zelf uitgemaakt is, dat de door hem voorgestelde middelen van verzoening niet werden aangenomen.

6. De goede diensten en de bemiddeling, hetzij door de Partijen in geschil ingeroepen, hetzij door de buiten het geschil staande Mogendheden aangeboden, gelden uitsluitend als raadgeving en hebben nooit bindende kracht.

7. De aanneming der bemiddeling brengt, behoudens beding van het tegendeel, niet mede, dat de mobilisatie of andere maatregelen tot voorbereiding van den oorlog worden gestaakt, vertraagd of belemmerd.

Zoo zij plaats heeft na de opening der vijandelijkheden, onderbreekt zij, behoudens beding van het tegendeel, de in gang zijnde militaire operatiën niet.

8. De onderteekend hebbende Mogendheden zijn overeengekomen om aan te bevelen de toepassing, in de gevallen dat zulks mogelijk is, van eene bijzondere bemiddeling in den volgenden vorm.

In geval van ernstig, den Vrede bedreigend geschil, kiest ieder der Staten in geschil eene Mogendheid, aan welke zij de opdracht toevertrouwen, om zich rechtstreeks in verbinding te stellen met de anderszijds gekozene Mogendheid, ten einde het afbreken der vreedzame betrekkingen te voorkomen.

Gedurende de opdracht, waarvan de duur, behoudens beding van het tegendeel, dertig dagen niet te boven kan gaan, staken de Partijen in geschil alle rechtstreeksche betrekkingen ter zake van het geschil, hetwelk beschouwd wordt uitsluitend aan de bemiddelende Mogendheden te zijn overgelaten. Deze behooren alle pogingen in het werk te stellen, om het geschil te beslechten.

In geval van feitelijke verbreking der vreedzame betrekkingen blijven deze Mogendheden belast met de gemeenschappelijke opdracht om van iedere gelegenheid gebruik te maken, ten einde den vrede te herstellen.

TITEL III.

Van internationale Commissiën van enquête.

9. In internationale geschillen, waarbij noch de eer, noch essentieele belangen betrokken zijn, en die voortspruiten uit een verschil van meening omtrent feitelijke punten, achten de onderteekend hebbende Mogendheden het nuttig, dat Partijen, die langs diplomatieken weg niet tot overeenstemming konden geraken, voor zoover de omstandigheden het zullen toelaten, een Internationale Commissie van Enquête instellen, met opdracht de oplossing dezer geschillen te vergemakkelijken door, na een onpartijdig en nauwgezet onderzoek, de feitelijke kwestiën op te helderen.

10. De internationale Commissiën van enquête worden ingesteld bij bijzondere overeenkomsten tusschen de Partijen in geschil.

De overeenkomst van enquête stelt de te onderzoeken feiten en de bevoegdheden der commissarissen vast.

Zij regelt de wijze van behandeling.

De enquête is contradictoir.

De vormen en de in acht te nemen termijnen

worden, voor zoover zij niet bij de overeenkomst van enquête zijn vastgesteld, door de Commissie zelve bepaald.

11. De internationale Commissiën van enquête worden, behoudens beding van het tegendeel, samengesteld op de wijze, bepaald bij artikel 32 van dit verdrag.

12. De Mogendheden in geschil verbinden zich aan de internationale Commissie van enquête in de ruimste mate, die zij mogelijk zullen achten, alle hulpmiddelen en alle medewerking te verschaffen, die voor de volledige kennis en de nauwkeurige waardeering der feiten in kwestie noodig zijn.

13. De internationale Commissie van enquête biedt aan de Mogendheden in geschil haar, door alle leden der Commissie onderteekend, verslag aan.

14. Het verslag der internationale Commissie van enquête, beperkt tot het vaststellen der feiten, heeft geenszins het karakter eener arbitrale uitspraak. Het laat aan de Mogendheden in geschil volledige vrijheid ten aanzien van het aan de vastgestelde feiten te geven gevolg.

TITEL IV.

Over de internationale arbitrage.

HOOFDSTUK I.

Over de arbitrale rechtspraak.

15. Het doel der internationale arbitrage bestaat in het beslechten van geschillen tusschen de Staten, door rechters hunner keuze en op den grondslag van de eerbiediging van het recht.

16. In geschillen van rechtskundigen aard en in de eerste plaats in kwestiën van uitlegging of toepassing van internationale overeenkomsten, wordt de arbitrage door de onderteekend hebbende Mogendheden erkend als het meest afdoende en tevens het meest billijke middel om de geschillen te beslechten, die langs diplomatieken weg niet zijn opgelost.

17. De overeenkomst van arbitrage wordt aangegaan voor reeds bestaande of voor in de toekomst mogelijke geschillen.

Zij kan alle geschillen betreffen, of uitsluitend de geschillen van eene bepaalde soort.

18. De overeenkomst van arbitrage sluit van zelf de verplichting in, om zich ter goeder trouw aan de arbitrale uitspraak te onderwerpen.

19. Afgescheiden van de algemeene of bijzondere verdragen, die thans de verplichting tot het inroepen van arbitrage voor de onderteekend hebbende Mogendheden inhouden, behouden deze Mogendheden zich voor, om hetzij vóór de bekrachtiging van het tegenwoordig verdrag, hetzij later, nieuwe, algemeene of bijzondere, overeenkomsten aan te gaan, ten einde de verplichte arbitrage uit te breiden tot alle gevallen, die zij zullen meenen daaraan te kunnen onderwerpen.

HOOFDSTUK II.

Over het Permanente Hof van arbitrage.

20. Ter bevordering van het onmiddellijk gebruik maken van arbitrage bij internationale geschillen, die niet langs diplomatieken weg konden worden beslecht, verbinden de onderteekend hebbende Mogendheden zich, een Permanent Hof van arbitrage in te richten, dat ten allen tijde toegankelijk zal zijn en, behoudens beding van het tegendeel tusschen de Partijen, zal werken overeenkomstig de Procesregels, in dit Verdrag vervat.

21. Het Permanente Hof zal bevoegd zijn voor alle gevallen van arbitrage, tenzij Partijen overeengekomen zijn eene bijzondere rechtsmacht in te stellen.

22. Een internationaal Bureau, te 's-Gravenhage gevestigd, dient het Hof tot griffie.

Mededeelingen betreffende de vergaderingen van het Hof geschieden door tusschenkomst van dit Bureau.

Het bewaart het archief en beheert alle administratieve zaken.

De onderteekend hebbende Mogendheden verbinden zich aan het internationale Bureau te 's-Gravenhage een gewaarmerkt afschrift te doen toekomen van elke tusschen hen tot stand gekomen overeenkomst van arbitrage, en van elke arbitrale uitspraak, hen betreffende en door eene bijzondere rechtsmacht gewezen.

Zij verbinden zich aan het Bureau eveneens mededeeling te doen van de wetten, reglementen en bescheiden, waaruit bij voorkomende gelegenheden blijkt van de uitvoering der door het Hof gewezen uitspraken.

23. Elke der onderteekend hebbende Mogendheden zal, binnen drie maanden na bekrachtiging door haar van het tegenwoordig verdrag, ten hoogste vier personen aanwijzen van erkend gezag in vragen van internationaal recht, de onverdeelde achting genietende en bereid om de taak van arbiters te aanvaarden.

De aldus aangewezen personen zullen, in hoe-

danigheid van leden van het Hof, worden ingeschreven op eene lijst, die door de zorg van het Bureau aan al de onderteekend hebbende Mogendheden zal worden medegedeeld.

Elke wijziging in de lijst der arbiters wordt, door middel van het Bureau, ter kennis van de onderteekend hebbende Mogendheden gebracht.

Twee of meer Mogendheden kunnen zich verstaan over de gemeenschappelijke aanwijzing van een of meer leden.

Dezelfde persoon kan door verschillende Mogendheden worden aangewezen.

De leden van het Hof worden benoemd voor een tijdvak van zes jaren. Hun mandaat kan worden vernieuwd.

In geval van overlijden of aftreding van een lid van het Hof, wordt in zijne vervanging voorzien op de wijze, vastgesteld voor zijne benoeming.

24. Wanneer de onderteekend hebbende Mogendheden zich tot het Permanente Hof willen wenden ter beslechting van een tusschen haar gerezen geschil, moet de keuze der arbiters, geroepen om de Rechtbank te vormen, bevoegd tot uitspraak over dat geschil, geschieden uit de algemeene lijst der leden van het Hof.

Bij gebreke van samenstelling der arbitrale Rechtbank door onmiddellijke overeenstemming van Partijen, wordt gehandeld op de volgende wijze:

Iedere Partij benoemt twee arbiters, en deze kiezen te samen eenen opperarbiter.

Bij staking van stemmen wordt de keus van den opperarbiter toevertrouwd aan eene derde Mogendheid, door Partijen in gemeen overleg aangewezen.

Indien hieromtrent geene overeenstemming verkregen wordt, wijst iedere Partij eene verschillende Mogendheid aan, en de keuze van den opperarbiter geschiedt in gemeen overleg door de aldus aangewezen Mogendheden.

Nadat de Rechtbank aldus is samengesteld, geven Partijen aan het Bureau kennis van haar besluit om zich tot het Hof te wenden, alsmede van de namen der arbiters.

De arbitrale Rechtbank komt bijeen op den datum, door Partijen vastgesteld.

De leden van het Hof genieten, in de uitoefening hunner bediening en buiten hun vaderland, de diplomatieke voorrechten en vrijdommen.

25. De arbitrale Rechtbank zetelt gewoonlijk te 's-Gravenhage.

De zetel kan, behoudens het geval van overmacht, slechts met toestemming der Partijen door de Rechtbank verplaatst worden.

26. Het internationale Bureau te 's-Gravenhage is bevoegd zijne lokalen en zijne inrichting ter beschikking te stellen van de onderteekend hebbende Mogendheden, ten behoeve der uitoefening van iedere bijzondere arbitrale rechtsmacht.

De rechtsmacht van het Permanente Hof kan, onder de in de reglementen voorgeschreven voorwaarden, uitgebreid worden tot geschillen ontstaan tusschen niet onderteekend hebbende Mogendheden onderling, of tusschen Mogendheden, die onderteekend en die niet onderteekend hebben, indien Partijen zijn overeengekomen zich tot deze rechtsmacht te wenden.

27. De onderteekend hebbende Mogendheden beschouwen het als een plicht om, in geval een ernstig geschil tusschen twee of meer van haar zou dreigen uit te breken, deze er aan te herinneren, dat het Permanente Hof voor haar openstaat.

Dientengevolge verklaren zij dat niet anders dan als handelingen, vallende onder het begrip van Goede Diensten, kunnen worden beschouwd zoowel de herinnering der bepalingen van dit verdrag aan de Partijen in geschil, als de haar gegeven raad, verstrekt in het hooger belang van den vrede om zich te wenden tot het Permanente Hof.

28. Een Permanente Raad van Beheer, samengesteld uit de te 's-Gravenhage geaccrediteerde diplomatieke vertegenwoordigers der onderteekend hebbende Mogendheden en den Nederlandschen Minister van Buitenlandsche Zaken, die het Voorzitterschap zal bekleeden, zal in die stad, zoo spoedig mogelijk na de bekrachtiging van dit verdrag door ten minste negen Mogendheden, worden samengesteld.

Deze Raad zal belast zijn met het instellen en inrichten van het Internationale Bureau, hetwelk onder zijn bestuur en toezicht zal blijven.

Hij zal aan de Mogendheden kennis geven van de samenstelling van het Hof en in de installatie daarvan voorzien.

Hij zal diens reglement van orde alsmede alle andere noodige reglementen vaststellen.

Hij zal alle administratieve kwestiën beslissen, die zouden kunnen ontstaan aangaande de werking van het Hof.

Hij zal de uitsluitende beslissing hebben omtrent de benoeming, de schorsing of het ontslag der ambtenaren of beambten van het Bureau.

Hij zal de traktementen en bezoldigingen vaststellen en op de algemaene uitgaven toezicht houden.

De tegenwoordigheid van vijf leden in regelmatig opgeroepen vergaderingen is voldoende voor den Raad om geldige besluiten te kunnen nemen.

De beslissingen worden met meerderheid van stemmen genomen.

De Raad deelt de door hem vastgestelde reglementen onverwijld mede aan de onderteekend hebbende Mogendheden. Hij doet haar ieder jaar een verslag toekomen over de werkzaamheden van het Hof, over den gang van den administratieven dienst en over de uitgaven.

29. De kosten van het Bureau zullen gedragen worden door de onderteekend hebbende Mogendheden in de verhouding, vastgesteld voor het internationale Bureau der Algemeene Postvereeniging.

HOOFDSTUK III.

Over de arbitrale rechtspleging.

30. Ten einde de ontwikkeling der arbitrage te bevorderen, hebben de onderteekend hebbende Mogendheden de volgende regelen vastgesteld, die toepasselijk zullen zijn op de arbitrale rechtspleging, voor zoover Partijen niet omtrent andere regelen zijn overeengekomen.

31. De Mogendheden die gebruik maken van arbitrage onderteekenen eene bijzondere akte (compromis), waarin het voorwerp van het geding, alsmede de omvang van de bevoegdheden der arbiters duidelijk zijn omschreven. Die overeenkomst sluit in zich de verplichting der Partijen, om zich te goeder trouw aan de arbitrale uitspraak te onderwerpen.

32. De arbitrale werkzaamheden kunnen worden opgedragen aan een enkelen arbiter, of aan meerdere arbiters, door Partijen naar goedvinden aangewezen, of door haar gekozen uit de leden van het bij dit Verdrag ingestelde Permanente Hof van arbitrage.

Ingeval Partijen het niet onmiddellijk eens worden omtrent de samenstelling van de Rechtbank, wordt gehandeld op de volgende wijze:

Iedere partij benoemt twee arbiters en deze kiezen te zamen eenen opperarbiter.

Bij staking van stemmen, wordt de keus van den opperarbiter toevertrouwd aan eene derde Mogendheid, door Partijen in gemeen overleg aangewezen.

Indien hieromtrent geene overeenstemming verkregen wordt, wijst iedere Partij eene verschillende Mogendheid aan, en de keuze van den opperarbiter geschiedt in gemeen overleg door de aldus aangewezen Mogendheden.

33. Wanneer een Sonverein of het Hoofd van een Staat tot arbiter wordt gekozen, wordt de arbitrale rechtspleging door Hem geregeld.

34. De opperarbiter is van rechtswege Voorzitter van de Rechtbank. Wanneer in de Rechtbank geen opperarbiter zitting heeft, benoemt zij zelve haren voorzitter.

35. In geval van overlijden, ontslag of verhindering, om welke reden dan ook, van een der arbiters wordt in zijne vervanging voorzien, op de wijze, voor zijne benoeming vastgesteld.

36. De zetel van de Rechtbank wordt door Partijen aangewezen. Bij gebreke van die aanwijzing zetelt de Rechtbank te 's-Gravenhage.

De aldus vastgestelde zetel kan, behondens het geval van overmacht, door de Rechtbank niet veranderd worden dan met goedvinden van Partijen.

37. Partijen hebben het recht, bij de Rechtbank gemachtigden of bijzondere agenten te benoemen, met de opdracht als tusschenpersoon werkzaam te zijn tusschen haar en de Rechtbank.

Zij zijn bovendien bevoegd door haar te dien einde benoemde raadslieden of advocaten te belasten met de verdediging harer rechten en belangen voor de Rechtbank.

38. De Rechtbank beslist over de keuze der talen, waarvan het zich bedienen zal, en waarvan het gebruik in hare zittingen geoorloofd zal zijn.

39. De arbitrale rechtspleging bestaat in den regel uit twee onderscheiden deelen: de instructie en de debatten.

De instructie bestaat in de mededeeling, door de wederzijdsche agenten aan de leden van de Rechtbank en aan de Tegenpartij, van alle gedrukte of geschreven stukken en van alle bescheiden, die de in het geding voorgedragen middelen bevatten.

Die mededeeling zal geschieden in den vorm, en binnen de termijnen, door de Rechtbank krachten art. 49 vastgesteld.

De debatten bestaan in de mondelinge uiteenzetting der middelen van Partijen voor de Rechtbank.

40. Ieder stuk, door eene der Partijen in het geding gebracht, moet aan de andere Partij worden medegedeeld.

41. De debatten worden door den Voorzitter geleid.

Zij zijn niet openbaar dan krachtens eene beslissing van de Rechtbank met toestemming van Partijen genomen.

Zij worden opgenomen in processen-verbaal, opgesteld door secretarissen, door den Voorzitter benoemd.

Deze processen-verbaal alleen hebben authentiek karakter.

42. Na sluiting der instructie heeft de Rechtbank de bevoegdheid van het debat uit te sluiten alle nieuwe stukken of bescheiden, die eene der Partijen haar zou willen voorleggen zonder toestemming der Tegenpartij.

43. De Rechtbank behoudt de vrijheid, om acht te slaan op de nieuwe stukken of bescheiden, waarop de agenten of raadslieden der Partijen hare aandacht mochten vestigen.

In dat geval heeft de Rechtbank de bevoegdheid om de overlegging dier stukken en bescheiden, te vorderen, behoudens de verplichting daarvan aan de Tegenpartij kennis te geven.

44. De Rechtbank kan bovendien van de agenten der Partijen overlegging van alle stukken vorderen, en alle noodige ophelderingen vragen. In geval van weigering neemt de Rechtbank daarvan akte.

45. De agenten en raadslieden van Partijen zijn bevoegd, mondeling aan de Rechtbank alle middelen voor te dragen, die zij nuttig oordeelen tot verdediging hunner zaak.

46. Zij hebben het recht excepties en incidenten op te werpen. De beslissingen van de Rechtbank op die punten zijn onherroepelijk en kunnen tot geene verdere geschilvoering aanleiding geven.

47. De leden van de Rechtbank hebben de bevoegdheid aan de agenten en raadslieden van Partijen vragen te stellen, en hun over twijfelachtige punten ophelderingen te vragen.

De door de leden van de Rechtbank gedurende den loop der debatten gedane vragen of opmerkingen kunnen niet beschouwd worden als de uitdrukkingen der meeningen van het Tribunaal in het algemeen of van hare leden in het bijzonder.

48. De Rechtbank is gemachtigd zijne bevoegdheid te bepalen door uitlegging van het compromis, alsmede van de andere verdragen, die in de zaak kunnen worden ingeroepen en door toepassing der beginselen van het internationale recht.

49. De Rechtbank heeft de bevoegdheid reglementaire bepalingen vast te stellen voor de leiding van het geding, de vormen en termijnen te bepalen, waarin iedere Partij hare conclusiën zal moeten nemen, en alle formaliteiten, door de bewijsvoering geëischt, in acht te doen nemen.

50. Wanneer de agenten en raadslieden van Partijen, tot staving hunner zaak, aller ophelderingen en bewijzen hebben te berde gebracht, sluit de Voorzitter de debatten.

51. De beraadslagingen van de Rechtbank hebben plaats met gesloten deuren.

Iedere beslissing wordt genomen met meerderheid van de stemmen van de Rechtbank.

De weigering van een lid om deel te nemen aan de stemming, moet in het proces-verbaal worden aangeteekend.

52. De arbitrale uitspraak, bij meerderheid van stemmen vastgesteld, wordt met redenen omkleed. Zij wordt schriftelijk opgesteld en onderteekend door ieder der leden van de Rechtbank. Diegenen onder de leden, welke in de minderheid zijn gebleven, kunnen bij hunne onderteekening van hunne afwijkende meening doen blijken.

53. De arbitrale uitspraak wordt in openbare zitting van de Rechtbank voorgelezen, in tegenwoordigheid of na behoorlijke oproeping der agenten en raadslieden van Partijen.

54. De arbitrale uitspraak, regelmatig uitgesproken en medegedeeld aan de agenten van de Partijen in geschil, beslecht het geschil voor goed en zonder beroep.

55. Partijen kunnen zich in het compromis de bevoegdheid voorbehouden om van de arbitrale uitspraak revisie aan te vragen.

In dat geval en behoudens overeenkomst van het tegendeel moet de aanvraag gericht worden tot de Rechtbank, die de uitspraak heeft gewezen. Zij kan enkel gegrond zijn op de ontdekking van een nieuw feit, dat eenen beslissenden invloed op de uitspraak zou kunnen gehad hebben en dat, bij de sluiting der debatten, onbekend was aan de Rechtbank zelf en aan de Partij, die de revisie heeft aangevraagd.

De procedure van revisie kan slechts geopend worden door eene beslissing van de Rechtbank, waarbij uitdrukkelijk het bestaan van het nieuwe feit wordt uitgesproken, de vereischten, in het vorige lid vermeld, daaraan worden toegekend en op dien grond de aanvraag ontvankelijk wordt verklaard.

Het compromis bepaalt den termijn, binnen welken de aanvraag tot revisie moet worden gedaan.

56. De arbitrale uitspraak is slechts verbindend voor de Partijen, die het compromis gesloten hebben.

Wanneer het de uitlegging van een bedrag betreft, waaraan andere Mogendheden dan de Partijen in geschil deel hebben genomen, geven

deze aan de eersten kennis van het compromis dat zij gesloten hebben. Ieder dezer Mogendheden heeft het recht in het geding tusschen beide te komen. Zoo eene of meer van haar van die bevoegdheid hebben gebruik gemaakt, is de uitlegging in de uitspraak vervat, ook ten haren aanzien verbindend.

57. Iedere Partij draagt hare eigene kosten en een gelijk aandeel in de kosten van de Rechtbank.

Algemeene bepalingen.

58. Het tegenwoordig Verdrag zal zoo spoedig mogelijk bekrachtigd worden.

De akten van bekrachtiging zullen te 's-Gravenhage nedergelegd worden.

Van het nederleggen van iedere akte van bekrachtiging zal een proces-verbaal worden opgemaakt, waarvan een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift langs diplomatieken weg zal worden overgemaakt aan alle Mogendheden, die vertegenwoordigd zijn geweest op de Internationale Vredes-conferentie te 's-Gravenhage.

59. De niet onderteekend hebbende Mogendheden, die op de Internationale Vredes-conferentie vertegenwoordigd zijn geweest, zullen tot het tegenwoordig Verdrag kunnen toetreden. Zij zullen te dien einde hare toetreding moeten te kennen geven aan de contracteerende Mogendheden, door middel van eene schriftelijke kennisgeving, gericht tot de Nederlandsche Regeering en door deze aan alle andere contracteerende Mogendheden medegedeeld.

60. De voorwaarden, waaronder Mogendheden, die niet op de Internationale Vredes-conferentie vertegenwoordigd zijn geweest, tot het tegenwoordig Verdrag zullen kunnen toetreden, zullen het onderwerp uitmaken van eene nadere overeenkomst tusschen de contracteerende Mogendheden.

61. Mocht het gebeuren, dat eene der Hooge Contracteerende Partijen het tegenwoordig Verdrag opzegde, dan zou deze opzegging eerst van kracht worden één jaar na de schriftelijke kennisgeving tot de Nederlandsche Regeering gericht en door deze onmiddellijk aan alle andere contracteerende Mogendheden medegedeeld.

Die opzegging zal slechts van kracht zijn ten aanzien der Mogendheid, die daarvan kennis zal hebben gegeven.

Ter oirkonde waarvan de Gevolmachtigden het tegenwoordige Verdrag hebben onderteekend en van hunne zegels voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage, den negen en twintigsten Juli achttienhonderd negen en negentig, in een enkel exemplaar, hetwelk nedergelegd zal blijven in het archief der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend gewaarmerkte afschriften langs diplomatieken weg aan de contracteerende Mogendheden zullen worden overgemaakt.

(*Volgt de onderteekening.*)

VERTALING.

VERDRAG *betreffende de wetten en gebruiken van den oorlog te land.*

Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen; Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Bohemen enz. en Apostolisch Koning van Hongarije; Zijne Majesteit de Koning der Belgen; Zijne Majesteit de Koning van Denemarken; Zijne Majesteit de Koning van Spanje en in HoogstDeszelfs Naam, Hare Majesteit de Koningin-Regentes van het Koninkrijk; de President der Vereenigde Staten van Amerika; de President der Vereenigde Mexicaansche Staten; de President van de Fransche Republiek: Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland, Keizerin van Indië; Zijne Majesteit de Koning der Hellenen; Zijne Majesteit de Koning van Italië; Zijne Majesteit de Keizer van Japan; Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog van Luxemburg, Hertog van Nassau; Zijne Hoogheid de Vorst van Montenegro; Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden; Zijne Keizerlijke Majesteit de Schah van Perzië; Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven, enz.; Zijne Majesteit de Koning van Rumenië; Zijne Majesteit de Keizer Aller Russen; Zijne Majesteit de Koning van Servië; Zijne Majesteit de Koning van Siam; Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen; Zijne Majesteit de Keizer der Ottomanen en Zijne Koninklijke Hoogheid de Vorst van Bulgarijë;

Overwegende dat, hoezeer ook naar de middelen gezocht wordt om den vrede te waarborgen en strijd met de wapenen tusschen de volken te voorkomen, toch ook het geval behoort te worden voorzien, dat gebeurtenissen, die hunne zorg niet mocht hebben kunnen afwenden, het beroep op de wapenen zouden te weeg brengen;

Bezield met het verlangen, ook in dit uiterste geval, de belangen der menschheid en de steeds voortschrijdende eischen der beschaving te dienen;

Oordeelende, dat het te dien einde noodig is de algemeene wetten en gebruiken van den oorlog

te herzien, hetzij met het doel deze nauwkeuriger te omschrijven, hetzij om daarin zekere grenzen te stellen, bestemd om de hardheid er van zooveel mogelijk te beperken;

Geleid door deze overwegingen, welke thans, evenals vijf en twintig jaren geleden, bij gelegenheid der Conferentie van Brussel van 1874, door eene wijze en edelmoedige voorzorg worden aanbevolen;

Hebben, in dezen gedachtengang, een groot aantal voorschriften aangenomen, die ten doel hebben de gebruiken van den oorlog te land te omschrijven en te regelen.

Volgens de opvatting der Hooge Contracteerende Partijen, zijn deze voorschriften, bij welker vaststelling de wensch heeft voorgezeten de rampen van den oorlog te verminderen, voor zoover de militaire noodzakelijkheid zulks toelaat, bestemd om tot algemeene gedragsregel te strekken voor de oorlogvoerenden in hunne betrekkingen tot elkander en tot de bevolkingen.

Het is evenwel niet mogelijk geweest reeds thans voorschriften te beramen, toepasselijk op alle omstandigheden, welke zich in de werkelijkheid voordoen.

Intusschen kon het niet in de bedoeling der Hooge Contracteerende Partijen liggen, dat de niet voorziene gevallen, bij gebreke van eene geschrevene bepaling, zouden zijn overgelaten aan de willekeurige beoordeeling van hen, die de legers aanvoeren.

In afwachting dat een meer volledig wetboek van de wetten van den oorlog kan worden uitgevaardigd, achten de Hooge Contracteerende Partijen het nuttig te verklaren, dat in de gevallen, welke niet begrepen zijn in de door Haar aangenomen reglementaire bepalingen, de bevolkingen en de oorlogvoerenden verblijven onder de bescherming en de heerschappij der beginselen van het volkenrecht, zooals die voortvloeien uit de tusschen beschaafde volken gevestigde gebruiken, de wetten der menschelijkheid en de eischen van het openbare rechtsbewustzijn.

Zij verklaren, dat met name de artikelen één en twee van het door Haar aangenomen Reglement in dien zin moeten worden opgevat.

De Hooge Contracteerende Partijen, wenschende te dien einde een Verdrag te sluiten, hebben tot Hare gevolmachtigden benoemd, te weten:

(*De namen zijn alleen in den Franschen tekst opgenomen.*)

die, na aan elkander hunne volmachten te hebben medegedeeld, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, omtrent het volgende zijn overeengekomen:

Art. 1. De Hooge Contracteerende Partijen zullen aan hunne krijgsmachten te land voorschriften verstrekken, die overeenkomen zullen met het bij dit verdrag gevoegde *Reglement betreffende de wetten en gebruiken van den oorlog te land.*

2. De voorschriften, vervat in het bij artikel één bedoelde Reglement, zijn slechts verbindend voor de contracteerende Mogendheden in geval van oorlog tusschen twee of meer van Haar.

Deze voorschriften zullen ophouden verbindend te zijn van het oogenblik af, waarop in een oorlog tusschen contracteerende Mogendheden, eene niet contracteerende Mogendheid zich bij eenen der oorlogvoerenden mocht voegen.

3. Het tegenwoordig Verdrag zal zoo spoedig mogelijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen te 's-Gravenhage nedergelegd worden.

Van het nederleggen van iedere akte van bekrachtiging zal een proces-verbaal worden opgemaakt, waarvan een voor eensluidend gewaarmerkte afdruk langs diplomatieken weg zal worden overgemaakt aan alle contracteerende Mogendheden.

4. De Mogendheden, die niet onderteekend hebben, kunnen tot het tegenwoordig verdrag toetreden.

Zij zullen te dien einde hare toetreding moeten te kennen geven aan de contracteerende Mogendheden, door middel van eene schriftelijke kennisgeving, gericht tot de Nederlandsche Regeering en door deze aan alle andere contracteerende Mogendheden medegedeeld.

5. Mocht het gebeuren, dat eene der Hooge Contracteerende Partijen het tegenwoordig Verdrag opzegde, dan zou deze opzegging eerst van kracht worden één jaar na de schriftelijke kennisgeving tot de Nederlandsche Regeering gericht en door deze onmiddellijk aan alle contracteerende Mogendheden medegedeeld.

Die opzegging zal slechts van kracht zijn ten aanzien der Mogendheid, die daarvan kennis zal hebben gegeven.

Ter oirkonde waarvan de Gevolmachtigden het tegenwoordige Verdrag hebben onderteekend en van hunne zegels voorzien.

Gedaan te 's-Gravenhage, den negen en twintigsten Juli achttienhonderd negen en negentig, in een enkel exemplaar, hetwelk nedergelegd zal blijven in het archief der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend gewaarmerkte afdruk-

ken langs diplomatieken weg aan de contracteerende Mogendheden zullen worden overgemaakt.

(*Volgt de onderteekening.*)

REGLEMENT *betreffende de wetten en gebruiken van den oorlog te land.*

AFDEELING I.

Van de oorlogvoerenden.

HOOFDSTUK I.

Van de hoedanigheid van oorlogvoerende.

Art. **1.** De wetten, de rechten en de verplichtingen van den oorlog zijn niet alleen toepasselijk op het leger maar ook op de militiën en op de vrijwilligers-korpsen, die aan de volgende voorwaarden voldoen:

1°. aan hun hoofd te hebben een persoon, die verantwoordelijk is voor zijne ondergeschikten;

2°. een vast en op eenigen afstand herkenbaar onderscheidingsteeken te hebben;

3°. de wapenen openlijk te dragen;

4°. zich in hunne handelingen te gedragen naar de wetten en gebruiken van den oorlog.

In de landen, waar het leger geheel of ten deele uit militiën of uit vrijwilligers-korpsen is samengesteld, zijn deze onder de benaming van *leger* begrepen.

2. De bevolking van een niet-bezet gebied, die bij de nadering van den vijand uit eigen beweging de wapenen opneemt om de invallende troepen te bestrijden, zonder den tijd te hebben zich te organiseeren overeenkomstig artikel 1, zal als oorlogvoerende worden beschouwd indien zij de wetten en de gebruiken van den oorlog eerbiedigt.

3. De gewapende machten der oorlogvoerende partijen kunnen bestaan uit strijders en niet-strijders. Ingeval zij door den vijand worden gevangen genomen hebben beiden recht op de behandeling als krijgsgevangenen.

HOOFDSTUK II.

Van de krijgsgevangenen.

4. De krijgsgevangenen zijn in de macht van de vijandelijke Regeering, maar niet van de personen of legerafdeelingen, die hen gevangen hebben genomen.

Zij moeten met menschlievendheid worden behandeld.

Alles wat hun persoonlijk toebehoort, uitgezonderd wapenen, paarden en militaire papieren, blijft hun eigendom.

5. De krijgsgevangenen kunnen worden onderworpen aan interneering in eene stad, vesting, kamp of welke andere plaats ook, onder gehoudenheid zich vandaar niet buiten zekere vastgestelde grenzen te verwijderen; maar zij mogen niet worden opgesloten dan bij wege van onvermijdelijken veiligheidsmaatregel.

6. De Staat kan de krijgsgevangenen tot het verrichten van arbeid bezigen overeenkomstig hun rang of graad en hunne geschiktheid. Deze arbeid zal niet overmatig zijn, en geenerlei verband houden met de krijgsverrichtingen.

De krijgsgevangenen kunnen worden gemachtigd om te arbeiden voor rekening van openbare besturen of van particulieren, of voor hunne eigene rekening.

De arbeid voor den Staat verricht, wordt betaald volgens de tarieven geldig voor militairen van het eigen leger, wanneer deze denzelfden arbeid verrichten.

Wanneer de arbeid plaats heeft voor rekening van andere openbare besturen of voor partikulieren, zullen de voorwaarden daarvan worden geregeld in overleg met het militair gezag.

Het arbeidsloon der krijgsgevangenen moet dienen om hun lot te verzachten, en het overschot zal hun worden uitbetaald op het oogenblik van hunne invrijheidstelling, behoudens aftrek van de kosten van onderhoud.

7. De Regeering, in wier macht de krijgsgevangenen zich bevinden, is belast met hun onderhoud.

Bij gebreke van eene bijzondere schikking tusschen de oorlogvoerenden, zullen de krijgsgevangenen, wat voeding, ligging en kleeding betreft, op denzelfden voet behandeld worden als de troepen van de Regeering, die hen gevangen genomen heeft.

8. De krijgsgevangenen zijn onderworpen aan de wetten, reglementen en orders geldende voor het leger van den Staat, in wiens macht zij zich bevinden. Elke daad van insubordinatie wettigt te hunnen opzichte de vereischte dwangmaatregelen.

De ontvluchte krijgsgevangenen, die weder worden gevat, alvorens zij hun eigen leger hebben kunnen bereiken of het gebied, bezet door het leger dat hen heeft gevangen genomen, hebben kunnen verlaten, kunnen disciplinair gestraft worden.

Krijgsgevangenen die, nadat het hun gelukt is te ontkomen, opnieuw krijgsgevangen worden gemaakt, zijn wegens hun vroegere vlucht niet strafbaar.

9. Ieder krijgsgevangene is gehouden, indien hij daaromtrent wordt ondervraagd, zijne ware namen en zijn waren rang of graad op te geven, en ingeval hij in strijd met dezen regel mocht handelen, stelt hij zich bloot aan eene beperking der voorrechten, welke aan de krijgsgevangenen van de categorie waartoe hij behoort, zijn toegestaan.

10. De krijgsgevangenen kunnen op hun eerewoord worden in vrijheid gesteld, indien de wetten van hun land hun zulks veroorloven, en, in zoodanig geval, zijn zij gehouden onder verband van hunne persoonlijke eer, met de meeste nauwgezetheid, zoo tegenover hunne eigene Regeering, als tegenover de Regeering, die hen heeft gevangen genomen, de verplichtingen te vervullen, die zij op zich mochten hebben genomen.

Hunne eigene Regeering is alsdan gehouden van hen geenerlei dienst te vorderen of aan te nemen, strijdig met het gegeven woord.

11. Een krijgsgevangene kan niet gedwongen worden zijne vrijheid op eerewoord aan te nemen; evenzoo is de vijandelijke Regeering niet verplicht het verzoek in te willigen van den gevangene, die zijne invrijheidstelling op eerewoord verlangt.

12. Ieder krijgsgevangene, op eerewoord in vrijheid gesteld, die weder wordt gevat terwijl hij de wapens draagt tegen de Regeering, jegens welke hij zich op zijne eer verbonden had, of tegen haar bondgenooten, verliest het recht op de behandeling als krijgsgevangene en kan gerechtelijk vervolgd worden.

13. De personen die een leger volgen, zonder daarvan rechtstreeks deel uit te maken, zooals correspondenten en berichtgevers van dagbladen, marketenters, leveranciers, hebben, indien zij in de macht vallen van den vijand en deze het nuttig oordeelt hen aan te houden, het recht om als krijgsgevangenen te worden behandeld, op voorwaarde, dat zij voorzien zijn van een legitimatie-bewijs van dé militaire autoriteit van het leger, dat zij vergezelden.

14. Dadelijk bij den aanvang der vijandelijkheden, wordt in ieder der oorlogvoerende Staten, en in de neutrale landen, bijaldien deze oorlogvoerenden op hun gebied zullen hebben toegelaten, een Bureau van inlichtingen nopens de krijgsgevangenen ingesteld. Dit bureau, belast met de beantwoording van alle navragen hen betreffende, ontvangt van de verschillende bevoegde takken van dienst alle noodige aanwijzingen om het in staat te stellen eene persoonlijke kaart voor elken krijgsgevangene op te maken. Het wordt op de hoogte gehouden van de interneeringen en mutatiën alsmede van de opneming in hospitalen, en van de sterfgevallen.

Het Bureau van inlichtingen is mede belast met het bewaren, bijeenverzamelen en aan de belanghebbenden opzenden van alle voorwerpen van persoonlijk gebruik, geldswaarden, brieven, enz., die op de slagvelden gevonden of door de in de hospitalen en ambulances overleden krijgsgevangenen nagelaten worden.

15. De vereenigingen tot het verstrekken van hulp aan de krijgsgevangenen, welke volgens de wet van hun land regelmatig zijn ingesteld en ten doel hebben de tusschenpersonen te zijn voor het weldadigheidsbetoon, zullen binnen de perken door de militaire noodzakelijkheid en de administratieve regelen gesteld, van de oorlogvoerenden voor zich zelf en voor hunne behoorlijk gemachtigde agenten alle medewerking ontvangen om hunne menschlievende taak doeltreffend te kunnen volbrengen. De afgevaardigden van die vereenigingen zullen kunnen worden toegelaten tot het verstrekken van hulp in de depots van interneering, alsmede op de étappe-plaatsen der gevangenen, die naar hun vaderland terugkeeren, krachtens eene persoonlijke vergunning, afgegeven door de militaire autoriteit, en mits zij zich schriftelijk verbinden zich te onderwerpen aan alle maatregelen van orde en politie welke deze mocht voorschrijven.

16. De Bureaux van inlichtingen genieten vrijdom van port. De brieven, postwissels en geldswaarden, alsmede de postpakketten, bestemd voor de krijgsgevangenen of door hen verzonden, zullen vrijgesteld zijn van alle postheffingen zoowel in de landen van afzending en van bestemming als in de tusschengelegen landen.

De giften en ondersteuningen in natura, voor de krijgsgevangen bestemd, zullen worden toegelaten vrij van alle invoer- en andere rechten, alsmede van de vrachtkosten op de door den Staat geëxploiteerde spoorwegen.

17. De krijgsgevangen officieren kunnen, indien deze verstrekt wordt, den toeslag op hun traktement ontvangen, die hun in dien toestand door de reglementen van hun land wordt toege-

kend onder gehondenheid van terugbetaling door hunne Regeering.

18. Alle vrijheid wordt aan de krijgsgevangenen gelaten voor de uitoefening van hunne godsdienstplichten, daaronder begrepen het bijwonen der godsdienstoefeningen van hunne gezindte, op voorwaarde alleen, dat zij zich gedragen naar de maatregelen van orde en politie door de militaire autoriteit voorgeschreven.

19. De testamenten der krijgsgevangenen worden in bewaring genomen of verleden op dezelfde wijze als voor de militairen van het eigen leger.

Men zal evenzeer dezelfde regelen volgen ten aanzien der stukken betreffende het bewijs van overlijden, alsmede ten aanzien van de ter aardebestelling van de krijgsgevangenen, waarbij met hunnen graad en hunnen rang rekening zal worden gehouden.

20. Na het sluiten van den vrede, zal de terugkeer van de krijgsgevangenen naar hun vaderland binnen den kortst mogelijken tijd moeten geschieden.

HOOFDSTUK III.

Van de zieken en de gewonden.

21. De verplichtingen der oorlogvoerenden betreffende de zorg voor de zieken en gewonden worden beheerscht door het Verdrag van Genève van 22 Augustus 1864, behoudens de wijzigingen die dit Verdrag zal kunnen ondergaan.

AFDEELING II.

Van de vijandelijkheden.

HOOFDSTUK I.

Van de middelen om den vijand te benadeelen, van de belegeringen en bombardementen.

22. De oorlogvoerenden hebben geen onbegrensd recht ten aanzien van de keuze der middelen om den vijand te benadeelen.

23. Behalve de verbodsbepalingen door bijzondere verdragen vastgesteld, is het met name *ontzegd:*

a. vergift of vergiftigde wapenen te bezigen;

b. personen behoorende tot het vijandelijk volk of leger verraderlijk te dooden of te verwonden;

c. een vijand te dooden of te verwonden die, de wapenen nedergelegd of geen middelen tot verdediging meer hebbende, zich op genade of ongenade heeft overgegeven;

d. te verklaren dat geen kwartier zal worden verleend;

e. wapenen, projectielen of stoffen te bezigen, die noodelooze smarten kunnen veroorzaken;

f. onrechtmatig gebruik te maken van de parlementaire vlag, de nationale vlag of de militaire onderscheidingsteekenen en de uniform van den vijand, alsmede van de onderscheidingsteekenen van het Verdrag van Genève;

g. vijandelijke eigendommen te vernielen of in beslag te nemen, behalve in geval dat vernielen of in beslag nemen door oorlogsnoodzaak gebiedend wordt gevorderd.

24. De krijgslisten en het bezigen van de middelen, noodig om zich inlichtingen te verschaffen nopens den vijand en het terrein worden beschouwd als *geoorloofd.*

25. Het is verboden steden, dorpen, woningen of gebouwen die niet verdedigd worden, aan te vallen of te bombardeeren.

26. De bevelhebber der aanvallende troepen zal, alvorens tot het bombardement over te gaan, en behoudens het geval van een aanval stormenderhand, alles moeten doen, wat van hem afhangt, om de autoriteiten daarvan te verwittigen.

27. Bij de belegeringen en bombardementen moeten alle noodige maatregelen genomen worden om de gebouwen gewijd aan de eerediensten, aan de kunsten, de wetenschappen en aan de weldadigheid, de hospitalen en de plaatsen, waar zieken en gewonden bijeengebracht zijn, zooveel mogelijk te sparen, op voorwaarde, dat zij niet gelijktijdig voor een militair doeleinde worden gebruikt.

Het is de plicht der belegerden die gebouwen of plaatsen van verzameling aan te duiden door bijzondere, goed zichtbare teekenen, die vooraf ter kennis van den belegeraar zullen worden gebracht.

28. Het is verboden zelfs eene stormenderhand genomen stad of plaats aan plundering over te leveren.

HOOFDSTUK II.

Van de spionnen.

29. Als spion kan alleen beschouwd worden de persoon die, heimelijk of onder valsche voorwendsels, in den kring der krijgsverrichtingen van eenen oorlogvoerende inlichtingen inwint of tracht in te winnen, met het oogmerk die aan de tegenpartij mede te deelen.

Alzoo worden de niet vermomde militairen, die in het gebied der krijgsverrichtingen van het vijandelijk leger zijn binnen gedrongen, ten einde inlichtingen in te winnen, niet als spionnen beschouwd. Evenmin worden als spionnen beschouwd: de militairen en de niet-militairen, die, belast met het overbrengen van berichten, welke bestemd zijn hetzij voor hun eigen leger hetzij voor het vijandelijk leger, openlijk hunne opdracht vervullen. Tot deze categorie behooren eveneens zij, die in luchtballons zijn uitgezonden ten einde berichten over te brengen, en, in het algemeen, de gemeenschap tusschen de verschillende deelen van een leger of van een gebied te onderhouden.

30. De op heeterdaad betrapte spion zal niet zonder voorafgaande rechterlijke uitspraak kunnen worden gestraft.

31. De spion die, nadat hij het leger waartoe hij behoort weder heeft bereikt, later door den vijand wordt gevat, wordt als krijgsgevangene behandeld en kan voor zijn vroegere daden van spionnage niet meer ter verantwoording worden geroepen.

HOOFDSTUK III.

Van de parlementaïren.

32. Als parlementair wordt beschouwd de persoon, die door een der oorlogvoerenden is gemachtigd om met den anderen in onderhandeling te treden en die zich met de witte vlag vertoont. Hij heeft recht op onschendbaarheid evenals de trompetter, hoornblazer of tamboer, de vaandeldrager en de tolk, die hem mochten vergezellen.

33. De bevelhebber, aan wien een parlementair is afgezonden, is niet verplicht dezen onder alle omstandigheden te ontvangen.

Hij kan alle maatregelen nemen noodig om te beletten dat de parlementair van zijne zending gebruik maakt om zich inlichtingen te verschaffen.

Hij heeft het recht, in geval van misbruik, den parlementair tijdelijk aan te houden.

34. De parlementair verliest zijn recht op onschendbaarheid, indien het stellig en onwederlegbaar bewezen is, dat hij van zijnen bevoorrechten toestand gebruik gemaakt heeft om eene daad van verraad uit te lokken of te plegen.

HOOFDSTUK IV.

Van de capitulatiën.

35. De capitulatiën, welke tusschen de contracteerende partijen worden gesloten, moeten rekening houden met de regelen van de krijgseer.

Zijn zij eenmaal vastgesteld, dan moeten zij door beide partijen nauwgezet worden nageleefd.

HOOFDSTUK V.

Van de wapenstilstand.

36. De wapenstilstand schorst de krijgsverrichtingen door eene wederkeerige overeenkomst tusschen de oorlogvoerende partijen. Indien de duur van den wapenstilstand niet bepaald is, kunnen de oorlogvoerende partijen ten allen tijde de krijgsverrichtingen hervatten, mits de vijand, overeenkomstig de bepalingen van den wapenstilstand, binnen den afgesproken tijd vooruit gewaarschuwd zij.

37. De wapenstilstand kan algemeen of plaatselijk zijn. De eerste schorst de krijgsverrichtingen der oorlogvoerende Staten overal; de tweede slechts tusschen bepaalde gedeelten der oorlogvoerende legers en binnen een bepaalden kring.

38. De wapenstilstand moet officieel en tijdig aan de bevoegde autoriteiten en aan de troepen worden bekend gemaakt. De vijandelijkheden worden onmiddellijk na de bekendmaking of op het bepaalde tijdstip geschorst.

39. Het hangt van de contracteerende partijen af om in de bepalingen van den wapenstilstand, het verkeer vast te stellen, dat op het oorlogstooneel zal mogen plaats hebben met de bevolkingen en tusschen hen onderling.

40. Elke ernstige schennis van den wapenstilstand door eene der partijen geeft aan de andere het recht dien op te zeggen en zelfs, in een dringend geval, de vijandelijkheden onmiddellijk te hervatten.

41. De schennis van de bepalingen van den wapenstilstand door particulieren, die uit eigen beweging handelen, geeft slechts recht om de bestraffing der schuldigen, en, zoo daartoe aanleiding bestaat, schadevergoeding voor de geleden verliezen te vorderen.

AFDEELING III.

Van het militair gezag op het grondgebied van den vijandelijken staat.

42. Een grondgebied wordt als bezet beschouwd, wanneer het zich feitelijk bevindt onder het gezag van het vijandelijk leger.

De bezetting strekt zich slechts uit over die deelen van het grondgebied waar dit gezag gevestigd en in staat is zich te doen gelden.

43. Wanneer het gezag van de wettelijke overheid feitelijk is overgegaan in handen van dengene, die het gebied heeft bezet, zal deze alle maatregelen nemen, die in zijn vermogen staan, ten einde voor zooveel mogelijk de openbare orde en het openbaar leven te herstellen en te verzekeren en zulks, behoudens volstrekte verhindering, met eerbiediging van de in het land geldende wetten.

44. Het is verboden de bevolking van een bezet gebied te dwingen deel te nemen aan de krijgsverrichtingen tegen haar eigen land.

45. Het is verboden de bevolking van een bezet gebied te noodzaken trouw te zweren aan de vijandelijke mogendheid.

46. De eer en de rechten van het gezin, het leven der personen en de bijzondere eigendom, alsmede de godsdienstige overtuigingen en de uitoefening van de eerediensten moeten worden geëerbiedigd.

De bijzondere eigendom kan niet worden verbeurd verklaard.

47. Plundering is uitdrukkelijk verboden.

48. Indien de bezetter in het bezet grondgebied de belastingen, rechten en tollen heft, ten bate van den Staat vastgesteld, zal hij dit, zooveel mogelijk, doen volgens de geldende regelen voor de grondslagen en de verdeeling en zal daaruit voor hem de verplichting voortvloeien om te voorzien in de kosten van het bestuur van het bezette gebied in dezelfde mate, als de wettelijke Regeering daartoe verplicht was.

49. Indien, buiten en behalve de belastingen in het vorig artikel bedoeld, de bezetter in het bezette grondgebied andere heffingen in geld doet, zal dit slechts kunnen geschieden ter voorziening in de behoeften van het leger of van het bestuur van dat grondgebied.

50. Geenerlei gemeenschappelijke straf, in geld of van anderen aard, zal mogen worden uitgevaardigd tegen de bevolkingen op grond van persoonlijke handelingen, waarvoor zij in haar geheel niet als hoofdelijk aansprakelijk zouden kunnen worden beschouwd.

51. Geene heffing zal geschieden dan krachtens een schriftelijk bevel en onder verantwoordelijkheid van een bevelvoerenden generaal.

De heffing zal, voor zooveel mogelijk, geschieden naar de regels geldende voor de grondslagen en de verdeeling der bestaande belastingen.

Voor elke betaling zal een ontvangbewijs aan de belastingplichtigen worden uitgereikt.

52. Requisitiën in natura en persoonlijke diensten zullen van de gemeenten of van de bewoners niet kunnen worden geëischt dan ter voorziening in de behoeften van het bezettingsleger. Zij moeten in verhouding staan tot de hulpmiddelen van het land en van dien aard zijn, dat zij voor de bevolkingen niet de verplichting medebrengen om aan de krijgsverrichtingen tegen haar vaderland deel te nemen.

Deze requisitiën en deze diensten zullen slechts met machtiging van den bevelhebber in de bezette plaats worden gevorderd.

De leveringen in natura zullen, voor zooveel mogelijk, dadelijk worden betaald: kan dat niet geschieden, dan zullen zij door ontvangbewijzen gestaafd worden.

53. Het leger, dat een gebied bezet, zal slechts in bezit kunnen nemen het gereede geld, de fondsen en de invorderbare waarden, die aan den Staat toebehooren, de wapendepôts, vervoermiddelen, magazijnen en voorraden, en, in het algemeen, alle roerende eigendommen van den Staat, die van zoodanigen aard zijn, dat zij voor de krijgsverrichtingen kunnen dienen.

Het spoorwegmateriaal, de landtelegraphen en de telephonen, de stoombooten en andere vaartuigen, behalve die, waarop het zeerecht van toepassing is, evenals de wapendepôts en in het algemeen elk soort van oorlogsmunitie, zelfs toebehoorende aan particuliere vereenigingen of personen, zijn eveneens middelen, die ten dienste van de krijgsverrichtingen kunnen strekken, maar zullen moeten worden teruggegeven en de vergoedingen zullen bij den vrede worden geregeld.

54. Het spoorwegmaterieel herkomstig van neutrale Staten, hetzij dit aan die Staten of aan particuliere maatschappijen of personen toebehoort, zal aan dezen zoodra mogelijk worden teruggezonden.

55. De Staat, die een gebied bezet heeft, zal zich slechts beschouwen als beheerder en vruchtgebruiker der openbare gebouwen, onroerende eigendommen, bosschen en landbouwonderneningen, welke aan den vijandelijken Staat behooren en zich in de bezette landstreek bevinden. Hij moet het grondkapitaal dier eigendommen in zijn geheel laten en die overeenkomstig de regelen van het vruchtgebruik beheeren.

56. De eigendommen der gemeenten, die der inrichtingen gewijd aan openbare eeredienst, aan weldadigheid en aan het onderwijs, aan de kunsten

en wetenschappen, ook al behooren deze aan den Staat, zullen worden behandeld op gelijken voet als het particuliere eigendom.

Alle inbeslagneming, opzettelijke vernieling of beschadiging van dergelijke inrichtingen, van geschiedkundige monumenten, van werken van kunst of wetenschap is verboden en moet worden vervolgd.

AFDEELING IV.

Van de bij neutralen geïnterneerde oorlogvoerenden en verpleegde gewonden.

57. De neutrale Staat, die op zijn grondgebied troepen toelaat, tot de oorlogvoerende legers behoorende, zal deze, voor zooveel mogelijk, ver van het oorlogstooneel verwijderd interneeren.

Hij zal hen kunnen doen bewaken in kampen en zelfs hen opsluiten in vestingen of in daarvoor geschikte plaatsen.

Hij zal beslissen of de officieren vrijgelaten kunnen worden, mits zich op hun eerewoord verbindende het neutrale grondgebied niet zonder verlof te verlaten.

58. Bij gebreke van eene bijzondere overeenkomst, zal de neutrale Staat aan de geïnterneerden de levensmiddelen, de kleeding en de hulp verschaffen door de menschlievendheid geboden.

Bij den vrede zullen de door de interneering veroorzaakte kosten worden vergoed.

59. De neutrale Staat kan den doortocht van gewonden en zieken, tot de oorlogvoerende legers behoorende, over zijn gebied toestaan onder voorbehoud dat de treinen, die hen zullen aanbrengen, noch oorlogspersoneel noch oorlogsmaterieel zullen vervoeren. In zoodanig geval is de neutrale Staat verplicht de ter zake vereischte maatregelen van veiligheid en toezicht te nemen.

De gewonden of zieken die onder deze voorwaarden door eenen der oorlogvoerenden op het neutrale grondgebied zijn gebracht en tot de tegenpartij mochten behooren, zullen door den neutralen Staat moeten onder bewaring worden gesteld, zóó dat zij niet opnieuw kunnen deelnemen aan de krijgsverrichtingen. Deze zal dezelfde plichten hebben ten aanzien van de gewonden of zieken van het andere leger, die hem toevertrouwd mochten zijn.

60. Het Verdrag van Genève is toepasselijk op de zieken en gewonden, die op neutraal grondgebied zijn geïnterneerd.

VERTALING.

VERDRAG *nopens toepassing op den zeeoorlog van de beginselen der Conventie van Genève van* 22 *Augustus* 1864.

Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen; Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Bohemen enz. en Apostolisch Koning van Hongarije; Zijne Majesteit de Koning der Belgen; Zijne Majesteit de Keizer van China; Zijne Majesteit de Koning van Denemarken; Zijne Majesteit de Koning van Spanje en in HoogstDeszelfs Naam, Hare Majesteit de Koningin-Regentes van het Koninkrijk; de President der Vereenigde Staten van Amerika; de President der Vereenigde Mexicaansche Staten; de President van de Fransche Republiek; Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Ierland, Keizerin van Indië; Zijne Majesteit de Koning der Hellenen; Zijne Majesteit de Koning van Italië; Zijne Majesteit de Keizer van Japan; Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog van Luxemburg, Hertog van Nassau; Zijne Hoogheid de Vorst van Montenegro; Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden; Zijne Keizerlijke Majesteit de Schah van Perzië; Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven, enz.; Zijne Majesteit de Koning van Rumenië; Zijne Majesteit de Keizer aller Russen; Zijne Majesteit de Koning van Servië; Zijne Majesteit de Koning van Siam; Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen; de Zwitsersche Bondsraad; Zijne Majesteit de Keizer der Ottomanen en Zijne Koninklijke Hoogheid de Vorst van Bulgarije,

Gelijkelijk bezield met den wensch om, voor zoover van hen afhangt, de van den oorlog onafscheidelijke rampen te verminderen en met dat doel de beginselen der Conventie van Genève van 22 Augustus 1864 op den zeeoorlog willende toepassen, hebben besloten te dien einde een Verdrag te sluiten;

Hebben Zij derhalve tot Hunne Gevolmachtigden benoemd, te weten:

(*De namen zijn alleen in den Franschen tekst opgenomen.*)

die, na aan elkander hunne volmachten te hebben medegedeeld, welken in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen:

Art. 1. De militaire hospitaal-schepen, waar-

onder te verstaan de schepen door de Staten gebouwd of ingericht in 't bijzonder en uitsluitend met het doel om hulp te verleenen aan de gewonden, zieken en schipbreukelingen, en waarvan de namen aan de oorlogvoerende mogendheden zullen zijn medegedeeld bij den aanvang of in den loop der vijandelijkheden, in ieder geval vóór eenige ingebruikstelling, worden geëerbiedigd en kunnen gedurende de vijandelijkheden niet worden prijs gemaakt.

Evenmin worden die schepen, met betrekking tot hun verblijf in eene neutrale haven, gelijkgesteld met oorlogsschepen.

2. De hospitaal-schepen, geheel of ten deele uitgerust op kosten van particulieren of van officieel erkende vereenigingen tot hulpbetoon, worden eveneens geëerbiedigd en zijn niet onderhevig aan prijsmaking, indien de oorlogvoerende Mogendheid, waartoe zij behooren, hun eenen officieelen lastbrief heeft verstrekt en hunne namen ter kennis heeft gebracht van de tegenpartij bij den aanvang of in den loop der vijandelijkheden, in ieder geval vóór eenige ingebruikstelling.

Die schepen moeten voorzien zijn van een stuk, afkomstig van de bevoegde overheid, verklarende dat zij gedurende hunne uitrusting en bij hun eindvertrek aan haar toezicht onderworpen zijn geweest.

3. De hospitaal-schepen, geheel of ten deele uitgerust op kosten van partikulieren of van officiëel erkende vereenigingen van neutrale landen, worden geëerbiedigd en zijn niet onderhevig aan prijsmaking, indien de neutrale Mogendheid, waartoe zij behooren, hun eenen officieelen lastbrief heeft verstrekt en hunne namen ter kennis heeft gebracht van de oorlogvoerende Mogendheden bij den aanvang of in den loop der vijandelijkheden, in ieder geval vóór elke ingebruikstelling.

4. De schepen, die vermeld zijn in de artikelen 1, 2 en 3 zullen hulp en bijstand verleenen aan de gewonden, zieken en schipbreukelingen der oorlogvoerenden zonder onderscheid van nationaliteit.

De Regeeringen verbinden zich om die schepen voor geenerlei oorlogsdoeleinde te gebruiken.

Die schepen mogen de bewegingen der strijdenden op geenerlei wijze belemmeren.

Gedurende en na den strijd zullen zij op eigen risico en gevaar handelen.

De oorlogvoerenden zullen te hunnen opzichte het recht hebben van toezicht en van doorzoeking; zij zullen hunne medewerking kunnen weigeren, hun kunnen gebieden zich te verwijderen, hun een bepaalden koers kunnen voorschrijven en eenen commissaris aan boord kunnen plaatsen, zelfs hen kunnen aanhouden, indien de ernst der omstandigheden het mocht vorderen.

De oorlogvoerenden zullen, zooveel mogelijk, in het scheepsjournaal der hospitaal-schepen de bevelen inschrijven welke zij hun zullen geven.

5. De militaire hospitaal-schepen zullen worden onderscheiden door eene witte buitenbeschildering met eenen horizontalen groenen gang van ongeveer anderhalven meter breedte.

De schepen, die vermeld zijn in de artikelen 2 en 3, zullen worden onderscheiden door eene witte buitenbeschildering met eenen horizontalen rooden gang van ongeveer anderhalven meter breedte.

De sloepen der zoo even vermelde schepen, evenals kleine vaartuigen voor den hospitaaldienst bestemd, zullen zich onderscheiden door eene dergelijke beschildering.

Alle hospitaal-schepen zullen zich kenbaar maken door, behalve hunne nationale vlag, de witte vlag met rood kruis, voorgeschreven door de Conventie van Genève, te hijschen.

6. De neutrale koopvaardijschepen, jachten of sloepen, welke gewonden, zieken of schipbreukelingen der oorlogvoerenden aan boord hebben of bezig zijn die aan boord te nemen, kunnen niet prijs gemaakt worden wegens het feit van dit vervoer, maar zij blijven onderhevig aan prijsmaking wegens eenigerlei schending der onzijdigheid, waaraan zij zich schuldig gemaakt mochten hebben.

7. Het geestelijk, geneeskundig en hospitaalpersoneel van ieder prijs gemaakt schip is onschendbaar en kan niet krijgsgevangen gemaakt worden. Bij het verlaten van het schip neemt dit personeel de voorwerpen en heelkundige instrumenten, welke zijn bijzonder eigendom zijn, mede.

Dat personeel zal voortgaan zijne functiën waar te nemen zoolang zulks noodig zal zijn en het zal zich vervolgens kunnen verwijderen, wanneer de opperbevelhebber het mogelijk zal oordeelen.

De oorlogvoerenden moeten aan dat in hunne handen gevallen personeel het volle genot van zijn traktement verzekeren.

8. De zich aan boord bevindende gewonde of zieke zeelieden en militairen, onverschillig tot welke natie zij behooren, zullen door de nemers beschermd en verzorgd worden.

9. De schipbreukelingen, gewonden of zieken van eenen oorlogvoerende, welke in de handen

vallen van den ander, zijn krijgsgevangenen. Aan dezen laatste staat het vrij, naar gelang der omstandigheden, te beslissen, of hij hen wil houden, hen zenden naar een haven van zijnen Staat, naar eene neutrale haven of zelfs naar eene haven van de tegenpartij. In het laatste geval mogen de aldus aan hun land teruggegeven gevangenen gedurende den oorlog niet dienen.

10. (*) De schipbreukelingen, gewonden of zieken, die, met toestemming van de plaatselijke overheid, in eene neutrale haven worden ontscheept, moeten, behoudens eene schikking in tegenovergestelden zin van den neutralen Staat met de oorlogvoerende Staten, op zoodanige wijze door den neutralen Staat bewaakt worden, dat zij niet op nieuw deel kunnen nemen aan de krijgsverrichtingen.

De hospitaalkosten en die voor de interneering zullen gedragen worden door den Staat, tot welken de schipbreukelingen, gewonden of zieken behooren.

11. De voorschriften, vervat in de vorenstaande artikelen, zijn slechts verbindend voor de contracteerende Mogendheden, ingeval van oorlog tusschen twee of meer van Haar.

Die voorschriften zullen ophouden verbindend te zijn van het oogenblik af, waarop in een oorlog tusschen contracteerende Mogendheden, eene niet-contracteerende Mogendheid zich bij eenen der oorlogvoerenden mocht voegen.

12. Het tegenwoordig Verdrag zal zoo spoedig mogelijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen te 's-Gravenhage nedergelegd worden.

Van het nederleggen van iedere akte van bekrachtiging zal een proces-verbaal worden opgemaakt, waarvan een voor eensluidend gewaarmerkte afdruk langs diplomatieken weg zal worden overgemaakt aan alle contracteerende Mogendheden.

13. De Mogendheden, die niet onderteekend hebben, en de Conventie van Genève van 22 Augustus 1864 aangenomen zullen hebben, kunnen tot het tegenwoordig Verdrag toetreden.

Zij zullen te dien einde hare toetreding moeten te kennen geven aan de contracteerende Mogendheden, door middel van eene schriftelijke kennisgeving, gericht tot de Nederlandsche Regeering en door deze aan alle andere contracteerende Mogendheden medegedeeld.

(*) Bovenstaand artikel 10 is met onderling goedvinden der betrokken Staten door geen hunner bekrachtigd. (*Offic. aant.*)

14. Mocht het gebeuren, dat eene der Hooge contracteerende Partijen het tegenwoordig Verdrag zoude opzeggen, dan zou deze opzegging eerst van kracht worden één jaar na de schriftelijke kennisgeving tot de Nederlandsche Regeering gericht en door deze onmiddellijk aan alle andere contracteerende Mogendheden medegedeeld.

Die opzegging zal slechts van kracht zijn ten aanzien van de Mogendheid, die haar heeft gedaan.

Ter oirkonde waarvan de Gevolmachtigden het tegenwoordig Verdrag hebben onderteekend en van hunne zegels voorzien.

Gedaan te 's-Gravenhage den negen en twintigsten Juli achttienhonderd negen en negentig, in een enkel exemplaar, hetwelk nedergelegd zal blijven in het archief der Nederlandsche Regeering en waarvan voor eensluidend gewaarmerkte afdrukken langs diplomatieken weg aan de contracteerende Mogendheden zullen worden overgemaakt.

(*Volgt de onderteekening.*)

VERTALING.

VERKLARING.

De ondergeteekenden, Gevolmachtigden der Mogendheden vertegenwoordigd op de internationale Vredesconferentie te 's Gravenhage, te dien einde door hunne Regeeringen behoorlijk gemachtigd,

geleid door de gevoelens, welke hunne uiting hebben gevonden in de verklaring van St. Petersburg van $\frac{\text{29 November}}{\text{11 December}}$ 1868,

Verklaren:

De contracteerende Mogendheden stemmen, voor een tijdperk van vijf jaren, toe in het verbod om, uit ballons of op andere dergelijke nieuwe wijzen, projectielen en ontploffbare stoffen te werpen.

Deze verklaring is slechts verbindend voor de contracteerende Staten, in geval van oorlog tusschen twee of meer hunner.

Zij houdt op verbindend te zijn, zoodra in een oorlog tusschen contracteerende Mogendheden, eene niet contracteerende Mogendheid zich mocht aansluiten aan een der oorlogvoerenden.

Deze verklaring zal zoo spoedig doenlijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen worden nedergelegd te 's Gravenhage.

Van de nederlegging van iedere akte van bekrachtiging zal een proces-verbaal worden opgemaakt, waarvan een gewaarmerkte afdruk langs diplomatieken weg zal worden overgemaakt aan alle contracteerende Mogendheden.

De Mogendheden, die niet onderteekend hebben, kunnen tot deze Verklaring toetreden. Zij hebben, te dien einde, hunne toetreding kenbaar te maken aan de contracteerende Mogendheden, door middel eener geschreven kennisgeving, gericht aan de Regeering der Nederlanden en door deze medegedeeld aan al de andere contracteerende Mogendheden.

Bijaldien eene der Hooge contracteerende Partijen deze Verklaring mocht opzeggen, zal die opzegging eerst werken één jaar na de schriftelijke kennisgeving aan de Regeering der Nederlanden, welke door deze onmiddellijk wordt medegedeeld aan al de andere contracteerende Mogendheden.

Die opzegging werkt slechts ten opzichte van de Mogendheid, welke haar heeft gedaan.

Ter oorkonde waarvan de Gevolmachtigden deze verklaring hebben geteekend en van hunne zegels voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage den 29 Juli 1899, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd zal blijven in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan gewaarmerkte afdrukken langs diplomatieken weg zullen worden toegezonden aan de contracteerende Mogendheden.

(*Volgt de onderteekening.*)

VERTALING.

VERKLARING.

De ondergeteekenden, Gevolmachtigden der Mogendheden vertegenwoordigd op de Internationale Vredesconferentie te 's Gravenhage, te dien einde door hunne Regeeringen behoorlijk gemachtigd,

geleid door de gevoelens, welke hunne uiting hebben gevonden in de verklaring van St. Petersburg van $\frac{\text{29 November}}{\text{11 December}}$ 1868,

Verklaren:

De contracteerende Mogendheden ontzeggen zich het bezigen van projectielen, welke uitsluitend strekken tot het verspreiden van verstikkende of vergiftige gassen.

Deze verklaring is slechts verbindend voor de contracteerende Staten, in geval van oorlog tusschen twee of meer hunner.

Zij houdt op verbindend te zijn, zoodra in een oorlog tusschen contracteerende Mogendheden, eene niet contracteerende Mogendheid zich mocht aansluiten aan een der oorlogvoerenden.

Deze verklaring zal zoo spoedig doenlijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen worden nedergelegd te 's Gravenhage.

Van de nederlegging van iedere akte van bekrachtiging zal een proces-verbaal worden opgemaakt, waarvan een gewaarmerkte afdruk langs diplomatieken weg zal worden overgemaakt aan alle contracteerende Mogendheden.

De Mogendheden, die niet onderteekend hebben, kunnen tot deze Verklaring toetreden. Zij hebben, te dien einde, hunne toetreding kenbaar te maken aan de contracteerende Mogendheden, door middel eener geschreven kennisgeving, gericht aan de Regeering der Nederlanden en door deze medegedeeld aan al de andere contracteerende Mogendheden.

Bijaldien eene der Hooge contracteerende Partijen deze Verklaring mocht opzeggen, zal die opzegging eerst werken één jaar na de schriftelijke kennisgeving aan de Regeering der Nederlanden, welke door deze onmiddellijk wordt medegedeeld aan al de andere contracteerende Mogendheden.

Die opzegging werkt slechts ten opzichte van de Mogendheid, welke haar heeft gedaan.

Ter oorkonde waarvan de Gevolmachtigden deze verklaring hebben geteekend en van hunne zegels voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage den 29 Juli 1899, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd zal blijven in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan gewaarmerkte afdrukken langs diplomatieken weg zullen worden toegezonden aan de contracteerende Mogendheden.

(*Volgt de onderteekening.*)

VERTALING.

VERKLARING.

De ondergeteekenden, Gevolmachtigden der Mogendheden vertegenwoordigd op de Internationale Vredesconferentie 's Gravenhage, te dien einde door hunne Regeeringen behoorlijk gemachtigd,

geleid door de gevoelens, welke hunne uiting hebben gevonden in de verklaring van St. Petersburg van $\frac{\text{29 November}}{\text{11 December}}$ 1868,

Verklaren:

De contracteerende Mogendheden ontzeggen zich het bezigen van kogels, die in het menschelijke lichaam gemakkelijk zich uitzetten of plat worden, zooals kogels met harden mantel, waarvan de mantel de kern niet geheel dekt of van insnijdingen voorzien is.

Deze verklaring is slechts verbindend voor de contracteerende Staten, in geval van oorlog tusschen twee of meer hunner.

Zij houdt op verbindend te zijn, zoodra in een oorlog tusschen contracteerende Mogendheden, eene niet contracteerende Mogendheid zich mocht aansluiten aan een der oorlogvoerenden.

Deze verklaring zal zoo spoedig doenlijk worden bekrachtigd.

De akten van bekrachtiging zullen worden nedergelegd te 's Gravenhage.

Van de nederlegging van iedere akte van bekrachtiging zal een proces-verbaal worden opgemaakt, waarvan een gewaarmerkte afdruk langs diplomatieken weg zal worden overgemaakt aan, alle contracteerende Mogendheden.

De Mogendheden, die niet onderteekend hebben, kunnen tot deze Verklaring toetreden. Zij hebben, te dien einde, hunne toetreding kenbaar te maken aan de contracteerende Mogendheden, door middel eener geschreven kennisgeving, gericht aan de Regeering der Nederlanden en door deze medegedeeld aan al de andere contracteerende Mogendheden.

Bijaldien eene der Hooge contracteerende Partijen deze Verklaring mocht opzeggen, zal die opzegging eerst werken één jaar na de schriftelijke kennisgeving aan de Regeering der Nederlanden, welke door deze onmiddellijk wordt medegedeeld aan al de andere contracteerende Mogendheden.

Die opzegging werkt slechts ten opzichte van de Mogendheid, welke haar heeft gedaan.

Ter oorkonde waarvan de Gevolmachtigden deze verklaring hebben geteekend en van hunne zegels voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage den 29 Juli 1899, in enkelvoudig exemplaar, dat nedergelegd zal blijven in de archieven der Nederlandsche Regeering en waarvan gewaarmerkte afdrukken langs diplomatieken weg zullen worden toegezonden aan de contracteerende Mogendheden.

(*Volgt de onderteekening.*)

—

21 *September* 1900. WET, tot wijziging van artikel 240*c* en artikel 243 der Gemeentewet. S. 164.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1899/1900, n°. 132, 1—17.

Hand. id. 1899/1900, *bladz.* 1791—1813, 1816—1825, 1831—1836, 1838—1844, 1846—1853.

Hand. 1e *Kamer* 1899/1900, *bladz.* 453—457, 459—461; 1900/1901, *bladz.* 12—18.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid gebleken is om wijziging te brengen in artikel 240*c* en artikel 243 der Gemeentewet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In artikel 240*c* der Gemeentewet vervallen de woorden: „of naar de vertering".

2. Artikel 243 der Gemeentewet wordt gelezen als volgt:

I. De directe belastingen, bedoeld in artikel 240*c*, worden met of zonder aangifte der belastingschuldigen geheven, hetzij naar het geschatte inkomen, hetzij naar een inkomen, afgeleid uit den uiterlijken staat, volgens in de belastingverordening vermelde grondslagen.

II. Bij schatting van het inkomen worden, behoudens het hierna bepaalde, die deelen daarvan die voortspruiten uit een vermogen van *f* 13,000.— of hooger, op hun werkelijk zuiver bedrag in rekening gebracht, en kunnen de overige deelen met ten hoogste vijf en twintig ten honderd worden verminderd. Wisselvallige inkomsten kunnen berekend worden naar het gemiddelde over twee of meer jaren.

III. Het belastbaar inkomen wordt verkregen door het geschatte of afgeleide inkomen te verminderen met eene som voor noodzakelijk levensonderhoud, welke som voor alle aanslagen gelijk is of, in verband met de samenstelling van het gezin, op gelijken voet berekend wordt.

De heffing kan echter op die wijze worden geregeld, dat door hem, wiens geschat of afgeleid inkomen de som voor noodzakelijk levensonderhoud slechts met een gering bedrag overtreft, niet in de belasting wordt bijgedragen.

IV. Het percentage van heffing is voor alle belastbare inkomens gelijk.

Met afwijking van dezen regel is het geoorloofd het tarief der belasting op zoodanigen voet in te richten dat een stijgend percentage wordt geheven van toenemingen van het belastbaar inkomen op dat tarief, mits geene toeneming als hierboven bedoeld zwaarder wordt belast dan met tweemaal het percentage, geheven van een belastbaar inkomen gelijk aan anderhalf maal de kleinste som welke voor noodzakelijk levensonderhoud wordt afgetrokken en het percentage hetwelk van toenemingen wordt geheven bij geen enkele opklimming in het tarief daalt.

V. Indeeling der inkomens in klassen is geoorloofd, mits de verdeeling der lasten daarbij slechts

weinig verschilt van die, welke bij toepassing van de in dit artikel gestelde regelen zou worden verkregen.

Afwijkingen van de regelen, onder III en onder IV gesteld, zijn geoorloofd, wanneer de bestaande verordeningen of andere omstandigheden daartoe aanleiding geven, mits de verdeeling der lasten daarbij niet aanmerkelijk verschilt van die, welke bij opvolging van die regelen zou worden verkregen.

3. De plaatselijke verordeningen, bedoeld in het tweede lid van art. 14 der wet van 24 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 156), vervallen van rechtswege eerst met 1 Januari 1902, behoudens het bepaalde bij art. 15, 3de lid, van genoemde wet.

Onder deze verordeningen zijn niet begrepen die, welke vóór 1 Januari 1902 met inachtneming dezer wet zullen zijn vastgesteld en goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 21sten September 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 4 *Oct.* 1900.)

—

24 *September* 1900. BESLUIT, waarbij met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel van 25 Mei 1900, 2de Afd., n°. 1725/1362, alsnog goedkeuring wordt verleend aan het besluit van den raad der gemeente *Stad-Almelo* van 18 Mei te voren tot wijziging van de begrooting dier gemeente voor 1900. S. 165.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Stad-Almelo*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* d.d. 25 Mei 1900, 2de afd. n°. 1725/1362, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien raad van 18 Mei te voren tot wijziging van de gemeentebegrooting voor 1900;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 29 Augustus 1900, n°. 171;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 September 1900, n°. 5286, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat de raad van *Stad-Almelo* bij besluit van 18 Mei 1900, n°. XIV heeft besloten op de begrooting van uitgaven dezer gemeente voor 1900 in te stellen onder hoofdstuk 2, art. 105*c*, tegemoetkoming aan den ambtenaar ter secretarie J. F. VAN DEN BERG, in de kosten van zijn verblijf, om gezondheidsredenen te *Davos-Platz* *f* 425.— en dit bedrag te vinden door afschrijving van art. 106 „onvoorziene uitgaven"; op grond, dat het verblijf van VAN DEN BERG, in wiens verblijfkosten te *Davos-Platz* voorloopig door hulp van particulieren is voorzien, waarschijnlijk langer zal duren dan de geldelijke hulp van particulieren zal reiken; dat een herhaald beroep op particuliere hulp niet gewenscht is; dat het gemeentebestuur bevoegd is om een gemeenteambtenaar, wiens ouders overleden zijn, wiens oude gebrekkige grootmoeder en een schoolgaande broeder hun levensonderhoud moeten vinden uit de jaarwedde, in het genot waarvan die ambtenaar is verbleven, te doen verplegen voor gemeenterekening, voor zoover of zoolang die verpleging niet kan geschieden voor rekening van anderen; dat die bevoegdheid een plicht is, waar het gemeentebestuur in dezen staat tegenover een ambtenaar, werkzaam onmiddellijk bij en onder dat bestuur; dat althans over 1900 in de kosten van het verder verblijf van VAN DEN BERG door de gemeente kan en mag worden voorzien en hetgeen aan het fonds ontbreekt om die kosten voor dat tijdperk te doen bestrijden, uit de gemeentekas behoort te worden aangevuld; en dat de geldelijke toestand der gemeente het doen van eene zoodanige uitgave wel gedoogt;

dat Gedeputeerde Staten van *Overijssel* bij hun aan het hoofd dezes vermelde besluit aan evengemeld gemeenteraadsbesluit hunne goedkeuring hebben onthouden, op grond dat bovenbedoelde uitgaaf niet kan geacht worden de belangen van de gemeente te betreffen;

dat de Raad van *Stad-Almelo* van dit besluit van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat VAN DEN BERG in zoodanige geldelijke omstandigheden verkeert, dat het voor hem te *Davos-Platz* noodzakelijke verblijf door anderen moet worden bekostigd; dat wijl de door particulieren verleende hulp, ten behoeve van dat verblijf aldaar, slechts tot 1 Juli 1900 toereikend zal kunnen zijn, en een nieuw beroep op deze of andere ingezetenen niet gewenscht geoordeeld wordt, de Raad het van zijn plicht acht, voor eenige maanden — aanvankelijk voor het 2de halfjaar 1900 — de kosten van dat verblijf voor rekening van de

gemeente te doen brengen; dat, zoo al deze uitgave geen *belang*, dat de gemeente betreft, zou kunnen heeten, naar het oordeel van dezen Raad, het gemeentebestuur bevoegd is, ondersteuning te verleenen in een geval van noodzakelijkheid, als ten dezen aanwezig is, en deze bevoegdheid een plicht is, waar het geldt een in dienst van het gemeentebestuur zijnd persoon; dat de financieele toestand der gemeente het doen van deze uitgaaf wel gedoogt en het voor onvoorziene uitgaven beschikbare bedrag zoo ruim is, dat eene afschrijving daarvan voor het doen dier uitgave geschieden kan;

Overwegende, dat de Raad der gemeente *Stad-Almelo* bij besluit van 18 Mei 1900 aan den ambtenaar ter secretarie J. F. VAN DEN BERG eene tegemoetkoming in de kosten van verblijf om gezondheidsredenen te *Davos-Platz* heeft verleend van *f* 425.—, zulks omdat de hulp van particulieren, waardoor het hem mogelijk was geweest in *Davos-Platz* verblijf te houden, niet verder strekte dan tot 1 Juli 1900, en dewijl een nieuw beroep op particulieren niet gewenscht werd geoordeeld;

dat het appelleerend bestuur in zijn appellatoir adres dit besluit nader toelicht door te vermelden, dat de Raad het van zijn plicht acht voor eenige maanden — aanvankelijk voor het 2de halfjaar 1900 — de kosten van het verblijf van J. F. VAN DEN BERG te *Davos-Platz* voor rekening van de gemeente te doen brengen;

dat alzoo blijkt, dat de hulp van particulieren, waardoor deze gemeenteambtenaar in staat was gesteld eenigen tijd te *Davos-Platz* verblijf te houden, met 1 Juli 1900 is opgehouden;

dat het niet met de wet, noch met het algemeen belang in strijd is te achten, dat het bestuur eener gemeente eenen door ziekte getroffen hulpbehoevenden ambtenaar der gemeente geldelijk ondersteunt;

dat de omstandigheden, waaronder op 18 Mei 1900 door den raad der gemeente *Stad-Almelo* werd besloten ten laste der begrooting van het loopende jaar te brengen eene uitgaaf van *f* 425.— ter tegemoetkoming aan den ambtenaar ter secretarie J. F. VAN DEN BERG in de kosten van zijn verblijf om gezondheidsredenen te *Davos-Platz* het doen dezer uitgaaf voor rekening der gemeente rechtvaardigen;

dat deze tegemoetkoming niet meer is dan eene aanvulling van de hulp, welke reeds van particuliere zijde aan genoemden ambtenaar is verstrekt;

dat het verblijf te *Davos-Platz* voor dien ambtenaar noodzakelijk is om zijne geschokte gezondheid te verbeteren en hem in staat te stellen verdere diensten aan de gemeente te bewijzen, doch dat dit verblijf door hem zeker niet kan worden bekostigd en andere particulieren niet langer genegen zijn om die kosten voor hunne rekening te nemen;

dat de geldelijke toestand der gemeente het doen van de genoemde uitgave wel gedoogt;

dat mitsdien Gedeputeerde Staten van *Overijssel* ten onrechte hunne goedkeuring hebben onthouden aan bovengemeld besluit van den raad der gemeente *Stad-Almelo;*

Gezien de gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* van 25 Mei 1900, n°. 1725/1362, 2de afd., alsnog goedkeuring te verleenen aan het besluit van den Raad der gemeente *Stad-Almelo* van 18 Mei te voren tot wijziging der begrooting voor die gemeente voor 1900.

Onze Minister van Binnenlandsche zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het rapport van voornoemden Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 24sten September 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 6 *Oct.* 1900.)

—

25 *September* 1900. BESLUIT, waarbij, met vervallenverklaring van het Koninklijk besluit van 11 Juni 1891 (*Staatsblad* n°. 102), gewijzigd bij Koninklijk besluit van den 2den Februari 1895 (*Staatsblad* n°. 17), aan dr. W. C. MENSONIDES, te *Ede*, vergunning wordt verleend het perceel kadastraal bekend sectie K n°. 1686, te *Ede* te bezigen als gesticht voor krankzinnigen. S. 166.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 22 September 1900, n°. 1983, afdeeling Medische Politie;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij de wetten van den 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 191);

Gezien het Koninklijk besluit van 11 Juni 1891 (*Staatsblad* n°. 102), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 2 Februari 1895 (*Staatsblad* n°. 17);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. 1. Aan dr. W. C. MENSONIDES, te *Ede*, wordt vergunning verleend het perceel kadastraal bekend sectie K n°. 1686, te *Ede*, te bezigen als een gesticht voor krankzinnigen, op de wijze zooals dit, overeenkomstig de aan mejuffrouw SOPHIA GENIS verleende vergunning, thans is ingericht.

2. In het gesticht, bestaande uit de villa „Ruimzicht" en twee paviljoenen, mogen uitsluitend vrouwen, doch niet meer dan twintig, verpleegd worden.

3. Zonder goedkeuring van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hunne bestemming eene verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van versche lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

4. De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt aan ten minste één geneeskundige opgedragen, die in een woning op het terrein van het gesticht of in de onmiddellijke nabijheid daarvan, gevestigd moet zijn.

5. Het Koninklijk besluit van 11 Juni 1891 (*Staatsblad* n°. 102), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 2 Februari 1895 (*Staatsblad* n°. 17), waarbij aan SOPHIA GENIS, te *Ede*, vergunning wordt verleend tot oprichting van een gesticht voor krankzinnigen aldaar, vervalt.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 25sten September 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 6 *Oct.* 1900.)

—

28 *September* 1900. BESLUIT, waarbij, met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Friesland* van 7 Maart 1900, n°. 44, 2de afdeeling F, alsnog goedkeuring wordt verleend aan het besluit van den raad der gemeente *het Bildt* van 29 Januari te voren tot wijziging der begrooting dier gemeente voor 1900. S. 167.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep ingesteld door den raad der gemeente *het Bildt* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Friesland* d.d. 7 Maart 1900, n°. 44, 2de afdeeling F, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien raad d.d. 29 Januari te voren tot wijziging der begrooting voor 1900;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van den 25 Juli 1900, n°. 151;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 26 September 1900, n°. 4622, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat de Raad der gemeente *het Bildt* bij besluit van 29 Januari 1900, n°. 19, heeft besloten de begrooting der inkomsten en uitgaven van de gemeente voor het dienstjaar 1900 te wijzigen als volgt:

Ontvangsten.

HOOFDSTUK II.

Opbrengst van plaatselijke belastingen.

Afdeeling III.

Hoofdelijke omslag of andere directe belasting naar het inkomen of naar de vertering.

Art. 1. Gewone hoofdelijke omslag tot vinding van het tekort op de inkomsten tot dekking der uitgaven over 1900, uitgetrokken op *f* 20,700.—, te verhoogen met *f* 1000.—, en nader uit te trekken op *f* 21,700.—.

Het totaal dezer afdeeling nader uit te trekken op *f* 21,700.— en het totaal van het IIde hoofdstuk nader uit te trekken op *f* 33,521.79^5;

Het totaal bedrag der inkomsten nader vast te te stellen op *f* 93,188.61.

Uitgaven.

HOOFDSTUK IX.

Andere uitgaven niet onder de vorige hoofdstukken begrepen.

Afdeeling. III.

Kosten van openbare vermakelijkheden en andere.

Aan deze afdeeling toe te voegen een nieuw:

Art. 7. Kosten van aankoop van land *f* 1000.—.

Het totaal van deze afdeeling en van hoofdstuk IX nader uit te trekken op *f* 1475.—.

Het totaal bedrag der uitgaven nader vast te stellen op *f* 93,188.61.

Balans.

Inkomsten . . .	*f*	93,188.61
Uitgaven	*f*	93,188.61
Saldo. . .		*Nihil.*

daarbij overwegende, dat het wenschelijk is om — naast de directe armenzorg voorgeschreven bij de wet van 28 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 100) — maatregelen te nemen tot wering van armoede en voorkoming van panperisme in de gemeente anders dan door het lenigen van oogenblikkelijken nood; dat van verschillende middelen die kunnen leiden om armoede te helpen voorkomen en verbetering van meer blijvenden aard te brengen in de volkstoestanden in *het Bildt*, het verhuren van akkerland of tuingrond aan hen die daartoe gezind en bekwaam zijn, aan dit doel bevorderlijk kan zijn; dat de gemeente daarvoor land moet koopen, waartoe wijziging der begrooting over 1900 noodig is;

dat Gedeputeerde Staten van *Friesland* bij hun aan het hoofd dezes vermelde besluit hunne goedkeuring hebben onthouden aan evenvermeld gemeenteraadsbesluit, daarbij overwegende dat uit het feit dat de raad tegelijkertijd dat hij een bepaald bedrag op de gemeentelijke begrooting van uitgaven bracht tot aankoop van land, ook tevens de begrooting van inkomsten wijzigde door met precies hetzelfde bedrag de opbrengst van den hoofdelijken omslag te verhoogen, met zekerheid mag worden afgeleid, dat hij de geprojecteerde uitgaaf tot aankoop van land wenscht beschouwd te zien als eene gewone uitgave die uit de gewone inkomsten der gemeente behoort te worden gekweten; dat derhalve de raad zich bevoegd acht om van de belastingbetalende ingezetenen jaarlijks te heffen een zeker bedrag boven hetgeen ter voorziening in den eigenlijken dienst der gemeentelijke huishouding volstrekt noodig is, ten einde dit om te zetten in grondeigendom ten bate der gemeente; dat intusschen eene dergelijke uitbuiting der belastingschuldigen in geen geval voor goedkeuring vatbaar is; dat toch in het algemeen de bevoegdheid der gemeente om op te treden als belastinghefster uit den aard der zaak zich niet verder kan uitstrekken dan tot het zich door belastingheffing verschaffen van de noodige financieele middelen tot zoodanig bedrag als vereischt wordt om in de behoeften der gemeentehuishouding naar eisch te voorzien; dat zoodra zij als zoodanig die grenzen overschrijdt, hare belastingheffing er noodzakelijk toe leidt om aan diegenen harer ingezetenen, welke door hare belastingen worden getroffen, een deel van hunne inkomsten te ontnemen, ten einde willekeurig de anderen daarmede te bevoordeelen; dat de gemeente, op deze wijze ingrijpende in de verdeeling van den maatschappelijken rijkdom, noodzakelijk komt op een terrein waaraan zij vreemd behoort te blijven, en waarop dit haar ingrijpen slechts verwarring kan stichten; dat er bovendien allerminst voldoende waarborg bestaat dat het aanwenden der uitgetrokken gelden in den aangegeven zin zou leiden tot het beoogde doel, namelijk wering van armoede en voorkoming van pauperisme; dat bij de beoordeeling van dezen maatregel toch op den voorgrond dient te staan dat, zal de beoogde maatregel iets beteekenen, hij zal dienen uitgestrekt te worden over een zeer groot aantal jaren, zoodat inderdaad een landbezit van belangrijke beteekenis dientengevolge het eigendom der gemeente werd; dat toch, gold het hier slechts een maatregel voor eenmaal of voor enkele malen, de daardoor te verkrijgen practische resultaten in verband met de daarvoor uitgetrokken som uit den aard der zaak zoo miniem zonden wezen, dat hij ternauwernood als ernstig gemeend kan worden beschouwd; dat, is het intusschen de bedoeling van den raad om dien maatregel gedurende een groot aantal jaren voort te zetten en wel zoolang, dat inderdaad practische gevolgen van beteekenis daarnit konden voortvloeien, al dadelijk tegenover zoodanig streven het bezwaar zich laat gelden, dat de raad zich aldus begeeft op een veld van onzekere proefnemingen waarbij alles afhankelijk is van onbekende omstandigheden die in de toekomst zich kunnen voordoen, doch waaromtrent zich voor het oogenblik niets met redelijke zekerheid laat voorspellen; dat echter in elk geval ook al wil men aannemen de wenschelijkheid in het algemeen belang, dat overal ruimschoots gelegenheid besta om bouwland of tuingrond te huren voor hen die daartoe gezind en bekwaam zijn, daaruit nog volstrekt niet voortvloeit, dat het op den weg ligt der gemeente om ter wille van dat algemeen belang zich te belasten met de taak om die gelegenheid in het leven te roepen, veel minder, dan wanneer zij zulks doet, daardoor juist zoodanig algemeen belang op de beste wijze zoude worden bevorderd; dat het toch wel niet zal liggen in de bedoeling van den raad om het door de gemeente aan te

koopen land kosteloos of wel tegen een zeer miniemen huurprijs, belangrijk beneden de werkelijke huurwaarde, af te staan ten gebruike aan hen, die naar het oordeel van den raad daartoe gezind en bekwaam zijn; dat echter, wordt daarvoor eene redelijke huursom geëischt, gelijk het geval behoort te zijn, indien men althans niet wil eene vermomde bedeeling, zij niet inzien waarom het algemeen belang in bijzondere mate zou worden bevorderd door het feit dat de gemeente als eigenaresse-verhuurster van landen optreedt in plaats van de particulieren, uit wier handen die eigendom door aankoop in de hare is overgegaan; dat zij daarentegen de vrees niet kunnen onderdrukken, dat waar de gemeente zich belast met eene taak die niet behoort tot haren eigenaardigen werkkring, zij bij de vervulling daarvan steeds zal hebben te worstelen met moeilijkheden welke voor den bijzonderen eigendom niet in die mate bestaan en dus in den regel van hare werkzaamheid op dit gebied slechts minbevredigende resultaten kunnen worden verwacht; dat toch bij de gemeente, waar zij slechts handelend kan optreden door het haar vertegenwoordigend orgaan, zijnde het gemeentebestuur in dezen steeds is te duchten, de werking van een aantal min gewenschte invloeden, zooals bijv. gunstbetoon aan ondergeschikten, die zich niet kunnen doen gelden tegenover den particulieren eigendom; dat dit gevaar in het bijzonder is te duchten waar in het onderwerpelijk geval een belangrijk gemeentelijk landbezit gepaard met de exploitatie daarvan door de gemeente zelve zou worden in het leven geroepen, en in stand gehouden, nevens den particulieren eigendom van land, die harerzijds uit den aard der zaak enkel zou zijn onderworpen aan de gewone wetten van het vrije maatschappelijk ruilverkeer; dat bovendien hier geen sprake is van een gemeentelijk grondbezit, dat in belangrijken omvang reeds feitelijk bestaat, maar van een zoodanig dat in dien vorm slechts kan worden in het leven geroepen door achtereenvolgende landaankoopen van gemeentewege, gedurende een groot aantal jaren voortgezet, tengevolge waarvan langzamerhand particulier eigendom in, naar de opvatting van den raad, voldoende mate zou worden geconverteerd in communaal bezit; dat dan ook bij het onderwerpelijk raadsbesluit niet bedoeld wordt de aankoop van een bepaald perceel gronds voor eene duidelijke gedefinieerde bestemming, maar de aankoop van grond in het algemeen; dat derhalve de uitvoering van den door den raad beoogden maatregel per se zou medebrengen, dat eveneens gedurende tal van jaren de gemeente zich geroepen zou achten om als concurrent op te treden bij alle mutatiën van grondeigendom, welke zij voor het door haar beoogde doel geschikt acht; dat echter een dergelijk ingrijpen der gemeente in de oeconomische verhoudingen binnen haar grondgebied hun hoogst bedenkelijk voorkomt; dat dan ook naar hunne overtuiging die maatregel, wordt hij althans als ernstig opgevat en ook voor het vervolg doorgevoerd, in de practijk slechts zou kunnen beschouwd worden als eene zij het ook hoogst gebrekkige en onvolledige poging om op den duur te geraken tot eene gedeeltelijke gemeenmaking van den grondeigendom in de gemeente *het Bildt*, zulks op kosten uitsluitend der tegenwoordige en toekomstige belastingplichtigen, voor zoover zij door den hoofdelijken omslag worden getroffen; dat nu, wat het laatste punt betreft, wel is waar de voorsteller van het onderwerpelijk raadsbesluit in zijne daarbij gegeven Memorie van Toelichting tracht te betoogen, dat een gebruiken van de opbrengst van den hoofdelijken omslag tot dit doel zich voldoende laat rechtvaardigen, omdat vroeger eigendommen der gemeente zouden zijn verkocht voor aflossing van schuld, welke niet hadden behooren verkocht te worden, doch deze redeneering in geen geval als ter zake dienende kan worden beschouwd; dat immers hoe men ook over de opportuniteit van die verkoopen moge oordeelen, zij in elk geval zijn geschied krachtens besluiten van het daartoe bevoegd gezag, goedgekeurd door het eveneens daartoe bevoegde hoogere gezag en het eene grove onbillijkheid zou wezen ten bate van hen die geene belasting betalen, thans degenen, die nu door den hoofdelijken omslag worden getroffen of dit voor het vervolg zullen worden, nog eens extra te belasten, omdat een vroeger geslacht voor bijna veertig jaren ter goeder trouw heeft gemeend de destijds bestaande eigendommen der gemeente tot schulddelging te mogen realiseeren; dat dus het onderwerpelijk raadsbesluit niet behoort te worden goedgekeurd;

dat de raad der gemeente *het Bildt* van dit besluit van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep is gekomen, daarbij aanvoerende, dat bij de beoordeeling van meerbedoeld raadsbesluit behoort te worden gevraagd:

1°. is de gemeenteraad bevoegd gelden op de begrooting uit te trekken waarvan de strekking

is om armoede in de gemeente te weren en pauperisme te voorkomen?

2°. kan, bij bevestigende beantwoording dezer vraag, de door den gemeenteraad gekozen weg tot het beoogde doel leiden?

dat de 1ste vraag bevestigend moet worden beantwoord en de daar bedoelde bevoegdheid van den gemeenteraad door Gedeputeerde Staten dan ook niet is ontkend; dat wat de 2de vraag betreft, Gedeputeerde Staten in hun bestreden besluit er niet in zijn geslaagd de ondeugdelijkheid van den door den gemeenteraad ingeslagen weg aan te toonen; dat de raad zijne bevoegdheid om zoodanig bedrag aan belasting te heffen als vereischt wordt om in de behoeften der gemeentehuishouding naar eisch te voorzien in casu niet overschrijdt, waar de belastingheffing strekt om uitgaven te dekken, welke een gevolg zijn van handelingen waarvan de rechtmatigheid niet wordt betwist; dat met den aankoop van land voor *f* 1000.— wel niet duurzaam de armoede in *het Bildt* zou kunnen worden bestreden, maar dat daarmede toch een zóó nuttig effect ter voorkoming van armoede zal worden verkregen, als dit op geene andere wijze met gelijk bedrag mogelijk zou zijn; dat het voorgestelde middel niet voor één jaar werkt, maar blijft doorwerken in de toekomst; dat er geen beter middel bestaat tegen verarming dan den werkman in de gelegenheid te stellen op billijke voorwaarden grond te huren, waaraan hij zijne werkelooze uren nuttig kan besteden; dat jaarlijks eene subsidie van ± *f* 22,000.— uit de gemeentekas moet worden verleend om de armoede, welke dikwijls voortvloeit uit gebrek aan werk, te lenigen; en dat de belastingbetalers er het meeste belang bij hebben dat de bevolking van *het Bildt* niet nog meer verarmt, daar zij het ten slotte zijn, die de armenlasten moeten opbrengen;

Overwegende dat het uitgeven van kleine perceelen grond in huur aan werklieden ter bebouwing in hunne vrije uren voor een der beste middelen geldt ter verbetering van sociale toestanden;

dat het nut van zoodanige uitgifte het grootst is dáár waar zooals in de gemeente *het Bildt* tengevolge van eigenaardige landbouwtoestanden, de arbeiders slechts een klein deel van het jaar werk hebben en dewijl hunne verdiensten dan te gering zijn voor hun onderhoud, armlastig worden;

dat dit alles te meer klemt omdat het in de gemeente *het Bildt* niet mogelijk is kleine stukjes grond van particuliere landeigenaars tegen loonende prijzen te pachten;

dat geen enkele wetsbepaling den gemeenteraad verbiedt zich dit belang aan te trekken, waar het particulier initiatief om langs den aangeduiden weg tot een beteren toestand te geraken, ontbreekt of slechts in onvoldoende mate aanwezig is;

dat wel is waar de bestaande Armenwet bindende regelen stelt voor de armbesturen, waardoor zij beperkt worden in hunne bevoegdheid voor armenbedeeling, maar dat het onder de noodige controle verhuren van kleine stukjes grond tegen matigen pachtprijs niet is armenzorg maar bevordering van materieele welvaart en voorkoming van armoede beoogt;

dat de gemeente door zich dit belang aan te trekken ook niet komt op een terrein waar hooger gezag reeds regelend is opgetreden en dat evenmin op eenige andere wijze deze zaak aan hare bemoeiing is onttrokken;

dat de gemeenteraad bevoegd is gelden te bestemmen voor alle doeleinden die in het belang der gemeente worden geacht;

dat die bevoegdheid steeds in ruimen zin wordt opgevat zoodat zelfs begrootingen waarop bijvoorbeeld voorkwamen subsidiën voor maneges, operavoorstellingen en onderzoekingsexpedities de goedkeuring van hooger bestuur hebben verkregen;

dat in casu het belang der gemeente niet ver is te zoeken, want dat als het beoogde doel wordt bereikt de in de gemeente steeds klimmende armenbedeeling zal kunnen verminderen en de welvaart in de gemeente toenemen;

dat de omstandigheid dat de gemeente voor het beoogde doel slechts een kleine som heeft uitgetrokken niet als een nadeel maar veeleer als een voordeel moet worden beschouwd, omdat op deze wijze zonder belangrijk risico voor de gemeente-financiën zal kunnen blijken in hoeverre de maatregel aan het doel beantwoordt;

dat wel is waar bij toepassing op kleine schaal naar alle waarschijnlijkheid niet aan alle aanvragen zal kunnen worden voldaan en dus alleen aan hen, die zulks het meest noodig hebben en den meesten waarborg geven voor goede bebouwing en het nakomen van de te stellen voorwaarden, grond kan worden verhuurd, maar dat de maatregel niet kan worden veroordeeld omdat het gemeentebestuur evenals in tal van andere gevallen een keuze zal moeten doen tusschen verschillende personen en er geen reden is om te vermoeden, dat het gemeentebestuur daarbij niet met de noodige onpartijdigheid te werk zal gaan;

dat zelfs, indien de goede verwachting welke

men van dezen maatregel koestert niet mocht worden verwezenlijkt de uit den maatregel voortvloeiende kosten de gemeentebegrooting slechts voor één jaar zullen bezwaren;

dat het dus hier geldt eene proefneming, maar eene proefneming die, omdat zij een nuttig doel beoogt en voor de financiën der gemeente slechts weinig bezwarend is, meer voor- dan nadeelen belooft;

dat, wanneer de gemeenteraad later op te groote schaal in dezelfde richting mocht willen werkzaam zijn, het hooger gezag te allen tijde het recht behoudt, tusschenbeiden te komen;

dat er dus geen reden is om aan het bedoelde besluit van den Raad der gemeente *het Bildt* tot wijziging der begrooting voor 1900, goedkeuring te onthouden;

Gezien de Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Friesland* het daartegen ingesteld beroep gegrond te verklaren en alzoo alsnog goedkeuring te verleenen aan het besluit van den raad der gemeente *het Bildt* d.d. 29 Januari 1900 tot wijziging der begrooting voor het jaar 1900.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en tegelijk met de in hoofde dezes vermelde voordracht van genoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* opgenomen zal worden en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 28sten September 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 9 *Oct.* 1900.)

—

1 *October* 1900. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat wanneer op den laatsten dag van den termijn van aangifte voor de geboorte van een kind het bureau van den burgerlijken stand in de gemeente, waar de aangifte moest geschieden, gesloten was, hij, die door deze sluiting verhinderd wordt, aan zijne wettelijke verplichting tot aangifte der geboorte te voldoen, zich niet schuldig maakt aan de overtreding van art. 448 van het Wetboek van Strafrecht in verband met de artt. 29 en 30 van het Burgerlijk Wetboek.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending van de artt. 448 en 23 Strafrecht, in verband met art. 29 B. W. door verkeerde toepassing en van art. 40 Strafrecht door niettoepassing;

Overwegende dat bij het in zoover bevestigde vonnis door den kantonrechter bewezen is verklaard, dat de requirant in de gemeente Haarlem eerst op 27 December 1899 aangifte heeft gedaan aan den ambtenaar van den burgerlijken stand, dat hem op den 23sten van die maand twee kinderen waren geboren uit zijne echtgenoote R. S., in de echtelijke woning aan den Burgwal 22;

dat voorts de rechtbank met den kantonrechter mede als bewezen heeft aangenomen, dat blijkens kennisgeving van burgemeester en wethouders van Haarlem van 19 December 1899 het bureau van den burgerlijken stand aldaar op den 26sten dier maand was gesloten;

O. dat op grond van deze omstandigheid de kantonrechter den requirant heeft vrijgesproken, omdat, nu de wettelijke termijn van aangifte feitelijk was ingekort, het wettig en overtuigend bewijs van beklaagdes schuld niet was verkregen;

O. dat de rechtbank zich met deze beschouwing niet heeft vereenigd, maar geoordeeld heeft, dat de bedoelde maatregel van het gemeentebestuur van Haarlem de strafschuldigheid van den „beklaagde niet wegneemt, vermits art. 29 B. W. voorschrijft, dat de aangiften van geboorten zullen moeten worden gedaan aan den plaatselijken ambtenaar van den burgerlijken stand en dus het gesloten zijn van het bureau van den burgerlijken stand, — zijnde in het Burgerlijk Wetboek geen bepaalde plaats aangewezen waar de registers van geboorten worden gehouden — den beklaagde niet verhinderde om zich, vergezeld van twee getuigen op 26 December j.l. te begeven naar den ambtenaar van den burgerlijken stand te Haarlem, ten einde de aangifte van de geboorte van zijne kinderen te doen, wat hij evenwel blijkt niet te hebben gedaan";

O. dat deze beslissing bij het middel van cassatie wordt bestreden op grond in hoofdzaak, dat uit de 2de al. van art. 29 B. W., houdende dat de ambtenaar dadelijk eene akte van de aan-

gifte zal opmaken, volgt, dat men zich niet naar de woning van den ambtenaar heeft te begeven, maar de aangifte behoort te doen ter plaatse waar die ambtenaar gewoon is die aangifte aan te nemen; dat de requirant alles heeft gedaan om de wet op te volgen, maar zulks was afgestuit op het besluit tot sluiting van het bureau; dat hier dus sprake was van overmacht en art. 40 Strafrecht had behooren te zijn toegepast;

subsidiair, dat indien men kon aannemen, dat het bureau op 26 December (2den Kerstdag) mocht gesloten zijn, de sluiting alsdan invloed zou hebben op den termijn, zoodat de aangifte — zooals is geschied — op den 27sten kon plaats hebben;

O. daaromtrent, dat art. 448 Strafrecht strafbaar stelt het niet voldoen aan eene wettelijke verplichting tot aangifte aan den ambtenaar van den burgerlijken stand voor de registers van geboorte of overlijden;

dat volgens art. 29 B. W. de aangiften van geboorten moeten worden gedaan binnen drie dagen na de bevalling;

dat feitelijk vaststaat, dat, ingevolge besluit van burgemeester en wethouders der gemeente Haarlem, het bureau van den burgerlijken stand aldaar den 26sten December 1899 gesloten was;

dat derhalve op dien dag de requirant niet in de mogelijkheid is geweest aangifte op dat bureau te doen van de geboorte zijner kinderen op den 23sten dier maand;

dat nu wel, volgens de rechtbank, de requirant hierdoor niet verhinderd werd, om zich den 26sten met zijne getuigen te begeven naar den ambtenaar van den burgerlijken stand, ten einde zijne aangifte te doen, doch dat de plaats voor de aangifte geen andere kan zijn dan die, waar de registers zich bevinden, omdat het 2de lid van genoemd artikel voorschrijft, dat van de aangifte door den ambtenaar dadelijk eene akte moet worden opgemaakt, en deze akte, volgens de artt. 16 en 21, in de registers moet worden ingeschreven en door den ambtenaar met de partijen en de getuigen geteekend;

O. dat, vermits de requirant door de sluiting van det bureau verhinderd is geworden om de aangifte op den 3den dag na de bevalling van zijne vrouw te doen, hij niet gezegd kan worden aan zijne wettelijke verplichting tot aangifte binnen de drie dagen niet te hebben voldaan;

dat de strafbepaling van art. 448 Strafrecht dus ten onrechte op hem is toegepast, terwijl het feit, zooals het bewezen is verklaard, ook niet valt in eene andere strafbepaling;

dat het middel van cassatie dus gegrond is;

Vernietigt het vonnis, door de arrond.-rechtbank te Haarlem den 12den April 1900 in deze zaak gewezen;

Recht doende krachtens art. 105 der wet op de R. O.:

Verklaart het bewezen feit niet strafbaar;

Ontslaat den requirant van alle rechtsvervolging.

—

6 *October* 1900. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent de vrijstelling van meting voor Duitsche zeeschepen. S. 168.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 1 October 1900, n°. 5, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien artikel 6 der wet van 3 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 101) en de Koninklijke besluiten van 21 Augustus 1875 (*Staatsblad* n°. 146) en 18 September 1899 (*Staatsblad* n°. 208);

Herzien de Koninklijke besluiten van 5 April 1877 (*Staatsblad* n°. 69) en 18 Maart 1891 *Staatsblad* n°. 75);

Overwegende dat de regelen, waarnaar sedert 20 October 1899 in *Nederland* zeeschepen worden gemeten, sedert 1 Juli 1895 in het Duitsche Rijk worden gevolgd, en dat de Nederlandsche schepen, voorzien van een geldigen meetbrief in *Duitschland* onder de noodige bepalingen van meting worden vrijgesteld;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Van de meting in *Nederland* worden, behoudens het bepaalde bij artikel 2, vrijgesteld de zeil- en stoomschepen, tehuis behoorende in het Duitsche Rijk en voorzien van een meetbrief, door de bevoegde autoriteit in dat Rijk afgegeven.

Met den voormelden meetbrief worden gelijkgesteld de bijzondere meetbrieven, voor Duitsche stoomschepen waarin de aftrek voor de ruimten, ingenomen door de machines, ketels en kolenhokken, volgens de Engelsche voorschriften is bepaald, alsmede de Duitsche meetbrieven voor de vaart door het kanaal van *Suez*.

2. De gezagvoerders van Duitsche stoomschepen, voorzien van een vóór 1 Juli 1895 afgegeven gewonen meetbrief voor de vaart door het kanaal van *Suez*, kunnen vorderen:

dat voor de berekening van den netto-inhoud dier schepen de aftrek voor de ruimten, ingenomen door de machines, ketels en kolenhokken, wordt bepaald door nameting van die ruimten op den voet van de artikelen 18 en 19 van het Koninklijk besluit van 21 Augustus 1875 (*Staatsblad* n°. 146), zooals die artikelen zijn gewijzigd bij artikel 1 § 2 van het Koninklijk besluit van 18 September 1899 (*Staatsblad* n°. 208);

of wel dat, in de plaats daarvan, de nettoinhoud, in den meetbrief aangewezen, wordt verminderd met 12½ pCt. voor de stoomschepen, voorzien van een gewonen meetbrief afgegeven vóór 1 Juli 1895 en met 7½ pCt. voor die, voorzien van een meetbrief voor de vaart door het kanaal van *Suez*.

Dienovereenkomstig wordt een Nederlandsche meetbrief afgegeven, waarin de verdere bijzonderheden uit den in het Duitsche Rijk afgegeven meetbrief worden overgenomen.

3. Voor zoover volgens het vorig artikel meting plaats heeft, worden deswege kosten berekend volgens artikel 35, tweede lid van voormeld besluit van 21 Augustus 1875, doch alleen voor de werkelijk gemeten ruimten.

4. Dit besluit komt in werking den 1sten November 1900.

Alsdan vervallen de Koninklijke besluiten van 5 April 1877 (*Staatsblad* n°. 69) en 18 Maart 1891 (*Staatsblad* n°. 75).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 6den October 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 11 *Oct.* 1900.)

—

9 *October* 1900. BESLUIT, van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende vaststelling van het goedkeuringsmerk voor den ijk en herijk der maten en gewichten enz. voor 1901.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

Gelet op het Koninklijk besluit van 9 November 1869 (*Staatsblad* n°. 167), houdende vaststelling van de stempelmerken en het afkeuringsmerk voor de maten en gewichten, zooals het is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 15 October 1873 (*Staatsblad* n°. 137) en op art. 9 van het reglement betreffende de samenstelling, het onderzoek en den ijk der gasmeters, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 12 September 1874 (*Staatsblad* n°. 128);

Heeft goedgevonden:

1°. te bepalen, dat het goedkeuringsmerk gedurende het jaar 1901 te bezigen, zal zijn:

bij den ijk en herijk van maten en gewichten, de letter *k* in den gewonen schrijfvorm;

bij den ijk en herijk van gasmeters, de *Koninklijke Kroon;*

2°. ter algemeene kennis te brengen, dat, ingevolge art. 1 van de beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 23 Januari 1873, n°. 174, 12de afdeeling, laatstelijk gewijzigd bij beschikking van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 12 Maart 1898, litt. I, afdeeling Handel en Nijverheid, (1ste onderafdeeling) als merk bij eerste stempeling aan de nagenoemde ijkkantoren gebezigd wordt, het cijfer achter den naam van elk kantoor geplaatst:

's Hertogenbosch 1, Arnhem 3, 's Gravenhage 5, Rotterdam 6, Leiden 7, Dordrecht 8, Amsterdam 9, Alkmaar 10, Middelburg 12, Utrecht 14, Leeuwarden 15, Zwolle 16, Groningen 17, Assen 18, Maastricht 19.

's Gravenhage, den 9den October 1900.

De Minister voornoemd, (*get.*) C. LELY.

—

16 *October* 1900. PROCLAMATIE, betreffende de verloving van Hare Majesteit de Koningin. S. 169.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

AAN MIJN VOLK!

Het is Mij eene behoefte, aan het Nederlandsche Volk, van welks levendige belangstelling in het geluk van Mij en Mijn Huis Ik zoo diep ben overtuigd, persoonlijk mededeeling te doen van Mijne verloving met Zijne Hoogheid, Hertog HENDRIK VAN MECKLEMBURG-SCHWERIN.

Moge deze gebeurtenis, onder Gods zegen, bevorderlijk zijn aan het welzijn van ons Land en van zijne Bezittingen en Koloniën in Oost en West.

Lasten en bevelen, dat deze proclamatie in de *Staatscourant* en in het *Staatsblad* opgenomen en ter plaatse, waar zulks gebruikelijk is, aangeplakt zal worden.

Gedaan op het Loo, heden den 16den October 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

De Minister van Justitie, (*get.*) CORT V. D. LINDEN.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

De Minister van Marine, (*get.*) RÖELL.

De Minister van Financiën, „ PIERSON.

De Minister van Oorlog, „ ELAND.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

De Minister van Koloniën, (*get.*) CREMER.

(*Uitgeg.* 23 *Oct.* 1900.)

—

22 *October* 1900. BESLUIT, tot verlenging der schorsing van het beslnit van den raad der gemeente *Schinveld* van den 2den Mei 1900, waarbij aan A. H. GORRIS, hoofd der openbare lagere school in die gemeente, met ingang van den 1sten Augustus 1900, krachtens art. 29, onder *b*, der wet tot regeling van het lager onderwijs, eervol ontslag is verleend en van het beslnit van Gedeputeerde Staten van *Limburg* van den 6den Juli 1900, 4de afd., L^a. 4771/5 W, waarbij dat raadsbesluit is goedgekeurd. S. 170.

De schorsing is verlengd tot 1 *Januari* 1901.

—

22 *October* 1900. BESLUIT, betrekkelijk de lichting der nationale militie van het jaar 1901. S. 171.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onze Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine, van 16 October 1900, VIIde Afd., n°. 40; van 17 October 1900, n°. 1980 M., afdeeling Militie en Schutterijen; en van 18 October 1900, bureau B, n°. 34;

Gelet op de wet van den 19den Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), betrekkelijk de nationale militie;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. De lichting der militie van het jaar 1901 bedraagt 11,000 man, waarvan 510 man voor den dienst ter zee bestemd worden.

2. De hoegrootheid van het aandeel, door elke provincie in die lichting te dragen, wordt aangewezen in de vierde kolom van den staat, bij dit besluit behoorende.

3. De lotelingen, voor den dienst ter zee te bestemmen, worden daartoe gekozen uit degenen, die zich overeenkomstig artikel 150 van vorengenoemde wet, zooals dit artikel tijdelijk is gewijzigd bij de wet van 4 April 1892 (*Staatsblad* n°. 56), waarvan de duur der werking is verlengd laatstelijk bij de wet van 31 December 1897 (*Staatsblad* n°. 288), aangemeld hebben om bij de zeemilitie te dienen.

Het aantal, door elke Provincie te leveren in het voor den dienst ter zee bestemde deel der lichting, wordt voor zooveel mogelijk bepaald naar de verhouding, welke bestaat tusschen het getal dergenen die zich in de Provincie voor den dienst bij de zeemilitie hebben aangemeld en het gezamenlijk getal van hen, die in het geheele Rijk zich daarvoor hebben aangemeld.

Onze Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit beslnit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 22sten October 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Oorlog, (*get.*) ELAND.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

De Minister van Marine, (*get.*) RÖELL.

(*Uitgeg.* 28 *Nov.* 1900.)

STAAT, *aanwijzende het door elke provincie te dragen aandeel in de lichting der nationale militie van* 1901, *ten bedrage van* 11,000 *man.*

PROVINCIËN.	Aantal ingeschrevenen, waarnaar het aandeel der provincie, volgens art. 2 der wet, is berekend.	UITSLAG DER GLOBALE BEREKENING.	OPGELEGD AANDEEL.	*Opmerkingen.*
Noordbrabant	5204	$1239\frac{4678}{46198}$	1239	* Deze breuken zijn, als de hoogste, elk voor *een geheel* gerekend, tot het vinden van de bij de globale berekening te kort komende manschappen.
Gelderland	5414	$1289\frac{4778}{46198}$	1289	
Zuidholland	10024	$2386\frac{35572*}{46198}$	2387	
Noordholland	8272	$1969\frac{28138*}{46198}$	1970	
Zeeland	2081	$495\frac{22990}{46198}$	495	
Utrecht	2171	$516\frac{42832*}{46198}$	517	
Friesland	3141	$747\frac{41094*}{46198}$	748	
Overijssel	2920	$695\frac{12390}{46198}$	695	
Groningen	2909	$692\frac{29984*}{46198}$	693	
Drenthe	1326	$315\frac{33630*}{46198}$	316	
Limburg	2736	$651\frac{21102}{46198}$	651	
TOTAAL . . .	46198	$10994\frac{277188}{46198}$	11000	

Behoort bij het Koninklijk besluit van 22 October 1900 (*Staatsblad* n°. 171).

Ons bekend,

De Minister van Oorlog, (*get.*) ELAND.
De Minister van Binnenlandsche Zaken, „ H. GOEMAN BORGESIUS.
De Minister van Marine, „ RÖELL.

---

24 *October* 1900. BESLUIT, tot regeling der kosten van herschatting voor de herziening van de belastbare opbrengst der gebouwde eigendommen. S. 172.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 1sten September 1900, n°. 58 (Directe belastingen);

Gezien art. 33 der wet van den 2den Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 124) tot herziening van de belastbare opbrengst der gebouwde eigendommen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 2den October 1900 n°. 27);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 19den October 1900 n°. 6 (Directe Belastingen);

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De kosten, volgens art. 33 der wet van 2 Mei 1897 (*Staatsblad* n°. 124) te betalen door hem, die herschatting van gebouwd eigendom heeft gevraagd, in de gevallen waarin die kosten niet ten laste van den Staat zijn, bedragen:

a. *f* 1 per gebouwd eigendom, waarvoor eene afzonderlijke belastbare opbrengst is vastgesteld;

b. bovendien 2 percent van de belastbare opbrengst, bij de herschatting vastgesteld, per gebouwd eigendom als bedoeld onder *a;*

Het verschuldigde volgens *b* bedraagt voor elk zoodanig eigendom niet meer dan *f* 50.

2. De secretaris der hoofdcommissie, bedoeld bij art. 12 der voormelde wet, zendt binnen dertig dagen na de herschatting aan den Directeur der directe belastingen, in wiens directie de eigendommen gelegen zijn, eene onderteekende opgaaf van het bedrag der kosten volgens het vorig artikel, van sectie, nommer, grootte en belastbare opbrengst der eigendommen, waarvoor de kosten verschuldigd zijn en van de namen, voornamen en woonplaatsen van hen, die de kosten hebben te betalen.

De Directeur zorgt voor de invordering daarvan. Het bedrag wordt aan het Rijk verantwoord.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 24sten October 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 6 *Nov.* 1900.)

—

26 *October* 1900. BESLUIT, tot het toekennen van vrijdom van den accijns voor zout, benoodigd voor het reinigen van gom copal en gom damar. S. 173.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 3 October 1900, n°. 56, Invoerrechten en Accijnzen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 16 October 1900, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 23 October 1900, n°. 53, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien art. 74 1ᵉ. *c* der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), houdende bepalingen omtrent den accijns op het zout;

Hebben besloten en besluiten:

Vrijdom van den accijns toe te kennen voor het zout, benoodigd voor het reinigen van gom copal en gom damar, en zulks op den voet van de bepalingen, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 19 Augustus 1898 (*Staatsblad* n°. 202).

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 26sten October 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 6 *Nov.* 1900.)

—

8 *November* 1900. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van den Raad der gemeente *Gendt* van 23 Juni 1900, n°. 2, waarbij T. T. BOSMAN is benoemd tot wethouder. S. 174.

WIJ WILHELMINA ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 October 1900, n°. 5551, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, betreffende het besluit van den raad der gemeente *Gendt* van 23 Juni 1900, n°. 2, waarbij T. T. BOSMAN is benoemd tot wethouder;

Overwegende, dat de benoeming heeft plaats gehad bij eene herstemming tusschen den benoemde en S. M. RASING, waarbij de eerste vier, de tweede drie stemmen verkreeg, terwijl zij beiden aan de herstemming hebben deelgenomen, zoodat hunne deelneming op den uitslag der stemming van invloed heeft kunnen zijn;

dat art. 46 der Gemeentewet den raadsleden verbiedt, mede te stemmen over zaken, die hen persoonlijk aangaan;

dat dit voorschrift ook van toepassing is op benoemingen, daar de wet niet onderscheidt en de reden der bepaling, het uitsluiten van den invloed van persoonlijk belang, hier evenzeer geldt;

dat het persoonlijk belang, in art. 46 beoogd, geacht moet worden te bestaan bij eene herstemming, die tot bepaald aangewezen personen is beperkt;

dat bovengenoemde raadsleden zich dus van deelnemen aan de herstemming hadden behooren te onthouden en derhalve het bovenvermelde, met hunne medewerking genomen raadsbesluit is genomen in strijd met art. 46 der Gemeentewet;

Gelet op art. 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 23 October 1900, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 5 November 1900, n°. 6116, afdeeling Binnenlandsch Bestuur.

Hebben goedgevonden en verstaan:

genoemd besluit van den raad der gemeente *Gendt* van 23 Juni 1900, n°. 2, te vernietigen wegens strijd met de wet.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is

belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 8sten November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 20 *Nov.* 1900.)

—

9 *November* 1900. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 20 April 1863 (*Staatsblad* n°. 22), houdende bepalingen omtrent den uitvoer, onder vergoeding of teruggave van den accijns, van likeuren en andere geestrijke dranken, reukwaters en vernissen en van het Koninklijk besluit van 14 September 1872 (*Staatsblad* n°. 89), houdende bepalingen nopens den vrijdom van het invoerrecht op houtgeest en van den accijns op gedistilleerd dat met houtgeest vermengd is. S. 175.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 3 October 1900, n°. 55, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien art. 86 der wet van 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), art. 2 der wet van 7 Juli 1865 (*Staatsblad* n°. 80) en de artt. 9 en 10 der wet van 23 December 1886 (*Staatsblad* n°. 223);

Herzien de Koninklijke besluiten van 20 April 1863 (*Staatsblad* n°. 22) en 14 September 1872 (*Staatsblad* n°. 89);

Den Raad van State gehoord (advies van den 23 October 1900, n°. 15);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 6 November 1900, n°. 14, Invoerrechten en Accijnsen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Artikel 3 van het Koninklijk besluit van 20 April 1862 (*Staatsblad* n°. 22) wordt gelezen als volgt:

„Wegens reukwaters en toiletwaters, door fabri„kanten van die artikelen uitgevoerd in eene „hoeveelheid, die bij herleiding ten minste vijftig „liter gedistilleerd ad vijftig percent bevat, wordt „teruggaaf van den betaalden accijns verleend „voor de hoeveelheid gedistilleerd, in de uitge„voerde vloeistoffen aanwezig."

2. In artikel 22*b* van het Koninklijk besluit van 14 September 1872 (*Staatsblad* n°. 89) wordt tusschen: „reukwaters" en „of" gelezen: „toiletwaters".

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 9den November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 17 *Nov.* 1900.)

—

10 *November* 1900. WET, houdende algemeene regels omtrent het waterstaatsbestuur. S. 176.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1898/99, n°. 103, 1—5; 1899/1900, n°. 14, 1—8;

Hand. id. 1899/1900, *bladz.* 1412—1426.

Hand. 1e *Kamer* 1899/1900, *bladz.* 303, 384—387; 1900/1901, *bladz.* 19—22, 25—30.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is algemeene regels omtrent het waterstaatsbestuur te stellen;

Gezien art. 188 der Grondwet.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

§ 1. *Overdracht of overneming van waterstaatswerken.*

Art. 1. Waterstaatswerken, in beheer of onderhond bij het Rijk, worden niet dan krachtens eene wet in het beheer of onderhoud van anderen overgebracht.

Waterstaatswerken, in beheer of onderhoud bij anderen, of onbeheerd, worden niet dan krachtens eene wet bij het Rijk in beheer of onderhoud genomen.

2. De Provinciale Staten kunnen, onder Onze goedkeuring, openbare wegen en vaarten en daarin gelegen kunstwerken, in beheer bij gemeenten, waterschappen, veenschappen of veenpolders, de beheerders gehoord, in het beheer der provincie overbrengen.

Met de overneming in beheer gaat de onderhoudslast op de provincie over.

Zij, die van den onderhoudslast worden bevrijd, kunnen bij het besluit tot overneming in beheer bij de provincie verplicht worden tot eene jaarlijksche, doch afkoopbaar te stellen, uitkeering, die evenwel niet hooger mag zijn dan het bedrag, waarop hun de onderhoudslast jaarlijks gemiddeld te staan is gekomen.

Indien voor het gebruik van een waterstaatswerk, dat door de provincie in beheer wordt genomen, rechten worden geheven en in de opbrengst dier heffing ook eene tegemoetkoming is begrepen voor

de kosten van aanleg van het werk, wordt het gemis dier tegemoetkoming vergoed en het bedrag der vergoeding in het besluit der Staten tot overneming in beheer bepaald.

§ 2. *Voorziening in waterstaatsbelangen, bij gemis aan regeling door de bevoegde macht.*

3. Wanneer de noodzakelijkheid tot voorziening in een waterstaatsbelang bestaat, en de tot regelen bevoegde macht in gebreke blijft tot regeling van dat belang over te gaan, kan eene wet de wijze bepalen, waarop in dat belang zal worden voorzien.

4. Belangen van waterstaat, twee of meer provinciën gemeenschappelijk aangaande, over wier regeling de Staten dier provinciën zich niet met elkander verstaan, hetzij dit betreft de noodzakelijkheid der regeling, hetzij de regeling zelve, kunnen door Ons, den Raad van State gehoord, bij een met redenen omkleed, in het *Staatsblad* te plaatsen, besluit worden geregeld.

Hetzelfde geldt, wanneer de Staten van de eene provincie regeling noodzakelijk achten en die van de andere weigeren of nalaten zich daaromtrent te verklaren of tot regeling over te gaan.

Op overtreding van voorschriften, door Ons krachtens dit artikel gegeven, kunnen gelijke straffen worden gesteld, als de Provinciale Staten volgens de wet op de overtreding hunner verordeningen en reglementen kunnen stellen.

§ 3. *Inrichting van den Rijkswaterstaatsdienst.*

5. In het Rijkswaterstaatsbestuur, daaronder begrepen de uitoefening van het oppertoezicht over den waterstaat, voor zooveel een en ander Onzen Minister met de uitvoering dezer wet belast, is opgedragen, zijn onder diens bevelen ambtenaren van den Rijkswaterstaat, door Ons of van Onzentwege te benoemen, werkzaam.

De inrichting van den Rijkswaterstaatsdienst in het eerste lid bedoeld, wordt bij algemeenen maatregel van bestuur vastgesteld.

§ 4. *Bevoegdheid tot onderzoek van waterstaatswerken.*

6. Ieder, die waterstaatswerken in beheer heeft of daarover toezicht uitoefent, is verplicht aan Onzen met de uitvoering dezer wet belasten Minister en de door hem aangewezen ambtenaren, in de uitoefening van het oppertoezicht werkzaam, alle inlichtingen te geven tot uitoefening van het oppertoezicht verlangd, bij het opnemen dier werken den gevraagden bijstand te verleenen en daarbij desverlangd tegenwoordig te zijn.

Ten behoeve van het opnemen dier werken hebben de in het eerste lid genoemde ambtenaren toegang tot de werken en zijn zij bevoegd ook afgesloten erven tot dat einde te betreden.

§ 5. *Binnentreden van woningen.*

7. Tot het binnentreden in eene woning tegen den wil van den bewoner kan aan bepaald aan te wijzen personen schriftelijke last worden verstrekt:

om den toestand van waterstaatswerken te onderzoeken;

om zich te verzekeren, dat de wetten en verordeningen op den waterstaat worden uitgevoerd of nagekomen;

om bevolen herstellingen te verrichten of te doen verrichten;

om aan art. 42 of art. 44 uitvoering te kunnen geven.

De last kan worden gegeven door Onzen Minister met de uitvoering dezer wet belast, Onzen Commissaris in de provincie, de Gedeputeerde Staten, de besturen van waterschappen, veenschappen en veenpolders.

De last moet, buiten de gevallen van dringend of dreigend gevaar, de woning of woningen aanwijzen, welker binnentreding tegen den wil van den bewoner kan geschieden.

Dit artikel brengt geene verandering in de bepalingen van de wet van 31 Augustus 1853 (*Staatsblad* n°. 83) tot verzekering der uitvoering van sommige voorschriften van plaatselijke verordeningen.

8. De last kan, uitgezonderd bij dringend of dreigend gevaar, niet anders worden uitgevoerd dan tusschen zonsop- en -ondergang en in bijzijn hetzij van den kantonrechter, hetzij van den burgemeester of van een commissaris van politie.

Van het binnentreden en van de redenen die daartoe geleid hebben, wordt door hem die krachtens het eerste lid van dit artikel daarbij tegenwoordig is geweest of deze handeling heeft verricht, binnen tweemaal vier en twintig uren proces-verbaal opgemaakt, en aan den ingezetene wiens woning is binnengetreden, in afschrift medegedeeld.

§ 6. *Verplichting van eigenaren en gebruikers van gronden ten opzichte van waterstaatswerken.*

9. Wanneer tot het maken van ontwerpen voor het aanleggen, onderhouden of verbeteren van

een waterstaatswerk, gravingen, opmetingen of het stellen van teekens op iemands grond noodig worden geacht, moeten zoowel de eigenaren als de gebruikers van dien grond dit gedoogen, mits dit aan laatstgenoemden ten minste tweemaal vier en twintig uren te voren, hetzij door het bestuur van het publiekrechtelijk lichaam, dat het waterstaatswerk ontwerpt, aanlegt, onderhoudt of verbetert, hetzij door den burgemeester, schriftelijk zij aangezegd.

Wanneer tot het uitvoeren van werken aan waterkeeringen of watergangen, grondspecie en bouwstoffen, desgevorderd in vervoermiddelen, over iemands grond moeten worden vervoerd of daarop tijdelijk neergelegd, moeten de eigenaren en gebruikers dit toelaten, doch, tenzij het bestuur van het publiekrechtelijk lichaam, waarbij de werken in beheer zijn, aan den gebruiker de verklaring overlegt, dat onverwijlde voorziening noodig is, onder dezelfde voorwaarde als in het eerste lid gesteld.

De bepalingen van dit artikel kunnen door de eigenaren en gebruikers van gronden niet worden ingeroepen, wanneer het gebruikmaken van iemands grond uit eene verordening of uit eene verplichting uit anderen hoofde volgt.

10. De eigenaren en gebruikers van gronden en gebouwen en de beheerders van werken, waarin of waarop ten behoeve van driehoeksmeting, van de aanduiding van waterhoogten, ten behoeve van waterpassingen, strand- en riviermetingen en dergelijke waterstaatsbelangen, vanwege het openbaar gezag merkpalen, peil- of andere merken moeten worden bevestigd, zijn gehouden het aanbrengen van deze merken, en wat tot instandhouding daarvan vereischt wordt, te dulden.

De eigenaren en gebruikers van gronden, waarover of waardoor ten behoeve van een waterstaatsbelang vanwege het openbaar gezag electrische geleidingen moeten worden aangebracht, zijn gehouden het plaatsen der noodige palen, het leiden der draden, zoo boven als onder den grond, alsmede wat tot instandhouding daarvan vereischt wordt, te dulden. Het plaatsen van palen en het leiden van draden onder den grond in afgesloten tuinen en erven, die met bewoonde perceelen één geheel vormen, behoeft niet te worden gedoogd.

11. De schade welke uit de toepassing der bepalingen van de twee voorgaande artikelen mocht voortvloeien, wordt, voor zoover de aanspraak op schadevergoeding niet door bestaande verplichtingen is uitgesloten, door hen te wier name of last het werk wordt ontworpen of uitgevoerd, vergoed. De vordering daartoe moet worden ingesteld voor den rechter van het kanton, waarin de goederen, waaraan de schade is toegebracht, geheel of ten deele zijn gelegen.

12. Bij verordening kan aan de eigenaren en gebruikers van erven of gronden, gelegen aan een watergang, waarvan het onderhoud geschiedt door of onder toezicht van het openbaar gezag, de verplichting worden opgelegd op hunne erven of gronden de specie te ontvangen, die, tot behoorlijk onderhoud als waterloozing, uit den watergang wordt verwijderd.

§ 7. *Oprichting, wijziging en opheffing van waterschappen, veenschappen en veenpolders.*

13. Geen voorstel tot oprichting, wijziging of opheffing van een waterschap, veenschap of veenpolder of tot vaststelling, wijziging of intrekking van een reglement van eene zoodanige instelling wordt door de Provinciale Staten in behandeling genomen, zoolang niet de belanghebbenden in de gelegenheid gesteld zijn van het voorstel kennis te nemen en hunne bezwaren daartegen aan de Staten in te dienen.

14. Bij het besluit der Provinciale Staten tot opheffing, vereeniging of splitsing van waterschappen, veenschappen of veenpolders, worden beschikkingen gemaakt omtrent de bezittingen en schulden van de opgeheven, vereenigde of gesplitste waterschappen, veenschappen of veenpolders.

Hierbij wordt in het oog gehouden, dat hetgeen na voldoening der schulden van de bezittingen overblijft, voor zoover dat niet moet strekken tot bekostiging van het onderhoud van werken of van andere lasten, aan de ingelanden van de opgeheven instelling ten goede moet komen.

§ 8. *Benoeming, schorsing en ontslag van bestuurders van waterschappen, veenschappen en veenpolders.*

15. Van waterschappen, belast met verdediging tegen zeewater of opperwater der groote rivieren worden de voorzitters en de leden van de dagelijksche besturen door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.

De bepaling van het eerste lid is niet van toepassing op waterschappen, die alleen met keering van zomerwater belast zijn.

16. Door hen die het reglement van het water-

schap daartoe aanwijst, wordt ten behoeve van elke der in het vorige artikel bedoelde benoemingen, met inachtneming van de bepalingen van het reglement, eene aanbevelingslijst, bevattende drie personen, opgemaakt en aan Gedeputeerde Staten ingezonden, die haar met hunne beschouwingen aan Onzen met de uitvoering dezer wet belasten Minister inzenden.

17. In de reglementen van andere waterschappen dan die welke in het eerste lid van art. 15 zijn genoemd, alsmede van veenschappen en veenpolders, kan aan Ons het benoemen, schorsen en ontslaan van den voorzitter of van den voorzitter en de leden van de dagelijksche besturen worden opgedragen.

18. Is in een waterschap, veenschap of veenpolder geen bestuur aanwezig en is het noodzakelijk in het beheer te voorzien, dan beramen Gedeputeerde Staten middelen, ten einde op de in het reglement bepaalde wijze een nieuw bestuur optrede.

Is dit doel niet te bereiken, dan geschiedt de benoeming, de aanbeveling of de voordracht der leden van het bestuur rechtstreeks door Gedeputeerde Staten, desnoods met afwijking van de eischen van benoembaarheid in het reglement gesteld.

§ 9. *Hooger beroep van besluiten van Gedeputeerde Staten ten opzichte van waterschappen, veenschappen en veenpolders.*

19. Van elke beschikking of beslissing door Gedeputeerde Staten krachtens algemeene of bijzondere reglementen voor waterschappen, veenschappen of veenpolders genomen, staat, met inachtneming der voorschriften in de volgende artikelen vervat, aan alle belanghebbenden en aan Onzen Commissaris in de provincie, beroep op Ons open.

20. De goedkeuring van of onthouding van goedkeuring aan besluiten welke door waterschappen, veenschappen of veenpolders genomen en aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten onderworpen zijn, wordt medegedeeld, behalve aan het bestuur dat de goedkeuring heeft gevraagd, ook aan de belanghebbenden die schriftelijk aan Gedeputeerde Staten verzocht hebben, die besluiten niet goed te keuren.

Het beroep tegen die besluiten staat open binnen 14 dagen na de ontvangst dier mededeeling.

Het besluit van Gedeputeerde Staten wordt met redenen omkleed, wanneer deze hunne goedkeuring onthouden of bij hen tegen de goedkeuring verzet is gedaan.

Indien belanghebbenden wier woonplaats niet binnen het Rijk gevestigd is en die aldaar geen bekend verblijf hebben, bij hun verzet geene plaats binnen het Rijk hebben opgegeven waar hun de mededeeling van Gedeputeerde Staten kan worden bezorgd, geschiedt die bezorging aan den burgemeester der gemeente waaronder de gronden, waarbij de belanghebbende is betrokken, geheel of gedeeltelijk zijn gelegen en begint de termijn voor beroep gesteld, na die bezorging.

De burgemeester doet de beschikking, zoo mogelijk, aan den belanghebbende toekomen.

21. Besluiten waarbij Gedeputeerde Staten krachtens algemeene of bijzondere reglementen voor waterschappen, veenschappen of veenpolders eene bepaling hebben vastgesteld of eene beslissing in een geschil hebben gegeven, worden door het gezag met het dagelijksch bestuur der instelling belast, onmiddellijk ter openbare kennis gebracht en te gelijker tijd gedurende 30 dagen na de dagteekening dier bekendmaking voor belanghebbenden ter inzage gelegd, alles op de wijze voor de bekendmakingen dier instellingen voorgeschreven.

Het beroep tegen die besluiten staat open binnen genoemd tijdvak van dertig dagen.

§ 10. *Vernietiging en schorsing van verordeningen of besluiten der besturen van waterschappen, veenschappen en veenpolders.*

22. De niet aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten onderworpen verordeningen en besluiten van het bestuur van een waterschap, veenschap of veenpolder kunnen bij een met redenen omkleed besluit door hen worden vernietigd, doch niet anders dan voor zoover zij in strijd zijn:

1°. met eene wet, een algemeenen maatregel van bestuur, eene provinciale verordening of de inrichting van de instelling;

2°. met het algemeen belang of het provinciaal belang of met dat van eenige andere der in dit artikel genoemde instellingen.

23. Een besluit van Gedeputeerde Staten tot vernietiging, als in het vorig artikel bedoeld, wordt op dezelfde wijze ter openbare kennis gebracht als de in art. 21 bedoelde besluiten.

Binnen gelijk tijdvak, als in dat artikel bepaald, staat aan alle belanghebbenden en aan

Onzen Commissaris in de provincie beroep op Ons open.

24. Tegen het besluit van Gedeputeerde Staten tot afwijzende beschikking op een verzoek om vernietiging kunnen belanghebbenden binnen veertien dagen na ontvangst der beschikking bij ons voorziening vragen.

Het vierde en vijfde lid van art. 20 zijn van toepassing.

25. Door Onzen Commissaris in de provincie kan aan Gedeputeerde Staten de vernietiging van de verordening of het besluit van een bestuur van een waterschap, veenschap of veenpolder worden aangevraagd.

Weigeren Gedeputeerde Staten, dan kan Onze Commissaris bij Ons voorziening vragen.

26. Waar in deze wet aan besturen of andere belanghebbenden een beroep op Ons is gegeven, wordt het adres van beroep aan Ons gericht, maar ingediend bij Onzen Commissaris in de provincie, die daarop den dag van ontvangst aanteekent en het adres vervolgens aan Ons opzendt. Hij geeft een bewijs van de ontvangst af.

Wanneer het beroep niet door het bestuur der instelling waarop het besluit van Gedeputeerde Staten betrekking heeft, is ingesteld, geeft hij daarvan aan dat bestuur kennis.

27. Gedeputeerde Staten kunnen, hangende het onderzoek of eene verordening of een besluit krachtens art. 22 door hen zal worden vernietigd, zoodanige verordening of besluit geheel of gedeeltelijk schorsen.

Schorsing stuit onmiddellijk de werking der geschorste bepalingen.

Is binnen zes weken na de dagteekening der schorsing door hen geene uitspraak ten aanzien der geschorste bepalingen gedaan, dan kunnen deze ten uitvoer worden gelegd.

Is binnen den in het vorige lid gestelden termijn uitspraak gedaan, dan duurt de schorsing voort tot het verstrijken van den termijn van beroep en, is er beroep ingesteld, totdat door Ons is beslist, tenzij Wij mochten goedvinden de schorsing hangende de behandeling van het beroep op te heffen.

Is door Gedeputeerde Staten geene schorsing uitgesproken of is die ingevolge het derde lid van dit artikel geëindigd, dan kan, zoo beroep is ingesteld, de schorsing door Ons worden uitgesproken, en duurt zij voort totdat door Ons is beslist.

28. Gedeputeerde Staten kunnen de verordening of het besluit van een bestuur van een waterschap, veenschap of veenpolder schorsen, voor zoover zij meenen dat door zoodanige verordening of besluit de belangen van een deel der ingelanden aan die van een ander deel worden opgeofferd, en zij in die tegenstrijdigheid van belangen aanleiding vinden, om aan de Provinciale Staten eene voordracht tot wijziging van de inrichting der instelling te doen.

Deze schorsing vervalt, indien door Gedeputeerde Staten uiterlijk in de tweede op het besluit tot schorsing volgende gewone vergadering der Provinciale Staten geen voordracht is gedaan of zoodra die voordracht is verworpen of wel Onze goedkeuring aan het besluit der Provinciale Staten is onthouden.

29. Bepalingen, die geschorst zijn geweest, kunnen, behoudens in het geval in het laatste lid van art. 27 vermeld, niet opnieuw worden geschorst.

30. Vernietiging vanwege strijd met eene wet, een algemeenen maatregel van bestuur of eene provinciale verordening, of de inrichting der instelling, bedoeld sub 1°. van art. 22, brengt mede de vernietiging van al de gevolgen der vernietigde bepalingen, zoover die nog voor vernietiging vatbaar zijn.

Bij vernietiging vanwege strijd met belangen bedoeld sub 2°. van genoemd artikel, kunnen de niet met die belangen strijdige gevolgen, in het besluit tot vernietiging aangewezen, in stand blijven.

31. Het bestuur der instelling zorgt, in geval van geheele of gedeeltelijke schorsing of vernietiging zijner verordeningen of besluiten, dat aan het tweede lid van art. 27 of aan art. 30 worde voldaan en opnieuw in hetgeen de geschorste of vernietigde bepalingen regelden, voor zooveel noodig is, worde voorzien.

32. Gedeeltelijke schorsing of vernietiging heeft op de geldigheid der in het besluit tot schorsing of vernietiging niet genoemde bepalingen geen invloed.

§ 11. *Toezicht op zee- en rivierwaterkeerende werken.*

33. Nieuwe werken, tot keering van zeewater of van opperwater der groote rivieren, daaronder begrepen strand- en oeververdediging, benevens veranderingen aan zoodanige bestaande werken in richting, vorm, afmetingen of wijze van samenstelling, worden niet uitgevoerd, dan nadat het ontwerp met toelichting is goedgekeurd, hetzij door Gedeputeerde Staten van de provincie, waarin

het werk is gelegen, hetzij, indien tegen het besluit van Gedeputeerde Staten beroep is ingesteld, door Ons.

Bij dringend of dreigend gevaar kan hangende de aanvrage tot goedkeuring met de werkzaamheden een aanvang worden gemaakt, mits daarvan terstond aan Gedeputeerde Staten worde kennis gegeven en onverminderd de in art. 36 verleende bevoegdheid.

Op Rijksrivierwerken, mits zij niet zijn dijken, deel uitmakende van de hoofdwaterkeering, en op zomerkaden is dit artikel niet van toepassing.

34. Gedeputeerde Staten worden geacht het ontwerp goed te keuren, wanneer zij binnen dertig dagen, nadat hun het ontwerp met toelichting is toegezonden, geen beslissing hebben genomen of deze niet hebben verdaagd. Hetzelfde geldt, wanneer na eene verdaging de beslissing niet binnen dertig dagen is gevolgd.

Gedeputeerde Staten doen aan beheerders van waterstaatswerken, die tegen het hun ter goedkeuring toegezonden ontwerp bedenkingen inbrengen, mededeeling van de dagteekening dier toezending en, zoodra door hen eene beslissing is genomen, van die beslissing.

Het besluit van Gedeputeerde Staten, waarbij de goedkeuring wordt geweigerd, wordt met redenen omkleed.

35. Binnen veertien dagen na de in het vorig artikel bedoelde goedkeuring, het verstrijken van den termijn of het besluit tot weigering der goedkeuring staat aan de beheerders van waterstaatswerken, aan den ondernemer van het werk en aan Onzen Commissaris in de provincie beroep op Ons open.

§ 12. *Staking der uitvoering van werken en uitvoering van noodzakelijke werken.*

36. Wanneer werken, in art. 33 omschreven, worden uitgevoerd zonder of in strijd met goedgekeurde ontwerpen, kan door Gedeputeerde Staten staking dier uitvoering worden bevolen.

Zoodanig bevel kan ook door Onzen Commissaris in de provincie worden uitgevaardigd.

Het bevel tot staking kan te allen tijde door Ons worden opgeheven.

37. Gedeputeerde Staten kunnen bevelen staking der uitvoering van waterstaatswerken, die verricht wordt in strijd met het algemeen of provinciaal belang of met het belang van een ander waterschap, veenschap of veenpolder dan dat, hetwelk de werken onderneemt.

Deze bevoegdheid geldt niet ten aanzien van werken, welke op last van het Rijk ten uitvoer worden gebracht.

38. De uitvoering van noodzakelijke waterstaatswerken, waaronder ook opruimingen worden verstaan, welke door de daartoe verplichten niet geschiedt, kan door Gedeputeerde Staten worden bevolen.

Het bevel kan gegeven worden hetzij aan het bestuur van een waterschap, veenschap of veenpolder, hetzij aan het bestuur eener gemeente, hetzij aan particulieren of besturen van bijzondere vereenigingen, die een waterstaatswerk in hun beheer hebben.

De verplichting om het werk uit te voeren of door de onderhoudplichtigen te doen verrichten moet voortspruiten uit de inrichting van een waterschap, veenschap of veenpolder, eene wet, een algemeenen maatregel van bestuur, eene provinciale verordening of voorwaarden door het Rijks- of provinciaal gezag bij concessie of subsidieverleening opgelegd.

Aan het bestuur eener gemeente kan het bevel niet worden gegeven, indien de verplichting alleen op zijne zorg voor de huishouding der gemeente steunt.

Het bevel kan mede worden gegeven, indien de verplichting voortspruit uit eene gemeenschappelijke regeling door twee of meer gemeenten, waterschappen, veenschappen of veenpolders tot stand gebracht.

39. Het besluit, krachtens art. 36, 37 of 38 te nemen, is met redenen omkleed.

Het bestuur of hij, aan wien krachtens het vorig artikel een bevel is gegeven, kan op grond dat de werken niet noodzakelijk zijn, binnen drie weken, te rekenen van den dag, waarop het bevel is ontvangen, bij Ons voorziening vragen.

Binnen denzelfden termijn staat beroep op Ons open tegen het bevel krachtens art. 36 of 37 gegeven.

40. Het bevel van Gedeputeerde Staten, bedoeld in de artt. 37 en 38 kan door Onzen Commissaris in de provincie worden aangevraagd.

Weigeren Gedeputeerde Staten of hebben zij binnen dertig dagen na de aanvrage geen besluit genomen, dan kan Onze Commissaris bij Ons voorziening vragen.

41. Ingeval de verplichting tot het ondernemen of doen verrichten der werken wordt ontkend, kan het bestuur of hij, die het bevel ontving, binnen dertig dagen te rekenen van den dag,

waarop het bevel van Gedeputeerde Staten of Onze beslissing is ontvangen, Onzen Commissaris in de provincie doen dagvaarden voor de rechtbank van het arrondissement of een der arrondissementen, waarin het bevel moet worden ten uitvoer gebracht, ten einde door deze omtrent de verplichting uitspraak worde gedaan.

De kosten van het rechtsgeding, indien het is uitgewezen ten voordeele van hem, die het bevel ontving, worden gedragen door het Rijk.

§ 13. *Middelen van executie.*

42. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd, waar zij krachtens de wet een bevel hebben gegeven, bij weigering of verzuim het bevolene te doen bewerkstelligen op kosten van hen, aan wie de uitvoering is bevolen.

Is staking van eenig werk door hen bevolen, dan kunnen zij niet alleen de verdere uitvoering beletten, maar ook het werk doen opruimen en de zaak in den vorigen toestand doen herstellen op kosten van hen, die verzuimden aan het bevel te voldoen.

Van de bevoegdheid in het eerste en in het tweede lid verleend, wordt, behoudens gevallen van dringend of dreigend gevaar en het geval in art. 43, tweede lid, vermeld, geen gebruik gemaakt, zoolang van een bevel, door Gedeputeerde Staten gegeven, beroep, of tegen zoodanig bevel verzet open staat of, na gedaan beroep of verzet, het bevel niet door Ons is bevestigd of op het verzet niet door den rechter is beslist. Wanneer bij dringend of dreigend gevaar de onverwijlde uitvoering van het bevolene noodig is, wordt dit bij een met redenen omkleed besluit verklaard.

Gelijke bevoegdheid hebben Gedeputeerde Staten in het geval, dat een bevel door Ons is gegeven met opdracht aan hen om op de uitvoering toe te zien.

Vordert de uitvoering van het bevel, dat gelden worden voorgeschoten, dan geschiedt dit uit 's Rijks kas, tenzij daarvoor gelden op de begrooting voor provinciale uitgaven zijn uitgetrokken.

43. Wanneer door Gedeputeerde Staten krachtens de artt. 37 en 38 een bevel gegeven is en de termijn in art. 39 en die in art. 41 gesteld, verstreken zijn, of het krachtens art. 41 gevoerde rechtsgeding is uitgewezen ten nadeele van hem, wien het bevel gegeven is, kan door Ons aan Gedeputeerde Staten worden opgedragen, tot toepassing van het voorafgaande artikel over te gaan.

Gelijke opdracht kan door Ons aan Gedeputeerde Staten worden gedaan, indien hangende het rechtsgeding, krachtens art. 41 gevoerd, door Ons, na Gedeputeerde Staten te hebben gehoord, de onverwijlde uitvoering der bevolen werken noodig wordt geoordeeld.

44. Gedeputeerde Staten hebben de bevoegdheid tot het op kosten der overtreders doen wegnemen, beletten, verrichten of in vorigen toestand herstellen van hetgeen in strijd met wetten of algemeene maatregelen van bestuur betreffende den waterstaat, waarvan de uitvoering aan Gedeputeerde Staten is opgedragen, of met provinciale verordeningen betreffende den waterstaat is of wordt gemaakt of gesteld, ondernomen, nagelaten, beschadigd of weggenomen.

45. Wanneer ter uitvoering van wetten, van algemeene maatregelen van bestuur, of van provinciale verordeningen betreffende den waterstaat door besturen van waterschappen, veenschappen of veenpolders moet worden medegewerkt, en deze hunne medewerking weigeren of nalaten, zijn Gedeputeerde Staten bevoegd die medewerking aan den voorzitter van zoodanig bestuur op te dragen of aan eenen bijzonderen commissaris op kosten der instelling, waarvan het bestuur weigerachtig of nalatig is.

46. Spoedeischende gevallen uitgezonderd, wordt van de bevoegdheid, in de vier voorafgaande artikelen gegeven, geen gebruik gemaakt, dan nadat de belanghebbende schriftelijk is gewaarschuwd.

§ 14. *Verhaal der kosten van de uitvoering van voorschriften, aan besturen van waterschappen, veenschappen en veenpolders gegeven.*

47. Van de kosten gemaakt tot uitvoering ingevolge artt. 42 en 43 van de bevelen, aan besturen van waterschappen, veenschappen of veenpolders krachtens de artt. 36—40 gegeven en van de kosten van uitvoering gemaakt bij toepassing van art. 45, wordt door Gedeputeerde Staten, zoo spoedig mogelijk, een staat opgemaakt.

Binnen eene maand nadat deze staat beteekend is aan hen, op wier kosten de uitvoering heeft plaats gehad, kunnen zij tegen het bedrag der kosten van uitvoering bij Ons in verzet komen.

48. Weigert of verzuimt het bestuur van een waterschap, veenschap of veenpolder om voor de voldoening van de kosten, op den staat gebracht in het voorafgaand artikel bedoeld, en van die van het ingevolge art. 41 ingestelde en te zijnen

nadeele uitgewezen rechtsgeding, te zorgen, dan kan de omslag, deswege over de schuldplichtigen te doen, met inachtneming zooveel doenlijk van de daaromtrent in elke instelling bestaande bepalingen, door Gedeputeerde Staten, binnen drie jaar na het opmaken van den staat, worden geregeld, en worden de termijnen van invordering door hen bepaald.

49. De overgifte der stukken, tot regeling dezer zaak vereischt, kan door Gedeputeerde Staten in rechten worden gevorderd.

Bij het vonnis, houdende veroordeeling tot overgifte, wordt de voorloopige tenuitvoerlegging daarvan, desnoods door middel van lijfsdwang, bevolen.

De bepaling van art. 590 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering omtrent het stellen van zekerheid is hier niet van toepassing.

De kosten, uit deze rechtsvordering en uit de gijzeling voortvloeiende, komen ten laste van de instelling, zoover zij op den bewaarder der stukken niet kunnen worden verhaald.

50. De door Gedeputeerde Staten vastgestelde staat van verdeeling over de schuldplichtigen wordt aan den ontvanger van het waterschap, het veenschap of den veenpolder, ten laste waarvan het werk is verricht, ter uitvoering gegeven. Deze neemt daarbij de wettelijke voorschriften in acht, en moet evenals de overige beambten en bedienden van de betrokken instelling de bevelen van Gedeputeerde Staten betrekkelijk dezen omslag nakomen.

51. De opbrengst van dezen omslag wordt niet in de kas van de betrokken instelling gestort.

De betaling daaruit geschiedt op bevelschriften van Gedeputeerde Staten door hunnen voorzitter, een der leden en den griffier der Staten te teekenen.

Van dezen omslag en deze uitgaven wordt door den ontvanger aan Gedeputeerde Staten afzonderlijk rekening en verantwoording gedaan.

Van de vaststelling dezer rekening geschiedt door Gedeputeerde Staten aan het betrokken bestuur mededeeling met uitkeering van het voordeelig slot.

Het besluit van Gedeputeerde Staten, houdende vaststelling der ontvangsten en uitgaven, strekt, zoover de daarin goedgekeurde ontvangsten en uitgaven betreft, aan den ontvanger tot ontlasting.

De borgtocht van den ontvanger is evenzeer tot zekerheid van het beheer dezer ontvangsten en uitgaven, als van het overig geldelijk beheer ten behoeve van de instelling verbonden.

52. Wordt door den ontvanger of door de overige beambten en bedienden tot deze inning niet of niet behoorlijk medegewerkt en wordt niet voor hunne vervanging op de daarvoor bepaalde wijze gezorgd, of wel worden de openstaande betrekkingen dier beambten en bedienden niet op de vastgestelde of gebruikelijke wijze vervuld, dan voorzien Gedeputeerde Staten daarin door tijdelijke aanstelling van bijzondere ambtenaren en bedienden.

De belooning wegens de door dezen ten opzichte der inning te verleenen diensten, wordt door Gedeputeerde Staten ten laste van de betrokken instelling geregeld.

53. Is het bedrag dezer belooning, en van de kosten in art. 49, laatste lid, bedoeld, niet gebracht in den Staat van verdeeling, in art. 50 bedoeld, en is aan dezen nog geen gerechtelijke uitvoering gegeven, dan kan tot dekking dier kosten een tweede staat van verdeeling worden opgemaakt.

54. De dwangbevelen door den ontvanger, of die hem vervangt, afgegeven, worden door den voorzitter van het college van Gedeputeerde Staten uitvoerbaar verklaard.

55. Tegen deze dwangbevelen staat alleen open het verzet, dat de wet bij den rechter geeft. Dit verzet geschiedt met dagvaarding van den voorzitter van het college van Gedeputeerde Staten en van hem, die het dwangbevel heeft uitgevaardigd.

56. Voor de omslagen, waarvan de regeling door Gedeputeerde Staten geschiedt tot verhaal van de kosten bedoeld in art. 47, wordt op de eigendommen, welke de aanslag geldt, en de daarop gevestigde rechten van erfpacht, vruchtgebruik of beklemming, voorrang toegekend boven de lasten door het bestuur der instelling omgeslagen.

57. Toepassing der artt. 48—56 heeft ten gevolge, dat de geheele schuld, tot welker kwijting de toepassing plaats had, wordt gedelgd, al mocht door de gerechtelijke uitwinning der schuldplichtige perceelen het bedrag der aanslagen of van eenige dezer niet ten volle zijn verhaald.

58. De bepalingen van art. 42 en de artt. 47 tot 57 zijn ook van toepassing voor het geval, dat het bestuur der instelling, bij gemis aan de vereischte toestemming der ingelanden of van de in den omslag dragende besturen, tot de verplichte uitvoering, de voldoening der schuld en de vaststelling van den omslag, niet kan overgaan.

De ingelanden of de in den omslag dragende besturen, door wier weigering het bestuur niet

tot de uitvoering kan overgaan, kunnen gedurende acht dagen na het verstrijken van den termijn, in art. 39 of van dien in art. 41 gesteld, van de in die artikelen aan het bestuur gegeven bevoegdheid gebruik maken, indien dit niet door het bestuur zelf is geschied.

59. Indien de kosten, bedoeld in art. 47, na toepassing van de artt. 48—57, niet geheel verhaald zijn geworden, wordt het tekort gedragen door de provincie.

60. Indien in het geval bedoeld in art. 43, tweede lid, hangende het rechtsgeding, tot de uitvoering der bevolen werken is overgegaan en het rechtsgeding is uitgewezen ten voordeele van hem, die het bevel ontving, komen de kosten ten laste van het Rijk.

61. Indien het bestuur van een waterschap, veenschap of veenpolder weigert of nalatig is te zorgen voor de betaling van eene uitkeering, in eene wet of verordening voorgeschreven of krachtens wet of verordening bij beslissing van Gedeputeerde Staten of in hooger beroep door Ons opgelegd, gelden de bepalingen van de artt. 48—57.

§ 15. *Executie van vonnissen door den burgerlijken rechter gewezen tegen waterschappen, veenschappen en veenpolders.*

62. Indien het bestuur van een waterschap, veenschap of veenpolder weigert of nalatig is te zorgen voor de betaling eener schuld, waartoe het is veroordeeld bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis, en dit, wegens gemis van genoegzame goederen voor executie vatbaar, niet kan worden ten uitvoer gelegd, gelden de bepalingen van de artt. 48—55 en 57.

§ 16. *Waterschappen, veenschappen en veenpolders in meer dan eene provincie gelegen.*

63. De oprichting, wijziging of opheffing van waterschappen, veenschappen of veenpolders, in twee of meer provinciën gelegen, en de vaststelling, wijziging of intrekking van de reglementen dier instellingen geschiedt bij gemeenschappelijk besluit van de Staten der provinciën, waarin het waterschap, het veenschap of de veenpolder is gelegen.

De bepalingen van art. 4 dezer wet zijn hier van toepassing.

64. Het reglement, krachtens het voorgaand artikel vast te stellen, kan al wat het toezicht van Gedeputeerde Staten op het bestuur aangaat, geheel of gedeeltelijk aan het college van Gedeputeerde Staten van eene der provinciën opdragen.

65. Is het toezicht op het bestuur aan de colleges van Gedeputeerde Staten gemeenschappelijk opgedragen, dan wordt, ingeval zij omtrent eene te nemen beschikking verschillen, door Ons beslist.

66. Wordt een bevel tot uitvoering of tot staking van de uitvoering van eenig werk gegeven, hetzij bij gemeenschappelijk besluit van twee of meer colleges van Gedeputeerde Staten, hetzij bij besluit van Ons, ingeval die colleges verschillen over de vraag of een bevel moet worden gegeven, en zoo ja, welk bevel, hetzij bij besluit van Ons, krachtens de artt. 39 of 40 genomen, dan wordt bij dat besluit één der betrokken colleges van Gedeputeerde Staten met de tenuitvoerlegging belast.

Dit college heeft bij die tenuitvoerlegging alle bevoegdheden in deze wet aan Gedeputeerde Staten toegekend.

Het rechtsgeding, bedoeld in art. 41, wordt dan gevoerd tegen Onzen Commissaris in de provincie, waarvan Gedeputeerde Staten met de tenuitvoerlegging belast zijn.

Slotbepaling.

67. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Met de inwerkingtreding vervallen de wet van den 12den Juli 1855 (*Staatsblad* n°. 102) tot voorloopige voorziening in sommige waterstaatsbelangen, alsmede art. 7 van het Koninklijk besluit van 17 December 1819, n°. 1 en de Koninklijke besluiten van 29 Maart 1822 (*Staatsblad* n°. 7), 7 September 1822 (*Staatsblad* n°. 42), 23 September 1849 (*Staatsblad* n°. 50) en 14 April 1850 (*Staatsblad* n°. 16).

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 10den November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 24 *Nov.* 1900.)

—

10 *November* 1900. WET, houdende goedkeuring van de tusschen *Nederland* en *Pruisen* gesloten overeenkomst tot verbetering van het grensgedeelte van de *Bocholter Aa* of *Aastrang*. S. 177.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de op 18 April 1900 te 's Gravenhage tusschen de gevolmachtigden van Nederland en Pruisen gesloten overeenkomst tot verbetering van het grensgedeelte van de Bocholter Aa of Aastrang de goedkeuring der Staten-Generaal vordert;

Gelet op de tweede zinsnede van art. 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Wordt goedgekeurd de overeenkomst, welke op 18 April 1900 te 's Gravenhage tusschen de gevolmachtigden van Nederland en Pruisen gesloten is en in Nederlandschen en Duitschen tekst luidt als volgt:

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen, wenschende omtrent de verbetering van het grensgedeelte van den Bocholter Aa een verdrag te sluiten, hebben te dien einde tot HoogstDerzelver gevolmachtigden benoemd:

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden den heer WILLEM HENDRIK DE BEAUFORT, ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw en der Orde van den Rooden Adelaar eerste klasse, enz., enz., enz., HoogstDerzelver Minister van Buitenlandsche Zaken en den heer CORNELIS LELY, ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, HoogstDerzelver Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid;

Zijne Majesteit de Duitsche Keizer, Koning van Pruisen den heer FRIEDRICH Graaf VON POURTALÈS, Geheime Legatie Raad, ridder der Orde van den Rooden Adelaar tweede klasse, met Eikenloof, en der Orde van den Nederlandschen Leeuw, enz., enz., enz., HoogstDeszelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij het Nederlandsche Hof,

die, na wederkeerige mededeeling hunner in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten, omtrent de volgende bepalingen zijn overeengekomen.

Art. 1. Op de Aastrang wordt, ongeveer 380 m. boven den grenssteen n°. 729, eene beweegbare stuw gebouwd waarvan de dagwijdte 14 m. bedraagt en waarvan de dorpel 15.48 m. boven A. P. (15.28 m. boven N. N.) ligt. De stuw moet zoodanig ingericht worden, dat in de seconde steeds ten minste 0.250 m³. water op het benedenpand afvloeit. De onderkant der daartoe in de stuwschuiven te maken openingen zal niet hooger dan 15.78 m. boven A. P. (15.58 m. boven N. N.) liggen.

Pruisen neemt de bediening der stuw op zich.

2. Van den grenssteen n°. 729 tot den mond van de Holtwijkerbeek bij den grenssteen n°. 730, zal de bodem van de Aastrang zoodanig onder eene regelmatige helling gebracht worden, dat hij bij de Holtwijkerbeek op 15.87 m. boven A. P. (15.67 m. boven N. N.) en aan de stuw 15.48 m. boven A. P. (15.28 m. boven N. N.) ligt.

De bodembreedte zal van den grenssteen n°. 729 tot 100 m. beneden de Holtwijkerbeek 7.60 m. bedragen; van daar bovenwaarts tot de Holtwijkerbeek van 7.60 m. tot 12.80 m. toenemen.

De wederzijdsche glooiingen verkrijgen eene helling van 1 : 2.44 en de 1,60 m. boven den bodem aan te leggen bermen eene breedte van 1.50 m. De aan beide zijden der rivier aan te leggen kaden verkrijgen eene kruinsbreedte van ten minste 1.50 m. en beloopen van ten minste twee op één. De kaden zullen doorgaans 2.20 m. boven den bovenbeschreven bodem liggen.

3. Het blijft aan de wederzijdsche Regeeringen overgelaten het toekomstige gebruik der stuw door een bijzonder reglement nader te regelen.

4. Beide Regeeringen zullen, ieder voor Haar grondgebied, zorgen dat de gronden, noodig voor de uitvoering van de in dit verdrag bedoelde werken, zoo spoedig mogelijk beschikbaar gesteld worden.

5. De kosten der rivierverbetering worden, met inbegrip van die der onteigening, door beide Staten, ieder voor de helft gedragen; de kosten der stuw komen voor één derde gedeelte ten laste van Nederland en voor twee derde gedeelten ten laste van Pruisen.

6. Ieder Rijk neemt het onderhoud van het volgens dit verdrag te verbeteren riviervak, met inbegrip der kaden, binnen zijn gebied op zich.

Het onderhoud der stuw neemt Pruisen alleen op zich.

7. De Pruisische Regeering belast zic met de uitvoering van de in dit verdrag bedoelde werken.

8. Het tegenwoordig verdrag zal worden bekrachtigd en de uitwisseling der akten van bekrachtiging zal zoo spoedig mogelijk te 's Gravenhage plaats hebben.

Ter oirkonde waarvan de gevolmachtigden het tegenwoordig verdrag hebben onderteekend en van hunne zegels voorzien.

Aldus, in dubbel, gedaan te 's Gravenhage, den 18den April 1900.

(*L. S.*) (*get.*) W. H. DE BEAUFORT.
" " C. LELY.
" " F. POURTALÈS.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 10den November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 11 *Dec.* 1900.)

—

10 *November* 1900. WET, tot bekrachtiging eener provinciale heffing in *Friesland*. S. 178.

De vereischte bekrachtiging wordt verleend tot 1 Januari 1904 aan de heffing ten behoeve der provincie *Friesland* van kanaal- en bruggelden op het kanaal Harlingen—Leeuwarden—Dokkum—Dokkumer Nieuwezijlen.

—

10 *November* 1900. WET, tot bekrachtiging eener provinciale heffing in *Friesland*. S. 179.

De vereischte bekrachtiging wordt verleend tot 1 Januari 1904 aan de heffing ten behoeve der provincie *Friesland* van kanaal-, brug- en opslaggelden op de vaarwaters van Stroobos naar Leeuwarden, Sneek, Lemmer en Stavoren.

—

10 *November* 1900. WET, tot bekrachtiging eener provinciale heffing in *Friesland*. S. 180.

De vereischte bekrachtiging wordt verleend tot 1 Januari 1904 aan de heffing ten behoeve der provincie *Friesland* van kanaal- en bruggelden bij de voormalige Zijl en aan de brug over de Boorne te Nes in Utingeradeel en bij de Terbandsterbrug bij Heerenveen.

—

10 *November* 1900. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening ten name der gemeente *'s Gravenhage*, van eigendommen in die gemeente gelegen, noodig voor den bouw van het stamriool der gemeentelijke rioleering en voor de verbetering van verkeerswegen aldaar. S. 181.

—

10 *November* 1900. WET, tot beschikbaarstelling van gelden wegens verstrekkingen door het Departement van Marine gedaan voor den dienst van 1900. S. 182.

Bij deze wet worden de gelden tot een bedrag van *f* 90,659.14[5] voorhanden zijnde in 's Rijks schatkist, wegens door het Departement van Marine gedane verstrekkingen, ten behoeve van gemeld Departement voor den dienst van 1900 beschikbaar gesteld.

—

10 *November* 1900. WET, houdende regeling aangaande den voor pensioen geldenden diensttijd van de bemanning van Hr. Ms. pantserdekschip *Friesland*, belast met eene zending naar *Zuid-Afrika*. S. 183.

WIJ WILHELMINA ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, in verband met de artikelen 5, 19 en 44 *bis* van de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 127), zooals die bij latere wetten is gewijzigd, eene bijzondere regeling te treffen aangaande den voor pensioen geldigen diensttijd van de bemanning van Ons pantserdekschip *Friesland*, over het tijdvak dat deze bodem aan den dienst in Nederlandsch-Indië is onttrokken voor een zending naar Zuid-Afrika;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Het tijdvak, gedurende hetwelk Ons pantserdekschip *Friesland* aan den dienst in Nederlandsch-Indië is onttrokken voor eene zending naar Zuid-Afrika, aangevangen 24 October 1899, wordt voor de bemanning van dezen bodem, ten opzichte van aanspraak op pensioen, gelijkgesteld met diensttijd bij de zeemacht in 's Rijks overzeesche bezittingen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 10den November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Marine, (*get.*) RÖELL.

(*Uitgeg.* 23 *Nov.* 1900.)

—

10 *November* 1900. WET, tot voorziening in de behoefte aan kasgeld van het Internationaal Bureau, bedoeld in artikel 22 van het bij de wet van 9 April 1900 (*Staatsblad* n°. 54) bekrachtigd verdrag. S. 184.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is te voorzien in de behoefte aan kasgeld van het Internationaal Bureau, bedoeld in art. 22 van het bij de wet van 9 April 1900 (*Staatsblad* n°. 54) bekrachtigd verdrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Onze Minister van Financiën is bevoegd doorloopend voorschotten uit 's Rijks schatkist te verleenen, ten behoeve van het te *'s Gravenhage* gevestigde Internationale Bureau bedoeld in artikel 22 van het bij de wet van 9 April 1900 (*Staatsblad* n°. 54) bekrachtigd verdrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen. Het gezamenlijk bedrag der loopende voorschotten mag de som van *negentig duizend gulden* niet te boven gaan.

De voorschotten worden verleend aan den Permanenten Raad van Beheer bedoeld in art. 28 van genoemd verdrag.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 10den November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, (*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 20 *Nov.* 1900.)

—

10 *November* 1900. WET, houdende wijziging en aanvulling van art. 12 der wet van den 23sten Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 142), tot regeling der Staatsloterij. S. 185.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1899/1900, n°. 201, 1—3; 1900/1901, n°. 49, 1.

Hand. id. 1900/1901, *bladz.* 287, 288.

Hand. 1e *Kamer* 1900/1901, *bladz.* 33, 35.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is om art. 12 der wet van den 23sten Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 142), tot regeling der Staatsloterij, te wijzigen en aan te vullen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het laatste lid van art. 12 der wet van den 23sten Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 142) wordt vervangen door de navolgende bepalingen:

„Wegens het verlies van loten of gedeelten van loten wordt geen vergoeding verleend.

„Wij behouden Ons echter voor, om, nadat de verjaring zal zijn ingetreden, de uitbetaling te bevelen van prijzen of premiën, gevallen op vernietigde of vermiste loten of gedeelten van loten, wanneer de uitbetaling dier prijzen of premiën gevraagd is vóór het intreden der verjaring, en de belanghebbenden het waarschijnlijk hebben gemaakt dat zij de daarop rechthebbenden zonden geweest zijn.

„De uitbetalingen, hierboven bedoeld, worden gebracht in mindering van de opbrengst der Staatsloterij van het jaar waarin de uitbetaling plaats heeft."

2. Deze wet is toepasselijk op alle loterijen onder de werking der wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 142) gehouden of te houden.

De uitbetaling van prijzen of premiën, die bij het in werking treden dezer wet reeds verjaard zijn, kan, op den voet van artikel 1, nog door Ons worden bevolen, wanneer die uitbetaling gevraagd wordt binnen drie maanden na die inwerkingtreding.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 10den November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 24 *Nov.* 1900.)

—

10 *November* 1900. WET, tot beschikbaarstelling van gelden, wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, voor den dienst van 1900. S. 186.

Bij deze wet worden van de gelden, wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, ten bedrage van *f* 184,298.87⁵, in 's Rijks schatkist voorhanden, ten behoeve van dat Departement, tot het doen van betalingen voor den dienst van 1900, eene som van *f* 184,222.78 beschikbaar gesteld.

—

10 *November* 1900. WET, tot bekrachtiging van eene overeenkomst met de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij, betreffende den door deze Maatschappij aan te leggen spoorweg (tramweg) van het station *Kwadijk-Edam* over *Edam* naar *Volendam*. S. 187.

—

10 *November* 1900. WET, tot aanvulling en verhooging van het *vierde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 188.

Bij deze wet wordt na aanvulling en verhooging van eenige artikelen het totaal der 6de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op *f* 1,394,132; dat der 7de Afd. op *f* 692,911, dat der 8ste Afd. op *f* 873,943; en het eindcijfer op *f* 6,264,112.

—

10 *November* 1900. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Hermann Gerhard Brenninkmeijer. S. 189.

Henri Edouard Alphonse Oherne, *zich noemende* Henri Edonard Alphonse O'Herne. S. 190.
Otto Wilhelm Johannes Felix Vogelsang. S. 191.
Hermann Theodor Tegeder. S. 192.
Joseph Leonard Werner. S. 193.
Karl Christian Zens. S. 194.
Ludwig Pappenheim. S. 195.
Albert Chaplin. S. 196.
Bernard Adolf Heinrich Deiters. S. 197.

—

13 *November* 1900. BESLUIT, houdende nadere wijziging en aanvulling van den algemeenen maatregel van inwendig bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 31 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 159). S. 198.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie van den 6 September 1900, 3de afdeeling, n°. 145;

Overwegende, dat het wenschelijk is den Algemeenen maatregel van inwendig bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 31 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 159) en gewijzigd en aangevuld bij Koninklijke besluiten van 20 Juli 1887 (*Staatsblad* n°. 139), 19 November 1889 (*Staatsblad* n°. 171), 30 Juni 1891 (*Staatsblad* n°. 143) en 17 Juni 1899 (*Staatsblad* n°. 146), nader te wijzigen en aan te vullen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 9 October 1900, n°. 19);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Justitie van den 3 November 1900, 3de afdeeling, n°. 232;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

Voormelde Algemeene maatregel van inwendig bestuur wordt gewijzigd en aangevuld op de wijze als volgt:

Art. 29. In het eerste lid wordt voor „geestelijken" gelezen: „bedienaren van den godsdienst" en in de 2de alinea voor: „Protestantsche en Israëlietische geestelijken" „Predikanten".

Art. 30. In het laatste lid worden de woorden: „portiers en bewaarders" vervangen door: „beambten".

Art. 31. In den aanhef wordt achter „Alle beambten" bijgevoegd: „en hunne gezinnen".

Art. 33. In het eerste lid wordt achter: „bediening bekleeden" ingevoegd: „of beroep uitoefenen" en in de twee alinea wordt het woord „geestelijken" vervangen door: „bedienaren van den godsdienst".

Art. 34. In den aanhef wordt achter „Alle beambten" bijgevoegd: „en zij die tijdelijk zonder aanstelling met de uitoefening eener functie in de gestichten zijn belast".

Art. 36. wordt gelezen:

„Bij goed gedrag wordt aan beambten, die het verlangen, jaarlijks veertien dagen verlof verleend.

Dit verlof wordt verleend door het College van Regenten.

Verlof voor eene afwezigheid van meer dan veertien dagen achtereenvolgens wordt door Onzen Minister van Justitie verleend.

Is het noodig een beambte aan wien verlof is verleend te vervangen, dan geschiedt dit bij verlof voor veertien dagen voor 's Rijks rekening.

Bij verlof voor meer dan veertien dagen, wordt door Onzen Minister van Justitie bepaald of de vervanging hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk voor 's Rijks rekening zal geschieden."

Art. 38 wordt gelezen:

„De hoofden der gestichten en de onder hen gestelde beambten, met uitzondering van den hoofddirecteur van de Rijkswerkinrichtingen te *Veenhuizen*, de bedienaren van den godsdienst, de geneesheeren, de apothekers, de onderwijzers en de onderwijzeressen bij al de gestichten, dragen binnen het gesticht een onderscheidingsteeken of uniform, door Onzen Minister van Justitie vast te stellen.

Waar voor mannelijke beambten een uniform wordt voorgeschreven, komen de kosten daarvan voor rekening van het Rijk. De bewaarders, boodschaploopers en beambten in algemeenen dienst bij de gevangenissen, de Rijksopvoedingsgestichten en de Rijkswerkinrichtingen te *Hoorn* en te *Leiden*, worden geheel ten koste van het Rijk gekleed.

Door Onzen Minister van Justitie kan worden bepaald dat ook de kosten van het onderscheidingsteeken voor bepaalde categoriën van beambten ten laste van het Rijk zullen worden gebracht."

Art. 39 wordt gelezen:

„Waar Onze Minister van Justitie het noodig acht beambten van wapenen te voorzien, worden deze ten koste van het Rijk verstrekt.

De wapenen blijven Rijkseigendom."

Art. 54. In het eerste lid wordt voor: „*'s Gravenhage*" gelezen: „*Amsterdam.*"

Art. 71 wordt gelezen:

„Op tijden te bepalen bij de door Ons vast

te stellen huishoudelijke reglementen kan aan de gevangenen en verpleegden worden toegestaan bezoeken van familiebetrekkingen, en zoo dit in hun belang kan zijn, ook van andere personen, te ontvangen.

Omtrent de toelating van zich tot bezoek aanmeldende personen wordt door den Voorzitter van het College van Regenten beslist.

Van de beslissing van dien Voorzitter kan bij Onzen Minister van Justitie in beroep worden gekomen."

Art. 73. De woorden „jaarlijks hoogstens ongeveer een tiende deel der gevangenen in het gesticht" worden vervangen door: „indien de bevolking in het gesticht tien of meer gevangenen bedraagt, jaarlijks ongeveer een tiende deel dier bevolking".

Art. 87. In het eerste lid wordt voor: „in de Rijkswerkinrichtingen te *Veenhuizen*" gelezen: „voor de overige verpleegden in genoemde werkinrichting en voor die in de Rijkswerkinrichtingen te *Veenhuizen* en te *Leiden*".

Art. 93. Het woord „ééne" vervalt.

Art. 94. Voor „onderwijzers" wordt gelezen: „onderwijzers of onderwijzeressen".

Art. 102. In het eerste lid wordt in plaats van „een Protestantsch, een Roomsch-Catholiek en een Israëlietisch geestelijke" gelezen: „een bedienaar van den godsdienst van het Protestantsch-, van het Roomsch-Catholiek- en van het Israëlietisch kerkgenootschap".

In het derde lid wordt tusschen „thans" en „zijn" ingevoegd: „meer bedienaren van den godsdienst", en vervallen de woorden: „twee Protestantsche en twee Roomsch-Catholieke geestelijken, zoomede een Israëlietisch geestelijke".

Art. 104. In plaats van „geestelijken" wordt gelezen: „bedienaren van den godsdienst".

Art. 105. In plaats van „geestelijken" wordt gelezen: „bedienaren van den godsdienst".

Art. 114. Aan het slot wordt toegevoegd:

„In afwachting van de uitspraak van den raad van tucht zijn de hoofden dier gestichten bevoegd den beklaagde door afzondering of door het bezigen van een dwangbuis of andere middelen voor zich zelven en anderen onschadelijk te maken".

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 13 November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Justitie, (*get.*) CORT V. D. LINDEN.

(*Uitgeg.* 1 *Dec.* 1900.)

13 *November* 1900. BESLUIT, houdende uitvoering van de artikelen 4 en 9 der Leerplichtwet.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 9 November 1900, n°. 6769, afdeeling Onderwijs;

Gelet op de artikelen 4 en 9 der Leerplichtwet.

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen:

Art. **1.** Voor de verklaring, bedoeld in artikel 4, vierde en vijfde lid, der Leerplichtwet wordt vastgesteld het bij dit besluit behoorende formulier: model I.

2. Voor de mededeeling, bedoeld in art. 4, zesde lid, der Leerplichtwet, wordt vastgesteld het bij dit besluit behoorende formulier: model II.

3. Voor de mededeeling aan den arrondissements-schoolopziener van de opgaven, ingevolge artikel 4, vierde en vijfde lid, der Leerplichtwet aan den burgemeester verstrekt, wordt vastgesteld het bij dit besluit behoorende formulier: model III.

4. Voor de kennisgeving, bedoeld in artikel 9, eerste en tweede lid, der Leerplichtwet wordt vastgesteld het bij dit besluit behoorende formulier: model IV.

5. Voor de mededeeling aan den arrondissements-schoolopziener van de kennisgevingen, ingevolge artikel 9, eerste en tweede lid der Leerplichtwet aan den burgemeester gedaan, wordt vastgesteld het bij dit besluit behoorende formulier: model V.

6. De opgaven, ingevolge artikel 4, vierde lid, der Leerplichtwet aan den burgemeester verstrekt, de inhoud der mededeelingen, ingevolge artikel 4, zesde lid, dier wet aan den burgemeester gedaan, en de kennisgevingen, ingevolge artikel 9, eerste en tweede lid, dier wet, aan den burgemeester ingediend, worden door dezen binnen 8 dagen na het verstrijken van de maand, waarin hij ze heeft ontvangen, aan den arrondissements-schoolopziener medegedeeld.

De opgaven, ingevolge artikel 4, vijfde lid, der Leerplichtwet ieder jaar op nieuw aan den burgemeester verstrekt, worden door dezen uiterlijk op 8 Februari aan den arrondissements-schoolopziener medegedeeld.

7. De mededeeling, bedoeld in artikel 9, laatste lid, der Leerplichtwet, geschiedt door de hoofden der openbare en bijzondere lagere scholen.

In de gemeenten echter, waar de aangifte voor plaatsing op de openbare lagere scholen ter gemeente-secretarie geschiedt, wordt de mededeeling,

voor zoover die scholen betreft, door den burgemeester gedaan.

8. Voor de mededeeling, bedoeld in artikel 9, laatste lid, der Leerplichtwet, wordt vastgesteld het bij dit besluit behoorende formulier: model VI.

9. De mededeeling, bedoeld in artikel 9, laatste lid, der Leerplichtwet, wordt binnen 8 dagen na het verstrijken van iedere maand, waarin eene in dat artikel vermelde aangifte is gedaan, aan den arrondissements-schoolopziener gezonden.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 13 November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

MODEL I.

Opgaven betreffende huisonderwijs; ingevolge artikel 4 der Leerplichtwet.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 4 der Leerplichtwet deelt de ondergeteekende, ... wonende (1). . . . . in hoedanigheid van (2) . . . . . van/over het hieronder vermelde kind, het volgende mede omtrent dat kind, omtrent de vakken, waarin het huisonderwijs geniet en omtrent de(n)gene(n) door wie(n) dat onderwijs wordt verstrekt.

Naam van het kind. . . . .
Voornamen van het kind (3). .
Datum van geboorte van het kind
Plaats van werkelijk verblijf van het kind (1) . . . . . .
Plaats waar het onderwijs wordt gegeven (1) . . . . . .
De vakken, waarin het kind huisonderwijs geniet . . . . .
Naam en voornamen van de(n) persoon of personen door wie(n) het onderwijs wordt verstrekt . .
(Indien meerdere personen met het geven van het huisonderwijs zijn belast, opgave van de vakken, waarin ieder dier personen onderwijst.)
Indien op deze(n) persoon of personen artikel 7 of artikel 15*a* der wet tot regeling van het lager onderwijs toepasselijk is, mededeeling daarvan door opgave van de omstandigheden.

Handteekening van de(n) persoon of personen, door wien het onderwijs wordt verstrekt:

De ondergeteekende verklaart, dat het bovenstaande naar waarheid is opgemaakt.

. . . . . ., den . . . 19 . .

Aan den burgemeester van (4) . .

(1) Op te geven: straat en huisnummer of dergelijke duidelijke aanwijzing.

(2) In te vullen: vader, moeder, voogd, of in welke andere hoedanigheid men met de verzorging van het kind is belast.

(3) Wanneer het kind voornamen draagt, die zoowel aan een jongen als aan een meisje worden gegeven, is het wenschelijk het geslacht te vermelden.

(4) Gemeente, waar degene, die met de verzorging van het kind is belast, woonachtig is.

Behoort bij Koninklijk besluit van 13 November 1900, n°. 25.

Mij bekend,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

MODEL II.

Opgaven betreffende veranderingen van huisonderwijzer; ingevolge artikel 4 der Leerplichtwet.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 4 der Leerplichtwet deelt de ondergeteekende, (1) . . . . . wonende (2). . . . . mede, dat (3) . . . . . .

(*a*) { sedert den . . . . geen huisonderwijs meer geniet van (4) . . . . . en

(*b*) { sedert den . . . . . huisonderwijs geniet van (5) . . . . . .

(6)

Handteekening van de(n) nieuwe(n) huisonderwijzer(es):

. . . . . ., den . . . 19 . .

Aan
den burgemeester van (7)

(1) Naam van de(n)gene die met de verzorging van het kind belast is.

(2) Op te geven: straat en huisnummer of dergelijke duidelijke aanwijzing.

(3) Naam en voornamen, voluit, van het kind.

(4) Naam van de(n) huisonderwijzer(es) die vervangen is.

(5) Naam en voornamen, volnit, van de(n) nieuwe(n) huisonderwijzer(es).

(6) Indien op de(n) nieuwe(n) huisonderwijzer(es) art. 7 of art. 15*a* der wet op het lager onderwijs toepasselijk is, behoort daarvan mededeeling te worden gedaan door opgave van de omstandigheden.

(7) Gemeente, waar degene, die met de verzorging van het kind is belast, woonachtig is.

(*a*) en (*b*). Indien een huisonderwijzer(es) vertrekt en een nieuwe volledig in zijn (haar) plaats komt, behooren beide opgaven te worden ingevuld. Als bij verandering wijziging in de vakken van onderwijs voorkomt, behoort dit te worden vermeld. — Indien een nieuwe huisonderwijzer(es) optreedt, zonder dat een andere vertrekt, behoort alleen opgave *b* te worden ingevuld en opgave *a* te worden doorgestreept, met vermelding eventueel van verandering in de vakken van onderwijs. — Indien een huisonderwijzer(es) vertrekt, zonder door een nieuwe(n) vervangen te worden, behoort alleen opgave *a* te worden ingevuld en opgave *b* te worden doorgestreept, met vermelding eventueel van verandering in de vakken van onderwijs.

Behoort bij Koninklijk besluit van 13 November 1900, n°. 25.

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

MODEL III.

Mededeeling aan den arrondissements-school opziener, overeenkomstig artikel 4, laatste lid, der Leerplichtwet en artikel 3 van het Koninklijk beslnit van 13 November 1900, n°. 25, van de opgaven, ingevolge artikel 4, vierde en vijfde lid, dier wet aan den burgemeester der gemeente . . . . . verstrekt.

Opgaven betreffende den verzorger van het kind.		Opgaven betreffende het kind.				Opgaven betreffende het onderwijs.		Opgaven betreffende de(n) persoon (personen) door wie(n) het onderwijs wordt gegeven.		
Naam en woonplaats.	Hoedanigheid van den verzorger ten opzichte van het kind.	Naam.	Voornamen (met aanwijzing zoo noodig van het geslacht).	Datum van geboorte.	Plaats van werkelijk verblijf.	Plaats waar het onderwijs wordt gegeven.	De vakken waarin het kind onderwijs geniet van ieder zijner huisonderwijzers(essen).	Naam.	Voornamen.	Vermelding of, en zoo ja door welke omstandigheid art. 7 of art. 15*a* wet l. o. op de(n) persoon (personen) van toepassing is.

Aan
den schoolopziener in het arrondissement . . . . . .

. . . . . ., den . . . . . 19 . .

De burgemeester,

Behoort bij Koninklijk besluit van 13 November 1900, n°. 25.

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

MODEL IV.

Kennisgeving van vermeende vrijstelling der leerverplichting; ingevolge artikel 9 der Leerplichtwet.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 9 der Leerplichtwet deelt de ondergeteekende, ..., wonende (1) . . . . . in hoedanigheid van (2) . . . . . van/over het hieronder vermelde kind mede, dat hij/zij vermeent ten aanzien van dat kind en op den mede hieronder vermelden grond aanspraak te kunnen maken op vrijstelling van de naleving der in artikel 1 van genoemde wet opgelegde verplichting.

Naam van het kind. . . . .
Voornamen van het kind (3). .
Datum van geboorte van het kind.
Plaats van werkelijk verblijf van het kind (1)
Grond, waarop men meent op vrijstelling van de leerverplichting voor het kind aanspraak te kunnen maken (4) . . . . . .

. . . . . ., den 19

Aan
den burgemeester van
(5) . . . . .

(1) Op te geven: straat en huisnummer of dergelijke aanwijzing.

(2) In te vullen: vader, moeder, voogd, of in welke andere hoedanigheid men met de verzorging van het kind is belast.

(3) Wanneer het kind voornamen draagt, die zoowel aan een jongen als aan een meisje worden gegeven, het geslacht te vermelden.

(4) Voor de gronden, die aanleiding kunnen geven tot vrijstelling, wordt gewezen op art. 7 der Leerplichtwet. Eene duidelijke omschrijving der redenen is wenschelijk. Verzorgers, die zich op de vrijstelling bedoeld in art. 7, 3°., wenschen te beroepen, moeten aan deze kennisgeving de verklaring toevoegen, vermeld in art. 10, eerste lid.

(5) Gemeente, waar degene, die met de verzorging van het kind is belast, woonachtig is.

Behoort bij Koninklijk besluit van 13 November 1900, n°. 25.

Mij bekend,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

MODEL V.

Mededeeling aan den arrondissements-schoolopziener, overeenkomstig artikel 9, derde lid, der Leerplichtwet en artikel 5 van het Koninklijk besluit van 13 November 1900, n°. 25, van de kennisgevingen, ingevolge artikel 9, eerste en tweede lid, dier wet aan den burgemeester der gemeente . . . . . gedaan.

Opgaven betreffende den verzorger van het kind.		Opgaven betreffende het kind.				Grond, waarop men meent op vrijstelling van de leerverplichting voor het kind aanspraak te kunnen maken.	Indien men zich heeft beroepen op de vrijstelling bedoeld in art. 7, 3°., der Leerplichtwet, opgave door welken schoolopziener de verklaring ingevolge art. 10 is medeonderteekend.	Datum der kennisgeving.
Naam en woonplaats.	Hoedanigheid van den verzorger ten opzichte van het kind.	Naam.	Voornamen (met aanwijzing zoo noodig van het geslacht).	Datum van geboorte.	Plaats van werkelijk verblijf.			

Aan
den schoolopziener in het arrondissement . . . . . .

. . . . . ., den . . . . . 19 . .
De burgemeester,

Behoort bij Koninklijk besluit van 13 November 1900, n°. 25.

Mij bekend,
De Minister van Binnenlandsche Zaken, (*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

MODEL VI.

Mededeeling van voor plaatsing op eene lagere school aangegeven, maar nog niet toegelaten kinderen; ingevolge artikel 9, laatste lid, der Leerplichtwet.

Gemeente: Arrondissement:

Openbare / Bijzondere lagere school:

Naam.	Voornamen.	Geslacht.	Datum van geboorte.	Plaats van werkelijk verblijf.	Datum van aangifte.	Ingeval van toezegging tot plaatsing, vermoedelijke datum van toelating.
1	2	3	4	5	6	7

Aan
den schoolopziener in het arrondissement . . . . . .

Het hoofd der school,

Deze mededeeling moet binnen 8 dagen na het verstrijken der maand, waarin de aangifte heeft plaats gehad, aan den schoolopziener worden gezonden.

Zoo mogelijk behooren ook de kolommen 4 en 5 te worden ingevuld.

Wanneer het kind geen plaatsing op de school kan verkrijgen, behoort dit in kolom 7 te worden opgegeven.

Behoort bij Koninklijk besluit van 13 November 1900, n°. 25.

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

---

16 *November* 1900. BESLUIT, tot vaststelling van voorschriften ter uitvoering van artikel 21, § 3, der Leerplichtwet. S. 199.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 September 1900, n°. 5497[a], afdeeling Onderwijs;

Overwegende, dat ingevolge artikel 21, § 3, tweede lid, der Leerplichtwet door Ons voorschriften moeten worden gegeven omtrent de wijze van uitreiking der in het eerste lid dier paragraaf bedoelde aanzegging;

Den Raad van State gehoord, advies van den 23 October 1900, n°. 28;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 14 November 1900, n°. 6502, afdeeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De schriftelijke aanzegging, bedoeld in artikel 21, § 3, eerste lid, der Leerplichtwet wordt door den arrondissements-schoolopziener gezonden aan den burgemeester der woon- of verblijfplaats van den persoon, die naar artikel 1 dier wet voor de, in de aanzegging omschreven, overtreding aansprakelijk is.

De burgemeester doet de aanzegging binnen vier en twintig uur na de ontvangst door een beambte der gemeentepolitie aan den aansprakelijken persoon aan diens woning of verblijfplaats uitreiken. Bij afwezigheid van den aansprakelijken persoon geschiedt de uitreiking aan een van diens huisgenooten.

De beambte, door wien de uitreiking wordt gedaan, maakt daarvan op zijn ambtseed een proces-verbaal op, hetwelk door tusschenkomst van den burgemeester aan den arrondissements-schoolopziener wordt gezonden.

2. Dit besluit treedt in werking op het in artikel 38 der Leerplichtwet bedoelde tijdstip. (1)

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 16den November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 30 *Nov.* 1900.)

(1) De inwerkingtreding is bij besluit van den 26 November 1900, S. 205, bepaald op 1 Januari 1901.

16 *November* 1900. BESLUIT, tot vaststelling van regelen voor den werkkring der commissiën tot wering van schoolverzuim en voor de vervanging dier commissiën door burgemeester en wethouders. S. 200.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 September 1900, n°. 5494[a], afdeeling Onderwijs;

Overwegende, dat ingevolge het negende en tiende lid van artikel 22 der Leerplichtwet, ter uitvoering van dat wetsartikel, door Ons regelen behooren te worden gesteld;

Den Raad van State gehoord, advies van den 23 October 1900, n°. 25;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 14 November 1900, n°. 6525, afdeeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. In iedere gemeente wordt ten minste ééne commissie tot wering van schoolverzuim ingesteld, waarvan de leden door den raad worden benoemd. Het getal der commissiën wordt door den raad bepaald met dien verstande, dat in gemeenten, die meer dan één arrondissement omvatten, voor ieder arrondissement tenminste ééne commissie wordt ingesteld. Bij instelling van meer dan ééne commissie wijst de raad tevens het deel der gemeente aan, waarvoor iedere commissie wordt benoemd.

Van de desbetreffende raadsbesluiten wordt afschrift gezonden aan Onzen Commissaris in de provincie en aan den arrondissements-schoolopziener.

2. Burgemeester en wethouders zenden zooveel mogelijk voor iedere te vervullen plaats in de commissie aan den gemeenteraad eene aanbeveling van ten minste twee benoembaren.

Bevat de aanbeveling minder dan twee namen, dan deelen burgemeester en wethouders de reden daarvan aan den raad mede bij de inzending der aanbeveling.

Van iedere benoeming wordt, evenals van het ontstaan van vacaturen, zoo spoedig mogelijk mededeeling gedaan aan Onzen Commissaris in de provincie en aan den arrondissements-schoolopziener.

3. De gemeenteraad stelt een huishoudelijk reglement voor de commissie of de commissiën vast.

Van wege de gemeente wordt voor de vergaderingen van iedere commissie een lokaal beschikbaar gesteld, gelegen binnen den kring, waarin zij hare werkzaamheden heeft te vervullen.

4. Iedere commissie benoemt uit haar midden een voorzitter en een secretaris.

Deze treden als zoodanig na één jaar af.

De aftredenden zijn onmiddellijk herbenoembaar.

Van de gedane benoemingen wordt door de commissie onmiddellijk mededeeling gedaan aan burgemeester en wethouders en aan den arrondissements-schoolopziener.

5. Behondens buitengewone vergaderingen, door den voorzitter te beleggen, vergadert iedere commissie ten minste tweemaal 's maands, tenzij tweemaal 24 uur vóór den voor eene gewone vergadering vastgestelden tijd aan den secretaris is gebleken, dat er voor die vergadering geene onderwerpen ter behandeling zijn. In dat geval geeft de secretaris zoo spoedig mogelijk aan zijne medeleden kennis, dat de vergadering niet doorgaat.

De vervanging van den voorzitter en de secretaris bij ontstentenis of verhindering, de wijze van oproeping der leden tot de vergadering en de dagen en uren, voor het houden der gewone vergaderingen bestemd, worden met inachtneming van plaatselijke toestanden en gewoonten bij het huishoudelijk reglement bepaald.

In dat reglement wordt tevens bepaald het getal leden, dat in de vergadering tegenwoordig moet zijn, om geldige besluiten te nemen.

6. Indien voor eene vergadering, waarin overeenkomstig artikel 7 van dit besluit aansprakelijke personen zijn opgeroepen, niet de volgens het reglement van orde vereischte meerderheid van leden der commissie is opgekomen, is niettemin het eenig opgekomen lid of zijn de opgekomen leden bevoegd, de door de wet voorgeschreven waarschuwing te doen.

7. De secretaris ontvangt en opent de aan de commissie gerichte stukken en roept in de gevallen, bedoeld in artikel 20, § 2, en artikel 21, § 2, der Leerplichtwet, met inachtneming der wettelijke voorschriften, de aansprakelijke personen namens de commissie op, om voor haar te verschijnen op dag, uur en in het lokaal, in de oproeping vermeld.

Hij zorgt daarbij, dat de wettelijke termijn, die tusschen de oproeping en den aangezegden dag van verschijning moet verloopen, zoo weinig mogelijk worde overschreden.

8. Indien de opgeroepenen niet voor de commissie verschijnen, worden de waarschuwingen, ingevolge artikel 20, § 2, en artikel 21, § 2, der Leerplichtwet aan hen te zenden, voor zoover die waarschuwingen schriftelijk geschieden, onder-

teekend door den voorzitter en den secretaris of die hen vervangen.

9. De commissie zorgt, dat de werkzaamheden, haar in artikel 20, § 2 en § 4, en artikel 21, § 2 der Leerplichtwet opgedragen, tijdig overeenkomstig de wettelijke voorschriften worden vervuld.

Zij verleent tot wering van het schoolverzuim den arrondissements-schoolopziener den noodigen bijstand en verstrekt hem omtrent de redenen van schoolverzuim en omtrent de omstandigheden, die daarop van invloed zijn, alle inlichtingen, die hij verlangt.

Zij is bevoegd, om, wanneer dit tot vervulling van hare taak noodig is, één of meer leden met het doen van onderzoek te belasten.

Zij brengt na afloop van ieder jaar aan den gemeenteraad een verslag van hare werkzaamheden uit.

10. Indien den arrondissements-schoolopziener blijkt, dat eene commissie tot wering van schoolverzuim in gebreke blijft, de haar opgedragen werkzaamheden te vervullen, geeft hij daarvan kennis aan Onzen Commissaris in de provincie en aan burgemeester en wethouders, met opgave der feiten, waaruit hem haar verzuim is gebleken.

Acht Onze Commissaris in de provincie het verzuim voldoende geconstateerd, dan schrijft hij burgemeester en wethouders aan, op den daarbij door hem bepaalden dag op te treden in de plaats der commissie, die van dien dag af van rechtswege is ontbonden.

Burgemeester en wethouders geven van hun optreden kennis aan Onzen Commissaris in de provincie en aan den arrondissements-schoolopziener en blijven de werkzaamheden vervullen, totdat eene nieuwe commissie overeenkomstig de voorschriften der wet en van dit besluit is benoemd en hare taak heeft aanvaard.

De termijn van drie maanden, genoemd in het achtste lid van artikel 22 der Leerplichtwet, en de daar bedoelde tusschenkomst van Onzen Commissaris in de provincie gelden ook ten aanzien van de benoeming der nieuwe commissie.

11. In het in het vorige artikel bedoeld geval gaan alle bevoegdheden en verplichtingen der commissie tot wering van schoolverzuim op burgemeester en wethouders over, met dien verstande:

1°. dat de oproeping der aansprakelijke personen, in art. 7 van dit besluit opgedragen aan den secretaris der commissie door den burgemeester wordt verricht;

2°. dat, indien meer dan ééne commissie in dezelfde gemeente moet vervangen worden, burgemeester en wethouders voor die commissiën gelijktijdig zitting houden.

12. Dit besluit treedt in werking op het in artikel 38 der Leerplichtwet bedoelde tijdstip. (1)

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 16den November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 30 *Nov.* 1900.)

---

16 *November* 1900. BESLUIT, tot vaststelling van voorschriften ter uitvoering van artikel 25 der Leerplichtwet. S. 201.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 September 1900, n°. 5495[3], afdeeling Onderwijs;

Overwegende, dat ingevolge het laatste lid van art. 25 der Leerplichtwet, ter uitvoering van dat wetsartikel door Ons voorschriften behooren te worden gegeven;

Den Raad van State gehoord, advies van den 23 October 1900, n°. 26;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 14 November 1900, n°. 6559, afdeeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. **1.** Indien een arrondissements-schoolopziener overeenkomstig de voorschriften van artikel 25 der Leerplichtwet kinderen oproept, ten einde een onderzoek in te stellen naar het aan hen verstrekt lager huisonderwijs, mag de afstand tusschen de woning der kinderen en de plaats van het onderzoek, langs den kortsten gebruikelijken weg gemeten, niet grooter zijn dan 4 kilometer, tenzij binnen dien afstand geen lokaal voor het instellen van het onderzoek beschikbaar is.

2. Het in het vorige artikel bedoelde onderzoek mag voor geen kind langer dan twee uur duren.

Het vangt niet aan vóór des voormiddags tien uur en het eindigt niet na des namiddags drie uur, tenzij daartoe op verzoek van den naar art. 1

---

(1) De inwerkingtreding is bij besluit van den 26 November 1900, S. 205, bepaald op 1 Januari 1901.

der Leerplichtwet aansprakelijken persoon andere uren door den arrondissements-schoolopziener worden aangewezen.

3. De plaats, waar, en de tijd, gedurende welken het onderzoek wordt gehonden, worden door den arrondissements-schoolopziener bij de oproeping aan den aansprakelijken persoon medegedeeld.

Bij de oproeping is eene kaart gevoegd, vermeldende het ontvangst-bericht der oproeping, welke kaart, na onderteekening door den aansprakelijken persoon, zoo spoedig mogelijk aan den arrondissements-schoolopziener wordt teruggezonden.

Indien de in het vorig lid van dit artikel bedoelde kaart niet binnen vier dagen na de dagteekening der oproeping onderteekend is terugontvangen door den arrondissements-schoolopziener, wordt de oproeping herhaald bij te adviseeren brief.

De arrondissements-schoolopziener zendt van de oproeping afschrift aan den schoolopziener, in het district, waartoe het arrondissement behoort.

4. De arrondissements-schoolopziener is verplicht den persoon of de personen, door wie het huisonderwijs wordt gegeven, tot het bijwonen van het onderzoek uit te noodigen. Hij kan die personen tevens uitnoodigen de leerboeken en schriftelijk werk der kinderen mede te brengen.

Indien de personen, door wie het huisonderwijs verstrekt wordt, gevolg geven aan de uitnoodiging, in het eerste lid van dit artikel bedoeld, mogen zij — op straffe van verwijdering — zich niet ongevraagd in het onderzoek mengen.

5. Kinderen, die den leeftijd van acht jaar nog niet hebben bereikt, mogen in geen geval tot het in artikel 1 of 8 bedoeld onderzoek worden opgeroepen.

Indien de tot het onderzoek opgeroepen kinderen den leeftijd van tien jaar nog niet hebben bereikt, mag het onderzoek over geene andere vakken loopen dan over lezen, schrijven en rekenen.

6. Het instellen van het in artikel 25 der Leerplichtwet bedoelde onderzoek ten aanzien van leerlingen eener bijzondere school, behoorende tot die, genoemd in het voorlaatste lid van dat wetsartikel, geschiedt door den arrondissements-schoolopziener bij het bezoek, door hem ingevolge de voorschriften der wet aan de school te brengen.

7. Wordt het den arrondissements-schoolopziener bemoeilijkt, het onderzoek op de in het voorgaande artikel omschreven wijze in te stellen, òf omdat hij, zich voor schoolbezoek aanmeldende, de school herhaaldelijk gesloten vindt tengevolge van vacantiën waarvan hij geen kennis kon dragen, òf omdat niet wordt voldaan aan zijn verlangen, om tijdens zijn bezoek in den rooster der lessen de veranderingen te brengen, die voor een behoorlijk onderzoek noodig zijn, dan roept hij de leerlingen op, ten einde te onderzoeken, of hun voldoend onderwijs, overeenkomstig de voorschriften der wet, wordt verstrekt.

8. Tot het onderzoek van leerlingen der in artikel 25, voorlaatste lid, der Leerplichtwet genoemde scholen worden al de leerlingen eener zelfde klasse steeds gelijktijdig opgeroepen, en voor zooveel zij zijn opgekomen, te zamen aan het onderzoek onderworpen.

Bij die oproeping gelden de bepalingen der artikelen 1 tot en met 5 van dit besluit, met dien verstande:

1°. dat de afstand, in artikel 1 genoemd, alsdan niet is de afstand tusschen de woning der kinderen en de plaats van het onderzoek, doch de afstand tusschen de school en de plaats van het onderzoek;

2°. dat de uitnoodiging, bedoeld in artikel 4, eerste lid, wordt gericht aan het hoofd der school en aan den onderwijzer der klasse, indien de leerlingen in eene andere klasse geplaatst zijn dan waarin het hoofd het onderwijs geeft.

3°. dat het tweede lid van artikel 4 op het hoofd der school en den onderwijzer der klasse toepasselijk is.

9. Kosten van lokaalhuur, uit de toepassing van dit besluit voortvloeiende, komen ten laste van het Rijk.

De formulieren der kaarten, bedoeld in artikel 3, worden van Rijkswege aan de arrondissements-schoolopzieners verstrekt.

10. Dit besluit treedt in werking op het in artikel 38 der Leerplichtwet bedoelde tijdstip. (1)

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 16den November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgegeg.* 30 *Nov.* 1900.)

—

(1) De inwerkingtreding is bij besluit van den 26 November 1900, S. 205, bepaald op 1 Januari 1901.

17 *November* 1900. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende ongezegelde ziekte-attesten voor onvermogende militieplichtigen.

Bij aanschrijving van 13 November j.l., VIIde afdeeling, n°. 56, heeft de Minister van Oorlog ter kennis van de autoriteiten der landmacht gebracht den inhoud der brieven van den Minister van Financiën van 11 September 1897, n°. 20 en 21 Mei 1900, n°. 15, Afdeeling Registratie, aan U H.E.G. medegedeeld bij mijne missives van 18 September 1897, n°. 1415 M en 28 Mei 1900, n°. 952 M, afd. M. S.

Bij de vermelde aanschrijving worden de autoriteiten der landmacht tevens met het volgende in kennis gesteld:

„Ten einde echter het bezwaar op te heffen, dat van een milicien-verlofganger, die wegens ziekte niet kan voldoen aan eene oproeping voor den werkelijken dienst, zon worden gevorderd, ook dan wanneer hij onvermogend is te achten tot het betalen van zegelkosten, de overlegging van eene geneeskundige verklaring aangaande zijn ziektetoestand, waarop de handteekening van den geneeskundige door den burgemeester van diens woonplaats gelegaliseerd is en welke legalisatie zou vereischen, dat de verklaring op gezegeld papier wordt gesteld, wordt door mij het navolgende bepaald.

Is de milicien-verlofganger, die wegens ziekte niet kan voldoen aan eene oproeping voor den werkelijken dienst, onvermogend tot het betalen van zegelkosten, dan kan genoegen genomen worden met een ongelegaliseerde geneeskundige verklaring, mits dat stuk aan den korpskommandant wordt toegezonden door den burgemeester, die de legalisatie zou moeten verrichten. Uit deze tusschenkomst van bedoelden burgemeester zal de echtheid van het stuk voldoende blijken.

Om wijders aan milicien-verlofgangers, die niet onvermogend zijn tot het betalen van zegelkosten, zoomede aan alle verdere personen, die tot de landmacht behooren en van wie de overlegging van ziekteattesten van burgerlijke geneeskundigen wordt gevorderd, onnoodige kosten te besparen, zal, indien voor denzelfden persoon door denzelfden geneeskundige meer dan één ziekte-attest wordt afgegeven, alleen het eerste attest van het bewijs van legalisatie behoeven te zijn voorzien en zullen mitsdien de volgende attesten op ongezegeld papier kunnen worden geschreven, zonder dat voor de toezending van die stukken aan de militaire autoriteit de in de vorige zinsnede bedoelde tusschenkomst van den burgemeester vereischt wordt."

Ik heb de eer U te verzoeken, hiervan mededeeling te doen aan de burgemeesters der gemeenten en aan den militie-commissaris in Uwe provincie, met bijvoeging, dat in voorkomende gevallen in den bovenvermelden zin kan worden gehandeld, ook indien het onvermogenden geldt, voor wie de toepassing van de eerste zinsnede van artikel 89 of van de vierde zinsnede van artikel 101 der wet betrekkelijk de nationale militie gevraagd wordt, of die deel moeten nemen aan het jaarlijksch onderzoek van de verlofgangers der militie te land en met het oog op artikel 141, 1°., van genoemde wet wenschen te bewijzen, dat zij wegens ziekelijke gesteldheid of gebreken buiten staat zijn, op het daartoe bepaalde tijdstip en op de daarvoor aangewezen plaats tot het ondergaan van dat onderzoek tegenwoordig te zijn.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal, (*get.*) DIJCKMEESTER.

—

19 *November* 1900. BESLUIT, tot vaststelling van regelen, waarnaar de gemeenteraad bevoegd is aan schoolgaande kinderen, ter bevordering van het schoolbezoek, voeding en kleeding te verstrekken of met dat doel subsidie te verleenen. S. 202.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 September 1900, n°. 5496[3] afdeeling Onderwijs;

Overwegende, dat ingevolge artikel 35, eerste lid, der Leerplichtwet door Ons regelen moeten worden gesteld, waarnaar de gemeenteraad bevoegd is, voeding en kleeding te verstrekken aan schoolgaande kinderen, voor wie daaraan behoefte bestaat, of met dat doel subsidie te verleenen;

Den Raad van State gehoord, advies van den 26 October 1900, n°. 1;

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 14 November 1900, n°. 6696, afdeeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Van de bevoegdheid, den gemeenteraad toegekend bij artikel 35 der Leerplichtwet, mag slechts gebruik worden gemaakt met inachtneming van de regelen in de volgende artikelen vermeld.

2. Op de goedgekeurde gemeentebegrooting moet een post zijn uitgetrokken voor het doel, omschreven in artikel 35 der Leerplichtwet.

Die post moet zóó zijn omschreven, dat daaruit duidelijk blijkt, of het bedrag bestemd is, om rechtstreeks van gemeentewege aan schoolgaande kinderen voedsel en kleeding te verstrekken, dan wel of dat bedrag bestemd is, om subsidie te verleenen. Indien door den gemeenteraad zoowel rechtstreeksche verstrekking als subsidieering wordt bedoeld, dan zijn twee afzonderlijke posten in de begrooting uit te trekken.

3. In de toelichting van het besluit, waarbij een post voor het doel, omschreven in artikel 35 der Leerplichtwet op de begrooting wordt uitgetrokken, worden uitdrukkelijk aangegeven alle scholen, waarvan kinderen voor het ontvangen van kleeding en voeding in aanmerking kunnen komen.

Dat besluit wordt niet genomen, dan nadat alle hoofden van scholen en besturen van scholen, na ingewonnen bericht van de schoolhoofden in de gelegenheid zijn gesteld verslag uit te brengen aangaande de behoefte, die er voor kinderen van hunne school bestaat, om voeding en kleeding te ontvangen.

4. Bij de inzending ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten van het in het vorige artikel bedoelde besluit, worden overgelegd, behalve de toelichting, de verslagen en berichten van de hoofden der scholen en schoolbesturen in dat artikel vermeld.

Indien schoolbesturen op aanvrage geweigerd hebben een verslag uit te brengen, wordt daarvan afzonderlijk melding gemaakt.

5. De gemeenteraad is verplicht aan Gedeputeerde Staten mede te deelen, op welke wijze zal worden voldaan aan het voorschrift van het tweede lid van artikel 35 der Leerplichtwet, dat kinderen, die openbare, en kinderen, die bijzondere scholen bezoeken, op gelijken voet worden behandeld.

6. Voeding en kleeding wordt alleen verstrekt aan kinderen, die uit hoofde van gebrek aan voeding of kleeding niet of niet trouw ter school komen of van wie het te verwachten is, dat zij zonder verstrekking van voeding of kleeding niet geregeld de school zullen blijven bezoeken.

Verstrekking van voeding en kleeding mag niet anders dan rechtstreeks aan de kinderen zelven plaats vinden.

7. Voor kleeding van één en hetzelfde kind mag niet meer besteed worden dan *f* 10.— per jaar.

8. Verstrekking van voedsel zal zooveel mogelijk plaats hebben buiten de gewone schoollokalen.

9. Subsidiën, als bedoeld in artikel 35, eerste lid, der Leerplichtwet worden alleen verleend aan vereenigingen of commissiën, die zich het verstrekken van voeding en kleeding aan kinderen ter bevordering van schoolbezoek ten doel stellen, en aan schoolbesturen.

10. Wordt aan eene vereeniging, commissie of schoolbestuur subsidie verleend voor het doel omschreven in artikel 35 der Leerplichtwet, dan geschiedt dit onder de volgende voorwaarden:

1°. dat aan het einde van het jaar aan den raad rekening zal worden gedaan van de wijze, waarop het geld, waarover de vereeniging, de commissie of het schoolbestuur ten behoeve van het verstrekken van voeding en kleeding aan schoolgaande kinderen beschikt, is besteed;

2°. dat de vereeniging, de commissie of het schoolbestuur zich verbindt niet af te wijken van de regelen, genoemd in artikelen 6, 7 en 8 van dit besluit;

alles onverminderd de bevoegdheid van den gemeenteraad om aan deze ook nog andere voorwaarden toe te voegen.

11. De gemeenteraad is verplicht binnen twee maanden na het verstrijken van het dienstjaar aan Gedeputeerde Staten verslag uit te brengen aangaande de wijze, waarop het op de gemeentebegrooting toegestane bedrag voor het in artikel 35 der Leerplichtwet omschreven doel is besteed.

Dat verslag wordt door den Raad in afschrift medegedeeld aan den districts-schoolopziener.

12. Dit besluit treedt in werking op het in artikel 38 der Leerplichtwet bedoelde tijdstip. (1)

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 19den November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 30 *Nov.* 1900.)

—

20 *November* 1900. BESLUIT, houdende vaststelling van het model voor de verklaring, bedoeld in artikel 10 der Leerplichtwet.

---

(1) De inwerkingtreding is bij besluit van den 26 November 1900, S. 205, bepaald op 1 Januari 1901.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Overwegende, dat volgens artikel 30 der Leerplichtwet de verklaring, bedoeld in artikel 10 dier wet, wordt ingericht naar een door den Minister, met de uitvoering van de wet tot regeling van het lager onderwijs belast, vast te stellen model; (1)

Heeft goedgevonden:

Voor de verklaring, bedoeld in artikel 10 der Leerplichtwet, vast te stellen het bij deze beschikking behoorende model.

's Gravenhage, den 20sten November 1900.

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

MODEL.

Verklaring, bedoeld in artikel 10, *eerste lid, der Leerplichtwet.*

De ondergeteekende, ... verklaart, dat $\frac{\text{hij}}{\text{zij}}$ tegen het onderwijs op de, binnen den afstand van 4 kilometer van $\frac{\text{zijne}}{\text{hare}}$ woning gelegen scholen, waarop voor het in de bijgaande kennisgeving vermelde kind plaats te verkrijgen is, zoo overwegend bezwaar heeft, dat $\frac{\text{hij}}{\text{zij}}$ dat kind voorloopig liever van het door de wet gevorderde onderwijs verstoken laat, dan het aan een dier scholen toe te vertrouwen.

. . . . . ., den . . . . 19 .

De schoolopziener in het arrondissement . . . .

. . . . . ., den . . . . 19 .

Na invulling en onderteekening behoort dit stuk aan den arrondissements-schoolopziener te worden gezonden met het verzoek, daarop zijne handteekening te plaatsen.

Indien deze zijne medewerking weigert, kan de belanghebbende, ingevolge art. 10, vierde lid, der Leerplichtwet, in hooger beroep komen bij den districts-schoolopziener.

Wanneer de belanghebbende het stuk, door den arrondissements- of den districts-schoolopziener onderteekend, heeft terug ontvangen, moet hij het doen toekomen aan den burgemeester.

Behoort bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 November 1900, n°. 6999, afdeeling Onderwijs.

Mij bekend,

De Secretaris-Generaal, (*get.*) DIJCKMEESTER.

—

23 *November* 1900, BESLUIT, houdende bepalingen, betreffende kostelooze verzending per post van stukken, in zake de uitvoering van de Leerplichtwet. S. 203.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gelet op artikel 33 der wet van 7 Juli 1900 (*Staatsblad* n°. 111), houdende bepalingen tot regeling van den leerplicht;

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 1 November 1900, n°. 3632, Posterijen en Telegraphie;

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 20 November 1900, n°. 3832, Posterijen en Telegraphie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de voorschriften van het Koninklijk besluit van 19 December 1892 (*Staatsblad* n°. 284), betreffende de vrijstelling van briefport, voor zooveel betreft de artikelen 2 tot en met 9, mede van toepassing zullen zijn op de stukken, welke ingevolge de bovenaangehaalde wetsbepaling door belanghebbenden kosteloos per post worden verzonden, met dien verstande dat deze stukken, in plaats van de aanduiding „dienst", bedoeld in artikel 3 van genoemd besluit, behooren te dragen het opschrift „vrij van port ingevolge artikel 33 der Leerplichtwet", dat, voor zoover de stukken niet afkomstig zijn van ambtenaren of autoriteiten, de waarmerking door den afzender kan plaats vinden door vermelding van zijn naam en woonplaats, bekrachtigd door zijne handteekening, en dat in het eerste lid van artikel 9 van het meergenoemde besluit, in plaats van de woorden „de vrijstellingen van port door de ambtenaren en autoriteiten aan wie zij zijn verleend" zal worden gelezen: „de gelegenheid tot kostelooze verzending per post toegestaan bij bovengenoemde wet".

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen Minister van Bin-

(2) De overige modellen, van welke in art. 30 sprake is, zijn mede door den Minister vastgesteld. Het zijn de modellen A, B, C en D, die bestemd zijn voor de gemeentebesturen en onderwijzers en in deze aanvulling niet worden opgenomen omdat ze niet van algemeen belang worden geacht.

nenlandsche Zaken en hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 23sten November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 7 *Dec.* 1900.)

—

23 *November* 1900. WET, tot onteigening van gronden in de gemeenten *Haarlemmerliede en Spaarnwoude*, *Nieuwendam* en *Landsmeer*, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt tot het maken van Sectorparken in de *Stelling van Amsterdam*. S. 204.

—

26 *November* 1900. BESLUIT, tot vaststelling van het tijdstip der inwerkingtreding der Leerplichtwet. S. 205.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 23 November 1900, L^A. A, afd. Onderwijs;

Gezien artikel 38 der Leerplichtwet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de Leerplichtwet in werking treedt op 1 Januari 1901.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering aan dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 26sten November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 30 *Nov.* 1900.)

—

27 *November* 1900. BESLUIT, tot wijziging van het formulier voor het beschrijvingsbiljet voor de personeele belasting. S. 206.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van den 8sten November 1900, n°. 78, afdeeling Directe Belastingen;

Gelet op art. 40 der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72), gewijzigd bij de wetten van 14 Juli 1898 (*Staatsblad* n°. 181) en 2 Juni 1900 (*Staatsblad* n°. 77);

Herzien de Koninklijke besluiten van 21 December 1896 (*Staatsblad* n°. 226) en 19 November 1898 (*Staatsblad* n°. 233);

Den Raad van State gehoord (advies van den 20 November 1900, n°. 15);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Financiën van 24 November 1900, n°. 63, afdeeling Directe Belastingen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De vermelding tusschen haakjes in het hoofd van het formulier van het beschrijvingsbiljet voor de personeele belasting, laatstelijk vastgesteld bij Koninklijk besluit van 19 November 1898 (*Staatsblad* n°. 233) vervalt en wordt vervangen door het volgende:

„Wet van 16 April 1896, *Staatsblad* n°. 72, „gewijzigd bij de wetten van 14 Juli 1898, „*Staatsblad* n°. 181 en 2 Juni 1900, *Staats-*„*blad* n°. 77"

De cijfers „189" achter de woorden „Uitgereikt" en „Belastingjaar", in voormeld hoofd, vervallen en worden vervangen door de cijfers „19".

2. Dit besluit treedt in werking op den *eersten Januari* 1901.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 27sten November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 8 *Dec.* 1900.)

—

28 *November* 1900. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent de afgifte van geleibiljetten voor het vervoer van accijnsgoederen. S. 207.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 10 November 1900, n°. 64, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien de artikelen 165, 168 en 177 der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38) en artikel 87, § 1 der Suikerwet;

Overwegende, dat het in het belang van den handel wenschelijk is om tegemoet te komen aan bezwaren, die de toepassing van artikel 168 der genoemde Algemeene wet te weeg brengt;

Gelet op artikel 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61), artikel 1 der wet van 28 December 1879 (*Staatsblad* n°. 250) en de wet van 7 December 1896 (*Staatsblad* n°. 212);

Den Raad van State gehoord (advies van den 20 November 1900, n°. 16);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoem-

den Minister van 26 November 1900, n°. 84, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Eenig artikel.

De directeurs der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen kunnen, ieder voor zooveel zijne directie betreft, op verzoek van belanghebbenden vergunnen, dat met afwijking, in zoover van artikel 168 der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), op vertoon van geldige bewijzen van inslag, geleibiljetten worden afgegeven voor het vervoer van zout, wijn, gedistilleerd en suiker van tusschen den in gemeld artikel 168 bedoelden afstand van de landgrenzen naar binnen.

Ten behoeve van fabrikanten, kooplieden en andere neringdoenden kan zoodanige vergunning tot wederopzegging doorloopend worden verleend.

Ingeval van weigering van eene gevraagde of van intrekking van eene verleende vergunning heeft de belanghebbende beroep op Onzen Minister van Financiën.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 28sten November 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 11 *Dec.* 1900.)

—

29 *November* 1900. BESLUIT, houdende uitvoering van artikel 13, vierde lid, der Leerplichtwet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Gelet op artikel 13 der Leerplichtwet;

Heeft goedgevonden, te bepalen:

Art. 1. De arrondissements-schoolopziener houdt in een register aanteekening van de door hem ten behoeve van de werkzaamheden in of voor de bedrijven van landbouw, tuinbouw, veehouderij of veenderij verleende vergunningen, om de school tijdelijk niet te bezoeken, van den duur, waarvoor ze zijn toegestaan, van de gevallen, waarin dergelijke vergunning door hem is afgewezen of ingetrokken en van de beslissing van den districts-schoolopziener in hooger beroep.

Voor dit register wordt vastgesteld het bij deze beschikking behoorende formulier: *model G.* (1)

2. De arrondissements-schoolopziener zendt binnen tien dagen na het verstrijken van iedere maand een afschrift van de gedurende die maand gemaakte aanteekeningen aan den districts-schoolopziener.

3. De arrondissements-schoolopziener zendt ieder kwartaal een uittreksel uit de gedurende het vorige kwartaal gemaakte aanteekeningen aan burgemeester en wethouders, voor zoover elks gemeente betreft.

Voor dit uittreksel wordt vastgesteld het bij deze beschikking behoorende formulier: *model H.*

4. De districts-schoolopziener geeft van zijne beslissing in hooger beroep onmiddellijk kennis aan den belanghebbende en aan den arrondissements-schoolopziener. Bij afwijzing wordt zijne beslissing met redenen omkleed.

5. De districts-schoolopziener maakt binnen twintig dagen na het verstrijken van iedere maand een verzamelstaat op van de door hem in die maand, ingevolge artikel 2 van deze beschikking, van de arrondissements-schoolopzieners ontvangen afschriften.

Voor dezen verzamelstaat wordt vastgesteld het bij deze beschikking behoorende formulier: *model I.*

Hij zendt afschrift van dezen verzamelstaat onverwijld aan den Inspecteur van het lager onderwijs.

's Gravenhage, den 29sten November 1900.

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

—

1 *December* 1900. BESLUIT, houdende vaststelling der voorschriften bedoeld in artikel 17, laatste lid, der Leerplichtwet.

WIJ WILHELMINA ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 November 1900, n°. 7001[1], afdeeling Onderwijs;

Gelet op artikel 17 der Leerplichtwet;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. De door de hoofden der openbare en bijzondere lagere scholen jaarlijks aan den arrondissements-schoolopziener te zenden dubbelen der lijst, bedoeld in artikel 19, eerste lid, der Leerplichtwet, zullen vormen het register bedoeld in artikel 17, tweede lid, dier wet.

2. De arrondissements-schoolopziener houdt in dit register aanteekening van de toelating en de afschrijving van kinderen, alsmede van de redenen, welke tot de afschrijving hebben geleid, voorts van iederen verzuimden schooltijd, met vermelding van redenen, die tot verzuim hebben geleid, van ieder verleend verlof om de school tijdelijk

(1) Dit model en de in art. 3 en 5 genoemde modellen, welke slechts strekken ten gebruike van schoolopzieners, zijn hierna niet opgenomen.

niet te bezoeken, en van ieder verzuim, hetwelk door hem verschoond of gewettigd is verklaard.

3. De arrondissements-schoolopziener maakt iedere maand voor elke school op een verzamelstaat van de gedurende de vorige maand gemaakte aanteekeningen.

Voor dezen verzamelstaat wordt vastgesteld het bij dit besluit behoorende formulier: *model E.*

Hij brengt deze verzamelstaten binnen een maand na het verstrijken van ieder kwartaal voor zooveel de maanden van dat kwartaal betreft, ter kennis van den districts-schoolopziener.

Voor deze kennisgeving wordt vastgesteld het bij dit besluit behoorende formulier: *model F.* (1)

4. De districts-schoolopziener zendt binnen twee maanden na het verstrijken van ieder kwartaal afschrift van de door hem ingevolge het vorige artikel over dat kwartaal ontvangen verzamelstaten aan Onzen Minister, met de uitvoering der wet tot regeling van het lager onderwijs belast, en aan den Inspecteur van het lager onderwijs.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit.

's Gravenhage, den 1sten December 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

---

3 *December* 1900. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing betrekkelijk de beteekenis van het woord „*schoorsteen*" in art. 14, laatste lid, der wet op de personeele belasting.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie:

Verkeerde toepassing van art. 14 der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling der personeele belasting;

Overwegende dat de gerequireerde is gedagvaard ten einde terecht te staan ter zake: dat op 6 December 1899, bij een onderzoek van het perceel gelegen te Utrecht, Oude Gracht Tolsteegzijde, n°. 17, hetwelk door hem gebruikt wordt, daarin zijn bevonden 7 haardsteden, zijnde een kachel in het beneden middenvertrek, dienende tot kantoor en winkel; een kachel in het beneden achtervertrek, dienende tot kantoor en winkel; op de eerste étage, een kachel in de voorkamer, een fornuis in de keuken, een kachel in de achterkamer; op de tweede étage, een kachel in de voorkamer aan de noordzijde en een kachel in de badkamer, welke kachels konden in gebruik genomen worden zonder dat eenig metsel- of pleisterwerk geheel of gedeeltelijk behoefde verwijderd of beschadigd te worden, terwijl de gerequireerde in het aan hem uitgereikte en door hem den 4den Februari 1899 onderteekende beschrijvingsbiljet voor de personeele belasting voor het belastingjaar 1899 slechts aangifte gedaan heeft van 2 haardsteden en geen nadere aangifte van 5 haardsteden heeft gedaan;

O. dat het ten laste gelegde niet aangeven van 4 van genoemde haardsteden ten laste van den gerequireerde is bewezen verklaard, doch dat hij van het niet aangeven van een 5de haardstede is vrijgesproken;

O. dat de voorziening in cassatie onbeperkt is ingesteld; dat ze dus ook is gericht tegen de in het vonnis vervatte vrijspraak; dat ze mitsdien voor zoover is niet-ontvankelijk;

O. alsnu voor zoover de voorziening is ontvankelijk:

dat bij het bestreden vonnis als bewezen is aangenomen en mitsdien vaststaat, dat de zich in de voor de belasting niet aangegeven 4 haardsteden bevindende kachels of stooktoestellen zijn gaskachels en worden gebruikt zonder afvoer in een schoorsteen of in de open lucht; dat n.l. de tot afvoer van verbrandingsproducten naar de open lucht gemetselde schoorsteenen, zich bevindende bij gemelde 4 haardsteden, onder het dak ten deele zijn uitgebroken door verwijdering van een wand en daarna op zolder met kalk en steen dicht gemetseld, terwijl in drie van de afsluitingen een opening is gemaakt, zoodat de dampen of andere verbrandingsproducten zich op den zolder kunnen outlasten;

O. dat de rechtbank bij het bestaan van dien feitelijken toestand den gerequireerde niet verplicht heeft geoordeeld gemelde 4 haardsteden voor de belasting aan te geven op grond, dat in art. 14 der bovengenoemde wet op de personeele belasting is bepaald, dat geen belasting verschuldigd is van toestellen die gebruikt worden zonder afvoer in een schoorsteen of die gebruikt worden zonder afvoer in de open lucht, waaruit blijkt, dat de wetgever die beide toestanden heeft gelijkgesteld en slechts heeft willen belasten de haardsteden, waarvan de verbrandingsproducten worden afgevoerd in de open lucht, hetzij door een schoorsteen, hetzij op

---

(1) Deze modellen, welke slechts strekken ten gebruike van de schoolopzieners, zijn hierna niet opgenomen.

andere wijze; dat derhalve niet belastbaar is afvoer van verbrandingsproducten naar een ander lokaal van het perceel en evenmin, indien men een deel van een vroegeren schoorsteen, nadat deze is dichtgemetseld, zoodat hij niet meer uitgang heeft in de open lucht, gebruikt hetzij als zoodanig lokaal zelf, hetzij als geleider naar zoodanig lokaal;

O. dat tegen deze uitlegging van art. 14 in het voorgestelde middel wordt opgekomen en in hoofdzaak wordt aangevoerd: dat blijkens het vonnis de 7 vertrekken van het door gerequireerde gebruikt wordende perceel volkomen voldoen aan de vereischten bij het 4de lid van art. 14 voor de belastbaarheid gesteld, tenzij hij terecht een beroep doet op de uitzondering door den wetgever in het laatste lid van dat artikel gesteld;

dat die uitzondering in de wet is opgenomen om niet te treffen de „losse stooktoestellen", de petroleum en gaskachels, waarvan de verbrandingsproducten niet geleid worden buiten het vertrek; dat de gaskachels in het perceel van gerequireerde in gebruik niet waren losse stooktoestellen, maar geplaatst onder den — zij het ook van boven op zolder toegemaakten — schoorsteen binnen welke ruimte de verbrandingsproducten zich verzamelden, en zich ten aanzien van 3 schoorsteenen op den zolder outlastten door de opening gemaakt in de afsluitingen dier schoorsteenen; dat onjuist is de opvatting der rechtbank, dat de uitdrukkingen „toestellen die gebruikt worden zonder afvoer in een schoorsteen" en „toestellen die gebruikt worden zonder afvoer in de open lucht" van gelijke beteekenis zijn en de wetgever slechts heeft willen belasten de haardsteden, waarvan de verbrandingsproducten worden afgevoerd in de open lucht; dat indien de wetgever die gelijkstelling had gewenscht, hij eenvoudig zou bepaald hebben, dat toestellen, die gebruikt worden zonder afvoer in de open lucht, buiten aanmerking blijven; dat van den wetgever niet mag verondersteld worden, dat hij tweeërlei benaming voor éénzelfden toestand bezigt, dat een schoorsteen al is hij van boven toegemaakt, toch een schoorsteen blijft en de verbrandingsproducten der gaskachels aan het vertrek, waarin zij onder den schoorsteen geplaatst zijn, onttrekt; dat ook blijkens de memorie van toelichting der wet in art. 14 onder afvoer van verbrandingsproducten *naar buiten* te verstaan is afvoer buiten het vertrek waarin het stooktoestel is geplaatst;

O. dat de hier te geven beslissing geheel afhangt van de beantwoording der vraag, wat de beteekenis is van het woord schoorsteen in het laatste lid van art. 14 der meergenoemde wet op de personeele belasting?

O. dat het woord „schoorsteen" slechts eenmaal in gezegde wet en dat wel op de aangehaalde plaats voorkomt; dat niet blijkt dat de wetgever daaraan voor deze wet eene andere beteekenis heeft willen toekennen, dan waarin het gewoonlijk wordt gebruikt, wanneer er spraak is van schoorsteenen, die deel van een gebouw uitmaken;

O. dat aan het begrip van „schoorsteen" volgens het spraakgebruik vóór alles en als hoofdzaak verbonden is de bestemming om den rook, die zich bij het stoken van brandstoffen vormt, af te voeren, al moge als bijzaak daardoor ook andere verbrandingsproducten en dampen verwijderd worden; dat een pijp, buis of kanaal, waardoor geen *rook* wordt weggeleid niet den naam van „schoorsteen" draagt;

O. dat ook de vorige wet tot regeling der personeele belasting in art. 10 sprekende van „rooknitgangen die zijn toegemetseld" (§ 1), van „stookplaatsen door denzelfden schoorsteen haren rooknitgang hebbende" (§ 2) als het kenmerk in wezen van een schoorsteen beschouwt, dat hij zij een *rook*uitgang;

O. dat waar spraak is van afvoer van *rook*, een zeer eigenaardig wel van andere onderscheiden verbrandingsproducten, noodzakelijk aan een afvoer naar de open lucht moet gedacht worden, daar het niet aannemelijk is, dat iemand den binnenshuis hinderlijken en schadelijken rook uit een vertrek naar eenige andere ruimte binnenshuis zou wegleiden, en daar verzamelen; dat derhalve waar afvoer van rook in de buitenlucht ontbreekt, het begrip van „schoorsteen" vervalt, al zijn er nog gedeelten over van wat vroeger een schoorsteen was, die nog den oneigenlijken naam van „schoorsteen" dragen; dat mitsdien een zooals hier toegemetselde niet in de open lucht uitmondende zoogenaamde schoorsteen niet is eene schoorsteen zooals bedoeld wordt bij het 4de lid van meergenoemd art. 14;

O. dat laatstgenoemde bepaling, sprekende van „afvoer in een schoorsteen of in de open lucht" wel die beide wijzen van rookafvoer gelijkstelt, maar niet tweemaal hetzelfde zegt, daar zij met de eerste den middellijken afvoer door een schoorsteen, met de tweede den onmiddellijken door b. v. eene opening in een glasraam of een

der wijzen bij art. 10 § 3 der vorige wet op het personeel genoemd, op het oog heeft;

O. dat uit wat in de memorie van toelichting bij meergenoemd artikel gezegd wordt omtrent de gas- en petroleumkacheltjes, wier verbrandingsproducten niet opzettelijk buiten het vertrek worden geleid hoegenaamd niet blijkt, dat de regeering het oog had niet enkel op den gewonen middellijken of rechtstreekschen afvoer naar de open lucht, maar ook op den ongebruikelijken uit het vertrek naar binnenshuis;

O. dat mitsdien het voorgestelde middel is ongegrond;

Verklaart het beroep niet-ontvankelijk voor zoover het tegen de vrijspraak is gericht;

Verwerpt het voor het overige.

—

8 *December* 1900. WET, houdende nadere wijziging van eenige bepalingen der Kieswet. S. 208.

Bijl. Hand. 2e *Kamer* 1899/1900, n°. 188, 1—7; 1900/1901, n°. 24, 1—24.

Hand. id. 1900/1901, *bladz.* 177—221, 223—241, 243—264, 267—281, 284—286.

Hand. 1e *Kamer* 1900/1901, *bladz.* 60—67, 93—107.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is nadere bepalingen vast te stellen tot wijziging der Kieswet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In artikel 1 *a* vervalt het woord „volle".

In artikel 1 *b*, 1°., worden in plaats van de woorden „achtereenvolgens in dezelfde gemeente niet meer dan twee huizen of gedeelten van huizen, voor elk waarvan, met of zonder bijbehoorenden grond" gelezen de woorden „een huis of een gedeelte van een huis, waarvoor met of zonder bijbehoorenden of in huur gebruikten grond"; worden achter het woord „tabel" ingevoegd de woorden „of wel achtereenvolgens in dezelfde gemeente twee zoodanige huizen of gedeelten van huizen" en worden achter de woorden „kubieke Meter" ingevoegd de woorden „inhoud of 24,000 kilogram laadvermogen".

In artikel 1 *b*, 2°., worden in plaats van de woorden „bij dezelfde persoon, onderneming, openbare of bijzondere instelling" gelezen de woorden „achtereenvolgens bij niet meer dan twee personen, ondernemingen, openbare of bijzondere instellingen" en wordt tusschen de woorden „zijn" en „en" ingevoegd het woord „geweest".

In artikel 1 *b*, 2°., worden in plaats van de woorden „in het genot zijn van een door eene openbare instelling verleend pensioen van gelijk bedrag" gelezen de woorden „in het genot zijn van een door eene onderneming, openbare of bijzondere instelling verleend pensioen of verleende lijfrente van gelijk bedrag".

In artikel 1 *b*, 2°., worden in plaats van de woorden „het inkomen en het pensioen worden samengeteld" gelezen de woorden „het inkomen, het pensioen en de lijfrente worden samengeteld".

Aan artikel 1 *b*, 3°., worden toegevoegd de woorden „in eene gemeentelijke spaarbank of in eene spaarbank, beheerd door het bestuur van eene rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging, van eene naamlooze vennootschap, van een coöperatieve vereeniging of van eene stichting".

Aan artikel 1 *b*, 3°., wordt toegevoegd een nieuw lid, luidende als volgt:

„Onder de bijzondere spaarbanken, bedoeld bij het vorige lid van dit artikel, zijn de banken, opgericht na 1 Mei 1900, alleen begrepen voor zoover en voor zoolang als zij blijkens opgave aan het bestuur der gemeente, waar zij gevestigd zijn, een waarborgfonds van *f* 25,000 bij de Nederlandsche Bank hebben gedeponeerd."

Artikel 1 *b*, 4°., wordt gelezen als volgt:

„dat zij met goed gevolg hebben afgelegd een examen, ingesteld door of krachtens de wet of aangewezen bij algemeenen maatregel van bestuur en in verband staande met de benoembaarheid tot eenig ambt, de vervulling van eenige betrekking of de uitoefening van eenig bedrijf of beroep".

2. Na artikel 2, tweede lid, wordt ingevoegd een nieuw lid, luidende als volgt:

„Aanslagen in de Rijks directe belastingen, waarvoor eerst na 31 December van het laatstverloopen jaar een aanslagbiljet is uitgereikt, blijven voor de toepassing van het bepaalde bij art. 1 buiten aanmerking."

In het vijfde lid van artikel 2 worden in plaats van de woorden „vermogens- of in de bedrijfsbelasting" gelezen de woorden „vermogens-, bedrijfs- of personeele belasting".

Artikel 2, zesde lid, wordt gelezen als volgt:

„Bij de berekening van den werkelijken huurprijs, die ook verschuldigd kan zijn in den vorm van contributie aan eene coöperatieve bouwvereeniging, wordt maandhuur tot weekhuur herleid door deeling met 4, jaarhuur door deeling met 50 en vindt geen aftrek plaats van de som, verschuldigd

voor gas- of waterleiding, ingeval deze in den huurprijs is begrepen."

Aan artikel 2, zevende lid, wordt toegevoegd eene zinsnede, luidende als volgt: „Ten aanzien van vrijen kost wordt geene rekening gehouden met den Zondag of algemeen erkende Christelijke feestdagen, of, voor zooveel Israëlieten betreft, met den Sabbath."

Na artikel 2, zevende lid, wordt ingevoegd een nieuw lid, luidende als volgt:

„Indien de aard der werkzaamheden in een bedrijf medebrengt, dat zij in den regel een gedeelte van het jaar niet worden uitgeoefend, wordt ter berekening van den tijd, gedurende welken iemand volgens het vorig artikel in dienstbetrekking is geweest, de tijd medegeteld, gedurende welken de werkzaamheden, waarvoor hij in dienst is, hebben stil gestaan, ook indien gedurende dien tijd de dienstbetrekking tijdelijk was opgeheven."

Na artikel 2, achtste lid, worden ingevoegd twee nieuwe leden, luidende als volgt:

„Indien in de plaats van het inkomen, bedoeld in art. 1 *b*, 2°., eene tijdelijke ongevallenrente wordt genoten, wordt deze, zoolang zij wordt genoten, in rekening gebracht tot een bedrag, gelijk aan het normale loon.

Inkomen, pensioen en lijfrente, bedoeld in art. 1 *b*, 2°., der vrouw geldt voor haren man; dat van de inwonende minderjarige kinderen voor de helft voor hunnen vader."

3. Aan artikel 4 wordt toegevoegd een tweede lid, luidende als volgt:

„Onder benoodigdheden, genoemd in het voorgaand lid, zijn geneesmiddelen niet begrepen."

4. In artikel 7 worden in plaats van de woorden „over het volle laatstverloopen dienstjaar" gelezen de woorden „over het laatstverloopen dienstjaar".

Aan art. 7 wordt eene nieuwe alinea toegevoegd, aldus luidende:

„Aanslag in eene plaatselijke directe belasting geeft geene aanspraak op het kiesrecht, indien hij het gevolg is van eene met de waarheid strijdige aangifte".

5. In artikel 8, eerste lid, vervallen de woorden „naar aanleiding van de opgaven en van het onderzoek, in de artt. 10 en volgende vermeld".

Aan art. 8 wordt toegevoegd een nieuw lid, luidende als volgt:

„De lijst wijst de inwoners aan, die de voor de kiesbevoegdheid gevorderde vereischten bezitten op den 1sten Februari, voor zoover niet deze wet met betrekking tot eenig vereischte een anderen dag aangeeft."

6. Artikel 9, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

„De lijst vermeldt het volgnummer, voorts in alphabetische volgorde, de namen der kiezers en verder hunne voornamen, de plaats en dagteekening hunner geboorte en de dagteekening hunner naturalisatie, zoo die heeft plaats gevonden, de bepalingen, waaraan zij het kiesrecht ontleenen en tot welke verkiezingen zij bevoegd zijn".

In artikel 9, tweede lid, worden tusschen de woorden „daarenboven" en „melding" ingelascht de woorden „zoo mogelijk met aanduiding van straat en nummer",

7. In artikel 10, eerste lid, worden achter het woord „opgaven", ingelascht de woorden „in alphabetische volgorde gerangschikt"; vervalt het woord „volle" en worden tusschen de woorden „overeenkomstig art. 1 *a*" en „zijn aangeslagen" ingevoegd de woorden „in verband met art. 2".

In artikel 10, tweede lid, vervalt het woord „overige" en worden in plaats van de woorden „het te dier zake verschuldigde" gelezen de woorden „het verschuldigde ter zake van een aanslag, die niet valt onder art. 1 *a* in verband met art. 2".

Artikel 10, derde lid, wordt gelezen als volgt:

„Voorts zenden gemelde ontvangers jaarlijks vóór den 8sten Maart aan den burgemeester opgave van hen, die het verschuldigde alsnog vóór of op den 1sten Maart hebben voldaan."

Aan artikel 10 worden toegevoegd de twee nieuwe leden, luidende als volgt:

„Aan de mannelijke inwoners der gemeente, die in de gemeente over het laatstverloopen dienstjaar overeenkomstig art. 1 *a*, in verband met art. 2, zijn aangeslagen en het te dier zake verschuldigde op den 1sten Februari niet hebben voldaan, wordt door gemelde ontvangers jaarlijks vóór den 20sten Februari eene kennisgeving met het opschrift „Kiesrecht" gezonden. Aan den voet dier kennisgeving wordt in herinnering gebracht, dat bij niet-betaling vóór of op den 1sten Maart plaatsing op de kiezerslijst achterwege blijft, ook voor hen, die daarop anders recht zouden hebben.

Onder mannelijke inwoners, in dit artikel bedoeld, zijn begrepen diegene, op wie artikel 2, tweede lid, toepasselijk is."

8. In artikel 11 vervalt het woord „volle".

9. In artikel 12, eerste lid, worden in plaats van de woorden „derde lid" gelezen de woorden „vierde lid".

In artikel 12, tweede lid, worden tusschen de woorden „gewaarmerkt" en „duplicaat" ingevoegd de woorden „kosteloos af te geven".

10. In artikel 15 worden in plaats van de woorden „van het bedrag van den huurprijs en van naam en woonplaats van den verhuurder" gelezen de woorden „en van den gedurende hetzelfde tijdperk in huur gebruikten grond, alsmede van het bedrag der huurprijzen en van namen en woonplaatsen der verhuurders".

11. In artikel 16 worden in plaats van de woorden „den inhoud" gelezen de woorden „den inhoud of het laadvermogen".

12. Artikel 17, eerste lid, wordt gelezen als volgt:

„In het geval van dienstbetrekking, als bedoeld bij artikel 1 *b*, 2°., moet worden overgelegd eene opgaaf van den aard der dienstbetrekkingen van den belanghebbende, van naam en woonplaats van de personen bij wie, van naam en plaats van vestiging der ondernemingen of der bijzondere instellingen of van den naam der openbare instellingen, waarbij hij van 1 Januari van het laatstverloopen jaar tot en met den 31sten Januari van het loopende jaar in dienstbetrekking was en van de omstandigheid, dat het door hem over het laatstverloopen jaar in dienstbetrekking genoten inkomen het door art. 1 *b*, 2°., gevorderd bedrag bereikt, vrijen kost en vrije woning, voor zoover genoten, inbegrepen."

Artikel 17, tweede lid, vervalt.

Artikel 17, laatste lid, wordt gelezen als volgt:

„In het geval, voorzien bij art. 1 *b*, 2°., tweede lid, moet worden overgelegd eene opgaaf van naam en plaats van vestiging der onderneming of der bijzondere instelling of van den naam der openbare instelling en van het pensioen of van de lijfrente."

Aan artikel 17 wordt toegevoegd een nieuw lid, luidende als volgt:

„Indien het vereischte bedrag, bedoeld in art. 1 *b*, 2°., eerste of derde lid, niet zoude zijn bereikt zonder rekening te houden met eene of meer der bepalingen, bij art. 2 gesteld omtrent ziekte of verwonding, omtrent ongevallenrente of omtrent inkomen, pensioen en lijfrente van vrouw of kinderen, moet van deze omstandigheden in de opgave melding worden gemaakt, waarbij, indien het geldt inkomen van vrouw of kinderen, tevens moeten worden opgegeven de bijzonderheden, genoemd in het eerste lid van dit artikel."

13. In art. 18, eerste lid, wordt tusschen de woorden „Rijkspostspaarbank" en „afgegeven" ingevoegd de woorden „of het bestuur der gemeentelijke of bijzondere spaarbank".

In artikel 18, tweede lid, worden in plaats van de woorden „der Rijkspostspaarbank" gelezen de woorden „of van het bestuur".

14. In artikel 20, eerste lid, worden in plaats van de woorden „op de kiezerslijst voorkomt" gelezen de woorden „eenmaal de kiezerslijst is vermeld" en worden in plaats van de woorden „op de kiezerslijst voor volgende jaren" gelezen de woorden „in latere jaren op de kiezerslijst".

15. In artikel 21, tweede lid, worden tusschen de woorden „Rijkspostspaarbank" en „eene lijst" ingevoegd de woorden „of aan het bestuur der gemeentelijke of bijzondere spaarbank"; vervallen de woorden „ingelegd in de Rijkspostspaarbank" en worden in plaats van de woorden „Deze doet" gelezen de woorden „De directeur en het bestuur doen".

16. Artikel 23, tweede lid, wordt gewijzigd als volgt:

in plaats van „22sten" wordt gelezen „25sten".

17. In artikel 26 worden tusschen de woorden „woningen" en „als" ingevoegd de woorden „en grond".

18. Artikel 28, tweede lid, wordt gelezen als volgt:

„Het stelt te gelijker tijd alphabethische lijsten vast der namen en voornamen van hen, die met betrekking tot eene of meer der verkiezingen van de kiezerslijst zijn afgevoerd en daarop zijn gebracht."

19. In art. 32 worden in plaats van de woorden „binnen 24 uren na het inkomen van het verzoek" gelezen de woorden „vóór of op den 16den April".

20. In artikel 34, derde lid, wordt tusschen de woorden „wordt" en „gezonden" ingevoegd het woord „onverwijld".

21. Aan artikel 50, tweede lid, wordt toegevoegd eene zinsnede luidende als volgt: „De aanteekening en de verzending geschieden kosteloos."

Aan artikel 50, derde lid, wordt toegevoegd eene zinsnede, luidende als volgt: „Eveneens kan de terugzending van aanslagbiljetten, bedoeld in artikel 11, benevens van bewijsstukken, bedoeld in artikel 12, alsmede de verzending van aangiftebiljetten, bedoeld in artikel 20 en van stukken, benoodigd ter uitvoering van artikel 26, kosteloos per post geschieden."

22. In artikel 51, eerste lid, worden tusschen de woorden „kunnen" en „bij" ingevoegd de woorden „ter secretarie der gemeente".

Aan artikel 51, eerste lid, wordt toegevoegd eene zinsnede, luidende als volgt: „Ten minste drie dagen vóór den dag der verkiezing geschiedt hiervan in elke gemeente openbare kennisgeving."

In artikel 51, tweede lid, wordt in plaats van „Deze opgaven" gelezen: „De opgaven, in het eerste lid vermeld".

Aan het tweede lid van artikel 51 wordt toegevoegd eene zinsnede, luidende als volgt:

„Omvat het kiesdistrict meer dan ééne gemeente, dan wordt tevens, voor zoover het eene verkiezing voor de Tweede Kamer of de Provinciale Staten betreft, achter den naam van ieder der onderteekenaars de gemeente vermeld, op welker kiezerslijst hij voorkomt."

23. In artikel 53, eerste lid, worden in plaats van de woorden „Voldoet de opgave niet" gelezen de woorden „Is de burgemeester van oordeel, dat de opgave niet voldoet" en worden achter het woord „onderteekeningen" ingevoegd de woorden „van kiezers, bevoegd tot deelneming aan de verkiezing, waarvoor de inlevering geschiedt".

24. Artikel 54, eerste lid, vervalt.

Aan artikel 54 wordt toegevoegd een nieuw lid, luidende als volgt:

„De ingeleverde opgaven van candidaten worden bewaard tot dat over de toelating van den benoemde is beslist en vervolgens vernietigd."

25. Aan artikel 55, eerste lid, wordt toegevoegd eene zinsnede, luidende als volgt: „De burgemeesters doen deze opgave op de secretarie der gemeente voor een ieder ter inzage nederleggen en haar zoo spoedig mogelijk in afschrift aanplakken."

Aan artikel 55, vierde lid, wordt toegevoegd eene zinsnede, luidende als volgt: „Tot de uitreiking, hier omschreven, is ook het stemburean bevoegd."

In artikel 55, vijfde lid, worden tusschen de woorden „tevens" en „openbare" ingevoegd de woorden „in elke gemeente".

26. (1) Artikel 57 wordt gelezen als volgt:

„Personen, bij wie en bestuurders van bijzondere ondernemingen en instellingen, waarbij mannen, die den leeftijd van vijf en twintig jaren hebben bereikt, in dienstbetrekking zijn, zijn, voor zoover niet bij algemeenen maatregel van bestuur vrijstelling is verleend, verplicht te zorgen, dat ieder van dezen, die bevoegd is tot de kenze mede te werken, gedurende ten minste twee achtereenvolgende uren tusschen acht uren des voormiddags en vijf uren des namiddags daartoe gelegenheid vinde."

27. (1) Artikel 58 wordt gelezen als volgt:

„Personen en bestuurders, in het voogaande artikel bedoeld, zijn, voor zoover arbeid wordt verricht in fabrieken of werkplaatsen verplicht te zorgen, dat in het arbeidslokaal, en zoo er meerdere arbeidslokalen zijn, in het grootste of wel in meer dan één arbeidslokaal, gedurende twee werkdagen vóór en op den tot stemming bepaalden tijd op eene zichtbare wijze is opgehangen eene door hem of van hunnentwege onderteekende lijst, de uren, in het voorgaand artikel bedoeld, vermeldende, voor elk afzonderlijk of groepsgewijze of voor allen gezamenlijk."

28. In artikel 62, tweede lid, worden tusschen de woorden „eerste" en „stemdistrict" ingevoegd de woorden „of eenige".

29. In artikel 63 wordt in plaats van het woord „district" gelezen het woord „kiesdistrict".

30. In artikel 64, eerste lid, wordt in plaats van het woord „stemming" gelezen het woord „zitting".

31. Aan artikel 70 wordt toegevoegd een nieuw lid, luidende als volgt:

„In geval een kiesdistrict meer dan ééne gemeente bevat, worden de kosten van het in gereedheid brengen van de stembiljetten naar evenredigheid van het aantal verstrekte biljetten over die gemeenten verdeeld."

32. Artikel 73 wordt gelezen als volgt:

„Vóór acht uur des morgens alvorens iemand tot deelneming aan de stemming wordt toegelaten opent het stemburean tijdig het pak met stembiljetten, telt de biljetten en sluit de bus na zich overtuigd te hebben, dat zij volkomen ledig is."

33. Het eerste lid van artikel 76 wordt gelezen als volgt:

„De kiezer ontvangt daarop uit handen van den voorzitter, die daarbij overluid den naam van den kiezer en het nummer waaronder deze op de kiezerslijst voorkomt opleest, het stembiljet, dichtgevouwen naar de zijde waarop de namen der candidaten zijn gesteld."

34. Aan artikel 77, eerste lid, wordt toegevoegd eene zinsnede, luidende als volgt: „Hij vouwt het biljet dicht naar de zijde, waarop de namen der candidaten zijn gesteld en begeeft zich daarmede onmiddellijk naar het stemburean."

---

(1) Dit artikel treedt in werking op 1 Juni 1901. Besluit van 29 December 1900, S. 218.

(1) Zie de aanteekening op art. 26.

35. Artikel 82, tweede lid, wordt gelezen als volgt:

„De kiezers verschijnen daar ongewapend, tenzij zij behooren tot de gewapende macht of een wapen bij zich hebben, dat behoort tot hunne ambtskleeding of bij de kleeding, door hen met vergunning van het boven hen gesteld openbaar gezag gedragen."

36. Artikel 84, derde lid, eerste zinsnede, wordt gelezen als volgt: „Het proces-verbaal der gehoudene zitting wordt daarna opgemaakt en evenals de sleutels, de niet gebruikte stembiljetten, de teruggegeven stembiljetten, de ingeleverde kaarten en de kiezerslijst, bedoeld in art. 78, in afzonderlijke verzegelde papieren gesloten."

Aan artikel 84 wordt toegevoegd een nieuw lid, luidende als volgt:

„De voorzitter van het stembureau zendt, indien het kiesdistrict meer dan één stemdistrict bevat, onmiddellijk op de spoedigste wijze bericht van de schorsing der stemming aan den Commissaris der Koningin."

37. Na artikel 85, eerste lid, wordt ingevoegd een nieuw lid, luidende als volgt:

„Vóór den aanvang der hervatte stemming worden de verzegelde pakken geopend. Bij die stemming wordt eene tweede stembus gebezigd."

38. Artikel 86, laatste zinsnede, wordt gelezen als volgt: „Daarop wordt de kiezerslijst door het stembureau, met opgave van het aantal der daarop gestelde paraphen gewaarmerkt en worden deze lijst, de niet gebruikte stembiljetten, de teruggegeven stembiljetten en de ingeleverde kaarten in afzonderlijke verzegelde papieren gesloten."

39. Na artikel 89, tweede lid, wordt ingevoegd een nieuw lid, luidende als volgt:

„Onder bijvoegingen worden niet begrepen punten, strepen, vlakken, nagelindrukken, vouwen, scheuren, gaten en vlekken tenzij deze blijkbaar opzettelijk zijn aangebracht."

Het laatste lid van art. 89 wordt aldus gelezen:

„De voorzitter maakt de redenen van ongeldigverklaring en van twijfel en de beslissing onmiddellijk bekend. Indien een der in de zaal aanwezige kiezers dit verlangt, moet het biljet worden vertoond. Van een en ander geschiedt aanteekening in het proces-verbaal der stemming."

40. Na artikel 93, tweede lid, wordt ingevoegd een nieuw lid, luidende als volgt:

„In de kiesdistricten, welke slechts één stemdistrict bevatten en verder die, door den Minister van Binnenlandsche Zaken, na ingewonnen advies der Gedeputeerde Staten, aangewezen, wordt de zitting gehouden onmiddellijk na afloop van de werkzaamheid, bedoeld in artikel 92, eerste zinsnede."

41. In artikel 98, eerste lid, wordt in plaats van het woord „gekozene" gelezen het woord „benoemde".

42. In artikel 111 worden tusschen de woorden „afschrift" en „tegen" ingevoegd de woorden „of afdruk".

43. Aan artikel 114 wordt toegevoegd een nieuw lid, luidende als volgt:

„De in de vorige artikelen bedoelde verzoekschriften, stukken, voor de rechtsvordering benoodigd, beslissingen, uitspraken en kennisgevingen zijn vrij van zegel-, griffie- en registratiekosten."

44. In artikel 123, eerste lid, wordt in plaats van het woord „gekozene" gelezen het woord „benoemde".

45. In artikel 128, eerste lid, worden tusschen de woorden „kiesdistrict" en „of" ingevoegd de woorden „of waarin het geheele kiesdistrict is gelegen".

46. Aan artikel 133 wordt toegevoegd een nieuw lid, luidende als volgt:

„Indien bij eerste stemming of bij herstemming geene stemmen zijn uitgebracht of alle stembiljetten van onwaarde zijn verklaard, geschiedt binnen veertien dagen eene nieuwe stemming of herstemming."

47. In artikel 135 wordt tusschen de woorden „herstemming" en „van" ingevoegd het woord „bovendien".

48. Artikel 138, laatste lid, wordt gelezen als volgt:

„Hetzelfde vindt plaats, zoo iemand de benoeming in één district heeft aangenomen, nadat hij in een ander is gebracht op de lijst der candidaten over wie eene stemming of herstemming moet geschieden, in het laatstgenoemd district."

49. In artikel 148 wordt in plaats van het woord „verkozen" gelezen het woord „benoemd".

50. Na artikel 151 wordt ingevoegd een artikel 151*bis*, aldus luidende:

„De bestuurders van gemeentelijke of bijzondere spaarbanken, die nalatig zijn in het afgeven van de overeenkomstig art. 18 aangevraagde verklaring of die niet of niet behoorlijk voldoen aan het voorschrift, vervat in artikel 21, tweede lid, worden gestraft met eene geldboete van ten hoogste honderd gulden."

51. In artikel 155 wordt in plaats van het woord „stemming" gelezen het woord „zitting".

52. In artikel 157 wordt in plaats van „152" gelezen „151*bis*, 152".

53. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen dag. (1)

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 8sten December 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 20 *Dec.* 1900.)

—

10 *December* 1900. BESLUIT, tot schorsing van het beslnit van den raad der gemeente *Zeist* van 20 November 1900, tot benoeming van een gemeentegeneesheer. S. 209.

Geschorst tot 1 *Mei* 1901.

—

10 *December* 1900. BESLUIT, houdende beslissing dat wanneer van twee personen, die elkaar in den tweeden graad van zwagerschap bestaan, de een bij eerste stemming en de ander bij de daarop gevolgde herstemming tot lid van den gemeenteraad gekozen is, dan moet niet art. 22 der gemeentewet worden toegepast, maar moet de eerstgekozene, ook al is hij de jongere in jaren, als lid worden toegelaten.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door P. J. L. TEENSMA te *Schiermonnikoog* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Friesland*, d.d. 3 Augustus 1900, n°. 1, 2de afd., waarbij het besluit van een raad der gemeente *Schiermonnikoog* van 20 Juli 1900, n°. 2, om hem niet als raadslid toe te laten is gehandhaafd;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 24 October 1900, n°. 212;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 December 1900, n°. 6180, afd. B. B.;

Overwegende, dat, nadat in Juli 1900 P. J. L. TEENSMA en F. KARST tot leden van den gemeenteraad van *Schiermonnikoog* waren gekozen, de raad op 20 Juli 1900 besloten heeft: „toe te laten tot lid van den raad dezer gemeente FEIJE KARST en als zoodanig *niet toe te laten* P. J. L. TEENSMA", dat de gemeenteraad daarbij heeft overwogen, dat P. J. L. TEENSMA en F. KARST elkander bestaan in verboden graad van zwagerschap doordat de echtgenoote van TEENSMA eene zuster is van KARST; dat dientengevolge slechts één der gekozenen kan worden toegelaten; dat wel is waar TEENSMA de oudste in jaren is, maar dat beiden niet geacht kunnen worden tegelijkertijd gekozen te zijn, aangezien KARST bij de eerste stemming op 6 Juli 1900 en TEENSMA eerst bij de herstemming op 16 Juli 1900 gekozen is; dat, ook volgens de thans algemeen als juist erkende jurisprudentie, art. 22 der gemeentewet in dezen niet van toepassing kan geacht worden;

dat de niet-toegelatene tegen die beslissing bezwaren heeft ingediend bij Gedeputeerde Staten, daarbij aanvoerende, dat de beslissing over de geloofsbrieven van hem en van F. KARST behoort aan den gemeenteraad, zooals die op den eersten Dinsdag van September 1900 zal zijn samengesteld en niet aan den raad zooals die is samengesteld in Juli 1900, krachtens het algemeen in ons Staatsrecht erkende beginsel — gelijk ten overvloede uit art. 33 der gemeentewet blijkt — dat het tot de bevoegdheid van de vertegenwoordigende vergaderingen zelve behoort om over de toelating van leden te beslissen; en voorts dat de gemeenteraad in zijn besluit eene onjuiste opvatting heeft gehuldigd van de bepalingen betreffende het *tegelijkertijd* gekozen worden van leden van den raad, daar, wat betreft de letter der wet, bij eene opvatting van het woord *verkiezing* in engeren zin, adressant en F. KARST op 26 Juni — den dag der inlevering van de candidatenlijsten — dus tegelijkertijd, waren gekozen, terwijl als men *verkiezing* opvat in een ruimeren zin, de stemming en de herstemming maatregelen zijn voor een en dezelfde verkiezing, zoodat de bij herstemming gekozene en de onmiddellijk gekozene geacht moeten worden tegelijkertijd gekozen te zijn, en adressant mitsdien als oudste in jaren had moeten zijn toegelaten;

dat Gedeputeerde Staten echter op 3 Au
1900 hebben besloten, met handhaving
besluit van den raad van *Schiermo*
20 Juli 1900, n°. 2, de daart
bezwaren van P. J. L. TEE
ongegrond, daarbij overwegen
niet verbiedt, het onderz

(1) Bepaald op 15 Januari 1901, bij besluit van 29 December 1900, S. 218.

der bij periodieke verkiezing tot lid van den raad gekozenen, die met den eersten Dinsdag in September als zoodanig zitting zullen nemen, vóór dien dag te doen plaats hebben, zoodat de gemeenteraad van *Schiermonnikoog* door op 20 Juli de geloofsbrieven van adressant en F. KARST te onderzoeken, zijne bevoegdheid niet te buiten is gegaan; dat het woord *gekozen* in art. 22 dezelfde beteekenis heeft als *benoemd*, zoodat dit artikel van toepassing is te achten zoowel op personen die tegelijkertijd bij „verkiezing" in den engeren technischen zin, als bij „stemming" tot raadslid zijn benoemd; dat van eene verkiezing in engeren zin van adressant en F. KARST op 26 Juni geen sprake kan zijn, daar juist doordat er meer candidaten werden opgegeven dan er plaatsen te vervullen waren, dien dag niemand verkozen is en hierdoor eene *stemming* noodzakelijk werd; dat blijkens de bewoordingen van art. 22 der gemeentewet, het voor de toepassing van dat artikel niet de vraag is, of de stemmingen waarbij personen die elkaar in een verboden graad van zwagerschap bestaan, zijn benoemd, *als maatregelen voor een en dezelfde verkiezing* (in ruimeren zin) moeten worden beschouwd, maar alleen of die personen *tegelijkertijd* zijn benoemd; dat F. KARST op 6 Juli 1900 en P. J. L. TEENSMA op 16 Juli d. a. v. is benoemd; dat dus het geval in art. 22 bedoeld niet aanwezig is, en in de latere benoeming van den onderen zwager geen reden kan gelegen zijn om den eerst benoemden jongeren zwager als niet benoemd te beschouwen;

dat P. J. L. TEENSMA van de uitspraak van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep is gekomen, te kennen gevende van meening te blijven, dat aan het onderzoek van de geloofsbrieven der bij periodieke verkiezing gekozenen niet mag worden medegewerkt door de oude leden die zullen aftreden, en dat de uitlegging, door den raad en door Gedeputeerde Staten van art. 22 der gemeentewet gegeven, in strijd is met de wet, en verder Ons verzoekende: „voormelde beslissing van Gedeputeerde Staten van *Friesland* en voormeld besluit van den gemeenteraad van *Schiermonnikoog* te vernietigen en voorts zoodanige voorschriften te geven of te doen geven, als kunnen strekken, dat met toepassing van art. 22 der gemeentewet, op den eersten Dinsdag in Septtember 1900 FEIJE KARST voornoemd niet en adressant wel wordt toegelaten als lid van den gemeenteraad van *Schiermonnikoog*";

Overwegende, wat de eerste rief van appellant betreft, dat de gemeentewet geen bepaling bevat waarin verboden wordt, dat het onderzoek van de geloofsbrieven der bij een periodieke verkiezing gekozen raadsleden vóór den eersten Dinsdag van September geschiede; dat een zoodanig verbod ook niet ligt in den geest dier wet, die door te bepalen, dat om de twee jaren een derde van de raadsleden aftreedt, eene periodieke vernieuwing van den gemeenteraad in zijn geheel uitsluit, — zoodat er dan ook geen sprake kan zijn van een nieuwen raad met andere bevoegdheden dan de oude — maar denzelfden raad, behoudens eene gedeeltelijke wijziging in zijne samenstelling, als voor den eersten Dinsdag in September bestond ook na dat tijdstip laat voortbestaan;

Overwegende wat de tweede grief van appellant aangaat, dat — waar art. 22 der gemeentewet bepaalt, dat, wanneer personen, elkander in den verboden graad van bloedverwantschap of zwagerschap bestaande tegelijkertijd zijn gekozen, de oudste in jaren voor benoemd wordt gehouden, het woord *verkozen* dezelfde beteekenis heeft als *benoemd;* dat die bepaling dus evenzeer van toepassing is op personen die bij stemming tot raadslid benoemd zijn als op personen die tegelijkertijd bij verkiezing in den engeren technischen zin zijn benoemd; dat het voor de toepassing van dat art. — gelijk uit zijne bewoordingen blijkt — niet de vraag is of de stemmingen waarbij personen die elkaar in den verboden graad bestaan zijn benoemd, als maatregelen van een en dezelfde verkiezing (in ruimeren zin) moeten worden beschouwd, maar alleen of die personen *tegelijkertijd* zijn benoemd;

dat de niet toepasselijkheid van art. 22 in een geval als het onderwerpelijke nog hieruit volgt, dat de raad, na de verkiezing van het in de eerste plaats benoemde lid, nog vóór de stemming of herstemming, tot zijne toelating had kunnen besluiten, terwijl dan bij het onderzoek der geloofsbrieven van het bij stemming of herstemming, alzoo later benoemde lid, diens toelating zou afsluiten op art. 21, 1ste lid der gemeentewet;

dat deze bepaling ook van kracht blijft, dàn wanneer de raad de geloofsbrieven van op verschillende tijdstippen benoemde leden tegelijk onderzoekt en daarover beslist;

dat derhalve terecht F. KARST als zijnde benoemd tot lid van den raad den 6 Juli 1900, als zoodanig is toegelaten en P. J. L. TEENSMA benoemd den 16 Juli d. a. v. niet is toegelaten, op grond van het 1ste lid van art. 21;

Gezien de gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met handhaving van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Friesland* van 3 Augustus 1900, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast enz. (W. v. B. A.)

—

14 *December* 1900. BESLUIT van den Minister van Oorlog, houdende herziening van het voorschrift betreffende het verstrekken en verantwoorden van munitiën tot draagbare vuurwapenen.

De Minister van Oorlog,

Overwegende, dat het *Voorschrift betreffende het verstrekken en verantwoorden van munitiën tot draagbare vuurwapenen* herziening behoeft;

Heeft goedgevonden:

A. In te trekken:

de beschikkingen van 25 Juli 1898, IVe Afd., nº. 91, van 2 November 1898, IVe Afd., nº. 13 en van 16 October j.l., IVe Afd., nº. 48;

B. Vast te stellen:

het hierbij gevoegde *Voorschrift betreffende het verstrekken en verantwoorden van munitiën tot draagbare vuurwapenen.*

(*get.*) ELAND.

Behoort bij de beschikking van 14 December 1900, IVe Afd., nº. 137.

VOORSCHRIFT *betreffende het verstrekken en verantwoorden van munitiën tot draagbare vuurwapenen.*

Art. 1. *a.* Voor alle korpsen en inrichtingen van het leger kunnen worden aangevraagd zooveel scherpe en losse patronen, patronen voor kamerschietoefeningen en wachtpatronen als voor den dienst en de oefeningen vereischt worden, alsmede de benoodigde behoeften tot het opnieuw inpakken van patronen.

b. Voor de dienstdoende schutterijen kunnen jaarlijks voor ieder officier en voor ieder onderofficier en *afgeëxerceerden* mindere worden aangevraagd:

1º. *Zeventig* patronen (scherpe of losse);

2º. *Dertig* patronen voor kamerschietoefeningen.

Voor schutterijen, die niet over een schietbaan beschikken, kunnen zooveel patronen tot kamerschietoefeningen boven de *dertig* stuks worden aangevraagd als het aantal aangevraagde scherpe en losse patronen *minder dan zeventig* bedraagt.

2. De voor de korpsen en inrichtingen van het leger vereischte *scherpe* patronen, met uitzondering van de nº. 7 (*Marga*) en de nº. 13 (*voor kamerschietoefeningen*) moeten door de korpscommandanten — ook voor de gedeelten van hun korps buiten hunne standplaats in garnizoen — alsmede door de hoofden van inrichtingen, rechtstreeks worden aangevraagd aan den commandant der vesting-artillerie; de vereischte *scherpe* patronen nº. 7 en nº. 13, de *losse* patronen en de *wacht*-patronen moeten op dezelfde wijze worden aangevraagd aan den directeur der artillerie-inrichtingen.

Die aanvragen moeten zijn ingericht overeenkomstig het hierbij gevoegde *Model* nº. 1 en op den 1sten eener maand — in tweevoud — worden ingezonden.

Voor de korpsen en inrichtingen, waarbij over voldoende bergruimte kan worden beschikt, moeten echter medio Februari zóóveel patronen worden aangevraagd, dat daarmede tot ultimo November in de behoefte kan worden voorzien.

Alleen bij noodzakelijkheid mogen tusschentijds aanvragen om patronen worden ingezonden, waarbij alsdan op de aanvrage in het kort de reden daarvan moet worden vermeld.

De commandant der vesting-artillerie is bevoegd vorenbedoelde aanvragen om scherpe patronen, in verband met de in een magazijn voorhanden hoeveelheid patronen, die aan de beurt zijn om te worden afgegeven, eenigszins te wijzigen, ten einde verzendingen van kleine hoeveelheden zooveel mogelijk te voorkomen.

De behoeften tot het opnieuw inpakken, zoowel van *scherpe* als van *losse* en van *wacht*-patronen moeten door de korpscommandanten aan den directeur der artillerie-inrichtingen worden gevraagd, op gelijke wijze als de losse patronen.

De verzending van de patronen en behoeften geschiedt door de zorg van den magazijnmeester der artillerie, aan wien de verstrekking is opgedragen, tenzij die patronen en behoeften bestemd zijn voor een korps of inrichting ter standplaats van bedoelden magazijnmeester, of wel, wanneer zij kunnen worden afgehaald, zonder dat daaraan kosten verbonden zijn; in de beide genoemde gevallen bepaalt zich de betrokken magazijnmeester tot de afgifte.

Betreffende de verstrekking van patronen en behoeften worden door de betrokken magazijnmeesters, zoowel bij verzending als bij afgifte, facturen en recepissen opgemaakt, evenals bij verstrekking van ander materieel is voorgeschreven.

3. De voor de dienstdoende schutterijen vereischte patronen moeten door de commandanten van die schutterijen worden gevraagd aan den commandeerende-officier der infanterie in het garnizoen, waarnit volgens den hierachter gevoegden *staat*, de daarnevens genoemde dienstdoende schutterij de noodige munitiën tot draagbare vuurwapenen moet ontvangen. Hierop maken echter uitzondering de dienstdoende schutterijen te *Amsterdam* en *Zaandam*, waarvoor die munitiën aan den magazijnmeester der artillerie te *Amsterdam* moeten worden gevraagd.

De aanvragen moeten zijn ingericht overeenkomstig het hierbij gevoegde *Model* n°. 2 en door den burgemeester der gemeente, waartoe de schutterij behoort, voor „Gezien" geteekend worden.

Het ontvangbewijs, aan den voet der aanvrage gesteld, dat geteekend moet worden door den persoon, met het overnemen der munitiën belast, dient tot verantwoording van de autoriteit, die de munitie verstrekt.

De met de verstrekking belaste autoriteiten bepalen zich tot het *afgeven* van de aangevraagde munitiën; de *verzending* dezer munitiën moet geschieden door de zorg van hem, die de aanvrage doet.

Mocht de verzending per spoorwagen geschieden, dan zal hiervan door den commandant der schutterij die de aanvraag doet, kennis worden gegeven aan de voor de verstrekking aangewezen autoriteit, die alsdan zorg moet dragen, dat het inpakken der munitiën plaats heeft volgens de daaromtrent bestaande voorschriften.

4. Omtrent de kogels en hulzen, afkomstig van de verschoten patronen, gelden voor de korpsen van het leger de navolgende bepalingen:

1°. De kogels moeten na het schieten worden teruggezocht, voor zoover dit kan geschieden zonder den kogelvanger door uitgraving blijvend te beschadigen.

De teruggevonden kogels moeten, elke soort afzonderlijk, in het begin der eerste maand van elk kwartaal in de magazijnen der artillerie-inrichtingen aan *de Hembrug* worden ingeleverd. Deze inlevering moet bij het gewicht geschieden onder de benaming van „Kogels van verschoten scherpe patronen n°. . . . . KG."

2°. De hulzen, zoowel van losse als van scherpe patronen, moeten verzameld en zooveel mogelijk ongeschonden bewaard worden. Hierbij moet nauwlettend worden toegezien, dat geen hulzen onnoodig verloren gaan.

3°. De teruggebrachte hulzen moeten gepakt worden in pakkisten n°. 3 of paktonnen, ten einde in den toestand, waarin zij na afloop der schietoefeningen zijn gevonden, te worden ingeleverd. Het zuiveren der hulzen met petroleum of met eenig ander middel is verboden.

4°. Op de kisten en tonnen, waarin hulzen zijn gepakt, moet vóór het inleveren, een etiquette worden geplakt, aanduidende het aantal en de soort van hulzen, het korps en c. q. het onderdeel of de onderdeelen, waarvan zij afkomstig zijn, alsmede den datum, waarop de inlevering geschiedt. Het inpakken der hulzen moet steeds geschieden in tegenwoordigheid van een officier, bij voorkeur den officier van wapening, die nauwlettend moet toezien, dat in dezelfde kist of ton alléén hulzen van verschoten scherpe of wel alléén hulzen van verschoten losse patronen of van wachtpatronen worden gepakt. Tevens moet er ten strengste voor worden gewaakt, dat geen *scherpe* of *losse patronen*, en *geheel* of *gedeeltelijk gevulde hulzen*, alsmede *hulzen met slaghoedjes* onder de in te leveren hulzen worden gemengd.

5°. De inlevering der hulzen van verschoten *scherpe* patronen moet door alle korpsen van het leger geschieden rechtstreeks in het magazijn der artillerie-inrichting aan *de Hembrug* gedurende de eerste maand van elk kwartaal.

Door de korpsen, waarbij minder dan 1000 hulzen per jaar voorhanden komen, moet de inlevering slechts ééns per jaar geschieden en wel in de maand Jannari.

De inlevering der hulzen van verschoten *losse* en van *wach-t*patronen kan op dezelfde tijdstippen geschieden als voor de hulzen der scherpe patronen is bepaald. Mocht echter tusschentijds een zoodanig aantal hulzen voor *losse* patronen voorhanden zijn, dat de transportkosten worden gerechtvaardigd, dan moet de inlevering onverwijld geschieden.

6°. Ledige pakkisten n°. 3 en paktonnen worden, op rechtstreeksche aanvraag van de korps- of detachements-commandanten, uit het magazijn der artillerie-inrichtingen aan *de Hembrug* verstrekt. Alleen in de garnizoenen, waar artillerie-magazijnen gevestigd zijn, geschiedt die aanvrage aan de magazijnmeester der artillerie ter plaatse, die alsdan tot het verstrekken gerechtigd zijn.

Indien geen of een niet voldoend aantal pakkisten n°. 3 of paktonnen in de magazijnen der artillerie-inrichtingen beschikbaar zijn, zendt de directeur der artillerie-inrichtingen de aanvragen

aan den commandant der vesting-artillerie, die alsdan voor de verstrekking uit zijne onderhoorige magazijnen zorg draagt.

5. De kogels, afkomstig van de door dienstdoende schutterijen verschoten patronen moeten, eveneens onder de benaming van „Kogels van verschoten scherpe patronen n°. . . . . KG.", in de magazijnen der artillerie-inrichtingen aan *de Hembrug* worden ingeleverd.

Deze inlevering moet echter slechts éénmaal per jaar en wel in Januari geschieden. Bedraagt nochtans de aanwezige hoeveelheid minder dan 10 KG., dan moet de inlevering worden uitgesteld tot een volgend jaar, in dier voege, dat nimmer minder dan genoemde hoeveelheid wordt ingeleverd.

Ook de huizen, afkomstig van de door dienstdoende schutterijen verschoten patronen, moeten in het magazijn der artillerie-inrichtingen aan *de Hembrug* worden ingeleverd.

Het daaromtrent in art. 4 voor de korpsen van het leger bepaalde is ook voor de dienstdoende schutterijen van toepassing.

6. *Beschadigde* en *geweigerd hebbende* patronen alsmede exercitie-patronen en patroonhouders M. 95, die herstelling behoeven, moeten worden ingeleverd in het magazijn der artillerie-inrichtingen aan *de Hembrug*.

7. Bij de korpsen en inrichtingen van het leger geschiedt het opleggen en het beheer der munitiën overeenkomstig het „*Voorschrift op het beheer der munitie ten dienste der schietoefeningen met draagbare vuurwapenen, in de verbruiksmagazijnen der korpsen van het leger opgelegd*", vastgesteld bij beschikking van 24 Juli 1889, II° afd., Gen. Staf, n°. 74.

8. Bij elke dienstdoende schutterij moet een dagboek aangehouden worden, waarin aan de eene zijde aanteekening moet worden gedaan van alle ontvangen munitiën en behoeften en aan de andere zijde moet worden vermeld, wanneer en tot welk einde een en ander is uitgegeven of waarom het is ingeleverd.

De folio's van genoemd boek moeten geparafeerd worden door de commandanten der dienstdoende schutterijen.

Mij bekend,

De Secr.-Gener. van het Departement van Oorlog,

(*get.*) KRAMER.

Behoort bij de beschikking van 14 December 1900, IVe afd., n°. 137.

STAAT, *aanduidende de garnizoenen, waaruit de dienstdoende schutterijen de noodige munitiën tot draagbare vuurwapenen moeten ontvangen.*

Schutterijen.	Infanterie te
Zuidholland.	
Brielle	Delft.
Delft	idem.
Dordrecht	idem.
Gorinchem	's Hertogenbosch.
Gouda.	Gouda.
's Gravenhage	's Gravenhage.
Hellevoetsluis	Delft.
Katwijk	Leiden.
Leiden.	idem.
Maassluis.	Delft.
Middelharnis	idem.
Oud-Beijerland	idem.
Rotterdam	's Gravenhage.
Schiedam	Delft.
Schoonhoven.	Gouda.
Vlaardingen	Delft.
Woerden	Utrecht.
Noordholland.	
Alkmaar	den Helder.
Amsterdam	(1)
Beverwijk	Haarlem.
Edam	Hoorn.
Enkhuizen	idem.
Haarlem	Haarlem.
den Helder	den Helder.
Hilversum	Naarden.
Hoorn.	Hoorn.
Huizen	Naarden.
Purmerend	Hoorn.
Weesp.	Naarden.
Wormerveer	Haarlem.
Zaandam	(1)
Utrecht.	
Amersfoort	Amersfoort.
Utrecht	Utrecht.
Zeist	Amersfoort.
Noordbrabant.	
Bergen-op-Zoom.	Bergen-op-Zoom.
Breda	Breda.
Eindhoven	's Hertogenbosch.
Grave	idem.
Helmond	idem.

(1) Zie art. 3 van het voorschrift.

Schutterijen	Infanterie te
's Hertogenbosch	's Hertogenbosch.
Oosterhout	Breda.
Rosendaal en Nispen . . .	Bergen-op Zoom.
Tilburg	Breda.
Waalwijk.	idem.
Zevenbergen	idem.
Zeeland.	
Goes	Middelburg.
Middelburg	idem.
Vlissingen	Vlissingen.
Zierikzee	Middelburg.
Limburg.	
Maastricht	's Hertogenbosch.
Roermond	idem.
Sittard	idem.
Venlo	idem.
Gelderland.	
Arnhem	Arnhem.
Culenborg	Utrecht.
Doesburg	Doesburg.
Harderwijk	Harderwijk.
Nijkerk	idem.
Nijmegen	's Hertogenbosch.
Tiel	idem.
Zaltbommel	idem.
Zutphen	Deventer.
Overijssel.	
Deventer	Deventer.

Schutterijen.	Infanterie te
Enschedé	Deventer.
Kampen	Kampen.
Oldenzaal.	Deventer.
Rijssen	idem.
Stad-Almelo	Kampen.
Steenwijk.	Leeuwarden.
Zwartsluis	Kampen.
Zwolle.	idem.
Friesland.	
Bolsward	Leeuwarden.
Dokkum	idem.
Franeker	idem.
Harlingen	idem.
Haskerland	idem.
Leeuwarden	idem.
Lemsterland	idem.
Sneek	idem.
Groningen.	
Groningen	Groningen.
Nieuwe-Pekela	idem.
Oude-Pekela	idem.
Veendam	idem.
Wildervank	idem.
Winschoten	idem.
Drenthe.	
Assen	Assen.
Hoogeveen	idem.
Meppel	idem.

Behoort bij de beschikking van 14 December 1900, IVe afd., n°. 137. MODEL n°. 1.

(Benaming van het korps of de inrichting.)

Aanvraag tot het ontvangen van patronen.

AANTAL EN SOORT.	Plaats, waarheen de patronen, enz. moeten verzonden worden.	BESLISSING VAN DEN Commandant der Vesting-Artillerie. / Directeur der Artillerie-Inrichtingen.
. . . Patronen $\frac{\text{scherpe-}}{\text{losse-}}$ n°.	Breda.	
. . . Patronen $\frac{\text{scherpe-}}{\text{losse-}}$ n°.	Geertruidenberg.	
. . . Patronen Wacht-	Breda.	
N.B. Worden behoeften tot het opnieuw inpakken van patronen verlangd, dan kunnen deze eveneens in deze kolom worden vermeld.		

. . . . . , den 1sten . . . . . 19 . . .

De Commandant van . . . . . .

Behoort bij de beschikking van 14 December 1900, IVe afd., n°. 137.

MODEL n°. 2.

Dienstdoende Schutterij te . . . . . .

STERKTE:

Officieren. . . . . .
Onderofficieren en afgeëxerceerde minderen . . . . . (a)

Totaal . . . . . .

Kan over $\frac{\text{een}}{\text{geen}}$ schietbaan beschikken. (b)

Aanvraag tot het bekomen van munitiën ten behoeve van bovengenoemde schutterij voor den dienst van 19 . . , op grond van art. 1 van het voorschrift, vastgesteld bij beschikking van 14 December 1900, IVe afd., n°. 137.

. . . . . Patronen. Scherpe- n°. . . . . .
. . . . . idem. Losse- n°. . . . . .

Aldus opgemaakt te . . . . . , den . . . . . 19 . . , zijnde (c) . . . . . gemachtigd tot het in ontvangst nemen van het aangevraagde.

De Commandant der dienstdoende schutterij,

Gezien door mij, Burgemeester,

ONTVANGBEWIJS.

Ik ondergeteekende, daartoe gemachtigd door bovengemelden Commandant, verklaar ontvangen te hebben van (d) . . . . . de munitie hierboven omschreven.

. . . . . den . . . . . 19 . .

(a) Invullen de sterkte.

(b) Doorhalen het overcompleete woord *een* of *geen*.

(c) Invullen den naam en betrekking van den persoon met het in ontvangst nemen belast.

(d) Invullen de autoriteit, die de munitie verstrekt.

—

18 *December* 1900. BESLUIT, tot intrekking van het Koninklijk besluit van 31 December 1891 (*Staatsblad* n°. 254) en tot regeling van het ambtsgebied der inspecteurs, districts- en arrondissements-schoolopzieners en van de verdeeling hunner werkzaamheden, voor zoover die hun door de wet tot regeling van het lager onderwijs zijn opgedragen. S. 210.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 14 November 1900, n°. 6779[3], afd. Onderwijs;

Overwegende, dat het wenschelijk is, met intrekking van het Koninklijk besluit van 31 December 1891 (*Staatsblad* n°. 254), de voorschriften, noodig tot uitvoering van de artikelen 68 en 69 der wet tot regeling van het lager onderwijs, op nieuw vast te stellen;

Den Raad van State gehoord, (advies van den 4 December 1900, n°. 16);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 15 December 1900, n°. 7306, afd. Onderwijs:

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

TITEL I.

VAN DE INDEELING DES RIJKS.

§ 1. *Van de inspectiën.*

Art. 1. Het Rijk is voor het toezicht over het lager onderwijs verdeeld in drie inspectiën:

de *eerste inspectie* bevat de provinciën Noordbrabant, Gelderland en Limburg;

de *tweede:* de provinciën Zuidholland, Noordholland, Zeeland en Utrecht;

de *derde:* de provinciën Friesland, Overijssel, Groningen en Drenthe.

§ 2. *Van de districten.*

2. Het Rijk is voor het toezicht over het lager onderwijs verdeeld in zes en twintig districten.

3. De *provincie Noordbrabant* bevat de districten: 's Hertogenbosch, Breda, Tilburg en Eindhoven;

de *provincie Gelderland*, de districten Arnhem, Zutphen en Tiel;

de *provincie Zuidholland*, de districten 's Gravenhage, Rotterdam, Gouda en Dordrecht;

de *provincie Noordholland*, de districten Amsterdam, Haarlem en Alkmaar;

de *provincie Zeeland*, de districten Middelburg en Goes;

de *provincie Utrecht*, het district Utrecht;

de *provincie Friesland*, de districten Leeuwarden en Heerenveen;

de *provincie Overijssel*, de districten Zwolle en Deventer:

de *provincie Groningen*, de districten Groningen en Winschoten;

de *provincie Drenthe*, het district Assen;

de *provincie Limburg*, de districten Maastricht en Roermond.

§ 3. *Van de arrondissementen.*

4. Het Rijk is voor het toezicht over het lager onderwijs verdeeld in honderd en zeven en twintig arrondissementen.

5. Het *district 's Hertogenbosch* bevat de arrondissementen 's Hertogenbosch, Oss en Boxmeer;

het *district Breda*, de arrondissementen Breda, Zevenbergen, Roosendaal en Bergen op Zoom;

het *district Tilburg*, de arrondissementen Tilburg, Heusden, Waalwijk en Oirschot;

het *district Eindhoven*, de arrondissementen Eindhoven, Helmond en Veghel;

6. Het *district Arnhem* bevat de arrondissementen Arnhem, Wageningen, Harderwijk, Apeldoorn en Rheden;

het *district Zutphen*, de arrondissementen Zutphen, Groenlo, Doesburg en Doetinchem;

het *district Tiel*, de arrondissementen Tiel, Elst, Nijmegen, Zaltbommel en Geldermalsen.

7. Het *district 's Gravenhage* bevat de arrondissementen 's Gravenhage I, II en III, Delft, Leiden en Maassluis;

het *district Rotterdam*, de arrondissementen Rotterdam, I, II, III en IV, Schiedam en Hillegersberg;

het *district Gouda*, de arrondissementen Gouda, Schoonhoven, Woerden en Alkemade;

het *district Dordrecht*, de arrondissementen Dordrecht, Oud-Beijerland, Gorinchem en Sommelsdijk.

8. Het *district Amsterdam* bevat de arrondissementen Amsterdam I, II, III, IV, V, VI en VII en Hilversum;

het *district Haarlem*, de arrondissementen Haarlem, Haarlemmermeer, Beverwijk, Purmerend en Zaandam;

het *district Alkmaar*, de arrondissementen Alkmaar, Hoorn, Medemblik, Helder en Texel.

9. Het *district Middelburg* bevat de arrondissementen Middelburg, Vlissingen, Neuzen en Hulst;

het *district Goes* de arrondissementen Goes, Zierikzee en Tholen.

10. Het *district Utrecht* bevat de arrondissementen Utrecht I en II, Loenen, Amersfoort, Rhenen en IJsselstein.

11. Het *district Leeuwarden* bevat de arrondissementen Leeuwarden, Harlingen, Ferwerd, Ternaard, Dokkum en Bergum;

het *district Heerenveen*, de arrondissementen Heerenveen, Beetsterzwaag, Lemmer, Sneek, Bolsward, Weidum en Wolvega.

12. Het *district Zwolle* bevat de arrondissementen Zwolle, Raalte, Kampen, Ommen en Steenwijk;

het *district Deventer*, de arrondissementen Deventer, Almelo, Enschedé, Hengelo en Oldenzaal.

13. Het *district Groningen* bevat de arrondissementen Groningen, Zuidhorn, Warffum, Onderdendam en Appingedam;

het *district Winschoten*, de arrondissementen Winschoten, Hoogezand, Slochteren, Veendam en Onstwedde.

14. Het *district Assen* bevat de arrondissementen Assen, Borger, Emmen, Dalen, Hoogeveen, Meppel en Vries.

15. Het *district Maastricht* bevat de arrondissementen Maastricht, Meerssen, Heerlen en Sittard;

het *district Roermond*, de arrondissementen Roermond, Weert, Venlo en Gennep.

16. De tabel, bij dit besluit gevoegd, wijst de gemeenten en, voor zooveel de arrondissementen 's Gravenhage, Rotterdam, Amsterdam en Utrecht betreft, de gedeelten der gemeenten aan, die tot elk arrondissement behooren.

TITEL II.

VAN DE AMBTENAREN.

§ 1. *Van de arrondissements-schoolopzieners.*

17. De arrondissements-schoolopziener heeft zijne vaste woonplaats binnen het arrondissement, tenzij hem door Onzen Minister, die met de uitvoering der wet tot regeling van het lager onderwijs is belast, vergund wordt elders gevestigd te zijn.

18. De arrondissements-schoolopziener, die zich, behalve voor zijne ambtsbezigheden als schoolopziener, langer dan zeven dagen uit zijne woonplaats verwijdert, behoeft daartoe de vergunning van Onzen voornoemden Minister.

Onze voornoemde Minister kan, op voorstel van den districts-schoolopziener, een der andere arron-

dissements-schoolopzieners van het district met de tijdelijke waarneming van den dienst belasten.

19. Hij bezoekt meermalen 's jaars de Rijks- of gemeentelijke kweekscholen voor onderwijzers, normaallessen of andere instellingen tot opleiding van onderwijzers in het arrondissement en doet over ieder vierendeeljaars van zijne bevinding verslag aan den district-schoolopziener.

20. Van elk proces-verbaal ter zake van overtreding, door hem opgemaakt ingevolge art. 73 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zendt hij binnen tweemaal vier en twintig uren afschrift aan den district-schoolopziener.

21. Hij bevordert de instelling van plaatselijke commissiën, overal waar dit ter verzekering van het plaatselijk toezicht nuttig is, en bewaart afschrift van de plaatselijke verordeningen, die de samenstelling en inrichting der in het arrondissement aanwezige commissiën regelen.

Hij woont de vergaderingen dier commissiën bij, zoo dikwijls zij dit verlangen, of hem ambtshalve geraden voorkomt en roept ze, zoo noodig, bijeen.

22. Door Ons wordt jaarlijks eene bepaalde som te zijner beschikking gesteld, bestemd tot bekostiging eener bibliotheek, waarvan de onderwijzers, onder zijn toezicht, partij kunnen trekken bij de voortzetting hunner studiën en tot bestrijding van andere kleine uitgaven ter bevordering van het doel der onderwijzersbijeenkomsten.

De verantwoording dier som geschiedt op de wijze, door Onzen voornoemden Minister te bepalen.

23. De arrondissements-schoolopziener geeft rechtstreeks aan Onzen voornoemden Minister, aan Gedeputeerde Staten of aan den inspecteur van het lager onderwijs, alle inlichtingen, die van hem worden verlangd.

Hij zorgt, dat zijn archief steeds in een behoorlijken toestand is, en is verplicht het inspecteeren daarvan, door den inspecteur of den districts-schoolopziener, toe te laten.

§ 2. *Van de districts-schoolopzieners.*

24. De districts-schoolopziener heeft zijne vaste woonplaats in de gemeente, waarnaar het district genoemd wordt, tenzij hem door Onzen voornoemden Minister vergund wordt, elders in het district gevestigd te zijn.

25. De districts-schoolopziener die zich, behalve voor zijn ambtsbezigheden, langer dan zeven dagen uit zijne woonplaats verwijdert, behoeft daartoe de vergunning van Onzen voornoemden Minister.

26. Wordt een districts-schoolopziener aangewezen, om een inspecteur te vervangen, dan blijft hij niettemin met de waarneming zijner betrekking belast.

27. Op den arrondissements-schoolopziener, die aangewezen wordt ter vervanging van den districts-schoolopziener, gaan, zoolang de vervanging duurt, alle diens bevoegdheden en verplichtingen over.

28. De districts-schoolopziener bezoekt iedere openbare en bijzondere school van lager onderwijs binnen zijn ambtsgebied, ten minste eenmaal in de drie jaren.

29. De districts-schoolopziener verzamelt de inlichtingen omtrent de onderscheidene scholen en het daar gegeven onderwijs, door hem gevraagd uit eigen beweging, volgens opdracht van den inspecteur, of op last van Onzen voornoemden Minister.

30. Hij houdt, ten minste eenmaal in de drie maanden en verder zoo dikwijls hij het noodig acht, eene bijeenkomst met de arrondissements-schoolopzieners in zijn district ter bespreking van de aan hen toevertrouwde belangen.

Hij roept hen daartoe, behalve in spoedeischende gevallen, ten minste drie dagen te voren bijeen.

De kosten dezer bijeenkomsten komen ten laste van het Rijk.

31. Zoo dikwijls krachtens de artt. 21, 22 en 50 der wet tot regeling van het lager onderwijs, de beslissing van Onzen voornoemden Minister wordt ingeroepen, zendt de districts-schoolopziener aan dezen de stukken, met eene beredeneerde toelichting. Zoodra 's Ministers beslissing hem is bericht, brengt hij die onmiddellijk ter kennis van belanghebbenden.

32. Telkens wanneer de districts-schoolopziener de vergadering eener plaatselijke commissie wil bijwonen of beleggen en hij de tegenwoordigheid van den arrondissements-schoolopziener wenschelijk acht, geeft hij dezen hiervan kennis, met uitnoodiging mede tegenwoordig te zijn.

33. Van elk proces-verbaal ter zake van overtreding, door hem opgemaakt ingevolge art. 73 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zendt hij binnen tweemaal vier en twintig uren afschrift aan den inspecteur.

34. Bij de toepassing van de artt. 21, 22, 29, 31, 36 en 38 der wet tot regeling van het lager onderwijs, wint de districts-schoolopziener het gevoelen van den arrondissements-schoolopziener in.

35. Hij geeft rechtstreeks aan Onzen voornoemden Minister en aan Gedeputeerde Staten alle inlichtingen, die van hem worden verlangd.

Hij zorgt, dat zijn archief steeds in een behoorlijken toestand is, en is verplicht het inspecteeren daarvan door den inspecteur toe te laten.

§ 3. *Van de inspecteurs.*

36. De inspecteur heeft zijne vaste woonplaats binnen zijn ambtsgebied, ter plaatse door Onzen voornoemden Minister te bepalen.

37. De inspecteur die zich, behalve voor zijne ambtsbezigheden, langer dan zeven dagen uit zijne woonplaats verwijdert, behoeft daartoe de vergunning van Onzen voornoemden Minister.

38. Op den districts-schoolopziener, die aangewezen wordt ter vervanging van den inspecteur, gaan, zoolang de vervanging duurt, alle diens bevoegdheden en verplichtingen over.

39. De inspecteur bezoekt de openbare en bijzondere scholen van lager onderwijs, de kweekscholen, normaallessen en andere inrichtingen ter opleiding van onderwijzers binnen zijn ambtsgebied, zoo dikwijls hij dit noodig acht.

40. Hij kan, acht hij dit noodig, bijeenkomen met de districts-schoolopzieners van zijn ambtsgebied, ter bespreking van de aan hen toevertrouwde belangen.

Hij roept hen daartoe, behalve in spoedeischende gevallen, ten minste drie dagen te voren bijeen. Hij kan ook arrondissements-schoolopzieners binnen zijn ambtsgebied tot het bijwonen van zoodanige bijeenkomsten uitnoodigen.

De kosten dezer bijeenkomsten komen ten laste van het Rijk.

41. De inspecteurs worden ten minste eenmaal 's jaars door Onzen voornoemden Minister bijeengeroepen, ten einde onder zijne leiding de algemeene belangen van het lager onderwijs te overwegen.

42. De inspecteur geeft aan Gedeputeerde Staten der provincie rechtstreeks alle inlichtingen en voorlichting die zij van hem verlangen.

43. Telkens wanneer de inspecteur de vergadering eener plaatselijke commissie wil bijwonen of beleggen, en hij de tegenwoordigheid van den arrondissements-schoolopziener wenschelijk acht, geeft hij dezen hiervan kennis, met uitnoodiging mede tegenwoordig te zijn.

44. De inspecteur houdt toezicht op de archieven der arrondissements- en districts-schoolopzieners. Hij is bevoegd het inspecteeren der archieven van de arrondissements-schoolopzieners aan de district-schoolopzieners op te dragen.

45. Dit besluit treedt in werking op 1 April 1901.

Met gelijke dagteekening is het Koninklijk besluit van 31 December 1891 (*Staatsblad* n°. 254) vervallen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 18den December 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 29 *Dec.* 1900.)

TABEL, *bedoeld in artikel* 16, *aanwijzende de gemeenten en gedeelten van gemeenten tot elk school-arrondissement behoorende.*

District 's Hertogenbosch:

Het *arrondissement 's Hertogenbosch* omvat de gemeenten Berlicum, Bokhoven, Cromvoirt, Dungen (den), Engelen, Esch, Haaren, Helvoirt, 's Hertogenbosch, St. Michielsgestel, Rosmalen, Vught.

Het *arrondissement Oss*, de gemeenten Alem c. a., Berghem, Deursen c. a., Dieden c. a., Empel c. a., Geffen, Heesch, Herpen, Huisseling c. a., Lith, Lithoijen, Megen c. a., Nuland, Oijen c. a., Oss, Ravenstein, Reek, Schayk.

Het *arrondissement Boxmeer*, de gemeenten Beers, Beugen c. a., Boxmeer, Cuyk c. a., Escharen, Gassel, Grave, Haps, Linden, Maashees c. a., Mill c. a., Oeffelt, Oploo c. a., Sambeek, Velp, Vierlingsbeek, Wanroy, Zeeland.

District Breda:

Het *arrondissement Breda* omvat de gemeenten Breda, Chaam, Dongen, Ginneken c. a., Oosterhout, Princenhage, Rijsbergen, Teteringen, Zundert.

Het *arrondissement Zevenbergen*, de gemeenten Dinteloord c. a., Fijnaart c. a., Klundert, Made c. a., Terheijden, Willemstad, Zevenbergen, Zwaluwe (Hooge- en Lage-).

Het *arrondissement Roosendaal*, de gemeenten Etten c. a., Gastel (Ond- en Nieuw-), Hoeven c. a., Oudenbosch, Roosendaal c. a., Rucphen c. a., Standdaarbuiten.

Het *arrondissement Bergen op Zoom*, de gemeenten Bergen op Zoom, Halsteren, Huybergen, Ossendrecht, Putte, Steenbergen c. a., Vossemeer (Nieuw-), Woensdrecht, Wouw.

District Tilburg:

Het *arrondissement Tilburg* omvat de gemeenten Alphen c. a., Baarle-Nassau, Berkel, Gilze c. a., Goirle, Hilvarenbeek, Mierde (Hooge- en Lage-), Oisterwijk, Tilburg.

Het *arrondissement Heusden*, de gemeenten Almkerk, Andel, Drongelen c. a., Dussen c. a., Giessen, Hedikhuizen, Heesbeen c. a., Herpt, Heusden, Meeuwen c. a., Oudheusden, Rijswijk, Veen, Werken (de) c. a., Werkendam, Woudrichem, Wijk c. a.

Het *arrondissement Waalwijk*, de gemeenten Baardwijk, Besoijen, Capelle, Drunen, Geertruidenberg, 's Gravenmoer, Loon op Zand, Nieuwkuyk, Raamsdonk, Sprang, Udenhout, Vlijmen, Vrijhoeve-Capelle, Waalwijk, Waspik.

Het *arrondissement Oirschot*, de gemeenten Best, Bladel c. a., Boxtel, Diessen, Hoogeloon c. a., Liempde, Moergestel, Oirschot, Oost-, West- en Middelbeers, Reusel, Vessem c. a.

District Eindhoven:

Het *arrondissement Eindhoven* omvat de gemeenten Aalst, Bergeyk, Borkel c. a., Budel, Dommelen, Duizel c. a., Eersel, Eindhoven, Gestel c. a., Leende, Luyksgestel, Maarheeze, Oerle, Riethoven, Soerendonk c. a., Stratum, Strijp, Tongelre, Valkenswaard, Veldhoven c. a., Waalre, Westerhoven, Woensel, Zeelst, Zesgehuchten.

Het *arrondissement Helmond*, de gemeenten Aarle-Rixtel, Asten, Bakel c. a., Deurne c. a., Geldrop, Heeze, Helmond, Lierop, Lieshout, Mierlo, Nunen c. a., Someren, Stiphout, Vlierden.

Het *arrondissement Veghel*, de gemeenten Beek c. a., Boekel, Dinther, Erp, Gemert, Heeswijk, Nistelrode, St. Oedenrode, Schijndel, Son c. a., Uden, Veghel.

District Arnhem:

Het *arrondissement Arnhem* omvat de gemeente Arnhem.

Het *arrondissement Wageningen*, de gemeenten Barneveld, Doorwerth, Ede, Hoevelaken, Renkum, Scherpenzeel, Wageningen.

Het *arrondissement Harderwijk*, de gemeenten Doornspijk, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Nijkerk, Oldebroek, Putten.

Het *arrondissement Apeldoorn*, de gemeenten Apeldoorn, Epe, Heerde.

Het *arrondissement Rheden*, de gemeenten Brummen, Rheden, Rozendaal, Voorst.

District Zutphen:

Het *arrondissement Zutphen* omvat de gemeenten Gorssel, Hengelo, Laren, Lochem, Ruurlo, Steenderen, Vorden, Warnsveld, Zutphen.

Het *arrondissement Groenlo*, de gemeenten Aalten, Borculo, Eibergen, Groenlo, Lichtenvoorde, Neede, Winterswijk.

Het *arrondissement Doesburg*, de gemeenten Angerlo, Bergh, Didam, Doesburg, Duiven, Herwen c. a., Pannerden, Wehl, Westervoort, Zevenaar.

Het *arrondissement Doetinchem*, de gemeenten Dinxperlo, Doetinchem (Ambt), Doetinchem (Stad), Gendringen, Hummelo, Wisch, Zelhem.

District Tiel:

Het *arrondissement Tiel* omvat de gemeenten Beusichem, Buren, Echteld, Est c. a., Lienden, Maurik, Ophemert, Tiel, Varik, Waardenburg, Wadenoijen, IJzendoorn, Zoelen.

Het *arrondissement Elst*, de gemeenten Bemmel, Dodewaard, Elst, Gent, Hemmen, Heteren, Huissen, Kesteren, Valburg.

Het *arrondissement Nijmegen*, de gemeenten Balgoy, Groesbeek, Heumen, Millingen, Nijmegen, Overasselt, Ubbergen.

Het *arrondissement Zaltbommel*, de gemeenten Appeltern, Batenburg, Bergharen, Beuningen, Dreumel, Driel, Druten, Ewijk, Heerewaarden, Horssen, Hurwenen, Rossum, Wamel, Wijchen, Zaltbommel.

Het *arrondissement Geldermalsen*, de gemeenten Ammerzoden, Beesd, Brakel, Buurmalsen, Culenborg, Deil, Gameren, Geldermalsen, Haaften, Hedel, Herwijnen, Kerkwijk, Nederhemert, Poederoijen, Vuren, Zuilichem.

District 's Gravenhage:

Het grondgebied der gemeente 's Gravenhage is verdeeld in drie arrondissementen, *'s Gravenhage I, II* en *III*, door scheidslijnen, welke aldus loopen:

I. Van de zuidwestelijke grens der gemeente, waar de Loosduinsche Weg die grens snijdt, langs dien weg, door Westeinde, Groenmarkt, Gravenstraat, in rechte lijn tot het midden van het Buitenhof; van daar Noordwestwaarts door Gevangenpoort, Kneuterdijk, Parkstraat, Alexanderstraat tot het midden van de Javastraat, vervolgens zuidwestwaarts langs Javastraat, Laan van Meerdervoort, Groot Hertoginnelaan tot het waterververschingskanaal en langs dit kanaal naar de Noordzee.

II. Van de zuidoostelijke grens der gemeente bij het Rijswijksche plein langs de noordoostzijde van de gracht langs het Zieken, langs den Zuid-Oost-Buitensingel, de noordoostzijde van de Nieuwe Haven, over de Nieuwe Markt, door de Korte Houtstraat, over het Plein, door de poorten van het Binnenhof tot het midden van het Buitenhof en verder zuidwestwaarts langs de grens van arrondissement I tot de zuidwestelijke grens der gemeente.

III. Van den mond van het waterververschingskanaal langs de grens van arrondissement I tot het midden van het Buitenhof; van daar langs de grens van arrondissement II tot de zuidoostelijke grens der gemeente.

Tot het arrondissement 's Gravenhage III behoort mede de gemeente Wassenaar.

Het *arrondissement Delft* omvat de gemeenten Delft, Hof van Delft, Nootdorp, Pijnacker, Rijswijk, Schipluiden, Stompwijk, Veur, Voorburg, Voorschoten, Vrijenban.

Het *arrondissement Leiden*, de gemeenten Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Rijnsburg, Valkenburg, Zoeterwoude.

Het *arrondissement Maassluis*, de gemeenten 's Gravenzande, Lier (de), Loosduinen, Maasland, Maassluis, Monster, Naaldwijk, Rozenburg, Wateringen.

District Rotterdam:

Het grondgebied der gemeente Rotterdam is verdeeld in vier arrondissementen, *Rotterdam I, II, III* en *IV*, door scheidslijnen, welke aldus loopen:

I. Van de noordwestelijke grens der gemeente aan het einde van de Schiekade bij den Blommerdijkschen Weg, langs de Oost-Schiekade, het Hofplein en voorts langs de Delftsche Vaart, Spuiwater, het Spui, de Vlasmarkt tot het Steiger, langs de noord- en westzijde van de Steigergracht, verder door de Soetensteeg en Boymansstraat, over het Van Hogendorpsplein en de Binnenwegsche brug, vervolgens door den Binnenweg naar de wetering van den Westersingel, midden door deze wetering, langs het westelijk stoomgemaal en door de Scheeptimmermanslaan naar de Maas bij den Veerdam en vervolgens langs de noordzijde van de Maas tot de westelijke grens der gemeente.

II. Van de westelijke grens der gemeente langs de grens van arrondissement I tot de Vlasmarkt, vervolgens langs het Steiger, over de Groote Markt, langs het West-Nieuwland, over het Beursplein tot de Geldersche Kade bij de Vischsteeg, langs de Geldersche Kade en het Bolwerk tot de Maas en langs de noordzijde van de Maas tot de oostelijke grens der gemeente.

III. Van de noordwestelijke grens der gemeente aan het einde van de Schiekade bij den Blommerdijkschen Weg, langs de Oost-Schiekade over het Hofplein naar het Couwenburchseiland, vervolgens langs het Boschje, den Goudschen Singel en Oost-Vestplein tot over de brug bij den Hoogen Boezem, langs de oostzijde van den Hoogen Boezem tot het Kralingsche Verlaat, vervolgens langs de oostzijde van den Lagen Boezem tot de noordelijke grens der gemeente.

IV. Van de noordelijke grens der gemeente aan de oostzijde van den Lagen Boezem langs de grenzen van de arrondissementen III, I en II tot de oostelijke grens der gemeente.

Het *arrondissement Schiedam* omvat de gemeenten Barendrecht, Hoogvliet, Kethel, Overschie, Pernis, Poortugaal, Rhoon, Schiedam, Vlaardingen, Vlaardinger-Ambacht.

Het *arrondissement Hillegersberg*, de gemeenten Bergschenhoek, Berkel, Bleiswijk, Capelle a/d IJssel, Heerjansdam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hillegersberg, Krimpen a/d Lek, Krimpen a/d IJssel, Nieuwerkerk a/d IJssel, Ouderkerk a/d IJssel, Ridderkerk, Schiebroek, IJsselmonde.

District Gouda:

Het *arrondissement Gouda* omvat de gemeenten Gouda, Gouderak, Haastrecht, Hekendorp, Lange Ruige Weide, Moerkapelle, Moordrecht, Oudewater, Papekop, Reeuwijk, Stolwijk, Vlist, Waddinxveen, Zegwaard, Zevenhuizen, Zoetermeer.

Het *arrondissement Schoonhoven*, de gemeenten Alblas (Oud-), Alblasserdam, Ameide, Ammers (Groot-), Ammerstol, Bergambacht, Berkenwoude, Brandwijk, Everdingen, Goudriaan, Hagestein, Hei- en Boeicop, Langerak, Lekkerkerk, Lekkerland (Nieuw-), Lexmond, Nieuwpoort, Ottoland, Schoonhoven, Streefkerk, Tienhoven, Vianen.

Het *arrondissement Woerden*, de gemeenten Aarlanderveen, Alphen, Barwoutswaarder, Benthuizen, Bodegraven, Boskoop, Hazerswoude, Koudekerk, Nieuwkoop, Oudshoorn, Rietveld, Waarder, Woerden, Zwammerdam.

Het *arrondissement Alkemade*, de gemeenten Aar (ter), Alkemade, Hillegom, Leimuiden, Lisse, Nieuwveen, Noordwijk, Noordwijkerhout, Rijnsater-

woude, Sassenheim, Voorhout, Warmond, Woubrugge, Zevenhoven.

District Dordrecht:

Het *arrondissement Dordrecht* omvat de gemeenten Dordrecht, Dubbeldam, 's Gravendeel, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht.

Het *arrondissement Oud-Beijerland*, de gemeenten Abbenbroek, Beijerland (Nieuw-), Beijerland (Oud-), Beijerland (Zuid-), Geervliet, Goudswaard, Heenvliet, Heinenoord, Hekelingen, Klaaswaal, Maasdam, Mijnsheerenland, Numansdorp, Oudenhoorn, Piershil, Puttershoek, Spijkenisse, Strijen, Westmaas, Zuidland.

Het *arrondissement Gorinchem*, de gemeenten Arkel, Asperen, Bleskensgraaf, Giessendam, Giessen-Nieuwkerk, Gorinchem, Hardinxveld, Heukelum, Hoogblokland, Hoornaar, Kedichem, Leerbroek, Leerdam, Meerkerk, Molenaarsgraaf, Nieuwland, Noordeloos, Peursum, Schelluinen, Schoonrewoerd, Wijngaarden.

Het *arrondissement Sommelsdijk*, de gemeenten Bommel (den), Brielle, Dirksland, Goedereede, Hellevoetsluis, Helvoet (Nieuw-), Herkingen, Melissant, Middelharnis, Nieuwenhoorn, Ooltgensplaat, Oostvoorne, Ouddorp, Rockanje, Sommelsdijk, Stad aan 't Haringvliet, Stellendam, Tonge (Nieuwe), Tonge (Oude), Vierpolders, Zwartewaal.

District Amsterdam:

Het grondgebied der gemeente Amsterdam is verdeeld in zeven arrondissementen, *Amsterdam I, II, III, IV, V, VI* en *VII*, door scheidslijnen, welke aldus loopen:

I. Van de Nieuwmarkt noordwaarts langs de oostzijde van de Geldersche Kade en den Oostelijken doorgang naar de noordzijde van het IJ, oostwaarts langs de zuidzijde van het gedeelte der gemeente benoorden het IJ, langs de westzijde van den Schellingwouderdijk tot het Oosterkanaal, westwaarts langs de zuidzijde van het Spoorwegbassin, zuidwaarts tot de Nieuwe Vaart, westwaarts langs de zuidzijde van die vaart, langs de noordwestzijde van de Buitensingelgracht tot tegenover de Muidergracht, noordwaarts langs de noordoostzijde van de Muidergracht en de zuidwestzijde van het Hortusplantsoen tot de Weesperstraat, noordwaarts langs de westzijde van het Jonas Daniel Meijerplein, oostwaarts langs de noordwestzijde van de Lazarussteeg en het Markenplein, noordwaarts langs de zuidwestzijde van den Houtkoopersburgwal en de Snoekjesgracht, westwaarts langs de noordzijde van de Snoekjesgracht, noordwaarts langs de oostzijde van de St. Anthoniebreestraat en de Nieuwmarkt tot de Geldersche Kade.

II. Van de Nieuwe Prinsengracht langs de zuidelijke en oostelijke grens van arrondissement I, langs de oostelijke en zuidelijke grens der gemeente tot den Amstel, noordwaarts langs de oostzijde van den Amstel tot de Nieuwe Prinsengracht en langs de zuidzijde van die gracht tot de grens van arrondissement I.

III. Van de derde Schinkelstraat langs de westelijke grens der gemeente zuidwaarts, en oostwaarts langs de zuidelijke grens der gemeente, noordwaarts langs de grens van arrondissement II tot de Keizersgracht, langs de zuidzijde van die gracht tot de Vijzelstraat, langs de oostzijde van die straat, de Vijzelgracht en Nieuwe Vijzelstraat tot de Weteringschans, langs de noordzijde van de Weteringschans, de oostzijde van het Weteringplantsoen, de noordoostzijde van de Stadhouderskade, de zijde van de Vossiusstraat, de oostzijde van de Van Baerlestraat, de zuidzijde van den Willemsparkweg en den Koninginneweg, de westzijde van den Amstelveenschen weg en de zuidzijde van de derde Schinkelstraat tot de grens der gemeente.

IV. Van de Hugo de Groot-kade langs de westelijke grens der gemeente en de noordelijke grens van arrondissement III, langs de zuidzijde van de Keizersgracht tot de Leidschestraat, langs de oostzijde van die straat en het Leidscheplein tot de Stadhouderskade, langs de westzijde van die kade en de Nassaukade tot de Hugo de Grootkade en de zuidzijde van die kade tot de grens der gemeente.

V. Langs de grenzen van de arrondissementen I, II, III, IV en VI.

VI. Van de Nassaukade, hoek De Clercqstraat, noordwaarts langs de westzijde van die kade tot de Bronwersgracht, langs de zuidzijde van die gracht, de westzijde van het Singel tot den Blauwburgwal, langs de zuidzijde van de Korte Korsjespoortsteeg, Korte Kolksteeg, Nieuwezijds Kolk, Kolksteeg, Oudebrugsteeg tot het Damrak, noordwaarts langs de oostzijde van het Damrak en de zuidzijde van de Prins Hendrikkade tot de grens van arrondissement I, langs die grens tot de St. Anthoniebreestraat, langs de zuidzijde van de Nieuwmarkt, de oostzijde van den Kloveniersburgwal tot de Nieuwe Hoogstraat, langs de zuidzijde van de Oude Hoogstraat, Oude Doelenstraat, Damstraat, Vijgendam, Dam, Paleisstraat,

de westzijde van den Nieuwezijds Voorburgwal, de zuidzijde van de Raadhuisstraat, de westzijde van het Singel, de zijdzijde van de Gasthuismolensteeg, Hartenstraat, Reestraat, de westzijde van de Prinsengracht, de zuidzijde van de Elandstraat, de oostzijde van de Lijnbaansgracht en de zuidzijde van de Rozengracht tot de Nassaukade.

VII. Van het Noordzeekanaal langs de westelijke grens der gemeente, de noordelijke grenzen der arrondissementen IV, VI en I en langs de noordelijke grens der gemeente tot het Noordzeekanaal.

Het *arrondissement Hilversum* omvat de gemeenten Ankeveen, Blaricum, Bussum, Diemen 's Graveland, Hilversum, Huizen, Kortenhoef, Laren, Muiden, Naarden, Nederhorst den Berg, Watergraafsmeer, Weesp.

District Haarlem:

Het *arrondissement Haarlem* omvat de gemeenten Bennebroek, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede c. a., Heemstede, Zandvoort.

Het *arrondissement Haarlemmermeer*, de gemeenten Aalsmeer, Amstel (Nieuwer-), Amstel (Onder-), Haarlemmermeer, Sloten, Uithoorn, Weesperkarspel.

Het *arrondissement Beverwijk*, de gemeenten Akersloot, Beverwijk, Castricum, Egmond aan Zee, Egmond-binnen, Graft, Heemskerk, Krommenie, Limmen, Rijp (de), Schoten, Spaarndam, Uitgeest, Velsen, Wormerveer, Wijk aan Zee en Duin.

Het *arrondissement Purmerend*, de gemeenten Broek in Waterland, Buiksloot, Edam, Ilpendam, Katwoude, Kwadijk, Landsmeer, Marken, Middelie. Monnikendam, Nieuwendam, Purmerend, Ransdorp, Warder.

Het *arrondissement Zaandam*, de gemeenten Assendelft, Beemster, Jisp, Koog a/d Zaan, Oosthuizen, Oostzaan, Westzaan, Wormer, Wijdewormer, Zaandam, Zaandijk.

District Alkmaar:

Het *arrondissement Alkmaar* omvat de gemeenten Alkmaar, Bergen, Broek op Langendijk, Heerhugowaard, Heilo, Koedijk, Niedorp (Nieuwe), Niedorp (Oude), Oterleek, Oudkarspel, Oudorp, St. Pancras, Scharwoude (Noord-), Scharwoude (Zuid-), Schermer (Zuid- en Noord-), Schoorl, Warmenhuizen, Winkel.

Het *arrondissement Hoorn*, de gemeenten Avenhorn, Beets, Berkhout, Blokker, Hensbroek, Hoorn, Nibbixwoud, Obdam, Oudendijk, Schellinkhout, Schermerhorn, Spanbroek, Ursem, Venhuizen, Wognum, Wijdenes, Zwaag.

Het *arrondissement Medemblik*, de gemeenten Abbekerk, Andijk, Bovenkarspel, Enkhuizen, Grootebroek, Hoogkarspel, Hoogwoud, Medemblik, Midwoud, Opmeer, Opperdoes, Sijbekarspel, Twisk, Wervershoof, Westwoud.

Het *arrondissement Helder*, de gemeenten Anna Paulowna, Barsingerhorn, Callantsoog, Harenkarspel, Helder, St. Maarten, Petten, Schagen, Wieringen, Wieringerwaard, Zijpe.

Het *arrondissement Texel*, de gemeenten Terschelling, Texel, Urk, Vlieland.

District Middelburg:

Het *arrondissement Middelburg* omvat de gemeenten Aagtekerke, Arnemuiden, Biggekerke, Domburg, Grijpskerke, Koudekerke, Meliskerke, Middelburg, Nieuw- en St. Joosland, St. Laurens, Oostkapelle, Ritthem, Serooskerke (Walcheren), Souburg (Oost- en West-), Veere, Vrouwenpolder, Westkapelle, Zoutelande.

Het *arrondissement Vlissingen*, de gemeenten Aardenburg, Breskens, Cadzand, Eede, Groede, St. Kruis, Nieuwvliet, Oostburg, Retranchement, Schoondijke, Sluis, Vlissingen, Zuidzande.

Het *arrondissement Neuzen*, de gemeenten Axel, Biervliet, Hoek, Hoofdplaat, Neuzen, Philippine, Waterlandkerkje, IJzendijke, Zaamslag.

Het *arrondissement Hulst*, de gemeenten Boschkapelle, Clinge, Graauw c. a., Hengstdijk, Hontenisse, Hulst, St. Janssteen, Koewacht, Ossenisse, Overslag, Sas van Gent, Stoppeldijk, Westdorpe, Zuiddorpe.

District Goes:

Het *arrondissement Goes* omvat de gemeenten Baarland, Borsselen, Driewegen, Ellewoutsdijk, Goes, 's Gravenpolder, 's Heer Abtskerke, 's Heer Arendskerke, 's Heerenhoek, Heinkenszand, Hoedekenskerke, Kapelle, Kattendijke, Kloetinge, Nisse, Oudelande, Ovezande, Schore, Wemeldinge, Wolphaartsdijk, Yerseke.

Het *arrondissement Zierikzee*, de gemeenten Brouwershaven, Bruinisse, Burgh, Dreischor, Duivendijke, Elkerzee, Ellemeet, Haamstede, Kerkwerve, Nieuwerkerk, Noordgouwe, Noordwelle, Oosterland, Ouwerkerk, Renesse, Serooskerke (Schouwen), Zierikzee, Zonnemaire.

Het *arrondissement Tholen*, de gemeenten St. Annaland, Colijnsplaat, Kats, Kortgene, Krabbendijke, Kruiningen, St. Maartensdijk,

St. Philipsland, Poortvliet, Rilland-Bath, Scherpenisse, Stavenisse, Tholen, Vossemeer (Oud-), Waarde, Wissekerke.

District Utrecht:

Het grondgebied der gemeente Utrecht is verdeeld in twee arrondissementen, *Utrecht I* en *II*.

Het *arrondissement I* omvat het gedeelte der gemeente Utrecht, gelegen oostelijk van den Krommen Rijn, de Oude Gracht en de Vecht.

Het *arrondissement II*, het gedeelte der gemeente Utrecht, westelijk van genoemde grens; met de gemeenten Bildt (de), Bunnik, Zeist.

Het *arrondissement Loenen* omvat de gemeenten Abcoude-Baambrugge, Abcoude-Proostdij, Breukelen-Nijenrode, Breukelen-St. Pieters, Loenen, Loenersloot, Loosdrecht, Maarssen, Maarsseveen, Mijdrecht, Nieuwkoop (Laag-), Nigtevecht, Ruwiel, Tienhoven, Vinkeveen, Vreeland, Wilnis, Zuilen.

Het *arrondissement Amersfoort*, de gemeenten Achttienhoven, Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Hoogland, Leusden, Maartensdijk, Soest, Stoutenburg, Westbroek.

Het *arrondissement Rhenen*, de gemeenten Amerongen, Cothen, Doorn, Driebergen, Houten, Langbroek, Leersum, Maarn, Odijk, Renswoude, Rhenen, Rijsenburg, Schalkwijk, Tul en 't Waal, Veenendaal, Werkhoven, Wijk bij Duurstede, Woudenberg.

Het *arrondissement IJsselstein*, de gemeenten Benschop, Haarzuilens, Harmelen, Hoenkoop, Jaarsveld, Jutphaas, Kamerik, Kockengen, Linschoten, Lopik, Montfoort, Oudenrijn, Polsbroek, Snelrewaard, Veldhuizen, Vleuten, Vreeswijk, Willeskop, Willige-Langerak, IJsselstein, Zegveld.

District Leeuwarden:

Het *arrondissement Leeuwarden* omvat de gemeenten Leeuwarden, Leeuwarderadeel.

Het *arrondissement Harlingen*, de gemeenten Barradeel, Franeker, Franekeradeel, Harlingen.

Het *arrondissement Ferwerd*, de gemeenten 't Bildt, Ferwerderadeel, Menaldumadeel.

Het *arrondissement Ternaard*, de gemeenten Ameland, Oostdongeradeel, Schiermonnikoog, Westdongeradeel.

Het *arrondissement Dokkum*, de gemeenten Dantumadeel, Dokkum, Kollumerland.

Het *arrondissement Bergum*, de gemeenten Achtkarspelen, Tietjerksteradeel.

District Heerenveen:

Het *arrondissement Heerenveen* omvat de gemeenten Aengwierden, Haskerland, Schoterland, Utingeradeel.

Het *arrondissement Beetsterzwaag*, de gemeenten Idaarderadeel, Opsterland, Smallingerland.

Het *arrondissement Lemmer*, de gemeenten Doniawerstal, Gaasterland, Hemelumer-Oldephaert, Lemsterland, Sloten, Stavoren.

Het *arrondissement Sneek*, de gemeenten Sneek, Wijmbritseradeel, IJlst.

Het *arrondissement Bolsward*, de gemeenten Bolsward, Hindeloopen, Wonseradeel, Workum.

Het *arrondissement Weidum*, de gemeenten Baarderadeel, Hennaarderadeel, Rauwerderhem.

Het *arrondissement Wolvega*, de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf.

District Zwolle:

Het *arrondissement Zwolle* omvat de gemeenten Zwolle, Zwollerkerspel.

Het *arrondissement Raalte*, de gemeenten Dalfsen, Heino, Nieuwleusen, Raalte, Staphorst, Wijhe.

Het *arrondissement Kampen*, de gemeenten Genemuiden, Grafhorst, Hasselt, Kampen, Kamperveen, Wilsum, IJsselmuiden, Zalk c. a., Zwartsluis.

Het *arrondissement Ommen*, de gemeenten Avereest, Gramsbergen, Ham (den), Hardenberg (Ambt), Hardenberg (Stad), Ommen (Ambt), Ommen (Stad).

Het *arrondissement Steenwijk*, de gemeenten Blankenham, Blokzijl, Giethoorn, Kuinre, Oldemarkt, Steenwijk, Steenwijkerwold, Vollenhove (Ambt), Vollenhove (Stad), Wanneperveen.

District Deventer:

Het *arrondissement Deventer* omvat de gemeenten Bathmen, Deventer, Diepenveen, Holten, Olst.

Het *arrondissement Almelo*, de gemeenten Almelo (Ambt), Almelo (Stad), Hellendoorn, Vriezenveen, Wierden.

Het *arrondissement Enschedé*, de gemeenten Enschedé, Haaksbergen, Lonneker.

Het *arrondissement Hengelo*, de gemeenten Delden (Ambt), Delden (Stad), Diepenheim, Goor, Hengelo, Markelo, Rijssen.

Het *arrondissement Oldenzaal*, de gemeenten Borne, Denekamp, Losser, Oldenzaal, Ootmarsum, Tubbergen, Weerselo.

District Groningen:

Het *arrondissement Groningen* omvat de gemeenten Groningen, Haren.

Het *arrondissement Zuidhorn*, de gemeenten Grijpskerk, Grootegast, Hoogkerk, Leek, Marum, Oldekerk, Zuidhorn.

Het *arrondissement Warffum*, de gemeenten Baflo, Eenrum, Kloosterburen, Leens, Uithuizen, Uithuizermeeden, Usquert, Warffum.

Het *arrondissement Onderdendam*, de gemeenten Adorp, Aduard, Bedum, Ezinge, Kantens, Middelstum, Oldehove, Ulrum, Winsum.

Het *arrondissement Appingedam*, de gemeenten Appingedam, Bierum, Delfzijl, Loppersum, Stedum, 't Zandt.

District Winschoten:

Het *arrondissement Winschoten* omvat de gemeenten Beerta, Finsterwolde, Midwolda, Schans (Nieuwe), Scheemda, Winschoten.

Het *arrondissement Hoogezand*, de gemeenten Hoogezand, Noordbroek, Noorddijk, Sappemeer, Zuidbroek.

Het *arrondissement Slochteren*, de gemeenten Boer (ten), Nieuwolda, Slochteren, Termunten.

Het *arrondissement Veendam*, de gemeenten Meeden, Muntendam, Pekela (Oude), Veendam, Wildervank.

Het *arrondissement Onstwedde*, de gemeenten Bellingwolde, Onstwedde, Pekela (Nieuwe), Vlagtwedde, Wedde.

District Assen:

Het *arrondissement Assen* omvat de gemeenten Assen, Beilen, Rolde, Smilde.

Het *arrondissement Borger*, de gemeenten Borger, Gasselte, Gieten, Odoorn.

Het *arrondissement Emmen*, de gemeenten Emmen, Schoonebeek.

Het *arrondissement Dalen*, de gemeenten Coevorden, Dalen, Oosterhesselen, Sleen, Westerbork, Zweelo.

Het *arrondissement Hoogeveen*, de gemeenten Dwingeloo, Hoogeveen, Ruinen, Wijk (de), Zuidwolde.

Het *arrondissement Meppel*, de gemeenten Diever, Havelte, Meppel, Nijeveen, Ruinerwold, Vledder.

Het *arrondissement Vries*, de gemeenten Anlo, Eelde, Norg, Peize, Roden, Vries, Zuidlaren.

District Maastricht:

Het *arrondissement Maastricht* omvat de gemeenten Cadier c. a., Eysden, St. Geertruid, Gronsveld, Gulpen, Heer, Maastricht, Margraten, Mesch, Mheer, Noorbeek, St. Pieter, Rijckholdt, Slenaken, Vroenhoven (Oud-), Wittem.

Het *arrondissement Meerssen*, de gemeenten Amby, Beek, Bemelen, Berg c. a., Borgharen, Bunde, Elsloo, Geulle, Houthem, Hulsberg, Itteren, Meerssen, Schimmert, Schin op Geulle, Stein, Ulestraten, Valkenburg, Valkenburg (Oud-), Wijlre.

Het *arrondissement Heerlen*, de gemeenten Amstenrade, Bocholtz, Brunssum, Eygelshoven, Heerlen, Hoensbroek, Kerkrade, Klimmen, Nieuwenhagen, Nuth, Schaesberg, Simpelveld, Ubach over Worms, Vaals, Voerendaal, Wijnansrade.

Het *arrondissement Sittard*, de gemeenten Bingelrade, Born, Broeksittard, Geleen, Grevenbicht, Jabeek, Limbricht, Merkelbeek, Munstergeleen, Nieuwstadt, Obbicht c. a, Oirsbeek, Roosteren, Schinnen, Schinveld, Sittard, Spaubeek, Susteren, Urmond.

District Roermond:

Het *arrondissement Roermond* omvat de gemeenten Buggenum, Echt, Haelen, Herten, Horn, Linne, Maasbracht, Maasniel, Melick c. a., Montfort, Neer, Nunhem, St. Odiliënberg, Ohé c. a., Posterholt, Roermond, Stevensweert, Swalmen, Vlodrop.

Het *arrondissement Weert*, de gemeenten Baexem, Beegden, Grathem, Heel c. a., Heythuizen, Hunsel, Ittervoort, Meijel, Nederweert, Neeritter, Roggel, Stramproij, Thorn, Weert, Wessem.

Het *arrondissement Venlo*, de gemeenten Arcen c. a., Beesel, Belfeld, Grubbenvorst, Helden, Horst, Kessel, Maasbree, Sevenum, Tegelen, Venlo.

Het *arrondissement Gennep*, de gemeenten Bergen, Broekhuizen, Gennep, Meerlo, Mook, Ottersum, Venray, Wanssum.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 18den December 1900 (*Staatsblad* n°. 210).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

—

18 *December* 1900. BESLUIT tot vernietiging van het besluit van den raad der gemeente *Loosduinen* van 4 Februari 1899, waarbij met de Maatschappij tot exploitatie van bouwterreinen „Het Valkenbosch" gevestigd te *'s Gravenhage*, eene overeenkomst is gesloten over de uitvoering van de vergunning van het hoogheemraadschap Delfland tot den

aanleg van riolen en de uitloozing daarvan in de Loosduinsche vaart, en van het besluit van denzelfden gemeenteraad van 4 Februari 1899 tot goedkeuring van het stratenplan van die maatschappij. S. 211.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 31 October 1900, n°. 1959, afdeeling Medische Politie; betreffende 1°. het besluit van den raad der gemeente Loosduinen van 4 Februari 1899, waarbij met de Maatschappij tot exploitatie van bouwterreinen „Het Valkenbosch", gevestigd te 's Gravenhage, eene overeenkomst is gesloten, krachtens welke door de gemeente Loosduinen aan die maatschappij of hare rechtverkrijgenden ter uitvoering wordt opgedragen eene door den dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland, d.d. 2 Juni 1898, n°. 66, verleende vergunning tot den aanleg van riolen in de door de maatschappij geprojecteerde straten en de uitloozing daarvan in de Loosduinsche vaart; 2°. het besluit van denzelfden gemeenteraad van 4 Februari 1899, waarbij in verband met het onder 1°. genoemde besluit, onder nadere bepalingen omtrent de rioleering, goedkeuring is gehecht aan het door genoemde maatschappij geprojecteerde stratenplan;

Overwegende:

dat dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland bij beschikking van 2 Juni 1898, n°. 66, aan de gemeente Loosduinen, op het daartoe door burgemeester en wethouders dier gemeente gedaan verzoek, d.d. 28 Maart 1898, behoudens eens ieders recht, ingevolge art. 19, in verband met art. 9 der keur op de boezemwateren, d.d. 2 Maart 1876, voorwaardelijk verlof hebben verleend tot het aanleggen van riolen in de geprojecteerde straten van het bouwplan van de Maatschappij tot exploitatie van bouwterreinen „Het Valkenbosch", gevestigd te 's Gravenhage, en het op drie plaatsen doen uitloozen van deze riolen in de Looduinsche vaart, met dien verstande, dat:

a. de aan te leggen riolen zullen uitmonden in drie waterdichte bezinkingsputten van metselwerk of van portlandcement vervaardigd, groot in diameter of zijde ongeveer 1.50 M. binnenwerks; de bodem dezer putten niet hooger worde gelegd dan 1.50 M. beneden den rioolbodem en de bovenkant op de hoogte van het afgewerkte terrein worde afgedekt met een gemakkelijk beweegbaar deksel;

b. de uitloozingsbuizen tusschen deze putten en de Loosduinsche vaart een diameter zullen verkrijgen van hoogstens 0.50 M. binnenwerks, deze van portlandcement of van ijzer zullen worden vervaardigd en met de as worden gelegd op 0.25 M. boven D.P., terwijl voor de openingen in de putten vaste ijzeren tralieroosters moeten worden aangebracht, waarvan de verticaal geplaatste spijlen komen op afstanden van 0.04 M.;

c. door deze riolen alleen overtollig hemel- en menagewater en nimmer faecaliën of vervuilde vloeistoffen zullen worden afgevoerd;

d. zonder nadere vergunning van dijkgraaf en hoogheemraden op deze riolen geen andere riolen, buizen of pijpen zullen worden aangesloten, dan uitsluitend uit huizen, stallen en straatkolken en de aan te sluiten perceelen zullen voorzien zijn van een behoorlijken beerput of tonnenstelsel volgens aanwijzing en goedkeuring van den ingenieur van Delfland;

e. de gemaakte werken steeds ten genoegen van dijkgraaf en hoogheemraden worden onderhouden;

f. den ambtenaren van Delfland met het toezicht belast, steeds toegang tot de werken en de aan te sluiten perceelen worde verleend;

dat de raad der gemeente Loosduinen bij besluit van 4 Februari 1899 met de Maatschappij tot exploitatie van bouwterreinen „Het Valkenbosch", gevestigd te 's Gravenhage, eene overeenkomst heeft gesloten, waarbij, onder eenige nadere bepalingen, door de gemeente Loosduinen de door dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland verleende vergunning, d.d. 2 Juni 1898, n°. 66, tot den aanleg van riolen en afwatering in de Loosduinsche vaart, ter uitvoering werd opgedragen aan genoemde maatschappij of hare rechtverkrijgenden, en dezen zich tot de kostelooze, stipte uitvoering van de voorwaarden van Delfland binnen den door dit hoogheemraadschap bepaalden tijd verbonden;

dat de raad der gemeente Loosduinen, bij besluit eveneens van 4 Februari 1899, op grond van art. 3 der Bouwverordening van die gemeente, het door bovengenoemde maatschappij geprojecteerde stratenplan heeft goedgekeurd en zich onder eenige voorwaarden heeft verbonden tot overneming voor de gemeente van de volgens dat bouwplan aangelegde straten met de daartoe behoorende riolen, nadat de rioleering zou zijn tot stand gekomen overeenkomstig de vergunning van Delfland van 2 Juni 1898, n°. 66;

dat nadien de raad der gemeente Loosduinen bij besluit van 24 Februari 1900 zijne goedkeuring

heeft gehecht aan eene door de maatschappij „Het Valkenbosch" voorgestelde lagere ligging der rioleering, maar daarbij geene wijziging is gebracht in de toegestane uitloozing;

Overwegende:

dat de uitvoering van de bovengenoemde besluiten van den raad der gemeente Loosduinen van 4 Februari 1899 aanleiding zou geven tot eene voor de volksgezondheid schadelijke verontreiniging van openbaar water, die in het algemeen belang dient te worden voorkomen;

dat door de riolen, bedoeld in de vergunning van dijkgraaf en hoogheemraden van Delfland van 2 Juni 1898, n°. 66, wel alleen overtollig hemel- en menagewater en nimmer faecaliën of vervuilde vloeistoffen in de Loosduinsche vaart zullen mogen worden afgevoerd, maar eene schadelijke verontreiniging van die vaart daardoor niet kan worden voorkomen, aangezien ook het menagewater eene zoodanige verontreiniging van het water, waarin het wordt geloosd, teweeg kan brengen;

dat de voorgeschreven bezinkingsputten met tralieroosters, die alleen het grofste zwevende vuil zullen tegenhouden, deze verontreiniging niet noemenswaard kunnen verminderen;

dat bovendien niet blijkt, welke afvoer moet worden gegeven aan de vervuilde vloeistoffen, die volgens de vergunning niet in de rioleering zullen mogen afgevoerd en waaronder afvalwater van fabrieken, wasscherijen, slagerijen en dergelijke inrichtingen zal moeten worden begrepen en het niet dan onder bijkans onuitvoerbare bepalingen van contrôle en toezicht mogelijk zal zijn, te verhinderen, dat ook een deel van deze vervuilde vloeistoffen, evenals voor een deel de inhoud van de beerputten, waarvan de perceelen, die aan de riolen zullen zijn aangesloten, zullen mogen zijn voorzien, in de riolen zal worden afgevoerd;

dat de te verwachten verontreiniging van de Loosduinsche vaart zich tot buiten de grenzen der gemeente Loosduinen zal uitstrekken;

dat de verontreiniging van den boezem van Delfland, door de loozing van fabrieken en door de rioolwateren van Delft en 's Gravenhage, zich grootendeels beperkt tot het oostelijk deel van Delfland, daar de weg, dien het verontreinigde water moet volgen om nabij Delft tot Scheveningen te komen, in den regel van de westelijke boezemwateren, ter voorkoming van eene te sterke afstrooming van deze naar Scheveningen, is afgesloten door de schutsluizen in de Loosduinsche vaart en in de Zanderijvaart bij het stoomgemaal van het afvoerkanaal en dientengevolge in den regel in de Loosduinsche vaart aan de zijde van 's Gravenhage van de schutsluis een lagere waterstand en verontreinigd water en aan de zijde van Loosduinen een hoogere waterstand en betrekkelijk zuiver water wordt aangetroffen;

dat evenwel door de toegestane uitloozing van de ontworpen rioleering eene verontreiniging van de Loosduinsche vaart zou plaats hebben, die, zoolang de bovengenoemde schutsluizen gesloten zijn, zich zal verspreiden door de Beek naar de zijde van Wateringen en Rijswijk en door de Loosduinsche vaart naar Loosduinen, Poeldijk en verder, tengevolge waarvan het boezemwater in het Westland dat, niettegenstaande verschillende dorpen daarop een deel van hun afval loozen, thans nog betrekkelijk zuiver is, in de toekomst ook aan eene schadelijke verontreiniging dreigt te gaan leiden, terwijl ook de in die streek gelegen polders bij zomerdroogte, dat verontreinigd water zouden moeten inlaten;

dat deze verontreiniging van de Loosduinsche vaart en hare omgeving wel voor een deel zou kunnen worden voorkomen door het meer dan thans doorlaten van het water door de schutsluizen in de Loosduinsche vaart en de Zanderijvaart, zoodat eene geregelde strooming zou ontstaan uit het Westland naar 's Gravenhage, waardoor het verontreinigde water geregeld naar 's Gravenhage en van daar door het afvoerkanaal naar zee zou worden afgevoerd, om door zuiverder water uit het Westland te worden vervangen;

dat daardoor evenwel de verontreiniging van de Haagsche en Delftsche grachten zou verergeren, omdat voor de in toepassing gebrachte regelmatige en krachtige doorstrooming van de oostelijke boezemwateren van Delfland in de richting van Delft naar Scheveningen het gesloten houden van de schutsluizen in de Loosduinsche vaart en de Zanderijvaart noodig is;

dat het in strijd met het algemeen belang moet worden geacht, dat het gemeentebestuur van Loosduinen toestaat, dat een openbaar water in die gemeente zoodanig door de rioleering van eene zeer bevolkte wijk verontreinigd worde, dat hoe de loop van het water ook geregeld worde, daarvan steeds eene voor de volksgezondheid schadelijke verontreiniging van openbare wateren zoowel in die gemeente zelve als in aangrenzende

gemeenten het gevolg moet zijn, terwijl voor den noodzakelijken afvoer van vuil uit die wijk de verontreiniging van het water niet onvermijdelijk is, omdat niet gebleken is, dat er geen gelegenheid bestaat, die riolen dier wijk te doen aansluiten aan de riolen van de naburige tot de gemeente 's Gravenhage behoorende stadswijk;

Gelet op art. 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van 27 November 1900, n°. 37);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 15 December 1900, n°. 2722, afdeeling Medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovengenoemde besluiten van den raad der gemeente Loosduinen van 4 Februari 1899 te vernietigen wegens strijd met het algemeen belang.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 18den December 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 3 *Jan.* 1901.)

—

18 *December* 1900. BESLUIT, bevelende de plaatsing in het *Staatsblad* van het op 18 April 1900 te *'s Gravenhage* tusschen *Nederland* en *Pruisen* gesloten verdrag betreffende de verbetering van het grensgedeelte van de *Bocholter Aa* of *Aastrang*. S. 212.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Gezien het op 18 April 1900 te *'s Gravenhage* tusschen *Nederland* en *Pruisen* gesloten verdrag betreffende de verbetering van het grensgedeelte van de *Bocholter Aa* of *Aastrang*, goedgekeurd bij de wet van 10 November d. a. v., *Staatsblad* n°. 177, van welk verdrag een afdruk aan dit besluit gehecht is;

Gelet dat de uitwisseling der akten van bekrachtiging mede te *'s Gravenhage* den 14den December d. a. v. heeft plaats gehad;

Op de voordracht van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken van 15 December 1900 n°. 12837, Directie van het Protocol;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de bekendmaking van voorzegd verdrag te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad* (1)

Onze Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen, in meergenoemd verdrag vervat.

's Gravenhage, den 18den December 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) W. H. DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 29 *Dec.* 1900.)

—

20 *December* 1900. BESLUIT, tot vaststelling van eenige buitengewone maatregelen tot afwending van de pest en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 213.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en gewijzigd bij artikel 19 van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen, noodzakelijk is wegens het voorkomen van pest op enkele plaatsen in het buitenland;

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 December 1900, n°. 2663, afdeeling Medische Politie;

Den Raad van State gehoord (advies van 11 December 1900, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 18 December 1900, n°. 2765, afdeeling Medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. Verboden zijn, tenzij met vergunning van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken en met inachtneming van de door dezen ter voorkoming van verbreiding der besmetting te geven voorschriften:

1°. onderzoek van personen en goederen op de aanwezigheid van pestsmetstoffen door middel van proefnemingen op dieren;

2°. het verrichten van lijkopening op lijken van personen, overleden aan de pest of verdacht van aan de pest lijdende te zijn geweest;

3°. vervoer van stoffen, die pestsmetstoffen zijn of verdacht worden het te zijn.

---

(1) Zie dit verdrag opgenomen bij de wet van 10 November 1900, S. 177.

2. Dit besluit, dat gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 20sten December 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 28 *Dec.* 1900.)

—

21 *December* 1900. BESLUIT, tot nadere verlenging der schorsing van het besluit van den raad der gemeente *Schinveld* van 2 Mei 1900, waarbij aan A. H. GORRIS, hoofd der openbare lagere school in die gemeente, met ingang van 1 Augustus 1900 krachtens art. 29, onder *b*, der wet tot regeling van het lager onderwijs eervol ontslag is verleend, en van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Limburg* van 6 Juli 1900, 4de afd., L^a^. 4771/5 W., waarbij dat raadsbesluit is goedgekeurd. S. 214.

De schorsing is verlengd tot 1 *April* 1901.

—

22 *December* 1900. BESLUIT, tot wijziging van art. 19 van het Algemeen Reglement op den loodsdienst, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Januari 1879 (*Staatsblad* n°. 25) en aangevuld bij dat van 17 December 1892 (*Staatsblad* n°. 283). S. 215.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Marine van den 30sten October 1900, bureau G, n°. 63;

Gelet op de wet van 20 Augustus 1859 (*Staatsblad* n°. 93), gewijzigd bij die van 6 April 1875 (*Staatsblad* n°. 62);

Den Raad van State gehoord (advies van den 4den December 1900);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 18den December 1900, bureau G, n°. 61;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met ingang van den *Eersten Januari* 1901, artikel 19 van het Algemeen Reglement op den loodsdienst, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Januari 1879 (*Staatsblad* n°. 25) en aangevuld bij dat van 17 December 1892 (*Staatsblad* n°. 283), te wijzigen als volgt:

„De onderscheidingsteekenen der loodsvaartuigen zijn:

„*a.* voor *zeilvaartuigen*:

„bij dag, een blauwe vlag met wit nommer, geheschen van top, zoolang er loodsdienst kan worden verricht; de naam der standplaats zooveel mogelijk voluit, met het nommer van het vaartuig in het grootzeil en op het achterste gedeelte van het vaartuig; bij nacht, een wit toplicht en daarboven om de vijftien minuten een schitterend licht;

„*b.* voor *stoomvaartuigen*:

„bij dag, een blauwe vlag met wit nommer, geheschen van top, zoolang er loodsdienst kan worden verricht; bij nacht, de voor stoomschepen vastgestelde zijlichten en op eene hoogte boven den romp van minstens 6 meter — en indien het vaartuig meer dan 6 meter breed is, op eene hoogte van ten minste die breedte —, een helder wit licht, dat rondom zichtbaar is en minstens 18 dM. vertikaal daaronder een helder rood licht, dat mede rondom zichtbaar is, en daarenboven om de vijftien minuten een schitterend licht; — bij mist of nevelachtig weer, indien het sneeuwt of bij zware regenbuien, bovendien met tusschenpoozen van hoogstens twee minuten één langen stoot op de sirene, na een seconde gevolgd door één langen stoot op de stoomfluit en wederom na eene seconde door één langen stoot op de sirene.

„Ten anker liggende voeren de stoomloodsvaartuigen gelijke seinen, behalve de zijdelichten.

„Voorts een bijzonder teeken, zoowel voor de zeil- als stoomvaartuigen, ter aanduiding van het district of de zeegaten, waartoe de vaartuigen behooren, overeenkomstig de teekening, welke daarvan bij dit reglement is gevoegd."

Onze Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift medegedeeld zal worden aan den Raad van State, aan de Algemeene Rekenkamer en aan Onze Ministers van Justitie, van Binnenlandsche Zaken, van Financiën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid tot informatie en narichtt.

's Gravenhage, den 22sten December 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Marine, (*get.*) RÖELL.

(*Uitgeg.* 8 *Jan.* 1901.)

—

24 *December* 1900. BESLUIT tot herziening van het Koninklijk besluit van 16 September 1897 (*Staatsblad* n°. 200) gewijzigd bij dat van 28 December 1897 (*Staatsblad* n°. 267), houdende bepalingen omtrent het gebruik van intercommunale telephoonverbindingen. S. 216.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

In aanmerking nemende, dat de wenschelijkheid is gebleken, het 6de artikel van het Koninklijk besluit van 16 September 1897 (*Staatsblad* n°. 200), gewijzigd bij dat van 28 December 1897 (*Staatsblad* n°. 267) gedeeltelijk te herzien;

Gelet op de wet van 7 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 48);

Op de voordracht van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 28 November 1900, n°. 3910, Posterijen en Telegraphie;

Den Raad van State gehoord, (advies van den 18den December 1900, n°. 7);

Gezien het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van den 22sten December 1900, n°. 4249, Posterijen en Telegraphie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het Koninklijk besluit van 16 September 1897 (*Staatsblad* n°. 200), herzien bij Koninklijk besluit van 28 December 1897 (*Staatsblad* n°. 267), wordt met ingang van 1 Januari 1901 nader gewijzigd als volgt:

De 2de volzin van het 6de lid, alsmede het 7de lid van artikel 6 vervallen en worden vervangen door:

„De geabonneerden, die dit niet hebben gedaan, kunnen niettemin intercommunale gesprekken voeren, doch betalen voor deze gesprekken boven het tarief, genoemd in het eerste lid van dit artikel, *f* 0.10 per gesprek.

De voor bedoelde gesprekken verschuldigde bedragen worden per quitantie ingevorderd."

2. Dit besluit treedt in werking op den 2den dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

Onze voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 24sten December 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg.* 30 *Dec.* 1900.)

24 *December* 1900. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de gemeenteraad niet verplicht is zijne verordeningen van een titel te voorzien, en waar dit niet is geschied, het niet ligt op den weg van het dagelijksch bestuur de verordening met een titel aan te vullen en dat het tegendeel niet volgt uit het bij art. 173 der gemeentewet vastgestelde afkondigingsformulier.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij pleidooi:

Schending of verkeerde toepassing van de artt. 168, 173 der gemeentewet in verband met de artt. 216, 253 Strafvordering, omdat de kantonrechter ten onrechte het gewijzigde art. 13 der algemeene plaatselijke politie-verordening te Belfeld heeft toegepast, niettegenstaande bij de afkondiging de titel der verordening niet genoemd is;

Gehoord den advocaat-generaal Jhr. RETHAAN MACARÉ, enz.;

Ten aanzien van het middel van cassatie:

Overwegende dat tot toelichting daarvan in hoofdzaak is aangevoerd, dat, volgens het voorschrift van art. 173 der gemeentewet, in het formulier van afkondiging eener plaatselijke verordening aan de bekendmaking van haren inhoud moet voorafgaan de vermelding van haren titel; dat dit voorschrift, als betreffende den vorm, van strenge toepassing is, zoodat, bij afwijking daarvan de verordening niet behoorlijk is afgekondigd en dus ingevolge art. 168 dier wet niet verbindend is; dat bij de hier toegepaste verordening der gemeente Belfeld, waarbij art. 13 der algemeene politieverordening dier gemeente is gewijzigd, het genoemde voorschrift niet is nageleefd, daar in het formulier van afkondiging de bekendmaking van den inhoud der verordening niet door de opgave van haren titel wordt voorafgegaan en dat, al kon worden aangenomen, dat aan de wet is voldaan indien slechts de titel in de considerans der verordening voorkomt, ook dan het bezwaar in dezen niet wordt opgeheven daar ook in de considerans van de toegepaste verordening de vermelding van den titel niet wordt aangetroffen;

O. dienaangaande, dat de afkondiging van de bedoelde verordening is geschied in de volgende bewoordingen:

„De burgemeester en wethouders van Belfeld doen te weten, dat door den raad dier gemeente

in zijne vergadering van den 13den Augustus 1896 is vastgesteld de volgende verordening;

„De raad der gemeente Belfeld;

„Gezien hoofdstuk II, afdeeling I van de plaatselijke algemeene politie-verordening, vastgesteld bij zijn besluit van den 15den September 1864, regelende de handhaving der openbare orde, rust en veiligheid;

Gelet op art. 161 der wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85), zooals zij o. a. gewijzigd is bij de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

„Besluit:

„Art. 13 van vorengemelde algemeene plaatselijke politieverordening te herzien en te wijzigen als volgt":

dat hierop de nieuwe tekst van art. 13 wordt medegedeeld;

O. dat uit het voorafgaande blijkt, dat bij hare afkondiging de verordening, zooals zij door den gemeenteraad is vastgesteld, in haar geheel is bekend gemaakt;

dat de wet den raad niet verplicht, zijne verordeningen van een titel te voorzien en dat, waar dit niet is geschied, het niet op den weg van het dagelijksch bestuur ligt om de verordening met een titel aan te vullen;

dat derhalve, nu ook overigens de voorschriften van art. 173 der gemeentewet zijn nagekomen, de afkondiging van de door den kantonrechter toegepaste verordening behoorlijk heeft plaats gehad en het middel van cassatie mitsdien is onaannemelijk;

Verwerpt het beroep.

—

27 *December* 1900. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent den vrijdom van accijns voor zout. S. 217.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën van 6 December 1900, n°. 102, *Invoerrechten en accijnzen*;

Gezien de artikelen 59 en 83 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), houdende bepalingen omtrent den accijns op het zout;

Den Raad van State gehoord (advies van 18 December 1900, n°. 5);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister van 22 December 1900, n°. 18, *Invoerrechten en accijnzen;*

Hebben besloten en besluiten:

De vermindering van het gewicht van geraffineerd zout, volgens het tweede lid van artikel 59 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227), blijft ook buiten toepassing bij uitslag met bestemming tot inslag onder vrijdom van den accijns, overeenkomstig de door Ons ingevolge artikel 74 der genoemde wet vastgestelde bepalingen, mits dat zout, wat zuiverheid en kristallisatie betreft, minstens voldoet aan de door Onzen Minister van Financiën, krachtens eerstgemeld artikel vastgestelde standmonsters, en door den zoutzieder als zoodanig is aangegeven.

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 27sten December 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 11 *Jan.* 1901.)

—

29 *December* 1900. BESLUIT, tot bepaling van den dag, waarop de wet van den 8sten December 1900 (*Staatsblad* n°. 208) in werking treedt. S. 218.

WIJ WILHELMINA, ENZ.

Op de voordracht van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 December 1900, littera A, afdeeling Binnenlandsch Bestuur;

Gelet op artikel 53 der wet van den 8sten December 1900 (*Staatsblad* n°. 208);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de wet van den 8sten December 1900 (*Staatsblad* n°. 208), met uitzondering van de artikelen 26 en 27 in werking treedt op 15 Januari 1901 en dat genoemde artikelen 26 en 27 in werking treden op 1 Juni 1901.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 29sten December 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgegeg.* 8 *Jan.* 1901.)

—

29 *December* 1900. WET, houdende vaststelling der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1901. (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland.*) S. 219. (*verkort.*)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen van Nederlandsch-Indië (*Staatsblad* 1895, n°. 145), de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1901, betreffende de *uitgaven in Nederland*, wordt vastgesteld als volgt:

1e	*Afdeeling:*	Regeering en Hooge Colleges	*f* 31,600
2e	„	Departement van Justitie	„ 48,600
3e	„	Departement van Financiën	„ 12,631,600
4e	„	Departement van Binnenlandsch Bestuur	„ 976,065
5e	„	Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid	„ 1,568,152
6e	„	Departement van Burgerlijke Openbare Werken	„ 5,197,900
7e	„	Departement van Oorlog	„ 5,274,121
8e	„	Departement van Marine	„ 4,279,303
9e	„	Bijdragen van Nederlandsch-Indië aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven	*Memorie.*
			f 30,007,341

---

29 *December* 1900. WET, houdende vaststelling der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1901. (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië.*) S. 220. (*verkort.*)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen van Nederlandsch-Indië (*Staatsblad* 1895, n°. 145), de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1901, betreffende de *uitgaven in Nederlandsch-Indië*, wordt vastgesteld als volgt:

1e	*Afdeeling:*	Regeering en Hooge Colleges	*f* 1,107,420
2e	„	Departement van Justitie	„ 5,383,531
3e	„	Departement van Financiën	„ 10,798,705
4e	„	Departement van Binnenlandsch Bestuur	„ 30,430,915
5e	„	Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid	„ 17,300,249
6e	„	Departement van Burgerlijke Openbare Werken	„ 23,123,461
7e	„	Departement van Oorlog	„ 27,280,621
8e	„	Departement van Marine	„ 4,833,817
			f 120,258,719

---

29 *December* 1900. WET, houdende aanwijzing der middelen en inkomsten tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1901. (Hoofdstuk I. *Middelen en inkomsten in Nederland.*) S. 221. (*verkort.*)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen van Nederlandsch-Indië (*Staatsblad* 1895, n°. 145), de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1901, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederland* te ontvangen middelen, te weten:

1. Verkoop van koffie, *enz.*

Art. 2. In het bedrag, dat aan de in *Nederland* en in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen tot goedmaking der in artikel 1 dezer wet bedoelde uitgaven ontbreekt, wordt voor zooveel noodig voorzien door uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld.

Art. 3. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1901.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.

Raming voor het dienstjaar 1901.

1. Verkoop van koffie	*f*	5,439,052
2. Verkoop van kinabast	„	277,200
3. Verkoop van Banka-tin	„	19,666,697
4. Aandeel in de winst van de Billiton-maatschappij over het boekjaar 1900—1901	„	2,150,000
5. Terugbetaling door de vennootschap tot het aanleggen en exploiteeren van den spoorweg van *Samarang* langs *Soerakarta* naar *Djokjokarta*, van de krachtens de concessie door den Staat aan haar voorgeschoten gelden, benevens aandeel in de winst, door de exploitatie verkregen	„	985,000
6. Uitkeering aan de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië uit de opbrengst der Nederlandsche bedrijfbelasting	„	330,000
7. Ontvangsten van civielen of algemeenen aard	„	49,375
8. Ontvangsten in betrekking tot het Departement van Oorlog in *Nederlandsch-Indië*	„	40,100
9. Ontvangsten in betrekking tot het Departement van Marine in *Nederlandsch-Indië*	„	131,117
	f	29,068,541

---

29 *December* 1900. WET, houdende aanwijzing van de middelen en inkomsten tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1901. (Hoofdstuk II. *Middelen en inkomsten in Nederlandsch-Indië.*) S. 222. (*verkort.*)

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen van Nederlandsch-Indië (*Staatsblad* 1895, n°. 145), de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1901, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen, te weten:

1. Boeten door de Algemeene Rekenkamer opgelegd, *enz.*

Art. 2. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1901.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH-INDIË.

Raming voor het dienstjaar 1901.

Regeering en Hooge Colleges.

1. Boeten door de Algemeene Rekenkamer opgelegd	*f*	100

Departement van Justitie.

2. Ontvangsten van het hulpbureau voor den industrieelen eigendom	„	2,200
Transporteere	*f*	2,300

	Per transport . . .	*f* 2,300
3.	Gerechtelijke (1) boeten en confiscatiën	„ 260,000
4.	Terugbetaling van gerechtskosten in strafzaken	„ 32,000
5.	Emolumenten van de gewestelijke secretarissen	„ 38,000
6.	Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengsten der wees- en boedelkamers .	„ 112,000
7.	Betaling voor het afleggen van de examens ter verkrijging van de bevoegdheid tot uitoefening van het notaris-ambt	„ 1,000
8.	Opbrengst van den arbeid der gevangenen	„ 185,000
9.	Voor het verstrekken van voeding aan gegijzelden	„ 29,000

Departement van Financiën.

10.	Verpachte middelen	„ 15,602,700
11.	Opbrengst der exploitatie van het opiummiddel in eigen beheer	„ 6,605,000
12.	In- en uitvoerrechten en accijnzen en andere ontvangsten daarmede in verband.	„ 18,486,000
13.	Haven- en ankeragegelden	„ 365,000
14.	Loods- en kaaigelden in de haven van Tandjong Priok	„ 107,000
15.	Loods- en steigergelden in de Emmahaven	„ 37,000
16.	Personeele belasting	„ 942,000
17.	Patentrecht	„ 994,000
18.	Verponding, belasting op de door niet-inlanders zonder ingeschreven wettigen titel geoccupeerde op het land Bloeboer gelegen erven, belasting van onroerende goederen, bezeten krachtens een titel van het voormalig Britsch gouvernement en belasting van de specerijperken op de Banda-eilanden	„ 2,222,000
19.	Recht enz. openbare verkoopingen	„ 576,000
20.	Zegelrecht	„ 1,316,000
21.	Recht van overschrijving van vaste goederen	„ 588,000
22.	Belasting op rijtuigen	„ 292,000
23.	Recht van successie en overgang onder Europeanen en met hen gelijkgestelden.	„ 172,000
24.	Licentiën tot het houden van Chineesche speel- of dobbeltafels.	„ 5,000
25.	Belasting op het slachten van runderen, buffels, paarden en veulens op Java en Madura	„ 1,739,000
26.	Belasting op het slachten van varkens op Java en Madura	„ 125,000
27.	Belasting op het bedrijf.	„ 3,182,000
28.	Bijzondere belastingen in de Buitenbezittingen	„ 2,493,100
29.	Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen	„ 351,000
30.	Aandeel in de winst van de Javasche bank over het boekjaar 1900—1901.	„ 50,000
31.	Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan burgerlijke landsdienaren en aan gepensionneerden verstrekt	„ 700,000

Departement van Binnenlandsch Bestuur.

32.	Bijdrage tot de kosten van bestuur van de landschappen en eilanden onder Menado langs de noordkust van Celebes	„ 58,800
33.	Hoofdgeld van de heerendienstplichtigen in de gouvernementslanden van Java en Madura, met uitzondering van de residentie Batavia (equivalent voor afgeschafte heerendiensten).	„ 3,265,000
34.	Kadaster.	„ 100,200
35.	Landelijke inkomsten en andere grondlasten	„ 18,504,000
36.	Afstand van grond	„ 1,648,300
	Transporteere . . .	*f* 82,285,400

(1) De administratief opgelegde boeten wegens te late betaling van belasting enz. zijn onder het bedrag der inkomsten begrepen.

	Per transport . . .	*f* 82,285,400
37.	Retributie van ondernemingen van landbouw en nijverheid ter vergoeding van de uitgaven voor het toezicht op de waterverdeeling tusschen de daarbij belanghebbenden	„ 11,000
38.	Registratie van werkcontracten gesloten door eigenaren of administrateurs van landbouw-, mijnbouw- of nijverheidsondernemingen met van elders afkomstige arbeiders	„ 71,000
39.	Koffie	„ 6,383,300
40.	Verkoop van kina-enten en zaad	„ 51,000
41.	Verhuur van vogelnest- en meststofgrotten	„ 35,300
42.	Verhuur der vindplaatsen van schildpadeieren aan het zuider zeestrand in de afdeeling Soekaboemi (Preanger regentschappen)	„ 1,500
43.	Verhuur van de vischvijvers te Tello en te Sambong Djawa (gouvernement Celebes en onderhoorigheden).	„ 500
44.	Boschwezen	„ 2,811,100
45.	Inkomsten uit de parelvisscherij	*Memorie.*

Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid.

46.	Onderwijs	„ 488,500
47.	Examengelden van candidaten voor het groot-ambtenaars-examen voor den Indischen dienst.	„ 1,000
48.	Verkoop van producten uit den cultuurtuin van 's lands plantentuin te Buitenzorg	„ 1,000
49.	Landsdrukkerij	„ 220,000
50.	Vergoeding voor de verpleging van lijders in de krankzinnigengestichten en burgerlijke ziekeninrichtingen	„ 47,000
51.	Vergoeding voor het geneeskundig onderzoek van passagiers van pelgrimsschepen	„ 4,600
52.	Parc vaccinogène	„ 3,000
53.	Geneeskundig laboratorium	„ 200
54.	IJk van maten en gewichten	„ 3,500
55.	Belasting op het houden van loterijen	„ 39,000
56.	Tin	„ 660,000
57.	Steenkolen	„ 2,865,000
58.	Zout	„ 9,507,000
59.	Vast recht en cijns van concessiën tot winning van delfstoffen	„ 122,000

Departement der Burgerlijke Openbare werken.

60.	Verkoop en verhuur van huizen en andere gebouwen	„ 20,000
61.	Ontvangsten voortvloeiende uit waterleidingen en overvaarten	„ 20,000
62.	Schut- of doorvaartgelden bij enkele landssluizen in de residentie Soerabaija.	„ 40,000
63.	Vergoeding voor het gebruik van de loskranen te Samarang.	„ 8,000
64.	Vergoeding der kosten van onderzoek en beproeving van stoomtoestellen en van vernieuwde akten van vergunning tot gebruik dier toestellen	„ 28,000
65.	Canon van het in erfpacht gegeven gedeelte van het tot de haven van Tandjong Priok behoorende terrein	„ 3,000
66.	Vergoeding door den erfpachter van een gedeelte van het tot de haven van Tandjong Priok behoorende terrein voor het gebruik van het 4000 tons dok. . .	„ 49,000
67.	Brieven- en pakketpost	„ 1,570,000
68.	Restitutie van de uitgaven ten behoeve van de gouvernements-postspaarbank.	*Memorie.*
	Transporteere . . .	*f* 106,249,900

	Per transport . . .	*f* 106,249,900
69.	Binnenlandsche paardenpost	„ 800
70.	Telegraphie	„ 736,000
71.	Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengsten van de particuliere telephonen.	„ 84,000
72.	Spoorwegen	„ 12,567,000

Departement van Oorlog.

73.	Bijdragen voor de opleiding van jongelingen bij het pupillenkorps. . . .	„ 2,500
74.	Boeten en andere ontvangsten voortspruitende uit contracten van aanneming en uit leverantiën	„ 30,000
75.	Terugbetaling van verplegingskosten in de hospitalen door patiënten, voor eigen rekening opgenomen.	„ 80,000
76.	Artillerie-constructiewinkel	„ 1,000
77.	Topographisch bureau en lithographisch etablissement	„ 10,000
78.	Verkoop en verhuur van voor 's lands dienst bestemde bruikbare vaste en andere goederen	„ 360,000
79.	Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige vaste en andere goederen.	„ 60,000
80.	Stoomtramwegen in Atjeh	„ 110,000
81.	IJsfabriek te Kotto Radja	„ 20,000
82.	Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan militairen en tot het Departement van Oorlog behoorende burgerlijke landsdienaren verstrekt	„ 400,000
83.	Andere ontvangsten	„ 20,000

Departement van Marine.

84.	Loodsgelden, met uitzondering van die in de Emmahaven en in de haven van Tandjong Priok.	„ 310,000
85.	Vergoeding voor het keuren van stoomschepen	„ 6,500
86.	Vergoeding door vreemde oorlogsschepen en particuliere vaartuigen voor het gebruik van 's lands los- en laadhoofden, drijvende droge dokken, ketelbok, pont en kiellichter, alsmede voor de kosten van het dokken, vertimmeren en herstellen.	„ 18,000
87.	Steigergelden en huur van kolenloodsen en opslagterreinen te Tandjong Priok.	„ 40,000
88.	Verkoop van zeekaarten uit het depot en de onderdepots.	„ 4,000
89.	Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen	„ 18,000
90.	Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen, permanente of tijdelijke werken, zoomede schepen en vaartuigen en hun inventaris	„ 60,000
91.	Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan landsdienaren verstrekt.	„ 15,000
92.	Korting op de traktementen van de ambtenaren bij het marine-etablissement te Soerabaija bij verplicht gebruik van eene gouvernementswoning	„ 28,000
93.	Andere ontvangsten	„ 9,000

Ontvangsten van gemengden aard en toevallige baten.

94.	Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen uit den voorraad van het civiel departement	„ 25,000
95.	Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen uit als voren .	„ 40,000
96	Alle andere ontvangsten.	„ 250,000
		f 121,584,500

29 *December* 1900. WET, tot verhooging der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1901 ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van *Padalarang* naar *Krawang*. S. 223.

—

31 *December* 1900. WET, houdende verhooging van het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 224.

Bij deze wet wordt na verhooging en vermindering van een artikel het totaal der 3de Afd. nader vastgesteld op *f* 453,081.85 en het eindcijfer op *f* 1,406,066.34.

—

31 *December* 1900. WET, houdende wijziging en verhooging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1899. (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland.*) S. 225.

—

31 *December* 1900. WET, houdende wijziging en verhooging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1899 (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië.*) S. 226.

—

31 *December* 1900. WET, houdende wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1899. S. 227.

—

31 *December* 1900. WET, tot wijziging van het *derde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1899. S. 228.

Bij deze wet wordt na verhooging en vermindering van een artikel het totaal der 1ste Afd. van dit hoofdstuk gebracht op *f* 91,230 en dat der 2de Afd. op *f* 686,100.

—

31 *December* 1900. WET, tot wijziging van het *vierde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1899. S. 229.

Bij deze wet wordt na verhooging en vermindering van eenige artikelen het totaal der 1ste Afd. van dit hoofdstuk nader gebracht op *f* 158,491; dat der 4de Afd. op *f* 374,500; dat der 5de Afd. op *f* 623,415; dat der 6de Afd. op *f* 1,150,649 en dat der 8ste Afd. op *f* 714,622.

—

31 *December* 1900. WET, tot wijziging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1899. S. 230.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 10 met *f* 8,000. *Art.* 17 met *f* 100.
Art. 97 met *f* 5,800. *Art.* 102 met *f* 5,700.
Art. 106 met *f* 4,000. *Art.* 131 met *f* 150,000.
Art. 136 met *f* 5,500. *Art.* 137 met *f* 15,000.
Art. 200 met *f* 8,100. *Art.* 211 met *f* 2,600.
Art. 227 met *f* 130,000. *Art.* 229 met *f* 5,000.

b. verminderd:

Art. 16 met *f* 70,000. *Art.* 133 met *f* 124,100.
Art. 198 met *f* 10,700.

Ten gevolge van het vorenstaande wordt het totaal der 5de Afd. en het eindcijfer van dit hoofdstuk *verhoogd* met *f* 135,000.

—

31 *December* 1900. WET, tot wijziging van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1899. S. 231.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 3 met *f* 12,750. *Art.* 50 met *f* 18,000.
Art. 133 met *f* 149,000. *Art.* 150 met *f* 2,000.
Art. 160 met *f* 1,800. *Art.* 182 met *f* 4,100.

b. verminderd:

Art. 55 met *f* 20,000. *Art.* 109 met *f* 11,650.
Art. 128 met *f* 100,000. *Art.* 136 met *f* 20,000.
Art. 147 met *f* 11,000. *Art.* 167 met *f* 25,000.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen en verminderingen wordt het totaal der 1ste Afd. van dit hoofdstuk *verhoogd* met *f* 12,750; dat der 2de Afd. *verminderd* met *f* 2000; dat der 5de Afd. *verhoogd* met *f* 17,350 en dat der 6de Afd. *verminderd* met *f* 28,100.

—

31 *December* 1900. WET, tot vaststelling van de begrooting van uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij voor het dienstjaar 1901. S. 232.

Bij art. 1 wordt de begrooting vastgesteld op *f* 258,168.50.

Bij artt. 2, 3, 4 en 5 worden de gewone middelen tot dekking aangewezen.

—

31 *December* 1900. WETTEN, tot bekrachtiging van provinciale belastingen. S. 233—243.

De vereischte bekrachtiging wordt verleend aan de heffing, ten behoeve der provinciën:

Noordbrabant: van *twee en twintig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van *vier en twintig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1901, en

van *negentien* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1901. S. 233.

Gelderland: van *zeven* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebonwde eigendommen en van *vijf* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebonwde eigendommen over 1901, en van *negen* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1901. S. 234.

Zuidholland: van *tien* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1901, en van *zeven* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1901. S. 235.

Noordholland: van *acht* opcenten op de hoofdsom der grondbelasting op de gebonwde eigendommen en van *zeven* opcenten op de hoofdsom der grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1901, en van *zes* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1901. S. 236.

Zeeland: van *acht en twintig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van *zes en dertig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1901, en van *een en twintig* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1901. S. 237.

Utrecht: van *zeven en een halven* opcent op de hoofdsom der grondbelasting over 1901, en van *zeven en een halven* opcent op de hoofdsom der belasting op het personeel over den dienst 1901. S. 238.

Friesland: van *zeven en twintig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1901, en van *twintig en een halven* opcent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1901. S. 239.

Overijssel: van *veertien* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1901, en van *veertien* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1901. S. 240.

Groningen: van *dertig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1901, en van *zes en dertig en een halven* opcent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1901. S. 241.

Drenthe: van *vier en dertig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1901, en van *een en twintig* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1901. S. 242.

Limburg: van *zeventien* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van *twintig en een halven* opcent op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1901, en van *vijftien* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1901. S. 243.

Al deze wetten vangen aan te werken met den 1sten Januari 1901.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) H. GOEMAN BORGESIUS.

(*Uitgeg.* 17 *Jan.* 1901.)

—

31 *December* 1900. WET, tot verhooging en wijziging van het *vijfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 244.

Bij deze wet wordt de omschrijving van art. 63 en 74 veranderd en worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk *verhoogd:*

Art. 56 met *f* 13,000. *Art.* 74 met *f* 12,000.
Art. 114 met *f* 1,000. *Art.* 155 met *f* 18,850.
Art. 165 met *f* 10,000. *Art.* 211 met *f* 13,000.
Art. 215 met *f* 2,700.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen en wijzigingen wordt het totaal der 2de Afd. van dit hoofdstuk *verhoogd* met *f* 14,385; dat der 4de Afd. met *f* 12,000; dat der 5de Afd. met *f* 1,000; dat der 6de Afd. met *f* 28,850; dat der 7de Afd. met *f* 15,700 en het eindcijfer met *f* 71,935.

—

31 *December* 1900. WET tot wijziging van de grens tusschen de gemeenten *'s Gravenhage* en *Rijswijk.* S. 245.

WIJ WILHELMINA ENZ. . . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, de grensscheiding tusschen de gemeenten 's Gravenhage en Rijswijk te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De grens van de gemeente 's Gravenhage wordt gewijzigd als volgt:

Beginnende bij de bestaande grens tusschen de gemeenten 's Gravenhage, Rijswijk en Voorburg bij den Laakmolen loopt de grens:

zuidoostwaarts door den Trekvliet langs de bestaande grens tusschen Rijswijk en Voorburg tot de verlengde Broeksloot, 185 meter voorbij het stoomgemaal van den Noordpolder en verder zuidwestwaarts langs de zuidzijde van de Broeksloot tot aan de Strijp, van hier noordwestwaarts langs de grens van Wateringen tot de Korte Laak en ten slotte noordoostwaarts langs de grens van

31 *December* 1900. WET, tot vaststelling van het *zevende* hoofdstuk *A* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1901. S. 253.

Bij deze wet wordt het VIIde hoofdstuk *A* der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1901, betreffende de *Nationale Schuld*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1e Afd.:	Interesten, enz.	*f* 31,753,568.28
2e „	Amortisatie en aflossing van rentegevende Nationale Schuld	„ 3,121,000.—
		f 34,874,568.28

---

31 *December* 1900. WET tot aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1901. S. 254.

WIJ WILHELMINA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens de artt. 123 en 124 der Grondwet, jaarlijks de middelen behooren te worden aangewezen tot dekking van alle uitgaven des Rijks, in de algemeene begrooting begrepen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1901, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten:

1°. de Rijks- directe en indirecte belastingen, accijnzen en rechten, hierna genoemd:

a. de *grondbelasting*,

b. de *personeele belasting*,

c. de belasting op *bedrijfs-* en andere *inkomsten*,

d. de *vermogensbelasting*,

e. de *accijnzen*,

f. de rechten en boeten van *zegel, registratie, hypotheek, successie* en *overgang bij overlijden*,

g. de rechten op den *invoer* en het *formaatzegel*, in gebruik bij de heffing van die rechten,

h. de waarborg en belasting der *gouden* en *zilveren werken;*

2°. de inkomsten der *domeinen, wegen en vaarten;*

3°. de opbrengst der *posterijen;*

4°. de opbrengst der *Rijkstelegrafen;*

5°. de opbrengst der *Staatsloterij;*

6°. de opbrengst der *uitgifte van akten voor de jacht en visscherij;*

7°. de opbrengst der *loodsgelden;*

8°. het recht op de *mijnen;*

9°. het aandeel van het Rijk in de opbrengst van de *exploitatie der Staatsspoorwegen;*

10°. de *opcenten* op de hoofdsom der volgende belastingen en rechten, te weten:

a. vijftig opcenten op de rechten en boeten van *zegel*, met uitzondering van die, genoemd bij de letters *a, b* en *c* van art. 13 der wet van den 11den Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 93) en bij art. 2 der wet van den 31sten December 1885 (*Staatsblad* n°. 264),

b. acht en dertig opcenten op de rechten en boeten van *successie* en van *overgang bij overlijden*,

c. vijftig opcenten op het *formaatzegel*, in gebruik bij de heffing van rechten op den invoer,

d. vijftien opcenten van het recht op de *mijnen*, voor *kwade posten* en *collecteloon;*

11°. *essaailoon*, in geval van verbreking van *gouden en zilveren werken* en voor gehalte-proeven welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben:

12°. de *verschillende ontvangsten* en *toevallige baten* hierna omschreven:

a. de baten en opkomsten, voortvloeiende uit den dienst der posterijen,

b. de baten en opkomsten, voortvloeiende uit den dienst der Rijkstelegrafen,

c. de toevallige baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenissen betreffende,

d. de inkomsten, voortvloeiende uit den arbeid der gevangenen,

e. de inkomsten, voortvloeiende uit het beheer der Rijkswerkinrichtingen,

f. de inkomsten ingevolge de wet van den 30sten September 1893 (*Staatsblad* n°. 146), houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken,

g. de opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal*,

h. de opbrengst van het *Staatsblad*,

i. het batig slot van het *Fonds der Algemeene Landsdrukkerij*,

j. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken,

k. de justeerloonen van gewichten,

l. de consulaatrechten,

m. de baten, voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijschool,

n. de baten, voortvloeiende uit het beheer van het Universiteits-ziekenhuis te *Leiden*,

o. de baten, voortvloeiende uit het beheer van de Rijkskrankzinnigengestichten,

p. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken,

q. de vergoeding door de provinciën en gemeenten in 1901 verschuldigd voor de invordering van opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1900 en op de personeele belasting over het dienstjaar 1899,

r. de ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster,

s. de opbrengst van het door de landmeters van het kadaster voor particulieren verrichte werk, na aftrek van het hun daarvan toekomende gedeelte,

t. de boeten van verschillenden aard,

u. het aandeel van 75 ten honderd in de opbrengst van de boeten en verbeurdverklaringen, bij de personeele belasting, de rechten op den invoer en de accijnzen vallende,

v. de teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting en op de personeele belasting over het dienstjaar 1898,

w. de kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen aan de schatkist vervallen,

x. de leges aan de schatkist vervallen,

ij. de verjaarde renten,

z. de inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en de renten van de te zijnen name op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen,

aa. de inkomsten van de Grootboeken der Nationale Schuld,

bb. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren,

cc. de bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij openbare lagere scholen,

dd. de betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art. 65*ter* der wet tot regeling van het lager onderwijs,

ee. de schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers,

ff. de schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers,

gg. de schoolgelden van leerlingen aan de Rijksschool voor kunstnijverheid,

hh. de bijdragen van leerlingen op de Rijkshoogere burgerscholen,

ii. de bijdragen van leerlingen op de Rijkslandbouwschool,

jj. de bijdragen van kweekelingen op de Polytechnische School,

kk. de bijdragen van leerlingen op de winterscholen,

ll. de bijdrage van de gemeente *Rotterdam* in de kosten der aldaar bestaande Rijksinrichting tot opleiding van vroedvrouwen,

mm. de bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten en de betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art. 89 der wet van den 28sten April 1876 (*Staatsblad* n°. 102).

nn. de bijdragen van kweekelingen der Rijksacademie van beeldende kunsten,

oo. de bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie,

pp. de bijdragen voor de opleiding van cadetten aan de Cadettenschool,

qq. de bijdragen voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk Instituut voor de Marine,

rr. de bijdragen voor de opleiding van adspirantadministrateurs te *Amsterdam*,

ss. de bijdragen voor de opleiding van leerlingen-machinist te *Hellevoetsluis*,

tt. de teruggave en renten van voorschotten,

uu. de opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen,

vv. de uitkeeringen van *België:*

1°. volgens art. 18, alinea 3, van het verdrag van den 5den November 1842, goedgekeurd bij de wet van den 4den Februari 1843 (*Staatsblad* n°. 3), wegens de vuurgelden op de Wester-Schelde;

2°. volgens art. 10 van de overeenkomst van den 31sten October 1879, goedgekeurd bij de wet van den 22sten April 1880 (*Staatsblad* n°. 63), voor werken voor de uitloozing der Vlaamsche wateren,

ww. de uitkeering van den muntmeester voor het gebruik der Rijksmuntinrichting,

xx. de teruggave van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten voor de Rijkspostspaarbank,

ijij. de teruggaven door gemeenten ter zake van hetgeen door haar volgens art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1899 te veel is genoten,

zz. de ontvangsten wegens houtgeest gebezigd tot vermenging van gedistilleerd en wegens stoffen gebezigd tot vermenging van zout,

aaa. de toevallige baten voortvloeiende uit den aanleg der Staatsspoorwegen,

bbb. de opbrengst der Rijkslandbouwproefstations,

ccc. de bijdrage uit de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië in de kosten van de afdeeling:

„hoogere land- en boschbouwschool" der Rijkslandbouwschool te *Wageningen*,

ddd. de inkomsten van het hengstveulendepot te *Bergen op Zoom*,

eee. de baten voortvloeiende uit het beheer van de Rijksvischhal te *IJmuiden*,

fff. alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende;

13°. het *aandeel van de geldmiddelen van Nederland-Indië* in de uitgaven wegens uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld;

14°. het *aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië* in de uitgaven voor renten, kosten en aflossing van *drie* ten honderd rentegevende Nationale Schuld;

15°. de in artikel 2 bedoelde *bijdrage* uit het *Fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen;*

16°. het *aandeel van den Staat*, ingevolge de wet van den 7den Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 122), in de *winsten der Nederlandsche Bank*, zijnde *een vierde* gedeelte der over het boekjaar 1900—1901 en *drie vierde* gedeelten der over het boekjaar 1901—1902 behaalde winsten;

17°. de *leges*, geheven ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 80), gewijzigd bij die van den 29sten December 1893 (*Staatsblad* n°. 246);

18°. de *bijdrage van Nederlandsch-Indië* aan de middelen tot dekking van 's Rijks Uitgaven over het dienstjaar 1901.

2. Het voordeelig slot der rekening van het Fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen, over het jaar 1900 en de in 1901 te ontvangen koopprijzen van domeinen en afkoopprijzen van tiendrecht, jacht- en vischrecht en grondrenten, eeuwigdurende erfpachten en dergelijke praestatiën, worden, tot een gezamenlijk bedrag van *driehonderd duizend gulden*, toegevoegd aan de middelen tot goedmaking der uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1901.

3. Naar aanleiding van art. 35 der wet van den 21sten April 1810 (*Bulletin des Lois* n°. 283) wordt het proportioneel recht op de mijnen voor het jaar 1901 bepaald op *twee en een half ten honderd* der zuivere opbrengst.

4. In de som welke aan de middelen en inkomsten bij artikel 1 dezer wet aangewezen, tot goedmaking van de daarbij vermelde uitgaven ontbreekt, kan, in afwachting van nadere wettelijke bepalingen, worden voorzien door uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen of door beleening van schatkistbiljetten tot een bedrag van ten hoogste *vijf millioen gulden*.

5. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1901.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1900.

(*get.*) WILHELMINA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.

(*Uitgeg.* 1 *Jan.* 1901.)

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1901.

WET OP DE MIDDELEN.

Raming voor het dienstjaar 1901.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
A. *Directe belastingen.*		
a. Grondbelasting	*f* 12,875,000.—	
af: ontheffingen, kwijtscheldingen en oninbare posten	„ 43,000.—	*f* 12,832,000.—
b. Personeele belasting	*f* 9,275,000.—	
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten	„ 525,000.—	„ 8,750,000.—
Transporteere		*f* 21,582,000.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.			BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport . . .			*f* 21,582,000.—
c. Belasting op bedrijfs- en andere inkomsten		*f* 6,500,000.—	
af: *a.* ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen, teruggaven en oninbare posten	*f* 150,000.—		
b. uitkeering aan de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië volgens de wet van den 9den April 1897 (*Staatsblad* n°. 84)	„ 330,000.—		
		„ 480,000.—	
			„ 6,020,000.—
d. Vermogensbelasting		*f* 7,225,000.—	
af: ontheffingen, kwijtscheldingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten, welke in 1901 worden betaald		„ 25,000.—	
			„ 7,200,000.—
B. *Accijnzen.*			
a. Suiker		*f* 14,300,000.—	
b. Wijn		„ 1,740,000.—	
c. Binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd		„ 26,100,000.—	
d. Zout		„ 1,520,000.—	
e. Bieren en azijnen		„ 1,350,000.—	
f. Geslacht		„ 3,500,000.—	
			„ 48,510,000.—
C. *Indirecte belastingen.*			
a. Zegelrechten	*f* 3,360,000.—		
50 opcenten op zegelrechten	„ 540,000.—		
		„ 3,900,000.—	
b. Registratierechten		„ 4,950,000.—	
c. Hypotheekrechten		„ 480,000.—	
d. Rechten van successie en van overgang bij overlijden	*f* 8,940,000.—		
38 opcenten op die rechten	„ 3,397,200.—		
		„ 12,337,200.—	
			„ 21,667,200.—
D. *Rechten op den invoer.*			
a. Rechten op den invoer		*f* 9,600,000.—	
b. Formaatzegel	*f* 12,000.—		
50 opcenten op het formaatzegel	„ 6,000.—		
		„ 18,000.—	
			„ 9,618,000.—
E. *Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.*			
a. Belasting (hoofdsom en opcenten)		*f* 310,000.—	
b. Essaailoon in geval van verbreking der werken en voor gehalteproeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben.		„ 900.—	
			„ 310,900.—
F. *Domeinen.*			
a. Inkomsten van de gewone domeinen, tienden, enz. . . .		*f* 1,570,000.—	
b. Inkomsten van het domein van Oorlog.		„ 65,000.—	
c. Inkomsten van de groote wegen		„ 43,000.—	
d. Inkomsten van vaarten, veren en havens		„ 86,000.—	
			„ 1,764,000.—
Transporteere . . .			*f* 116,672,100.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport . . .		*f* 116,672,100.—
G. *Opbrengst der posterijen*		„ 10,389,000.—
H. *Opbrengst der Rijkstelegrafen*		„ 2,248,500.—
I. *Opbrengst der Staatsloterij*		„ 651,000.—
J. *Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij*		„ 132,000.—
K. *Loodsgelden*		„ 2,300,000.—
L. *Recht op de mijnen.*		
Vast recht . . . . . *f*	300.—	
Proportioneel recht . . . . . „	9,400.—	
10 opcenten voor kwade posten, volgens art. 36 der wet van 21 April 1810 . . . . . „	970.—	
5 opcenten voor collecteloon, volgens artt. 37 en 39 van het decreet van 6 Mei 1811 . . . . . „	485.—	
		„ 11,155.—
M. *Aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie der Staatsspoorwegen.*		„ 4,338,150.—
N. *Verschillende ontvangsten en toevallige baten.*		
a. Baten en opkomsten, voortvloeiende uit den dienst der posterijen. *f*	34,000.—	
b. Baten en opkomsten, voortvloeiende uit den dienst der Rijkstelegrafen . . . . . „	15,000.—	
c. Toevallige baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenissen betreffende . . . . . „	1,275.—	
d. Inkomsten, voortvloeiende uit den arbeid der gevangenen . „	336,460.—	
e. Inkomsten, voortvloeiende uit het beheer der Rijkswerkinrichtingen . . . . . „	362,000.—	
f. Inkomsten ingevolge de wet van den 30sten September 1893 (*Staatsblad* nº. 146), houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken. . . . . „	11,000.—	
g. Opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal* . . . . . „	39,000.—	
h. Opbrengst van het *Staatsblad.* . . . . . „	6,000.—	
i. Batig slot van het fonds der Algemeene Landsdrukkerij . . „	10,000.—	
j. Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken. „	15,000.—	
k. Justeerloon van gewichten . . . . . „	13,500.—	
l. Consulaatrechten . . . . . „	53,000.—	
m. Baten, voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijschool . . . . . „	20,000.—	
n. Baten, voortvloeiende uit het beheer van het Universiteitsziekenhuis te *Leiden* . . . . . „	7,000.—	
o. Baten, voortvloeiende uit het beheer van de Rijkskrankzinnigengestichten . . . . . „	62,900.—	
p. Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken . . . . . „	314,800.—	
q. Vergoeding van de provinciën en gemeenten in 1901 verschuldigd voor de invordering van opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1900 en op de personeele belasting over het dienstjaar 1899 . . . . . „	270,000.—	
Transporteere . . . *f*	1,570,935.—	*f* 136,741,905.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP PER MIDDEL. OF INKOMST.
Per transport . . .	*f* 1,570,935.—	*f* 136,741,905.—
r. Ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster .	„ 57,000.—	
s. Opbrengst van het door de landmeters van het kadaster voor particulieren verrichte werk, na aftrek van het hun daarvan toekomende gedeelte.	„ 39,000.—	
t. Boeten van verschillenden aard	„ 210,000.—	
u. Aandeel van 75 ten honderd in de opbrengst der boeten en verbeurdverklaringen bij de personeele belasting, de rechten op den invoer en de accijnzen vallende	„ 40,000.—	
v. Teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting en op de personeele belasting over het dienstjaar 1898.	„ 270,000.—	
w. Kosten van vervolging tot invordering van de directe belastingen aan de schatkist vervallen	„ 15,000.—	
x. Leges aan de schatkist vervallen.	„ 220,000.—	
y. Verjaarde renten	„ 16,000.—	
z. Inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en renten van de te zijnen name op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende $2\frac{1}{2}$ ten honderd, ingeschreven kapitalen	„ 22,000.—	
aa. Inkomsten van de Grootboeken der Nationale Schuld. . .	„ 22,000.—	
bb. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren . . .	„ 525,000.—	
cc. Bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij openbare lagere scholen	„ 215,000.—	
dd. Betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art. 65*ter* der wet tot regeling van het lager onderwijs	„ 35,000.—	
ee. Schoolgelden van leerscholen verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers	„ 12,650.—	
ff. Schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers	„ 2,980.—	
gg. Schoolgelden van leerlingen aan de Rijksschool voor kunstnijverheid	„ 1,725.—	
hh. Bijdragen van leerlingen op de Rijks- hoogere burgerscholen	„ 64,000.—	
ii. Bijdragen van leerlingen op de Rijkslandbouwschool. . .	„ 13,000.—	
jj. Bijdragen van kweekelingen op de Polytechnische school .	„ 115,000.—	
kk. Bijdragen van leerlingen op de winterscholen	„ 1,690.—	
ll. Bijdrage van de gemeente *Rotterdam* in de kosten der aldaar bestaande Rijksinrichting tot opleiding van vroedvrouwen .	„ 5,000.—	
mm. Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijks-universiteiten en betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art, 89 der wet van den 28sten April 1876 (*Staatsblad* n°. 102).	„ 237,000.—	
nn. Bijdragen van kweekelingen der Rijks-academie van beeldende kunsten.	„ 4,000.—	
oo. Bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie	„ 58,300.—	
pp. Bijdrage voor de opleiding van cadetten aan de Cadettenschool.	„ 20.000.—	
Transporteere . . .	*f* 3,792,280.—	*f* 136,741,905.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.			BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport . . .		*f* 3,792,280.—	*f* 136,741,905.—
qq. Bijdragen voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk Instituut voor de Marine		„ 33,400.—	
rr. Bijdragen voor de opleiding van adspirant-administrateurs te *Amsterdam*.		„ 2,600.—	
ss. Bijdragen voor de opleiding van leerlingen-machinist te *Hellevoetsluis*.		„ 10,700.—	
tt. Teruggaven en renten van voorschotten		„ 2,017,255.—	
uu. Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen .		„ 250,000.—	
vv. Uitkeeringen van België:			
1°. volgens art. 18, alinea 3, van het verdrag van 5 November 1842, goedgekeurd bij de wet van den 4den Februari 1843 (*Staatsblad* n°. 3), wegens de vuurgelden op de Wester-Schelde . .	*f* 10,000.—		
2°. volgens art. 10 van de overeenkomst van 31 October 1879, goedgekeurd bij de wet van den 22sten April 1880 (*Staatsblad* n°. 63), voor werken voor de uitloozing der Vlaamsche wateren . . .	„ 58,300.—		
		„ 68,300.—	
ww. Uitkeering van den muntmeester voor het gebruik der Rijksmuntinrichting		*Memorie.*	
xx. Teruggave van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten voor de Rijkspostspaarbank		„ 425,000.—	
yy. Teruggave door gemeenten ter zake van hetgeen door haar volgens art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1899 te veel is genoten		„ 90,000.—	
zz. Ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd, en wegens stoffen, gebezigd tot vermenging van zout.		„ 118,000.—	
aaa. Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen.		„ 43,000.—	
bbb. Opbrengst der Rijkslandbouwproefstations		„ 21,850.—	
ccc. Bijdrage uit de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië in de kosten van de afdeeling „hoogere land- en boschbouwschool" der Rijkslandbouwschool te *Wageningen*		„ 20,000.—	
ddd. Inkomsten van het hengstvenlendepot te *Bergen op Zoom*.		„ 15,000.—	
eee. Baten, voortvloeiende uit het beheer van de Rijksvischhal te *IJmuiden*		„ 16,890.—	
fff. Alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende.		„ 225,000.—	
			„ 7,149,275.—
O. *Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië* in de uitgaven wegens uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld.			*Memorie.*
P. *Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië* in de uitgaven voor rente, kosten en aflossing van drie ten honderd rentegevende nationale schuld . .			„ 3,861,000.—
Q. De in artikel 2 der Middelenwet bedoelde *bijdrage* uit het *Fonds voortspruitende uit kooppriizen van domeinen*			„ 300,000.—
R. *Aandeel van den Staat*, ingevolge de wet van den 7den Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 122), in de winsten der Nederlandsche Bank, zijnde één vierde ge-			
Transporteere . . .			*f* 148,052,180.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport . .	*f* 148,052,180.—
deelte der over het boekjaar 1900/1901 en drie vierde gedeelten der over het boekjaar 1901/1902 behaalde winsten	„ 1,250,000.—
S. *Leges*, geheven ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 80), gewijzigd bij die van den 29sten December 1893 (*Staatsblad* n°. 246)	„ 170,000.—
T. *Bijdrage van Nederlandsch-Indië* aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven over het dienstjaar 1901.	*Memorie.*
Totaal . .	*f* 149,472,180.—

31 *December* 1900. WET, houdende machtiging op de Algemeene Rekenkamer tot verevening ten laste — en tot boeking onder de middelen van het dienstjaar 1898 van eene som van *f* 191,000 en, in verband daarmede, nadere verhooging van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor genoemd dienstjaar. S. 255.

—

31 *December* 1900. WET, tot nadere aanvulling en verhooging van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1900. S. 256.

Bij deze wet wordt na verhooging van een artikel de 7de Afd. van dit hoofdstuk nader uitgetrokken tot een bedrag van *f* 2,013,008.06; en het eindcijfer nader vastgesteld op *f* 24,228,350.06.

—

31 *December* 1900. WET, tot verhooging van de begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1899. S. 257.

Bij deze wet wordt *art.* 4 *verhoogd* met *f* 73,700 en het totaal der begrooting gebracht op *f* 727,600.

—

31 *December* 1900. WET, tot wijziging van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1899. S. 258.

Bij deze wet worden na verhooging en vermindering van eenige artikelen het totaal der 2de Afd. van dit hoofdstuk *verhoogd* met *f* 1,800; dat der 3de Afd. *verminderd* met *f* 30,000; dat der 4de Afd. *verhoogd* met *f* 72,500; dat der 6de Afd. *verminderd* met *f* 20,000; dat der 8ste Afd. *verhoogd* met *f* 20,700; dat der 9de Afd. *verminderd* met *f* 111,300; dat der 12de Afd. *verhoogd* met *f* 36,200; dat der 16de Afd. *verhoogd* met *f* 13,400 en dat der 17de Afd. *verhoogd* met *f* 16,700.

30 *April* 1900. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat, nn art. 44 der jachtwet ongewijzigd in stand is gehouden door art. 10, n°. 14 der invoeringswet, vast staat, dat eerstgemeld artikel naast het Wetboek van Strafrecht van kracht is gebleven, ook inzoover het in zijn tweede lid afwijkt van art. 55, eerste lid van het Wetboek; voorts dat het eerste lid van art. 44 der jachtwet ook van toepassing is, indien één feit onder meer dan eene strafbepaling valt.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op de middelen van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

I. Schending der artt. 55 en 91 Strafrecht;

II. Verkeerde toepassing van art. 44 der jachtwet;

III. (subsidiair) Schending, althans verkeerde toepassing van art. 221 in verband met art. 211 Strafvordering en van art. 44 in verband met de artt. 1, 2 en 18*a* der jachtwet;

Overwegende dat den requirant bij oorspronkelijke dagvaarding was ten laste gelegd en in het bij de bestreden uitspraak bevestigde vonnis bewezen is verklaard, dat hij op Zondag 1 Oct. 1899 des voormiddags 11½ uur onder Etten op een perceel bouwland, toebehoorende aan J. L., met een schietgeweer heeft gejaagd door zich aldaar in jagende houding met dat geweer te bevinden, en daaruit een schot op een haas te lossen, welke haas door dat schot werd getroffen en op gemeld terrein, gelegen in het veld buiten openbare wegen en voetpaden, na bemachtiging door hem is vervoerd, zonder voorzien te zijn van eene akte en van een schriftelijk bewijs van vergunning van den eigenaar of rechthebbende;

dat dit een en ander is gequalificeerd gelijk blijkt uit het hoofd van dit arrest, en daarop

zijn toegepast de aldaar mede vermelde straffen;

O. dat de twee principale middelen, het eerste en het tweede, vatbaar zijn voor gezamenlijke behandeling, omdat bij het een zoowel als bij het ander wordt beweerd, zij het dan ook op verschillende gronden, dat door den kantonrechter in zijn in hooger beroep bevestigd vonnis ten onrechte twee geldboeten zijn uitgesproken ter zake van één en hetzelfde feit, al viel dit dan ook onder verschillende verbodsbepalingen der jachtwet (artt. 1, 2, en 18*a*);

O. dat bij het eerste middel wordt beweerd, dat overeenkomstig art. 55 Strafrecht, hetwelk krachtens art. 91 van het Wetboek eveneens toepasselijk is op de feiten, waarop bij de jachtwet straf is gesteld, altijd slechts ééne van de aangehaalde bepalingen dier wet had moeten worden toegepast;

dat echter deze bewering van allen grond is ontbloot, vermits wel volgens den regel van art. 91 Strafrecht, de bepalingen der acht eerste Titels, van het Eerste Boek ook toepasselijk zijn op feiten waarop bij andere wetten of verordeningen straf is gesteld, maar dat aan dezen regel is toegevoegd het uitdrukkelijk voorbehoud: „tenzij de wet anders bepaalt";

dat derhalve, nu art. 44 der Jachtwet van 1857 ongewijzigd in stand is gebonden door art. 10 n°. 14, der Invoeringswet van het Wetboek van Strafrecht, vaststaat, dat het naast dit Wetboek van kracht is gebleven, ook inzoover het, in zijn tweede lid, eene afwijking inhoudt van art. 55, eerste lid;

O. dat evenmin opgaat de stelling, waarop het tweede middel berust, namelijk dat art. 44 der jachtwet als bijzondere bepaling voor jacht- en visscherij-overtredingen alléén toepasselijk zoude zijn in de gevallen, in het algemeen voorzien bij de artt. 57 en 58 in verband met art. 62 Strafrecht, alzoo niet in het geval van art. 55, dat is wanneer één en hetzelfde feit valt onder meer dan ééne strafbepaling;

dat integendeel zoo al het geval zich laat denken van „samenloop van meerdere door denzelfden persoon of dezelfde personen *gelijktijdig* begane overtredingen" als het gevolg van meer dan één feit, deze woorden van art. 44 der jachtwet toch zeker in de eerste plaats wijzen op het geval, dat één feit meer dan ééne overtreding oplevert;

O. mitsdien, dat de twee principale middelen zijn onaannemelijk;

O. wat betreft het derde middel subsidiair gesteld voor het geval dat de Hooge Raad mocht oordeelen, dat de door den requirant bestreden opvatting van art. 44 der jachtwet de juiste is, dat dit middel bij uitsluiting is gericht tegen de aan het bewezen verklaarde feit gegeven, in het hoofd van dit arrest vermelde qualificatie;

O. daaromtrent, dat deze qualificatie, waarin, voorzooveel noodig met de eigen woorden der jachtwet, worden vermeld de drie overtredingen dier wet, namelijk van de artt. 1, 2 en 18*a* geheel voldoet aan den eisch van de artt. 211 en 221 in verband met art. 253 Strafvordering;

dat vo'gens den requirant de qualificatie had behooren te luiden:

„1°. het bejagen van eens anders grond zonder voorzien te zijn van eene daartoe betrekkelijke akte;

„2°. het bejagen van eens anders grond zonder voorzien te zijn van een schriftelijk bewijs van den eigenaar of rechthebbende;

„3°. het jagen op Zondag, gelijktijdig gepleegd";

dat echter de twee laatste woorden niet behooren tot de qualificatie der overtredingen waaraan de requirant is schuldig verklaard, en dat overigens de door hem verdedigde qualificatie in het wezen der zaak niet verschilt van die, welke door den rechter is gegeven aan hetgeen ten zijnen laste is bewezen verklaard;

dat alzoo ook het derde middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

—

5 *Juni* 1900. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat het 3de lid van art. 39 der jachtwet op den 1 September 1886 bij de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafrecht is vervallen uit kracht van art. 3*d* der invoeringswet.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending en verkeerde toepassing van art. 39, 3de lid der jachtwet in verband met art. 216, 3de lid, Strafvordering;

Overwegende dat als feitelijk vaststaande mag worden aangenomen, dat L. BRICHELER te Nijswiller, de eigenaar van het volgens de dagvaarding en de schuldigverklaring door den requirant op 2 September 1899 bejaagde land, onder dagteekening van 14 September 1899 bij een ter terechtzitting van den kantonrechter voorgelezen brief aan den officier van justitie te Maastricht heeft verzocht geen gevolg te geven aan het procesverbaal in deze opgemaakt tegen den beklaagde VAN DER MEULEN (nu requirant);

O. dat naar aanleiding hiervan bij het bestreden vonnis is overwogen: „dat de rechtbank met den eersten rechter van oordeel is, dat de bepaling omtrent het vervallen der strafvordering van art. 39, 3de al. der wet van 13 Juni 1857 (*Staatsblad* n°. 87) tengevolge van art. 3, litt. *d* der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) is afgeschaft en de ambtenaar van het openbaar ministerie in de onderwerpelijke strafvordering was ontvankelijk; dat toch gemeld onderwerp, n.l. het vervallen eener strafvordering, is behandeld in den 8sten titel van het eerste boek van het Wetboek van Strafrecht, terwijl de genoemde 3de alinea niet is gehandhaafd";

O. dat tegen de op deze overweging berustende beslissing is gericht het middel van cassatie, ter ondersteuning waarvan in hoofdzaak wordt aangevoerd, dat titel VIII van boek I van het Wetboek van Strafrecht behelst de algemeene regelen omtrent het verval der strafvorderingen, terwijl art. 39, 3de lid der jachtwet is van exceptioneelen aard, als bevattende eene uitzondering op die algemeene regelen, waardoor het niet aangaat deze bepaling te beschouwen als afgeschaft ingevolge art. 3*d* der invoeringswet; voorts dat art. 39, 3de lid, voormeld een geheel ander onderwerp behandelt dan de 8ste titel van het eerste boek van gemeld wetboek, als meer speciaal geschreven in het belang van den eigenaar, terwijl de aangehaalde titel van het wetboek behandelt „de gevallen van het verval der strafvordering in *'t algemeen* in het belang van de rechtszekerheid of van de openbare orde"; eindelijk dat het is „een algemeen beginsel van recht, dat speciale wetsbepalingen" — gelijk de hier bedoelde — „ook alléén door speciale wetsbepalingen worden afgeschaft", waarbij ten slotte nog een beroep wordt gedaan op de slotwoorden van art. 91 strafrecht;

O. daaromtrent, dat ingevolge art. 3, aanhef en letter *d*, der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) op het tijdstip der inwerkingtreding van het Wetboek van Strafrecht zijn afgeschaft: „de strafbepalingen alsmede alle bepalingen omtrent onderwerpen in de 8 eerste titels van het eerste boek van het Wetboek van Strafrecht behandeld, welke in andere dan de onder *a*, *b* en *c* genoemde wetten voorkomen, voorzoover die wetten vóór 1 Maart 1886 zijn in werking getreden en de bedoelde bepalingen niet in deze wet zijn gehandhaafd";

dat art. 39, 3de lid, der jachtwet bevat eene bepaling omtrent het verval van het door het plegen van de dáár genoemde overtredingen geboren recht tot strafvordering, dat die bepaling, voorkomende in eene vóór 1 Maart 1886 in werking getreden wet, alzoo betreft een onderwerp in titel VIII, Boek I van het Wetboek van Strafrecht, blijkens opschrift en inhoud, behandeld, terwijl zij niet is gehandhaafd bij art. 10 14°., noch bij eenig ander artikel der invoeringswet;

dat de bepaling der jachtwet, door den requirant alsnog van kracht beschouwd, dus voldoet aan al de voorwaarden van art. 3*d* der invoeringswet en derhalve sedert den 1sten September 1886 is vervallen;

dat het immers voor de toepasselijkheid van art. 3*d* op bepalingen omtrent onderwerpen in titel I—VIII van boek I van het Wetboek van Strafrecht behandeld, geen onderscheid maakt, of zij al dan niet zijn van exceptioneelen aard en evenmin of daarbij het algemeen belang, dan wel eenig bijzonder belang op den voorgrond staat, — eensdeels omdat de zeer algemeene uitdrukkingen van art. 3*d* deze of dergelijke onderscheidingen niet dulden, anderdeels omdat zij in kennelijken strijd zijn met de uit de geschiedenis duidelijke strekking der bepaling om, ter opheffing van alle rechtsonzekerheid onder de nieuwe codificatie van het strafrecht, *alle* onder het bereik van art. 3*d* vallende bepalingen door dit algemeen voorschrift *uitdrukkelijk* af te schaffen, voorzoover zij niet *uitdrukkelijk* in stand werden gehouden door een ander voorschrift der Invoeringswet;

dat eindelijk het „algemeen beginsel", waarop de requirant zich beroept, de voortdurende kracht van art. 39, 3de lid, der jachtwet niet in zich sluit, vermits al vervallen bijzondere bepalingen van vroeger niet stilzwijgend door algemeene bepalingen van later dagteekening, op welk beginsel de wetgever mede het oog had bij de vaststelling der slotwoorden van art. 91 Strafrecht, dit beginsel buiten toepassing blijft bij uitdrukkelijke afschaffing van vroeger geldende bijzondere bepalingen bij een, zij het dan ook — gelijk art. 3*d* der Invoeringswet — algemeen luidend, voorschrift van later dagteekening;

O. mitsdien, dat het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

—

25 *Juni* 1900. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden houdende beslissing dat onverbindend is het voorschrift eener plaatselijke politieverordening, waarbij aan een

ieder, onder bedreiging van straf, wordt opgelegd de verplichting zich te gedragen naar de aanwijzingen, door de ambtenaren en beambten der politie in het belang van orde of veiligheid op de straat gegeven.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld ter terechtzitting;

Schending van art. 211 Strafvordering, in verband met de artt. 134 en 135 der gemeentewet;

Overwegende dat aan de beklaagde in deze zaak bij oorspronkelijke dagvaarding was ten laste gelegd en bij het bestreden vonnis als bewezen is aangenomen: „dat zij op 24 Augustus 1899, des namiddags omstreeks te 11½ ure te Rotterdam op de straat aan de Zwijnenstraat toen zij aldaar bij gelegenheid van een twist zoo luid stond te schelden en te vloeken, dat eene volksmenigte bijeenkwam en de orde verstoord werd en toen haar door de politie-agenten P. M. B. en P. VAN V. gelast werd haar woning binnen te gaan of door te loopen, zich niet naar die in het belang der orde gegeven aanwijzingen heeft gedragen";

dat dit feit bij het bestreden vonnis is gequalificeerd gelijk blijkt uit het hoofd van dit arrest en op de beklaagde is toegepast de straf, bij art. 22 der dáár vermelde verordening gesteld op de overtreding van art. 2 dezer verordening, luidende: „Een ieder is verplicht zich te gedragen naar de aanwijzingen, door de ambtenaren en beambten der politie in het belang van orde of veiligheid op de straat gegeven";

O. dat benevens de toepasselijkheid van deze bepaling op het bewezen verklaarde feit, de verbindende kracht van het daarin vervatte voorschrift door de Rechtbank is aangenomen op grond der volgende overwegingen:

„dat de raad tot het geven van dit voorschrift, het opleggen van deze verplichting bevoegd is krachtens art. 135 der gemeentewet, welk artikel den raad toekent het maken van de verordeningen die in het belang der openbare orde worden vereischt;

„dat toch het voorschrift zich te gedragen naar de aanwijzingen, door de ambtenaren en beambten der politie in het belang van orde of veiligheid op de straat gegeven, is eene verordening in het belang der openbare orde;

„dat immers de openbare orde er door wordt gebaat wanneer ieder zich gedraagt naar de aanwijzingen, door de ambtenaren en beambten der politie in het belang van orde of veiligheid op de straat gegeven, en de raad door art. 2 vast te stellen heeft doen blijken het in het belang der openbare orde te achten, dat ieders doen of laten zich regelt naar bedoelde aanwijzingen;

„dat de raad nu evenwel niet in art. 2 de bepaling van hetgeen men in het belang der orde en veiligheid op straat te doen of te laten heeft, heeft opgedragen aan ambtenaren van politie;

„dat toch de raad zich heeft bepaald tot het opleggen der in art. 2 omschreven verplichting aan een ieder, de bevoegdheid evenwel tot het geven op de straat van aanwijzingen in het belang van orde of veiligheid niet in dit artikel aan de daarin bedoelde ambtenaren en beambten is toegekend, maar hun van elders moet toekomen;

„dat nu echter in het algemeen als doel en bestemming der politie ook van de gemeentelijke, moet worden aangenomen de zorg voor de handhaving van orde, rust en veiligheid;

„dat meer bepaaldelijk aan de ambtenaren en beambten der politie van de gemeente Rotterdam de in de vorige overweging omschreven taak is opgedragen in de ter voldoening aan art. 191 der gemeentewet den 16den Februari 1897 door den burgemeester van Rotterdam vastgestelde instructie voor de dienaren van politie te Rotterdam;

„dat meer in het bijzonder in art. 2 dier instructie is bepaald: „de dienaren van politie zijn aangesteld tot handhaving van de openbare orde en zedelijkheid, tot bescherming van de rust en de veiligheid van personen en goederen"; in art. 3: „de dienaren van politie zijn in de eerste plaats geroepen door nauwlettend toezicht en beleidvol optreden.... ongelukken en verstoringen van het verkeer en van de goede orde te voorkomen"; in art. 13: „zij zorgen dat het openbaar verkeer zoo geregeld mogelijk geschiede en vooral dat er geen opstoppingen of onnoodige stilstand plaats vinden";

„dat zoodanige aan de dienaren der politie te Rotterdam opgedragen op wettelijken grondslag rustende taak van oogenblik tot oogenblik wisselend is naar personen, tijd, plaats en omstandigheden, uit haren aard medebrengt dat, en niet uitvoerbaar is wanneer niet de ambtenaren en beambten bevoegd geacht worden die aanwijzingen te geven, die zij naar den eisch van elk bijzonder geval nuttig en noodig achten ter kwijting van de hun toevertrouwde zorg;

„dat deze hunne bevoegdheid dan ook moet worden aangenomen, al is zij hun niet bij eenige wet, noch wettelijke verordening toegekend;

„dat nu de raad binnen de grenzen zijner wettelijke bevoegdheid in art. 2 verplicht stelde het zich gedragen naar de aanwijzingen door de ambtenaren en beambten der politie in het belang van orde of veiligheid op de straat gegeven, een ieder tot het zich gedragen naar die aanwijzingen, zoo slechts deze bevoegdelijk zijn gegeven, verplicht is;

„dat wie zich naar de meerbedoelde aanwijzing niet gedraagt, niet overtreedt in die aanwijzingen vervatte voorschriften, maar het voorschrift van art. 2 hem verplichtend zich naar die aanwijzingen te gedragen";

O. dat tegen de op deze overwegingen berustende rechtsbeslissing van het vonnis ter onderstenning van het middel van cassatie hoofdzakelijk wordt aangevoerd, dat de bepaling van wat in het belang der openbare orde noodig is, in art. 2 der voormelde verordening wordt overgelaten aan de politiebeambten, dat toch de veiligheid op straat is een onderdeel der openbare orde, en daaromtrent de politie volgens de verordening eenvoudig, zonder contrôle en zonder beperking heeft te bevelen, dat echter de handhaving der orde als taak der plaatselijke politie alléén kan berusten op plaatselijke verordeningen (art. 190 der gemeentewet), waarin de gemeenteraad zijne bevoegdheid om te bepalen wat van openbare orde is niet aan de politie kan afstaan, dat ter rechtvaardiging hiervan vergeefs een beroep wordt gedaan op de „onbeschrevene roeping der politie" en eveneens op de in art. 191 der gemeentewet bedoelde instructie, die weder is onderworpen aan de verordeningen, enkele bijzondere bevoegdheden van den burgemeester daargelaten, zoodat daarbij de burgemeester aan zijne ondergeschikten wel voorschriften kan geven, omtrent de wijze waarop zij hunne op de plaatselijke verordeningen berustende taak hebben te volvoeren, maar niet eene bevoegdheid scheppen, die — ook naar het eigen oordeel der Rechtbank — de gemeentelijke verordening niet eenmaal verleenen kan;

O. daaromtrent, dat als juist wordt erkend de stelling van het bestreden vonnis, dat de zorg voor de handhaving der openbare orde, rust en veiligheid in het algemeen behoort tot de taak der politie, ook der gemeentepolitie, welker in art. 190 der gemeentewet genoemde ambtenaren tevens dienstbaar zijn aan de rijkspolitie;

dat dan ook de ambtenaren der politie in het algemeen, die der gemeentepolitie in het bijzonder, bij de vervulling dezer taak binnen de grenzen hunner wettelijke bevoegdheid werkzaam zijn in de rechtmatige uitoefening hunner bediening en als zoodanig de bijzondere bescherming der wet genieten krachtens de artt. 179, 180, 181, 182, 267 en 304, 2°. Strafrecht;

dat echter uit de bevoegdheid en verplichting van de ambtenaren der gemeentepolitie om te waken voor de orde en veiligheid op de openbare straat niet volgt de door strafbedreiging gesanctioneerde verplichting van allen, die zich op de openbare straat bevinden, om gevolg te geven aan de door die ambtenaren niet op grond van eenig wettelijk voorschrift, maar alleen volgens hunne opvatting van wat „het belang van orde of veiligheid op de straat" eischt gegeven „aanwijzingen";

dat zoodanige, uit de wet niet voortvloeiende verplichting bij eene plaatselijke verordening niet aan „een ieder" kan worden opgelegd;

dat toch de bevoegdheid daartoe niet volgt, gelijk het bestreden vonnis aanneemt, uit art. 135 der gemeentewet, dat wel aan den gemeenteraad opdraagt het maken van verordeningen, die onder meer „in het belang der openbare orde" worden vereischt, maar daardoor niet erkent, veeleer uitsluit 's raads bevoegdheid om, met toepassing van de artt. 161 en 162 der gemelde wet, straf te stellen, op het niet naleven van voorschriften of „aanwijzingen", niet in de verordening zelve opgenomen, maar voor elk bijzonder geval te geven door „de ambtenaren en beambten der politie" volgens hunne opvatting van wat „het belang van orde of veiligheid op de straat" eischt;

dat in haar geheel genomen onjuist is 's rechters overweging: „dat wie zich naar de meer bedoelde aanwijzingen niet gedraagt, niet overtreedt in die aanwijzingen vervatte voorschriften, maar het voorschrift van art. 2 hem verplichtend zich naar de aanwijzingen te gedragen";

dat toch hij, die geen gevolg geeft aan de „aanwijzingen" der politie rechtstreeks en onmiddellijk overtreedt de daarin vervatte voorschriften, al moge hij daardoor ook middellijk geraken in strijd met de verordening, die het geven der „aanwijzingen", onder strafbedreiging tegen ongehoorzaamheid daaraan, overlaat aan de politie;

dat eindelijk in het bestreden vonnis voor de verbindende kracht der in art. 2 der meergemelde verordening aan „een ieder" opgelegde verplichting te vergeefs een beroep wordt gedaan op de door den burgemeester van Rotterdam aan de dienaren van politie aldaar ter uitvoering van art. 191

der gemeentewet gegeven ambtsinstructie, eensdeels omdat de in het vonnis aangehaalde voorschriften dezer instructie niets inhouden, gelijk zij uit hun aard niets kunnen inhouden, omtrent de verplichting van wie dan ook om gevolg te geven aan de aanwijzingen, voorschriften of bevelen der agenten van politie op de openbare straat, anderdeels omdat zoodanige instructie, als ingevolge art. 190 der gemeentewet berustende op de plaatselijke verordeningen, de bevoegdheid der gemeentepolitie niet kan uitstrekken buiten de daarnaan door die verordeningen met inachtneming der wet gestelde grenzen;

O. mitsdien, dat de rechtbank door de toepassing van art. 1 in verband met art. 22 der voormelde verordening op het bewezen verklaarde feit heeft geschonden de artt. 134 en 135 der gemeentewet in verband met art. 1 Strafrecht, zoodat het middel is gegrond.

Gezien art. 98 R. O.;

Vernietigt het vonnis, door de Arrondissements-Rechtbank te Rotterdam, den 18den Januari 1900 in deze zaak gewezen, doch alleen in het belang der wet, zonder dat dit arrest eenig nadeel kan toebrengen aan de rechten, door partijen verkregen.

VERBETERING.

Bladz. 94. Kolom 1. In den 5den regel van onderen staat: S. 72, lees: S. 73.

„ 170. Kolom 1. In den 5den regel van boven staat: „*verschillen*", lees: „*geschillen*".

„ 173. Kolom 2. In den 2den regel van art. 38 staat: „*het*", lees: „*zij*".

„ 174. Kolom 1. In den voorlaatsten regel van art. 47 staat: „*het Tribunaal*", lees: „*de Rechtbank*".

„ 174. Kolom 2. In den 4den regel van art. 56 staat: „*bedrag*", lees: „*verdrag*".

„ 194. Kolom 2. In den 9den regel van onderen vervalt achter het woord „*ruimten*" de komma.

„ 194. Kolom 2. In den 2den regel van onderen, moeten tusschen de woorden: „*meetbrief*" en „*voor*" gevoegd worden de woorden: „*of van een meetbrief*".

ALPHABETISCHE INHOUDS-OPGAVE VOOR 1900.

De jaargang is geheel chronologisch, behalve de arresten van 30 April, 5 en 25 Juni 1900, voorkomende op bladz. 271 en vlgg.

Arbeid van jeugdige personen en vrouwen. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat voor de overtreding van de artt. 10 en 11 der Arbeidswet de hoofden of de bestuurders van het bedrijf of de onderneming als zoodanig en zij alleen ingevolge art. 17 strafbaar zijn, zulks onverschillig of de arbeid door kinderen of vrouwen al dan niet krachtens eene met hen aangegane overeenkomst is verricht, en zonder onderscheid of zij deze in de fabrieken of werkplaatsen hebben toegelaten of zelfs of zij met hunne aanwezigheid aldaar bekend waren. 26 Mrt.

— Besluit tot regeling van den werkkring en de bevoegdheden van de bij art. 12 der Arbeidswet en art. 9 der Veiligheidswet bedoelde inspectenrs en verdere ambtenaren. S. 74. 18 Mei.

Begrootingen. Wetten tot vaststelling van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1900:

II.	S. 17.	3 Febr.
III.	18.	3 Febr.
IV.	19.	3 Febr.
V.	20.	3 Febr.
VI.	21.	3 Febr.
VII *B*.	22.	3 Febr.
VIII.	25.	3 Febr.
IX.	26.	3 Febr.
X.	29.	3 Febr.
XI.	23.	3 Febr.

— Als voren voor 1901:

I.	S. 252.	31 Dec.
VII *A*.	253.	31 Dec.

— Wetten tot verhooging en wijziging van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1898:

VIII.	S. 255.	31 Dec.

— Als voren voor 1899:

III.	S. 228.	31 Dec.
IV.	115.	9 Juli.
	229.	31 Dec.
V.	45.	9 April.
	231.	31 Dec.
VI.	116.	9 Juli.
	247.	31 Dec.
VII *A*.	249.	31 Dec.
VII *B*.	250.	31 Dec.
VIII.	258.	31 Dec.
IX.	230.	31 Dec.

— Als voren voor 1900:

IV.	S. 80.	6 Juni.
V.	188.	10 Nov.
	214.	31 Dec.
VI.	246.	31 Dec.
	248.	31 Dec.
VIII.	97.	6 Jnui.
	256.	31 Dec.
IX.	133.	10 Juli.
	224.	31 Deo.

— Wetten tot:

Aanwijzing van de middelén ter goedmaking van de uitgaven begrepen in de Staatsbegrooting voor 1901. S. 254. 31 Dec.

Beschikbaarstelling van gelden, wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, voor den dienst van 1900. S. 186. 10 Nov.

Als voren door het Departement van Marine, voor den dienst van 1900. S. 182. 10 Nov.
Verhooging van de begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1899. S. 257. 31 Dec.
Vaststelling der begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1900. S. 24. 3 Febr.
Vaststelling van de begrooting van uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij voor 1901. S. 232. 31 Dec.
Wijziging der begrooting van uitgaven van het Pensioenfonds voor weduwen en weezen van Burgerlijke Ambtenaren over het jaar 1899. S. 51. 9 April.
Regeling van de ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor weduwen en weezen van Burgerlijke Ambtenaren over het jaar 1901. S. 251. 31 Dec.
Voorziening in de behoefte aan kasgeld van het Internationaal Bureau, bedoeld in art. 22 van het bij de wet van 9 April 1900, S. 54, bekrachtigd verdrag. S. 184. 10 Nov.
Wijziging en verhooging der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1899. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland.) S. 225. 31 Dec.
Als voren. (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch-Indië.) S. 226. 31 Dec.
Af- en overschrijving van het IIde op het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor 1899. S. 15. 31 Jan.
Verhooging der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1900, ten behoeve van het aanleggen van eene drinkwaterleiding voor Soerabaija. S. 101. 6 Juni.
Aanwijzing der middelen en inkomsten tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1901. (Hoofdstuk I. Middelen en inkomsten in Nederland.) S. 221. 29 Dec.
Als voren. (Hoofdstuk II. Middelen en inkomsten in Nederlandsch-Indië.) S. 222. 29 Dec.
Vaststelling der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1901. (Hoofdst. I. Uitgaven in Nederland.) S. 219. 29 Dec.
Als voren. (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch-Indië.) S. 220. 29 Dec.
Verhooging der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1901 ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van Padalarang naar Krawang. S. 223. 29 Dec.
Vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname, dienst 1900. S. 27. 3 Febr.
Als voren van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao, dienst 1900. S. 28. 3 Febr.
Wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Suriname voor het dienstjaar 1899. S. 227. 31 Dec.
Vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor Suriname over het dienstjaar 1897. S. 102. 6 Juni.

Belasting. (Personeele) Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat art. 37 der wet op het personeel met de belasting treft het houden van het belastbare voorwerp en den houder belastingplichtig maakt zoodra het gehouden voorwerp belastbaar wordt, zonder te onderscheiden of dit met of zonder toedoen des houders is geschied. 22 Jan.
— Wet houdende nadere bepalingen omtrent de personeele belasting. S. 77. 2 Juni.
— Besluit tot wijziging van het formulier voor het beschrijvingsbiljet voor de personeele belasting. S. 206. 27 Nov.
— Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing betrekkelijk de beteekenis van het woord „schoorsteen" in art. 14, laatste lid, der wet op het personeel. 3 Dec.

Belastingen. (Plaatselijke) Wet houdende aanvulling der wet van 7 Dec. 1896, S. 179, tot het verleenen van vergoeding wegens mindere opbrengst van gemeente-opcenten op de personeele belasting. S. 104. 6 Juni.

Belastingen. (Provinciale) Wetten tot bekrachtiging van provinciale belastingen in:

Noordbrabant.	S. 233.	31 Dec.
Gelderland.	234.	31 Dec.
Zuidholland.	235.	31 Dec.
Noordholland.	236.	31 Dec.
Zeeland.	237.	31 Dec.
Utrecht.	238.	31 Dec.
Friesland.	46—49.	9 April.
	178—180.	10 Nov.
	239.	31 Dec.
Overijssel.	240.	31 Dec.
Groningen.	50.	9 April.
	241.	31 Dec.
Drenthe.	44.	9 April.
	242.	31 Dec.
Limburg.	243.	31 Dec.

Begraafplaatsen enz. Besluit houdende handhaving van een besluit van Ged. Staten van de provincie Overijssel, waarbij aan kerkvoogden der Ned. Herv. gemeente te Losser verlof is verleend tot het aanleggen eener bijzondere begraafplaats. 4 Jan.

— Besluit tot schorsing van het besluit van Ged. Staten van Utrecht, waarbij aan B. VAN DIJK te Utrecht vergunning is verleend, om perceelen grond, gelegen op een afstand van ongeveer 21 meter van de algemeene begraafplaats, te bezigen als bouwterrein. S. 70. 21 April. Vernietiging van dat besluit. S. 143. 13 Juli.

— Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Lekkerkerk, tot het aanleggen van een rijweg over de begraafplaats aldaar. S. 76. 28 Mei.

Boterhandel. Wet houdende bepalingen tot voorkoming van bedrog in den boterhandel. S. 112. 9 Juli.

Burgerlijke stand. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat wanneer op den laatsten dag van den termijn van aangifte voor de geboorte van een kind het bureau van den burgerlijken stand in de gemeente, waar de aangifte moest geschieden, gesloten was, hij, die door deze sluiting verhinderd wordt, aan zijne wettelijke verplichting tot aangifte der geboorte te voldoen, zich niet schuldig maakt aan de overtreding van art. 448 van het Wetboek van Strafrecht in verband met de artt. 29 en 30 van het Burgerlijk Wetboek. 1 Oct.

Buskruit. Besluit tot nadere wijziging voor zooveel betreft het vervoer van metaalpatronen voor handvuurwapenen, van het besluit van 15 Oct. 1885, S. 187, houdende vaststelling van voorschriften omtrent het vervoer, den in-, uit- en doorvoer, verkoop en opslag van buskruit en andere ontplofbare stoffen, laatstelijk gewijzigd bij het besluit van 26 September 1896 (Staatsblad n°. 159). S. 107. 15 Juni.

— Besluit houdende verbod van uit- en doorvoer van ammunitie en buskruit. S. 154. 30 Aug.

Dijkbesturen enz. Besluit houdende beschikking op het beroep, ingesteld door J. H. VAN DEN BERG te Dieden en door J. A. ARDTS en anderen, ingelanden van het waterschap voor een stoomgemaal onder Dieden e. a., Deursen c. a. en Megen c. a. tegen een besluit van Ged. Staten van Noordbrabant in zake de opneming en vaststelling van de rekeningen van dat waterschap over 1896 en 1897. S. 9. 13 Jan.

Domeinen van den Staat. Wetten en besluiten tot goedkeuring van:

verkoop aan C. VAN DER HOOFT te Terneuzen van een stukje grond c. a. in den Koningin-Emmapolder onder Clinge. S. 3. 2. Jan.

verkoop aan de provincie Groningen van den zeedijk, genaamd Domeindijk, langs den mond der Eems, tusschen Delfzijl en Oterdum, met den daarvoor liggenden kwelder. S. 4. 2 Jan.

verkoop van voormaligen vestinggrond en water te Breda aan die gemeente. S. 52. 9 April.

overeenkomst met de gemeente 's Hertogenbosch, betreffende ruil van gronden enz. S. 55. 9 April.

overeenkomst met de Naamlooze Vennootschap, Koninklijke Maatschappij „de Schelde", scheepsbouw- en werktuigenfabriek te Vlissingen, betreffende ruiling van gebouwen en gronden te Vlissingen. S. 57. 10 April.

Fabrieken enz. Missive van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aan de Gedeputeerde Staten van de provinciën, betreffende inrichtingen voor de vervaardiging van harde gloeikousjes voor gasgloeilicht. 21 Juni.

— Besluit tot vernietiging van het besluit van Burgemeester en Wethouders van Haren, genomen naar aanleiding van het verzoek van T. Bos te Groningen, om vergunning tot oprichting van eene inrichting voor het slachten van koeien, kalveren, varkens en schapen, voor het drogen van vleesch enz. en voor het fabriceeren van worst. S. 148. 8 Aug.

Gedistilleerd. Besluit tot aanvulling van het besluit van 21 Juli 1882, S. 115, houdende nadere aanwijzing der kringen om branderijen waar peilingen kunnen verricht worden. S. 41. 3 April.

— Besluit tot wijziging van het besluit van 20 April 1863, S. 22, houdende bepalingen omtrent den uitvoer, onder vergoeding of teruggave van den accijns, van likeuren en andere geestrijke dranken, reukwaters en vernissen en van het besluit van 14 September 1872, S. 89, houdende bepalingen nopens den vrijdom van het invoerrecht op houtgeest en van den accijns op gedistilleerd dat met houtgeest vermengd is. S. 175. 9 Nov.

Gemeentebestuur. Besluit tot vernietiging van een besluit van den raad der gemeente Abcoude-Proostdij, waarbij B. DE ROOS, hoofd eener bijzondere school voor lager onderwijs, aldaar en benoemd ontvanger der gemeente, is

toegelaten tot den eed, voorgeschreven in art. 108 der gemeentewet. S. 30. 9 Febr.
— Besluit houdende beslissing dat de levering door eene firma, waarin een raadslid vennoot is, is middellijke levering in den zin van art. 24 der gemeentewet. 9 April.
— Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Loosduinen, waarbij met de Maatschappij tot exploitatie van bouwterreinen „Het Valkenbosch", gevestigd te 's Gravenhage, eene overeenkomst is gesloten over de uitvoering van de vergunning van het Hoogheemraadschap Delfland tot den aanleg van riolen en de uitloozing daarvan in de Loosduinsche vaart, en van het besluit van denzelfden gemeenteraad van 4 Febr. 1899 tot goedkeuring van het stratenplan van die maatschappij. S. 73. 16 Mei.
Vernietiging van dat besluit. S. 211. 18 Dec.
— Besluit waarbij met vernietiging van een besluit van Ged. Staten van Friesland, het daartegen ingesteld beroep gegrond wordt verklaard en alsnog goedkeuring wordt verleend aan de begrooting der gemeente Schoterland voor het jaar 1900. S. 144. 20 Juli.
— Wet tot wijziging van art. 240*c* en art. 243 der gemeentewet. S. 164. 21 Sept.
— Besluit waarbij met vernietiging van een besluit van Ged. Staten van Overijssel, alsnog goedkeuring wordt verleend aan het besluit van den raad der gemeente Stad-Almelo van 18 Mei te voren tot wijziging van de begrooting dier gemeente voor 1900. S. 165. 24 Sept.
— Besluit waarbij, met vernietiging van een besluit van Ged. Staten van Friesland, alsnog goedkeuring wordt verleend aan het besluit van den raad der gemeente het Bildt van 29 Januari te voren tot wijziging der begrooting dier gemeente voor 1900. S. 167. 28 Sept.
— Besluit tot vernietiging van een besluit van den raad der gemeente Gendt, waarbij T. T. Bosman is benoemd tot wethouder. S. 174. 8 Nov.
— Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Zeist van 20 November 1900, tot benoeming van een gemeentegeneesheer. S. 209. 10 Dec.
— Besluit houdende beslissing dat wanneer van twee personen, die elkaar in den tweeden graad van zwagerschap bestaan, de een bij eerste stemming en de ander bij de daarop gevolgde herstemming tot lid van den gemeenteraad gekozen is, dan moet niet art. 22 der gemeentewet worden toegepast, maar moet de eerstgekozene, ook al is hij de jongere in jaren, als lid worden toegelaten. 10 Dec.

Gemeentegrenzen. Wet tot wijziging van de grens tusschen de gemeenten 's Gravenhage en Rijswijk. S. 245. 31 Dec.

Gemeenteverordeningen. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat de gemeenteraad de hem bij de wet toegekende wetgevende macht niet, ook voor geen deel, mag overdragen aan een ander gezag, dus ook niet aan burgemeester en wethouders en dat art. 107*b* der algemeene politieverordening van Amsterdam, echter niet bevat zoodanige ongeoorloofde delegatie van macht. 2 Jan.
— Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat de eerste zinsnede van artikel 1 van de verordening der gemeente Groningen van 29 Juli 1899, n°. 18, niet bevat eene ongeoorloofde delegatie van macht van den gemeenteraad op burgemeester en wethouders. 26 Mrt.
— Arrest van den Hoogen Raad, der Ned., houdende beslissing dat onverbindend is het voorschrift eener plaatselijke politieverordening, waarbij aan een ieder, onder bedreiging van straf, wordt opgelegd de verplichting zich te gedragen naar de aanwijzingen, door de ambtenaren en beambten der politie in het belang van orde of veiligheid op de straat gegeven. (bladz. 273.) 25 Juni.
— Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat de gemeenteraad niet verplicht is zijne verordeningen van een titel te voorzien, en waar dit niet is geschied, het niet ligt op den weg van het dagelijksch bestuur de verordening met een titel aan te vullen en dat het tegendeel niet volgt uit het bij artikel 173 der gemeentewet vastgestelde afkondigings-formulier. 24 Dec.

Geschiedenis en kunst. Besluit houdende handhaving van een besluit van Gedeputeerde Staten van Zeeland, waarbij goedkeuring is onthouden aan een besluit van den raad der gemeente Veere tot verkoop van een gebouw genaamd „de Campveersche toren". 27 Juli.

Gevangenissen. Besluit houdende nadere wijziging en aanvulling van den algemeenen maatregel van inwendig bestuur, vastgesteld bij besluit van 31 Augustus 1886 (Staatsblad n°. 159). S. 198. 13 Nov.
— Wet houdende wijziging der wet van 3 Ja-

nuari 1884, S. 3, tot aanwijzing der gestichten, waar hetzij gevangenisstraf, hetzij hechtenis wordt ondergaan, en van aanverwante gestichten. S. 79. 6 Juni.

Grondbelasting. Besluit tot regeling der kosten van herschatting voor de herziening van de belastbare opbrengst der gebouwde eigendommen. S. 172. 24 Oct.

Havens. Besluit tot wijziging van het bij besluit van 13 Augustus 1897, S. 193, vastgesteld bijzonder reglement van politie voor de haven van Delfzijl. S. 7. 9 Jan.

— Besluit tot wijziging van het reglement van politie voor de visschershaven te IJmuiden, vastgesteld bij besluit van 25 Maart 1899 (Staatsblad n°. 85). S. 71. 23 April.

— Wet houdende bekrachtiging van eene door den Staat met de gemeente Rotterdam gesloten overeenkomst betreffende de overdracht in beheer en onderhoud van de spoorweghaven te Fijenoord en hare verbinding met de rivier de Nieuwe Maas, met daarbij behoorende werken. S. 134. 10 Juli.

Indië. (Nederlandsch-) Besluit betreffende de voorwaarden van benoembaarheid van technisch ambtenaar bij het boschwezen in Nederlandsch-Indië en regelen betreffende de uitzending van zoodanig personeel uit Nederland. 14 Mei.

— Wet tot bekrachtiging van eene door de Indische Regeering getroffen dading. S. 100. 6 Juni.

— Besluit betreffende de afneming in de jaren 1901 en 1902 van het groot-ambtenaarsexamen voor den Indischen dienst. S. 150. 18 Aug.

Jacht en visscherij. Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat, nu art. 44 der jachtwet ongewijzigd in stand is gehouden door art. 10, n°. 14 der invoeringswet, vast staat, dat eerstgemeld artikel naast het Wetboek van Strafrecht van kracht is gebleven, ook inzoover het in zijn tweede lid afwijkt van art. 55, eerste lid van het Wetboek; voorts dat het eerste lid van art. 44 der jachtwet ook van toepassing is, indien één feit onder meer dan eene strafbepaling valt. (bladz. 271.) 30 April.

— Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat het 3de lid van art. 39 der jachtwet op den 1 September 1886 bij de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafrecht is vervallen uit kracht van art. 3*d* der invoeringswet. (bladz. 272.) 5 Juni.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende wijziging der circulaire van den Minister van Justitie van 26 Augustus 1857, n°. 112, houdende voorschriften nopens het verleenen van machtiging tot het schieten van schadelijk gedierte bedoeld bij art. 26 der gewijzigde jachtwet. 5 Juni.

Kamers van arbeid. Besluit tot aanvulling van art. 76 van het Kiesreglement voor de Kamers van arbeid (besluit van 6 Januari 1898, Stbl. n°. 20). S. 12. 22 Jan.

Kerkelijke zaken. Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, betreffende de betaling van de jaarlijksche traktementen der predikanten bij de Ned. Herv. gemeente te Kampen, door de burgerlijke gemeente aldaar. 16 Febr.

— Wet tot nadere wijziging van artikel 4 der wet van 29 October 1892, S. 240, houdende voorloopige maatregelen tot behoud van vicariegoederen. S. 114. 9 Juli.

Kiesrecht. Wet houdende nadere wijziging van eenige bepalingen der Kieswet. S. 208. 8 Dec.

— Besluit, tot bepaling van den dag, waarop de wet van 8 December 1900, S. 208, in werking treedt. S. 218. 29 Dec.

Koninklijk Huis. Proclamatie betreffende de verloving van Hare Majesteit de Koningin. S. 169. 16 Oct.

Krankzinnigen. Besluit houdende nadere wijziging van het besluit van 5 December 1892, S. 259, waarbij aan het bestuur der gemeente Delft vergunning wordt verleend, in die gemeente, op een terrein gelegen in den Klein-Vrijenbanschen polder, een gesticht voor krankzinnigen op te richten. S. 11. 22 Jan.

— Besluit waarbij, met intrekking van het besluit van 11 December 1890, S. 178, wordt verklaard, dat het krankzinnigengesticht te Dordrecht als niet meer bestaande wordt beschouwd. S. 16. 1 Febr.

— Besluit houdende vergunning aan Provisoren van het Oude en Nieuwe Gasthuis te Zutphen, bestuurders van het krankzinnigengesticht aldaar, tot oprichting van een gesticht voor krankzinnigen op het landgoed „Het Graffel", gemeente Warnsveld, alsmede bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen. S. 34. 17 Mrt.

— Besluit houdende nadere wijziging van het besluit van 13 Februari 1892, S. 43, waarbij

aan de vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te Utrecht, vergunning is verleend, op het landgoed „'s Heeren Loo" te Ermelo, een gesticht voor idioten op te richten. S. 38. 29 Mrt.

— Besluit houdende nadere wijziging van het besluit van 8 Juni 1896, S. 91, waarbij, met wijziging van het besluit van 15 Mei 1885, n°. 7, bepalingen zijn vastgesteld omtrent het maximum van het aantal verpleegden en het minimum van het getal geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Veldwijk" te Ermelo. S. 39. 31 Mrt.

— Besluit houdende nadere wijziging van het besluit van 5 Augustus 1888, S. 114, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen in het krankzinnigengesticht „Voorburg" te Vught. S. 42. 7 April.

— Besluit houdende beslissing dat de kosten van verpleging eener krankzinnige gehuwde vrouw ingeval van onvermogen, ten laste komen der gemeente, waar de man woonplaats had toen de rechterlijke machtiging tot plaatsing in een gesticht werd gevraagd. 17 Mei.

— Besluit houdende vergunning aan Huismeester en Regenten van het krankzinnigengesticht te Utrecht, tot oprichting van een gesticht voor krankzinnigen aan de Brandenburgerlaan, gemeente de Bildt, alsmede bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen. S. 145. 30 Juli.

— Besluit houdende nadere wijziging van het besluit van 9 October 1885, S. 184, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen voor het krankzinnigengesticht te Rosmalen. S. 151. 23 Aug.

— Besluit waarbij met vervallenverklaring van het besluit van 11 Juni 1891, S. 102, gewijzigd bij besluit van den 2den Februari 1895, S. 17, aan dr. W. C. Mensodines, te Ede, vergunning wordt verleend het perceel kadastraal bekend sectie K n°. 1686, te Ede te bezigen als gesticht voor krankzinnigen. S. 166. 25 Sept.

Krijgsschool. Besluit houdende nadere wijziging van het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool. S. 31. 9 Febr. 153. 29 Aug.

Leerplicht. Wet houdende bepalingen tot regeling van den leerplicht. S. 111. 7 Juli.

— Besluit houdende uitvoering van de artikelen 4 en 9 der Leerplichtwet. 13 Nov.

— Besluit tot vaststelling van voorschriften ter uitvoering van artikel 21, § 3, der Leerplichtwet. S. 199. 16 Nov.

— Besluit tot vaststelling van regelen voor den werkkring der commissiën tot wering van schoolverzuim en voor de vervanging dier commissiën door burgemeester en wethouders. S. 200. 16 Nov.

— Besluit tot vaststelling van voorschriften ter uitvoering van artikel 25 der Leerplichtwet. S. 201. 16 Nov.

— Besluit tot vaststelling van regelen, waarnaar de gemeenteraad bevoegd is aan schoolgaande kinderen, ter bevordering van het schoolbezoek, voeding en kleeding te verstrekken of met dat doel subsidie te verleenen. S. 202. 19 Nov.

— Besluit houdende vaststelling van het model voor de verklaring, bedoeld in art. 10 der Leerplichtwet. 20 Nov.

— Besluit houdende bepalingen, betreffende kosteloze verzending per post van stukken, in zake de uitvoering van de Leerplichtwet. S. 203. 23 Nov.

— Besluit tot vaststelling van het tijdstip der inwerkingtreding der Leerplichtwet. S. 205. 26 Nov.

— Besluit houdende uitvoering van artikel 13, vierde lid, der Leerplichtwet. 29 Nov.

— Besluit houdende vaststelling der voorschriften bedoeld in artikel 17, laatste lid, der Leerplichtwet. 1 Dec.

Loodswezen. Besluit houdende wijziging van het besluit van 9 Augustus 1895, S. 148, tot vaststelling van een reglement op den bakendienst op eenige openbare wateren. S. 32. 16 Febr.

— Besluit tot wijziging van art. 19 van het Algemeen Reglement op den loodsdienst, vastgesteld bij besluit van 23 Januari 1879, S. 25, en aangevuld bij dat van 17 December 1892 (Staatsblad n°. 283). S. 215. 22 Dec.

Loterij. Wet houdende wijziging en aanvulling van art. 12 der wet van 23 Juli 1885, S. 42, tot regeling der Staatsloterij. S. 185. 10 Nov.

Maatschappijen. Wet houdende bekrachtiging van eene overeenkomst met de Koninklijke Maatschappij „de Schelde" te Vlissingen, betrekkelijk eenige uitbreiding van de terreinen aldaar, die zij van den Staat in erfpacht heeft

voor hare scheepsbouw- en werktuigenfabriek. S. 117. 9 Juli.

Maten en gewichten. Besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende vaststelling van het goedkeuringsmerk voor den ijk en herijk der maten en gewichten enz. voor 1901. 9 Oct.

Militie. (Nationale) Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende militie-, schutter- en inkwartingsplichtigheid van in Nederland gevestigde burgers van Rumenië en Liberia. 5 Jan.

— Besluit houdende beslissing, dat de dienst van een plaatsvervanger, die niet voldoet aan art. 3 der wet van 2 Juli 1898, S. 170, in geen geval aan een opvolgenden broeder van den vervangene vrijstelling kan geven. 24 Mrt.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende inkwartieringsplichtigheid van in Nederland gevestigde burgers van Rumenië. 21 Mei.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende legalisatie der handteekening van geneeskundigen op ongezegelde ziekte-attesten. 28 Mei.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende Nederlanderschap in verband met de toepassing der wet op de nationale militie. 14 Juni.

— Besluit tot herziening van eenige besluiten, uitgevaardigd ter uitvoering van de wet van 19 Augustus 1861, S. 72, betrekkelijk de nationale militie, en van bij die besluiten vastgestelde modellen. S. 109. 20 Juni.

— Besluit bepalende, dat de militieraad in Drenthe, behalve in de hoofdplaats der provincie, tot het houden zijner zitting ook in de gemeente Emmen en Meppel zal vergaderen. S. 161. 19 Sept.

— Besluit betrekkelijk de lichting der nationale militie voor het jaar 1901. S. 171. 22 Oct.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende ongezegelde ziekte-attesten voor onvermogende militieplichtigen. 17 Nov.

Muntwezen. Wet tot wijziging van de wet van 23 Mei 1899, S. 126, tot nadere regeling van het Curaçaosche muntwezen. S. 5. 2 Jan.

Naturalisatie. Wetten hondende naturalisatie van:

Baar. K. J.	S. 81.	6 Juni.
Barbou. J. O. A. (ook genaamd J. A. O. Barbou)	S. 82.	6 Juni.
Bohlsen. T.	135.	10 Juli.
Breit. J.	89.	6 Juni.
Bremer. G. A.	83.	6 Juni.
Brenninkmeijer. H. G.	189.	10 Nov.
Chaplin. A.	196.	10 Nov.
Chorus. M. H. J.	69.	10 April.
Clarenbeek. A. J. H. van	96.	6 Juni.
Deiters. B. A. H.	197.	10 Nov.
Dewaerheijt. J. B.	142.	10 Juli.
Diehl. H.	95.	6 Juni.
Dijckhof. B.	67.	10 April.
Geyt. P. van	94.	6 Juni.
Haas. J. M. E. de	84.	6 Juni.
Hausdorff. M. S.	136.	10 Juli.
Hauno. H. L.	68.	10 April.
Hetzel. H. R.	86.	6 Juni.
Jansen. H.	93.	6 Juni.
Jansen. J.	92.	6 Juni.
Janzing. J. G.	137.	10 Juli.
Klaps. P. W.	63.	10 April.
Krohn. C. F. W.	65.	10 April.
Leinweber. J. B.	138.	10 Juli.
Malsch. E. H.	64.	10 April.
Mor. J.	66.	10 April.
Oberne. H.E.A. (zich noemende O'Herne. H.E.A.)	S. 190.	10 Nov.
Ostwalt. M.	91.	6 Juni.
Pappenheim. L.	195.	10 Nov.
Pollak. J.	62.	10 April.
Reintjes. A. H.	139.	10 Juli.
Salverda. H. M. A.	85.	6 Juni.
Schulze. L. F. M.	87.	6 Juni.
Schwenzer. J.	140.	10 Juli.
Spangenthal. L.	61.	10 April.
Tegeder. H. T.	192.	10 Nov.
Vetter. J. C.	141.	10 Juli.
Vogelzang. O. W. J. F.	191.	10 Nov.
Werner. J. L.	193.	10 Nov.
Wüst. K.	88.	6 Juni.
Zens. K. C.	194.	10 Nov.
Zenz. C.	90.	6 Juni.

Nederlanderschap. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën,

betreffende invulling van legimitatiepapieren en nationaliteitsbewijzen. 12 Juni.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende afgifte van nationaliteits-bewijzen. 13 Sept.

Onderwijs. (Lager) Besluit tot aanvulling van het programma ter verkrijging van eene akte van bekwaamheid voor het geven van lager onderwijs in de landbouwkunde, vastgesteld bij beslnit van 26 Mei 1897 (Stbl. n°. 161). S. 105. 8 Juni.
— Besluit houdende handhaving van een besluit van Ged. Staten van de provincie Overijssel, waarbij goedkeuring werd onthouden aan een beslnit van den raad der gemeente Oldenzaal, betreffende den leeftijd waarop de kinderen de 1ste en 2de openbare lagere school, aldaar moeten verlaten. 25 Juli.
— Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Schinveld, waarbij aan A. H. Gorris, hoofd der openbare lagere school in die gemeente, met ingang van 1 Aug. 1900, krachtens art. 29, sub *b*, der wet tot regeling van het lager onderwijs, eervol ontslag is verleend en van het besluit van Ged. Staten van Limburg, waarbij dat besluit is goedgekeurd. S. 146. 30 Juli.
Verlenging der schorsing. 170. 22 Oct.
214. 21 Dec.
— Besluit tot intrekking van het beslnit van 31 December 1891, S. 254, en tot regeling van het ambtsgebied der inspecteurs, districts- en arrondissements-schoolopzieners en van de verdeeling hunner werkzaamheden, voor zoover die hun door de wet tot regeling van het lager onderwijs zijn opgedragen. S. 210. 18 Dec.

Onderwijs. (Hooger) Wet tot wijziging en aanvulling van sommige bepalingen der wet tot regeling van het hooger onderwijs. S. 113. 9 Juli.

Onteigening. Wetten en besluiten betreffende onteigening ten algemeenen nutte van eigendommen voor:
den aanleg van een parallelweg in de gemeente Bovenkarspel. S. 1. 2 Jan.
de verbreeding der Walburgstraat te Arnhem. S. 2. 2 Jan.
de verbetering van het kanaal van Gent naar Terneuzen. S. 58. 10 April.
den aanleg van een stoompontveer in het Noordzeekanaal te Velzen. S. 59. 10 April.
een locaalspoorweg van Enschedé naar de Nederlandsch-Pruissische grens in de richting van Ahaus. S. 60. 10 April.
een spoorweg van Jonre naar Leeuwarden. S. 98. 6 Juni.
een overbrugging van de Oude Maas, nabij Spijkenisse, in den stoomtramweg van Hellevoetsluis naar Rotterdam, met zijtak naar Brielle en Oostvoorne. S. 99. 6 Juni.
een stationsemplacement voor den Westlandschen stoomtramweg te Loosduinen en het verleggen van een gedeelte van dien tramweg in de gemeente Loosduinen. S. 129. 10 Juli.
den aanleg van een afwateringskanaal ten behoeve van gronden te Groningen. S. 130. 10 Juli.
het maken van een nieuwe brug over het Noordzeekanaal in den spoorweg Haarlem—Uitgeest en voor de verlegging van de spoorwegen Haarlem—Uitgeest en Velzen—IJmuiden. S. 131. 10 Juli.
den aanleg van eene visschershaven te Scheveningen. S. 132. 10 Juli.
den bouw te 's Gravenhage van het stamriool der gemeentelijke rioleering en voor de verbetering van verkeerswegen aldaar. S. 181. 10 Nov.
den vestingbouw tot het maken van Sectorparken in de Stelling van Amsterdam. S. 204. 23 Nov.

Pensioenen. Besluit houdende vaststelling der voorwaarden en waarborgen, bedoeld bij litt. *h* van artikel 21 der laatstelijk bij de wet van 29 Juni 1899, S. 149, gewijzigde wet van 9 Mei 1890, S. 79, waaronder kapitalen van het Pensioenfonds voor weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren kunnen worden belegd in schuldvorderingen, gewaarborgd door het recht van eerste hypotheek op onroerende goederen, in Nederland gelegen. S. 13. 27 Jan.
— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Ged. Staten van de provinciën, betreffende uitvoering van art. 9*bis* der wet op de burgerlijke pensioenen. 12 Mrt.
— Wet tot wijziging van de artikelen 4 en 5 der wet van 28 Juni 1898, S. 152, tot nadere regeling nopens de vergelding van tijdelijke diensten met pensioen. S. 103. 6 Juni.
— Wet houdende regeling aangaande den voor pensioen geldenden diensttijd van de bemanning van Hr. Ms. pantserdekschip Friesland, belast met eene zending naar Zuid-Afrika. S. 183. 10 Nov.

Politie. Missive van den Minister van Justitie aan de Procureurs-Generaal, fungeerende Directeuren van Politie te 's Hertogenbosch, Arnhem, 's Gravenhage en Leeuwarden, betreffende het verhinderen van het binnenkomen in Nederland van zwervende troepen vreemdelingen. 2 Mrt.

Posterij. Besluit houdende aanvulling van de voorschriften in verband met artt. 6 en 10 der wet van 21 Juni 1881, S. 70, tot inrichting van eenen dienst ter verzending met de post van pakketten, een gewicht van 5 kilogram niet te boven gaande. S. 162. 19 Sept.

Provinciaal bestuur. Besluit houdende voorschriften omtrent de ambtenaren en bedienden bij de provinciale griffiën en hunne bezoldigingen. S. 72. 14 Mei.

Rechten van in-, uit- en doorvoer. Besluit houdende aanwijzing van de gemeente Harlingen als losplaats van goederen bij invoer langs rivieren en kanalen. S. 35. 17 Mrt.

— Besluit houdende vestiging van een geriefkantoor te Bleijerheide (gemeente Kerkrade). S 106. 13 Juni.

— Besluit houdende vestiging van een geriefkantoor te Bocholtz en aanwijzing van een heerbaan. S. 157. 5 Sept.

— Besluit houdende nadere bepaling omtrent de afgifte van geleibiljetten voor het vervoer van accijnsgoederen. S. 207. 28 Nov.

Rechtswezen. Besluit bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de goedkeuring door Nederland ter verlenging voor den tijd van vijf jaren, van de bevoegdheid der gemengde Egyptische rechtbanken. S. 40. 3 April.

— Besluit bepalende de plaatsing in het Staatsblad van het Khediviaal besluit van 13 April 1900 tot aanvulling van art. 84 van het Wetboek van Koophandel voor het gemengde Rechtswezen in Egypte. S. 75. 21 Mei.

— Besluit houdende bepaling van den dag waarop de wet van 29 December 1899, S. 283, „tot nadere wijziging van het laatstelijk bij de wet van 4 September 1896, S. 153, gewijzigd artikel 1 der wet van 9 April 1877, S. 79", in werking treedt. S. 108. 16 Juni.

Rivieren. Besluit tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor de scheepvaart op de rivieren beneden Rotterdam tot in zee. S. 37. 26 Mrt.

Rijnvaart. Besluit tot bekrachtiging der door de Centrale Commissie voor de Rijnvaart in hare buitengewone zitting van 11 Mei 1900 vastgestelde politiebepalingen voor het vervoer van bijtende en vergiftige stoffen op den Rijn. S. 152. 24 Aug.

— Besluit tot bekrachtiging van bepalingen tot aanvulling van de §§ 3 en 4 van het reglement van politie voor de scheepvaart en de vlotvaart op den Rijn met inbegrip van de Waal en de Lek. S. 156. 3 Sept.

Scheepvaart. Besluit houdende bepalingen omtrent de vrijstelling van meting voor Duitsche zeeschepen. S. 168. 6 Oct.

Schuld. (Nationale) Besluit houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpromessen volgens de wet van 5 December 1881 (Staatsblad n°. 185). S. 14. 29 Jan.

Schutterij. Besluit tot wijziging van de bij besluit van 29 April 1895, S. 80, vastgestelde zamenstelling der dienstdoende schutterij te 's Gravenhage. S. 10. 20 Jan.

— Besluit van den Minister van Oorlog, houdende herziening van het voorschrift betreffende het verstrekken en verantwoorden van munitiën tot draagbare vuurwapenen. 14 Dec.

Sluizen. Wet betreffende het verleenen van eene bijdrage uit 's Rijks schatkist voor den bouw van eene nieuwe schutsluis te Zaandam. S. 124. 9 Juli.

Spoorwegen. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat de beambten van een spoorwegdienst, krachtens art. 12 der wet van 9 April 1875, S. 67 gehouden de daar bedoelde inlichtingen te verschaffen, zich op de aanvrage van daartoe bevoegden niet kunnen ontslagen rekenen van de verplichting om deze inlichtingen te geven op grond van bloote onbekendheid met het gevraagde, waar zij niet beweren, dat zij de bekendheid daarmede niet hebben kunnen verwerven. 12 Mrt.

— Wet houdende nadere regeling van den dienst en het gebruik van spoorwegen, waarop uitsluitend met beperkte snelheid wordt vervoerd. S. 118. 9 Juli.

Staatsboschbeheer. Besluit tot vaststelling der organisatie van het Staatsboschbeheer. S. 6. 8 Jan.

Telegraaf. Besluit tot herziening van het besluit van 16 Sept. 1897, S. 200, gewijzigd bij dat van 28 Dec. 1897, S. 267, houdende bepalingen omtrent het gebruik van intercommunale telephoonverbindingen. S. 216. 24 Dec.

Tollen enz. Wet houdende bekrachtiging van

eene overeenkomst tot vrijmaking der voor eene geldleening verbonden tollen op den Rijksweg langs de Zuiderzee tusschen het Katerveer bij Zwolle en de Doornheg bij Amersfoort. S. 53. 9 April.

Tractaten. Rumenië. Overeenkomst van handel en scheepvaart, goedgekeurd bij de wet van 11 December 1899 (Staatsblad n°. 254) S. 8. 12 Jan.

— Internationale Sanitaire Conventie van Venetië. S. 33. 21 Febr.

— Beslechting van Internationale geschillen. S. 54. 9 April.

— Spanje. Voorloopige regeling der handelsbetrekkingen. S. 56. 9 April. 78. 2 Juni.

— Conventie tot herziening van het maximuminvoerrecht op alcoholische dranken in de Conventioneele Zône van Afrika. S. 110. 7 Juli.

— Internationale overeenkomst betreffende de toepassing op den zeeoorlog van de beginselen van de Conventie van Geuève van 22 Augustus 1864. S. 125. 9 Juli.

— Overeenkomst betreffende de wetten en gebruiken van den oorlog te land op 29 Juli 1899 te 's Gravenhage gesloten. S. 126. 9 Juli.

— Verklaring tot wijziging van art. 35, sub II, van hoofdstuk I van het „Règlement Sanitaire Général" der Sanitaire Conventie van Venetië van 19 Maart 1897. S. 158. 7 Sept.

— Verdragen en verklaringen den 29 Juli 1899 onderteekend op de Internationale Vredesconferentie. S. 163. 19 Sept.

— Pruissen. Overeenkomst tot verbetering van het grensgedeelte van de Bocholter Aa of Aa-strang. S. 177. 10 Nov. 212. 18 Dec.

Tramwegen. Wet houdende toekenning van een renteloos voorschot uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg van een stoomtramweg van Hoogeveen naar Nieuw-Amsterdam. S. 119. 9 Juli.

— Als voren van een stoomtramweg van Zutphen naar de Pruissische grens in de richting van Emmerik. S. 120. 9 Juli.

— Als voren van een stoomtramweg van Zutphen naar Hengelo (Gelderland). S. 121. 9 Juli.

— Als voren van stoomtramwegen van Wijnjeterp naar Assen, van Steenwijk naar Oosterwolde en van Meppel naar Smilde. S. 122. 9 Juli.

— Als voren van een stoomtramweg van Gouda naar Schoonhoven. S. 123. 9 Juli.

— Als voren voor de uitbreiding van den Westlandschen stoomtramweg met lijnen van 's Gravenzande naar den Hoek van Holland, van Naaldwijk naar Maassluis en van den Maaslandschen dam naar Delft. S. 127. 10 Juli.

— Als voren van den aanleg van een stoomtramweg van Nijmegen naar Wamel. S. 128. 10 Juli.

— Wet tot bekrachtiging van een overeenkomst met de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij, betreffende den door deze Maatschappij aan te leggen spoorweg (tramweg) van het station Kwadijk—Edam over Edam naar Volendam. S. 187. 10 Nov.

Veeziekten. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende uitgaven in zake van veeziekte. 4 Juli.

Veren. Besluit tot vaststelling van een reglement van politie voor het veer over de Dordtsche Kil, tusschen 's Gravendeel en Wieldrecht. S. 43. 7 April.

Visscherij. Besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende wijziging van het bepaalde, sub 2 der beschikking van 4 Maart 1899, betreffende de letterteekens en nommers voor vaartuigen bestemd voor de zeevisscherijen. 4 Aug.

— Besluit houdende vaststelling van een nieuw reglement op het bevisschen van de Schelde en Zeeuwsche Stroomen. S. 149. 17 Aug.

Wapenhandel. Besluit van den Minister van Oorlog, betreffende medewerking aan vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel. 22 Juni.

Waterstaat. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., betreffende art. 1 der wet van 28 Februari 1891, S. 69, tot vaststelling van bepalingen betreffende 's Rijks waterstaatswerken in verband met de artt. 22 en 30 van het besluit van 25 Maart 1899, S. 85, tot wijziging van het reglement van politie voor de visschershaven te IJmuiden. 22 Jan.

— Wet houdende algemeene regels omtrent het waterstaatsbestuur. S. 176. 10 Nov.

Wegen. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat het ontbreken van de in den aanhef van art. 4 van het besluit van 19 Januari 1898, S. 25, bedoelde vergunning een bestanddeel is der overtreding van dit artikel. 29 Jan.

— Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat bij art. 1 der wet van 28 Februari 1891, S. 69, naar aanleiding van art. 56 der Grondwet aan de Koningin binnen de grenzen van eerstgemeld artikel wetgevende macht wordt opgedragen; dat de algemeene maatregel van bestuur, vastgesteld bij besluit van 19 Januari 1898, S. 25, een uitvloeisel is van die macht en die macht bij art. 9 van dat besluit niet wordt overgedragen op den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid. 26 Maart.

Zegel. Besluit houdende voorziening in de uitvoering der wet van 24 Mei 1897, S. 155, tot nadere regeling van het zegelrecht van effecten. S. 36. 20 Maart.

Ziekten. (Besmettelijke) Besluit tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending der pest en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 159. 8 Sept.

— Besluit tot toepassing der wet van 26 April 1884, S. 80, aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884, S. 164, tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 160. 15 Sept.

— Besluit tot vaststelling van eenige buitengewone maatregelen tot afwending van de pest en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 213. 20 Dec.

Zout. Besluit tot aanwijzing van de gemeente Winschoten als losplaats van ruw zout bij invoer met spoorwagens. S. 147. 3 Aug.

— Besluit houdende bepalingen omtrent den uitvoer van geraffineerd zout door handelaars. S. 155. 1 Sept.

— Besluit tot het toekennen van vrijdom van den accijns voor zout, benoodigd voor het reinigen van gom copal en gom damar. S. 173. 26 Oct.

— Besluit houdende nadere bepalingen omtrent den vrijdom van accijns voor zout. S. 217. 27 Dec.